

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

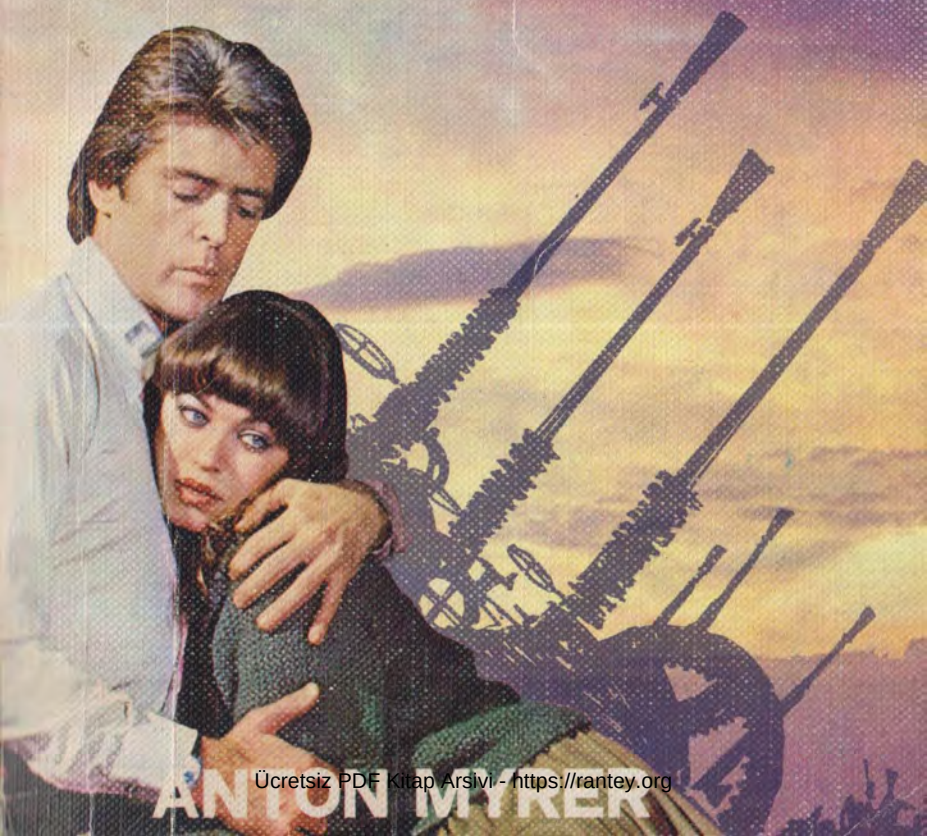
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BİR ZAMANLAR KARTALDI

Ücretsiz PDF Kİtap Arşivi - <https://rantey.org>
ANTON MYRER

**altın kitaplar
yayınevi**

2.78.14

1. Baskı

Altın Kitaplar Matbaası — ŞUBAT / 1978

ANTON MYRER

BİR ZAMANLAR KARTALDI

(Once an eagle)

Türkçesi :

Gönül SUVEREN

(C) Copyright : Anton Myrer - Kesim Ajansı / ALTIN KİTAPLAR

Bir Afrika masalında anlatıldığına göre,
Bir zamanlar bir kartal okla vurulunca
Okun ucundaki tüylere bakmış
'Artık başkalarının eliyle değil,
Kendi tüylerimizle yaralanıyoruz,' demiş.

AŞİL

BİRİNCİ BÖLÜM

1

Celia Harrodsen, «Paris ve Berlin insana çok uzak geliyor,» diye mırıldandı. «Sam, gerçekten bu işe karışacağımızı sanıyor musun?»

«Böyle düşündüğümü söyledim ya.»

«Fakat hiç kimse öyle düşünmüyor.»

«Bu konuda elimden bir şey gelmez.»

Celia alt dudağını dişledi. «Oraya gidip dünyayı görmek için böyle konuşuyorsun. Beni kandırmaya kalkma, Sam Damon.» Başını çevirerek Damon'ların ön avlusundan eve baktı. Haziran akşam üzerinin yumuşak ışıkları bile, boyaları soyulmakta olan tahta evin eskiliğini gizleyemiyordu. Genç kız devam etti. «Zaten babam Avrupa'daki saçma karışıklıklara katılacak kadar budala olmadığımızı söylüyor.»

Sam Damon, «Belki,» diye cevap verdi. Kızın yakınında yere, eski bankın önündeki otların üstüne oturmuş, kocaman ellerini dizlerinin üstünde kenetlemişti. «Bazen istesen de, istemesen de belirli şeylere karışırsın.»

«Oh, kendinden çok eminsin.» Delikanlı cevap vermeyince daha da sinirlendi Celia. Uzun boylu, ince, sarı saçlı, güzel bir genç kızdı. Mavi gözlerini Sam'a dikerek ısrar etti. «Her şeyi bildiğini sanma.»

Sam, «Öyle mi?» diyerek güldü.

Sokağın alt tarafından bir gürültü yankılandı. Gitgide artarak şiddetli bir homurtu halini aldı. Birkaç saniye sonra da koyu kırmızı renkli, lüks bir Packard araba tozları kaldırarak yaklaştı. Otomobildeki ince, genç adam bir elini parlak tahta direksiyondan kaldırarak selam verdi. Onlara seslenerek bir şeyler söylediye de, motor gürültüsünden sesi duyulmadı. Araba birden yana kayınca şoförü yine iki eliyle direksiyonu yakaladı. Celia da ona karşılık vererek el salladı. Sam, «Şunun haline bak,» dedi. «Arabanın yönetiminden çıkarak kendisini kapıp gideceğinden korkuyor.»

Genç kız, «Aman Tanrım!» diye söylendi. «Sen araba kullanmasını bile bilmiyorsun!»

«İddiaya girer misin?»

Celia ona bakakaldı. «Nerede öğrendin?»

«Yükleme yerindeki kamyonunda.»

«Aman!... Bir kamyon... Yirmi birime basınca babam bana bir Oldsmobile alacak. O arabaları gördün mü? Dergide birinin resmi vardı. Sarı çamurluklu, yeşil deri döşemesi olan bir Olds. Bayıldım doğrusu. Öyle bir araban olmasını istemez misin, Sam?»

Genç dönerek bir an ona baktı. Uzun boyluydu ve vücudunun kasları iyice gelişmişti. Uzunumsu kemiklice bir yüzü ve kıızı tam anlamıyla şaşkınlığa sürükleyen sakin bakışlı, gri gözleri vardı. Celia onun futbol ve beyzbol oynamasını seyretmiş, yine onunla üç defa okul danslarına gitmişti. On üçünden beri Sam'a aşıkı ve gencin böyle düşünceli bir tavırla susması onu çileden çıkarıyordu. Sonunda dayanamayarak bağırdı. «Böyle esrarlı olma! Bir araba istersin tabii...»

Genç kısaca, «Tabii,» dedi. «Bir gün.»

Celia kendini tutamadı. «Babam fevkalade bir geleceğin olabileceğini söylüyor. Gereken nitelikler varmış sende. Kafa ve disiplin...»

Öne eğilip yüzünü Sam'ın yüzüne yaklaştırdı. «Oysa sen, yaşamının en önemli yıllarını ziyan ediyorsun, Sam. Başkalarının çiftliğinde çalışıyor, beyzbol oynuyorsun. Hele o oteldeki saçma gece kâtipliği işi... Neden bu işi kabul ettin? Gözlerinin altındaki morluklara bak.»

«O iş haftada iki buçuk dolar getirdiği için.»

«Bu kadar inatçı olmasan çok daha fazlasını kazanabilirsin.»

Arkadaki evin verandasından bir kahkaha yükseldi ve neşeli biri İrlandalı vurgusuyla konuştu. «Hayır, hayır, Almanlar kaz adımı yürüyüp ilerleyerek, geçen sefer yaptıkları gibi Paris'e gireceklerdir. Onlar profesyonel, Mr. Verney. Askerliği çok iyi biliyorlar. Hiç hata yapmıyorlar.»

İhtiyar George Verney, kısık ve tekdüze sesiyle karşılık verdi, «Marne'da biri bir hata yapmıştı.»

Celia Sam'a baktı. «Kardeşin Peg, Bill Dayı'nın bu kez temelli geldiğini söyledi. Doğru mu bu?»

«Bilmiyorum. Şimdiye kadar böyle bir şey yapmadı.»

Genç kız kaşlarını çatarak eski bankın tahtasını tırnaklarıyla kazımaya başladı. Damon'lar yoksuldu ve sorunun yarısı da buydu. Damon'lar yoksul, Harrodsen'ler varlıklıydı. Celia'nın babası Midland Bankasının Yönetim Kurulu Başkanı'ydı. Kentteki en güzel ev de onlarındı. Celia ve kardeşleri kentin en iyi giyinen kızlarıydı. Annesiyse yardım derneklerinin başkanıydı tabii. Oysa Damon'lar talihsiz bir aileydiler. Sam'ın babası çiftliğinde hasat sırası bir kaza geçirmiş ve bu yüzden sağ bacağı kalçadan kesilmişti. Adam beş ay sonra ölmüştü. Altı yıldan beri aileye Sam'la annesi bakıyordu. Zaman zaman Sam'ın dayısı Bill Hanlon da onlara yardım etmekteydi.

Genç kız birden dayanamayarak, «Oh, Sam,» dedi. «Bunu neden kabul etmiyorsun?»

«Neyi?»

«Bankadaki işi!... Banka! Beni dinlemiyor musun?»

Sam kopardığı bir otu dişledi. «Ha o...»

«Evet, o! Tamiri aşkında kentteki gençlerin yarısı bu iş için

bir kollarını vermeye razı olurlar. Ama sen hiç aldırılmaz gibi davranıyorsun...»

Sam, «Bazıları için uygun bu iş,» diye mırıldandı. «Ama bana göre değil.»

«Neden?»

«Çünkü kafamda başka bir şey var. Benim kaderim bu değil.»

Genç kız sinirlenerek, «Böyle kurumlanmamalısın,» diye çıkıştı. «Bu iş beyzbol oynamak ve gece kâtipliği yapmaktan çok daha iyidir kuşkusuz. Hem kendini ne sanıyorsun? Kaderinle ilgili saçma bir düşüncen olduğu için...»

Sam birden döndü ve Celia dayanamayarak güldü. Sonunda Sam'ı etkileyebilmişti. Genç öfkelenince gözleri koyulaşarak kurşunimsi bir renk alıyordu. Yüzü de çok ciddileşmişti. Celia, 'Bana kızmasını hiç bir zaman istemem,' diye düşündü.

«Hiç de saçma değil. West Point'e gideceğim.»

«West Point'e mi? Yani Harp Akademisi'ne, ha?»

«Öyle.»

«Ama neden?»

«Bir kere okul paralı değil. Onlar sana bakıyorlar.»

Celia, «Fakat oraya gidemezsin!» diye atıldı. Yine sinirlenmişti. «Oraya seçilmen gerekiyor.»

«Öyleyse kendimi seçtiririm.»

«Bunu nasıl yapacağını bilemiyorum. Sonra sınavları da geçemezsin.»

«Bu kanıda değilim.»

Celia sabırsızlıkla bağırarak ayağını yere vurdu. «Ömrümde bundan saçma bir şey daha duymadım. Hırslı olan, yükselmek isteyen hiç kimse orduya girmez. Yıllarca barakalarda yatacak, korkunç sert kurallara katlanacaksın. Ondan sonra da seni yıllanlar, timsahlarla dolu bir bataklığa gönderecekler. Orada oturup doğduğuna pişman olacaksın. Bunu neden yapacaksın Sam?»

Genç hafif bir sabırsızlıkla konuştu. «Dinle, bana sordun ve ben de anlattım. Hepsi bu kadar.»

Celia içini çekti. «Şu çılgınca kaderi düşünmenden oluyor bunlar.» Sonra başını kaldırdı. «Seni beklemeyeceğimi biliyorsun tabii.»

«Çok yazık.»

Genç kız hayretle gözlerini açarak bakınca, Sam'ın kendisine güldüğünü gördü. «Oh, sen şaka ettiğimi sanıyorsun! Ama öyle olmadığını anlayacaksın. Nereye istersen git. İstersen Manhattan'a git. Hem Fred Shurleff ileri gelen bir erkek, bunu da unutma!»

«Öyle doğrusu.»

«Onunla istediğin kadar alay edebilirsin. Bir Packard arabası var.»

«Arabayı ona babası aldı.»

«Bir gün bu kentin belediye başkanı olacak... Daha sonra da Nebraska Eyalet Valisi.»

Sam dudak büktü. «Siyaset.»

«Siyasetin ne kötülüğü var?»

«Yarı ömrünü insanlara inanmadığın şeyleri söylemekle geçirirsin.»

«Oh, seninle başa çıkılmaz! Neden gerçekleri görmüyorsun?»

«Bu zevkli değil.»

Celia olduğu yerde doğruldu. «Artık geleceği düşünmeliyiz.»

«Doğru. Fakat gelecek geçmişe bağlıdır. Ancak bu şekilde gelecekte ne yapacağını öğrenebilirsin.»

«Belki.» Sam hiç beklenmedik anlarda böyle sözler ediyordu. Bu yüzden okuldan mezun oldukları gün Miss Cincepaugh, o zamana dek eğittiği en akıllı çocuğun Sam olduğunu söylemişti. Kilisenin çanı çalmaya başlayınca ayağa fırladı Celia. «Oh, sekiz olmuş! Eve girmem gerek. Anneme yardım edeceğime söz

verdim. Benimle eve kadar yürür müsün Sam? Vakit henüz erken.»

«Peki.»

El ele tutuşarak çimenlikten geçip Merivale Yoluna çıktılar. Karaağaçlar, güneş battığı için gölge gibi gözükiyordu artık. Evlerin ışıkları birer, ikişer yanmaya başlamıştı. Genç kızın evinin bahçe kapısı önünde durdular. Celia ona dönerek, «İçeriye gelmek ister misin?» diye sordu. Sonra gencin, önündeki iki mermer sütuna, güney köşesinde geniş bir limonluğı olan büyük eve bakmasını seyretti. Orada böyle limonluğı olan tek ev de buydu.

Sam mırıldandı. «Yok gelmeyeyim. Yapmam gereken bazı şeyler var.»

Celia onun elini sıkıca tutarken havanın bu kadar kararmış olmasını istiyordu. O zaman Sam'ın gözlerindeki ifadeyi daha iyi görebilirdi. Başını kaldırarak ona baktı. «Söylediklerimi düşün, Sam. Asker olup dünyanın bir ucuna gidersen seni beklemem. İçtenlikle söylüyorum bunu.»

«Bundan eminim.»

Genç kız onun yüzünü görmeye çalışarak, «Alay etme,» diye mırıldandı.

«Alay etmiyorum.» Fakat sesinde kahkahayı andıran bir şey vardı.

Genç kız en kurumlu tavırla konuştu. «Ortada gülecek bir şey görmüyorum. Yükselmek, önemli biri olmak istemiyor musun?»

Sam, «Hiç kuşkun olmasın,» derken çok ciddiydi. «Bunu göreceksin.» Başını eğmiş kıza bakıyordu. Boylu, poslu ve isterse dünyayı eksenı etrafında kolaylıkla çevirecek gibi güçlü duran genç, karanlıkta ne kadar romantik gözükiyordu. Genç kız içinden, «Çok yakışıklı ve akıllı,» diye inledi. «Dediğimi yapmayacaktır. Ne kadar inatçı. Bir gün çok yükselecek ve eşsiz olacak. Dünyayı sarsacak, soylu bir şey yapacak. Herkes onu alkışlarken, ben de onun yanında duracağım.»

Celia bu kez, yumuşak ve hafif bir sesle, «Bay Kader,» diyerek öpmesi için yanağını ona uzattı. Sam dokunmaktan korkmuş gibi dudaklarını hafifçe onun yanağına değdirdi. Ama Celia birden uzanarak kollarını onun boynuna doladı. Buna kendisi de çok şaşmıştı. Çünkü ömründe o ana dek böyle bir şey yapmamıştı. Büyük bir arzuyla Sam'ı dudaklarından öptü. Fakat umduğu gibi, bu öpüşle Sam'ı yakalayacak yerde, kendisi inanılmayacak kadar tatlı bir hisse kapıldı. O anda gökyüzünde, parlayan yıldızların arasından düşmekte olduğunu sandı. Kollarını güçlkle onun boynundan çözdü ve Sam'ı sahip olduğunu bilmediği bir güçle itti. Kesik kesik soluyor ve etrafını güçlkle görebiliyordu. Sam bir şeyler mırıldandı ama kız bunu da duymadı.

O anda kafa tutar gibi, 'İşte,' diye düşünüyordu. 'Bu onun kalmasını sağlayacaktır. Böylece burada kalacak.' Fakat başını çevirip karaağaçların altından hızla geçerek uzaklaşan uzun boylu gence bakarken birden duymuş olduğu güveni yitirdi.

2

Rüzgâr tozları havaya kaldırıyor, güneş etrafı kavuruyordu. Çok uzakta birer dev gibi yükselen dağlar vardı. Sam onlara bakarken, Meksika'nın yakınında bulunan bu ucu bucağı bulunmaz çorak topraklardaki Early Kalesi'ne gelmesine neden olan olayları anımsadı...

Sam Damon, West Point Harp Akademisi'ne başvurmuş ve sınavlara katılmıştı. Kazandığından da emindi. Çünkü otelde gece kâtipliği yaptığı sürece savaş tarihini okumuş, bunlardan kendine göre sonuçlar bile çıkarmıştı. Bir gün komşu çiftliklerden birinde çalışmaktan dönünce, annesi ona uzun bir zarf uzattı. Kitty Damon, «Bunun önemli bir şey olduğu belli,» dedi.

Billy Dayı da başını salladı. «Öyle.»

Sam hemen oturarak zarfı yırtıp mektubu okudu. Kısa ve

kesindi mektup: Sınavları kazanmıştı. Ancak yedek adaydı. Öteki öğrenciler de sınavları kazandığı için kontenjan dolmuştu. Onu gelecek yıl Akademiye alma olanağı bulunabilecekti belki.

Gelecek yıl. Sam mektubu dikkatle katladı. O sınavları geçtikten sonra bu korkunç bir yenilgiydi. Böylesine acı bir darbe dayanılacak gibi değildi. Koca bir yıl beklemesi gerekiyordu. O zaman başka birinin onun yerine okula alınmayacağından da emin değildi. Hem Bill Dayı ertesi yıla kadar küçük kentten bı-kıp evden gidebilirdi. O zaman Sam yine yükün büyük kısmını omuzlarına almak zorunda kalabilir ve Akademi bir hayal ola-hilirdi. Bir yılda pek çok şey değişebilirdi. Çok sağlıklı, canlı bir adam olan babası, bir gün bacağına kaybetmiş ve kısa süre sonra da göçüp gitmişti. İnsan istediğini elde etmek için uğraşmalı, mümkünken hayattan gerekenleri kapmalıydı. Sam bunları düşünürken kafası karmakarışıkta ama sakin yüzünden bir şey anlaşılmıyordu.

Dolayısıyla Sam her zamanki gibi hiç duraksamadan harekete geçti. Ertesi gün gidip Amerikan Ordusu'na gönüllü yazıldı. Artık yetenekleri sayesinde yükselecek, savaş bitmeden kendine bir isim yapacaktı. Onu askere yazan uzun boylu, güler yüzlü Teksaslı çavuş gençten çok hoşlandı. «Senin birinci sınıf bir asker olacağından eminim,» dedi. «Hem orduda çabuk yükseleceksin.»

Sam da buna güveniyordu. Yakında Meksika'yla savaşa girecekleri söyleniyordu. Hem West Point Harp Akademisi'nin sınavlarını da kazanmıştı. Yetenekliydi. Bunu kanıtlayacaktı.

Fakat ailesinin tepkisi hiç de sandığı gibi olmadı. Bu da Sam'ı oldukça şaşırttı. Annesi önce telaşlandı sonra kızdı. Evde pansiyon olarak kalan yaşlı Mr. Verney, sinirli sinirli sakalını çekiştirmeye başladı. Bill Dayı'ysa öfkeden adeta kudurdu. «Seni kafasız, cahil budala!» diye gürledi. «O serseri sana ne vaat etti?»

«Kim?»

«Seni orduya yazan o pis, sinsî çavuş! Sana ne söz verdi?

Adalarda bir düzine koyu tenli kız ve bir çuval altın mı vaat etti?»

«Hiç bir şey vaat etmedi.»

«Haydi oraaaar!» Çok zevkli bir yaşamın olacağını, adalı kızlarla keyfedeceğini, sabah akşam palmyelerin altında yan gelip yatacağını söyledi. Sen de buna kandın! Kafasız budala, kalk horusuyla sara helaları temizletecekler!»

Sam üzüntüyle dayısına bakakaldı. Bill Dayı bağırıp küfrediyordu; anımsiyse bir şey diyemeyecek kadar sersemlemişti.

«Fakat Bill Dayı, sen Tientsin ve Samar'da savaşmışsın. Bana savaş hikayelerini anlattın.»

«Bırak bunları şimdi. Yakında ölmeyi isteyeceksin.»

«Hem orduda yükseleceğim ve subay olacağım. Çavuş bu tür imkânlar olduğunu söyledi.»

«Ne? Ah, zevce olmak. Doğduğuna pişman olacaksın. Tanrım neden beni dinlemedin?»

«Fakat daima sizi dinledim Bill Dayı...»

Çılgın Bill Hanlon elini alnına vurdu. «Tanrı beni bağışlasın. Keşke bir damla içmeseydim ve yemek yemek dışında hiç bir zaman ağzımı açmasaydım.»

Mr. Verney kadere razı olarak mırıldandı. «Delikanlıyı azarlayanın yararı yok. Bu işe girmiş ve bedelini de ödeyecek.» Sonra Sam'a baktı. Senin gibi zeki bir gencin hayatını böyle zıyan etmesine aklım ermiyor.»

«Mr. Verney, bunu nasıl söyleyebilirsiniz? Siz Shiloh ve Misyoner Uçurumu'nda dövüşmüşsünüz. Dünyanın en eşsiz ordusuyla denize doğru yürümüşsünüz...»

Yaşlı adam bağırdı. «Doğru! O gün otuz mil yol aldık. Yanimızda birer battaniye ve pekmez dolu mataradan başka bir şeyimiz yoktu. Ama Atlanta'yı alınca... Ama bu savaştı oğlum. İnsan barış zamanında hırsızlar, ayyaşlar, cahil içki kaçakçıları ve serserilerle ahbaplık etmek için orduya yazılmaz. Şimdi ordu kanun kaçakları ve ne idiği belirsiz adamlarla dolu...»

Bill Hanlon birden atıldı. «Kâğıdı imzaladın mı? Çavuşun yanında kâğıdı imzaladın mı?» Sam başını sallayınca söylendi. «Öyleyse hiç umut yok. Budala, yaptıklarına pişman olacaksın...»

Dayısının söyledikleri doğru çıkmıştı da. Sam ayakta duramayacak hale gelene dek talim görmüş, insafsız güneşte saatlerle hazırol durmuş, hela çukurları kazmış, bulaşık yıkamış yani orduya yeni katılan herkes gibi türlü zorluğa katlanmıştı. Sadist ve içleri nasırlaşmış çavuşların yönetiminde pek çok zor işi kısa sürede yapmasını öğrenmişti. Tüfeğini daima pırıl pırıl tutmuş, talimlerde ne yapması gerektiğini öğrenmiş ama bir sonuç alamamıştı. Bill Dayı'nın dediği doğrudu. O yalnızca bir erdi ve her şey, herkes ona hep bunu anımsatıyordu. Orada çavuşlar Tanrı kadar güçlüydüler...

**
*

Kendini toplayan Sam çevresine bakındı. Bu toprakların ucu bucağı yok gibiydi. Sadece dümdüz uzanıp giden çorak topraklar ve sonra aşılması güç kayalar vardı. Bu kayalara tırmanmak ve sonra sürünerek inmek de epey tehlikeliydi.

Oysa kaleden oldukça neşeli ayrılmışlardı. Kale kapısındaki bando 'Geride Bıraktığım Kız' şarkısını çalmış, Yüzbaşı Parrish, «İleri, marş!» diye emir verince de, kendilerini sert bir hareketle selamlayan kısa boylu, kırmızı suratlı albayın önünden geçmişlerdi. Savaş, Camargas adlı korkunç bir Meksikalı haydudu yakalamaya gidiyorlardı. Bayraklarına yapılan hareketi ödetecek ve zaferle geri döneceklerdi.

Fakat bütün bunlar altı gün önceydi. Bu uzun yürüyüş etkisini göstermeye başlamıştı. Ayakları su toplamış, gömlekleri, kuruyan ter ve tozdan kazık kesilmişti. Artık ne şarkı söyleyen, ne de şakalaşan vardı.

Devlin yüksek sesle, «Camargas adlı şu soytariya ne zaman rastlayacağız yahu?» diye sordu. «Ayaklarım acıyor.» Mavi bir

mendille ağzını ve burnunu bağlamış, geniş kenarlı er şapkasını öne eğmişti. Bu haliyle sarhoş, kötü bir kovboya benziyordu. «Sana bir şey söyleyeyim mi Sam! Pancho Camargas'ı yakalayınca Chcopee'ye döneceğim. O serseriye adam başına yirmi beş cente herkese göstereceğim. Bu kazanç sayesinde emekliye ayrılabilirim. Ya sen ne yapacaksın?»

«Üç gün üç gece bir havuzda yatacağım.» Sam susuzluktan ölüyor her yerde göller, çağlayanlar hayal ediyordu. Baş zonklıyor, dili damağına yapışıyordu. Burası susuz, hain bir yerdi. Ancak budalalarla kanun kaçakları burada yaşamayı düşünebilirlerdi.

«Tamam ama ondan sonra ne yapacaksın?»

«Havuzun suyunu içeceğim.» Gerçeği ranza arkadaşı Devlin'e söylemektense ölmeyi yeğ tutardı. Eski Meksika savaşında Yüzbaşı Howard'ın yaptığı gibi saldırarak ve General Grant gibi yüksek yerleri tutacaktı. Meksika'da rütbe kazanacaktı.

Devlin içini çekti. «Keşke süvarilere katılsaydım.»

Onbaşı Thomas, «Doğru,» dedi. «Süvariler zafere erişir ve piyadeler de onların tozlarını yutar.»

Sam Damon bundan pek emin değildi. O halde kaderin piyadelere bağlı olduğuna inanıyordu.

Birden sağdan bir toz bulutu yükseldi, az sonra bir atlı ortaya çıktı. Fakat at nedense hızlı gidemiyordu pek. Biraz yaklaşıncı atın üstünde bir değil, iki binici olduğunu gördüler. Yüzbaşı Parrish ve Teğmen Westfall dörtlüde ata doğru gittiler. Biraz sonra üstü köpük köpük olmuş ata yaklaştılar. Üstündeki adamlardan biri kayarak yere düştü. Yüzbaşı Parrish dönüp el sallayınca Teğmen, «Damon, Brova, Devlin!» diye bağırdı. «Buraya gelip yardım edin.»

Üçü küçük gruba yaklaştıkları sırada süvarinin biri yüzbaşıyla konuşuyordu. Öbürü bir bacağının üstüne düşmüş, eliy-

le kalçasını tutmuş yerde yatıyordu. Onlar yaklaşınca yerdeki süvari başını kaldırarak, «Vuruldum çocuklar,» dedi. «Vuruldum...»

Broda büyük bir hayretle konuştu. «A, bizim Gurney bu!» Damon, yararlı adama baktıysa da tanımadı. Palaskası kaybolmuş, gömleği sıırıksıklamdı. Pantolonuysa kan içinde kalmıştı. Damon hâlâ attı oturan öteki askerin gergin bir sesle, «Evet, güçleri fazla, yüzbaşım,» dediğini de duydu. «Yüz, yüz yirmi kişi kadarlar. Ayrıca yanlarında yedek atlar da getirmişler.»

«Yüzbaşı Hollander nerede?»

«Bilmiyorum, komutanım. Son gördüğümde güneve doğru gidiyordu.»

Yüzbaşı atından atlayıp kendisine korkuyla bakan Gurney'in yanında çömeldi. «Elini çek oğlum. Böylece yarayı iyileştireceğini sanma.» Er istemeyerek elini çekince Yüzbaşı yaraya bakarak homurdandı. «Bana süngünü ver, Damon.» Sam kasaturasını kılıfından çıkarıp uzattı. Yüzbaşı da yaralı adamın pantolonunu keserek kanın ağır ağır akmakta olduğu siyahımsı bir renk almış derin yarayı ortaya çıkardı. Kasaturaya korkuyla bakan Gurney zaman zaman inliyordu.

Yüzbaşı, «Doctor Heber'in kurşunu çıkarması gerek,» diyerek sargı beziyle yarayı ustalıkla sardı. Kan sargı bezini de boyamaya başlamıştı.

Gurney inledi. «Canım yanıyor.»

«Tabii yanacak. Yaralanmanın iyi bir şey olduğunu mu sanıyordun?» Yüzbaşı doğrulup elindeki kanları mendiliyle sildi «Haydi, onu arabalardan birine taşıyın.»

Yaralıyı arabaya taşıyan üç er yerlerini alabilmek için koşarak dönmek zorunda kaldılar. Çavuş Kintzelman onları görünce, «Ne olmuş?» diye sordu. «Bir kurşunu mu durdurmuş?»

Damon cevap verdi. «Bacağının üst kısmına saplanmış kurşun.»

«Oh, öyleyse önemli değil.»

Damon ve Devlin birbirilerine baktılar. Damon insanın inle-

mesine neden olan ve bacadan kanlar akıtan derin bir yaranın önemsiz sayılmasına anlam verememişti. Ama bunu kafasından çıkardı. Bundan böyle daha dikkatli olması, aklını kullanması ve yaralanmaması gerektiğini anlıyordu.

Uzun süre yol aldıktan sonra yakında bir yerde bir boru çalmaya başladı. Erler hemen yerlerinden çıkarak ileriye koşup yarım daire şeklini aldılar ve yere yattılar. Çavuş Kintzelman, «Tüfek doldur!» diye gürledi. Sam hemen emri yerine getirdi.

«Süngü tak!»

Sam bunu da yapınca kendisinden daha kıdemli erlerden hızlı hareket etmiş olduğunu görerek memnun oldu. Korku değil sadece acaip bir merak duyuyordu.

Onların gerisinde atının üstünde oturan Yüzbaşı Parrish, «Asker,» dedi. «Emir verilene kadar bekleyeceksiniz ve sonra ateşe başlayacaksınız. Bunu iyice anlamanızı istiyorum.»

Bekleme çok uzun sürdü. Gökyüzü kurşuni yağmur bulutlarıyla kaplanmıştı. Hava serinleyecek yerde hâlâ sıcaktı. Uzak-tan korkunç, patlamayı andıran sesler yankılanıyordu. Damon sese patlayan silahların mı, yoksa gök gürültüsünün mü neden olduğunu bilemiyordu.

Sonra karşıda bir toz bulutu belirdi. Bunu çığlıklar, bağır-malar, ısıklar izledi. Damon'un arkasında duran Çavuş Kintzel-man bir şey söyledi ama büyülenmiş gibi ileriye bakan genç bu-nu duymadı. Tozların arasından beyaz gömlekli, çok geniş ke-narlı şapkalar giymiş Meksikalı haydutlar çıkmışlardı. Atlarını dörtlüye sürerek, haykırarak geliyorlardı. Damon, 'Neden ateş etmiyoruz?' diye düşündü. Haydutlar gittikçe yaklaşıyorlardı. Artık ateş etmeleri gerekliydi. Aksi halde atlar onları ezecek, Meksikalılar da hepsini kılıçtan geçirecekti.

Meksikalılar birden geçit resmi yapar gibi sola döndüler. Damon onların kocaman bıyıklarını ve hatta atlarının dişlerini bile görebiliyordu. Aynı anda tepede korkunç bir patlama oldu ve sel gibi bir yağmur boşandı.

Çavuş Kintzelman, «Silahlarınızı örtün!» diye haykırıyordu.

Ama yağmurdan bir şey görmek olanaksızdı. Sam'ın yanında Devlin bir hortlak gibi acaip sesle bağıyor ve başını arkaya atmış damlayan suları yutmaya çalışıyordu. Onbaşı Thomas tüfeğinin kundağına mendilini sarıyordu. Sam büyük hayret ve öfkeyle etrafına bakındı. Ne oluyordu bunlara? Hiç biri düşmana aldırıyor muydu? Geride duran çavuşa seslendi. «Neden ateş açmadık? Aramızda doksan metre vardı. Ya son anda dönmeselerdi...»

Çavuş güldü. «Sakin ol, oğlum. Onlar böyle bir şey istemediler.» Borular çalışıyordu. Askerler ayağa kalkarak geri dönmek için sıralandılar.

Damon hâlâ şaşkındı. «Fakat onların bu kadar yakına gelmelerine izin vermek...»

Kintzelman ona göz kırptı. «Bizim komutan öyle emir almıştı. Onların karşısına dikilip blöflerini görecektik. Bu oyunda ateş etmekten başka türlü şeyler de vardır.»

Damon ona bakakaldı. «Yani hepsi bu kadar mı?»

«Evet, asker.»

Damon ses çıkarmadı. İnanılmaz bir şekilde aldatıldığı için şaşkındı. Yağmurdan ıslanan yün gömleği yüzünden üşürken her şeyin bittiğini düşünüyordu. Yani hiç bir şey olmamıştı.

3

Ferguson, «Burasının adı nedir?» diye sordu.

Mavi gözlü, çilli yüzlü, kızılımsı saçlı, uzun boylu sıska bir genç olan Raebyrne cevap verdi ona. «Anvil Leads.»

Turner atıldı. «Geçit resminden sonra, Paris'de dolaşabilir miyiz, çavuşum?»

Sam Damon dudak büktü. «Belki.»

«Bizi bu güneşin altında ne kadar bekletecekler?»

Sam Damon, «Gerektiği sürece,» derken ön sıraya göz attı. «Size büyük bir onur verildi. Paris'lilerin önünde geçit resmi yapacak ilk Amerikan kuvvetleri sizsiniz. Çiftçiler ya da akrobatlar gibi hareket etmenizi istemiyorum. Dirsekler içeri, yüzler ileri Kızlara bakmak da yok.»

Tabur, Şehirler Anıtı'nın önünde bekliyordu. Damon, askerlere göz atarken, 'Çoğu benim yaşımda ve bazıları da benden büyük,' diye düşündü. Fakat onlara gereken şekilde talim yaptırmış, silahlarını nasıl temizleyeceklerini, nasıl savaşacaklarını öğretmişti. Onları seyrederken kendini kayıtsız, gürültücü çocukların babasıymış gibi hissediyordu. İkinci manganın onbaşı olan Devlin'e bakarak usulca göz kırptı. Kendi kendine, 'Çocukların iyi olduğunu biliyorum,' dedi. 'Ama onları yeterince yetiştirecek zaman olmadı. Gönüllü olarak yazılır yazılmaz hemen alaylara, bölüklere, taburlara verildiler ve henüz kurşunun tüfeğin hangi ucundan çıktığını bilemeden Saint Nazaire'e yollandılar. Şimdi de onları öteki Amerikan birliklerinden önce gösteri için Paris'e yolladılar. Binbaşı Caldwell, Fransızların Amerikalıları görmek için sabırsızlandıklarını söyledi. Tanrı bilir, bizimkiler bu işi nasıl yapacaklar.'

Damon, «Raebyrne,» dedi. «Yakanı kapat.»

«Gırtlak kemiğime batıyor, çavuşum.»

Damon'un sesi sertleşti. «Hemen yakanı kapat. Sen de Turner.»

Sonra dikkat kesildi. Karşıdan gök mavisi tünikli, miğferleri grimsi renkli, süngüleri güneşte parlayan Fransız askerleri geliyordu. Onları beklemekte olan Kıta'ya bir sessizlik çöktü.

Kıta Komutanı Binbaşı Caldwell bağırdı. «Kıta!» Onu Yüzbaşı Crowder'in sesi izledi. «Bölük!» Teğmen Harris de haykırdı. «Müfreze! Dikkat!»

Damon telaşlanmıştı ama kendi adamları pek hata yapmadı. Yalnızca bir an Turner'in tüfeğini yere düşüreceğini sanarak korkmuştu. Geçit resmi başarılı oldu. Paris'de kadın, çocuk ve kalan yaşlı erkekler onları alkışlıyor, üstlerine çiçekler atıyorlar-

dı. Hatta bazı kızlar askerlere sarılmış öpüyorlardı ve geçit resmi devam ediyordu.

Damon kendini bir an Napolyon'un Fransa'sında sandı. İstememekle birlikte dudakları hafifçe titredi. Burada kendisi de tarih yaratıyordu. Sonunda kaderini yaratacaktı. Gülümsediğinin belli olmaması için dudağını ısırdı.

**
*

Damon, «Posta!» diye bağırdı. «Posta!» Kapının ağzında durmuş torbadan mektupları çıkarıyordu. Durumu öğrenecek olsa Yüzbaşı Crowder'in kendisini Bölüğü şımartmakla suçlayacağını biliyordu. «Turner!»

Ufak tefek Batı Virginialı hemen yattığı yerden fırlayarak haykırdı. «Yaşasın! Mektup annemden...»

«Raebyrne!... Conolly! Davis! İki defa seslenmeyeceğim...»

Hepsi koşup gelerek, mektuplarını aldı ve yatak yerine kullandıkları saman yığınlarına döndü. Domon torbayı boşaltınca, «Mektupları okuyup ağlayın,» dedi. «Yarım saat sonra tam tecizatla talime çıkacaksınız.»

Ferguson içini çekti. «Bu yağmurda mı, çavuşum?»

«Bu yağmurda. Karın üstü sürünerek düşman hattına yaklaşma. Düşün, sürüneceğiniz topraklar ne kadar yumuşak olacak. Hiç olmazsa böylece dışarıda dolaşma imkânını bulacaksınız. Yoksa burada talim yapmayı mı isterdiniz?»

Raebyrne inledi. «Talim, talim talim. Ben bu orduya Prusyalılarla savaşmak için katıldım. Bir tüfeği türlü biçimlerde tutup ortalıkta dolaşmak için gönüllü yazılmadım.»

Onbaşı Devlin, «Önce talim yapacak ondan sonra savaşacaksınız,» diye karşılık verdi ona. «Kışkırtıcı olmaya kalkışmanın sırası değil.»

Yüz hatları bir genç kızinkini anımsatan, saçları daima alnına düşen, ince bir delikanlı olan Brewster, Damon'a baktı. «Bana mektup yok mu çavuşum? Buna bir anlam veremiyorum. Üç ay

oldu.» Damon onun çok zengin New York'lu bir aileden geldiğini hatırladı. «Üzülme oğlum,» diye onu teselliye çalıştı. «Belki mektubu getiren gemi torpillenmiştir.»

Brewster üstüne çuval örtülmüş saman yatağına çöktü. «Burası çok soğuk.» Eliyle, külleri süpürülüp iyice temizlenmiş büyük şömineyi işaret etti. «Burada şömine varken neden ateş yakamadığımızı anlayamıyorum. Neden çavuş?»

Damon Peg'den gelen mektubu okuyordu. Kız kardeşi Fred Shurtleff'le Celia Harrodsen'in yakında evleneceklerini yazıyordu. Bu da Sam Damon'u çok sinirlendirmişti. Brewster'e kısaca, «Çünkü Yüzbaşı Crowder, Binbaşı Caldwell, Albay Satinforth ve General Pershing yakamayacağımızı söylediler,» dedi.

Raebyrne kendi mektubunu okumuştı. Konuyu değiştirmek için tüfeğini havaya kaldırdı. «Bu iyi bir silah. Bir Ballard kadar hafif değil ve babamın Sharp'ı kadar kullanışlı sayılmaz ama yine de iyi silah.»

Damon, «Dünyanın en iyi piyade tüfeği bu,» diye karşılık verdi. «Sen onu iyi korursan o da seni korur.»

Ferguson atıldı. «Üç yüz metre uzaktan hedefe isabet ettirdiğiniz doğru mu, çavuşum?»

«Öyle.»

Devlin, Ferguson'un haline güldü. «Seni kandırdığımı sanıyordun, değil mi? Hedefe isabet ettirdiği sırada ben onun yanında yatıyordum. Onbaşının sana söylediklerine inanmasını öğrensen iyi olur.»

Poletti, «Nişancılığın bize ne yararı olacak?» diye söyledi. «Siperlerin içine dalıp çıkacağız. Zaten insan on beş metre ilerisini bile göremiyor.»

Damon bu sözleri duymuştu. «Hep siperlerde kalacak değiliz.»

«Nasıl olur? Bu zavallılar yıllardır siperlerde değil mi?»

«Biz, Alman siperlerini yarararak geçeceğiz ve ortaya çıkacağız. Onları bizim istediğimiz şekilde savaşmaya zorlayacağız. Binbaşı Caldwell, stratejimizin bu olduğunu söyledi. Eğer siper-

lerden fırlayınca ne yapacağınızı öğrenmedinizse, bunun cezasını çekeceksiniz.»

Ferguson ısrar etti. «Öyleyse neden Fransızlar gibi siper savaşını da öğreniyoruz?»

«Çünkü size ikisi de gerekli. Dışarıya fırlayıp saldırana kadar siperlerden ateş edeceğiz.»

Brewster büyük bir ilgiyle, «Ateş etmesini, el bombası atmasını, süngü kullanmasını öğrenmemizi anlıyorum,» diye başladı. «Fakat bunun dışında kalan şeyleri, örneğin kullanmayacağımız silahları filan öğrenmek için neden saatlerce çalışıyoruz?»

Damon içini çekerek ellerini kenetledi. Binbaşı Caldwell'in acemi erlerin bitmeyen yakınmalarını anlatan Başçavuş Has-solt'a gülümsemesini anımsamıştı. Binbaşı, «Soru sormalarına engel olma, başçavuş,» demişti. «Amerikan askeri daima nedenleri bilmek istemiştir. Bu tarihimiz boyunca böyledir. O bir şeyi neden yaptığını bilmeye hakkı olduğunu sanır. Hem neden bilme-yecekmiş? Hayatını tehlikeye atıyor, değil mi?»

Damon ince yüzlü gence baktı. «Çünkü bu asker olmak demektir. Emirlerle uymayı öğrenmek demektir. Böylece bütün askerler aynı anda hızla hareket edebilirler. Çünkü kısa bir süre sonra hepiniz kıyametin koptuğu bir yere gideceksiniz. O zaman düşünecek halde olamayacaksınız. Eğer düşünmeden emirlere uymasını öğrenmişseniz, durumu tümüyle lehimize çevirebilir bu.»

4

Krazewski, «Tanrının belası pek de çirkin,» diye homurdandı. Chauchat makineli tüfeğinin üstüne eğilmiş dipçiğini çekiyordu. Gerçekten de Springfield gibi biçimli, kolaylıkla kullanılır bir silahtan sonra bu pek kaba gözüküyordu.

Raebyrne bir ısıık çaldı. «Fransızlar bunu neden yapmışlar? Sardalya kutusu ve dikenli telden mi?»

Krazewski, «Çirkin,» diye tekrarladı.

Damon ona baktı. «Bundan sana ne? Makineliyi alıp bir güzellik yarışmasına katılacak değilsin.» Yarım ay biçimindeki fişek haznesine dokundu. «Üst üste on beş mermi atabiliyor. Hem çok çabuk dolduruluyor.» Birden durdu. «Boşuna vakit kaybediyoruz. Bize bu makineliyi verdiler ve biz de bunu kullanacağız.»

Krazewski topuklarının üstünde yaylanarak silahı aldı. «Çok ağır.»

Damon iri yarı ere dikkatle baktı. «Dokuz kilo. İngilizlerin kullandıkları Lewis on üç kilo. Bunun yerine onu mu taşımak isterdin?»

Krazewski makineliyi kalçasına dayayarak salladı. «Bir işe yaramaz. Başkası bu Tanrının belasını taşısin.» Kafa tutar gibi Damon'u süzdü.

Ferguson, «Tanrı aşkına Kraz...» diye başladı.

Devlin de atıldı. «Buraya bak, Krazewski...»

Fakat Damon bir el işaretiyle onları susturdu. Bir an sessiz sedasız Krazewski'ye baktı. İki müfrezeden de çıt çıkmıyordu. Damon bir süreden beri böyle bir şey olacağının farkındaydı. Avrupa'ya geldiklerinde Krazewski'nin böyle aksiliği yoktu. Kolay gülmeyen, dev gibi yapılı, Polonya asıllı bir erdi. Görevlerini dikkatle yapmış ve güvenilir olduğu izlenimini yaratmıştı. Damon onun iyi bir onbaşı olabileceğini düşünmüştü. Fakat kapanıp kalmak, nöbet tutmak Krazewski'yi suratsız ve isyankâr yapmıştı. Bir kez sarhoşluktan ve bir sefer de 17. bölükten bir mühendisi bayılıta dek dövmekten ceza yemişti. Durum kötüydü. Hemen savaşa girecek olsalar Krazewski'nin başarı gösterebileceğini sanıyordu. Fakat hemen savaşa girmeleri Kıtânın kıyımı demek olurdu. Oysa kıta, İndiana'lı er Stephen Krazewski'den çok daha önemliydi.

Adam küçük gözlerinde alaylı bir pırıltıyla hâlâ Damon'a

bakıyordu. Çavuşun ne yapacağını görmek ister gibiydi. Böyle bir duruma hemen son vermek gerekirdi. Aksi halde bir daha olaylar önlenemezdi.

Damon, «Bak Krazewski,» dedi. «Sen müfrezenin en iri yarı adamısın. Bu gidişle iyi bir nişancı olacağı da benziyorsun. Onun için seni seçtim. Hâlâ da haklı olduğumu düşünüyorum. O makineliyi sen kullanacaksın. Hepsı bu kadar.»

Krazewski cevap olarak makineliyi yere bırakıp somun gibi kocaman ellerini bacaklarına vurdu. Soluğu sertleşmişti. «Ya bu işin canı cehenneme dersem?»

Ötekiler enaşe ve şaşkınlıkla kazık kesilip kalmışlardı. Damon sakın sakın, «Krazewski,» dedi. «O silahı kaldır.»

Krazewski ona baktıysa da kımıldanmadı. Tam Sam üstüne atılacağı sırada da, kayıtsız bir tavırla eğilerek makineliyi aldı. Bu haliyle hakaret ettiği beliydi. «Kolunda sırmaların var, Damon.»

«Evet, doğru.» Bir an durdu. «Ne o yoksa makineliyi taşıyabilecek kadar erkek değil misin?»

Krazewski'nin gözleri küçülerek birer çizgi halini aldı. «Bundan daha fazlasını yapacak kadar erkeğim, Damon.»

Sam, «Pekâlâ,» diye gürledi. «Akşarı üzeri seninle helaların arkasında görüşürüz. Kolumda da sırmalarım olmayacak.» Krazewski'nin gözleri hayretle açıldı. O böyle bir şeyi düşünmemisti. Damon burun lehine olduğunu ezdi. «Şimdi ne zaman emir veririm yerine getirecek ve defliklerimi yapacaksın. Haydi onu ona ver.» Krazewski'nin tuttuğu makineliyi ustalıklı elinden alıverdi. Ötekilere döndü. «Tamam. Şimdi makineliyi bir kere daha sökeceğim. Ondan sonra tekrar takacağız.» Sesi hâlâ çok sakindi. Raebyrne sırtıyordu. Devlin endişeliydi. Ferguson ve Brewster de çavuşa hayretle bakıyorlardı. «Bu silah saldırıda ateş edilirken kalçada taşınır. Yarı otomatik olarak çok başarılıdır. Mermi şeritlerini taşıyan kimse daima makineliyi kullananın yanında bulunacaktır. Şeritleri şu şekilde takacaktır. Makineliyi kullanan yaralanırsa yardımcısı silahı kullanacaktır.»

Silahlı anlatmaya devam etti ve sonra, «Krazewski'nin çok çirkin bulduğu bu makineli,» diye ilave etti. «Sizi arkadan koruyacaktır. Böylece düşmana yaklaşmanızı sağlayacaktır.» Konuşma süresince Krazewski'ye bakmamıştı. Böyle aldırmamanın iri yarı adamı daha da sersemleteceğini biliyordu.

Wyoming'li bir genç olan Tsonka'ya döndü. «Sen makineliyi dolduracaksın. Krazewski'nin sağında yer alacak ve gerektiğinde torbasından mermi şeridi çıkarıp makineliye takacaksın.» Yine durdu. «Tamam. Şimdi Krazewski, makineliyi kullanacağı için önce silahı o sökecek. Sonra Tsonka, sonra Raeburne ve Turner.» Sessizlik hâlâ etkileyiciydi. Damon dönüp Brewster'in endişeli, ince, beyaz yüzüne baktı. «Hepinizin bunu kullanmayı öğrenmesini istiyorum. Çünkü Tabur'da herkes ölüp sadece bir tek adam da kalabilir. İşte o adamın bu makineliyi kullanabilmesini istiyorum.»

Birleştirdiği silahı Krazewski'ye verdi. «Haydi, başla.» Adam ona kararsızlıkla baktıktan sonra başını eğdi. Damon da ellerini ceplerine sokarak Krazewski'nin makineliyi sökmesini seyretmeye koyuldu.

«Ona ne yapacaksın Sam? Usulca arkasından yaklaşıp kafasına bir kütük mü indireceksin?» Damon ses çıkarmayınca Devlin devam etti. «Keşke onu şikâyet etseydin. Yüzbaşı onun canına okurdu.»

Nişan alanından geçerek barakalara doğru gittiler. Rüzgâr hâlâ buz gibi soğuktu ve ayaklarının altında karlar gıcırıyordu.

Sam bir an sonra, «Sen bunu yapar mıydın?» diye sordu.

Devlin gülerek başını salladı. «Hayır. Fakat ne yapacağımı bilemem doğrusu.»

«Ama ben biliyorum.» Bomboş olan soğuk, uzun odaya girerler. Çavuş kaputunu, palaskasını, tabancasını çıkararak saman yatağının başucundaki çengele astı. «Ordunun cezalandır-

ması onu mahveder, Dev. Bu yüzden kini artar ve işe yaramaz bir asi olur. Bu iş onunla benim aramda. Eğer onun icabına bakamazsam koluma üç sırma takmaya hakkım olmadığı anlaşılır.»

Devlin bir an ona baktı. «Kendin için pek çok kural koymuşsun, Sam. Herkesin istediğin gibi davranmasını sağlayamazsın daima.»

«Öyle mi sanıyorsun?» Damon saatini, cüzdanını ve çakısını Devlin'e verdi. «Haydi gidelim.»

«Tanrı aşkına ondan uzak durmaya çalış.»

«Bunu yapacağım.»

«Seni yakalamasına izin verme. Onun at nallarını iki eliyle büktüğünü söylüyorlar.»

Helalar, ahırların arkasındaki çamurlu küçük kırdıydı. Orada tek sağlam duvarı yosunlarla kaplanmış bir eski yapıtın kalıntısı vardı. Haber çabuk yayılmıştı. Bölüğün yarısı oraya gelmiş, yıkıntının çevresinde dolaşarak ellerini göğüslerine vurup ısınmaya çalışıyordu. Krazewski de omuzlarına bir battaniye almış ayakta bekliyordu. Yanında da yine kendi gibi Gary kentinden gelmiş üç, dört kişi vardı. Tukela adlı arkadaşı ona ciddi bir şeyler söyleyerek yumruklarıyla nasıl hızlı vurması gerektiğini gösteriyordu. Fakat Krazewski'nin bu öğütlere kulak astığı yoktu. Yanında onu destekleyenler olduğu için eski güvenine kavuşmuştu. Damon'u görünce kaba bir sesle gülererek, «Bir an gelmeyeceğini sandım,» diye bağırdı.

«Bir şeyi yapacağımı söylediğim zaman, bunun doğru olduğuna üç aylık maaşın üzerine iddiaya girebilirsin.»

«Kollarında sırmalar olmayacağını söylemiştin sanırım.»

«Sakin ol, Krazewski.» Damon tüniğini çıkararak Devlin'e verdi. Buz gibi rüzgâr omuzlarını ve sırtını kırbaçladı adeta. Sonra sesini yükseltti. «Tamam. Bize biraz yer açın bakalım.»

Sesler kesildi ve adamlar gerilediler. Devlin onları iterek duvarın önünde bir halka olmalarını sağladı. Krazewski omuzlarındaki battaniyeyi atınca, Damon durup onun inanılmayacak

kadar geniş göğsüne ve kalın pazılarına baktı. Biri bir şey bağırdıysa da duymadı. Krazewski'nin bir boğa kadar güçlü olduğunu, fakat çevik hareket edemediğini düşünüyordu. Ellerini bir bok-sörden çok bir güreşçi gibi aşağıya indirmiş, usul usul hareket ediyordu. Kocaman suratında gözleri birer çizgi gibiydi. Damon, 'Onu harekete geçirmem gerek,' diye düşündü. «Bana gelmesini sağlamalıyım.»

Birden kafa tuttu. «Ne bekliyorsun, Polonyalı. Başkalarından yardım mı?»

Krazewski sağ elini bir balyoz gibi kaldırıp küfrederek saldırdı. Damon sağa kaçarken sol yumruğunu onun yüzüne yapıştırdı ve burnun elinin altında kırıldığını hissetti. Sonra hemen sağ yumruğunu da indirip bir anda uzaklaştı. Seyredenlerin hayretle bağırdıklarını duydu. Krazewski'nin burnu kanıyor, kanlar ağzına doluyordu. Gözleri hayret ve öfkeyle açılmıştı. Adam bu kez daha hızla, bir boğa gibi saldırdı. İki yumruğunu da sallıyordu. Damon sağ koluna bir darbe yediyse de, bu sefer onun gözüne bir yumruk patlatmayı başardı ve yine geriye kaçtı. Sonra birden saldırarak Krazewski'ye üç yumruk daha attı. Fakat vücuduna vurmakla hata etmişti. Bir ağacın gövdesini sarsmaya kalkmaktan farksızdı bu. Onu etrafını göremez hale getirmesi, sersemletmesi ve aciz düşürmesi gerekiyordu.

Krazewski'nin saldırısından kaçarken çamurda ayağı kaydı-ğı için ellerinin üstüne yere düştü. Kalktığı sırada da adam dizini onun göğsüne vurdu. Damon doğrulunca Krazewski'nin kanlar içindeki yüzünü seçebildi ve o anda başının yanına kendisini adeta topaç gibi çeviren bir darbe yedi. İç güdüsüne uyarak sola kaçtı. Kulakları uğulduyordu. Polonyalının göz ve çenesine vurmayı başardı. Ama sonra Krazewski onu yakalayıp kollarını vücuduna doladı. Sam Damon'un vücudunu ağır ağır geriye doğru bükmeye başladı. Damon, Devlin'in, «Dur, budala Polonyalı köpek!» diye bağırdığını ve başkalarının, «Olmaz! Olmaz! Onları kendi haline bırak,» dediklerini duydu.

Ciğerleri yanıyor, kafası kopmuş, korkunç bir acı içinde yüzyücrmüş gibi geliyordu. Krazewski güçlüydü. Hem de korkunç bir gücü vardı. Damon'un karşısındaki eski duvar sarsılıp sallanıyordu. Raebyrne'in, «O çavuş da olsa, kendisine yapılmaması gereken namussuzca bir numara bu,» dediğini işitti.

Damon hemen bir şey yapması gerektiğini anladı. Tukela, «Tamam, haydi Steve!» diye haykırıyordu. Bunun üzerine Krazewski bir kafa attı ve Damon yanağının yarıldığını hissetti. 'Namussuz, demek her türlü numarayı uygun görüyor,' diye düşündü. 'Öyleyse her şey olabilir.' Bir bacağını Krazewski'nin bacağının arkasına doladı, dirseğini bükerek parmaklarını dev gibi güçlü adamın gözlerine soktu. Krazewski acıyla böğürerek geriye eğildi. Damon onun bacağına taktığı ayağını çekince Krazewski yere yığıldı. Sonra yüzü kan içindeki adamın yine doğrulduğunu gördü Damon. Ama o daha çevikti. Birden saldırıp yumruğunu balyoz gibi onun kafasına indirdi. Krazewski diz üstü çöktü. Kendine gelmek ister gibi başını sallıyordu. İyice sersemlemişti ve Damon onun yenilmek üzere olduğunu anladı.

Gürültüler arasında soluk soluğa, «Bu kadarı yeter mi, Krazewski?» diye sordu.

Krazewski aptal aptal ona bakıyordu ve sonra 'Evet' der gibi başını salladı.

«Pekâlâ.» Sam ona yaklaşıp üstüne eğildi. «Eğer makinelili taşıyacak kadar erkek değilsem gelir bana söylersin. Ben de silahı başkasına veririm. Anladın mı?»

Devlin tüniğini uzattı, ama Sam üstündeki kan ve çamurun ona bulaşmasını istemediği için giymedi. Kaburgaları sızlıyor, yere düşerken vurduğu kolu acı veriyordu. Yarılan yanağı yanıyordu. Çevrelerindeki halka yarılmıştı. Adamlar birkaç dakika önceki kana susamışlıklarından utanmış gibi susmuş ona bakıyorlardı. Sadece Raebyrne neşeli neşeli sırıtmaktaydı.

Damon, «Gidip karnımızı doyuralım,» dedi. «Üstümü de temizlemek istiyorum?» Yanında Devlin'le uzaklaşırken Raebyrne'in, «Bizim herkesi ezecek, ateş yutan bir çavuşumuz var,» de-

diğini duydı. «Kahvaltıdan önce birkaç kaplan yutacak bir çavuş.» O zaman askerler gülüşüler. «Bana o makineliyi verirse ne yapıp yapıp ateş etmesini öğreneceğim.»

**
*

Burası hiç de bir kıra benzemiyordu. Yaprakları dökülmüş birkaç bodur ağaç, bir çiftlik evinin parçalanmış taş duvarını gördü Raebyrne. Siperde haftalarca kalıp donmuşlar ve hiç bir şey olmamıştı. İkinci Kıta'nın bulunduğu siperlere saldırıldığını ve iki askerin öldüğünü duymuştu. Hepsi o kadar. Raebyrne, «Tanrının saçma bir işi,» diye söylendi. Siperin önündeki bir şarapnel çukurunda yatıyordu. Kasıklarına kadar çıkan çizmeleleri ayaklarındaydı. Kaputunu da çıkarmamıştı ama iki saat içinde soğuk onca acı vermeye başladı. İçinde olduğu çukur yarı yarıya su doluydu. Sanki bacakları buz tutmuş borulara sokulmuştu. Yükselerek toprağın kenarına tutunmayı başardı. O zaman ayaklarını sudan kurtarabiliyordu. Fakat bu kez de kolları ağrımaya başlıyordu. Sinirlenerek yüksek sesle söylendi. «Ben ağęersiz bir domuz gibi böyle çamurlu bir çukurda yatmak için askere yazılmadım.» Çok da yorgundu. «Burası cehennem gibi kapkaranlık,» diye mırıldanırken gözleri kapandı.

Raebyrne büyük bir korkuyla kendine geldi. Güçlü biri onu yakalayıp sırt üstü yatırmıştı. Bir el gırtlığını sıkıyordu. O anda bir bıçağın pırlıltısını da seçti. Bu olamazdı... İmkânsızdı. Hafif bir sesle soludu. Yaşamak istiyordu. Bu güzel dünyadaki son anında yaşamayı, kendisini harcamamalarını istiyordu. Teslim olacaktı. O anda teslim olma anlamına gelen sözü unuttu. Zaten her şeyi unutmuştu. Bu karanlık korku anında, siperlere baskın olduğunu düşünebiliyordu yalnızca. Ölecekti ve bu haksızlıktı. Bıçak aşağıya kaydı, göğsüne korkunç bir yumruk indi. Ancak o zaman Raebyrne sözü anımsayıp konuşabildi. «**Kafferhaz!**» Ama acı duymuyordu. Sonra adamın başındaki yassı miğferi ve boynundaki bükülmüş gaz maskesini seçerek onun kim olduğunu anladı. «**Çavuşum,**» diyebildi.

«Kamerad.» Damon'un sesi alaylıydı. «Teslim olmak mı istiyorsun, Raebyrne?» Bıçağını havaya kaldırdı. «Öyle mi?»

«Çavuş, ödümü patlattın...»

«Ya öyle mi?» Damon korkunç siper bıçağını çekti ve Raebyrne de elin boğazını bıraktığını hissetti. «Sen öldün. Bunu biliyor musun? Öldün ve çürüyorsun. Almanlar da sipere girip hepimizi kesmek için serbest kaldılar artık. Uyurken hepimizi kesecekler. Bu seni memnun etmiyor mu, Raebyrne?» Sesi hafifleyip vahşileşti. «İşe yaramaz kahpenin oğlu.»

«Çavuşum...» Damon onu bırakmıştı ama kımıldayacak gücü hâlâ bulamıyordu Raebyrne. O anda duyduğu rahatlık, suçluluk, korku, öfke birbirine karışmıştı ve sevincinden de deliye dönmüştü. «Çavuşum, üşüyordum...»

Damon, «Öyle mi?» dedi. «Onlara üşüdüğünü söyleyince her şey düzelir tabii.»

«Onlar kim, Çavuşum?»

«Almanlar, kaz kafalı ahmak! Kim sanıyordun?» Çavuşun hafif sesle küfrettiğini duydu Raebyrne. Farkına varmadan elini yanağına sürdü. Başkasının, çok uzaklardaki bir başkasının yanağıydı bu sanki. Ayrıca Damon'un vurduğu göğsü sızlıyordu. Midesi bulanmaktaydı.

Güçlkle konuştu. «Bu ne biçim numara? İnsan böyle uyanırılır mı?» Fakat sesinde güven de yoktu.

Damon parmağıyla onun gırtlak kemiğine vurdu. «Ne yaptığını biliyorsun değil mi? Savaş alanında nöbet tutarken uyuya kaldın. Bunun ne demek olduğunu biliyor musun? Bu yüzden sana ne ceza vereceklerini anlıyor musun?»

«Bunu anladığımı sanıyorum, çavuşum.»

«Sanıyorsun. Tanrım, geridekiler senin gibi birini ötekilere örnek olsun diye harcamak için sabırsızlanıyorlar. Canına okurlar.»

«Evet, çavuşum.» O anda erin gözlerinin önünde savaş divanındaki asık suratlı subaylar, gri hapishane duvarları, hatta kendisini kurşuna dizecek manga belirdi. Ama uyandırıldığı an-

daki korku yüzünden bunları düşünecek halde değildi. Hâlâ dehşetten dişleri takırdıyordu.

Damon, «Tanrının belâsı budala,» diye söylendi. «Seninle ne yapacağım?» Eliyle kuzeydoğuyu işaret etti. «Orada gırtlaklarını kesip cesedini farelere bırakmak için bekleyenler var. Seni öldürecekler. Bunu budala kafan almıyor mu?»

Raebyrne üzgün üzgün başını salladı. Nöbette uyuyan kalmıştı. Oysa arkadaşları ona güvenmişlerdi. Hâlâ ne olacağını tam kestiremiyordu. Yıllarca hapiste, karanlık bir hücrede kalabilirdi. «Çavuşum,» diye mırıldandı. «Bir daha olmayacak.»

«Olmayacak tabii.» Damon çukurdan çıkmış karşı tarafa bakıyordu. Raebyrne onu süzerken, Nebraskalı'ya adlandıramadığı, çok büyük bir sevgi duyduğunu hissetti. Bu duygusunu sözlerle anlatamazdı. 'Bizim çavuş,' diye düşündü sevgiyle.

Fakat Damon tekrar ona döndüğü zaman yüzü granitten oyulmuştu sanki. Hafif bir sesle konuştu. «Pekâlâ. Sana bir fırsat daha vereceğim. Bu seferlik seni bırakıyorum.»

«Çavuşum, ben...»

«Kes sesini. Konuşacak olan benim. Acemi erci içinde en iyi nişancı sensin. Senin iyi bir asker olabileceğini sanıyorum. Belki ben yanılıyorum.» Bir an sustu. «Hiç bir adam bu kadar utandırıcı bir gösteriden sonra ikinci bir fırsatı hakkedemez. Ama sana bu fırsatı vereceğim. Bu sen, ben ve Tanrı'nın arasındakı kalacak. Fakat seni nöbette bir daha tek gözü kapalı bile yakalayacak olursam, hatta göz kırptığını görürsem elimle General Pershing'e teslim edeceğim. Ömrün boyunca zindanda cürürsün. Anladın mı?»

«Evet, çavuşum.»

«Şimdi yerine gir ve nöbet devredene kadar gözlerini dört aç.»

Oda dardı ve tavanı da yoktu. Kıta'nın subaylarının ve çavuşlarının çoğu oraya doluşmuşlardı. Hepsi de hızlı hızlı konuşan Binbaşı Caldwell'i dinliyordu. Kıta'nın sahip olduğu tek harita eski bir dolabın üstüne takılmıştı. Binbaşı parmağını haritanın üstünde gezdirerek anlatıyordu. «... B Bölüğü şu demiryolunun yüz metre kadar gerisinde kalan tümseğin ardından geçecek. Fransızlar doğuda kalan ormandalar. Fransızlarla irtibat sağlamak B Bölüğü'nün görevi...»

Damon ayaklarının ucunda yükselip iki kafanın arasından bakınca haritanın büyük kısmını görebiliyordu. Ormanı ve bütün yolları o anda kafasına nakşetmişti adeta.

«General Benoit Guesclin, pozisyonlarımızı ne pahasına olursa olsun tutmamız için emir verdi. Eğer bizleri yerlerimizden sökerlerse, birlik komutanları onları desteklemek için şiddetle saldırıya geçecek.» Binbaşı durdu. «Soru soracak olan var mı?»

C Bölüğünden Yüzbaşı Hillebrand, «Cherseulles'deki düşman gücü biliniyor mu, komutanım?» dedi.

«Hayır. Artık Almanların orasını tuttuklarından bile emin değiliz. Sadece Fransızların korkunç hırpalandığını ve geriye çekildiklerini biliyoruz. Yalnız Beşinci Prusya Muhafız Tümeni'yle Beşinci Grenadier Birliği'nden askerler orada görülmüşler.»

Yüzbaşı Crowder, atıldı. «Komutanım Bölüğüme hâlâ el bombası verilmedi.»

Binbaşı Caldwell ona kayıtsız gözlerle baktı. «Hiç el bombası yok. Gelmedi ve belki de gelmeyecek.»

Odada derin bir sessizlik oldu. Dışarıda yüz metre kadar uzakta bir şarapnel patladı. Bunu yaylım ateş izledi. Gözlerini Caldwell'den ayırmayan Damon, onun kılınının bile kımıldamadığını fark etti.

«Size durumun ne kadar ciddi olduğunu anımsatmama ge-

rek yok sanırım, beyler. Biz çok nazik bir anda, umutsuz bir anda bu savaşa katılıyoruz. Pek çok şey burada göstereceğimiz gayrete bağlıdır. Kaybedecek zaman yok. Emirlerinizin kısa olmasını sağlayın, Daha da önemlisi, emrinizdeki adamların kişisel inisiyatiflerine güvendiğinizi belirtin. Hepinizin talihi açık olsun. Dağılın.»

Damon ve Teğman Harris geldikleri sırada müfreze bir evin avlusuna dağılmıştı. Adamlar sıraya girerlerken, Ferguson demir bir tencere, Raebyrne de bir şişe şarap ve üstü çiçekler, kurdelelerle süslenmiş korse gibi bir şeyi taşıyarak karşı sokaktan çıktılar.

Damon, «Ne cehennemdeydiniz?» diye çıkıştı.

«Biraz şöyle dolaşıp, yiyecek araştırdık, çavuşum.»

Damon gülmemek için kendisini tuttu. «Kahrolası budalalar! Haydi yerlerinize.»

İki sıra halinde bir tepeye tırmanmaya başladılar ve biraz sonra da karanlık çöktü. Bir süre sonra ormana girdiler. Hızlı hızlı yürüyorlardı. Tepeler, vadiler gelip geçiyordu. Ayakları sızlıyor, sırt çantalarının kayışları omuzlarını kesiyordu. Böyle ilerleyerek bir tepeye çıktıkları sırada ansızın tüfek seslerini duydular. Damon sıranın bir hayvan gibi titrediğini hissetti.

Damon, «Olduğunuz yerde kalın!» diye seslendiği an, bir ışık havaya yükseldi ve sıra kazık gibi dururken, hava fişegi gökyüzünde patlayıp etrafı aydınlattıktan sonra ışıklar çevreye yayılıp söndü. Damon o anda miğferlerin altındaki bembeyaz ke-silmiş, çocuksu yüzleri ömründe ilk defa gördüğünü sandı. Küstah, güvensiz, geveze, neşeli, öfkeli ve çok da aciz yaratıklardı. Savaşa gidiyorlardı. Kendi eğittiği, tehdit ettiği, tatlı sözlerle kandırdığı adamları şimdi emrettiği gibi hareketsiz bekliyorlardı. Damon onların hevesli, parlak yüzlerine bakarken, bir an gururun neden olduğu korkunç bir coşku ve sonra ömrünün en karanlık azabını duydu.

Işık sönünce etraf yine zindan gibi karanlık oldu. Damon kuru bir sesle emir verdi. «Haydi, yürüyün...»

Yüzbaşı Harris, «Bize el bombası vereceklerini sanırdım,» diye söylendi. «Buraya gelene kadar geçtiğimiz bütün depolar bomba doluydu... Saat kaç?»

«On bire çeyrek var,» diye mırıldandı Damon.

«Bize karşı ateş açacaklarını sanıyor musun?»

«Evet, teğmenim.» Aslında emin değildi. İki gün çok telaşlı geçmişti. Bu karışıklık ve yapılan değişiklikler Damon'u rahatsız ediyordu. Fakat o anda kendine güvenir gibi davranması daha uygundu.

Plattsburg'dan gönüllü subay olarak gelen Harris korkusunu gizlemek için durmadan konuşuyordu. «Keşke savaş hattının nerede olduğunu bilebilseydik. Cherseulles'de Almanların olup olmadığını kesinlikle anlayabilseydik içim rahat edecekti...»

Damon ses çıkarmadı. Harris'in ne demek istediğini anlamıştı. Kendisi de durumdan memnun değildi. Neden onları demiryolunun arkasındaki yüksek toprakların gerisine sıralamışlardı? Oysa bu toprakların öbür tarafına geçip ormanın kıyısında siper kazmaları gerekirdi. Ama emirlere itaat edilirdi. Fransız komutan da böyle emir vermişti.

O sırada karşıdan bir yerden ateş başladı. Bir şarapnel tıvruncu ışıktan bir kuyruk bırakarak aralarına düştü ve yer korkunç bir patlamayla sarsıldı.

Damon ayağa fırlayarak haykırdı. «Yaralanan var mı?»

Sol taraftan biri tiz bir ses haykırıyordu. «Sedyeci...»

Damon siper boyunca koştu. Ateş devam ediyordu. Sesler duyarak yaklaşınca iki kişinin, hareketsiz birini tutmuş olduklarını gördü. Kısaca, «Kim?» diye sordu.

«Van Gelder.» Brewster'in sesini tanıdı Damon. «Yaralandı.»

Damon, Van Gelder'in vücudunu yoklayınca sırtındaki derin bir yaraya girdi eli. Duyduğu bir anlık tiksintiyi karar verme zorunluğunun sakinliği bastırdı.

Brewster telaşla konuşuyordu. «Bir an bir şeyi yoktu. Tam bana bir şey söyleyeceği sırada tokat gibi bir ses duydum ve o bağırdı.»

Damon, «Peki,» diyerek onun sözünü kesti. «Sakin ol artık Geriye dönerek haykırdı. «Sedyeci!» Sesi patlamalar arasında kaybolur gibiydi ama karanlıklardan iki gölge kalktı. Damon seslendi. «Buraya.»

Sağlık memurları Van Gelder'in yanına koştular. Biri sordu. «Yarası ağır mı?»

Damon emin olmamakla birlikte, «Hayır,» diye cevap verdi. Çünkü Brewster ve Poletti'nin dikkatle kendisini dinlediklerinin farkındaydı. Hem Van Gelder ses çıkarmamasına karşın kendinden geçmemişti. «Ama onu geriye götürmeniz daha doğru.»

Van Gelder sedyeye konulurken acı bir sesle bağırdı. Damon onun üstüne eğilerek, «Bir şey çok,» dedi. «Hemen yarayı saracaklar. Şimdi sakın ol.»

Birkaç kişi hâlâ konuşan Brewster'in yanına yaklaşmıştı. Damon sert sert homurdandı. «Çukurlarınıza girin. Ne o? Yoksa hepiniz yaralanmak mı istiyorsunuz? Çukurlarınıza girip silahlarınızı kontrol edin.»

Saati 11. 42'yi gösteriyordu. On ikide yani gece yarısı ateş açacaklardı. Yarım saat sonra da saldırıya geçeceklerdi. Tam on ikide ateş açmak Almanlara göre bir işti doğrusu. Damon sürünerek çukurdan çukura gidip taburundaki erlere baktı. Fare suratlı Ferguson sakindi. Endişeli olan Poletti'nin sesi çıkmıyordu. Turner ise sabırsızlıktan sinirlenmeye başlamıştı. «Bu namusuzlar gelecekler mi, gelmeyecekler mi?»

«Mutlaka gelecekler. Onun için sakın ol.»

Yassı, kocaman yüzü ifadesiz olan Krazewski, uzun nam-lulu çirkin bir canavar olan Chauchat makineli tüfeğine mermi şeridi takıyordu. Sam, «Bununla devamlı ateş etmeyi unutmayın,» dedi.

«Damon.»

«Evet.»

Krazewski burnunu çekti. Helaların arkasındaki akşam üze-rinden beri makineliyi sürekli temizlemiş ve talimlerde de çok başarılı olmuştu. Damon iki kez kısaca onu övmüş fakat iri ya-rı adam cevap vermemişti. Şimdi aydede suratlı adam sırtıyordu. «Sadece... sana söylemek istedim. Sen tam bir erkeksin.»

Damon cevap yerine onun omzuna vurarak Tsonka'ya yaklaştı. «Onun yanından ayrılma. Kraz vurulursa makineli se-nin.»

Siska yüzlü Raebyrne de sırtıyordu. Herkesin duyacağı bir fısıltıyla konuştu. «Bunları ne yapacağım?» Elindeki küçük tor-bayı kaldırdı.

«Nedir o?»

«Tavuk yumurtası, çavuşum? Onları yolun üstündeki bir çiftlikten yürüttüm. Pişirecek vaktim var mı?»

«Pişirmek mi? Sana ateş yakılmayacağını söyledim.» Da-mon'un içinden katılarak gülmek geldi. «Kendini nerede sanıyor-sun? Bir kilise pikniğinde mi?»

«Fakat çavuşum, bunları çiğ yiyemem!»

«Başka türlü de yiyemezsin. Beni dinle. Tepelerini kırıp yu-murtaları iç. Zenginler öyle yaparlar.»

«Zenginler mi? Sahi mi?»

«Tabii. Chicago'da konaklarda oturanlar.» Sonra Brewster'e yaklaştı. «Her şey hazır mı?»

Genç başını tamam gibilerden salladıysa da sonra mırıldan-dı. «Soğuk.»

«Soğuk mu?» Damon şaşırmıştı. Kendi yüzü ve boynu ter içindeydi. Brewster inler gibi bir ses çıkararak dudaklarını yala-dı. Çavuş eğilip onun kolunu tuttu. «Başaracaksın... Fazla dü-

şünme! Sadece görevini yap... Biraz sert ol!»

Sonra yüzü sertleşmiş Devlin'i gördü. «Her şey tamam mı Dev?»

«Hazır, Sam.»

«Makinelinin başındakilere dikkat et. Olur mu?»

«Tamam.»

Durdu. Devlin'in hâlâ kendisine baktığını biliyordu. «Talihlin açık olsun, Dev.»

«Talihlin açık olsun, Sam.»

Gece korkunçtu. Açılan ateşin sesi dayanılacak gibi değildi. Şarapneller patlarken kulakları sağır eden, çığlıkları andırır sesler çıkarıyorlardı. Patlamalar yerleri sarsıyor, Brewster'i kazdığı çukur içinde oradan oraya atıyordu. Bir seferinde dehşete kapılan genç çukurdan çıkmaya kalktı. Fakat Devlin, «Yerine!» diye gürleyince genç itaat etti. Artık Brewster için bu küçük güvenli yerden çıkmak, daha önce burada kalmak kadar dayanılmaz bir şeydi. Çığlıklar birbirini izliyordu. Sonra yerler sarsılıyor, Brewster'i yerden yere vuruyordu atılan şarapnel ve güllerin sarsıntısı. Daha sonra atılan fişek sayesinde ağaçların arkasından kocaman miğferleri parlayan Almanları gördü. Onlar kendisini öldürmeye geliyorlardı. Binlercesi onu öldürmeye geliyordu.

Sonra fişegın ışığı kayboldu. Çevreyi karanlık sardı. Brewster yakında iri makinelinin hıçkırır gibi sesler çıkararak çalıştığını duydu. Biri sert ve anlaşılır bir sesle bir şeyler bağııyordu. Bunu duyan genç, sözleri anlamamakla birlikte silahına sarılarak gözlerini rahatsız eden kıvılcımlar ve alevlere doğru ateşe başladı. Tüfek her geri tepişinde de irkiliyordu. Sonra tüfeğinin boşalmış olduğunu anlayarak paniğe kapılıp etrafına bakındı. Kulakları sağır eden o gürültüde bir şey duyamıyordu. Birinin tiz bir çığlık attığını fark etti. Adamın çok acı çektiği için böyle bağırdığı anlaşılıyordu. Belinden bir şarjör çektiğini bile fark etmedi. Bu bir refleksti. Fakat şarjör yere düştü. Karanlıkta bunu alırken, etrafında yükselen bağırma ve feryatları duyuyordu.

Bir şey miğferinin tepesine çarparak yüzünün toprağa gömülmesine neden oldu. Brewster, «Oh Tanrım ölüyorum,» diye düşündü. «Bana yardım et Tanrım. Her şeyi...»

Kımıldayınca etrafındaki sessizliğe şaştı. Brewster hâlâ çukurda olduğunu anladı. Hem sağdı. Doğrulmaya çalışınca sırtında bir acı hissetti. Eğilip çevresini yokladı. Eline sert, yuvarlak bir cisim geçti. Bu bir Alman el bombasıydı. Korkuyla bombayı elinden attı. Ne zamandan beri yanında duruyordu bu? Büyük bir tiksintiyle uzanarak bombayı alıp çukurdan dışarıya attı. Sonra telaşla, 'Ya patlar da yakında birini yaralarsa?' diye düşündü. Başını kaldırdı. Geride bir yerden sadece tüfek sesleri geliyordu.

Hafif sesle, «Starkie?» diye seslendi. «Starkie? Onbaşı Devlin?» Fakat cevap çıkmadı. Yapayalnızdı. Hepsi gitmiş ve onu burada tehlikeyle baş başa bırakmışlardı.

Ayağa kalkınca sol tarafından gelen sesleri duydu. Tam ağzını açıp sesleneceği sırada birinin, «Nein, nein, ist nicht schwer,» dediğini duydu.

Brewster çukuruna çöktü. Eski korkusu şimdi kapıldığı dehşetin yanında hiç kalırdı. Biraz ötede iki Almanın konuşması devam ediyordu. Biri yaralıydı galiba. Sonra sesler uzaklaştı. Brewster onların bütün sözlerini dinlemeye çalışmıştı. Fakat onlara teslim olmalarını söyleyecek cesareti kendisinde bulamamıştı.

Zaman geçti ve etraf eskisinden daha da karanlık oldu. Genç sakinleşmeye çalışarak, 'Güneş doğana kadar burada bekleyeceğim,' diye düşündü. «Ondan sonra teslim olacağım. Buraya sıkışıp kaldım. Benim için hiç umut yok. Benden daha fazlasını bekleyemezler.»

O sırada yakında bir hareket duyarak dondu. Çok yakının-da yerde biri sürünüyordu. Brewster tüfeğini aldı, sonra boş olduğunu anımsayarak çömeldiği yerde hareketsiz kaldı. «Ateş

etme,» demek istiyordu. Ama sesi çıkmadı. Yavaş yavaş ellerini başının üstüne kaldırdı.

Gelen kimse hemen yaklaştı. Çok hafif sesle, «B Bölüğü ilk Müfreze mi?» dedi. Ses çok sakindi. «Starkie? Turner?» Brewster, Çavuş Damon'un sesini tanıyarak sevinçle titredi.

Kollarını indirdi. «Hayır, Brewster.»

«Bir şeyin yok ya?»

«Hayır, iyiyim sanırım.» Genç ellerini kenetlemiş tir tir titriyordu. «Herkes nerede?» Damon'un sağa doğru gittiğini sezdi. «Çavuşum... Bir dakika...»

Damon, «Sus,» diye mırıldandı. Brewster onun bir şeyi çektiğini duydu.

«Ne var?»

Kısa bir sessizlik oldu. «Starkie, ölmüş.»

Starkie ölmüştü. Drouamont'da yanındaki yatakta yatan neşeli Starkie ölmüştü. Uzun süreden beri yanındaki çukurda onun ölüsü yatıyordu demek.

Damon yine ona yaklaştı. «Neden çekilmedin?»

Genç, «Ne... Ne?» diye kekeledi.

«Madem bir şeyin yoktu neden geri çekilmedin?»

«Bunu... başaramadım.» Madeni bir ses duyarak sordu. «Ne yapıyorsun?»

«Starkie'nin fişekliğini alıyorum. Mermim bitmek üzereydi.»

Mermi... Böyle bir anda nasıl mermiyi düşünebiliyordu Damon?

«Gel. Buradan uzaklaşmamız gerek.» Sesi çıkmayan Brewster titriyordu. Sonra Çavuşun soluğunu gözkapaklarında hissetti. «Gel. Buradan kaçmaya çalışmalıyız.»

Brewster, «Dur,» diye fısıldadı. 'Çukurdan ayrılma fikrine dayanamazdı. «Nereye gideceğiz?»

«Ne cehenneme gideceğimizi sanıyorsun. Bizim hatta tabii.»

«Oh, orada Almanlar var.»

«Biliyorum. Seslerini duydum.»

«Ormanlara yaklaşmamaları gerektiğini konuşuyorlardı.»

«Böyle mi söylediler?»

«Evet, biri öbürüne sağdan gidip kırdan geçmelerinin doğru olacağını söyledi.»

Damon durdu. «İyl. Tamam, Brewster. Bu iyl. Haydi gel. Tüfeğin var mı?»

Genç başını salladı. «Var... ama dolu değil.»

«Öyleyse doldur.» Damon'un sesinden ona sinirlendiğini anlamıştı Brewster. Belinden çıkardığı şarjörü taktı. Damon, «Sürünerek şu ormana doğru gideceğiz,» diye ilave etti.

«Herkes nerede?»

«Bilemiyorum. Haydi gel. Sağ ayağımın yakınında olacaksınız.»

Brewster korkuyla fısıldadı. «Beklememiz daha iyl değil mi?»

«Neyi?» Damon yüzünü ona yaklaştırdı. «Şimdi beni dinle Brewster. Poponu o delikten çıkarıp benimle geleceksin. Hepsi bu kadar.»

Genç, Damon'un sürünerek uzaklaşmaya başladığını anlayınca telaşla çukurdan çıkarak onun peşi sıra gitti. Böyle sürünerek giderlerken ölü bir Almanın yanından geçtiler. Etraf kan kokuyordu. Brewster ölümlerle dolu olan bu korkunç açıklıktan geçerken kendini çok aciz hissetmekteydi. Arkalarından yankılanan tüfek sesleri birden yükseldi. Sonra ileride bir yerden gelen sesleri duydu. Bir kelime anlamadan onların Alman olduklarını sezdi.

Damon'un eli onun boynundaydı. «Şimdi koşup kaçmamız gerekiyor. Ayağa kalk ve ormana koş.»

«Kalkıp koşacak mıyız?» Brewster'in sesi pek hafiflemişti.

«Evet. Başka çaremiz yok. Haydi.» Damon genci sıkıca yakaladı. «Gel, Brewster. Dediğimi yapacaksın. Duyuyor musun?»

«Hayır, çavuşum ben...»

Damon onu tuttuğu gibi ayağa kaldırdı. Ayakta sendeleyerek ve korkudan dişleri takırdayan Brewster itiraz etmeye çalışıyordu. Ama sonra Damon'un tüfeğinin patladığını duydu. Yarı sağır eden bu ses sayesinde akli başına geldi. Biri haykırdı ve bunu bağırışmalar izledi. Ancak Brewster onlara hiç aldırmadan buğday tarlalarının arasından ormana doğru, sahip olduğunu bilmediği bir güçle koşmaya başladı.

Ormana dalınca soluk almak için duran Damon'un yanından geçti. Birden akli başına gelir gibi olmuştu. Bağırarak Almanları duyarak söylendi. «Çılgın namussuzlar!» Bir ağaca yaslanıp kaldı. Artık güvendeydi. Fakat Damon'un kocaman eli onu sarsıtı.

İri yarı adam güçlükle konuşabiliyordu. «Şimdi gitmemiz gerek. Peşimden gel.»

Brewster de soluk soluğa, «Ama hangi yöne?» diye sordu.

«Ağaçtan ağaca geçip gizlenerek ilerleyeceğiz. Tıpkı 'kovboy ve kızılderililer' oyunundaki gibi. Tamam mı?»

Bu sözleri duyan genç gülmek istedi. Sonra Damon'u kaybedeceğini düşünerek benliğini derin bir korku kapladı. Çavuşun ayak seslerini işitebilmek için ortalığı dikkatle dinledi. Sonra gözleri karanlığa alıştığı için ağaçları da seçmeye başladı. Yalnız gürültü etmeden yürümek imkânsızdı. Köklere takılıp tökezliyor, dallar yüzüne vuruyordu. Ama nereye gidiyorlardı? Damon gidecekleri yönü nasıl bilmişti acaba? Herkes gitmişti. İkisi zifiri karanlık ormanda dolaşıyorlardı...

Birden sağdan gelen hışırtıyı andıran sesi duydu. Çavuş Damon o tarafta değildi. Brewster bir ağacın önünde donup kaldı. Biri Damon'a doğru gidiyordu. Ona engel olmalıydı. Fakat o kimse birden durdu. Brewster tüfeğini kaldırmaya çalıştıysa da bunu başaramadı.

Adam iki, üç adım daha attı. Damon'un olduğu yere erişmişti herhalde. Biri çekinir gibi, «Konrad?» dedi. Hafif sesi karanlık ormanda dayanılmaz gibi yüksek geldi Brewster'e. Hay-

retle adamın da korktuğunu, hatta kendisinden daha fazla korktuğunu anladı. Tüfeğini doğrulttu.

Ama daha ateş edemeden tok bir ses çıktı ve bunu bir inilti izledi. Sonra Damon konuştu. «Brewster?»

«Evet.»

«Gidelim.»

«Ne oldu, çavuşum?»

«Onu bayılttım. O da kendi Kıta'sından uzak düşmüş sanırım.»

Uzun süre sessiz ormanda ilerlediler. Brewster, Damon'a tekrar erişince, «Çavuşum, şafak sökmek üzere sanırım,» diye fısıldadı.

Damon başını salladı. Yüzü grimsi bir renk almış, gözlerinin altında ince kırışıklıklar belirmişti. «Daha dikkatli olmamız gerekiyor. Hayatını koruman söz konusu olmadıkça sakın ateş etme.»

Biraz sonra hava aydınlanmaya başladı. Ormanın yanında birden bir atlı belirdi. Kusursuz gri üniforma giymiş bir Alman subayı dörtnala gidiyordu.

Damon, «Müjdeyi vermeye gidiyor,» diye mırıldandı. Sonra yere tükürdü. «Kahpenin oğulları.» Brewster çavuşun sesindeki öfkeye şaştı. Sonra bayır aşağı yollarına devam ettiler. Brewster birden önden giden Damon'un durduğunu ve kazık kesildiğini gördü. Yaklaşınca aşağıda, kırdaki tek sıra giden bir grup adamı seçti gözleri.

Damon, «Savaş tutsakları,» diye fısıldadı.

Brewster dikkatle bakınca altı kişi saydı. Üçü, sedyeye yatırılmış başka bir yaralı tutsağı taşıyordu. En önde ve en gerideki iki Alman onların muhafızlarıydı. Küçük grup ağaçların arasından dolaşarak geliyordu. Brewster paniğe kapılarak, 'Bu tarafa geliyorlar,' diye düşündü. 'Yanımızdan geçecekler.' Ama gözlerini adamlardan alamıyordu. Sedyeyi taşıyanlardan biri sendeleyince gerideki Alman askeri sertlikle onu itti. Amerikalı

itiraz ederek ellerini kaldırıp bir şeyler söyledi. O anda yüzüne ışık vurdu.

Brewster, «Çavuş,» diye fısıldadı. «O Reb... Reb! Yanındaki de Poletti.»

«Haklısın.»

«Onbaşı Devlin de orada...»

Çavuş söylendi. «Nerede?»

«Önde. Tek başına gidiyor. Başına bir paçavra bağlamış.»

Artık adamları kolaylıkla seçebiliyorlardı. Ayakları kayan, sendeleyeni adamlar yamaca tırmanıyorlardı. Yüzlerinden umutsuzlukları okunuyordu. Onbaşı Devlin, Brewster'in tanımadığı biri, sonra Raebyrne, Poletti ve yaralı adamı taşıyan ve yüzü yabancı gelmeyen başka biri. Arkadaki muhafız Raebyrne'i iterek bir şey söyledi. Ama Raebyrne bu kez ses çıkarmadı.

Genç birden irkildi. Damon kendisini tutmuş çekiyordu «Gel.»

«Nereye gideceğiz?»

Ormanın içine doğru giderlerken Damon, «Onlara baskın yapacağız,» diye açıkladı. «Önce ben gerideki Almanı devireceğim. Öndeki dönünce de sen onu şişleyeceksin.»

«Ben...»

«Ben harekete geçene kadar kımıldama. Önce gerideki adamın üstüne atlamalıyım. Onlar ateş edemeden ikisini de halletmeliyiz?»

«Fakat nasıl çavuş?»

«Duymadın mı? Silaha ancak son çare olarak başvuracağımızı anlatmıştım.» Genç, çavuşun yüzünün çok sert ve öfkeli olduğunu gördü. Bu işte ciddiymi demek. Almanlara saldıracaktı. Yani kendisi de...

«Silahlarımızı çekerek teslim olmalarını sağlayamaz mıyız?»

Damon'un gözleri hıstan büyüdü. «Böylece bize ateş etsinler ya da kendilerini korumak için birer ağacın arkasına gizle-

nip bağırarak çevredeki Almanlardan yardım istesinler, değil mi?»

«Fakat... fakat ben bunu yapamam, çavuş.» Korkudan bayılacak gibiydi. «Hem biz sadece iki kişiyiz.»

«Onlar da iki kişi. Namussuzlar bunu akıl edemeyip hata yaptılar zaten.» Brewster'i kolundan tutup bir ağacın arkasına çekti. «Çabuk ol. Ben saldırana kadar kendini göstermemen gerektiğini unutma. Ateş etmeyeceksin! Namussuzu öldüreceksin! Ya sen ya o! Sen ve geri kalanlarımız...» Damon onu öfkeyle sarsarken Brewster şaşkın şaşkın yüzüne bakıyordu. «Brewster, onu süngüleyeceksin!» Eri bir kere daha sarstıktan sonra hiç ses çıkarmadan ağaçların arasından geçip gözden kayboldu.

Brewster dehşetle büzüldü. Grubun yaklaştığını duyuyordu. Sonra gri üniformalı, siyah kenarlı miğferinin altından güneşten yanmış, geniş yüzü görünen Almanı seçti. O anda silahını atıp kaçmak için korkunç bir istek duydu. Sonsuza dek ormanda gizlenirdi. Bunu kim bilebilirdi? Kimin umrunda olurdu bu? Ama sonra gözlerinin önünde öfkeli Çavuş Damon belirdi. Sonra kollede kendisini korkak buldukları için alay eden ve aralarına almayan sınıf arkadaşlarını anımsadı. Birden inanılmaz bir hiddet benliğini kavurdu. Bu yüzden vücudunun kasları geriliverdi.

Üstü battaniye kaplı bir kütüğe vurulmuş gibi tok bir ses çıktı ve bunu titrek, hafif bir feryat izledi. Brewster ağacın arkasından fırladı. Önde, kendisinden bir buçuk metre kadar ötede Alman dönmüş arkaya bakıyordu. Genç donup kaldı. Almanın arkasında kendisini hayretle süzen yüzleri hayal meyal seçti. Brewster Almanın geniş sırtına doğru hamle yapmak istedi ama başaramadı. O sırada Alman döndü. İri iri açılmış gözlerinden amacı okunuyordu; süngülü tüfeği güneşte bir yarım daire çizdi. Brewster o anda, 'Beni öldürecek,' diye düşünerek saldırdı, birden eğilip Damon'un öğrettiği gibi süngüyü sapladı. Süngü adamın palaska tokasının tam üstünden karnına girdi. Bir şey Brewster'in burnuna indi. Gözleri yaşaran Brewster ile Alman, adamın göğsünü parçalamak ister gibi kaldırdığı süngü

yüzünden birbirlerine kenetlenmişlerdi. O an sonsuza dek sürdü sanki. Sonra Devlin arkadan yetişip kolunu Almanın boynuna dolayarak onun belindeki kılıftan siper bıçağını çekti ve sırtına sapladı. Brewster de bu sırada Alman'ın karnından bir türlü çıkmayan süngüye asılmıştı. Sonra birden süngü çıktı ve Almanın yarısından kanlar fışkırmaya başladı. Brewster silahını indirip Devlin, Raebyrne, Poletti ve ötekilere baktı. Onlar da kendisini sanki korkunç sihirli bir güce sahipmiş gibi süzüyorlardı.

Birden eğilerek öğürmeye başladı genç. Biri onu omzundan tutmuş, hafif sesle bir şeyler söylüyordu ama sözlerin anlamı yoktu. Daha sonra konuştuğunu duydu. «Bir şeyim yok.» Elini yüzüne götürünce avucunun kanlanmasına şaştı. Burnu ona pek şiş ve tuhaf geldi. «Bir, iki dakikaya ihtiyacım vardı...»

Fakat kimse onu dinlemiyordu. Hepsi de Damon'un yakında düşman olduğunu söylemesi üzerine eğilmiş, ses çıkarmadan Almanların silahlarını, fişekliklerini alıyorlardı.

Dev, «Neden bu kadar kaldın, Sam?» diye gülümsedi. «Sana telefon edeli beş saat oldu.»

Çavuş da sırtıttı. «Fransız santral memurlarını bilirsin. Numaraları bir türlü doğru dürüst anlayamazlar.» Hâlâ sakın sakın ormanın kenarına bakıyordu. «Almanya'ya küçük bir yolculuk mu düşünüyordun Dev?»

Dev o zaman şaka yapmayı unuttu. Yüzü uzar gibi oldu «Öyle sanırım. Tanrım... öyle.»

«Ne oldu?»

«Kahretsin, bilmiyorum. Teğmen geri çekilmemiz için haykırdı. Böyle yapmamamız gerektiğini sanıyordum. Ama o anda bana iyi bir fikir gibi geldi. Birkaç arkadaşla tepeden indik ve Almanlar çevremizi alıverdiler. Turner'i öldürmeye yeltenen birini vurdum ve başka birine nişan alırken kafama bir şey yedim. Kendime geldiğim zaman yerde yatıyordum. Etrafımdaki Almanlar süngülerini karnıma doğru çevirmişlerdi.»

Raebyrne söze karıştı. «Ben kahraman olmadığımı biliyo-

rum, onbaşı; ama durup seni kaldırmaya kalkmasaydım şimdi beş kent ötede olacaktım.»

Dev, «Bunun sana hiç yararı olmadı,» derken yine de gülümsüyordu.

Raebyrne omuz silkti. «İşin sonu iyi geldi ya. Sen ona bak.»

Brewster onları tuhaf tuhaf süzüyordu. Gözleri yerde yatan iri yarı Alman gidiyordu. Okulda bazı arkadaşları ona korkak demişler ve kendileriyle aynı masada yemek yemesine izin vermemişlerdi. Fakat artık korkak değildi. O da başkalarından farklı değildi artık. Ne bir korkak, ne de bir kahramandı. Yalnız ellerini, vücudunu, hatta dokunduğu zaman burnunu bile hissedemiyordu. Hem burnu çok irileşmiş, görüşünü etkiliyordu. O sırada Damon'un kendisine yaklaşan yüzünü gördü. «Bir şeyin yok ya oğlum?»

Brewster, «Pek iyi göremiyorum,» diye mırıldandı.

«Alman tüfeğiyle ya da yumruğuyla vurmuş olacak. Burnunu kırmış.»

«Burnumu mu kırmış?»

«Evet. Böylece daha güzelleştin. Kişilik sahibi bir yüzün var artık.»

Devlin de atıldı. «Her erkek olgunlaşmadan burnu bir kere kırılır. Bunu bilmiyor muydun, Brewster? Ondan sonra da burnunu tekrar kırarlar.»

«Aman canım, kırmızı bir yün çoraba içyağıyla karışık kül koyup iki gün burnuna bağlamak yeterlidir. Böylece yaranın zehiri çıkar ve bir şeyi de kalmaz.»

Brewster mahçup mahçup güldü. Yine onunla alay ediyorlardı. Ama bu seferki alayda dostluk vardı. Hepsi de hevesle onun etrafını almıştı. Sonunda başarmıştı ve ötekiler de bunu biliyordu. Durmadan sulanan gözleriyle Damon'u araştırdı. «Başardık,» dedi.

Çavuş ona gülümsüyordu. «Görüyorsun ya? İki erkek neler yapabiliyor Tim. Görüyorsun. Hem şimdi sekiz kişiyiz...»

Brewster başını salladı. O ana dek kendisine yabancı olan

güçlü bir güven duydu. Kendi hatlarına erişeceklerdi ve yedinci Alman Ordusu'nun askerleri omuz omuza verip karşılarında dur-salar bile onlara engel olamayacaklardı.

* *

«Hâlâ burada olduklarını sanıyorum.»

«Tabii buradalar. Bunu anlamak için de bir yol var...»

Ormanın kenarına yakın bir yerde ağaçların arasına yatmış-lardı. Önlerinde bir kır uzanıyordu. Yattıkları yerden yüz metre kadar ileride de meyva ağaçlarının sardığı bir çiftlik vardı.

Damon dürbünüyle sakın sakın çiftliği inceledi. Orada gri taştan yapılmış iki bina gördü. Kendilerine yakın olanı büyüktü ve arabaların girebilmesi için geniş bir kapısı, küçük bir de ku-lesi vardı. Oradan, iki orman arasında kalan kırlar rahatça gö-rülebiliyordu. Belki güneydeki tepeyi de görmek mümkündü. Damon, Binbaşı'nın haritasındaki iki noktayı anımsıyordu. Bu-rası Brigny Çiftliği'ydi. Oradan ne bir ses geliyor, ne de kımıl-dayan bir şey görülüyordu. Fakat Damon içeride Almanların ol-duğundan emindi. Sayıları fazla olmamakla birlikte orada Al-manlar vardı. Kuledeki odaya da bir makineli koymuşlardı. Böy-le olması gerekiyordu. Orasını ele geçirmesi şarttı.

Poletti endişeli bir sesle, «Gidelim, çavuşum,» dedi.

Damon ona baktı. «Nereye?»

«Bilmiyorum. Buradan ayrılıp bir yere gidelim.»

«O kulede bir makineli varsa karşı ormana erişemezsin.»

Orasını bilmiyorum...»

«Ama ben biliyorum.» Başıyla C Bölüğünden olan, sedyede-ki yaralı Jason'u işaret etti. «Hem onu nasıl götüreceksiniz?» Poletti gözlerini kaçırınca da içinden ilave etti. 'Evet, onu bıra-kıp kaçacaksınız.' Sonra sesini yükseltti. «Haklı değil miyim, Dev?»

Devlin'in kulağının arkası yarılmış, kızıl saçlarına kuruyan kanlar yapışmıştı. Başını salladı. «Kırı geçmeye kalkarsak bizi sinek gibi avlarlar.»

Uzun bir sessizlikten sonra Brewster mırıldandı. «Belki orada kimse yoktur.»

«Belki. Almanlar bile zaman zaman hata yapabilirler.»

Raebyrne, «Oraya kadar sürünerek gidip etrafa bir göz atayım, çavuşum,» diye atıldı.

Damon ses çıkarmadı. Ama bunun hatalı olduğuna inanıyordu. Bu inancını doğrular gibi birden kapıdan biri güneşe çıktı. Onu bir başkası izledi. İkisi de başları açık, silahsız, iri yarı adamlardı. Uzun boylu olanı elma ağaçlarından birini işaret etti ve bir şeyler söyleyince arkadaşı gülererek başını salladı. İkisi de su döktükten sonra dönüp içeriye girdiler. Ormandaki bir avuç adam gevşeyerek endişeyle birbirilerine baktılar.

Damon hafif sesle, «Artık biliyoruz,» dedi. Yanağının içini ısırırken birden öfkeleni. İyi dövüşmüşlerdi. Kendisi de elinden geleni yapmıştı. Fakat Harris emirlere karşı gelerek adamlarına geri çekilmesini söylemiş, bu duruma düşmelerine neden olmuştu. Ancak Damon'un birlikte yaşadığı ve savaş için eğittiği adamlara borcu vardı. Onun için korkusunu bastırıp geri dönmüş, iki yüz elli adamın gözlerinin önünde yok olmasına inanamadığı için teker teker tüm çukurları dolaşmıştı. İki kez Alman piyadelerine yakalanacak gibi olmuştu. Ama siperler boyunca gidince Davis, Hoffenstedt ve Starkie'nin cesetlerini bulmuştu. Ötekilerin nerede oldukları konusunda bir fikri yoktu. Bir kısmı belki geri hatlara erişmişti. Diğerleri öldürülmüş ya da yakalanmıştı. Bazıları hayvanlar gibi ormanda gizlenmeye çalışıyordu. Damon'un gözleri öfkeyle parladı.

Neyse Brewster'i bulmuştu. Hem bu küçük, Almanca biliyordu. Neden bunu daha önce öğrenmemişti? Neden Bölükte kimse bunu bilmiyordu?

Uzun kollu, iri gövdeli, küçük gözlü Lujak, «Gidip su araya-

cağım,» diye atıldı. Kaçıp saklanmayı ya da teslim olmayı düşündüğü belliydi.

Damon parmağıyla çiftliği işaret etti. «Orada su var. Gidip orasını almamıza ne dersiniz?» Duvarın yanında kayıtsızca duran Almanları unutamıyordu. «Oradakiler silahlarını üstlerinde taşımaya bile gerek görmüyorlar. Kendilerini Münih’de bira içiyormuş gibi sanıyorlar.»

Sonra silahını bırakarak yanındaki adamları dikkatle inceledi. Brewster’in burnu bir şalgam gibi şişmiş, etrafını güçlkle görrebiliyordu. A Bölüğünden Henderson ancak soru sorulunca konuşuyordu ve çatık kaşları endişe vericiydi. Aynı bölükten Alman asıllı bir er olan Schilz konuşkandı ama onda da güvenilir bir hal yoktu. C Bölüğünden gelen Burgess bacağındaki yara yüzünden inliyordu ve Lujak da sadece bela demekti. Raebyrne her şeyi yapmaya hazırды. Ayrıca yanında her bakımdan güvенеbileceğı Dev vardı.

On adam. Sekizi sağlam, biri yürüyecek halde yaralı ve bir de sedyelik er. Altı Springfield tüfeğı, iki Mauser, bir 45’lik Colt ve her adam başına yirmi mermi. Ne yiyecek ne de su. O zaman Binbaşı Caldwell’in, erlerin kişisel güvenlerini arttırmaları konusundaki sözlerini anımsadı. Acı acı güldü.

Sonra kesinlikle konuştu: «Sizleri bilmem fakat bu kadarı bana yetti. Onların başına bela olma zamanı geldi artık. Gidip çiftliği alacağız.»

Hepsi de hayretle ona baktı. Raebyrne bir süre sonra konuştu. «Neden çavuşum?»

«Çünkü mecburuz. Orasını alacak ve bizimkiler karşı saldırıya geçip kurtulmamızı sağlayana kadar da elimizde tutacağız.»

Hepsi çiftliğe baktı yeniden. Devlin, «Orada kaç kişi var dersin, Sam?» diye sordu.

«Fazla Alman yok. Akıllıca davranırsak geldiğimizi de sezmeyiz.»

Poletti atıldı. «Madem alay karşı saldırıya geçecek o halde neden burada beklemiyoruz?»

«Çünkü evin kulesindeki makineli onlar yaklaştıktan müfrezeleri tarayacaktır. Buna izin veremeyiz.»

Lujak, «Bunu nereden biliyorsun?» diye söylendi.

«Çünkü dün gece Kıta'ya emir verilirken oradaydım ve haritayı gördüm.»

«Çetti oralı olmadı. «Neden burada beklemeyelim sanki?»

Damon öfkeyle ona döndü. «Arkamız Alman dolu. Bir süre sonra bizi yakalarlar.» Bir yandan da çiftliğe bakıyordu. Çiftliğin yan tarafından yarım daire çizerek ormana doğru giden hendeğimsi bir şey vardı. Buğday başaklarının arasında kalıyordu bu. Belki de zamanında sulama için yapılmıştı. «Haydi gelin.» Ayağa kalktı. «Tekrar yakalanana kadar burada popolarınızın üstünde oturacak mısınız?»

Henderson birden şiddetle konuştu. «Beni bir daha yakalayamazlar!»

Ötekiler sessizdi ama yüzleri sertleşmişti. Damon onları razı etmesi gerektiğini anladı. «Bitkin halde olduğunuzu biliyorum. Fakat Almanlar bizi korkak sanıyorlar. Sadece kaçtığımızı düşünüyorlar. O namussuzlara bunun doğru olmadığını öğretmeliyiz.»

Devlin ayağa kalktı. «Haklısın, Sam. Gidip onları yakalayalım.»

Lujak, «Bir dakika!» diye bağırdı. «Budalalar, bu adamın her söylediğini yapacak mısınız? Onunkisi sadece bir düş ve hepimizi öldürtecek.»

Damon öfkeyle onun üstüne yürüdü. «Belki öleceksin. Çok yazık olur doğrusu. Ama sen siperlerde devrilip kalmış adamlarımızdan üstünsün, değil mi? Ben de senin kadar sağ kalmayı istiyorum, Lujak... Bunun için de tek çare olarak bunu görüyorum. Böyle yapılacak.»

Lujak, «Sen namussuzsun,» diye başladı.

Fakat Henderson gürleyerek onu susturdu. «Çenenin kapalı

man senin için iyi olur.» O zaman Damon kazandığını anladı.

«Tamam. Şimdi ikiye ayrılacağız. Dev, sen adamlarınla ormanın şu ucundaki küçük kümbetin oraya git. Çiftliğe yaklaşmaya çalış. Ateş açarlarsa orada kal ve karşılık ver. Benim ateş açtığımı duyarsan hemen eve saldır. Siz ormanda yola çıkmadan önce bana beş dakika verin. Oraya mümkün olduğu kadar yaklaşmak istiyorum.»

«Ya önce seni görürlerse Sam?»

«Sanmıyorum. Onlar güney ve güneydoğudan tehlike beklemiyorlar. Onun için aksi yönü gözlüyorlar.» Adamlara baktı. «Red, benimle gelmek ister misin.»

Raebyrne başını salladı. «Bunun için gönüllü yazıldım.»

Brewster de atıldı. «Ben de geleyim, çavuşum.»

Damon gülümsedi. «Korkarım olmaz, Tim. Burnun gözlerine engel oluyor. Oysa bu iş için bana bir avcı gerek.»

Henderson, «Ben iyi gizlenebilirim,» dedi. «Maine Ormanlarından geliyorum. Geyik avcısıyım.»

«Pekâlâ. Dave, kalanlar senin. İki Mauser'i al.»

«Yalnızca üç kişi mi gideceksiniz, Sam?» Bir an göz göze geldiler. «Ya aşağıda gözcüleri varsa?»

«Yoktur. Bunu saptadım. O iki adam dışarıya neden silahsız çıktılar, biliyor musun? Çünkü onlar kuleden indiler. Oysa kapı içinde bulunsalardı, hiç olmazsa birinin miğfer ve tüfeği olurdu.»

Schilz mırıldandı. «Bu bir kumar.»

«Öyle ama bu oyunu kazanacağız.» Dik dik Lujak'a baktı. «Sen de Onbaşı Devlin'in emirlerine uyacak ve soru da sormayacaksın. Anlaşıldı mı?»

Rengi solan Lujak yutkundu. «Evet.»

«Yaralılar burada kalacak. Çiftliği alınca yaralıları eve taşıyacağız.»

Damon hendekte ilerlerken iki defa durup başını kaldırarak kuleye baktı. Camların ardında bir kımlıltı görmeyerek yoluna de-

vam etti. Sonunda başaklarla dolu tarlanın kenarına geldi. Küçük, altın rengi meyvalarla dolu elma ağaçları sıcakta hareketsizdi. Damon korkunç bir susuzluk duyarak yutkundu. Saati 11.48'i gösteriyordu. 'Acaba kulede beni gözleyen biri var mı?' diye düşündü. 'Ya ambarın önünde tüfekliler varsa... Hepimiz bir, iki dakika içinde ölürüz...'

'Bunları düşünmemeliyim şimdi. Oraya erişmeli ve duvarın arkasına girmeliyim. On bir dakikam var ve bu bana yeter.' Birden ayağa kalkıp koşarak duvarın yıkık kısmından içeriye daldı. Tam dönüp Reb'e işaret edeceği sırada, birden bir makinelinin sesini duyarak dondu. Almanlar oradaydılar. Bir tüfek patladı ve bunu bir başkası izledi. Damon birinin bağırdığını duyar gibi oldu.

Birden avluya dalarken dikenli tel bacağını yırttı. Koşarak ilerledi ve tüfekler patlarken birden ön kapıdan daldı. Gözleri loşluğa alışınca kendisine dehşetle bakan genç bir Alman görüldü. Adamın tüniğinin önü açıldı ve göğsüyle sağ kolu sargılar içindeydi. Yakınında da üstü brandayla örtülü bir ceset vardı. Bir an birbirlerine baktılar. Sonra makineli durdu. Alman ağzını açıp bağırarak tehlikeyi haber vereceği sırada, Damon onu boyundan süngüledi. Genç yan düştü. Yaradan fışkıran kanlar beyaz sargıları boyuyordu.

Orada başkası yoktu. İçeriye bazı sandıklar ve denkler yerleştirilmişti. Hepsi o kadar. Damon yalnızdı. İleride iki defa dönerek kuleye çıkan kalın tahtadan bir merdiven gördü.

Demek her şey yolundaydı.

Tüfeğinin emniyet mandalını açtı. Tabancasını da çekti. Parmağı tetikteydi. Usulca ilerleyerek on basamak çıkıp durdu. Neyse orada da kimse yoktu. Maksim makineli tüfeği susup tekrar ateşe başladı. Damon bu gürültüden yararlanarak merdivenin basamaklarını ikişer ikişer atlayarak çıktı. Sonra gözlerinin önünde canlı bir tablo belirdi. Makineliyi kullananın başı açıktı. Yanındaki yardımcısı mermi şeritlerini takıyordu. Başka biri de eğilmiş, sandıktan şerit çıkarıyordu. Arkalarında, üniforması kusursuz bir

subay dimdik durmuş, dürbünle karşıya bakıyor ve hafifçe gülümsüyordu. Makinelinin epey açığında bir bombacı diz çöküp duvara dayanmıştı ve yüzü de Damon'a doğru dönüktü.

Sonra her şey birden olup bitti. Bombacı silahını kaldıracak oldu. Makineliyi kullanan askerin yardımcısı da aynı anda Damon'u gördü. Bağırarak Mauser'ine uzanıyordu ki, Damon merdivenin üçüncü basamağında diz çökerek ateş etti. Köşedeki asker yüz üstü yere yığıldı. Makinelinin başındaki Alman silahı bırakarak tabancasına sarılmak istedi ama bir kurşunla devrildi. Damon, onun yardımcısını da vurdu. Alman subayı da elindeki dürbünü Damon'un yüzüne savurarak tabancasına erişmek istedi. Dürbün Damon'un miğferine çarptı ve aynı anda kırkbeşlikle subayı da vurdu. Köşedeki yere yığılan askerin elinden kayan bomba merdivenden düşerek büyük bir gürültüyle aşağıda patladı. Sonra küçük odaya derin bir sessizlik çöktü.

Damon gözlerini yerde yatan beş adamdan ayırmadan belinden bir şarjör çekerek Springfield'i doldurdu. Usulca üç basamağı çıktı. Eğilip yerdeki adamlara baktı. Makinelie Mermi şeridi takan adam dışında dördünü de iki kaşları arasından vurmuştu. O da kalbinden ve karnından isabet almıştı. Yalnız hâlâ başka bir Maksim ateş ediyordu. Damon batıya bakan pencereye yaklaşıncı, on beş metre kadar uzaktaki ikinci binanın damındaki makineliyi kullanan adamları gördü. Demek onlar Raebyrne ya da Henderson'u görmüşlerdi. Bir an durduktan sonra nişan aldı ve sağdan sola doğru ateş ederek önce çavuşu, sonra makineliyi kullananı, onun yardımcısını ve öteki askeri vurdu.

Damon gidip Alman subayının dürbününü aldı. Hayret, kırılmamıştı. Dürbünü boynuna takarak doğu ve kuzeydeki düzlüklerle aşağılarına baktı. Hiç bir yerde hareket yoktu.

Sonra merdivenden postalların sesi yankılandı. Damon silahını çevirerek dönünce, Raebyrne'in yüzü birden ortaya çıkıp geri çekildi. Damon, «Gel, Reb,» dedi.

Hepsil koşarak içeriye daldı. Raebyrne'in arkasında Hender-

son, Devlin, Brewster ve Schilz vardı. Adamlar içeriye glrince durup yerdeki ölü Almanlara ve ayaklarının altındaki tahtalara sızan kanlara baktılar.

Raebyrne, «Hepsini sen vurdun, çavuşum!» diye bağırdı. «Tıpkı bir kümese giren şahin gibi!»

Devlin sordu. «Bir şeyin yok ya Sam?»

«İyiym. Sen ne durumdasın?»

«Fena sayılmaz. Yalnız onlar ateşe başlayınca Poletti kalkıp koşmaya yeltendi. Korkuya kapılmıştı ve ona engel olamadım. Lujak da kolundan yaralandı.»

Damon kaşlarını çattı. İşe yarar altı adam kalmıştı artık. Devlin, «Sam, bir makineli daha var...» diyordu.

«Biliyorum. Onun icabına baktım.»

Devlin hayretle gözlerini kırıştırdı. «Yani onu kullananları da vurdun mu?»

Raebyrne güldü. «Bizim çavuş! Dediğini yaptı. Yaşasın!»

Damon onların, yeni sarhoş olmaya başlayan coşku dolu, şaşkın insanlara benzediklerini düşündü. Adamların bir an önce çalışmalarını, kendilerini toplaması gerekiyordu.

«Tamam, artık işimize bakalım. Buradayız ve burada kala-çağız. Dev, sen o dama çık ve Maksim makinelisine bak. Makineliliyi öbür yöne çevir. Etrafına kum torbaları diz. Ben de bunu zıt yöne çevireceğim.»

«Neden Sam?»

«Sadece bir sezgi. Bana kalırsa buraya takviye yollayacaklardır. Kısa süre sonra Schilz'le Henderson'u da yanına alacak-sın. Haydi çabuk olun. Ha, ben ateş edene kadar silahlara el sürmeyin. Ne olursa olsun ateş yok.»

«Peki, Sam.»

Sanki kafası fevkalade işleyen, bütün olasılıkları saptayan başka biri veriyordu bu emirleri. Reb ve Henderson'u Jason ve Burgess'i getirmeleri için yolladı. Brewster'e mataralara avludaki kuyudan su doldurmasını emretti. Schilz'e alt kattan cephaneye getirtti. Makineliliyi de arkadaki uzun kıra doğru çevirdi. Raebyr-

ne biraz kara ekmek, sucuk ve tadı acı olan bir kova soğumuş kahve bulmuştu. Artık iyice sinmiş olan Lujak'ın kolundaki hafif yarayı sardılar. Ölü Almanları aşağıya taşıyıp üstlerini bransdolarla örttüler. Yirmi dakika sonra Damon kuledeki odada yanında Raebyrne ve Brewster'le oturmuş, kara ekmeği çiğniyor ve yeni bulduğu dürbünle ufku tarıyordu.

Ölen Alman subayın tüniğinden kestiği düğmelerle oynayan Raebyrne, yaklaşıp panjurun arasından baktı ve sonra, «Çavuşum!» diye fısıldadı. «İki Alman bu tarafa doğru geliyor.»

İki er kırdan geçerek yaklaşıyorlardı. İkisi de Damon'un ayakları dibindeki gibi yeşil madeni sandıkları taşımaktaydılar. Tüfeklerini de omuzlarına asmışlardı.

Damon kısaca, «Cephane,» dedi. «İşimize yarar. Reb, sen Brewster'le aşağıya in ve göze gözükmeyin. Adamlar içeriye girsinler. Bu sefer ateş yok.»

Birkaç dakika sonra, iki genç er içeriye girdiler. Korkudan ikisinin yüzü de allak bullaktı. Brewster onlara Almanca bir şey söyleyince, uzun boylusu korkuyla gülümsedi ve eğilip selam verdi.

Damon, «Ona ne söyledin?» diye sordu.

Brewster etrafı morarmış, şişmiş gözlerini Damon'a dikti. «Onlara savaş tutsakları olduklarını ve zarar görmeyeceklerini söyledim.»

«Tamam. Şimdi sor bakalım. Buraya takviye yollayacaklar mıymış?»

Brewster onları bir süre sorguya çektiyse de bir sonuç alamadı. Çok genç olan ve orduya yeni katılan iki er verilen emirlerden başka bir şey bilmiyorlardı.

Arkadan Lujak'ın çekingen sesini duydu. «Çavuşum, artık burada kalmamıza gerek yok. Makinelileri alırsınız. Ortada Alman da yok. Kendi hatlarımıza gideriz.»

Damon birden dönerek inanılmaz bir öfkeyle, «Kes sesini!» diye gürledi. «Burada komuta bende. Yaralanana ya da ölene kadar da bu böyle olacak. Benim dediğim yapılacaktır.» Aynı şeyi o

da düşünmekteydi; Lujak'ın bunu söylemesi birden sinirlenmesine yol açmıştı. «Allah Kahretsin! Neniz var? Kocakarılar gibi davranıyorsunuz.» Brewster'in merakla kendisini süzdüğünü fark ederek döndü ve aynı anda makinelinin arkasında çömelmiş olan Devlin'in telaşla ona kuzeyi işaret ettiğini gördü.

Bir saat önce geçtikleri ormanda, ışıktaki gölgeler titreşiyordu. Sanki orada ağaçların arasından uzun bir yılan ilerlemekteydi. Sonra adamlar birden ortaya çıktılar. Bir sıra adam ormanın batı kısmına doğru gidiyordu. Silahlarını omuzlarına asmışlar, boş kollarını sallayarak düzenle yürümekteydiler. Yanlarında da elindeki buruşuk bir kâğıdı sallayan bir subay ilerlemekteydi. Brewster'in hafif sesle bağırdığını duydu Damon. Birden eskisi gibi sakinleşti. «Tamam... Tamam!»

Raebyrne, «Tanrım,» diye fısıldadı. «Orada en az bin kişi var.»

Damon sakin sakin cevap verdi. «Hayır, yok. Yalnızca bir bölük. Dürbünle askerleri inceledikten sonra gidip Maksim'in arkasında diz çöktü. «Brewster makineliye sen şerit takacaksın. Bak, işte şöyle. Bunları kutudan çıkaracak ve böyle takacaksın.»

«Tamam.»

«Reb, Brewster'in tüfeğini al ve şurada dur. Lujak, işte benim Springfield'im. Reb'in ateş etmesi için sen devamlı silah dolduracaksın.»

«Çavuşum, kolum...»

«İki kolun var değil mi? Silah dolduracağını söyledim.» Raebyrne'e baktı. «Ben emir verene kadar ateş etme.»

Almanlar yüz metre kadar uzaktaydılar ve şaşılacak bir hızla geliyorlardı. Raebyrne, «Doksan metre,» diyerek tüfeğin emniyet mandalını açtı.

«Bekle!» Almanlar daha da yaklaşmışlardı. Eğer aynı yönde ilerlerse, Devlin'in bulunduğu binanın on beş metre açığına çıkacaklardı. Askerler büyük bir güvenle geliyordu. Damon, 'Budalalar,' diye düşündü 'Önce birkaç kişilik keşif kolu yollamalıydılar. Az sonra hepsini öldürmeye çalışacağım. Budalalar. Tanrı-

ya şükürler olsun. Onların arasında da beceriksiz adamlar var demek.’

«Çavuşum, Almanlar neredeyse bizim mataralardan su içecekler.»

«Sakin ol! Ne denli yaklaşırlarsa o kadar iyi.» Kalkıp avlunun öbür yanındaki dama göz attı. Hepsi de kum torbalarının arkasına çömelmişti. Devlin makinelinin başındaydı. Schilz mermi şeridini tutuyordu. Henderson’un elinde de tüfek vardı. O sırada gözleri heyecanla parlayan Devlin dönüp kuleye baktı.

Raebyrne, «Ateş mesafesi otuz metre,» diye fısıldadı.

Damon, Raebyrne dahil hepsinin kendisine baktıklarını biliyordu artık. O anda, «Ateş!» diye emir verdi.

Birden kulakları sağır eden ateş başladı. Öndeki Almanlar yerlerdeydi. Elinde kâğıt tutan subay da öyle. Damon makineliliyi arkadaki tabura çevirdi. Bir subay hendeğin orada eğilmiş, eliy-le askerlerine işaret ediyordu. Raebyrne onu vurarak, «Yaşasın!» diye haykırdı. «Bu bizim Starkie için...»

Damon bir şey hissetmiyordu. Elleri uyuşmuş, aşağıdaki askerlere bakmaktan gözleri yaşarmaya başlamıştı. Kötü bir düşt-en farksızdı bu.

«Yaşasın! Yaşasın! Kaçıyorlar!»

Damon onların geri dönerek kırdan ormana doğru koştuklarını gördü. Makineliyle askerleri izledi. Springfield’ler de durmadan ateş ediyordu. Almanların bazıları ormana erişip ağaçların arasında kayboldular.

«Dur, Çavuş. Yeter... Yeter...!» Yalvaran gözlerle kendisine bakıp olanca sesiyle bağırان Brewster’di. Mermi şeridi boşalmıştı.

Ellerini makineliden çekerek koluyla yüzünü sildi. Yüzündeki ter ve kir yüzünden tüniğin kolu mavimsi bir renk aldı. Kurtulmuşlardı. Hendeğin ortasında biri, beyaz bir paçavrayı ağır ağır sallıyordu.

Damon ayağa kalktı. Yüzü pancar gibi kızarmış olan Raebyrne sevinçle zıplıyordu. «Orospu çocuklarını gördünüz mü? Yüze

bir savaştık! Aslan çavuşum...» Sevinçle Damon'a sarıldı. «Dün-yayı yenebiliriz. Bu Alamo savaşından daha da fevkaladeydi.» Yüzü bembeyaz kesilmiş, dudakları bir çizgi halini almış Brewster şaşkın şaşkın onlara bakıyordu.

Arkada biri kesik kesik feryat ediyordu. Hepsi de hayretle dönünce, sağlam eliyle dizini tutmuş bağırان Lujak'ı gördüler. Raebyrne, «ona ne oldu?» diye sordu.

Damon mırıldandı. «Seken bir kurşun. Onun geride güvende olacağını düşünmüştüm.» Koşup doğudaki pencereden dışarıya eğildi. Devlin kolunu Maksim'e dolamış, bitkin bitkin damda ya-yıyordu. «Nasılsın?» diye seslendi Damon.

«İyiyiz. Ya sen?»

«Lujak. Seken bir kurşunla yaralandı.»

«Lujak, talihsiz.»

«Ya öyle.» Dayanamayarak güldü. Soluk almak kadar ge-rekliydi bu. Devlin de bitkin bitkin gülümseyerek ona bakıyordu.

«Onları tekrar püskürtebilir miyiz?»

«Neden olmasın? Mermin var mı?»

«Bol.» Devlin durakladı. «Geri gelecekler, Sam.»

«Biliyorum. Ne kadarı kaçtı dersin?»

«On... on ikisi sanırım. Hendektekileri ne yapacaksın?»

«Onları buraya getirip bağlayalım.» Gidip dürbünle kuzeye baktı. Süngünün ucundaki beyaz bez hâlâ sallanıyordu. Orada on beş kadar Alman askeri vardı. Bazıları, arkadaşlarının yara-larını sarıyordu. «Hepiniz ellerinizi havaya kaldırıp oradan çıkın!» diye haykırdı. «Palaska ve silahlarınızı atın. Tim!» Brewster'e döndü. «Bu adamlara sözlerimi tekrarla.»

Raebyrne'i tutsakları toplaması için yolladı. Sonra bir mer-mi sandığının üstüne oturdu. Baş çatlar gibi ağrıyor, gözleri ya-nıyordu. Bu arada düşünmesi gerekliydi. Talihleri yardım etmiş-ti. Gelecek sefer durum böyle olmayabilirdi. Gelecek sefer Al-manlar aralıklı olarak üç defa saldırıya geçeceklerdi. Hem yanla-rında top da getireceklerdi. O zaman ne yapacaktı? Dışarıya çı-kıp siper mi kazmalıydılar?

Titremeye başladı. Ellerinden başlayan titreme birden vücuduna yayıldı. Kırbaçlanmış bir köpek gibi titriyordu. Ellerini kenetleyerek, titremeye engel olmaya çalıştı. Sonra küçük avluya baktı. Raebyrne ve Henderson, dikkatle tutsakların üstlerini arıyorlardı. Miğfer ve palaskaları çıkarılmış, başı açık adamlar ne kadar aciz duruyorlardı. Hem utanmışa benziyorlardı. Birkaç saat önce Dev, Reb ve Pöletti'nin de böyle olduğunu anımsadı.

Brewster de kıra bakarak, «Zavallılar,» diye gözlerini kırptırdı. «Onları koyun boğazlar gibi öldürdük. Zavallılar...»

Damon ona bir göz attı. «Onların aynı şeyi sana yapmayacaklarını mı sanıyorsun? Dün geceyi bu denli çabuk mu unuttun?»

«Hayır, çavuşum, dün geceyi unutmadım.» Brewster'in sesi şaşılacak kadar sakindi. «Biliyorum bu savaş. Fakat...»

«Fakati filan yok. Savaşın amacı öldürmektir değil mi? Düşmanı yok etmek. Oyunun kuralı bu. Biz onları şaşırttık ve bundan yararlandık.»

«Fakat...» Brewster eliyle aşağıdaki avluyu işaret etti. «Çoğu yaralandı. Hem de kötü. Bana kalırsa onları...»

«Jason, Lujak ve Burgess de yaralandı. Bu tehlikeyi göze almak zorundayız. Onlar da aynı şeyi yaptılar. Savaş, Tanrının belası bir kokteyl parti değildir.»

«Evet bunu iyi öğrendim.»

Neyse titremesi geçmişti. Brewster'le yaptığı kısa konuşma da eskisi gibi kararlı olmasını sağlamıştı. Aslında öldürmekten hoşlanmıyor ve adamlara acıyordu. Fakat bir gece önceki felaketi, o onursuzluğu anımsayınca kalbi katılaştı. Brigny Çiftliğini almışlardı ve orada kalacaklardı. Düşmanlar için güçlü bir mevzi olabilecek bir yeri ele geçirmeyi başarmıştı. Bu kadarla yetinseler bile büyük iş başarmış sayılırlardı. Ama daha işleri bitmemişti. Burada kalacak ve ölene, yakalanana ya da yardım gelene dek düşmana ateş edeceklerdi. Ne olursa olsun Starkie, Davis ve şehit düşen öteki arkadaşlarına bunu borçluydular.

Damon birden Raebyrne'nin bağırdığını duyarak doğruldu. «İşte bizimkiler geliyor!» Uzaktaki tepeye bakınca başlarında üstü düz miğferler olan, haki üniformalı askerlerden oluşan uzun sırayı gördü.

Brewster, «Bunu göreceğimi hiç sanmazdım,» diyordu. «Böyle eşsiz bir şey göreceğim aklıma gelmezdi...»

O sırada karşıdan ateş açıldı ansızın ve hepsi birden yere çölmek zorunda kaldılar.

Damon bir tüfek kaptığı gibi camı parçalayıp dışarıya sarktı. Uzaktan bir Chauchat'nın sesi geliyordu. «Ateşi kesin!» diye gürledi. Ama onu duyan yoktu. Bunun üzerine üstünde yaralı Lujak'ın yattığı battaniyeyi çekerek aldı ve pencereden uzanıp sallamaya başladı. Lujak acıyla inerken Brewster de haykırıyordu. «Çavuşum, oradan çekilin. Vurulacaksınız...»

Neyse silah sesi durdu. Askerler silahlarını havaya kaldırmış tepeden buğday tarlasına doğru koşuyorlardı. Damon pencereden çekilerek yüzünü sildi. Artık avlunun taşlarına çarpan postalların sesini dinliyordu.

Sonra aşağıdan sesler yankılandı. Biri merdivenleri çıktı. Binbaşı Caldwell, arkasında Damon'un tanımadığı bir teğmen, bir yaver ve iki gönüllü erle odaya girdi.

Damon ayağa kalkıp selam vererek, «Komutanım,» dedi. «B Bölüğü İkinci Müfreze altı sağlam askeriyle görev başındadır.»

Binbaşı bu selama karşılık verdi. «Günaydın, Damon. Demek sen buradaydın.» Eliyle Maksim makineli tüfeğini işaret etti. «Bunu nasıl aldın?»

«Aldık, komutanım.»

«Anlıyorum. Yanındaki altı erle mi?»

Raebyrne dayanamadı. «Binbaşım, o makineliyi tek başına ele geçirdi. Tek başına buraya dalıp içerdeki bütün Prusyalıları temizledi.»

Damon, «Sus, Reb,» diye emretti.

Subaylar gülüştüler ve Binbaşı Caldwell de gülümsedi. «Hayır, bırak devam etsin. Sonra ne oldu Raebyrne?»

«Sonra öbür damdaki makineliyi de görerek, onun başında kileri de temizledi.»

Binbaşının gözleri parladı. «Bu gerçek mi?»

«Emin olun öyle Binbaşım. Bunu Tim'e, Onbaşı Devlin'e ya da ötekilere sorabilirsiniz. Biz merdivenden çıktığımızda o Alman subayının dürbününü almış, dışarısını seyrediyordu.»

Damon atıldı. «Tamam, Reb. Tamam. Kimler geri döndü, Binbaşım? İkinci Müfrezeden kimler döndü?»

«Bazıları... Krazewski, Wallis, Tnoska, Turner ve bir düzine daha er. Hâlâ da gelenler var.»

«Teğmen Harris geldi mi?»

«Hayır.» Binbaşı öbür dama bakarak sordu. «Onlar kim?»

«İkinci taburdan onbaşı Devlin, komutanım. Yanındakiler de bu sabah ormanda bulduğumuz C Bölüğünden iki er.»

Raebyrne yine dayanamadı. «Hepsi bu kadar değil, Binbaşım. Bu gün Prusyalıların ormandan çıkarak buraya doğru geldiklerini gördük. Çavuşum bize onlar iyice yaklaşıp kadar ateş etmememizi söyledi. Sonra hepsini bıçtik, Binbaşım. Pek azı kaçtı.»

«Teşekkür ederim, Raebyrne.» Binbaşı, Damon'a dönerek birden ciddileşti. «Şimdi durumu bir de senden dinleyelim.» Sam her şeyi kısaca özetlerken de dikkatle dinledi. Çavuş sözlerini bitirince de sordu. «Neden burada kalmaya karar verdin. Kuledeki bu odada?»

«Bilmiyorum, Binbaşım. Bana uygun geldi bu. Her şey uygundu.» Bir an susup ilk kez gülümsedi. «Eskiden bir otelde gece kâtibiydim. Çalıştığım yer de böyle yüksekti.»

Binbaşı kahkahalarla gülmeye başladı. «Gece kâtibisi miydin? Seni bir gece kâtibisi olarak göremediğimi itiraf etmeliyim, Damon.»

«Ama öyleydim, Binbaşım. Hem iyi bir gece kâtibiydim.»

«Bundan hiç kuşkum yok.» Caldwell bunu çok komik bulmu-

şa benziyordu. «Gece kâtibi,» diyerek parmağıyla bıyığını okşadı. «Peki neden gelen takviye kuvvetlerine ateş açmak için o kadar yaklaşmalarını bekledin?»

«Burada olduğumuzu bilmediklerinden emindim, Binbaşım. Askerlerin çoğunun şuradaki hendeğe girmesini istiyordum. Onlar çiftliğe saldıracak yerde ateşten korunmak için hendekte kalacaklardı. Hem ormanla aralarında büyük mesafe vardı. Hepsini temizleyebileceğimi umuyordum.»

Yaver, «Bu oteli ne kadar süre açık tutmak niyetindesin. Damon?» dedi.

«Gelecek müşteri olduğu sürece, teğmenim.»

Caldwell, «Top ateşine tutulmaktan korkmadın mı?» diye sordu. «Burada pek göz önündesin.»

«Sırayla siper kazıyorduk, komutanım. Beni tek endişelendiren devamlı yayılım ateşiydi. Yayılım ateşin ardından büyük bir güçle saldırıya geçerlerse, siperlerden çıkıp buraya dönmemiz çok zor olacaktı.»

«Evet, bu bir sorun. Peki yiyecek ve cephane konusunda ne düşündün?»

Damon hafifçe gülümsedi. «Kuyuda bol su var. Bize verdikleri sürece onların yemeklerini yiyip, mermilerini kullanacaktık. Binbaşım aslında bize talih yardım etti. Ben, talihime biraz daha güvenmeye devam edecektim.»

Caldwell mırıldandı. «Evet her işte olduğu gibi, bunda da talihin yardım etmesi gerekir.» Pencereden gri üniformalı pek çok ölünün yattığı kıra baktı. «Çok etkileyici Damon. Çok etkileyici. Eğer bu şaşılacak işi başarmasaydın, şimdi orada bizim ölülerimiz ve yaralılarımız olacaktı.» Dönerek memnurlukla Sam'a gülümsedi. «Belki onlardan biri de ben olacaktım. Bizim buraya geleceğimizi düşünerek kumar oynadın değil mi?»

«Evet, Binbaşım.»

«Neden burası?»

«Dün gördüğüm haritayı anımsadım. Sizin düşmanı sarmak için bu kırım arkasından dolaşacağınızı saptadım.»

«Anlıyorum. Bu andan itibaren teğmensin, Damon.»

«Evet, komutanım... sağ olun, komutanım.»

«Bana teşekkür etme. Sana çok şey borçluyuz. Devlin de çavuşluğa yükseltildi. Ona kolundaki sırmaları verebilirsin. General Hemley'in bunu duymasını istiyorum.» Üstleri kir içinde birkaç er daha gelmişti. Devlin ve Henderson da onların arasındaydı. Caldwell onlara döndü. «Çocuklar sizinle çok gururlanıyorum. Dün yenilgiye uğradık. Fakat geri döndük ve yolumuzda ilerleyeceğiz. Gelecek sefer kuvvetlerimiz daha iyi düzenlenecek. Sizlere bomba da verilecek. Çocuklar, yaptığınız bu iş bizim için bir ilham kaynağı olacaktır.» Damon'un elini sıktı. «Tebrik ederim teğmen. Başarılı iş yaptın. Bana saat on beşte rapor ver. Biz B Bölüğünü düzene koyacağız.»

«Evet, komutanım. Bana hemen vereceğiniz bir emir var mı?»

Binbaşı onu süzdükten sonra güldü. «Tabii. Burada kal. Burası senin otelin.» Hemen merdivenden inip gözden kayboldu.

Damon yere oturup sırtını soğuk duvara dayadı. Devlin de açık panjurun yanında oturuyordu. Uzun bir an birbirlerine baktılar.

Dev, «İşte, Sam,» diye mırıldandı.

«Öyle Dev.» Damon yaverin kendisine verdiği sigaralardan birini arkadaşına uzattı. «Terfi ettik.» Fakat umduğu, düşlediği mutluluğu duymuyordu. Aşağıda süngülediği yaralı Alman gencini, kırdı devrilen adamların feryatlarını anımsıyordu. Pişmanlık duyuyordu. Kendi kendine söz verdiği şeyi başarmıştı. Fakat olanların hiç biri de sandığı gibi değildi. Hiç değildi.

Hepsi de üstlerinden çıkardıklarını ıslak küçük kum tepelerine bırakarak bağıra çağıra ırmağa koştular. Su onların çıplak vücutlarını yumuşak dalgalarıyla yıkıyordu. Etraf taze biçilmiş saman kokuyordu. Kırdaki gelincikler ve bilmedikleri renk renk çiçekler açmıştı. Askerler suda birbirlerini itip kakıyor, gülüp şakalaşıyorlardı.

Damon, Devlin'in yanında kıyıda yatıyordu. Raebyrne kaptığı bir elmayı atarak Damon'u karnından vurdu ve, «Tam isabet çavuşum!» diye seslendi.

Sam ona şöyle bir baktı. «Sen çok azdın, Reb.»

«Çok doğru. Buradan Paris'e kadar uzanmayı düşünüyorum.»

«Bunu salık vermem.»

«Kısa süre için. Bunun bir zararı olmaz. İçinde kocaman bir karyolası olan, pencerelerine mor perdeler asılmış, günah kokan odalardan birine gideceğim. Yanımda da bir damacana konyak olursa hiç şikâyetim kalmaz. Evet, Tanrı'nın topraklarında çok yer gördüm. Şimdi de Paris'de olmak istiyorum.»

Krazewski sudan çıktı. «Bunu denememelisin. Paris'in askerî polislerle dolu olduğunu söylediler. İnsanı tutup bir daha gün ışığı göremeyeceğin kadar derin zindanlara atıyorlarmış.»

«Umurumda değil. İçimdeki ateşi biraz söndürmem gerek.» Brewster'e göz kırptı. «Ya sen Tim? Bir Fransız kızı istemez mi-sin?»

Brewster kıpkırmızı kesildi. «Pek emin değilim, Orville.»

«Emin değilim ne demek? İnsan bu konuda hiç kuşkuya düşebilir mi?»

Brewster derin bir soluk aldı. «Açıkcasını istersen... Şimdiye dek hiç bir kızla öyle baş başa kalmadım.»

Tsonka içini çekti. «Şu işe bak.»

Raebyrne devam etti. «Doğrusu düş kırıklığına uğradım.

Oğlum sen dünyayı döndüren gücü biliyor musun?»

Brewster biraz sıkılmıştı. «Bence bir erkek kendisini evleneceği kızı saklamalıdır.»

Müfrezedekiler bu sözlere alaylı bağırmalarla karşılık verdiler.

Raebyrne dudak büktü. «Bilmediği bir durum yüzünden o kızın üzülmeceğini bilmelisin.»

Başka biri atıldı. «Aklını başına topla!»

Konuşmalar sürüp gidiyordu. Sıcak güneşte Devlin'in yanında çıplak yatan Damon, onları Paris'e göndermemek için konuşması, askerî polisten söz ederek gözlerini korkutması gerektiğini biliyordu. Ama parmağını bile oynatacak halde değildi. 'Canları istiyorsa sarhoş olsunlar,' diye düşündü. 'Onları gidip kurtarırım. Tanrı biliyor ya biraz eğlenmeyi hakkettiler. Cherseulles'i ikinci Kıta'dan aldık ve orada on sekiz saat devamlı ateş altında kalıp dayandık. Ancak bir gün önce Charmevillier'e gelmiş ve hepsi de ölü gibi uyumuştı. Müfrezenin başında yürüyen Damon, omuzlarında Teğmen Harrison'un sırmalarını taşıdığı için derin bir gurur duymuştu. Bu adamlar onundu artık. Ölüm ve tutsaklıktan kurtulan, yenilmeyen B Bölüğünden kalan adamlara o bakacaktı.

Bunları düşünürken uyuya kaldı. Bir süre sonra yakında bir yerden gelen kadın seslerini duyarak uyandı. Doğrulup oturunca ileride ağaçlar arasında iki kızın neşeyle kendisini seyrettiklerini gördü. Başının altından gömleğini aldığı gibi üstüne örterek sert bir sesle, «Dev!» diye fısıldadı.

Dev uykulu uykulu mırıldandı. «Ne var?» Damon sarsınca da kalkıp oturdu ve hemen Damon'un gömleğini kapıp kasıklarına sararak kalktı. Damon'u çırıl çıplak bırakmıştı. Sam bu kez pantolonunu kaptı. Kızlar biraz uzaklaşmışlardı. Onların konuşup tatlı sesle güldüklerini duyuyordu. Sonra Devlin'in telaşla giyinmekte olduğunu fark ederek şaşırıldı.

«Haydi gel, Sam. **Dépêche.**»

«Bu da ne demek?»

Babası İrlandalı, annesi Kanadalı bir Fransız olan Dev, «Onları kaçırmayalım,» diye karşılık verdi.

«Ne yapacaksın?»

«Onları tavlayacağım?»

«Şaka ediyorsun.»

«Seyret görürsün. Bu kaderimize yazılmış.»

Hemen giyinip uzaklaşmakta olan kızların peşinden gittiler. Devlin seslendi. **«Mesdemoiselles... comment alles vous aujour-d' hui?»**

Onlar hâlâ gülüyorlardı ama biraz da çekinerek döndüler. Biri bebek yüzlü, tombul bir kızdı. Öbürü ince ve esmerdi. Gözleri güneşte çelik gibi parlıyordu.

İkisi de gülerek, kendi dillerinde karşılık verdiler. «İyiyiz, Amerikalılar.»

Devlin devam etti. **«Nous aimons la France d'ailleurs. Elle est charmante, vive, genereuse... comme vous mêmes...»**

İnce olanı, «Ah Fransızca'yı çok iyi konuşuyorsun, çavuş,» dedi. Bunu Sam'in hiç anlayamadığı sözler izledi.

Devlin de bir süre konuştuktan sonra yeni savaştan çıktıklarını, pek çok ölü verdiklerini anlattı.»

«Ah.» İki kızın gözlerinden üzüntü, hiddet, şaşkınlık, korku ve pişmanlık okunuyordu. Duygularını çok iyi ifade eden gözleri vardı.

Devlin hareketli, canlı bir kız olan esmerle konuşuyordu. Cildi güzel olan tombul da Damon'a döndü. «Siz subay mısınız?»

«Evet. Teğmenim.»

Birlikte ırmak boyunca yürümeye başladılar. Devlin parlak gözlü kıza hararetli hararetli bir şeyler anlatıyordu. Tombul sarışın da Damon'un yanında yürürken zaman zaman yan gözle onu süzmekteydi. Adı Denise Renaudin'di. Sam kızın sözlerinin çoğunu anlayabilmesine şaşıyordu. Savaş korkunçtu ve çok çekmişlerdi. Amerikalıların hiç gelmeyeceğini sanmışlardı. Geçen yıl daha da kötü olmuştu. Denise'in babası Almanya'da savaş

tutsağıydı. Ağabeyiyse Angers'de bir hastanedeydi ve yarası ağırdı.

Kasabaya yaklaşınca Devlin dönerek, «Michele kendisine yardım edip edemeyeceğimizi soruyor,» dedi. «Kapıları kırılmış. Onlara yardım edelim mi?»

«Tabii. Sen önden yürü, sayın dil uzmanı.»

Bir köprüden geçerek küçük evlerin arasındaki dar yola girdiler. Michele birden dönerek büyük bir kapıyı açtı. Bir merdiveni çıkararak loş bir sahanlıkta durdular. Michele, «İşte,» diye gösterdi. «Tam bir yıkıntı değil mi?»

Gerçekten de öyleydi. Dairenin kapısı kırılmıştı. Eski tip divanın bir bacağı kopmuştu. Meşeden yapılmış bir masa yan yatmış, üstü ortadan ayrılmıştı. Michele telaşlı telaşlı Dev'e bir şeyler anlatıyordu. Sam sözlerini pek anlayamadı. Galiba yakındaki bir kahveden sarhoş olup kızları izleyen ve zorla içeriye giren Amerikan askerleriyle ilgisi vardı söylediklerinin. Ayrıca oradan ayrılmadan evde ne buldularsa götürmüşlerdi.

Devlin sinirlenerek kızlara Amerikalıların para ya da değerli eşya çalıp çalmadıklarını sordu. Durumu polise bildirip bildirmediıklarını anlamak istedi.

İki kız göz göze geldiler ve sonra 'Hayır' der gibi başlarını salladılar. Askerlerin isimlerini bilmediklerini söylediler. Bunu tuhaf bir sessizlik izledi. Damon dikkatle ikisini süzüyordu. Anlayamadığı bir şey vardı. Sonra birden durumu sezdi. Eğilip divanın kırık ayağına baktı. «Ne güzel oymalı bir ayak bu.»

Dev söyleniyordu. «Bunu Üçüncü Birlik'teki serseriler yapmıştır. Kıyameti kopartacağım, Sam. Binbaşı Caldwell'e gideceğim...»

Damon ayağa kalkıp onun önünde durarak parmağıyla göğsüne vurdu. «Tanrı aşkına sus. Dev, onlar askerî polise başvurmak istemiyorlar. Bunu anlamıyor musun?» Çavuşu dik dik süzdü. «Durumu görmüyor musun?»

Devlin önce ona sonra kadınlara baktı. Birden sesi değişti. «Tabii, anlıyorum. Durumları belli.»

«Tamam. Şimdi şu eşyaları onaralım. Bizden istedikleri de bu.»

İki adam aşağıya inerek Michele'nin söylediği yaşlı marangozdan gereken gereçleri aldılar. Yine yukarıya çıktılar. Michele ve Denise yan yana oturmuş, divanın yırtılmış kumaşını onarıyorlardı. Sam ve Devlin, önce bu divanın ayağını taktılar. Sonra masaya geçtiler. Geç vakte kadar kızlarla ahbablık ederek büyük, sakın odada çalıştılar.

Daha sonra tahta parçalarıyla şöminede bir ateş yaktilar. Onardıkları masanın başına geçip lezzetli bir bezelye çorbası içtiler ve taze ekmek yediler. Bu arada iki şişe de şarap açılmıştı. Epey içen Devlin durmadan konuşuyordu artık. Michele de tatlı tatlı gülümseyerek onu seyrediyordu. Genç kadının dalgalı uzun siyah saçları omuzlarına dökülmüş, dudakları tatlı bir gülüşle bükülmüştü. Damon ona bakarken birden irkildi. Bu kadın Devlin'i kendisine yardım eden bir şövalye ya da kolaylıkla para sızdıracağı biri gibi görmüyordu. Michèle Devlin'i bir erkek olarak cazip bulmuştu. Onun canlılığı, neşesi Michèle'i etkilemişti. Hafif sesle, «Dev,» diyecek oldu.

Fakat Devlin onu duymadı. Ayağa kalkıp Michèle'in önünde eğildi. «Bu dansı bana lütfeder misiniz?»

Michèle ona bakarak bir kahkaha attı. Ama sonra yüzü birden değişti ve ciddileşti. Ayağa kalkıp bir elini adamın omzuna dayadı. Dev ona sarılıp bir şarkıya başladı ve odada sanki bir düştelermiş gibi ağır ağır dönmeye başladılar. Elinde kadehiyle masada oturan Damon, onlara bakarken nedenini bilmediği bir korku duydu. Güneş batıyordu. Uzaktan büyük topların uğultuları geliyordu. Titreyerek kollarını kavuşturdu. Hemen gitmeleri gerekiyordu. Bunu yapmazlarsa korkunç bir şey olacaktı. Sakin bir sesle, «Dev,» dedi. «Girmemiz gerek.»

«Hayır.» Michèle dönerek ona baktı. «Yok neden? Sen git.» Sonra kalması için Devlin'e yalvardı ve, «Bak!» diyerek kocaman meşe bir dolaba koştu. Oradan büyük bir gramafon çıkardı. «Müzik... Dans için.»

Denise kaşlarını çatarak sert sert bir şeyler söylediye de Michèle onu yatıştıran bir cevap verdi. Gramafonun kolunu adeta umutsuzlukla çevirdi. İğnenin hışırtısını bir vals izledi.

Devlin kollarını indirdi. «Ben vals bilmem.»

Michèle yumuşak bir sesle, «Sana öğretim,» diye mırıldanarak dönmeye başladı. «Bir, iki, üç. Sonunda genç adam da tempoya uydu ve birbirilerine sarılarak dönmeye başladılar.

Sam şarap kadehini eline aldıysa da tekrar bıraktı. O anda nazik bir ilişkiyi gözetlediğini düşünmekteydi. Hissettiği şeyleri içinden kovmak istiyordu. Onun için dönüp dikkatle Denise'i dinlemeye başladı. Anlayabildiği kadarıyla Denise en yakın arkadaşısı olan Michèle'i ziyarete gelmişti. Citroen cephanesi fabrikasında birlikte çalışmışlardı. Fakat annesi ağır hastalanan Michèle eve dönmüştü. Annesi ölünce dünyada yapayalnız kalmıştı kız. Babasıysa savaşın ilk günlerinde şehit olmuştu. Denise kendisiyle birlikte Lyon'a dönmesi için ısrar etmişti ona. Fakat Michèle çok inatçıydı. Bir fikri, bir umudu, bir insanı tutturur ve sonra gözü bir şey görmezdi. Şimdi de tek başına bu ıssız yerde kalmak istiyordu.

Sam Damon, «Acı,» diye mırıldandı. «Çok acı.» Sonra kızın yaşamadan umudunu kesmiş olduğunu söylediğini sezerek atıldı. «Fakat çok gençsin. Önünde uzun bir gelecek var.»

Denise acıyla gülümsedi. «Yine de...»

Sam afallamıştı. Denise'in mavi gözlerindeki ifadeyi görme-ye dayanamıyordu. O daha yirmisinde bile değildi. Tam yaşayacak çağdaydı. Uzanıp onun küçük beyaz elini avcuna aldı 'Onu teselli etmeliyim,' diye düşündü. 'Daha önce onu bir kadın olarak istemiştim.' Fakat artık kafası karışmıştı. Burada anlayamadığı bir şey vardı. Kendisine yabancı, bambaşka bir dünyaya gelmişti. Belki de yaşam sadece canlılık ve basit bir cesaretten ibaret değildi. İstekli bir kalbin anlayabileceklerinin dışında kalan çok şey vardı.

Kapının kapandığını duyunca irkilerek gözlerini açtı. Kadehinin dibindeki şarap mürekkep gibi siyahtı. Denise'den baş-

kası yoktu odada. Kız, hâlâ eli onun avcunda hareketsiz oturuyordu.

Damon, «Affedersin,» dedi. «Excuses moi, Denise. Son günlerde fazla uyuyamadığımız için dalmışım.» Öne doğru eğilince kızın karşılık olarak gülümsediğini sandı. Sonra onun yanaklarından akan yaşları görerek şaşırdı. Usulca onun yüzüne dokunarak mırıldandı. «Ne var? Korkma? Ne var?»

Denise ses çıkarmadan başını salladı. Güzel, yuvarlak yüzlü bir porselen bebeğe benziyordu. Sam usulca ayağa kalkarak masanın yanından dolaşıp ona sokuldu. Denise ayağa kalkıp titreyerek ona sarıldı. Sam onun gözyaşlarının boynunu ıslattığını hissetti. Fakat Denise, hiç ses çıkarmamıştı.

7

Kamyon zangırdayarak yol alıyordu. Kuzeye doğru gitmekteydiler. Damon, Turner'in, «Bu Tanrı'nın belası şöför yoldaki bütün çukurlara girmeye hevesli!» diye homurdandığını duydu.

Mackler adında yeni gelen biri de içini çekti. «Önceki gece ateş altındaydık. Şimdi de furgona sığır yükler gibi bizi bu kamyonla doldurdular. Nasıl uyuyacağız?»

Devlin, «Bu da uykuyu düşünüyor,» dedi. «Bunun yerine gelecek sefere karnını nerede doyuracağını düşünsen daha iyi edersin.»

«Ah, bu konuyu hiç açma, çavuşum. Eve dönünce yedi gün yedi gece uyuyacağım.»

Damon, Krazewski'nin kahkaha attığını işitti. «Eve dönünce! Yarın gece öleceğini bilmiyor musun? Siz askere alınanlar, makineliye yem olarak kullanılırsınız.» Şöförün yanında oturan Damon, başını dışarı uzatıp Kraz'a susmasını söylememek için kendisini zor tuttu. Neyse sonra Raeburne'in konuştuğunu fark ederek rahatladı.

«Üzülme, oğlum. Başımızda en eşsiz müfreze komutanı var. Onu içi kaplanlarla dolu bir kazana atsan, biraz sonra elinde, yattığı kız için yaptığı bir kürk mantıyla dışarıya çıkar.»

Devlin, «Bu kadarı yeter,» diye emir verdi.

«Kötü bir şey söylemek istemedim, çavuşum. Sadece Teğmen'e hayranım. Bunu biliyorsun. Bizim Sam yine türlü madalya alacaktır. Hem bizi geçen seferki gibi yönetirse, sonunda yedi yıldızlı bir general bile olur. Ben onun yanından hiç ayrılmayacağım.»

Onlara yeni katılan Clay adlı bir er, «O da kim oluyor?» diye homurdandı. «Hepsi gibi namussuz subayın biridir kuşkusuz.»

Devlin kükredi. «Bu sözünü unutmayacağım. Burada yer olsaydı seni devirirdim.»

Raebyrne de Clay'e kafa tuttu. «Yakında öğrenirsin. Sen onun gibi Almanların karşısında altı kişiyle bir mevzii tutmadın Damon bunu yapmasaydı, sizler çoktan ölmüş olacaktınız. Tanrı Damon'u koruyor. O bütün saldırıları püskürtecek ve düşmanlarını yenecektir. Hem bütün savaşlardan da sağ salim çıkacaktır.»

Devlin, «Bunu söylemene gerek yoktu,» dedi.

«Elimde değil Dev. Tanrı onu koruyor. Tim, sen de Damon'un arkasından ayrılma. Onu daima kollamalıyız. Ben de böyle yapacağım.»

Clay alay etti. «Tanrı'nın onu koruduğunu söylediğini sanmıştım, Reb.»

«Haklısın. Fakat gittiğimiz yerde Tanrı'nın bile biraz yardımdan memnun kalacağından eminim.»

Damon karanlıkta hafifçe gülümsedi. Kendisini bir maskot, bir uğur gibi görüyorlardı. Bunun da yararlı yönleri vardı tabii. Müfrezenin yenilmez olduğuna inanırlarsa daha güvenli olur ve daha iyi dövüşürlerdi. Elini cebine sokarak bir gümüş para çıkarıp baktı. Bu Frangı Fransa'ya geldiğinde şehitliğin önünde-

ki yolda, iki taşın arasında bulmuştu. O zaman bunun iyi bir işaret olduğunu düşünmüştü.

Talih. Alnını ovuşturarak içini çekti. Müfrezesiyle bir arada kalamadığı için üzülmüyordu. Onlarla birlikte yaşamaya alışmıştı ve bunu arıyordu. Terfi etmiş, dolayısıyla da erlerle ilişkisinde bir değişiklik olmuştu. Fakat adamları onu seviyorlardı ve daha önemlisi sayıyorlardı. Emirlerini hemen yerine getiriyor, görev dışında onunla şakalaşıyor, özel işlerinde fikir soruyorlardı.

Ancak subaylarla durumu farklıydı. Bazıları onu hemen kabul etmişlerdi. Frigny Çiftliği'nde yaptıkları bütün Tümen'de duyulmuştu. Onu subaylar 'Gece Kâtibi' diye biliyorlardı. Caldwell, ona şeref Madalyası verilmesini istemiş ve General Hemley de bunu kabul etmişti. Ayrıca Damon'u tebrik de etmişti general. Fakat bazı subaylar Harp Akademisi'ni bitirmemiş birinin böyle birdenbire aralarına karışmasına sinirlenmişlerdi. Komutanı Yüzbaşı Crowder ona çok seğuk davranıyordu. Ama Sam'in aldırışı yoktu. En fevkalade müfrezeye komuta etmek istiyordu. Bunu da bildiği gibi yapacaktı.

Kamyonlar toprakları ezilip dümdüz olmuş bir yerde durdu. Müfrezenin erleri yaşlı adamlar gibi inleyip dizlerini bükerek aşağıya atladılar.

Devlin, «Neredeyiz, Sam?» diye sordu.

«Hiç bilmiyorum.»

Daha kendilerini toplayamadan sıraya girdiler ve yola çıktılar. Kısa süre önce yarbaylığa yükselen Caldwell öndeydi ve çok da hızlı yol alıyordu. Damon, 'Böyle devam edemez,' diye düşündü. 'Kimse buna dayanamaz. Hepimiz sudan çıkmış balıklara döneceğiz!' Bir tepeyi ve sonra ikincisini aştılar. Yükselen güneş onları kavuruyordu. Damon mataraların madeni kapaklarının açıldığını duyuyordu. Sonunda, «Hepiniz mataraları kaldırın!» diye bağırdı. «Size söylediğim zaman su içeceksiniz. Daha önce değil.»

Biri bu duruma küfretti. Fakat adamların paniğe kapılmalarındansa öfkelenmeleri daha iyiydi. Sonunda düdük çalınıp beş

dakika mola verileceği söylendiği sırada adamlar yere yığılmak üzereydiler.

Öğle üzeri sıcaklık dayanılmaz hal aldı. Damon tabanlarının yandığını hissediyordu. Herkesin yüzü toz, toprak içindeydi. Terler bu tozların arasında izler bırakıyordu. Müfrezedekiler sendelemeye, geri kalmaya başladılar. Damon, «Arayı kapatsın!» diye gürledi.

Akşam üzerine dek yürüdüler. Hepsi de birer robot gibi hareket ediyordu. Mataralar boşalmıştı. Askerler küfür bile edemeyecek kadar yorulmuşlardı. Nereye gideceklerini de sormuyorlardı. Damon yirmi dakika sonra İkinci Tabur'un yanında geldi. Bir an durup hayretle gözlerini kırıştırdı. Dickey belirli şekilde topallıyordu. Tsonka ve Raebyrne, onu kollarından tutuyorlardı. Tuner, onun tüfeğini kendi omzuna asmış, Curtis de sırt çantasını yüklenmişti. Onların yanında bitkin bitkin ilerleyen Damon, Brigny'de ilk gece saldırıdan önce duyduğu aynı yakıcı sevgiyi hissetti. Ama artık bu duygusuna güçlü bir gurur da karışmıştı. Müfrezenin sadece belirli sayıda adamdan oluşmadığını biliyorlardı artık. Bunu anlayarak birleşmişlerdi. Onlar fevkalade, eşsizdiler ve Damon komutanları olmakla gururlanıyordu.

Başka bir ormana girdiler. Burası daha sık ağaçlı, daha kasvetli bir ormandı. Sonra iki saat mola verileceği haberi duyuldu. Bu sihirli söz üzerine askerler sıradan çıkarak ağaçların dibine serildiler. Yarıları tüfeklerinin yanında uyuya kaldı. Devlin yakındaki yıkılmış bir çiftlikte bir tulumba bularak mataraların doldurulması için birkaç kişiyi görevlendirdi. Damon bitkin düşmüş, hareketsiz yatan adamların arasında dolaşıyordu.

«Teğmenim, daha fazla yürüyemeyeceğim. Bunu biliyorum.»

«Nedenmiş o, Mecklar?»

«Şuna bakın.» Genç ayağını kaldırıp yarım dolar büyüklüğünde su toplamış ve etrafı iyice kızarmış topuğunu gösterdi.

«Aman, büyük bir yara! Tıpkı benimki gibi.»

«Sizin ayağınız da mı su topladı?»

«Allah kahretsin, öyle. Herkese aynı şey oldu. Dur yarana bir bakalım. Çakısıyla deriyi delip suyu çıkardı ve ustalıkla topuğu sardı. Meckler, korkuyla karışık bir ilgiyle ona bakıyordu. «İşte oldu. Çoraplarını giymeden önce bir süre dala as. Duydun mu? Kamyonlar biraz daha ileride bırakabilirdi, değil mi?» Birden güldü. «Ama orduda işler böyle yapılıyor, Tim. Bunu hepimiz biliyoruz, değil mi?»

«Öğrenmeye başlıyorum.»

«Bütün sorun da bu.» Krazewki'yle birkaç kelime konuşup Brewster'e bir şey söylemek için döndü. Fakat genç başını ellerine dayayıp uykuya dalmıştı bile.

Yeniden hareket emri verildiğinde hava kararmıştı. Bütün gün yaptıkları gibi hızlı yürümeye başladılar. Bir süre sonra korkunç bir gök gürültüsüyle yağmur başladı. Damon'un müfrezesi tek kol halinde ilerlemeye çalışıyordu. Bir ara feryatlar ve küfürler işitti. «Ne oldu?» diye gürledi Damon. Sırada bir açıklık olmuştu. Aşağıdan sesler geliyordu. Biri, iki metre derinliğindeki hendeğe düşmüştü. Birkaç kişi de onun arkasından yuvarlanmıştı. Devlin olay yerine geldiğinde, öteki erler hendenekten çıkmışlardı. Hendeğe yalnız bir kişi kalmış ve Damon onun üstüne eğilmişti.

Devlin, «O kim?» diye seslendi.

Sam'ın sesi ifadesizdi. «Yine Clay.» Yakışıklı, uzun boylu yapılı, hoş genç ayrıca çok da zengindi. Ailesi Cleveland'ın yarısına sahipti. Sam bunlara aldırmamış ama gencin şımarıklığına kızmaya başlamıştı.

Clay, itiraz ediyordu. «.. Yapamayacağım, teğmenim Daha fazla gidemeyeceğim.»

«Gidebilirsin.»

«Hayır, gidemem... Gidemem.»

«Tanrı'nın cezası, gideceksin! Brewster gibi serde yetişti-

rilmiş bir nazik bitki dayandıktan sonra sen de dayanabilirsin.»

«Teğmenim, bacağım...»

«Sana bir sıcak su şişesi vereyim. Yani başkalarını mahcup mu edeceksin? Sen onlardan beter durumda değilsin.» Sam, birden adamın tüfeğini çekip sol omuzuna astı.

Clay, «O benim tüfeğim,» dedi.

«Tüfeği ne yapacaksın? Bizden ayrılıyorsun. Ben de ünlü Buckle'lerin cesur olduğunu sanırdım.»

Clay ayağa kalkıp ellerini beline dayayarak Teğmen'in karşısında durdu. Boğuk bir sesle, «Tüfeğimi ver,» dedi. Sonra sesi hafifledi. «Tüfeğimi ver. Senin gideceğin her yere yürüyeceğim. Hattâ bir mil ilerisine bile gideceğim.»

Sam onun tüfeğini iade etti. «Görürüz bakalım. Haydi gidelim.» Hendekten çıkarak koşarcasına yürümeye başladı. Devlin güçlkle ona erişti. «Sam bu yağmur çok şiddetlendi.»

«Bundan daha iyi bir şey olamazdı.»

Devlin ona bakakaldı. «Ne?»

«Bu fırtına. Fırtınadan sonra Almanlar yarın sabuh bizi aramayı düşünemezler.»

Sam Damon ne kadar yürüdüklerini bilemedi. Bir ara yanında büyük gürültü çıkaran bir şey olduğunu sezerek baktı. Yanı başında dumanlar içinde bir tank vardı. O zaman uyumuş olduğunu anlayarak korkuyla sarsıldı ve dikkatini sıraya verebilmek için bütün gücünü topladı.

Şafak vakti bir yolun çatalına geldiler. Kıta yaveri teğmen orada iki erle duruyordu. Elindeki kırbaçla yan tarafı işaret etti teğmen. «Savaş çantalarınızı açmak için beş dakikanız var. Çabuk olun. Kaybedecek bir an bile yok.»

Müfrezedekiler diz üstü ıslak otların üstüne çöktüler. Uyukusu gelmiş çocuklar gibi çantalarının bağlarını çekiştiriyorlardı. Devlin onlara çok acıdığını hissetti. «Herkes kürek ya da kazmasını alsın yeter,» dedi. Bu emri tekrarlayarak ilerlerken Sam Damon'u gördü. Subay kayışını çıkarmış, piyade erleri gibi fişeklikli palaskasını ve yedek mermiliğini takıyordu. Par-

İsak deri kayışı yere attı. «Çocuklar beni tanıyorlar artık. Tanı-mıyorlarsa, hemen tanımaları iyi olur.»

Devlin ona sokularak çekine çekine konuştu. «Sam...»
«Evet?»

«Sam... Onlara pek güvenemiyorum. Çok yorgunlar. Ayak-larının üstünde sallanıyorlar. Ne yemek yediler, ne bir saat u-yudular...»

«Biliyorum ama başka çare yok. Bunu yapmak zorunda-yız.» Devlin'in omuzuna vurdu. «Almanları pantolonları düş-müşken yakalayacağız. Bak göreceksin.»

«Peki, Sam.»

Beş dakika göz açıp kapayana dek geçti. Devlin düdük-leri duyarak farkına varmadan kendisinininkini de çaldı. Yine yü-rümeye başladılar. Yerler kayıyor, ağaçlardaki sular üstlerine damlıyordu. Yağmur dinmişti. Bir ara dizlerine kadar suya bat-tılar. Sonra küçük bir grup subay gördüler. Askerler yaklaşın-ca Yarbay Caldwell onlara döndü.

Onun Sam'a, «O tarafa,» dediğini duydu Devlin. Yarbayın yüzü yorgunluktan bembeyaz olmuş, gözleri şişmişti. «Şu or-manın kenarına. Faslıları görene kadar gidin. Orada ateşi ya-kacaksınız. Senegallilerle irtibat kuracaksınız. Hepinizin talihi açık olsun.»

Sam mırıldanarak Devlin'in duyamadığı bir cevap verdi. Devlin saatine baktı. Dördü yirmi geçiyordu. Başını çevirince müfrezenin sallanıp sendeleyerek yaklaştığını gördü. Erlerin yüzü grimsi bir renk almıştı. Sanki eğittiği adamların hasta ağabeyleriydi onlar.

Damon, «Tamam,» dedi. Silâhını dizine dayamış duruyor-du. «Ben nutuk atmasını bilmem. Siz yeniler, arada üç metre bırakmayı unutmayın. Biri vurulursa olduğu yerde kalacak. Oto-matik tüfekliler, mümkün oldukça yanları koruyacaksınız. Dev, Senegallilerle irtibat kurmak için sana güveniyorum. Şimdi sa-vaşa giriyoruz. Bu konuda hiç biriniz yanılmamalısınız. Bu gün görevini yapmayacak olan bir adam, bunun hesabını bana ve-

receptir. Fakat hepinizin görevinizi yapacağınızı biliyorum. Çünkü siz iyi askerlersiniz. En iyisi!»

Sıralar hareketsizdi ve askerler ona bakıyorlardı. Damon sert sert, «Süngü tak!» diye bağırdı. Aynı anda askerlerin elleri sol kalçalarına gitti. Süngüler ışıktaki parlardı ve tüfeklere takılırken de madeni bir ses çıktı.

Damon, «Tamam gidiyoruz,» diyerek döndü.

Kimse konuşmuyordu. Krazewski'nin dişleri sanki o anda hırıliyormuş gibi ortaya çıkmıştı. Devlin'in miğferi başını sıkıyordu. Gözlerinin önünde küçük balkonda duran Michèle belirmişti. Genç kadın, başını arkaya atmış neşeyle gülüyordu. «Budalalık etmişim değil mi? Oysa sen ırmağın kenarında çılgın bir İrlanda kralı gibi çıplak yatıyordun...»

Birden kıyamet koptu sanki. Ateş alanına girmişlerdi. Etraflarında şarapneller, bombalar dumanlar gökyüzüne yükseliyordu. Sam onlara bağırarak kolunu kaldırmış sallıyordu. Devlin onu duymamakla birlikte itaatle işaret ettiği yöne koştu. Topraklar yerinden fırlıyor, yer sarsılıyor, gökten alevler yağıyordu. Devlin koşarken sendeledi. Düşecek gibi oldu. Kendini toplayarak mavi miğferli bir Fransızın siperinin yanında yere yattı. Keşif kolundan biri olmalıydı Fransız. «Almanlarla aramızda kaç kilometre var?» diye haykırdı.

Fransızın köşeleleşmiş yüzü hayretle gülünce kırış kırış oldu.. «Ne kilometresi? Ancak elli metre var.»

Devlin kalkarak tekrar koşmaya başladı. Kulakları sağır eden bir patlama oldu. Devlin yere yığıldı. Fakat, kedi gibi dokuz canlıydı sanki. Sadece Sam'ın sert sözlerini düşünerek sağa doğru kaydı. Orada paslı dikenli teller sanki canlı yaratıklarmış gibi yüzünü parladı. Artık makineliileri duyabiliyordu. Brigny'de kapıldığı korkuyu anımsayarak dişlerini sıktı. Hızla girmeye çalışırken başını bir ağaca çarptı. Birden gözlerinin önünde renk renk ışıklar belirdi. Biri yanına serildi. Başını çevirince gözleri yuvalarından uğramış, ağzı açılmış olan Tur-

ner'i gördü. Sanki bütün beklediği Turner'in korku dolu yüzüymüş gibi başını salladı.

İçinden, «Gidecek yer yok,» diyerek doğrulurken arkadan ateş eden bir Chauchat'ı duydu. Buna karşılık Almanların Maxim'i susmuştu. Sonra solda başka bir Chauchat çalışmaya başladı. Devlin ıslak toprakta yatarken otomatik tüfeklilerin Sam'la kendisinin öğrettikleri gibi iki yarıdan çapraz ateş açtıklarını anladı.

Turner'in bir kütüğün arkasına yatmış, ateş ettiğini görerek hemen yanına koştu. O sırada tüfeğini göğsüne bastırmış olan Ferguson'un sendeleyerek yaklaştığını gördü. Adam tam yere yatacağı sırada, Devlin havada dönerek gelen tombul, uzun cismi seçti. «Ferg, yat!» diye haykırınca er, şaşkın şaşkın döndü. Devlin başını kollarına gömdü. O anda korkunç bir patlama oldu ve yakıcı parçalar etrafa yağdı. Devlin geriye bakınca gözlerinden, ağzından kanlar fışkıran Ferguson'un eliyle yüzünü tutmaya çalıştığını gördü. O anda Devlin'in içini büyük bir kin kapladı. Artık ne korku, ne de yorgunluk duyuyordu. Ayağa kalkarken nişan aldı. Bombacı yeniden bir bomba savurmak için kolunu arkaya attığı sırada Devlin onu vuruverdi.

Turner ve birkaç kişinin kendisiyle birlikte hareket ettiklerini sezerek, «Gelin!» diye bağırdı. Çalılının, dalların üstünden atladı. Sadece kendisine yaklaşanları fark edebiliyordu. Bir adam tüfeğini kaldırırken onu göğsünden süngüledi. Elinde kocaman bir siper bıçağı olan bir başkasının kafasına tüfeğin kabzasıyla vurdu. Tam süngüsünü kullanacağı sırada miğferine şiddetli bir şey indi. Devlin diz çöküp kaldı. Başını kaldırınca, kendisine tüfeğiyle tekrar vurmaya hazırlanan Alman'ı gördü. Aynı anda biri onu arkadan itti ve karşısındaki Alman'ın boyundan kanlar fışkırarak yere devrildiğini seçti.

Sonra birden her şey bitti. Yüzü bembeyaz kesilen Raeburne, süngüsünü sistemli bir şekilde ölü bir Alman'ın tünüyle temizliyordu. Onun arkasında duran Sam titreyen eliyle terlerini siliyordu. Küçük Turner, «Kahpe döller!» diye haykırarak

çukurun köşesindeki bir cesedi tekmeliyordu. Devlin ayağa kalkıp omuzunu ovuştururken, iki eski arkadaş soluk soluğa birbirilerine baktılar.

«Bir şeyin yok ya Dev?»

«İyiyim.» Tüfeği bir cesedin altında kalmıştı. Adamı itip silâhını aldı. «Senegallilerle irtibatı sağladım.»

«Seni gördüm. Başarılıydın.»

Söyleyecek bir şey yoktu. Sam'ın sol bileğinden kan damlıyordu. «Sen... yaralanmışsın, Sam.»

Damon dudak büktü. «Dikenli tel.»

«Haydi, oradan çıkın alçaklar! Çıkın!»

Hafif bir hayretle dönünce dört ya da beş Alman'ın yandaki çukurdan çıktıklarını gördü. Turner elleri havadaki adamlara çevirmişti tüfeğini. İkisi Almanca bir şeyler söyleyecek oldular.

Turner, «Susun!» diye haykırdı. «Pis katiller!» Almanlar ona dehşetle bakarak gerilediler. «Evet, yerde sürüneceksiniz!» Devlin onun ateş etmek için silâhını doğrulttuğunu görünce afalladı.

Sam birden yetişip Turner'in silâhını yana itti. «Böyle şey yok. Onları götür.»

«Kahrolsun! Onlar Ferg'i geri getiremeyecekler ama! Ben...»

«**Terry, onları götür! Bu bir emir.**»

Turner, Sam'a kötü kötü baktıktan sonra dönüp ilk Alman'ı tekmeleyerek tökezlemesine neden oldu.

Etrafa derin bir sessizlik çökmüştü. Almanları püskürtmüşlerdi. Devlin biraz ilerleyince bir ağacın köklerine dayanmış oturan yaralı bir adam gördü. Gözlerini Devlin'den ayırmadan elini tüniğinin içine soktu adam. Aynı anda Devlin kalçadan ateş etti. Alman kurşunun hızıyla sarsıldı. Elini çekmeye çalış-

tıysa da başaramadı ve sırt üstü devrildi. Boğazından hırıltılı bir ses çıktı. Ama gözleri hâlâ Devlin'deydi.

Devlin yürüyüp geçecekken birden dayanamayarak dönüp durdu. Eğilip Almanın tüniğinin içine soktuğu elini çekti. Küçük bir karton yere düştü. Bu, kucığında küçük bir bebek tutmuş gülümseyen genç bir kadının resmiydi.

Devlin resmi artık soluk almayan adamın eline sıkıştırdı. Korku, pişmanlık, yakıcı bir utanç duyarak yürüdü. 'Adamın cebinde tabanca olabilir?' diye düşünüyordu. Ama bu onu teselli etmiyordu. Artık teselli verecek bir şey yoktu.

Sonra hava aydınlandı. Sağda çok uzakta siyah miğferli Alman piyadelerinin bir şeyler sürükleyerek hızla kaçtığını gördüler. Biri, «Cesetleri taşıyorlar!» diye bağırdı. «Kaçmalarına bakın!»

«Alçakları sağ bırakmayın!» Hepsi de oldukları yerden ateşe başlamıştı. Devlin de Brigny'i anımsayarak, «Bu sefer de siz fareler gibi kaçın,» diye homurdandı. «Bakalım neler hissedeceksiniz...» Durup tüfeğine bir şarjör takarken, Turner'in yanına çöküp şiddetle ateşe başladığını gördü.

«Terry, burada ne yapıyorsun? O tutsaklar nerede?»

Terry'nin gözleri kısıldı. «Kaçmaya kalktılar.»

Devlin silâhını doldurdu. Tabii Turner, Ferguson yüzünden öldürmüştü onları. Ama Turner gibi henüz daha sakalı bile çıkmamış olan bir genç...

*
**

8

Yağmur durmadan yağıyordu. Köprüye gelince, Damon şöföre ağaçların altında beklemesini söyleyerek arabadan indi. «Yirmi dakikadan fazla kalmam. Sakın otomobilin yanından ayrılmama.» Orduya ait büyük Dodge'un kapısına vurarak uzaklaştı. Ağaçlarda, daracık yollarda hiç bir değişiklik olmamıştı. Bu-

rası savaş alanına yakın şirin bir kasabaydı. Sam Damon, trençkotunun yakasını kaldırıp düğmeledi. Artık büyük topların sesi duyulmuyordu. Hızlı adımlarla ilerleyerek yine o dar so-kağa girdi. Büyük meşe kapıyı açıp merdiveni tırmandı. Sa-hanlıkta durdu. Odada birinin dolaştığını duymuştu. Daire ka-pısına iki defa vurup bekledi. Ayak sesleri kapıya yaklaştı ve Michèle endişeli endişeli, «Kim o?» diye sordu.

«Kuriye, Madam.» Hareketsiz bekledi. Ancak yirmi saniye sonra sürgü çekildi ve kapı aralandı.

Michèle, «Oh, Sam!» dedi. «Ne sürpriz! Bana şaka yap-tın.» Ama kapıyı daha fazla açmamıştı. Denise, Pontonise'e git-ti. Üç haftadır orada. Bunu bildiğini sanıyordum...»

«Dev'i görmeye geldim.»

Kadının yüzü hafifçe gerilir gibi oldu. «Jack mı? Jack bu-rada değil Sam. Çok üzgünüm. Neden burada olacaktı?»

Damon, «Bunu ben de bilmiyorum,» diye karşılık verdi.

Michèle onun sesinden bir şeyler sezmiş olacak ki, «Özür dilerim Sam, seninle şimdi konuşamam,» diyerek kapıyı kapat-maya kalktı. Ama Sam konuşturularken ayağını aralığa sokmuş-tu. Kapıyı eliyle iterek ağır ağır açtı.

«Sam, sana söyledim...»

«Onunla sadece konuşmak istiyorum, Michèle. Fazlasını istemiyorum. Onun burada olduğunu da biliyorum.» Odaya gi-rip insanın yanındaki tahta iskemleye oturdu.

Kadının ince, hoş yüzü korku ve öfkeyle gerilmişti. «O bu-rada yok. Gitmeni istiyorum.»

«Michèle, yarım günden beri yoldayım.» Yağmurluğunun ö-nünü açıtsa da çıkarmadı. Yatak odasının kapısı kapalıydı. Sam yorgunluktan başının döndüğünü, midesinin yandığını hissediyordu. Kımıldamadan hafif bir sesle, «Dev,» dedi. «Ben... Sam.»

Michèle ona yaklaştı. «Gitmezsen polis çağıracağım.»

Damon cevap vermedi. Kadınlı tartışmayacak kadar yor-gundu ve ona söyleyebileceği bir şey de yoktu. Uzun bir ses-

sizlikten sonra yatak odası kapısı birden açıldı. Devlin orada durup kötü kötü Sam'ı süzdü. Soluk mavi bir gömlek ve kendisine bol gelen eski bir pantolon giymişti. «Tanrım... Michèle sana bunun işe yaramayacağını söylemiştim.» Durmuş Damon'a bakıyordu. Yüzü sararmış ve çökmüştü. «Merhaba Sam.»

«Merhaba, Dev.»

«İzinli misin?»

«Hayır, sadece bu gün için izin aldım.»

«Neden?»

«Seni görmek için.»

Devlin, gömlek cebinden bir Gauloise paketi çıkarıp bir sigara çekti. Dudaklarına sıkıştırdıktan sonra pakedi Damon'a uzattı. Fakat o 'Hayır' der gibi başını salladı. Michèle pencerenin yanında hareketsiz duruyordu. «Neden, Sam? Sana söyleyecek fazla bir şeyim yok.»

«Öyle sanırım.»

Devlin, ilk defa Damon'un omuzundaki apoleti fark etti. «Demek yüzbaşı oldun. Tebrikler... Yorgun gözüküyorsun, Sam.»

«Evet, komutanlık sorumluluğu ve bu tür tatsız şeyler.»

«Çocuklar nasıl?»

«Devam ediyorlar.»

«Geri kalanlar tabii.»

«Evet geri kalanlar.» Damon, Kraz, Ferguson, Hassolt, son anda Turner'in de öldüğünü anımsadı. Müfrezeden geriye yalnızca yirmi bir kişi kalmıştı.

«Bizim Başçavuş ne alemde?... Kaçmama bozuldu mu?»

«Başçavuş öldü.»

«Olamaz...» Devlin önce Michèle'e ve sonra Damon'a baktı. «Sadece kolundan yaralanmıştı.»

«Öyle ama kangren oldu.»

«Tanrım... Şimdi başçavuş kim?»

«Başçavuş yok. Kimse bu işi istemiyor. Taylor adında yeni birini yollayacaklarmış.» Devlin'i süzdü. «Bir süredir açık ha-

vaya çıkmamışsın sanırım.»

«Evet... Dinleniyorum.» Yüzü daha da solmuştu. «Sen yine dövüşmeye gidiyorsun değil mi?» Tatsız bir sesle güldü. «Yoksa yalnız mı kaldın? Azap çeken, kendisi gibi birini arar değil mi?»

Damon, hafif sesle, «Çocuklar seni özlediler,» diye mırıldandı. «Daha dün Reb, senden söz ediyordu. Bütün çavuşların adi olduğunu ama ona seçme hakkı verilse...»

Devlin kuru bir sesle, «Bunları bırak,» dedi.

«Ne?»

«Geri dönmeyeceğim, Sam. Bu iş bitti.»

«Anlıyorum. Tümüyle mi?»

«Öyle. Bunun hiç bir anlamı yok Sam. Sadece vurmak, öldürmek. Brigny ve Soissons'da. Hem ne için? Tanrı'nın belâsı yüksek rütbeli subayların işleri altüst etmeleri için. Aslında savaş onlar da yönetmiyor Sam. Bunu kimler yönetiyor biliyor musun? Sana anlatabilirim çünkü onları gördüm. Kollarında tombul metresleriyle siyah, lüks arabalara binen küçük şişman domuzlar. Onlar savaşın bitmesini istiyorlar mı sanıyorsun? Mermi yapıyor, silâh satıyor ve büyük para kazanıyorlar. Bu insanlar için karın üstü sürünerek binlerce alanı mı aşacağız? Onların el bombası ve üniforma yaparak zengin olmaları için biz böyle sürünecek miyiz?»

«Belki haklısın.»

«Haklı olduğumu biliyorsun. Bu çok pis, iğrenç bir oyun. Bir anlamı da yok, Sam.»

«Demek savaş bitene dek gizleneceksin.»

«Öyle.»

«Peki sonra ne yapacaksın?»

Devlin omuz silkti. «Bir iş bulacağım. Amerika'dayken marangozdum. Burada da öyle bir iş bulurum.»

«Birkaç yıl geçince vatanına dönüp aileni görmek isteyeceksin...»

Devlin, kaşlarını çattı. «Belâsını versin. Amerika'ya dönme-

yeceğim.»

«Ya da küçük bir yolculuğa çıkmak isteyebilirsin. Londra'ya veya Lüksemburg'a gitmeyi arzulayabilirsin. Yani bu tek-düze yaşamdan uzaklaşmanı sağlayacak bir tatil. Ama sınıra gelince senden pasaportunu isteyeceklerdir.»

Michèle masaya yaklaşarak bağırdı. «Hayır! O senin pis savaşına dönmeyecek. Jack burada kalacak. Artık kimseyi öldürmeyecek. Buradan git ve bizi rahat bırak!» Damon sessiz sedasız bakarken kadın göğsünü yumrukladı. «Burada kalacak ve benimle yaşayacak. Sevgimle yaşayacak. Evet sevgi! Bunu bilmediğimi mi sanıyorsun? Benim, budala, zayıf bir kadın olduğumu mu sanıyorsun?» Birden gidip büyük meşe dolabın kapağını açarak kucak dolusu resim çıkardı. Bunları masaya Damon'un önüne attı. «Bak, bu babam, Le Chateau'da öldü. Amcam Verdun'de. Ağabeylerim... Kuzenim Guy ve nişanlım Edmonde hepsi Verdun'de öldüler.»

Michèle soluyarak durdu, sonra, «Benimle kaldığı için onun korkak olduğunu düşünüyorsun değil mi?» diye çıkıştı. «Ah tabii, sen çok cesur, soylu, kahraman bir adamsın. Ama o senden on, yüz hatta bin defa daha değerli. Bunu tuhaf buluyorsun değil mi?» Oysa Damon'un yüzü hiç değişmemişti. «Bir insanın 1918'de barış içinde yaşamak istemesi sana garip mi geliyor? Onun buraya döndüğünü biliyordun. Neden kendisini rahat bırakmadın? Ama bunu yapamazdın değil mi?» İri gözleri ateş saçıyordu. «Yüzbaşı sen adam öldürdün değil mi?» Damon çok hafifçe başını salladı. «Ah, tabii öldürdün... Bu kadar madalya... Kaç kişiyi öldürdün Yüzbaşı?» Öfkeyle baktı. «Kaç kişi?»

Devlin, «Mich...» diyecek oldu.

«Sen sus. Yüzbaşı bir tahminde bulun.»

Damon yumuşak bir sesle, «Çok fazla,» diye karşılık verdi.

«Ah, tabii!» Tiz bir sesle güldü kadın. «Hem bundan zevk aldın değil mi? Yani öldürürken... Bu sana çok gizli, derin bir zevk verdi...»

Damon mırıldandı. «Hayır.»

Michèle, «Evet, evet,» diye tısladı. «Bu sana çok büyük zevk verdi.»

Devlin, «Mich!» diye itiraz etti. «O da öteki zavallı budalalar gibi emirlere uydu...»

«Ah, emirleri!...»

Devlin birden, «Bu kadarı yeter!» diye bağırdı. «Olanları hiç bilmiyorsun. Onun için de Sam'la ilgili karar veremezsin.»

Michèle bu sefer hırsıyla sevgilisine döndü. «Hepiniz de öldürmeye bayılan yaratıklarınız galiba? Felâketler hazırlayan seçme bir topluluk musunuz? Azap çekmekten söz edebilecek bir sizler mi varsınız?» Yine Damon'a baktı. Göğsü körük gibi kalkıp kalkıp iniyordu. Yüzü kızarmış, güzel siyah saçları dağılmıştı. Damon ona bakarken birden Brigny'den sonraki bir akşam üzerini acıyla anımsadı. İki kişi birbirine sarılmış loş odada dönüyorlardı.

Kadın, «Burada kaldığı için Jack'ın korkak olduğunu düşünüyorsun,» diye sordu. «Hayır! O burada kaldığı için çok cesur. Cesurlardan da, senden de, hepinizden de daha cesur. Sizler koyun sürüsünden farksızsınız. Korkak, yerde sürünen budalalarsınız...»

Sonra susarak arkasını döndü. Bir an kimse ağzını açmadı. Sonra Damon, «Evet,» diye mırıldandı. «Belki bu daha büyük cesaret işi, Michèle. Bunu pek bilemiyorum.» Devlin'e göz attı. Onun azap çektiği halinden belliydi. Gözleriyle adeta yalvarıyordu. «Hayatını düşün, Dev. Önündeki bütün hayatını. Ne yapacaksın? Ne düşüneceksin? Savaş bitince, eski bir asker bir mezar arayarak buraya gelip sana soru sorarsa ne yapacaksın? Bu kadından bir oğlun olursa, ve çocuk türlü sorular sormaya başlayınca ne yapacaksın? Gece yatakta yatıp uyuyamadığın zamanlar... Kendinden nefret etmeye başlayacaksın, Dev. O zaman Starkie, Kraz, Turner ve ötekilerin yanında olmayı isteyeceksin.»

«Evet. Zaten neredeyse onların yanını boyluyordum. Bütün

o iyi gençler... Ne için öldüler? İşe yaramazlarla çıkar sağlaları güçlü ve zengin olmaları için mi? Allah kahretsin!» Bağırmağa başladı. «Bu pis savaşın Tanrı belâsını versin!»

Damon hafif sesle karşılık verdi: «Ben de bütün kalbimle aynı şeyi söylüyorum, Dev. Fakat şimdilik bu bir çare değil. Sen de bu savaşın içindesin. Ben gönüllü yazıldığımda, sen de aynı şeyi yapmıştın. Evet, budalalarla namussuzların bu savaşını yönettiklerini de biliyorum. Ama ikimiz de bu işin içindeyiz. Tek umudumuz bunun bitmesini ve bir daha böyle bir şey olmamasını sağlamaktır.»

«Peki bunu nasıl başarmayı düşünüyorsun?»

«Bilmiyorum. Bunun için yalnızca uğraşacağım. Dev... Böyle yaşayamazsın. Bu savaşa çok önem veriyorsun. Belki bazı erkekler bu duruma dayanabilirler. Fakat sen kurur, solar, bir hiç haline gelirsin. Kendinden günden güne daha fazla nefret edersin...»

Derin bir sessizlik oldu. Devlin ellerine bakarak başını salladı. «İstesem bile artık geri dönemem,» diye fısıldadı.

Michèle bağırdı. «Jack!»

Erkek ona umutsuzlukla baktı. «Onunla konuşabilirim değil mi? Sadece konuşuyorum...» Michèle, inleyerek elini ağzına götürdü.

Damon, «Geri gelebilirsin,» dedi.

Fakat Devlin acı acı gülerek, «Evet yanımda muhafızla zincirlere vurularak döneceğim değil mi?» diye homurdandı. «Eğer General Pershing'in küçük hapisanelerinden birinde çürüyeceğimi sanıyorsan yanılıyorsun...»

«Buna gerek yok.» Damon ilk kez çavuşun kolunu tuttu. «Her şey ayarlandı. Bizim İhtiyar Albay artık. Alay onun.»

«Caldwell mi?»

«Evet. Bu gece benimle gelersen kimse soru sormayacak. Senin nerede olduğunu tek bilen benim. Bölük seni Nanteul'deki zehirli gaz hastanesinde biliyor.»

«Neden?»

«Çünkü onlara öyle söyledim. Dinle. Alayın Dodge arabasını köprünün yanında bekletiyorum.»

Devlin ona bakakaldı ve, «Tanrım,» diye mırıldandı. «Yani Albayın arabasını aldın, ha? Tanrım.»

«Benim gibi ihtiyar da senin kaçtığını gizliyor. Bu gece benimle dönersen hapse atılmayacaksın. Sana söz veriyorum.»

«Ya geri dönerken yakalanırsak? O zaman ne olacak?»

Damon, ellerini dizlerine dayadı. «O zaman bir kaçağı koruma suçuyla yargılanacağım. Beni de içeriye atacaklar.»

«Benim için bunu yapar mısın?»

«Yaparım tabii.»

Devlin, başını öne eğerek elini çenesinde gezdirdi. Michèle dehşetle bağırarak masaya koştu. «Yok, yok, Cheri,» diye yalvardı. Sıkıca erkeğe sarıldı. Bir an masanın yanında sallanarak öylece kaldılar. Yağmur şiddetle camlara vuruyordu.

Devlin, «Mitch, şekerim,» diye mırıldandı. İstemeye istemeye kadının boynuna dolanan kollarını çözdü. «O haklı, Mitch.» Dönerek yatak odasına gidip kapıyı kapattı.

Michèle bir an kapıya baktıktan sonra Damon'a yaklaştı. «Canavar!» diye söylendi. «Sen dokunduğun her şeye zarar veriyorsun. Nefret edilecek bir yaratıksın.» Artık hüngür hüngür ağlıyordu. «Kendinden çok eminsin. Ama aynı zamanda korkuyorsun. Evet. Onu burada bırakmaktan korkuyorsun.» Sesi birden kesinleşti. «Ölmeni dilerim, yüzbaşı. Senin korkunç şekilde yaralanarak, büyük azap çekeceğini umarım. Azap çekmen için uzun zaman olmasını ve bu arada düşünüp daha da fazla acı duymanı dilerim. Tüm kalbimle bunun için dua ediyorum.» Sonra olanca gücüyle Damon'un yüzüne bir tokat attı.

Yüzbaşı, «Bu doğru değil,» diye fısıldadığını duydu. «Ben böyle değilim.»

Kadın cevap vermedi. Nefretten sertleşmiş iri gözlerini Damon'un yüzüne dikmişti. Güzel, ince yüzünden yaşlar akıyordu. Kapı açılıp Devlin dışarıya çıkana kadar öyle karşı karşıya kaldılar. Çavuş üniformasını giymişti. Tüniğinin yarı düğmeleri

kopmuş, kolundaki sırmalar kesilmişti. Durup bir an ikisine baktıktan sonra çantasını sırtına vurdu.

«Tamam Sam.»

Devlin konuşur konuşmaz Michèle dönerek pencereye gitti.

«Mitch...» Kadın cevap vermedi. «Mitch...»

Michèle yine dönmeden elini havaya kaldırıp indirdi. Bu küçük hareket söyleyebileceği bütün sözlerden daha hazindi.

«Ah sevgilim...» Devlin yaklaşıp ona sarıldı. Michèle inleyerek ona yaslandı. Kollarını boynuna dolayarak ağlamaya başladı. «Ah Tanrım... Tanrım... Mitch, elimde değil. Gitmem gerek. Mecburum, Mitch...»

Kadın bir an daha ona sıkıca sarıldıktan sonra birden Devlin'in kollarından kurtulup yatak odasına koştu ve kapıyı da çarparak kapattı. İki adam çaresizlikle kapıya baktılar.

Damon bir dakika sonra, «Haydi git,» diye mırıldandı. «İstersen onunla konuş.»

«Hayır, yararı olmaz. Hiç bir şeyin yararı olmaz.» Devlin koluyla yüzünü sildi. «Haydi gidelim.»

Birlikte merdivenden inip sokağa çıktılar. Damon orada durup kaldığını fark etti.

Devlin onu kolundan çekti. «Gel, Sam. Ne bekliyorsun? Haydi o eşsiz cehennemimize dönelim.»

*
**

9

Karşıdan bir tüfek patladı ve mermi bir madene çarparak sekip gitti. Raebyrne, «Tekrar dene şaşı gözlü, adi Purusyalı,» diye homurdandı. Çukurundan uzanarak Pelletier'e mavi konserve kutusundaki Arjantin malı sığır etini uzattı.

Pelletier konserve kutusunu eliyle itti. «İstemem. Bunu yutamıyorum. Bana pek kötü geliyor.»

«Evet, tadının biraz tuhaf olduğunu söylemeliyim.»

Tsonka da tiksintiyle Raebyrne'e baktı. «Bu pis şeyleri nasıl yiyebildiğini aklım almıyor.»

«Mike, bu bataklıkta ne bulursam yerim.»

Kendilerini sözlerle anlatılmayacak denli korkunç bir yerde bulmuşlardı. Gözle görülebilecek bir ağaç bile yoktu. Engebeli topraklar gülle, şarapnel çukurlarıyla doluydu. Her tarafta paslı dikenli tellere rastlanıyordu. Bir zamanlar burada bulunan meyva bahçeleri yakılmış ve geriye simsiyah kökler kalmıştı. Damon, bu kadar ıssız ve içini ürperten bir yer daha görmemiş olduğunu düşünüyordu. Etraf ölüm kokuyordu. Burası Brigny'deki siperlerden, Saubricort uçurumundan da beterdi. Karşılarında Malsaintterre Dağı vardı. Düşman oradaydı ve Bölüğü durmadan ateşe tutuyordu. Başlarına güller yağıyor, şarapneller patlıyordu.

Damon, 'Ayın yüzü bile bu kadar korkunç olamaz,' diye düşündü. 'Hem bizim topçular nerede? Geride tavla mı oynuyorlar?' Yan tarafta korkunç bir patlama daha oldu. Sonra bir şarapnel parçası miğferine çarptı. Damon o anda büyük bir korkuya kapıldı. Zaten sadece iki saat uyuyabilmişti. Uyandığında da içinden bir ses, «Bu gün en beklemediğin anda öleceksin,» demişti. Evet, korkuyordu. Kendisini zorlayarak bu korkudan kurtulmaya çalıştı.

Birden ateş kesildi. Gözleri barut dumanından yaşarmıştı ve midesi bulanıyordu. Yüzünü silerken ellerinin şiddetle titrediğini fark etti.

Sonra feryatları duydu. Doğrulup sola bakınca Tsonka'yla konuşan Raebyrne'i gördü. Devlin'in bir çukurdan çıktığını fark edince de içi rahat etti. Damon iyi duyulan sakin bir sesle, «Kim vuruldu?» diye sordu.

«Ben... ben!» Bölüğe yeni gelen Ellis'di bağırın. Kolunun üst kısmı parçalanmıştı.

Damon kendi çukurundan çıkarak sırayla siperlere baktı. Walsh'ın boynuna küçük bir şarapnel parçası saplanmıştı. Çukurunun dibinde yatan Pelletier'nin yüzü artık kan dolu bir o-

yuktu. Pelletier gitmişti. Biraz ileride bir elin sallandığını görek seslendi. «Clay?» Cevap çıkmadı. Damon sürünerek çamurların arasından geçip Clay'in çukuruna yaklaştı. Gencin vücudu ortadan parçalanmıştı. Yüzünü çamurlara dayamış soluk almaya çalışıyordu. Dudaklarında kanlı köpükler belirmişti.

Damon, «Tanrım,» diye mırıldanırken birinin sürünerek yaklaştığını duyup döndü. Brewster geliyordu. «Hayır, yerine dön.»

Ince yüzü korkudan gerilen Brewster ona baktı. «Bill mi?» diye fısıldadı. «Yok olamaz! Onu görmeliyim... Onu...»

«Tim, çukuruna dön!» Brewster'i omzundan itti. «Ona bakma.»

«Hayır, hayır Bill...» Son aylarda Clay'le çok iyi dost olmuştu Brewster. Küstah Ohio'luyula çekingen Brewster çok iyi anlaşıyorlardı. Onların arkadaş olabileceklerine inanmak zordu. Fakat Krazewski ve Ferguson'un ölümünden sonra Reb'le Tsonka dost olmuşlardı. Brewster de Clay'e yaklaşmıştı. Savaşta arkadaşlarını kaybedenler, üzüntüyle daima yeni dost ararlardı. Gözleri korkudan büyümüş Brewster, Damon'a bakarak başını sallıyordu. «Bill... Bill olamaz. O yaralanmadı, değil mi?»

Damon homurdandı. «Clay kötü durumda. Haydi çukuruna dön!»

Brewster dönerek dayak yemiş bir hayvan gibi bitkin bitkin sürünerek yerine gitti. Aynı anda Clay korkunç bir sesle solu. Vücudu sarsıldı ve birden hareketsiz kaldı. Damon genci yüz üstü çevirmeye yeltendi ama vücut ellerinin arasında ikiye bölününce bulanık midesini yatıştırmak için birkaç kez yutkundu. Sürünerek Ellis'in çukuruna yaklaştı. Conger, Ellis'in yarasını sarıyordu. Ağır ağır kendi çukuruna gitti. Almanların ani baskınından korkuyordu. Bölüğün bunu durduramayacağını biliyordu. Zaten Alman uçaklarının son bombardımanından sinirleri iyice bozulmuştu.

«Sam?» Başını kaldırıncı çukurunun yanında yatan Dev-

lin'i gördü. «Peters, makinelilerden birinin başına geçmemi istiyor. Tamam mı?»

«Yok. Bunun yerine bir ya da iki saat sonra mataraların doldurulmasına nezaret eder misin?»

«Tabii.» Devlin'in yüzü tümüyle ifadesizdi. Fakat bu sözleri duyunca gözlerinde öfkeli bir pırıltı belirip kayboldu. Bölüğe döndüğünden beri başarılıydı Devlin. Mirvalles'deki saldırıda da fevkalâde dövüşmüştü. Fakat Bölük'te çok sevilmesine neden olan o neşe, duygusallık ve canlılığından eser kalmamıştı. Artık sessiz sedasız görevini yapıyordu. Eskiden konuşkanken şimdi yalnızlığı seçiyordu. Ancak, zaman zaman biraz önce olduğu gibi gözlerinde isyan, horgörü dolu tehlikeli bir pırıltı belirliyordu. «Nasıl istersen Sam. Demek bu gün yerimize başkalarını yollamayacaklar.»

«Ne yazık ki öyle, Dev.» Birden derin bir acı duydu. «Dev...»

«Evet?»

«Bana bir şey olursa,» diyecekti ama kendisini tuttu. «Bu gün bir şey olursa Reb'i Kita'ya yolla. Hatların arasından geçebilecek bir o var. Ne demek istediğimi anlıyorsun değil mi?»

«Tabii, Sam.» Devlin'in yüzü endişeden solmuştu. Bir şey söyleyecek oldu, sonra vazgeçerek sürüne sürüne Teğmen Peters'in çukuruna doğru gitti. O sırada Alman uçakları da saldırıya geçtiler. Geriye bombalar yağmaya başlamıştı.

«Tanrı aşkına neden buradan gitmiyoruz!»

Bu sesteki panik Damon'u endişelendirdi. Dönünce başı açık olan Brewster'in silâhını atmış çukurdan çıktığını gördü.

«Tim!» diye gürledi. «Yerinde kal!»

«Saçma... Hepimiz geberene kadar bu pis yerde kalacağız.»

«Brewster!»

New York'lu genç ayağa kalkmış, elini kolunu sallayıp işaretle yapıarak geriye doğru gidiyordu. Tüfeğini de bırakmıştı. Damon çukurdan dışarıya atladığı an Brewster çömeldi ve şaşılacak ustalıkla belindeki süngüyü çekti. «Hayır!» diye haykır-

dı. «Ben eve gidiyorum. Duyuyor musun? Eve gidiyorum!»
«Tim, dinle!»

«Bana engel olmaya kalkma, Damon! Seni biliyorum! Sadece yanıma gelmeye kalkma. Hepsi bu kadar...»

Bir cisim ısıklık çalarak yakınlarından geçti. Almanlar ateş ediyordu. Brewster de deli gibi koşmaya başladı. Çamurlarda kayıyor, sendeliyordu. Damon birden onun üstüne atlayarak kollarını tuttu ve birlikte bir çukura yuvarlandılar. Brewster süngüsünü kaybetmişti ama şaşılacak bir güçle boğuşuyordu. Damon'un başına ve boynuna vurarak, «Beni bırak canavar!» diye haykırdı. «Beni bırak!» Yüzbaşı onu artık tutamayacağını düşünürken, genç birden boğuşmaktan vazgeçerek yığılıp kaldı. Kesik kesik soluyordu.

Sam mırıldandı. «Bir şey yok Tim. Sakin ol artık.»

«Saçma... Kedi gelip paralayana kadar fareler deliklerinde bekliyorlar! Hepimizi ezecekler. Görmüyor musun?» Grimsi bir renk alan yüzü allak bullak oldu ve hıçkırarak ağlamaya başladı.

Damon titreyen genci şefkatle tuttu. «Tim, dayanmaya gayret et. Yeni erlerin seni böyle görmelerini istemezsin...»

«Elimde değil, yüzbaşım. Bana söylediğin her şeyi yaptım. Onların bütün istediklerine aylarca katlandım. Fakat daha fazla burada kalamayacağım! Bizi buraya bıraktılar. Günlerdir buradayız ve kimsenin umurunda değil. Senin için sorun yok. Çünkü sende sinir denilen şeyden eser yok. Fakat ben daha fazla dayanamayacağım...»

«Anlıyorum, Timmy.» Gencin ince vücudunu tutmuş, yumuşak bir sesle mırıldanıyordu. «Her şey düzelecek. Bundan sonra dayanmana gerek kalmayacak, Timmy.»

Brewster'i tatlı sözlerle teselli ederken içine derin bir ke-der doldu. Bütün erler onu omuzunda iki gümüş olan ve azaplarıyla eğlenen, sert, merhametsiz kan içici bir katil gibi mi görüyordu?

Damon, Albay Caldwell'in odasına girince Yarbay Weyburn, «Durumun nasıl yüzbaşı?» diye sordu.

«Altmış üç erim var, yarbayım.»

«Anlıyorum. Savaşma güçleri konusunda ne düşünüyorsunuz?»

Damon durakladı. Weyburn, Binbaşı Williams öldürülünce Amerika'dan gönderilen, iyi bir subay ve yönetmendi. Ama o anda Damon, adama kin duyduğunu hissetti. Ona geriye kalanların savaşma gücünü soruyordu.

«Onlar iyi asker, yarbayım. Yani geriye kalanlar... Bana ve Teğmen Peters'e güveniyorlar.» Durakladı. «Fakat dört gün öncekinden çok farklılar şimdi. Dört gün süreyle dağdan üstümüze ateş edildi. Bize saldırılırsa erlerim konusunda endişeleneceğimi belirteyim.» Durup Albay Caldwell'e baktı. «Üç meydan savaşına ve yedi çarpışmaya katıldık. Şimdiye dek böyle bir istekte bulunmadım. Birliğimin geri çekilmesi gerektiğini düşünüyorum.»

Yarbay Weyburn söylendi. «Sorun geri çekilmek değil saldırmak. Otuz dokuzuncu Bölük saat on dörtte dağa saldıracak. Onların sol kanadını korumak zorundayız.»

- Damon gözlerini yumdu bir an. Sonra, «Bu emri kim verdi?» diye bağırdı. «Hangi kafası karışmış kaltağın oğlu düşünüyordu bu çılgınlığı?»

Weyburn, öfkelendi. «Bu emri yerine getirmeyi red mi ediyorsun, Damon?»

«Hayır. Beni ne sanıyorsunuz? Emri yerine getireceğim. Bana saldırmam söylendi. Ben de saldıracam. Ancak askerleri, düşmanın tuttuğu bir dağın karşısında günlerce ateş altında bırakan ve sonra sağ kalanların saldırmamasını emreden kurmayla karşılaşmak isterdim. Onunla beş dakika yalnız kalabilseydim mutlu olurum.»

Albay Caldwell üzgün gözlerle ona bakıyordu. O ana kadar söze de karışmamıştı. Fakat birden gözlerinde bir parıltı belirdi. «Özür dilerim, Sam. Bunu önce ben yapmak isterim.

Rütbem yüksek olduğu için bu hak benim. Ama fiilen savaşmak konusunda rütbelerimiz denk sayılır. Birden dönerek hayretle kendisini süzen Yarbay'a dik dik baktı. «Bu durumlara alışmalısın, Archie. Sen henüz çok yabancı bir yere geldiğinin farkında değilsin.»

Weyburn, «Evet, albayım,» diye mırıldandı.

Damon bir duvarın dibine çömelmiş kesik kesik soluyor ve bir taraftan öğürürken, bir taraftan da güldüğünü sanıyordu. Talihlerinin böyle yardım etmesi inanılacak gibi değildi. Tam 14.10'da, 39. Bölük saldırıya geçtiği an Chauchat'ı boynuna takıp düdüğü çalmış ve Alay'dan geriye kalan altmış iki kadar, korkuluğu andıran bitkin adam çukurlardan fırlayarak süngü savaşına hazırlanmışlardı. Fakat onlara saldıran olmamıştı. Tepeyi aşip bırakılmış siperleri geçmişler ve pözlerine inanamamışlardı. Ama sonra Mainsanterre dağında, mermiler yağmaya başlamıştı. Damon adamlarına işaret etmiş ve kalan yolu koşarak geçip Cavagnole çiftliğinin yanındaki ağaçların arasına dalmışlardı.

Inanılacak gibi değildi bu. Hepsi de oradaydı. Damon, sevinçle kendisiyle birlikte hareket edip duvarların ardında siper alan adamlarına baktı. Sonra sağ taraftaki bataklıktan silâh sesleri gelmeye başladı. Damon, 39. Bölüğün düşman hattını yardığını ve Almanları kovaladıklarını anladı. Şimdi burada siper kazıp kalacaklardı. New York'dan gelen yeni Bölük onlara erişince de geriye çekileceklerdi. İçindeki korkunun boş olduğunu anladığı için seviniyor, Tanrı'ya şükrediyordu.

«Bunu nasıl başardın, yüzbaşım? Almanlara telefon edip çiftliğin tutuştuğunu mu söyledin?»

Sam ayağa fırlayarak kolunu Carolina'lı genç adamın omzuna attı. «Reb, bu fevkalâde işe ne dersin?»

«Bana sorarsan, talihimiz vardı.»

«Talih ha!» Sevincinden yerinde duramayacak haldeydi. Neredeyse Raeburne'le gürüşmeye, onu yere yatırmaya bile kalkacaktı. Kendisini zorlukla toplayarak, «Tamam,» diye seslendi. «Şuradaki siperden yararlanacağız. Bunu ağaçlara kadar uzatacağız.»

Eliyle siperi işaret ederken bir patlama duydu. Hem bir Mauser'le ateş edilmişti. Birden döndü ve altı metre kadar ileride duran Devlin'in iki elini karnına bastırıldığını gördü. Tüfek tekrar patlayınca Damon, «Sipere girin,» diye haykırarak duvarın dibine çömeldi. Devlin yerde yüz üstü yatıyordu şimdi.

Damon, 'Oh, Dev,' diye düşündü. Mauser'le yine ateş edildi. Silâhlı kimse Damon'un yanındaki yıkık binadaydı. «Oh, Dev.» Damon dönüp evin duvarındaki bir delikten içeriye daldı. Boynundaki Chauchat'la ateş etmeye hazırlanarak hızla koştu. Kendisini döküntü dolu bir odada buldu. İleride köşede bir şeyin kimildandığını sezerek makineliyle ateşe başladı. Fakat birden Chauchat sıkıştı. Damon hâlâ koşuyor ve belinden tabancasını çekmeye çalışıyordu. Ama bunu başaramadı ve o anda uzun tüfeğini havaya kaldırmış olan, ufak tefek biri ayağa kalktı. Damon, Mauser'i namlusundan tuttuğu gibi Almanın elinden çekip aldı. Karşısındaki düşman büzülerek geriledi. Damon, yuvarlak bir yüz, kalkık bir burun, korkudan irileşmiş mavi gözler, kolları uzun geldiği için ellerini örten buruşuk bir tünik gördü. Bir çocuk! Karşısındaki on beşine gelmemiş bir çocuktü.

«Ah!» diye içini çekerek çocuğun kafasına elinin tersiyle vurdu. Gülünç sayılacak kadar kocaman miğfer yere düştü ve çocuk geri geri giderek duvara çarptı. Damon onu izleyerek tıpkı bir babanın asi oğlunu dövmesi gibi tokatları indirmeye başladı. Ömründe bu kadar acı duyduğunu bilemiyordu. Sonra Mauser'i namlusundan tutup öfkeyle taşlara vurmaya başladı. Dipçik kırılıp avuçları sızlayana dek silâhı yere çarptı.

Biri onu yakalamış durmadan aynı şeyleri bağıırıyordu. Başka biri de kollarını tutmaya çalışmaktaydı. Bunu neden yapıyorlardı? Alman çocuğu hâlâ kafa tutar gibi karşısındaydı ama dudakları titriyor ve ağlamamak için kendisini zorluyordu. Yanağından ince bir kan süzölüyordu.

Tsonka kulağına, «Yüzbaşı!» diye bağıırıyordu. «Yüzbaşı!...»

Kırılan tüfeğı atıp Tsonka'nın demir pençesinden kendisini kurtararak döndü. Santos ve Miller'in yanından geçerek dışarıya çıktı. Conger ve Monteleone, Devlin'i bir battaniyenin üstüne yatırmış yarasını sarıyorlardı.

Devlin, «Merhaba Sam,» dedi. Sesi çok uzaklardan gelir gibiydi. «Bunun... inanılmayacak kadar... iyi bir durum olduğunu... düşünmüştüm.»

«Dev, seni hemen hastaneye yollayacağız. Sakın endişelenme.» Conger'e baktı. «Yanına birilerini al ve onu götürün. Hemen şimdi.»

Conger şaşırdı. «Yüzbaşım buradan ayrılmamamızı emrettiğini...»

«Dediğimi yap!»

Devlin'in yanında daha fazla kalmaktan korkarak yürüdü. İçi yanıyordu. «Haydi hepiniz siper kazmaya başlayın!» diye gürledi.

Sonra Chauchat'ı alarak tutukluğun nedenine baktı. Bir mermi kovani sıkışmıştı makineliye. O sırada dört kişi sedyeyi taşıyarak küçük tepeden iniyordu. Damon gözlerini kapattı. 'Oh, Dev,' diye düşünüyordu. 'İkimizin de hiç bir zaman vurulmayacağını sandım. Birlikte olduğumuz sürece...'

Etrafta çit çıkmadığının farkındaydı. Reb bile susmuştu. Kendisini toplayarak kasıtlı bir tavırla makinelinin söktüğü parçalarını takmaya başladı.

Kiliseye giren Damon, yerleri, kolları, vücutları sargılar içinde adamların yattığı yatakların arasından geçti. Doktorlar ve sağlık memurları bazı yaralıların başına eğilmiş, onları muayene ediyorlardı. Bir kısmı da bir köşeye toplanmış araların da konuşuyorlardı. Devlin sol sıranın en sonuncu karyolasında hareketsiz yatıyordu. Yüzü balmumu gibiydi ve hava serin olmakla birlikte terliyordu. Gözlerini yaklaşan arkadaşından ayırmıyordu

«Merhaba, Dev.»

«Merhaba, Sam...» Sesi kısık ve çok hafifti.

«Görüyorum sonunda seni de kiliseye saktular.»

«Evet. Zamanı gelmişti. Durum nasıl?»

«Eskisinden de beter. New York'lular Ailattes'de bataklığa saplandılar. Öbür gün yine cepheye gidiyoruz.»

«Kötülere rahat yok.»

«Öyle.»

Devlin, «Bölük nasıl?» diye sordu ama Damon onun aldırmadığını ve ilgi gösterir gibi yaptığını anladı.

«Her zamanki gibi berbat. Hiç ateş etmemiş acemi erler geldi. Hepsi de çocuk.» Sam yumruklarını sıkarak yere baktı. Neden söyleyecek bir şeyler bulamıyordu. Devlin'i oyalayacak, eğlendirecek sözler söylemeliydi. Telâşla konuşmaya başladı. «Reb hâlâ Fucciabo'yla takışıyor. Yemeklerden yakınıyor. .»

Bir süre sonra susmak zorunda kaldı. Devlin'in yüzü beyazlıktan adeta saydamlaşmıştı. Hem artık gülümsemedi. Kendisini zorlayarak, «Bu yeni çocuklarla uğraşmaktan canın çıkacak, Dev,» dedi. «Tuckerbee adında bir er geldi. Miğfer giymezmiş adam. Bunun kısa devre yapar...»

«Boş ver, Sam.»

«Ne?»

«Bir İrlanda'lıya numara yapılmaz.» Bir elini kaldırdı ve sonra mecalsizce indirdi. «Ben bölüğe dönmeyeceğim. Ben bir yere dönmeyeceğim.»

«Döneceksin tabii. Emin ol...»

«Yok, durumumu biliyorum.» Damon'un gözlerinin içine baktı. «Artık öbür tarafa gidiyorum.»

Damon'un sesi sertleşti. «Haydi oradan. Bu saçma sözleri sana kim söyledi?»

«Biliyorum Sam. Sen peritonitin ne anlama geldiğinin farkında mısın? Birbirimizi kandırmayalım... Sam... Bunu yapacak durumda değilim.»

Damon, dudağını ısırıldı. «Herkes bunun bir rastlantı olduğunu söyleyebilir. O sırada Reb'e sarılmıştım. Ona artık...' Devlin'in sesiyle düşüncelerden sıyrıldı.

«Sam...»

«Evet?»

«Sam, anneme mektup yaz, olur mu? Ona Natpski mağazasının kasasındaki parayı benim çaldığımı anlat. Zaten bu yüzden askere yazıldım. O gece sarhoştum ve bir iddia yüzünden kasayı soymaya kalktım. Ne yaptığımı bilmiyordum. Ayık olsaydım yapmazdım. Anneme bunu yazar mısın?»

Uzun bir an birbirilerine baktılar. Devlin başını salladı. «Yok... Anlamsız. Bu onun için de... senin için de güç olur. Oyun bitti. Mitch bunu biliyordu.»

Damon azapla başını çevirdi. Saçlarının dibinden terlerin süzüldüğünü hissediyordu. Güçlkle kendisini topladı. «Dev...» Devam edemedi. Çok zordu. «Dev, bunun olmasını hiç bir şekilde istemezdim. Dev... Yemin ederim.»

Ölmekte olan adam ona baktı. «Sen doğru olduğunu düşündüğün şeyi yaptın, Sam. Sen böyle bir adamsın. Bir şeyi görüp doğru olduğunu düşünüyor ve o yolda ilerliyorsun. İnsanları da çekip beraberinde götürüyorsun. Şimdiye kadar da bunu başardın. Sen doğru olduğunu sandığın şeyleri yaptın... Ama yanılıyorsun, Sam.» Dev'in gözlerinde beliren yaşlar ya-

naklarından aşçıya kaydı. «Bunun ne yararı oldu? Evet, geri döndüm ve istediğini yaptım... Bu yüzden şimdi daha iyi durumda mıyım? Beni bir battaniyeye sarıp topraktaki bir çukura soktukları zaman bu zavallı dünya birazcık daha iyi mi olacak sanki? Sanmıyorum, Sam.»

Elini kaldırarak gözlerini sildi. Balmumu gibi yüzünde gözleri çok iri duruyordu. «Biliyor musun, Sam... insan ölüme yaklaşınca yaşamla ilgili çok önemli bir şeyi anlıyor... Yaşam, kendin ve gelecek... Ama bunu kimseye anlatamıyorsun...» Hafifçe gülümsedi. Bu gülüş gözyaşlarından daha da umutsuzdu. «Sen de anlamıyorsun... Bu sözlerimin saçma olduğunu biliyorum.»

«Yok, değil... Biraz uyumalısın, Dev.»

Kalkmak için kımıldandı. Devlin uzanarak onun bileğini tuttu. «Hayır. Bunu istemiyorum... Böyle gitmek çok kötü, Sam. Keşke Ferg, Starkie hatta Kraz ya da Turner gibi gitseydim. Ama burada böyle yatmak, içindeki şeyin seni yavaş yavaş paraladığını bilmek... Sam beni burada bırakma. Biraz kal. Beni şimdi burada bırakamazsın.»

Damon yatağın kenarına ilişti. Etrafını zorla görebiliyordu. «Seni bırakmayacağım, Dev,» diye mırıldandı. «Seni bırakmayacağım.»

«İyi... İyi... Bir dostunu bırakıp kaçmayacağını biliyordum. Hem en eski arkadaşını... Sam, şişko Başçavuş Kintzelman'ı ve Meksika'ya gitmek için yola çıkışımızı anımsıyor musun?»

«Dev, dinlenmeye çalış. Biraz uyu.»

«Hayır, hayır, yanımda kal, Sam. Ne olur... yanımda kal.»

Damon, yumruğunu ağzına dayadı. «Seninle kalacağım Dev. Yemin ederim. Uyumaya çalış.» Gözlerinden süzülen yaşların farkında değildi.

Oda büyük ve geniş tavanlıydı. Pencereleleri şarap kırmızısı, ağır kadife perdeler örtüyordu. Albay büyük, ceviz bir yazı ma-

sasının arkasında oturuyordu. Damon'a bakarak, «Gücün ne kadar?» diye sordu.

«Yeni gelenlerle yüz yetmiş iki asker, komutanım.»

«Acemi erlerin canına okuduğunu duydum.»

«Evet, albayım. Koşullara uyabilmeleri için en uygunu bu.» Caldwell gülümsedi. «Ben de bu kanıdayım. Yeni subayların nasıl?»

«Shaw iyi. Zimmerman'dan emin değilim. Nasıl çalıştığını görmem gerek.» Birden sustu. Kafası boşalmıştı. Sanki bir anda. Oysa Albay dikkatle kendisine bakmaktaydı. «Bağışlayın, Komutanım, ne diyeceğimi unuttum.»

«Derdin ne Sam?»

«Bilmiyorum albayım... Devlin.»

Caldwell yumuşaklıkla, «Öldü mü?» diye sordu.

«Komada. Bu geceyi çıkaramayacağını söylediler.»

Caldwell içini çekti. «Evet, peritonit. Çok iyi bir arkadaşım Macloban'da karnına yediği bir kurşundan öldü.» Kalkıp dolabı açtı. Bir şişe çıkarıp içindeki içkiyi iki kadehe bölüştürdü. «Al. Benimle bir içki iç. Bunun sırası olmadığını biliyorum. Ama bir içki sana iyi gelecek sanırım.»

«Teşekkür ederim, albayım. Bir içki fena olmayacak.»

En iyi cins sek konyak boğazını ve midesini yaktı. Sam divanın üstünde dimdik otururken, bu yanmanın içindeki ölüm ve kalleşlik azabını hafifleteceğini umuyordu. Gözleri yaşlarla dolmuştu.

«Sam, biliyorsun suç sende değildi.»

Damon başını kaldırdı. «Bu kez ne yazık ki bendeydi. Bu kesin.»

Caldwell, «Hayır,» dedi. «Devlin, o kadınla kalmak isteseydi... savaştan kaçmaya kesinlikle karar vermiş olsaydı, dünyada hiç bir güç onu geri getiremezdi. Hele sen bunu asla başaramazdın. Yok, o bu savaşa iki yıl dayanacak gücü gösterdi. İçin için gerçeği de biliyordu. Bazı askerler kaçtılar ve çoğu da Paris'de saklanıyor. Askeri polis, isyancı veya korkak ya da

duygulu olan bu kaçakları arıyor. Yani savaşın mahvettiği, iyi ya da kötü olan insanları...» Caldwell kalkıp odada dolaşmaya başladı. «Kendini suçlayıp, işkence etmemelisin. Devlin iyi bir askerdir. Bir olay onun Soissons'da sarsılmasına neden oldu. Bunun ne olduğunu biliyor musun?»

«Bilmiyorum. Belki de yalnızca... Soissons savaşı yeterli neden...»

«Evet, bu da olabilir. Devlin bir şey yüzünden adam öldürmekten tiksindi. Tanrı biliyor ya ben de o haldeyim...» Birden kendini toparladı. Duvardaki haritaya yaklaştı. Parmağıyla işaret etti. «Etain... Briey... Thionville... Güya buraları alacağız. Oysa bizi Meuse'de püskürtecekler. Bu Fransızlar, 'yarmak' ve 'sarmak' sözcüklerini sözlüklerine almamışlar. Bunlar Napol-yon'un soyundan güya! Budalalar!»

Damon, hafif sesle, «Öyleyse neden yapıyoruz bunu?» diye sordu. «Neden bu çılgınlığa razı oluyoruz?»

«Çünkü seçme hakkımız yok. Bu sıra duraklamak çok daha korkunç sonuçlar doğurabilir. Başımızda stratejiden haberi olmayan kimseler bulunuyor.» Albay içini çekerek gülümsedi. «Galiba gitgide insanlara gazez oluyorum. Kızım Tommy mektuplarında bundan söz ediyor. Benim felâketlerin neler olduğunu bilmediğimi söylüyor. Savenay'da bir hastanede yaralılara bakıyor. Sanırım o haklı. Ayrıca kızım çok da duygusaldır.»

Caldwell konyağından bir yudum aldı. «Onun kime benzediğini bilemiyorum. Cora sessiz sedasızdı. Çok iyi, tatlı fakat sessiz bir kadındı.» Yine içini çekti. Damon, saygıyla dimdik oturuyordu. Albayın karısını yıllar önce kaybettiğini ve Thomas adını verdiği bir kızı olduğunu duymuştu.

«Kızımın çok zorluk çektiğini de biliyorum. Cora'nın ölümü onu çok sarstı. O zaman çok küçüktü. Aslında onun için bir yuva kurmam gerekirdi. Oysa ben asker olduğum için sık sık yer değiştiriyordum...» Birden durdu. «Özür dilerim, Sam. Bu gün hep tatsız şeylerden söz ediyorum.» Dönüp dikkatle Yüz-başı'ya baktı. «İki saat önce General Liggett, Tümen komutan

yardımcısı olmayı isteyip istemediğini sordu.»

Damon istememekle birlikte ağzı açık kaldı. Böyle eşsiz bir Tümen'in başına geçmek son derece onurlu bir işti. Oysa Cadwell, durmuş kızından söz ediyordu. Şaşkın şaşkın, «Tebrikler, albayım,» diye kekeledi. «Bunu kabul edeceksiniz tabii. Hem böylece bir hattâ iki yıldız kazanacaksınız.»

Cadwell gülümsedi. «Öyle sanırım.» Sonra yine haritaya döndü.

Bir hanı oluşturan iki bina da yıkılmıştı. Fakat temel ve kuyu bir mucize sonucu yerli yerindeydi. Raebyrne ve Tsonka, kovaları kuyuya sarkıtırken, ötekiier ellerinde mataralarla onların çevresinde toplanmışlardı. Damon da yerle bir olmuş hanın eşiğine oturmuş, Teğmen Zimmerman'la haritayı inceliyordu.

Birden Apremont yolundan büyük gri bir otomobil çıktı. Ön camın kenarına üç beyaz yıldızı bulunan kırmızı bir kart takılıydı. Araba avluya yaklaşıncaya ağırlaştı ve durdu.

Tsonka, «Amanın şu arabaya bakın,» dedi. «Tanrı'nın belâsı savaşa böyle katılınır işte. Genel Kurmay'a ait bir arabada oturarak...»

Raebyrne de bir ısıklık çaldı. «Geri dönünce kendime bu arabalardan alacağım. Artık kibirimden geçilmez.»

Bir subay arabadan inerek onlara doğru geldi. Beyaz yüz-lü, yakışıklı, uzun boylu Yüzbaşı, kusursuz bir üniforma ve pırıl pırıl çizmeler giymişti. Elinde de üstü mermi kovanlarıyla kaplanmış, bir süs kamçısı vardı. Adam eğrilmiş demir avlu kapısından girdiği sırada, palaskasından matarasını çıkarmaya çalışarak koşan Nugent adlı erle karşılaştı.

Yüzbaşı, «Komutanın nerede?» diye sordu.

Nugent mataranın kapağını açmakta zorluk çekiyordu. Bütün arzusu Tsonka'nın tuttuğu kovada toplanmıştı. Onun için de kayıtsızca karşılık verdi. «Bilmiyorum.»

Subayın gözleri ateş saçmaya başladı. «Bilmiyorum ne

demek? Bir subaya böyle karşılık verilir mi?»

«Hayır, yüzbaşım.» Nugent birden ortaya çıkan bu pırıl pırıl subayın öfkesi karşısında şaşırılmıştı. Selâm vermek istediysede de matarası sağ elindeydi. Bunu usulca sol eline geçirmeye kalktı. Şaşkınlığından matara taşların üstüne düştü. Er bunu almak için eğildi.

«Seninle konuşurken hazır ol duracaksın!»

Bu emir Nugent'in dimdik durup donmuş gibi kalmasına yol açtı. Selâm veremeyecek kadar afallamış ve gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Kuyunun çevresindeki adamlardan bazıları endişeyle döndüler.

Yüzbaşı, süslü kamçısını ütülü külot pantolonuna vurarak, «Şimdi,» dedi. «Komutanın nerede?» Ama Nugent'in dili tutulmuştu. «Geri zekâlı mısın? Bara cevap ver!»

Tsonka mataralara su doldurmaya devam ederek kuyu başından seslendi. «Kendisi ileride, yüzbaşı.»

Uzun boylu adam ağır ağır dönerek Tsonka'yı süzdü. Yüzü ifadesizdi. Sonra kasıtlı bir tavırla kuyu başındaki adamlara doğru yürüdü. Tsonka onun yaklaştığını görünce durdu ve ötekiler de endişeyle gerilediler. Bu subayın tutumunda, kibirli ifadeli beyaz yüzünde, soğuk bakışlı, sarımsı gözlerinde insanı rahatsız eden bir şeyler vardı.

«Hazır ol!»

Kuyunun etrafındakiler teker teker ve istemeyerek kollarını indirip dimdik durdular. Tsonka da kovayı indirip durdu. Bu sessizlikte Raebyrne'in homurdanması berraklıkla duyuldu. «Aman Tanrı aşkına...»

Yüzbaşı, «Yeter,» diye gürledi. «Sizler biraz askerî nezaket öğrenmelisiniz. Burada disiplinin pek gevşek olduğu belli. Bir subay bir soru sorunca, kendisine saygıyla cevap verilmesini ister.» Teker teker askerleri süzdü. Bakışları haşindi.

Onu seyreden Damon, 'Sesi,' diye düşündü. 'Sesi ne yüksek, ne tiz. Fakat bu seste bir tuhafılık var. Bu seste insanlara özgü titreşimler yok. Biraz madenimsi. Sanki makineyle savaş

alanında bir emir veriliyor. Hiç kusuru olmayan bir ses.' Damon bir elinde haritayla ayağa kalkarak, «Size yardım edebilir miyim, yüzbaşı?» diye sordu.

Subay yine büyük bir kibirle döndü. Hemen Damon'un yanına gitti. «Buranın komutanı sen misin?»

«Evet.»

Subay başını salladı. «Massengale. Birinci Kolordu Kurmay Başkanlığı'ndan. Hemen albayınızı görmem gerekiyor.»

Damon, «Onu geçtiniz,» diye karşılık verdi. «Albay Weyburn'un merkezi yarım mil geride kalıyor.»

«Anlıyorum.» Massengale gözlerini tiksintiyle komutanın pis, yırtık trençkotunda, boynuna takılı Chauchat'da, fişeklikte ve erlere özgü sırt çantasında gezdirdi. «Sen bir **subaysın.**» Damon başını salladı. «Rütbeni belirten gümüşlerin nerede?»

Sam gözlerini ondan ayırmadan başındaki miğferi dikkatle çıkardı. Bunu tersine çevirerek camur ve çiziklerin yarı yarıya gizlediği büyük sarı oval işareti gösterdi. «İşte.»

Massengale'in dudakları buz gibi bir gülüşle aralandı. «Bu kurallara aykırı. Öyle değil mi?»

Damon sakın sakın, «Öyle herhalde,» diye karşılık verdi. «Fakat açıkçasını istersen umurumda bile değil.» Massengale'in yanından eğilerek seslendi. «Çocuklar, rahat.» Daha Kurmay Başkanlığı subayı bir şey diyemeden devam etti. «Bitkin askerleri boş yere hazır ol durumunda bekletmek senin adetin midir, yüzbaşı?» Birden küstahlaşmıştı. «Bu da kurallara aykırıdır. Ayrıca tam anlamıyla da terbiyesizlik sayılır.»

Massengale'in yüzü birden uzadı ve sanki teni daha da gerilip düzgünleşti. Altınımsı renkli gözleri parladı. «Disiplinini çok gevşek buluyorum, komutan. Hem de çok gevşek. Oysa disiplinin, moralin temel taşlarından biri olduğunu unutmamlısın.»

Damon alt dudağını ısırды. Yanında duran Teğmen Zimmerman endişelenmişti. Kuyunun etrafındaki erler de dikkatle bu

konuşmayı izlemekteydiler. Damon karşısında duran süslü subaydan şiddetle tiksindiğini hissetti. Bu üniforması kusursuz, karnı iyi doyan, Napolyon'un sözlerini tekrarlayan, dar kafalı, soğuk, kibirli adam mutlaka kötü haberler getirmişti. Savaşı oturdukları rahat yerden katılan bu tür subaylar daima olmayacak şeyler isterlerdi.

Damon sakın bir sesle, «Yüzbaşı,» dedi. «Adamlarım tam yetmiş iki cephede savaştıktan sonra buraya geldiler. Orada devamlı yaylım ateş altında kaldılar. Hepsi de yorgun, aç ve susuz. Onun için de iyice dinlenmeyi hakkettiler. Bunun dışında moralleri Amerikan Ordusu'nun bütün birliklerindeki gibi yerindedir. Şimdi lütfen tiksinti verici Packard'ını alarak gözümün önünden defolup gidersen harita okumama devam ederim.»

Kova havada kaldı. Damon, Zimmerman'ın dehşetle içini çektiğini duydu. Massengale'in dudakları birleşti ve ağzının iki yanında beyaz çizgiler belirdi. Süslü kırıbacını kolunun altına sıkıştırıp gömlek cebinden deri kaplı şık bir defterle ince bir altın dolmakalem çıkardı. «Komutandaki askerlerin gereken nezaketten tam anlamıyla yoksun olmalarını görmezlikten gelmeye razıydım. Savaş alanındaki yorucu durum yüzünden bağışlayabilirdim bunu. Fakat böyle bir küstahlığı asla kabul edemem.» Kalemle Damon'a işaret etti. «Bana değil fakat temsil ettiğim yetkiye hakaret ettiğini görüyorsun. Bunu anladın mı?»

«Tamamiyle anladım.»

«Adın, rütben, bağlı olduğun Kıta lütfen.»

«Bunu zevkle söyleyebilirim. Samuel A. Damon. Yüzbaşı, B. Bölüğü, İkinci Kıta. Sicil sayım da 03012.»

Massengale irkildi ve elinde kalemle öyle hareketsiz kaldı. «Sen Damon musun? Yani Gece Kâtibi Damon?»

«Öyle.»

Genel Kurmay Başkanlığı subayının yüzü bir anda değişti. Yüzünde son derece cana yakın, tatlı bir gülüş belirdi. «Beni affet, yüzbaşı. Hata bende oldu. Evet, tümüyle benim hatam.»

Kalemle defterini cebine soktu. «Neden bana kim olduğunu söylemedin?»

«Bunun önemi var mı?»

«Var. Tabii var.» Massengale eldivenini çıkararak elini Sam'a uzattı. O da şaşkınlıkla sıktı bu eli. «Seninki gibi sicilli olan birinin disiplin sorunlarıyla karşılaşmaması 'çok doğaldır. Neyse ben gideyim artık. Böyle acayip bir durumda da olsa seninle karşılaşmak bana zevk verdi. Bana kızmadığını umarım.» Damon 'Hayır' der gibi başını salladı. «Bunlar gerilim ve kargaşalık dolu günler. Bu yüzden ben de çoğu zaman uykusuz kalıyorum.» Yine gülümsedi. Süslü kamçısıyla bacağına vurdu. «Genel Kurmay'dan birinin canavar rolüne girerek tiksinti verici Packard'la dolaşması ve emir değişikliklerini haber vermesi gerekir...» Eldivenli elini dostça bir tavırla sallayarak gitmek için döndü.

Damon içinden, 'Bu savaşın uzamasını, bitmemesini istiyor,' diye düşündü. 'Bunun daima sürmesini arzuluyor. Savaşa bayılıyor. Çünkü sadece başkaları ölüyor. Onun keyfi yerinde.' Kaşlarını çatarak Massengale'in kendinden emin adımlarla Packard arabaya gitmesini seyretti. Sonra büyük araba çamurlu yolda sallanarak uzaklaştı.

*
**

Çamlık bir tepeye tırmanarak yamaçtan indiler. Önlerindeki tepeyi de aşmaları gerekiyordu. Ancak tepe tümüyle çıplaktı. Yani gizlenmeleri olanaksızdı. Bin metrelik bir mesafeyi aşmak kolay olmayacaktı. Onları koruyacak topçular da yoktu. Damon Bölüğü korumak için topcu istemiş, yalvarmış, bağışmış ama sonunda çaresiz boyun eğmişti. Bir bilardo masası gibi her şeyin açık seçik görüldüğü bu yere toplar olmadan asker yollamak akıl almaz bir şeydi.

Damon ortalığın sessizliğinden kuşkulanıyordu. Bir an Malsainterre Çiftliğindeki gibi Almanların siperleri bırakıp geri

çekilmiş olabileceğini umdu. Ama sonra bu umudu söndü. Almanlar böyle önemli bir mevzii bırakmazlardı. Korku duymuyordu. Yalnızca içindeki karamsarlık onu ince ince yağan ekim sonu yağmurundan çok daha fazla üşütüyordu.

Korkunç bir vınlama duydu, sonra sarı top kafalarının, üstünde patladı. Bir başkası sağda belirdi. Damon birinin haykırdığını fark etti. 'Bu seferki çok daha kötü olacak,' diye geçti aklından. Gökyüzünde turuncu, korkunç ışıklar belirliyor ve etraflarına ölüm yağıyordu.

Askerler yatmışlardı. İlk tabur siperlere girmişti. Damon onların miğferlerini görebiliyordu. Teğmen Zimmerman siperin yanında eğilmiş, elini kolunu sallayarak haykırıyordu. Damon, 'Çok kötü,' diye düşündü. 'Orada kalamazlar.' Çabucak ileriye koştu. Zimmerman'ın omuzuna vurdu. «Öyle olmaz! Onları yöneteceksin!»

«Beni izlemiyorlar!»

«Sakin ol. Seni izleyecekler.» Zimmerman hevesle ona bakıyordu. O iyi bir subaydı. İyi bir komutan da olacaktı. Damon, elden geldiğince sakın konuştu. «Acemi erat gözle görülür bir otorite simgesi ister. Bunu sağlamalısın.»

«Ama beni dinlemiyorlar!»

«Dinleyecekler. Bunu yapmak zorundalar! Sana göstereyim!» Hemen ön siperi giderek Chauchat'ın uzun namlusuyla işaret etti. «Hobbs! Welcker! Kalkın. Orada kalamazsınız. Hemen kalkın. Sadece karşıdaki çam ağaçlarına kadar gitmeniz gerekiyor.» Tepede yine bir patlama oldu. Demir parçaları siperin yanına dağıldı. «Kahrolası herifler, hepiniz kalkın. Sizin yüzünüzden geridekiler de beklemek zorunda kalıyorlar.»

Hobbs, hemen kalkarak siperden dışarıya atladı. Onu ötekiler izledi. Damon, haykırdı. «Tamam. Şimdi koşarak ilerleyin.» Yan gözle Zimmerman'a bakarak ilerledi Damon. Bir ara yanında biri feryat ederek yere yıkıldı. Bir Chauchat'lı askerle yardımcısı koşarak geçtiler.

Damon, «Gelin!» diye gürledi. «Gelin!» Tam karşıda yuvarlak miğferleri, grimsi yeşil üniformaları ve ağızdan ateşler çıkan bir namluyu görüyordu. Yürürken ateş etti ve makineli-nin başındaki adamın devrildiğini de fark etti. Sonra birden çok sert bir şey bacağının üstüne indi. Damon yere kapaklandı. Yan yatıyordu ve sol bacağı hem uyuşmuş, hem de yanıyordu. Ayağa kalktıysa da tekrar devrildi. Bacağı... bacağı onu çekmiyordu. Vurulmuştu. Sonunda vurulmuştu. Bacağının üstünü önce hafifçe, sonra öfkeyle yokladı. Evet yaralanmıştı. Kan... Bu kez kendi kanı sıcak sıcak avucuna aktı.

«Böyle olamaz,» diye düşündü. «Kalkıp oraya erişmeliyim Çok yakın!» Dişlerini sıkıp bütün gücünü kullanarak kalktı. Birkç acı veren adım attı. Önünde topraklar dönüyor, süngüler, dipçikler, birbirileriyle boğuşan adamlar havaya kalkıp kalkıp iniyorlardı. Sonra feryatlar, bağırmalar yankılandı ve silâhlar sustu.

Hedeflerine erişmişlerdi. Şimdi orada kırk dakika mola verecek ve sonra ormana dalarak kuzeybatıya doğru...

Biri omuzunu çekiştiriyordu. Neden hep kendisini itip kakıyorlardı? Yine yere düşmüştü. Tüfeğine dayanarak diz üstü kalkabildi. Reabyrne, yanına çömelmişti. İyi kalpli Reb'in yüzü beyaz bir maskeden farksızdı ve gözleri de çılgın gibi bakıyordu.

«Komutanım! Komutanım... vuruldun...»

Damon güçlkle konuşabildi. «Haydi git. Gitmene bak.»

«Seni bırakmam, yüzbaşım. Artık seni bırakamam!»

«Git, Reb. Bu bir emir... Emir. Adamlarını siperlere sok. Onlar toprakla bizi dövmeye başlamadan bunu yapmalısın.» Fakat Reabyrne ona aldırmiyordu. Onun nesi vardı? Bu zamana kadar ne yapması gerektiğini öğrenememiş miydi? Bir siperle girmeliydi. Bunu tekrarlaması gerekiyordu...

Başını kaldırdı. Yan yatıyordu şimdi ve Reb onun yarasını sarmaya çalışıyordu. Sonra Reb'in elinden akan kanı gördü. Demek o da vurulmuştu. Hepsi yaralanmıştı. «Bana yardım et, kalkayım.» diye söylendi.

«Komutanım bunu yapamazsın. Bacağının yarısı uçmuş...»

Damon, «Haydi oradan,» dediyse de birden içine büyük bir korku doldu. Kalkmaya çalışınca inanılmaz bir acı duydu ve kendini bıraktı.

«... Seni geri götüreceğim, yüzbaşım. Yemin ederim götüreceğim.»

«Tabii. Sen kendi yararı sar.» Kendine gelmişti fakat başı dönüyordu.

«Yüzbaşım, mevzii ele geçirdik.»

Hayretle başını kaldırdı. Miğferini kaybetmiş olan Zimmerman, soluk soluğaydı ama yine de sesi sakindi. Elindeki tabancanın namlusu tütüyordu. Damon, «Tıpkı bana benziyor,» diye düşündü. «Brigny Çiftliğini ele geçirdikten sonraki halime benziyor.»

«Kırk yedi mevcudumuz var. Teğmen Shaw ağır yaralandı.»

«Sol kanat ne durumda? Ballard'la temasa geçin.»

«Yüzbaşı Ballard öldü, komutanım.»

«Öyleyse Russo...»

«Russo'nun nerede olduğunu bilmiyoruz. Kimse bilmiyor. Burada kendi kendimize kaldık, yüzbaşım.»

Damon başını salladı. Kırk yedi mevcut... O anda kendisini çok bitkin hissetti. Zimmerman'a, «Kalkmama yardım et,» dedi.

«Geri gitmeniz doğru olur, yüzbaşım. Bu kötü bir yara.»

«Saçma. Kalacağım. Guilette nerede?»

«Öldü, komutanım.»

«Tanrım... Öyleyse Gneithner, Kita'ya hemen haber yollamak istiyorum...» Fakat birden her taraf fırl fırl dönmeye başladı. Sonra kendini sırt üstü yatar buldu. Zimmerman yanında çömelmış bir şeyler söylüyordu. Gülerek genç adamın omuzunu okşadı. «Sen çok iyi bir subay olacaksın, Harry. Bölük senin artık. İyi bak ona. Çünkü hiç bir zaman bundan daha fevkalâde bir bölük olmamıştır.» Damon bölümü iyi ellere teslim ettiğine inanıyordu. Bir an önce Kita'yla irtibat kurarlarsa...

Damon güneşin gözlerini kamaştırdığını fark etti. Arkadan Raebyrne'in aksi aksi, «Haydi Nugent, şimdi tut,» dediğini de duydu. Gözlerini kapattı. Boşlukta sallanırken korkunç bir acı benliğini sarıp beyninde patladı. «Tanrım... Tanrım...» Yüksek sesle inlediğinin farkındaydı. Bu sallanma, sarsılma, bu sonsuz yolculuk bitmeyecek miydi? Kaç acı dolu saat sonra kendisini yere bırakacaklardı?

Reb'in telâşla soluyarak, «Her şey yolunda komutanım,» dediğini işitti. «Çok az yolumuz kaldı... Çok az...»

Sam kendine gelince, eski bir çiftlikte, tentürdiyot, ispirto kokan bir yerde olduğunu gördü. Üstüne eğilmişti birkaç kişi...

«Aman Tanrım, Sam Damon! Sonunda seni de devirdiler ha!»

«Ama uzun süre yatacak değilim.» Ancak bunun doğru olmadığını da biliyordu.

Yaşlı, aksi bir doktor olan Çivigöz Gardinier, «Ee, anlat bakalım nasıl olacak bu?» diye karşılık verdi.

Bu sözleri inanılmaz, akıl almaz bir acı izledi. Dayanamayarak haykırdı. Kanatana dek elini dişledi. Sonra o acı biraz hafifler gibi oldu.

Sam dirseğinin üstünde doğrularak, soludu. «Doktor, çok mu kötü? Bacağımı... kaybetmeyeceğim değil mi?»

«Ne? Ne münasebet!» Gardinier'in sesi çok aksiydi. «Bu da nereden çıktı? Haydi gidelim.»

Damon gözlerini kapattı. O anda sevinçten ağlayabilirdi. Yüzüne vazelin sürdüklerini hissetti. Biri, «Ben ona kadar sayacağım. Siz o sırada derin soluk alın,» diye mırıldandı. Eterli gazlı bez burun ve ağzını örttü.

Hemşire Miss Pomeroy, her zamankinden daha da neşeli bir tavırla koğuşa girdi. Kolalı başlığını çevreleyen sarı saçları altın gibi parlıyordu. «Eşsiz bir haberim var. Onun için bütün gün kimsenin yakınmamasını istiyorum. Almanlar teslim oldu ve savaş bitti.»

Koğuştakiler neşeli neşeli bağıldılar. Yakışıklı bir Harvard'lı olan Hancock, «Artık benimle evlenir misin, hemşire?» diye sordu. «Biliyorsun bana söz verdin.»

«Sen de bana bu saçmalıklardan vazgeçip ayağa kalkacağına söz vermiştin» .

Burnu kırılmış, saçları dökülmüş iri yarı bir yüzbaşı seslendi. «Ya ben? Ben ondan daha iyi durumdayım...»

Miss Pomeroy, «Hepinizle birden evlenemeyeceğime göre bu konuyu kapatın,» diye güldü.

Damon konuşmalara katılmamış, pencereden gözüken gri gökyüzüne bakıyordu. Demek gençlik coşkusu ve yenilmez gururuyla atıldığı bu uzun macera sona ermişti. Fethedilecek dünyalar varken, şimdi yatakta yatıyor ve Tom Stillman'ın o gece getirebileceği bir şişe şarabı düşünüyordu. Dünya konusunda yanılmıştı. Hırsı ve öfkesi yüzünden kendisinin yıkılmaz olduğunu sanmıştı. Oysa o da başkaları gibi etten kemikten yapılmış, ölümlü biriydi. Kendisini zorlayarak düşünmemek için bir sigara yaktı. Gözlerinin önünde eski müfrezesi belirdi. Van Gelder, Starkie, Kraz, küçük Turner, Johansen, Brewster, ötekiler. Ve Dev. Özellikle Dev. Kendisi artık onların ayrılmaz bir parçasıydı. Onların hepsi de umut, coşku ve cesaretle gelmiş ve savaş alanında biçilmişlerdi. Onları tanımış, sevmişti ve daima da anımsayacaktı.

Elinin titremesi hafiflemişti. Başını kaldırınca Caldwell'in hızlı ve emin adımlarla yaklaştığını gördü. Sonra onun omzundaki tek yıldızı fark etti.

«İyi günler, komutanım. Tebrikler.»

Caldwell biraz utanır gibi oldu. Sağ elini kaldırdı ve Damon o zaman sargıyı da gördü. «Size ne oldu?»

«Ne saçma değil mi? Neyse böylece herkesin selâmına karşılık vermekten kurtuluyorum. Şarapnel parçası. İki kemiği kırmış. Sen vurulduktan iki gün sonra. O öğleden sonra Mont Noir'i aldık. Elime bakamadım ve mikrop kaptırmışım.» Koğuşa bir göz attı. «Sana iyi davranıyorlar mı?»

«Fevkalâde, general.» Herkesin 'Bizim İhtiyar' adını verdiği komutanına böyle 'general' demek tuhaftı. Kendisini zorlayarak sakin sakin konuştu. «Bizi çok şımartıyorlar.»

General yatağın yanındaki açılır kapanır sandalyeye oturdu. Sonra sol eliyle trençkotunun cebini karıştırdı ve yeşil bir havlu parçasına sarılı uzun bir silindir çıkardı. Uzanıp bunu Damon'un karyolasının başına asılı torbaya koydu. «İşte bu işi hallettik. En iyi cins İskoç viskisi.»

«Sağ olun, generalim.»

«Bunu düşünme. Her şey zafere erişenler için.» Bir an Damon'a baktı. «Çekilen bunca zahmetlerin sona ermesi inanılacak gibi değil. Sen nasılsın?»

«Kemiğim iyi kaynıyormuş. Yakında yürüyebileceğim. Bölük nasıl?»

«Neşelerine diyecek yok. Zimmerman dediğin gibi yetenekli. Ama Gece Kâtibi gibi değil tabii. Ha, aklıma gelmişken söyleyeyim. Perde inmeden önce binbaşılığa yükseltildin.»

Damon, «Oh,» diyebilirdi. Son haftalarda bu tür şeylerden çok uzaktı ve hiç heyecan duymamıştı. «Sağ olun, generalim.»

«Bana ya da kimseye teşekkür etme. Savaş hazretleri biraz daha uzasaydı, Kita senin olacaktı ve o mevzii tek başına almayacakmana da gerek kalmayacaktı.»

Damon, «Amerika'ya mı döneceksiniz?» diye sordu.

«Şimdilik biraz dinleneceğim. Kızım la buluşacağım. Ya sen?»

«Bilmiyorum. Cannes'da nekahat devremi geçirmek için iznim var... Ama bunu düşünmedim bile.»

«Anlıyorum.» Caldwell gözlerini koğuşt a gezdirdi. «Belki kalmayı düşünürsün.»

Damon ona bakakaldı. «Orduda mı?»

«Evet. Sen çok yükselebilirsin, Sam. Kendine fevkalâde bir isim yaptın. Emrindekilerin çoğu savaştan sağ çıktı. Ama bunlardan daha önemli nedenler var. Bu savaşın sonuncusu olduğunu sanmamalısın... Hazırlıklı olmalıyız.»

Aralarında derin bir sessizlik oldu. Damon dirseklerinin üstünde doğruldu. «Bir savaş daha olacağına gerçekten inanıyor musunuz?»

«Ne yazık ki öyle.»

«Fakat bu imkânsız. Bu kadar kan akıttıktan sonra...» E-liyle koğuşt a yatan yaralıları, kolları, bacakları kesilen askerleri işaret ediyordu.

General, «Sam,» dedi. «İnsanların açgözlülük, kibir ve peşin hüküm vermekten vazgeçeceklerini sanıyor musun? Onların nefret ve korkudan vazgeçeceklerine gerçekten inanabiliyor musun? Devletlerin başındaki kendilerini Tanrı sanan kimselerin, daha güçlenmek için ellerinden geleni yapacaklarını ve komşularını ezmeye kalkacaklarını bilmiyor musun? Onların bildikleri bu oyundan vazgeçebileceklerini umuyor musun?» General öne eğilerek elini Damon'un omzuna dayadı. «Yine böyle bir gün gelirse, ülkenin senin gibilere ihtiyacı olacaktır, Sam.» Birden gü-lümsedi. «Ben konuşmasını bilemiyorum. Düşüncelerimi gereken şekilde etkileyici olarak anlatamıyorum. Belki Raebyrne'den ders almam fena olmayacak.»

Damon heyecanla baktı. «Bizim Reb nasıl?»

«Kıyameti koparıyor. Zimmerman onu çavuş yaptı. Bu bir felâket olacak sanırım. Fakat karar onun, benim değil. Ona Tsonka'ya son çarpışmadaki başarılarından dolayı madalya ve-

rildi. Bunları bir törenle ben taktım. Reb'in elini sıkarak eve dönünce ne yapacağını sordum.» General başını sallayarak güldü. «Ona bunu sormamalıymışım. Gözümün içine bakarak yüksek sesle, 'Komutanım,' dedi. 'Eve döner dönmez bu tüfeği bahçenin bir köşesine dikeceğim. Her sabah çıkıp pasların namluyu sarmasını seyredeceğim.' Yanımdaki subaylarım, tören boyunca ciddiliklerini koruyabilmek için çok çaba harcadılar.» General, saatine baktı. «Neyse artık ben gideyim. Neuilly'e uzanıp aklına eseni yapan kızımı bulacağım.»

Kalkıp Damon'un elini sol avucuna aldı. «Talihin açık olsun, Sam.»

«Sağ olun, generalim. Sizin de talihiniz açık olsun. Buraya gelme zahmetine katlandığınız için de teşekkür ederim.»

«Bunun sözü bile olmaz.» Caldwell döndü ama gideceği sırada yine durakladı. Yandaki yatağa iyice arkasını dönerek hafif sesle, «Sam,» dedi.

«Evet, general?»

«Belki artık yollarımız tümüyle ayrılacak. Böyle olursa çok üzüleceğim... Seninle gururlandığımı bilmeni istiyorum. Senin gibi bir oğlum olmasını isterdim.»

«Teşekkür ederim, efendim. Ben de buna benzer bazı şeyler söylemeyi çok isterdim... Ama yanınızda görev yapmanın benim için ne demek olduğunu sözcüklerle anlatamam. Sizi tanıdığım için mutluyum.»

*
**

Cannes, Damon'un hiç hayal edemeyeceği bir yerdi. Deniz masmavi, gökyüzü bulutsuz, hava güneşli ve temizdi. Burası İngilizler, bütün gece kumar oynayan soylu Ruslar, Amerikan hava kuvvetlerinden subaylar, malûl Fransız askerleriyle doluy-

du. Her yerde de kürkler, elmaslar içinde güzel kadınlar görüyordu Damon. 1919'da Cannes bir düşler ülkesiydi.

Damon dolaşmaya çıkıyor ve yüz adım atıp denize bakan banklardan birinde on dakika dinleniyordu. Sonra kasiğine saplanan korkunç acıyı yenmeyi düşünerek yine kalkıp yürüyordu. Yolda türlü erkek ve kadına rastlıyordu. Bir kez siyah saçlarını arkaya atarak gülen ince yüzlü bir kızı Michèle sandı. Önce irkildi ve sonra yoluna devam etti.

Michèle.

Duvarın sonuna gelince yine oturup denize baktı. Aşağıda deniz yaldızlıymış gibi parlıyordu. 'Michèle,' diye düşündü. 'Genç kadının ahı tuttu. Gerçekten acı çekiyorum. Buna zamanım da var. Pek çok şeyi düşünüp daha da fazla acı çekebilirim üstelik. Burada sıcak, taş bankın üstünde oturuyorum. Ben kurtuldum. Fakat bunun bir nedeni var mı? Bir yıl önce olsaydı duraksamadan, 'Evet,' derdim. Ama şimdi böyle bir şey olabileceğine inanamıyorum. Dev, Krazewski, Crowder öldü ve ben kurtuldum. Bunun bir anlamı da yok. Gerçeğin ne olduğunu bilemiyorum artık.'

İçini çekerek kalkıp yürüdü ve limana bakan küçük bir kahvenin terasındaki demir iskemleye oturdu. Bastonunu masanın kenarına takıp bir Vermut Casis istedi. İki genç kızla bir havacının binmiş olduğu açık fayton önünden geçti. Kızlar öne eğilmiş, adamın sözlerine gülüyorlardı. Beyaz biçimli boyunları ortaya çıkmıştı. Celia da uzun zaman önce bir yaz kendisine böyle bakmıştı. Argonne çarpışması sırasında Celia'dan bir de mektup almıştı. O zaman bile buna gülmüştü Damon...

'Burada herkes seninle övünüyor, Sam. Büyük cesaretinden ve aldığın madalyalardan söz ediyorlar. Babamla Mr. Clausen, Belediye Sarayı önündeki alana senin adını vermeyi düşünüyorlar. Ben de herkese 'Bunun böyle olacağını biliyordum,' demek istiyorum. Son defa sizin bahçede otururken kader konusunda

sana epey çattığımı anımsıyorum. Fakat gerçekten kaderini biliyormuşsun. O zaman sana inanmam gerekirmiş sanırım. Herkes inanmalıymış. Fred, Shelby Kampı'nda. Ben de annemle babamın yanındayım. Kocamın birliği de yakında Avrupa'ya geçecek. Bu yüzden hem heyecanlıyım, hem de korkuyorum. Sen artık bir yüzbaşı ve kahramansın. Onun için de boş vaktin pek yoktur tabii. Ama vakit bulup da bana yazarsan çok sevinirim...'

Damon operatifi yudumlayarak gülümsedi. Celia onu beklemediğine pişman olmuştu. Sonuçta Şeref Madalyası kazanan biri, Sahil Koruma da görevli bir teğmenden daha övünülecek bir eş olurdu. Ona madalyasını General Pershing takmıştı. Madalya takılırken iğnenin hafifçe etine battığını hissetmişti. Sonra Komutan, onun elini sıkarak gülümsemiş ve, «Tebrikler, Damon,» demişti. «Omzumdaki yıldızları bu madalyaya karşılık seve seve veririm.» Belki de General içtenlikle konuşmuştu. Fakat artık barış zamanıydı. Fred Shurtleff Chicago'daki işinin başına dönecek, genç güzel karısı da bebeklerini büyütüp göle bakan büyük evlerinde ziyafetler verecekti...

Biri, «Yüzbaşı Damon,» dedi. «Oh, binbaşı... Özür dilerim. Şey... Tebrikler.»

Başını kaldırınca bir üsteğmenin yanında durduğunu gördü. Kemikli çirkince bir yüzü, gagamsı burnu, parlak gözleri olan tıknaz bir adamdı. Birden bu yüzü anımsadı. «Merhaba. Krisler'di değil mi?»

«Evet, binbaşım. Lütfen kalkmayın. Burada oturduğunuzu gördüm de...»

Damon yine de kalktı. «En son Malsainterre'de karşılaşmıştık. Ama sizi daha sonra gördüğümü anımsamıyorum. Orada mı yaralandınız?»

Kreisler parmağıyla göğsüne dokundu. «Şarapnel parçası. Yine de talihliymişim. Ciğerlerime isabet etmemiş. Ya siz?»

«Kalça ve bacağımdan vuruldum. Mont Noir'de. Oturun Krisler.»

«Sizi rahatsız etmeyeyim...»

«Hayır, buyrun. Ben de burada kuruntulara kapılmışım. Sizi hemen tanımadığım için özür dilerim.»

Krisler gülümseyince yüzü aydınlandı. «Beni anımsayamamanız çok doğal, binbaşı. O gece pek sessizdim.»

«Ben de öyleyim. İlk adın ne Krisler? Böyle resmi konuşmayalım.»

«Ben, binbaşı.»

«İyi Ben ve Sam diye konuşuruz.» Adama gülümsedi. «Aslında omzumdaki bu yaprak fazla. Ben bunu yaralandıktan sonra hastanede taktım.»

İçkilerini yudumlayarak gelip geçeni seyretmeye ve konuşmaya daldılar. Bir ara Krisler, «Sen akademiden hangi yıl mezun oldun?» diye sordu.

«Ben West Point'e gidemedim.»

Krisler bir an ona baktıktan sonra neşeli neşeli güldü. «Şimdi anlıyorum! West Point gibi kasvetli bir yer yoktur. Orada okuyanların hepsi de şaka nedir bilemeyen somurtkan adamlardır.»

Damon ondan hoşlanmaya başlamıştı. «Orada pek rahat etmediğin anlaşılıyor.» ,

«Benim akli başında biri olmadığımı söyledi son sınıftakiler. Fazla havai buldular beni. Bu tür davranış subaylara yakışmazmış.»

«Bu tutumunla orada dört yıl dayanabildin demek?»

«Üç yıl. Akademi yaşamımız savaş yüzünden üçüncü yılın sonunda bitti. Açıkçasını istersen buna da çok sevindim.» Bir an durdu. «Yalnız Albay Caldwell'in öbür West Point'lilerden çok farklı olduğunu söylemeliyim. Şakacı bir insan.»

«Şimdi tümgeneral. Yakında buraya gelecek. Bir, iki gün sonra onu göreceğim.»

Ben, birden atıldı. «Haydi, gidip gazinoda kumar oynayan-ları seyredelim.»

«Sen fazla canlı bir gazisin, Ben.»

«Karşında dünyanın en havai insanı var.»

İçkilerini bitirerek küçük parktan geçtiler. Damon'un bacağı eskisi kadar acı vermiyordu. Bunun nedeninin egzersiz mi, içki mi olduğunu da bilemiyordu. Krisler'in pek rahat olmadığı belli-y-di. Kesik kesik soluk alıyordu Üsteğmen ve yüzü de kızarmıştı.

Sessiz sedasız basamakları çıkarak iyice ışıklandırılmış, serin hole girdiler. Salonun ağzında oturan kadın ve erkekler gülererek konuşuyor ve içkilerini içiyorlardı. Geride de kumar ma-saları vardı.

Krisler, «Keşke Fransızca bilseydim,» diye mırıldandı. «Sen biliyor musun?»

«Biraz. Haydi salona gidip oyunları seyredelim.»

Krisler içini çekti. «Ben biraz oturup dinleneyim. Bu heye-can, güzel kadınlara bu kadar yaklaşmak soluğumu kesti.»

Damon onun terlediğini de fark etmişti. Belki biraz yalnız kalması daha iyi olacaktı. «Pekâlâ, ben bir dolaşıp gelir ve sana hangi oyunlarda hile yapıldığını haber veririm.» Salona gireceği sırada birden fikrini değiştirerek terasa çıktı. Buradan denizdeki zarif yatlar görölüyordu. Genç adam bir süre parmaklığa dayanıp dışarıyı seyrettikten sonra döndü. İçini çekerek ağırlığını sağlam ayağına verdiği sırada, iki mermer sütun arasında durmuş bir Fransız süvari yüzbaşısıyla konuşan kadını gördü. İnsanı büyüleyen bir tipti. Bakır rengi saçları akşam üzeri güneşinde pırıl pırıl parlıyordu. Yüzü son derece biçimliydi. Damon o ana dek böyle güzel bir kadınla karşılaşmadığından emindi. Orada kalarak kadını seyre koyuldu. Hızlı hızlı Fransızca konuşuyordu kadın. Gülüşü de çok tatlıydı. Bu boğukça kahkaha hiç de Fransız kadınlarının tiz, soprano gülüşlerine benzemiyordu. Damon kadına böyle bakmakla büyük kabalık ettiğinin farkındaydı. Ama eşsiz bir madalyayı andırıyordu. Brigny Çiftliğin-

de kazandığı beş yıldızlı mavi kurdeleden daha da ender bir nişandı. Neden bu güzellikle gözlerini doyurmamalıydı?

O sırada bir başka Fransız subayı, yaşlıca bir adam ve bir kadın da onlara katıldı. Konuşmalar daha da canlandı. Bir ara genç kadın başını çevirince Damon'u gördü. Sam hemen yürüyüp terasın öbür ucuna gitti. Orada bir sigara daha içti. O anda her şeyi unuttuğunun farkındaydı.

Uzun bir süre sonra başını çevirince, genç kadının tek başına kendisine doğru geldiğini gördü. Başını dimdik tutarak kendinden emin bir tavırla yürüyordu. Birkaç saniye sonra da Damon'un durduğu sütunun yanından geçecekti.

Sam kalbinin deli gibi çarpmaya başladığını hissederek düşünmeden bir adım atıp, «Affedersiniz, Miss,» dedi.

«**Pardon?**» Kadın Fransızca konuşuyordu ve gözlerinde de hafif bir sertlik belirmişti.

«**Mes homages, Madame.**» Damon Fransız subaylarının kadınları nasıl selâmladıklarını görmüştü. Onları taklit etti.

Genç kadın İngilizce karşılık verdi. «Ah, Fransızca biliyorsunuz demek, komutan.» Son derece cazibeli bir gülüşle yüzü aydınlanmıştı.

Sam, «Affedersiniz,» diye mırıldandı. «Sizin Amerikalı olduğunuzu sandım. Buna yemin edebilirdim.»

«Sahi mi? Ne tuhaf bir düşünce.» Tatlı bir Fransız vurgusuyla konuşuyordu İngilizceyi. Hem çok da gençti. On sekiz ya da ondokuzdan fazla olamazdı. «Peki neden?»

«Oh, bilemiyorum. Orada ahbablarınızla gülüşüyordunuz. Dik dik size baktığım için beni bağışlayın.»

«Evet, dik bakıyordunuz. Amerika'da bu adet midir?»

«Hayır. Sadece bana vatanımdaki insanları anımsattınız.» Sezme gücü ağır bir darbe yemişti. «Yarı Amerikalı olmadığınızdan emin misiniz?»

Genç kadın tatlı bir sesle güldü. «Bu dünyada her şeyden ne kadar emin olunursa o kadar, komutan. Annem İspanyoldur.

Babam da Kont Edmond de Besançon.» Durup hafif bir sesle ilâve etti. «Ben Vezelay Kontesiyim.»

«**Mes Homages.**» diye tekrarladı Sam. Fakat o anda kalbinde bir acı duydu. Kadın evliydi. Hem de Tanrı'nın belâsı bir kontla. Ama yine de bu konuşmayı bitirmeye dayanamazdı. «Sahi mi? Vezelay nerede? Fransa'nın yalnızca küçük bir parçasını gördüm. Üzücü bir parçasını.»

«Anlıyorum. Vezelay Burundy'de tepe üstünde kurulmuş bir kasabadır. Çok romantik, çok eski bir yerdir. Şato ekimden sonra çok kasvetli oluyor.» Neşeli neşeli güldü. «Onun için buradayım. Güneşe geldim!»

«Tabii.»

«Artık bu tatsız savaş bitti. Dostlarımı da görebileceğim.»

Sam, «Tabii,» diye tekrarladı. «Böylece içiniz çok rahat etmiştir.»

«Beni Amerikalı sanmanız ne tuhaf! Bunu Ramon'a söylemeliyim. Pek hoşuna gidecektir.»

Sam, 'Artık gidecek,' diye düşündü. Ama genç kadın çantasından bir tabaka çıkardı. Ucu yaldızlı bir sigara aldı. Damon onun sigarasını çakmağıyla yakıp Camel paketine el attı. «İzin verir misiniz?»

«**Mais certainement, certainement...** Ne garip tutumunuz var, komutan.»

«Öyle mi?»

«Yani bir Amerikalı için. Bana kendinizden söz edin. Amerika'nın neresindensiniz?»

«Oh, çok küçük bir kentten. Adını bile duymamışsınızdır. Nebraska'da bir kent.»

«Ya? Bu nerede oluyor?»

«Orta batıda.» Söylediği sözlerin hiç önemi yoktu. Orada bastonuna dayanıp, acıyla zonklayan bacağına aldırmadan bu genç kadının karşısında hep böyle durabilirdi. «Nebraska, Mis-

souri'nin yanındadır. Oturduğum yer burasıyla kıyaslanamaz. Fakat özellikle baharda nehrin yanındaki söğütler ve pamuk ağaçları sarımsı bir yeşil renk alırlar. Bence bu yeniden başlayan yaşamın rengidir...»

Birden utanarak sustu. Kadın dikkatle onu dinliyordu. Ayrıca gözlerinde de bir yumuşama olmuştu. Damon yine onu birine benzettiğini düşündü. Gülümseyerek omuz silkti. «Sanırım vatanımı özlemişim. Üç yıldan beri görmedim yurdumu. Galiba duygusallaşıyorum.»

«Demek duygusalsınız, komutan? Aynı zamanda askersiniz.»

«Öyle.» Birlikte güldüler. Genç kadın sigarasını içmişti ama gitmeye niyetli gibi gözüküyordu. Sam dikkatle ona bakarak mırıldandı. «Sizi daha önce bir yerde görmüşüm gibi geliyor bana. Bu sözlerime kızmadığınızı umarım.»

«Havır. Ama karşılaştığımızı hiç sanmıyorum.» Damon'un bastonuna baktı. «Yaralandınız mı?» Damon başını sallayınca ilâve etti. «Fakat kocamın pasta hamuru dediği şeyleri takmıyorsunuz.» Eliyle hafifçe erkeğin sol göğsüne dokundu.

«Oh! Kurdeleleri takmaktan pek hoşlanmam.»

«Öyle mi? Neden?»

Sam bir an ona baktı. «Çünkü bunlar anlamsız. Şu son dört yıldır çekilen acılarla gösterilen cesareti ödüllendirecek bir madalya yoktur. Pek çok erkek cesaretle türlü şeyler başardılar ama onlara madalya verilmedi. Buna karşılık savaşa katılmayan Genel Kurmay Başkanlığı subaylarına sepetlerle madalya dağıttılar.»

«İlginc bir varsayım. Daha önce buna benzer bir şey duymamıştım. Fakat ateş altında cesaret...»

«Cesareti neyle ölçebilirsiniz? Her erkeğin çok korktuğu bir şey vardır. Eğer devamlı ve acımasızca baskı yapılırsa her insan sonunda ezilir... Onun için de kimin madalyaya lâyık olduğunu ancak Tanrı bilir.» Sesini yükselttiğini fark ederek susup gözlerini yere dikti.

«Bu konuda ön yargılarınız var.»

«Evet öyle. Bu konuda epey tecrübem oldu.»

Genç kadın yan gözle ona baktı. «Ama ağır yaralandınız değil mi?»

«Benim için ağır sayılır.»

«Askerlerden bazıları bir konserve kutusunu açarken parmaklarını keser ve iyileşmek için aylarca yatarlar. Bazıları da yüzlerine vazelin sürerek...»

Damon acı acı güldü. «Benim Bölüğümde böyle şey olmaz.»

«Ya! Demek çok sertsiniz?»

Damon tekrar onu süzdü. Bu pek genç, güzel kontesin ne yapacağı belli değildi. Zaman zaman onun kendisiyle alay ettiğini sanıyordu. Fakat yüzü nedense biraz hüzünlüydü şimdi. Tatlı, yumuşak sesi Sam'ı heyecanlandırıyordu. Hayretle, 'Bir erkeğin beş dakika içinde bir daha kurtulmayacak şekilde âşık olması mümkünse,' diye düşündü. 'Ben de tutuldum demektir. Evet âşık oldum...'

Yüksek sesle, «Yok fazla sert değilim,» diye cevap verdi. «Orta karar. Hayır, bazı konularda sertim. Çocuklarımdan boş zamanlarında ne yaptıklarına pek aldırmam. Bu üstüme vazife değildir. Ama belirli konularda kesin davranırım.» Birden ukalalık ettiğini anlayarak sustu. «Kendimi tanıtmam gerekirdi sanırım. Adım Damon. Sam Damon.»

Gerç kadın belirli şekilde irkildi. Gözleri önce bulutlandı, sonra tuhaf tuhaf parladı. «Damon,» diye kekeledi. «Damon... Siz Amerikan Ordusu'nda en fazla nişan alan adamsınız.»

Bu kez irkilme sırası Sam'a gelmişti. «Bunu nereden bildiğinizi sorabilir miyim?»

«Şey... Babam, irtibat subayı olarak sizin Tümene bağlıydı.»

Damon, «Öyleyse babanız Albay Hénissart,» dedi. «Ya da Yüzbaşı Lefebvre...»

«Hayır, değil. Babam Amerikalıların yanında daha önce bir süre kalmıştı. Yaralanmadan önce. Sonra kendi Alayına döndü.»

Artık Damon'a adeta korkuyla bakıyordu. «Sizi ayakta bırakmamalıydım, komutan. Beni bağışlayın.»

«Bir şeyim yok. Sadece bacağımı biraz çalıştırmam gerekiyor.»

«Artık gitmeliyim. Bir randevum var.»

«Size eşlik edebilir miyim?»

«Hayır, buna gerek yok. Sizinle konuşmak çok zevkli oldu... Evet çok zevkli.»

Sam çekinerek, «Sizi tekrar göreceğimi umarım,» diye mırıldandı.

Genç kadın, «Olabilir,» diye gülümsedi. Birden sabırsızlanmıştı. **«Au revoir, Commandant.»**

«Au revoir, Madame.»

Güneşte saçları altın gibi parlayan genç kadının arkasından baktı Damon. Bu konuda talihsiz olduğunu düşünüp içini çekerek salona girdi. Orada Krisler'in sanki nitrogliserin gibi yeşilimsi sarı bir içkiyi yudumladığını gördü. Onun yanına oturup bir garsona işaret etti. «İçtiğin nedir, Ben?»

«Fransızlar Pernod diyorlar. Ben anason diyorum.»

«Tam bana göre öyleyse.»

«On beş kiloluk bir alabalık yakalamış gibisin. Ne var?»

«Başımdan acayip küçük bir macera geçti. Hem de çok komik.» Birden neşelendiğini hissetti. «Benden korkan bir Fransız kontesiyle karşılaştım. Buna ne dersin?»

«Kadının akıllılık etmiş olduğunu söylerim.»

«Evet. Ben de öyle. Fakat kadın yanlış nedenler yüzünden benden korkuyor.» Eğilip Ben'in bileğine parmağıyla vurdu. «Son derece güzel, soylu bir Fransız kadının bizim Tümen'dekileri çok iyi tanımasına ne dersin?»

«Onun, oyunun sona erdiğini anlayan sinsi bir Alman casusu olduğunu düşünürüm.»

«Bende öyle ahbap.» İçkisini yudumlarken bacağının zonklamasının tümüyle geçtiğini fark etti. Gri çamurlar ve inanılmaz korkunç şeylerle dolu bir dünyada uyuya kalmış ve bu eşsiz ha-

yaller ülkesinde âşık olarak uyanmıştı... Âşıktı ve bundan bir an bile kuşkulanamamıştı. Ömründe bu denli mutlu olduğu bir anı anımsamıyordu.

«Peki,» dedi. «Bu güzel kontes geceleri oturup bizim Tümen'in ihtiyarlarıyla dostluk kurduktan sonra, neden benim gibi temiz, masum bir gençten kaçtı?»

Krisler onu süzdü. «Çok fesat bir kafan var!»

İki asker birbirilerine bakarak katıla katıla güldüler.

Damon iki gün sonra serin, rüzgârlı bir havada iki mil yürümek için çıktı. La Croisette boyunca ilerlerken biraz önde General Caldwell, iki subay ve o kadını gördü. O anda kalbi coşkuyla çarpmaya başladı. Canı yanmakla birlikte adımlarını sıkılaştırdı. Caldwell onu fark etti ve kız da aynı anda döndü. Damon onların birbirilerine ne kadar benzediklerini fark ederek, «Budala,» dedi kendi kendine. İçin için gülüyordu. Subayları selâmladıktan sonra, «İyi günler generalim,» diye mırıldandı.

Caldwell durup sol eliyle onun elini sıktı. «Sam! Seni tekrar ayakta gördüğüme sevindim. Dün gece sana telefon etmeye çalıştım. Fakat Fransa'da telefonla konuşmak imkânsız. Kızım Thomas'la tanışıyor musun?»

Damon son derece ağırbaşlı bir tavırla gülümsedi. «Hayır.»

General, «Tommy,» dedi. «Bu Binbaşı Damon. Sana ondan çok söz ettim.»

«Tabii. Nasılsınız binbaşı?» Kızın sesi pek tatlıydı.

«Teşekkür ederim, Miss Caldwell.» Kızın kendisine baktığını fark ederek öteki subaylara döndü. Topçu Tümeninden Yarbay Forsythe'i tanıyordu. Öbürü de kocaman kır bıyıklı, kırmızı yüzlü Evringham adında bir İngiliz albayıydı.

General Evringham'la konuşuyordu. «Sam nekahat izni alarak buraya geldi. Alayın başındayken Sam sağ kolumdu.»

Evringham, «Nerede yaralandınız, Damon?» diye sordu.

«Mont Noir'da, albay.»

«Ah, anlıyorum. Büyük başarı.»

Yarbay Forsythe de ilâve etti. «Damon'un asıl başarısı Brigny'de, hat gerisindeki inanılmaz baskındır.»

«Ah, evet.»

Tommy Caldwell, «Tabii siz şu ünlü kahramansınız!» diye bağırdı. Gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Damon onun kendisine bir oyun oynayacağını anladı. «Siz inanılmayacak kadar nişan ve madalya alan adamsınız. Bunları neden takmıyorsunuz, binbaşı? Baba...» General'e döndü. «Neden Binbaşı Damon, aldığı bir sürü madalyayı takmıyor? Takması gerekmez mi?»

Yarbay da atıldı. «Evet, nişan ve madalyalarını neden takmıyorsun, Damon? Burası tam onların takılacağı yer.»

Damon gülümsedi. «Bunu düşünemedim, yarbayım.»

Tommy neşeli neşeli devam etti. «Bunun nedenini biliyorum. Siz kurmayları utandırmak istemiyor. Öyle değil mi? Yoksa madalyalarınızı takınca rahatsız mı oluyorsunuz, binbaşı?»

General adeta üzüntüyle konuştu. «Yapma, Tommy.»

Genç kız gözlerini kırıştırdı. «Yanlış bir şey mi söyledim acaba?»

«Hiç de değil, Miss Caldwell. Sadece o kadar gümüş ve bronz madalyayı takmak bana ağır geliyor. Bu yüzden dengem bozuluyor. Siz de bunun ağır bir yük olduğunu kabul etmez misiniz?»

Tommy, «Bunu düşünmem bile,» diye karşılık verdi. «Bunlar İngiliz yargıç ve avukatlarının taktıkları acayip gümüş renkli peruklar kadar saçma bence.»

İngiliz Albayın yanakları sinirinden titredi.

Tommy Caldwell oralı bile olmadı. «Bunlar benliklerinizin güçlenmesini sağlayan şeyler.»

Damon gülümseyerek onun sözünü kesti. «Oh, biz erkekler, hepimiz onur veren şeyleri toplarız. Fakat bunu yapmamızın gerçek nedeni de saflığımızdır. Biz olduğumuz gibiyiz ve bize bakmakla içimizden geçenleri de anlarsınız. Buna karşılık ka-

dınlar...» Anlamalı anlamalı gülümsedi. «Onları Makyavelli bile anlayamaz. Gazinoda son derece şık giyinmiş, elmaslar içinde, üç yüz tanınmış davetlinin bulunduğu elçilik ziyafetlerini ima eder. Ama o kimdir? Buna cevap veremezsiniz. Bir kontes mi, yoksa rastgele bir macera düşkünü mü? Hayır, Miss Caldwell, siz bizim gibi zavallı askerlere haksızlık ediyorsunuz. Albay Evringham'ın ülkesinin en eşsiz krallarından biri, Fransa'daki müstakbel eşine nasıl ilânı aşk etmişti, biliyor musunuz? **'Beni seçersen bir asker alırsın. Bir asker seçersen o kraldır. Şimdi aşkına ne diyorsun?'**»

İngiliz Albay, «Aman Tanrım,» diye mırıldandı. «Bunu söyleyen kim?»

George Caldwell de gülümsedi. «Vay vay vay.» Şaşkınlıkla karışık bir memnurlukla Damon'a bakıyordu. «Sam, bu sözler çok uygun düştü.»

Tommy, «Tabii öyle bulursun,» diye çıkıştı babasına. «Siz erkekler daima birbirinizi tutarsınız.»

«Sam'ın yardıma ihtiyacı yoktu ki!» Gülerек kızına baktı General. Sonra saatine göz attı. «Sam, acaba senden bir şey rica edebilir miyim? Tommy'nin kentte biraz işi var. Onunla gidebilir misin?» Tommy'nin başının üstünden Damon'a anlamalı anlamalı baktı.

«Tabii, general. Memnun olurum.»

«Baba, buna gerek...»

«Albay Evringham'ın vakti kısıtlı. Kendisiyle konuşmamız gereken şeyler var. Saat dördü çeyrek geçe Mavi Bar'da buluşalım. Olur mu?»

Damon, «Zevkle, generalim,» diye cevap verdi.

«Tommy...»

Kız da Damon'u taklit etti. «Evet, generalim?»

«Sam'a neşeli yüzünü göstermeye çalış.» Sinsi sinsi güldü. «Böyle bir yüzün var, biliyorsun.»

Damon genç kızı kolundan tuttu ve çamların altından yürüdüler. Sam koluna dokunduğu an kızın vücudunun kasıldığını

fark etmiş ve bundan zevk almıştı. O anda bağırarak gülmek, dans etmek, zıplamak istiyordu. Ömrü boyunca kendisini hiç böyle hissetmemişti.

Kayıtsız bir tavırla sordu. «Ne zamandan beri, Fransa'dasınız Miss Caldwell?»

Kız söylendi. «Pekâlâ, sen soylusun ve kibarsın. Haki üniformalı bir şövalyesin.»

«Bu sözlerle ne gerek var?»

«İki yıldan beri yaralıları baktığımı biliyorsun. Seninle başa çıkılmaz!» Neredeyse ağlayacaktı. Ama sonra birden kendisini topladı. «Fakat seni kandırdım.» Durup dik dik Sam'a baktı.

«Seni kandırdım, değil mi?»

«Evet, öyle. Neredeyse tümüyle kanacaktım.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Vezelay'deki eski şato 1482'den beri hastaneymiş.»

Tommy, «Ama bunu o zaman bilmiyordun!» diye kafa tuttu.

«Hayır, bilmiyordum.»

«Sen kuşkucu, sinsi bir yaratıksın. Yenildiği zaman bunu itiraf edemeyen erkeklerden biri misin?»

«Hayır, değilim. Beni kandırdın. Sadece,—» Durup yoldan geçen çiftlere baktı. Bir mucize olmuştu ve kendisi de şimdi bir çiftin yarısıydı. «Bir şey beni kuşkulandırdı. Sezgimin bana haber verdiği...»

«O, demek sen sezgine göre hareket ediyorsun.»

«Tabii.» Limana gelmişlerdi. Durup tekneleri seyretmeye başladılar. Sam, «Burası bir masal diyarını andırıyor,» diye mırıldandı. «Bu kent... Düşler üstüne kurulmuş. Bu periler ülkesiyle kuzeydeki felâketin aynı topraklarda olduğuna inanamıyor insan.» Birden gülümsedi. «Böyle sık sık rol yapar mısın?»

«Fırsat buldukça.»

«Neden?»

«Çünkü dünyanın bu halini beğenmiyorum. Nedeni bu. Onun için de her şeyi değiştiriyorum.» Yüzü birden canlanmış, ışıktanmıştı. «Ne kadar heyecan vericiydi değil mi? Ben villaları, şatoları olan bir kontestim... Heyecanlanmadığını da iddia etme!»

«Doğru, çok heyecanlandım.»

«Gördün ya?»

«Ama sandığın nedenden dolayı değil... Böylesini çok daha beğeniyorum.»

«Çünkü sen sıradan bir insansın.»

«Herhalde. Seninle Le Suquet'e gidelim mi? Buraya geldiğimden beri oraya gitmek istiyorum.»

«Kale!» Genç kızın güzel dudakları aşağı gören bir tavırla büküldü. «Siz askerler hep zafer peşindesiniz, değil mi?» Sonra durup ellerini beline dayayarak Sam'in karşısına geçti. «Sen West Point'den değilsin. Harp Akademisi'ni bitirmiş biriyle bu rada dolaşmaya bile yanaşmam. Yoksa Akademi'den misin?»

«Hayır.»

«Buna sevindim işte.»

Birlikte Le Suquet Kalesine çıktılar. Tommy kendisinden söz etti. Neuilly'deki hastaneden yeni ayrılmıştı. Zaten oradaki yaralıların çoğu da taburcu edilmişti. Askerlikten nefret ediyordu. Annesi, o altı yaşındayken ölmüştü. Ömrü Teksas, Georgia, Washington Eyaleti ve Filipinler'deki kışlalarda geçmişti. Tommy, «Bir kurtizan olacağım,» dedi. «Tanınmış, becerikli, birinci sınıf bir kurtizan. Beyaz Rus bir milyoner ya da Mısırlı bir prens bulacağım. Büyük, beyaz bir yatla dünyayı dolaşacağım. Bu arada şiir yazıp absent içeceğim.»

Damon göz ucuyla ona baktı. «Ya zavallı, yaşlı baban ne olacak?»

«Oh, babam kendisine bakabilir. O bir general şimdi... Oysa ben babamın üsteğmenliğini ve o zamanlar neler çektiğini biliyorum. Şimdi Mavi Bar'da yüksek rütbeli subaylarla oturup sa-

vaşta kimin hata yaptığını tartışıyor. Doğrusu siz korsanlar bu savaştan kazançlı çıktınız.»

Sam onun damarına bastığını anladı. «Oh, evet fevkalâde eğlendik doğrusu.»

Ama kızın sesi sertleşmişti. «Oturduğunuz yerde şarabınızı içerek emir verip pek çok insanı cepheye sürdünüz. Toplar patladığı zaman kollar, bacaklar havaya uçtu. Ama sizin umurunuzda mıydı? Sağlık memurları oradan oraya koşarak yaralıları toplarken...»

Damon öfkeden başının döndüğünü hissetti. Kızı kollarından tutarak sarstı. «Yeter...»

«Oh, sözlerime bozuldun galiba...»

«Şimdi beni dinle! Pek çok iyi insan bu pis işte ölüp gitti. Onlarla alay etmene izin veremem.»

Tommy bağırdı. «Bunu bilmediğimi mi sanıyorsun? Durmadan yara sarmak, cerahatleri temizlemek, askerlerin iniltilerini dinlemek...» Birden ağlamaya başladı. Yanaklarından süzülen yaşları silmeye de gerek görmüyordu. Sam ne yapacağını şaşırmıştı. Hâlâ omuzlarını tuttuğu için, onu kendisine çekti. Tommy hıçkırarak ona yaslanıp kaldı.

«Tanrı hepinizi kahretsin,» diye inledi. «İyi niyetli, budalalar...»

Sam çok hafif bir sesle, «Pekâlâ,» dedi. «Kimdi o?»

Genç kız bir tokat yemiş gibi başını arkaya attı. «Bir havacı... Havacıydı... Senin hiç bir zaman olamayacağın kadar iyiydi.» Sesi titredi. «Yok, affedersin... Onun senden daha iyi olup olmadığını bilmiyorum. Belki de değildi. Özür dilerim, binbaşı. Fakat ne kadar tatlıydı... Gülüşü... Uçağı isabet alınca yere inmeye çalıştı ve bel kemiği kırıldı. Paraşütü olmadığı için inmeye çalışmıştı.» Boğuk bir sesle bağırdı. «Onlara neden paraşüt vermediler? Neden? Almanların paraşütleri vardı? Neden bizim paraşütümüz yoktu?»

Damon, «Bilmiyorum,» diye mırıldandı.

«Ah, durumu ne kadar umutsuzdu. Ama öleceği sırada hâ-

lâ gülümsüyordu. Tanrım...» Acı acı hıçkırıyordu. Bir daha kendisine gelemeyecekmiş gibi bir hali vardı.

Sam, «Üzgünüm,» diye fısıldaı. «Tanrı biliyor ya... Üzgünüm.»

İki Amerikalı deniz eri kalenin yanından çıktılar. Orada ağlayan Tommy'ı görünce durup olayı büyük bir merakla izlemeye başladılar. Damon dönüp onlara kötü kötü bakarak hafifçe başını sallayınca iki denizci korkuyla uzaklaştı. Tommy Caldwell onun başını salladığını hissetmişti. Başını kaldırıncı uzaklaşan denizcileri fark etti.

Sıkılarak dönüp gözlerini sildi. «Budalalık ettim. Bana ne olduğunu bilemiyorum. Uzun süreden beri Jim için ağlamamıştım. Burada çok mutsuzum. Keşke gelmeseydim. Yüzümün kırmızılığı saatlerce geçmeyecek. Neuilly'de benim gibi hemşire olan Jane, buraya gelecek olursam yaşamımın değişeceğini söylemişti. Kendisi izinle buraya gelip Avustralya'nın yarısının sahibi olan bir yüzbaşıyla tanışmış.» Burnunu çekti. «Ne talihli değil mi?»

«Evet.»

«Jane, Melbourne'da bir malikânede yaşayacak.» Birden gülümseyerek Sam'a baktı. «Sen milyoner misin acaba?»

«Hayır, ben sadece yoksul, budala bir çiftçiyim.»

«Zafer kazanmak için orduya yazıldın.»

«Tamam. İyi bildin.»

Burnu ve yanakları ağlamaktan kızarmış olan güzel Tommy bu kez güldü.

*
**

Elsie Lilienkron, «Dünyanın her denizinde yüzdüm,» diye açıkladı. Uzun boylu, sarışın, gözleri duman rengi, sert yüzlü

bir kızdı. «Atlantik, Pasifik ve tabii Akdeniz’de yüzdüm.» Babası elmas tüccarı olan kız kendinden pek emindi.

Ben Krisler, «Ya Karadeniz?» diye sordu.

«Evet. Trabzon’da.»

Teğmen Poindexter atıldı. «Oh, haydi şekerim, bize Kuzey Buz Denizi’nde de yüzdüğünü söyleyemezsin sanırım.»

«Bunu da yaptım. Norveç’de Bodö’de.»

«Fakat orası Kuzey Buz Denizi değil...»

«Bodö bu denizin kuzeyinde kalır.»

Poindexter dönüp hayretle Tommy’e baktı. «Öyle mi?» Genç adam son derece yakışıklıydı. «Senin gitmediğin yer kalmamış.»

Tommy onun gözlerine bakarak mutlulukla omuz silkti. «Fazla bilgim yok. Sam’a sor. Bütün olmayacak şeyleri o bilir.»

Poindexter içini çekti. «Peki, binbaşı bu doğru mu?»

Sam gülümsedi. «Bodö’de denize girmişse Kuzey Buz Denizi’ne girmiş sayılır. Kuzey Buz Denizi Finlandiya’daki Kuzomen’e kadar uzanır. Bodö de bunun kuzeyinde kalır.»

Poindexter, «Bu kadar şey bilen bir adama güvenemem,» diye mırıldandı.

Tommy atıldı. «Dex, kabalık etme.»

Ben Krisler de başını salladı. «Sam türlü şey bilir. İnanılmaz bir belleği var.1939’a kadar Genel Kurmay Başkanı olacaktır.»

Tommy’nin Ben için getirdiği kızıl saçlı bir hemşire olan Arlene Hanchett de lafa karıştı. «Gerçekten Kurmay Başkanı olacak mı?»

«Neden olmasın? Oyumu ona vereceğim.»

Altısı Rue d’Antibes’in yakınında pek tutulan küçük bir gece kulübündeydiler. Zencilerden oluşan orkestranın müziğine uyan çiftler loş salonda dans ediyorlardı. Tommy Caldwell şampanya kadehini dudaklarına götürürken, ‘**Sen gittikten sonra**’ adlı şarkıyı neşeli neşeli mırıldanıyordu. Masada birkaç şişe moët - Chandon şampanyası vardı. Poindexter bundan daha iyi bir şampanya olmayacağını söylemiş ve Mcët - Chandon ısmarla-

mişti. Masadakiler gittikçe neşeleniyorlardı.

Sterling Poindexter uzun boylu, geniş omuzlu, siyah dalgalı saçlı, çok yakışıklı bir erkekti. Üniformasını Londra'nın ünlü bir terziğine diktirmişti. Bois des Rappes'da ayağından yaralanmıştı. Çok şık bir çift çizmesini mahvettikleri için de Almanları affetmiyordu. Çok zengin ve tanınmış bir ailenin oğluydu. Tommy onun, gördüğü en hoş erkek olduğunu düşünüyordu. Poindexter de bunu fark etmiş gibi gülümseyerek sık sık onun kadehini dolduruyordu.

Poindexter bir ara başını kaldırarak Sam'a baktı. Mavi gözleriyle onu tartar gibiydi. «Teskereni alınca ne yapacaksın, binbaşı?»

«Bilmiyorum. Henüz karar vermedim.»

«Babam onun orduda kalması için ısrar ediyor.» Tommy içini çekti. «Meslek olarak askerliği seçmesini istiyor.»

Ben atıldı. «Neden orduda kalmayacakmış? Onun önünde fevkalâde bir gelecek var.»

Poindexter elini sallayarak onu susturdu. «Seninle tartışmam. Sen çoktan mahvolmuşsun.» Sam'a baktı. «Fakat kendini aldatmamalısın. Yakında savaşın etkisi geçecek. Sana verdikleri rütbeyi de geri alacaklar. Birden kendini çavuş olarak bulacaksın.»

Tommy de ilâve etti. «Ben de aynı şeyi söylüyorum.»

«Sözlerime dikkat edin. Amerika'da kimse ordunun lîfını duymak istemiyor. Babam çok nüfuzlu kişileri tanır. Senatörler ve o tür kimseleri... Hepsi de bir an önce savaşın unutulmasını istiyorlar. Artık biz de eve dönüp kendimizi düşüneceğiz. Askerde kalırsan, berbat bir yerde çürürsün Sam. Bunu biliyorsun. Benimle gel. Babam sana iyi bir iş verir ve çabucak ilerlersin.»

Sam güldü. «Ne iş yapacağım?»

«Yapacağın iş önemli değil. Bunu nasıl yapacağın önemlidir. Masanda sıra sıra telefonlar olacak. Onları açıp bazı kimse- lere Standard Oil hisse senedi almalarını, başka senetleri sat- malarını söyleyeceksin. Asıl değer verileni, polo ve tenis oy-

naman, yelkenliyle Long Island açığında dolaşmandır.»

Sam dudak büktü. «Fevkalâde. O halde her şeyi unutup geri dönelim.» Sonrâ kendisine bir şey söyleyen Ben'e döndü.

Poindexter çok şık bir altın tabaka çıkararak açıp Tommy'e uzattı. Genç kız bir sigara aldı. «Bu tabakaya bayıldım. Bu çok... çok lüks bir şey.»

«Senin olsun şekerim.» Tabakayı onun avucuna koyup parmaklarını da üstüne kapattı.

«Oh, Dax, olmaz. Bunu alamam.»

«Neden olmasın? İçindeki yazıyı kabul edersen sorunalmaz.»

Tommy kapağı açıp yazıyı okudu. '**Seni çok fazla sevebilirim.**' Dayanamayarak gülümseyip erkeğe baktı. Bir gün önce Dex ona iki düzine kırmızı gül yollamıştı. Ondan bir gün önce de yürek biçimi kocaman bir şişe Arpage parfümü. «Baban bana da bir iş verir mi?» diye şaka etmeye kalktı.

Poindexter'in başı onun başına yaklaşmıştı. «Böyle inatçı olma,» diye mırıldandı genç adam. Tommy onun üniversitede iyi bir kürekçi olduğunu, fevkalâde polo oynadığını duymuştu. Ayrıca Dex insanı kandırmasını bilen, çok da kararlı bir tipti. «Neden olacak şeye karşı koyuyorsun? Sen de buradasın... Ben de. Bundan daha mantıklı bir şey olabilir mi?»

Tommy şaşaladı. «Orduda büyüyen çocukları sevmediğini sanıyordum.»

«Bu önyargımdan vazgeçtim. Neden duraksıyorsun? Sana Oyster Bay'de bayılacaklardır. Sen de onları seveceksin.»

Sam lâfa karıştı. «Oyster Bay, Long Island'da değil mi?»

«Evet.»

«Bize orasını anlatsana.»

Poindexter bezgin bir tavırla doğruldu. «Orasını sevemezsin, Damon. Senin için fazla hareketsiz ve kibar. Sen altın gibi kalbi olan, kasları taşlaşmış, iri yarı bir çiftçisin. Oysa Long Island'da herkesin teni altın rengidir ve kalpleri taşlaşmıştır.»

Tommy güldü. Burada kendisini isteyen iki yakışıklı erkeğin

arasında oturmak ne eğleneceliydi! Ama zaman zaman içine bir korku giriyordu. Birbirinden çok farklı bu iki erkekle, ondan istedikleri gibi ilgilenmekten korkuyordu. Kalbindeki yara hâlâ kapanmamıştı. Zaman zaman dünyada değerli olan her şeyi kaybettiğini düşünüyordu. Annesi ölmüştü, çocukken pek sevdiği köpeğini zehirli yılan ısırılmıştı. En sonunda da Jim...»

Sam gülümseyerek, «Dans edelim mi?» diye sordu.

Poindexter dudak büktü. «Oh, Damon dans edemeyeceğini biliyorsun.»

Tommy, «Bu hoşuma gider,» diye mırıldandı.

Sam da ilâve etti. «Nasıl dans edeceğimi görürsün, Dex.»

Tommy rahat bir soluk alarak ayağa kalktı. Birlikte piste gittiler. Son hafta içinde birbirilerini çok sık görmüşlerdi. Türlü yerlerde yemek yemiş, sokaklarda dolaşmış, sahile inmişlerdi. Hattâ Golfe Juan kayalıklarında uzun uzun öpüşmüşlerdi. Tommy, Sam'ın her isteğini yerine getirmeye çalıştığını biliyordu. Onu yakışıklı, güçlü buluyor ve biraz da korkuyordu. Genç adam etrafındakiler sapır sapır dökülürken cehennemin ateşlerinin içinden geçip gelmişti. Hem bir şey olmamış gibi sakin ve alçakgönüllüydü. Tommy babasının onu sevmesini kıskanarak ordu kalmaması için kandırmaya çalışıyordu.

Sam acı veren bacağı yüzünden sendeleyerek, «Affeder-sin,» dedi.

«Zıyanı yok. Gayet iyi dans ediyorsun.» Oysa Sam pek dans edemiyordu. Müzik kulağı iyiydi ama bacağı zaman zaman ona engel oluyordu. Fakat Tommy ona uymasını öğrenmişti. «Biliyor musun, çok fazla şampanya içtim ama umurumda değil. Çok hoş...»

Orkestradaki zenci şarkıcı ayağa kalkmıştı:

**'Vudu ülkesinde maymun kızlar sallanır
Palmiyelerle dolu, caza bayılan Vudu ülkesinde....'**

Sonra adam trompetini dudaklarına götürerek gözlerini kapatıp çalmaya başladı. Kendisini şarkının etkisinden kurtaran

Tommy, «Biliyor musun, Dex gerçekten sana babasının yanında iş bulmayı istiyor,» dedi.

Sam onu süzdü. Yüzündeki ifade genç kızın hafifçe telâşlanmasına neden oldu. «Sadece çok küçük bir kusurun var, Tommy.»

«Neymiş o?»

«Teğmen Poindexter'e fazla ilgi gösteriyorsun.»

Genç kız birden endişelendiğini hissetti. «Elimde değil. Çok yakışıklı. Sen de yakışıklısın. Fakat Dex...»

«Bu her şey demek değildir.»

«Servetini benimle paylaşmak istiyor. Çok zengin. Oyster Bay'de bir malikânem olacak. Atla gezeceğim. Kotrayla dolaşacağım. Ağaçların altında büyük garden partiler vereceğim...»

Sam, «Çok sürmez bu,» diye karşılık verdi.

«Ya öyle mi? Neden?»

«Poindexter senden bı kacaktır.» Tommy ona öfkeyle karışık bir şaşkınlıkla baktı. «Böyle olacak Onun gibi bir adam hiç bir zaman bir kadınla yetinemez... Sên daha o hayata yeni alışıırken, Poindexter başkalarını beğenecektir...»

Tommy çok kızdı. «Yani bana bir erkeği tutacak yeteneğim olmadığını mı söylemek istiyorsun? Kendini beğenmiş bir yaratıksın! Bu sözlerini hemen geri al, Sam Damon!»

«Ben yalnızca mutsuz olacağını söyledim.» Eğilip kızın kulağına fısıldadı. «Böyle kızma. Bütün söylediklerimi geri alıyorum.» Sonra birden sallandı ve yüzü acıyla gerildi.

Tommy, «Sam,» dedi. «Bacağına sana acı veriyor. Bunu neden daha önce söylemedin?»

Genç adam üzgündü. «Çünkü o zaman masaya dönüp Poindexter'i dinlememiz gerekecekti.»

«Dex'in konuşması çekilmez değil ki.»

«Öyle ama seninle yalnız kalmak istiyorum.»

«Daima her istediğini elde edemezsin. Amerikan Ordusu'nun en fazla nişan ve madalya alan askeri de olsan mümkün

değil bu. Haydi masaya dönelim. Dex çok eğlenceli şeyler anlatıyor. Onun malikânesi...»

Sam kendini uzun süreden beri tutarmış gibi konuştu.

«Onunla evlenme, Tommy. Evlenme onunla.»

«Neden?»

«Benimle evlen.»

Tommy muzip muzip güldü. «Neden seni seçecek mişim?»

«Çünkü seni seviyorum, Tommy.» Genç kıza sıkı sıkı sarılmıştı. «İyi bir kalp her şeyden değerlidir... Karım olmanı istiyorum, Tommy. Lütfen benimle evleneceğini söyle.»

Tommy inler gibi bir sesle içini çekti. «Lanet olsun!»

«Ne oldu?»

«Bunun olmasını istemiyordum!...» İyice şaşırmıştı. O anda erkeğin ısrarından başka bir şey düşünemiyordu. Kendisini sıkın kolları ve erkeğin gücünü hissediyordu. Ruhu da vücudu da a-kıntıya kapılmış bir yosun gibiydi. Büyük bir güç onu Sam'a doğru itiyordu. Göz göze geldiler. «Sen çok tatlısın... İyi bir erkeksin. Her kız sana âşık olabilir, Sam.»

Damon'un yüzü sevinçle parladı. «Benimle evlen, Tommy,» diye tekrarladı. «Evlen benimle.»

Tommy, «Oh Tanrım,» diye inledi. «Hayatımı mahvedeceksin!»

«Nedenmiş o?»

«Sen Ordu'da kalacaksın. Şişman, kendini beğenmiş bir budala olacaksın. Cumartesi gecesi danslarında teğmenlerin karılarına sulanacaksın...»

O anda bir alkış koptu. Başlarını çevirince pistin boşalmış ve müziğin durmuş olduğunu fark ettiler. Turuncu bir ışık onları aydınlatıyordu. Tommy, Sam'ın kollarından ayrılmaya çalışırken frak giymiş ufak tefek bir adam yanlarına gelerek omuzlarına vurdu ve salondakilerin duyabileceği bir sesle konuştu. «İzin verirseniz bir, iki dakika pisti sizden ödünç alayım.» Masalar-daki kadın ve erkekler gülüştüler. Tommy o zaman adamın ünlü ilüzyonist Claude Guetary olduğunu anımsadı.

Sam şaşırılmış özür diliyordu. «Affedersiniz, biz...»

İlüzyonist, «Yok, yok,» dedi. «Benim yerime sizi seyretmekten daha zevk alacaklarını biliyorum. Gitmeyin. İşte...» Birden elinde bir küçük tabure belirdi. Adam bunun üstüne oturup bucağın bucak üstüne attı. «Siz devam edin, ben de rollerinizi öğrenmenize yardımcı olayım. O, kendisine son bir fırsat vermeniz için yalvarıyor, değil mi? Fakat siz onun maceralarına, ihanetlerine dayanamıyorsunuz artık. Bu yakışıklı Amerikan subayının nasıl bir erkek olduğunu düşünüyorsunuz. Onun düşlerini, özel yaşamını anlamaya çalışıyorsunuz.» Claude Guetary eğilip kızı selâmladı. «İşte bu adamın iç yüzünü anlamanız için ben buradayım, Matmazel.»

İlüzyonist şaşkın şaşkın bakan Sam'ın ceplerini yoklamaya başladı. Onun tünik cebinden siyah dantel bir kilot çıkardı. «İşte gerçeğe yaklaşıyoruz.» Kulağından da üstüne bir küfür yazılmış bir harita çekti. «Neden dört yıl uğraştığınız şimdi anlaşılıyor.» Tüniğin içinden de bir kamçı çıkardı. «Demek adamlarınıza böyle davranıyorsunuz? Yoksa bu kadınlarınız için mi?»

Tommy, Sam'ın rolüne uyarak şaşkın şaşkın baktığını, omuz silktiğini, güldüğünü gördü. O anda Sam'ı sevdiğini anladı. Guetary, Damon'un cebinden sütyenler, bir tabanca, bir pişik, boş bir konyak şişesi çıkarırken, genç kız ayaklarının ucunda yükselerek Sam'ı yanağından öptü.

«Seninle evleneceğim,» dedi.

Sam büyülenmiş gibi ona baktı. Ayaklarının dibine yığılan şeylerin, katılarak gülen seyircilerin farkında değil gibiydi. «Evlenecek misin? Gerçek mi?» Tommy başını sallayınca da Sam eğilip ilüzyonistin kulağına bir şeyler fısıldadı. İlüzyonistin gözleri parladı. Hemen elini Sam'ın pantolon cebine atarak ucuna beyaz bir kurdele bağlanmış büyük bir halka çıkardı. Halkayı Sam'ın burnuna geçirip kurdeleyi de Tommy'nin eline tutuşturdu. Piyaniste de hafif bir işaret yaptı. Orkestra Mendelson'un düğün marşını çalarken, adam seyircilere döndü. «Bayanlar

ve baylar, Amerikalı bir kahramanı... Binbaşı Damor ve nişanlısını alkışlayalım!»

Kahkahalar ve tebrikler arasında masalarına döndüler. Ben hemen sevinçle Sam'ın elini sıktı. Poindexter de, «Bu iş ne zaman oldu?» diye sordu.

«Şimdi.»

«Yani sana pistte evlenme teklif etti ve sen de bunu kabul ettin, ha? Tom bir intihar sayılır bu. Mutluluklar dilerim. Berbat bir yerde, çinko bir leğende Damon'un gömleklerini yıkarken, dünyayı ayaklarının altına sermek istediğimi anımsayacağını umarım.»

Elise atıldı. «Dex fazla duygusalsın. Madem Tommy'e evlenme teklif etmesini istemiyordun, neden Sam'a iş vereceğini ve zengin olmasını sağlayacağını söyledin?»

Poindexter bağırdı. «Teklifimi geri aldım.. Ya iş, ya kız. İkisi birden olmaz.» Şampanyayı başına dikti.

Sam güldü. «Sportmence kaybetmesini bilmen gerekir. Sana New Haven'de bunu öğretmediler mi?»

«Ben o dersten çıktım. Hem bu işi benim şampanyamı içerken yaptın. Tommy, beni hayal kırıklığına uğrattığını söylemeliyim.»

Daha sonra ötekilerden ayrılarak açık bir arabayla Golfé Juan'a kadar gittiler. Hafif tuzlu, temiz, serin hava yüzlerine vuruyordu. Tommy atların nal seslerinin çok neşeli olduğunu düşünmekteydi. Yıldızlar ne kadar parlaktı. Kendi kendine, 'Çok uzun süre yapayalnızdım,' diyordu. Ama şimdi her şey değişti. Başını Sam'ın göğsüne dayayarak yüzüne baktı. «Mutlu musun?»

Sam, «Ömrümde hiç bu denli mutlu olmadım,» diye cevap verdi. «Gerçek bu... Dünyayı tek elle devirebilecekmişim gibi geliyor bana.» Tommy'i kollarında sıktı. «Eşsiz bir yaşamımız olacak. Aşk ve türlü maceralarla dolu bir hayat. Şatolar, sultanlar ve...»

«Sen fazla şampanya içtin.»

«Doğru. Ama neden bu değil. Sensin. Sadece seni istiyorum.»

Tommy mırıldandı. «Beni öp... Hemen şimdi.»

Erkeğin dudakları sert ve sıcaktı. Kollarıyla sıkıca sarılınca Tommy soluğunun kesildiğini hissetti. O anda yıldızlar gökyüzünden kayıp Akdeniz'e yağıyordu sanki. Korkuyla karışık bir mutluluk duydu.

«Oh, Sam, daima böyle olacağımıza söz ver.»

«Söz veriyorum.»

«Hiç kavga etmeyeceğiz ve anlaşmazlık olmayacak.»

«Hiç bir zaman.»

«İyi.» Tommy mırıldandı. «Babam sevinecektir. Sana çok değer veriyor.»

«Baban Fransa'daki en olağanüstü Amerikan askeridir. Sen de buradaki en güzel kızsın.»

Tekrar öpüştüler.

İKİNCİ BÖLÜM

1

Cannes,- Paris, New York'tan sonra geldikleri Hardee Kale-si, Tommy için kötü bir sürpriz oldu. Güneşten kavrulan toprak-larda eski barakalar vardı. Biraz ileride iki tabur talim yapıyordu galiba. Tommy soluk almaya çalışarak Sam'a göz attı. Onun kendisini süzmekte olduğunu gördü. «Burası umduğun gibi de-ğil sanırım.»

Tommy kendini zorlayarak gülümsedi. «Vezelay şatosu'nun soğuk salonlarından sonra bu güneş içini ısıtıyor insanın.»

«Harikası.» Sam ona beklemesini söyleyerek arabadan atladı. Tek başına kalan Tommy de düşünmeye koyuldu. İlk düş kırıklığını, Sam'ı sebepsiz yere binbaşılıktan üsteğmenliğe indir-dikleri zaman duymuştu. Bu arada babasını da generallikten yarbaylığa indirmişlerdi. Bunun da bir anlamı yoktu. O sıcakta arabada otururken, 'Acaba benim gibi annem de böyle şeylere katlandı mı?' dedi kendi kendine. 'Herhalde öyle oldu.' Sam da bir türlü dönmüyordu. Geniş kenarlı şapkalar giymiş, ellerinde kocaman tenekeler taşıyan bezgin dört er arabanın yanından geçti. Tommy onlara acıyarak baktı. Çünkü arkalarından bir as-keri polis gidiyordu. Orduda cezalandırma ne kadar sert ve kesindi. O anda bu yaşamdan nefret ettiğini sezdi. Sam nerede kalmıştı?

Neyse sonunda kocası geldiğinde neşeli neşeli gülüyordu. «28 C.» diye haber verirken pek mutluydu. «Bize bir yer bulacaklarını sana söylemiştim. Biri oradan yeni çıkmış. Başka yere naklolmuş.»

Direksiyona geçerek arabayı çalıştırdı. Kısa süre sonra bahçe ve verandası olan güzel bir evin önünden geçtiler. Bu komutanın eviydi kuşkusuz. Onu öteki evler izledi. Fakat ilerledikçe, evler küçülmeye ve bakımsız olmaya başlamıştı. Tommy kendi kendine, 'Üzölmeyeceğim,' diyordu. 'Sam'ın kendisine destek olacak bir eşe ihtiyacı var. Neşeli davranmaya çalışacağım.»

«Geldik sanırım, sevgilim.»

Tommy arabadan inerek kocasının peşi sıra eve girdi.

Duvarların bej rengi boyası kirden gözökmüyordu. Hem boyalar yer yer de kabarmıştı. Pencerelelerin çerçeveleri çürümüştü. Yerin tahtaları da berbat haldeydi. Bir köşede eski bir çift çizme duruyordu. Tommy, «Burasının bizim yerimiz olduğundan emin misin, Sam?» diye sordu.

«Evet 28 C. Adam öyle dedi.» Eliyle işaret etti. «Zaten burası gördüğün gibi boş.»

Tommy cevap vermeden yürüdü ve bütün evi dolaştı. Her yerde boyalar kabarmıştı. Tuvaletten sular sızıyordu. Mutfaktaki lavabo çatlak içindeydi. Musluğun birine sicim sarılmıştı ve ondan da su damlıyordu. İki pencerenin camı kırıktı. Evde bir konsolla, arkası kırık bir tahta iskemleden başka eşya yoktu.

Sam, «Burasını onarmaları gerekirdi,» diye mırıldandı. «Evin durumu iyi değil.»

Tommy bağırdı. «İyi değil de ne demek? Burası berbat! Bir yıkıntı!» Dik dik kocasına baktı. «Burada iki insanın yaşayabileceğini sanıyor musun? Eşyalar nerede? Ben Tebriz halısı, Luitkenz takımlardan söz etmiyorum.» Birden kendini topladı. Kocasının atandığı yere geldikten üç dakika sonra kavga etmeye başlamıştı. Sam ona sevgiyle karışık bir üzüntüyle bakıyordu. Gözleri özür diler gibiydi. Oysa Sam'ın ne suçu vardı?

«Sevgilim.»

Birden yumuşayan Tommy yaklaşır başını Sam'ın geniş göğsüne dayadı. «Özür dilerim sevgilim. Birden sinirlendim.»

Sam ona sarıldı. «Haklısın, güzelim. Bu sıcakta uzun araba yolculuğu seni yordu. Uzülme böyle. Hemen gidip depodan asker yatağı, boş cephane sandığı ve benzeri şeyler alacağım ve burasını onaracağım. Her şey düzelecek.»

Sam ilk gün üç divan getirdi. Tommy evde ne var ne yoksa çöpe attı. Kocasını duvarları kazıyıp boyarken, Tommy de mavi poplinden perdeler ve divan örtüleri yaptı. Boş cephane sandıklarına kılıflar geçirip yastıklar dikti. Sam daha sonra mutfak ve banyoyu onardı. Artık güzel olmasa bile oturabilecekleri bir evleri vardı. Hattâ arka avluya çiçek dikmeyi bile denedi. Arabayla Hazlett'e inerek üç kilimle bir ayaklı lamba aldı. Ondan sonra da ordudaki yüksek rütbeli subayların eşleri Tommy'yi ziyaret ettiler.

İlk önce Binbaşı Bowers'ın karısı Edna onu görmeye geldi. Son derece dedikoducu bir yaratıktı. Kadın önce dostça bir tavırla konuşmaya başladı. «Burası kocanın ilk atandığı yer. Ah, ben ilk gittiğimiz yeri bu gün gibi anımsıyorum. Biz Sill'e yollandıydık. Orada koşullar buradakinden de kötüydü.»

Tommy mırıldandı. «Orasını biliyorum, efendim. Ben dokuz yaşındayken babam Sill'deydi.»

«Ya öyle mi? Biz babanla anneni Kearney'den tanıyoruz. Sen o zaman bir bebeğin.»

Tommy başını sallayarak gülümsedi. Yüksek rütbeli subayların karıları konuşurken gülümsemek, dinlemek, hep dinlemek gerekiyordu. Kadın çayından bir yudum alarak yüzünü buruşturdu. «Bu kadar sert bir çay hiç içmemiştim. Bu ne çayı böyle?

«Darjeeling, Cannes'deyken babamın bir İngiliz ahbabı verdi bunu. Sam bu çayı pek sever.»

«Demek Hint çayı. Anlamalıydım bunu.» Yüzünü buruşturarak bir yudum daha içti. «Üsteğmeni nereye verdiler?»

«Üsteğmen... Ha Sam... C Bölüğünde.»

«Hımmm.» Edna Bowers durdu. «Kocan West Point'li değil sanırım.»

«Öyle.»

«Demek alaydan gelme.»

Tommy kadının kemikli, çökmüş yüzüne baktı. «Evet. Fransa'da savaşta Şeref Madalyası aldı...»

«Evet, Binbaşı onun cesur olduğunu söyleydi.» Kadın Tommy hiç konuşmamış gibi devam etti. «Fakat ben duruma inanmadım. George Caldwell'in kızının alaydan yetişen biriyle evlenmeyeceğini söyledim. Ama Binbaşı haklıymış meğer. Ordu çok değişti. Eskiden alaydan kimseyi aramıza sokmazlardı.» Alaylı bir sesle güldü. «Bu Yeni Ordu!»

Tommy, 'Neden böyle kötü yaratıklar beni görmeye geliyor,' diye düşünüyordu. Sonra gülümsemeye çalıştı. «Sam 1916'da General Pershing'le Meksika'daydı. Onun için kendimizi Eski Ordu'dan hissettiğimizi söylersem, bağışlayın beni.»

Binbaşı'nın karısının gözlerinde sert bir ifade belirdi. «Ama Eski Ordu'dan değilsiniz. Evet, baban bizlerden biri. Fakat ikiniz bizden değilsiniz. Bunu unutma. Daha çok öğreneceğin şey var kızım. Haddini bilmelisin.»

Tommy gözlerini yere dikerek dudağını ısırıldı. Bu iş sandığından daha da zor olacağına benziyordu. 'Galiba benim tutumum hatalı,' diye düşündü. Kendisini zorladı. «Özür dilerim, Mrs. Bowers. Küstahlık etmek istemedim.» Bu konuyu değiştirmek için ayağa kalktı. «Size evimizi gezdirebilir miyim? Pek güzel değil belki ama Sam'la ben, evi bu hâle getirebildiğimiz için kendimizi gururlanıyoruz.»

Kadın da ayağa kalkarak Tommy'i izledi. Perdelere, örtülere, yere, masaya, mutfaktaki masalara baktı. «Hımm... Demek aslında kocan marangozdu ha?»

«Nee? Oh, hayır, efendim. Sadece yeteneklidir.»

Mrs. Bowers onu süzdü. «Neden evi düzeltmek için bu kadar uğraştığınızı anlayamadım. Nasıl olsa hafta sonu burasını boşaltacaksınız. Buraya Yüzbaşı taşınacak.»

Tommy bir iskemlenin arkasını yakaladığını fark etti. Yüzünün ne halde olduğunu bilemiyordu. «Yok! Buna cesaret edemezler...»

Kadın, alaylı alaylı güldü yine. «Cesaret edip edemeyeceklerini görürsün. Sana öğreneceğin çok şey olduğunu söylemiştim.»

Sam eve dönünce, onu telaşla karşıladı Tommy. «Duyduğum doğru mu?»

Adam içini çekerek puf yerine geçen bir cephane sandığının üstüne oturdu. «Kadın haklı. Yüzbaşı cumaya geliyor. Rütbece büyük olduğu için bu evi almaya hakkı varmış.»

«Yok, olamaz...»

«Sana bunu bir iki gün sonra söyleyecektim. Taşınmak zorundayız.»

«Bu kadar uğraştıktan sonra... Demek bu evi başkası için onarıp döşemişiz. Bu ne adi bir numara!» Yumruklarını sıkarak ağlamamak için kendini zorladı. «Haksızlık bu!»

Sam omuz silkti. «Sistem böyle.»

«Peki şimdi ne yapacağız?»

«Başka bir ev bulacağız. Bir yer çıkar elbet.»

Tommy, «Orası buradan daha da berbat bir yer olacaktır,» diye söylendi. «Sen burada en kıdemli üsteğmensin. Neden teğmenlerden birinin evini elinden almıyorsun? Madem adet böyleymiş... Sen de birini evinden atabilirsin.»

Damon hayretle ona baktı. «Mac Donough'ları üç çocukla evlerinden atmamı mı istiyorsun? Ben bu tür şeyler yapabilecek bir insan değilim, Tommy.» Ayağa kalkarak karısının karşısında durdu. «Bu sistemi de savunmuyorum. Çok bozukluklar var. Fa-

kat kurallara uymak zorundayım.»

Genç kadın, «Sam,» dedi. «Her zaman haklı olmadığını bil-melisin.»

«Değil miyim?» Hayretle kaşlarını kaldırdı. «Bu saçma fikri nereden çıkardın. Bunu hemen unutmaya bak.»

Tommy dayanamayarak sevgiyle gülümsedi. «Peki...»

Biri, birkaç kelime söylediği için artık kendilerinin olmayan odanın ortasında duruyordu. Genç kadın Sam'a yardım edemediğini düşünmekteydi. Neden bir şeyler yayıp Binbaşı'nın karısına yaranmaya çalışmamıştı? Yok, olanaksızdı bu. Ne yaparsa yapsın bu tip kadınlar hoşnut kalmazlardı. O sırada Sam'ın duşta şarkı söylediğini duydu. Böyle bir anda eski küvetin içinde durmuş, üstüne paslı sular akarken şarkı söyleyebiliyordu. Bu fevkaladeydi... Hayır, korkunçtu. Tommy gözlerine dolan yaşlara sevgi mi, yoksa umutsuzluğun mu neden olduğunu bilemiyordu

Hızla çalışıyorlardı. Yarım kilo ağırlığındaki dinamit çubuklarını eski köprünün ayağına yerleştirdiler. Damon büyük bir dikkatle her şeyi saptıyordu. Dinamitle yıkmayı sevmezdi. Ordunun görevi yıkmak değil korumaktı. Campbell dinamitlerin arasına tahta parçalarını sıkıştırırken, Çavuş Torrey de onu izliyordu. Onbaşı Wallace ve mangası bu uydurma köprünün uzağında hayali düşmana karşı siper almış yatıyorlardı.

Tahtalar sıkıştırılınca Torrey'le Campbell, etrafına ip sarak dinamitleri sıkıca köprü ayağına bağladılar.

Sonra Torrey fitilin ucunu kesti. Damon da patlama kapsülünü yerine oturttu. Sonra, «Tamam çocuklar,» diye bağırdı.

Campbell ona minnetle bakarak bayırdan yukarıya tırmandı. Onu Çavuş Torrey izledi. Damon da cebinden bir mutfak kibriti çıkarıp yaktı ve fitilin ucunu tutuşturdu. Saatine bir göz atıp çabucak yukarıya çıktı. Koşa koşa giderek Wallace'in adamlarının yanına geldi ve yere yattı. Damon dinamitin bir dakikadan bir-

kaç saniye önce ya da sonra patlayacağını biliyordu. Askerlerine gülümseyerek saatine baktı. Kırk saniye, elli saniye, altmış saniye... Yetmiş beş saniye...

Başını kaldırıncı soru sorar gibi kendisini süzen Çavuş Torrey'i gördü. Aradan bir buçuk dakika geçmişti. Campbell, «Ne oldu?» diyordu. «Neden patlamadı?»

«Bir hata var demek...»

«Neden dinamit patlamadı, teğmen?» Yüzbaşı Townsend yanında belirmişti. Dürbünüyle köprüye bakıyordu.

Damon, Yüzbaşı Townsend'in kendisinden hiç hoşlanmadığını biliyordu. Oysa onunla dost olmak için elinden geleni yapmıştı. Fakat Townsend sadistti ve Damon'u küçük düşürmeye çalışıyordu.

«Dinamitte bir şey olması gerek, yüzbaşım.»

«Öyle mi. Yani kesinlikle bilmiyorsun.» Yassı suratlı adamın gözleri daha da küçüldü. «Gereken anda patlama olmadı. Bu durumda sahici düşman olsaydı, adamlarını çoktan taramışlardı. Fitili neyle tutuşturdu, Damon?»

Damon ona baktı. İçinden, 'O dürbünle benim azı dişlerimi bile görmüştür,' diyordu. Sonra sakın konuştu. «Kibrit kullandım, yüzbaşı.»

«Neden dinamit çakmağı yerine kibrit kullandın?»

«Çünkü kibrit daha güvenlidir.»

Yüzbaşı Townsend gülümsedi. «Bunu görüyorum. Fitili dinamit çakmağıyla tutuşturmanı gerektiğini biliyordun tabii.»

«Evet, fakat...»

«Yeter, Damon. Senden fazla bilgi istersem sorarım. Anlaşıldı mı?»

«Evet, yüzbaşım.»

Çavuş Torrey atıldı. «Bir şey söylememe izin verir misiniz, komutanım?»

Townsend küçük gözleriyle onu süzdü. «Ne var, çavuş?»

«Komutanım, Üçüncü Müfreze'den Scohentağ, o dinamitle-

rin uzun süreden beri kullanılmadığını ve bozulmuş olabileceklerini söyledi.»

«Sen de ona inandın tabii.»

«Komutanım...» Çavuş yan gözle Damon'a bakarak sustu. Fransa'da savaşmış olan Torrey, Damon'un ününü biliyordu ve Yüzbaşı'nın da ona gazez olduğunun farkındaydı.

Towsend, «Bunu göreceğiz bakalım,» diye söylendi. «Hemen o dinamitleri yerinden çıkarın.» Dönüp yürüdü.

Damon'un hayretten ağzı açık kaldı. Çavuş Torrey de affalamıştı. Kimse yerinden kıılmıdamadı.

Yüzbaşı Towsend durup dönerek, «Ne dediğimi duymadın mı, teğmen?» diye çıkıştı.

«Duydum, yüzbaşı.»

«Öyleyse ne bekliyorsun?» İki adam bir an dik dik birbirilerini süzdüler. Yüzbaşı emir verdi. «Git kapsülü çıkar, çavuş, Üsteğmen Damon'un bu an karar verecek durumda olmadığı anlaşılıyor.»

Damon'un dudakları gerildi. Birden ayağa fırlayarak Torrey'in arkasından seslendi. «Çavuş! Hemen o emri unutup geri dön!»

Towsend de şaşırarak Damon'a bakıyordu.

Çavuş, «Başüstüne, komutanım,» diyerek koş koş döndü. Damon ona yere yatmasını işaret etti.

O sırada yüzü öfkeden allak bullak olan Yüzbaşı Towsend de Damon'un yanında belirdi. Gözleri ateş saçan adam, tiz, ince bir sesle, «Ben o askere bir emir verdim, üsteğmen!» diye bağırdı.

«Fakat bu görevin sorumlusu benim, yüzbaşı. Bir fitil ateşlendikten sonra dinamit patlamazsa yarım saat beklenir.»

Towsend öfkeyle, «O kapsülü çıkarmanı emrediyorum,» dedi.

«Bu emre uymayı reddediyorum.»

«Sana bir emir verdim, Damon. Emrime karşı mı geliyor-sun.»

«Evet, yüzbaşı.»

Bu sözlere dayanamayan Conte adında genç bir er siperden fırladı. «Gidip kapsülü ben çıkarabilirim, üsteğmenim. Buna aldırmam.» Hızla koşmaya başladı esmer genç.

Damon seslendi. «Conte yerinde kal.»

Towsend gencin Damon'u korumaya çalıştığını anlamayarak pis pis güldü. «Bak, bir er bile bunu yapmaya razı, Damon.» «Sorun onun razı olup olmaması değil, yüzbaşı.»

Towsend zaferle gülümsedi. «Bana kalırsa sen korkuyorsun. Oysa senin çok sert bir erkek, bir katil olduğunu söylediler. Bana kalırsa sen aslında cesur olduğuna herkesi inandıran korkağın birisin.»

Damon dişlerini sıktı. Fransa'daki o çarpışma ve savaşlardan sonra, burada ne yaptığını bilmeyen, sorumsuz, sadist bir alçaktan bu sözleri dinlemek çok acıydı.

Yüzbaşı Towsend tekrarladı. «Korkak! Kimseyi kandıramazsın, Damon. Bütün o madalya ve nişanları savaş sırası generalliğe yükseltilen kayınpederin sayesinde aldın.»

Sam yumruklarını sıkarak bir adım geriledi. 'Ona saldırmamı, vurmamı istiyor,' diye düşündü. 'O zaman canıma okuyacak. Ondan sonra da hiç sevmediği Torrey'i patlama kapsülünü çıkarmaya yollayacak.'

«Eee, Damon, söyleyeceğin bir şey var mı?»

Damon gözlerini ona dikerek sakın sakın konuştu. «Yüzbaşı haklıdır belki.»

Towsend istediği sonucu alamayınca öfkeyle haykırdı. «Tutuklusun! Emrime karşı geldiğin için tutuklusun! Anlaşıldı mı?»

«Evet, yüzbaşı.»

«İyi. Şimdi bas git!» Damon kımıldamadı. «Sana ne söylediyimi duymadın mı?»

«Emredersiniz, yüzbaşı.» Dönerek bağırdı. «Manga... dağılın.»

Towsend haykırdı. «Bunu yapamazsın.»

Damon onun sözünü kesti. «Adamlarımı kampa götürece-

ğim. O dinamite otuz dakika el sürülemez. Bunu herkes kadar siz de biliyorsunuz.»

Towsend'in yüzü bembeyaz kesildi. «Hepiniz yerinizde kalın.» Birer ikişer ayağa kalkmış siperden çıkan adamlar durakladılar. «Damon sana ihtar ediyorum! Adamları buradan götürürsen...»

Patlama Damon'un beyninde yankılandı. «Yere yatın,» diye haykırarak en yakınındaki eri çekti ve onunla yüz üstü yere kapaklandı. Bir an sonra altlarındaki topraklar zangır zangır sallanmaya başladı. Havadan taş ve topraklar yağdı. Başını kaldırıncaya yere yatırdığı Voisselle adlı gencin kendisine korkuyla baktığını gördü.

Damon, «Bir şeyin yok ya?» diye sordu.

«Hayır, komutanım.» Er soluk soluğaydı. «Bir şeyim yok sanırım.»

Damon ayağa kalktı. Çavuş Torrey tekrar dalmış olduğu siperden çıkıyordu. Erler de sarhoşlar gibi ayağa kalkmaya çalışmaktaydılar. Damon, «Herkes iyi mi?» diye bağırdı.

Neyse erlere bir şey olmamıştı. Hepsi bir ağızdan konuşmaya başladı. Torrey onun yanına yaklaştı. «Ne oldu, komutanım?»

«Dinamit bayat olduğu için geç patladı, çavuş.»

Torrey mırıldandı. «Bizim ateş saçan ejderha geliyor.» Birden sesler kesildi.

Yüzbaşı Towsend yaklaştı. Başından kasketi uçmuş, patlama anında yüz üstü düştüğü için burnunu vurmuştu. Burnundan ince bir kan sızıyordu. «Üsteğmen Damon,» diyerek durdu. Hafifçe öksürdü.

«Evet?»

«Talim sona erdi. Adamlarını barakalarına götürebilirsin. Hem kendini de tutuklu sayma.»

Damon cebinden bir siğara çıkararak yaktı. «Bunun nede-nini sorabilir miyim, yüzbaşı?»

«Çünkü ben bu emri geri aldım.» Yine dudaklarında o pis gülüş belirdi. «Bu günkü bir köprü atma talimiydi. Bunu böyle

kabul edeceksin.» O sırada gözleri erlere ilişti. Hepsi büyük bir nefret ve kinle onu süzmekteydi. Ama Yüzbaşı kendini toplamıştı. «Bu gün olanları unutacaksınız.» Temiz bir mendille burnunu silerek dönüp uzaklaştı.

Cavuş Torrey, «Orospu çocuğu,» diye homurdandı. «Sinsi, korkak kahpenin oğlu.»

Damon gülümsedi. «Bir subay hakkında böyle şeyler söylenmez. Duymamış olayım.»

Torrey, «Komutanım,» dedi. «Namussuz özür bile dilemedi. Ne yapmaya karar vererseniz ben ve adamlarım sizi destekleyeceğiz yalnızca. Daima sizinleyiz.»

Damon minnetle ona baktı. «Sağ ol Torrey. Bunu unutmaya-çağım.» O anda böyle sadist, kötü subayları ortadan kaldırmak için ne yapmak gerektiğini düşünüyordu. Savaşta olsaydı bu namussuza haddini bildirir ve rütbesinin alınmasına, hapse atılmasına da ses çıkarmazdı. Ama belki Towsend'in ona duyduğu nefret ender subayda görülen bir şeydi. Fakat Damon savaş-taki başarısı yüzünden durumun daima böyle olacağını da hissetmekteydi. Yüksek rütbeli subaylar ona bu başarısı yüzünden garezdiler.

2

Kamyon durmadan aşağıya atladı Damon. Koşarak hastaneye giderken kılıftaki tabanca kalçasına vuruyordu. Büyük kapıyı açarak içeriye daldı ama oradaki masa boştu. Bir an durakladıktan sonra koridora gitti ve kendisine doğru gelen Doktor Terwilliger'i gördü. Dostlarının 'Tweaker' dedikleri, kısa boylu, kır saçlı, kalın kaşlı doktorun mavi gözleri neşeyle parlıyordu. Sonra Damon'un yüzündeki ifadeyi fark ederek, «Aman Damon!» diye bağırdı. «Bir asker korkar mı?»

«Doktor, Albay Lomprey bir kamyonla buraya gelmeme izin verdi ve...»

«Çok soylu davranmış doğrusu. Ama öyle de olsa geç kaldın.»

«Neee?»

«Şu haline bak. Berbat durumdasın. Yine talimde miydin?» Bir kahkaha attı. «Sakin ol, üsteğmen. Ateş saçan Almanların ödünü patlatan cesaretine ne oldu?»

Damon hayretle gözlerini kırıştırdı. Traş olamamıştı ve üç gün üç gece süren manevralar sırasında tozlar terle karışarak üstünde kurumuştı. Doktorun şakalarına karşılık veremeyecek kadar da bitkindi. Dudaklarını ıslatarak, «Tommy nasıl?» diyebildi.

Tweaker onun omzuna vurdu. «Bu korkunç kuşkuya, bu işkenceye son vereyim. Bir oğlun olduğu için seni tebrik ederim.»

Damon mırıldandı. «Oğlum... Bir oğlum mu oldu?»

«Evet, üç buçuk kilo ağırlığında elli iki santim boyunda bir bebek.»

«Ya Tommy? Tommy nasıl?»

Doktor ona dik dik baktı. «Karını mı soruyorsun? Orduda kadınlara önem verilmez. Biz toplara yem olacak erkek çocukları düşünüyoruz.» Alaylı alaylı gülümsüyordu.

«Doktor...»

Tweaker şaka yapmaktan vazgeçerek ciddileşti. «Karın iyi. Bir hayli çekti ama şimdi durumu iyi. Tommy çok cesur bir kadın ve sözlerimi de dinledi. Fakat havsalası hiç de jinekologların istediği gibi değil. Zor bir doğum oldu. Bir ara forseps kullanmam gerektiğini de düşündüm. Yalnız bir şey var.» Adamın sesi hafifledi. «Bazı komplikasyonlar yüzünden bundan sonra Tommy'nin doğum yapması çok tehlikeli.»

Sam'ın yüzü sarardı. Sonra kendini tutarak, «Anlıyorum, doktor,» diye mırıldandı. «Önemli olan Tommy'nin hayatı. Baş-

ka çocuğumuz olmayacak. Şimdi karımı görmeme izin verir misin?»

«Peki. Yalnız kadıncağızın dinlenmesi gerekiyor. Onun için yanında fazla kalmamalısın. Bu arada sana ilginç bir şey anlattayım. Tommy’i doğurtmaya çalışırken, Alay Komutanı’nın karısı bana yapmadığını bırakmadı.»

«Albay’ın karısı mı?»

«Evet, kraliçe hazretleri gelip hastanede kendisine bir oda açmamızı emretti. Ben Tommy’le uğraşırken de, çok hasta olduğunu ve doğumu bırakıp hemen kendisini görmeye gitmemi emreden bir haber yolladı. Aldırmadım tabii. Kadın birkaç dakika sonra doğum odasının kapısına gelerek, ‘Seni şikâyet edeceğim!’ diye haykırmaya başladı. ‘Sen rasgele bir doğumla gerçekten tehlikeli bir hastalığı birbirinden ayıramayacak kadar bilgisizsin! Üstelik rütbeye de saygın yok... Önce Komutan’ın karısına bakman gerektiğini bile bilmiyorsun!’

«O böyle kapıda olay çıkarınca olanca sesimle, ‘Odana dön!’ diye gürledim. ‘Burada komutan benim!’ Kapıyı açıp baktım. Yüzü korkudan bembeyaz olmuştu. Albay’ın karısının böyle korktuğunu ilk kez görüyordum. Bunun beni ne denli mutlu ettiğini bilemezsin. Hemşire onu hemen yatırdı. Ben de kendisine iri, genç bir atı bile bayıltacak bir iğne yaptım. Ondan sonra yine Tommy’nin başına döndüm.»

Sabırsızlanan Damon’a baktı. «Tamam hikâyem bitti. Gidip karını görebilirsin.» Sam içini çekince adam onun çok yorgun olduğunu anladı. «Çok iyi bir karın var... Çok iyi.»

Damon onun elini tuttu. «Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum, doktor.»

«Bir şey değil. Yalnız içeride on dakikadan fazla kalmak yok Anlaşıldı mı?»

Damon korkuyla koridorda ilerledi. O anda ne yapacağını şaşırmişti. Kapıyı açarak küçük odaya girdi. Tommy yatakta hareketsiz yatıyordu. Sam onun baygın olduğunu sanarak durumu doktora söylemeyi düşünürken, Tommy’nin kendisine baktığını

fark etti. Yüzü bembeyazdı ve gözlerinin altı morarmıştı. Sanki yaşlanmış gibi kırışmıştı çehresi. Damon'a bakan, Tommy'nin zayıf hastalıklı bir kız kardeşine benziyordu.

Sam çekine çekine yatağa yaklaştı. «Merhaba.»

«Merhaba.» Genç kadının sesi hafif ve titrekti.

«Sevgilim, mümkün olduğu kadar erken gelmeye çalıştım. Ama bütün bunlar olurken yetişemediğim için bağışla beni.» Eğilip karısını öperken onun sağ kolunun içinde yatan bebeği gördü. İrkilerek, gözlerini sıkıca yummuş, bacaklarını kıpırdatan bebeğe büyülenmiş gibi bakakaldı. Sonra gözlerini açtı bebek. Yemyeşil gözlerini Tommy'den almıştı. Uzanıp minik ele parmağıyla dokundu. Küçük el bu parmağı sıkıca yakaladı. 'Bu benim oğlum,' diye düşündü. 'Benim oğlum.' Bu anın mucizesi onun heyecanla titremesine yol açtı.

«Çok acı çekmişsin sevgilim.»

«Zıyanı yok. O acıya seve seve katlandım.» Sam'ın o ana dek duymadığı bir güven vardı sesinde. «İlk defa tek başıma bir şey başardım.» Bitkin bitkin gülümsedi. «Ona bak. Ne harika şey değil mi?»

«Öyle.»

Tommy çenesini onun yuvarlak pembe başına sürdü. «Canımı çıkardın... Bana çok çektirdin... Ona Donny adını vereceğim.»

«Donny mi? Neden?»

«Bu ismi beğendim.»

«Donald Damon.» Bu adı pek beğenmemişti Sam. «Pekâlâ madem öyle istiyorsun. Ama ben...»

Tommy kesinlikle, «Hayır,» diye karşılık verdi. «Ona babamın adını koymayacağız. Oğlumun boy ölçüşmesi gereken biri olmayacak. Daima büyükbabasını düşünüp onun gibi üstün olmaya çalışmayaack.»

«Peki...» Damon gözlerini bebekten alamıyordu. Onu kollarına alıp sıkmayı, avaz avaz bağırmayı istiyordu. «Ona Donald Caldwell Damon diyemez miyiz?»

Genç kadın gülümsedi. «Seninle başa çıkılmaz. Peki.» Yataktaki doğru oldu. «Oh, canım yandı.»

Sam endişeyle, «Neren acıyor?» diye sordu.
«Her tarafım. Neyse geçer.»

Damon'un gözleri yine çocuğa gitti. O anda gözlerinin önünde ırmağa giren Reb, Tsonka, iri Kraz, Brewster, Dev ve ötekiler belirdi. Bu çocuk onlarındı. Onların düşleri, istekleri ve ölümlülüklerini temsil edecekti. Dev ve ötekiler ölmemişti. Onlar hâlâ kendi kafasında yaşıyordu ve oğlunda yaşayacaktı.

Tommy endişeyle ona bakıyordu. «Ne var?»

«Hiç,» diye cevap verdi. «Sadece düşünüyordum.» Eğilip sevgiyle kadını öptü. «Bize böyle bir oğul verdiğin için harikasın, Tommy.»

«Sam.» Tommy'nin gözlerinde tuhaf bir pırıltı belirmişti.

«Evet?»

«Bana bir söz vermeni istiyorum. Hem de şimdi.»

«Pekâlâ. Nedir?»

«Onun asker olmayacağına dair bana söz vermelisin, Sam.»

Damon, üstündeki tozlu, kirli üniformaya bakarak güldü.
«Bunu söylemek için tam zamanını buldun.»

«Şaka etmiyorum. Oğlumuzun yaşamının bizimkinden daha anlamlı, zengin, canlı ve zevk verici olmasını istiyorum. Bunu anlamıyor musun? Çorak ve boş bir yaşamı olmamalı... Bunu göremiyor musun?» Sam başını salladı ve bir an konuşmadan birbirlerine baktılar. İkisi de kendi düşüncelerine dalmıştı. «Lütfen bana söz ver, Sam.»

Damon duraksadı. «Ya çocuk bu konuda yetenekli olursa...»

Tommy yumruğunu battaniyeye vurdu. «Hayır! Ben de bunu anlatmak istiyorum. Bir şey söylemeye bile gerek kalmadan çocukların nasıl etkilendiklerini bilirsin. Çocuklar kendilerini bilmezler. Senin çok güçlü bir kişiliğin var. Sen herkese... hepimize istediğini yaptırabilirsin...»

Damon, «Böyle söyleme,» diye itiraz etti. Birkaç dakikadır Tommy onun kafasındaki düşünceleri okur gibiydi sanki.

«Fakat bu doğru, sevgilim. Öyle olduğunu biliyorsun. Hangi erkek çocuk olursa olsun senin yaptıklarını taklit etmeye kalkar. Bana oğlumuzun orduya katılmamasını sağlamak için elinden gelen her şeyi yapacağına söz ver. Bütün bunlardan uzak kalmalı.»

Uzun bir sessizlik oldu. Sam uzanıp karısının elini avuçlarının arasına aldı. «Tabii. Söz veriyorum, şekerim. Onun askerlik mesleğini seçmemesi için elimden geleni yapacağım.»

«Koşullar ne olursa olsun...»

«Evet. Koşullar ne olursa olsun bunu yapacağım. Sana söz veriyorum.»

Tommy, «Tanrı'ya şükürler olsun,» diye mırıldandı. O anda omuzlarından büyük bir yük kalkmış gibiydi. Sam ona bakarak gülünce ilave etti. «En korktuğum şey buydu işte. Sen bir kalk borusunun bir çocuğu nasıl etkileyeceğini bilemezsin. Üniformalar... Bunu ancak orduda büyüyen bir çocuk bilebilir.»

Sam onu yeniden hafifçe öptü. «Doktor on dakikadan fazla kalmamamı söyledi. Sen de biraz uyumalısın, yavrum.»

«Evet, üç gün üç gece uyuyabilirim. Sen ne yapacaksın?»

«Şimdi babana bir telgraf çekeceğim.»

Tommy güldü. «Zavallı babacığım. Daima istediği erkek çocuk. Neyse hiç olmazsa ona bir kız adı vermemize gerek yok.»

Damon basamakları inerek dışarıya çıktı. Uykusuzluktan başı döner gibiydi. Tek başına eve dönmek istemiyordu. Hem gidip birilerine baba olduğunu söylemeliydi. Tommy eve dönünce de birkaç arkadaşını çağırıp bir parti yapacaktı. Biraz da içki bulurdu. Schultz akordeonunu getirirdi. Tommy de o güzel limon sarısı elbisesini tekrar giyerdi.

O anda korkunç bir düşünce yüzünden titredi. 'Tommy ölebilirdi,' diye düşündü. «Ben geri dönmeden ölebilirdi...»

Bu korku içini paralıyordu. Kendini basamağa çökmüş bul-

du.. «Şükürler olsun, Tanrım,» diye mırıldanıyordu. «Şükürler olsun.»

3

Mae Lee Cleghore, «Ah Rivyera!» dedi. «Kim bilir ne kadar güzeldir.» Sesi heyecanla titriyordu. «Ne olur orasını anlat bana.»

Tommy Damon mırıldandı. «Çok güneşli ve neşeli bir yer. Denizin kenarında büyük, lüks oteller var. Oraya La Croisette diyorlar... Uzun kalmadım orada. Bir aydan biraz az.»

Mae Lee bağırdı. «Orada bir ay bile bir ömür sayılır! Avrupa'ya gidebilmek için neler vermezdim.» Açık sarı saçlı, zayıf, sinirli bir genç kadındı. Üstelik yedi aylık hamile olduğu için yüzü daha da soluk gözüküyordu. «Jack, Tientsin'e gitmek istiyor. Orada komutan sayılacağını ve kendisine iki emir eri, bir uşak ve bir de hizmetçi verileceğini söylüyor. Ama duyduğuma göre, tutulan birkaç kişi dışında kurada kimse Çin'i çekemiyormuş.» Otların arasında oynayan oğluna seslendi. «Rusty, sakın uzaklaşıp bir yere gitme!»

Küçük çocuk, «Peki anne,» dedi.

Kadın Tommy'e döndü. «Oğlumun haline bak. Kızılderililere döndü. Saçlarını kestirmem gerek. Burada bir hizmetçi olsaydı ne rahat ederdim. Çamaşır yıkamaktan yama yamamaktan tiksindim artık.» Saygıyla karışık bir heyecanla sordu. «Acaba kurada Çin'i çekebilir miyiz dersin?»

«Tabii. Bütün sorun kurada talihin yardım etmesi.»

«Baban neden Sam'ı yanına aldırmadı şekerim? Yoksa kocan onun yanına gitmek istemiyor mu?»

Tommy kaşlarını çatarak elindeki dikişe baktı. «Sam babamdan böyle bir şey istemez. Sam'ı tanırsın. Kimseden bir şey istemez o.»

«Biliyorum... Fazla gururlu. Fakat çok gururlu olmanın da zararı var. İnsan böyle bir yere saplanıp kalırsa gurur ne işe yarar?»

«Haklısın, Mae Lee. Haklısın.»

İki kadın, Damon'ların küçük verandasında oturuyorlardı. Bir yandan dikiş dikeyor bir yandan da çocuklara göz kulak oluyorlardı. Donny bir battaniyenin üstüne yerleşmiş, paslanmış bir oyuncak treni yerde yürütmeye çalışan Rusty'e gülüyordu. Geride göz alabildiğine uzanan yüksek otlar, bodur ağaçlar vardı. Tommy buradan nefret ediyordu. Hardee Kalesi'inde çok zorluk çekmişti. Fakat Dormer Kalesi'nin yanında orası cennet sayılırdı. Bu garnizon, El Paso'nun yüz elli mil güneydoğusunda, çölün ortasındaydı. Oturdıkları evin küçücük iki odası vardı. Sam buraya ilk geldiklerinde Bölüğe komuta edeceğini duyarak sevinmişti. Ama iki ay sonra Kıta'ya atanan bir yüzbaşı Bölüğü Sam'ın elinden almıştı.

Tommy, Mae Lee'nin sözlerini yarı dinleyerek oğlunu seyrederiyordu. Genç kadın, «...Buradan gidebilseydik,» diyordu. «Tü-müyle değişik, yabancı, egzotik bir yere gidebilseydik. Jack bu kadar sinirli olmazdı. Belki hayatından memnun olurdu. Eskisi gibi bana ilgi gösterirdi. Son günlerde çok alıngan oldu! O den-li değişti ki, ne yapacağımı bilemiyorum. Annem, erkeklerin kısa süre içinde ilgilerini kaybettiklerini söylerdi ama ona inanmaz-cım...»

Tommy kaşlarını çatı. Bu yaşamın en sevmediği yönü genç subay eşleri arasındaki yakınlıktı. Onlar birbirilerine sırlarını açıyor, durmadan dedikodu yapıyorlardı. Böyle bir konuşmanın başlayacağını ses tonlarının değişmesinden anlıyordu Tommy. Bu zavallı kızcağız da kocasının artan ilgisizliğinden korkuyor ve dertleşmek istiyordu. Jack Cleghorne, savaşa gideceği sırada bir dansta Mae Lee'yle tanışmış ve hemen âşık olmuştu. Savaşa girmeden evlenmişlerdi. Mae Lee yepyeni, olağanüstü bir yaşa-ma başlayacağını ummuştu.

Ama beş yıl sonra Batı Teksas'ın bu çöl ortasındaki yerinde kötü bir değişiklikle karşılaşmıştı Mae Lee. Cleghorne dünyada bambaşka şeyler olduğunu görerek Mae Lee'yi bir kenara atmıştı. Kuzey ve doğunun daha kalabalık, daha modern kentlerinden gelen kadınlarla karşılaşmıştı. Bu da adamın büyük bir arzuya kapılmasına yol açmıştı.

Tommy bununla birlikte onun iyi bir erkek olduğunu da biliyordu. Karısını boşamazdı fakat bir taşralı olan Mae Lee'den farklı kadınları beğeniyordu. Onun çılgınlığa kalkışmasına, İrene Keller gibi iyi ata binen, dans eden, canlı, cazibeli bir kadın yeterliydi. İrene bütün genç subayları etrafına toplamasını biliyordu. Mae Lee akıllı olmamakla birlikte bu durumu sezmişti. Bunun korkunç sonucunu düşünerek teselli arıyordu. Hem yine hamileydi. Az aylık olan Jack için ikinci bir çocuğun büyük bir yük olacağını da biliyordu.

Tommy yüzü bembeyaz kesilen genç kadına bakarak, 'Aman Tanrım galiba ağlayacak,' diye düşündü. 'En dayanamadığım da gözü yaşlı kadınlardır. Neden kendilerine hakim olamazlar sanki.' Ama sonra birden Mae Lee'ye acıdı.

«Erkeklerin bizimkinden apayrı bir dünyaları vardır,» diye söylendi, «Onlar kendilerini önemli hissetmek için omuzlarına sırmalar ve yıldızlar takarlar. Böylece benliklerini güçlendirirler.» O anda Sam'a sadakatsizlik ettiğini de biliyordu. Ama kadına başka ne diyebilirdi? «Erkekler kendilerini önemli buldukları sürece...»

Birden üzüntüyle sustu. Mae Lee ağlıyor, gözyaşları eteği bir çadır kadar kocaman olan elma yeşili elbisesini ıslatıyordu. «Tommy... O bana aldırıyor artık...»

«Yok, yok hiç sanmam.»

«Binbaşı Keller'in karısı... Jack ona âşık. Ben bu durumda ne yapacağım?»

Tommy, «Önemli değil bu,» diye cevap verdi. «O kadın gördüğü her erkeğe aynı numaraları yapar.»

«İki hafta önceki toplantıda... O kadın Jack'la dans etti.»

«Şekerim, Sam da onunla dans etti. Genç subayların, yüksek rütbeli subayların eşleriyle dans etmeleri gereklidir. Bu bir görev sayılır.»

«Fakat Jack'ın durumu bambaşkaydı. Kadına karşılık veriyordu. Jack, İrene Keller'e deli gibi âşık oldu.»

«Olamaz, şekerim.» Tommy kalkıp kolunu zavallı genç kadının omzuna attı. «Sen hamile olduğun için sinirlerin bozuldu. Her şeyden anlam çıkarıyorsun. Jack iyi bir insan. Günlük işleri düşünmekten yoruluyor ve aksileşiyor. Sam da öyle. Daha geçen gece Jack senin ona nasıl destek olduğunu anlatıyordu.» İçinden de böyle yalan uydurduğu için Tanrı'nın kendisine kızmayacağını düşünüyordu. «Haydi sen git biraz yat. Ben Rusty'e bakarım.»

«Sana yük olmak istemem.»

«Hayır, hayır yat. Seni on bir buçukta kaldırıyorum.»

«Teşekkür ederim, Tommy. Böyle ağlamak istemezdim.» Mae Lee güçlkle kalkarak yandaki evine gitti.

Tommy de yerine oturarak dikişe devam etti. En önemli şeyin oyalanacak bir iş bulmak olduğunu biliyordu. Böylece insan düşünmeye vakit bulamazdı.

Tommy bir ara dikişten başını kaldırarak dışarıya baktı. Rusty kendi kendine konuşuyor, hâlâ paslı treniyle oynuyordu. Tommy bir süre dalgın dalgın Rusty'e baktıktan sonra, tam yeniden dikişine dönecekken, durdu. Gözlerinin önündeki tabloda bir şey eksilmişti, 'Tanrım, Donny nerede?'

Genç kadın kendi kendine endişlenecek bir şey olmadığını söyleyerek doğruldu. Gözleriyle daha geniş bir çevreyi taradı. Ama yoktu. Donny görünürlerde yoktu. Nereye gitmiş olabilirdi bu çocuk? Eve mi girmişti acaba?

Tommy telaşla eve girdi.

«Donny? Donny neredesin?»

Mutfağa, tuvalete baktı. Giderek telaşı artıyordu. Üst kat-

taki yatak odalarına çıkarken, sesi de oldukça kaygılıydı.

«Donny cevap ver! Neredesin?»

Çocuk odasında da yoktu. Tommy kendi yatak odalarına daldı. Oda bıraktığı gibiydi. Ama hayır! Ender olarak kullandıkları büyük dolabın kapısı açıktı. Tommy yavaşça dolaba yaklaştı. Çocuk oyun olsun diye buraya mı saklanmıştı?

«Donny orada mısın?»

Genç kadın gözleriyle dolabın içini taradı. Birden gözüne bir şey takıldı. Yerde Sam'ın içinde tabancasını sakladığı bavul duruyordu. Kapağı da açıktı.

Titreyen ellerle içini araştırdı. Telaşlı hareketleri gitgide paniğe dönüşüyordu. Tabanca yoktu!

Tommy artık kendine hakim olamıyordu. Merdivenlerden aşağı koşarak indi.

«Mae koş! Donny yok!»

Mae ona ancak veranda kapısında yetişebildi.

«Ne var Tommy? Ne oluyor?»

«Donny!.. Sam'ın tabancası da yok!»

«Dur bir dakika telaşlanma. Donny nerede?»

«Bilmiyorum... Az önce buradaydı.»

«Rusty?»

«İşte orada oynuyor...»

Çocuk hiç bir şeyden habersiz sakın sakın oyununu sürdürüyordu. Tommy annelik içgüdüleriyle korkunç bir şeylerin olduğunu sezdi.

«Mae sen şu tarafa bak!»

Mae evin arkasına dolanırken, Tommy de ağaçlıklara doğru koştu.

«Donny! Donny neredesin?»

Çocuğun boyunca olan uzun otlardan ortalığı iyi göremiyordu. Birkaç adım daha attı. İşte orada, yere diz çökmüş hareketsiz duruyordu Donny.

Tommy arkasından doğru çocuğa yaklaştı.

«Ne yapıyorsun orada? Donny!»

Ancak çocuk gözlerini bir yere dikmiş, büyülenmiş gibi hareketsiz duruyor, sanki onu işitmiyordu.

O anda çocuğun iki eliyle kavramış olduğu kapkara 45'liği gördü Tommy. Aynı anda çocuğun silahı doğrulttuğu yönde otların kıpırdadığını, kocaman bir çingiraklı yılanın çöreklenmeye başladığını fark etti. Dehşetten açılan ağzından ses çıkmadı. Çöreklenmesini bitiren yılan başını kaldırmıştı. Sallanırken kuru bir tıkırtıyı andıran bir ses çıkarıyordu.

Tommy şimdi iki ateş arasında kalmıştı. Donny'e elindeki o çirkin ölümcül aleti atmasını söylemek istiyordu. Ama biricik oğlu hiç bir şey yapamayacağı kadar yakındı tiksinti verici hayvana. Herkesin taşlaşmış gibi durduğu bu tablo içinde hareket eden tek şey, yılanın dokuz boğumlu tehditkâr kuyruğuydu. Doğayla baş başa, onun kurallarına boyun eğercesine yapayalnız hissetti kendini Tommy.

Birden başka yönden dalların çatırdadığını, otların hışırdadığını hissetti. Başını çevirip bakamayacak kadar taşlaşmıştı; yine de gözünün ucuyla birinin yaklaştığını görür gibi oldu. Mae! Evet, Mae'ydi gelen. Elinde büyük, kuru bir dal vardı. Genç kadın kendisinden umulmadık bir yüreklilikle, dalı sıkı sıkı kavramış, yaklaşıyordu.

Tommy birden sopanın havaya kalktığını belli belirsiz fark etti. Ve Mae olanca gücüyle indirdi sopayı. Genç kadın sopanın nereye geldiğini anlamaksızın vuruyor, vuruyordu. Yılan titreyen pullu bir yığın haline gelinceye dek durmaksızın indirdi sopayı. Pulların üstünde kanlar parlıyordu şimdi.

Tommy fırlayıp Donny'i kucakladı. Çocuk şok geçiriyordu. «Bir şey yok oğlum! Geçti artık!»

Mae şimdi durmuş, yaptığına inanmaz gözlerle bakıyordu. «Onu kurtardın Mae!»

«Çingiraklı yılan, çok tehlikelidir,» diye soludu Mae.

Tommy yarı baygın çocuğu göğsüne bastırırken, gözü yerdeki silaha ilişti. Düşmanın biri yok edilmişti ama öteki hâlâ oradaydı. Genç kadın gözlerini silahtan ayırmadan, Donny'i Mae'

ye uzattı. Düşünmeden hareket ediyordu sanki. Gidip silahı yerden aldı. Bir an ne yapacağını bilmezmiş gibi durdu. Sonra titreyen parmaklarıyla silahın şarjörünü tutan mandalı itti, şarjör silahtan kurtulup avucundan yere düştü. Bu düşmanı da etkisizdi artık.

Genç kadın silahı namlusundan kavrayarak olanca gücüyle yerdeki büyük bir taşla vurmaya başladı. İçindeki tüm kinini boşaltıyordu sanki.

«Lanet olsun! Lanet olsun!»

4

Çiftler basamakları çıkıyorlardı. Üniformalar, kadınların renk renk tuvaletlerinin yanında pek ciddi kalmıştı. Siyah ve altın yıldızla süslenmiş platformdaki bando bir vals çalıyordu. Her tarafa Japon fenerleri asılmıştı. Duvarlara, 'HOŞ GELDİNİZ GENERAL PERSHING' yazılı dövizler asılmıştı.

Sarı saçlı, tombul, sakin bir kadın olan Elaine Kneeland, «Hayret,» diye mırıldandı. «Gerçekten geldi.» Teftişe hazırlanan bir çavuş gibi sinirli sinirli elbisesinin önünü çekmişti.

Tommy kuru bir sesle konuştu. «Evet, öyle.»

Sonra Albay Howden'le yaveri Teğmen Gayger önlerinde durdu. Sam sanki daha üç saat önce birbirilerini görmemişler gibi, «Üsteğmen ve Mrs. Samuel A. Damon,» dedi. Teğmen Gayger isimleri Başyaver Yüzbaşı Tyson'a tekrarladi. O da bu değerli bilgiyi Yarbay Pownall'a söyledi. Yarbay da bunu Alay Komutanı'na tekrarladi. Sırada duran Tommy için için gülerek, 'Orduda böyle yapılıyor,' diye düşündü. Ama bu gece öbürlerinden farklıydı. Çünkü Albay Howden eski kayıtsızlığını birden yitirip dikkat kesilmişti. Albay sağına dönerek isimleri mırıldandı. Tommy o zaman General Pershing'i gördü. General tıpkı Fransa'da-

ki gibiydi ve hiç değişmemişti. Uzun boylu, sert yüzlü adamın gözlerinde tatlı bir pırıltı vardı.

General birden, «Sen, George Caldwell'in kızısın tabii,» diye gülümsedi. «Tabii, tabii. Nasılsın yavrum?» Sonra Sam'a baktı. «Evet Brigny'nin Gece Kâtibi. Öyle değil mi? Seni tekrar görmek ne zevk oğlum! Gerçekten çok büyük bir zevk!» Sam'ın elini kıracakmış gibi sıktı. Tommy o gece Sam'ın bütün madalya ve nişanlarını takması için ısrar ettiğine sevindi. Oysa bu yüzden kavga edecek hale gelmişlerdi.

General Pershing, «Howden,» dedi. «Genç Damon'un yanında olduğunu bana söylemedin.»

Albay korkuyla onlara baktı. «Şey... Bunu düşünemedim, generalim. Onu tanıdığınızı bilmiyordum.»

«Tanımak mı!» Generalin gözleri öfkeyle parladı. «Bu Şeref Madalyası'nı onun göğsüne kendi elimle taktım. Kahraman say-oğım dokuz kişiden biri de odur Howden! Dokuz kahramandan biri.»

Albay, «Evet, generali-ni,» diye mırıldanarak Sam'a şaşkın şaşkın baktı.

Genel Kurmay Başkanı'yla birlikte başka subaylar da gelmişti. Bir köşeye toplanmış duruyorlardı. Hepsinde de genel kurmay subaylarında görülen o güven, zarafet ve kibarlık vardı. Tommy onları da sırayla selamlarken birden durdu. Uzun boylu, düzgün burunlu, elmacık kemikleri çıkık, sarımsı gözlü bir yüz-başı ona doğru eğilmişti. «Babanızın yanında kısa bir süre görev yapma onuruna eriştim, Mrs. Damon.» Genç kadın şaşkın şaşkın gülümsedi. Bu adamın adı neydi? Daha General Pershing'in etkisinden kurtulamamış ve eski anılara kapılarak Yüzbaşı'nın adını duyamamıştı.

Adam Sam'la konuşuyordu. «Herhalde beni anımsamayacaksınız. Fransa'da karşılaştık...»

«Çok iyi anımsıyorum, Yüzbaşı Massengale. St. Duarance yakınında bir avluda...»

«Ah anımsıyorsun!» Massengale neşeli neşeli gülünce, Tom-

my onun çok yakışıklı olduğunu fark etti. Böyle gülünce yüzü daha gençleşiyor ve o soğuk hali kayboluyordu. Yüzbaşı samimi bir tavırla devam etti. «O güç koşullar altında karşılaşmamızı unutmuş olduğundan korkuyordum.»

Sam'ın hafif bir alayla gülümsediğini sezdi Tommy. «Evet, c zaman, 'Bunlar gerilim ve kargaşalık dolu günler' demiştin.»

Yüzbaşı Massengale gülümsedi. «Öyle mi söyledim. Damon?»

«Evet, yüzbaşı.»

«Bunları anımsaman ne kadar ilginç! Danielson, senin askeri tarihe çok ilgi gösterdiğini söyledi. Bu doğru mu?» Tommy iki erkeğin sözlerini dinlemeden yüzlerine bakıyordu. Dost gibi görünmekteydiler. Fakat aralarında tuhaf bir durum olduğunu seziyordu. Tommy, 'Galiba kavga etmişler,' diye düşündü. 'Fransa'da.' Bu da onun tuhaf şekilde heyecanlanmasına neden oldu.

Büyük geçit başlamıştı. General Presling, Albay Howden'in karısının elini tutmuştu. Salonda herkes rütbesine göre sıraya girip 'Kılıçlar ve Mahmuzlar'ın nağmelerine uyarak yürüdü. Kuyruğun sonlarında Sam'la ilerleyen Tommy, bu tür şeyleri hiç sevmeyişini bir kez daha anladı.

Sonra bando 'Rio Grande Gülü' adlı parçaya geçti ve çiftler dansa başladılar. Tommy önce bekâr bir subay olan Breslyn'le dans etti. Onu suratı asık olan Jack Cleghorne izledi.

Genç kadın, «Jack, sen budalasın,» diye güldü. «Görev danslarını yerine getirmen gerektiğini biliyorsun.»

Teğmen omuz silkti. «Daha bol vakit var. Önce seninle konuşmak istiyorum.» Sonra Jack rasgele bir konu açtı ve bir yandan da Tommy'nin omzunun üstünden İrene Keller'i gözetlemeye koyuldu. Ama bir an sonra kazık gibi kesilip durdu. Yüzbaşı Massengale onun koluna dokunmuştu. Jack, Tommy'i bırakarak geri çekildi. Massengale bir kolunu Tommy'nin beline sararak onu kendisine çekti. Yüzbaşı fevkalade dans ediyordu.

Tommy, «Siz Akademi'den olamazsınız,» diye itiraz etti.

Massengale güldü. «Neden? Bu tür dansın modası mı geçti?»

«Hayır, bir Akademili gibi dans etmiyorsunuz.»

Yüzbaşı kaşlarını kaldırdı. «Doğru. Bunu Albany'de bir dans okulunda öğrendim. Yalnız ben insanların uğraşarak elde ettikleri yeteneklerden hoşlanmam. Ben doğal yeteneklere önem veririm. Örneğin sizi alalım. Güzelsiniz, zarıfsınız, cazibelisiniz. Bütün bunları doğal sayarak aldırış bile etmiyorsunuz.»

Tommy başını arkaya attı. «Beni daha önce hiç görmediniz...»

«Bunun önemi yok. Size bakınca her şey bir anda belli oluyor. Ne kadar canlısınız. Hayatın fırtınalı günlerinden bile zevk alıyorsunuz. Buna ne kadar haset ediyorum bilerseniz.»

Tommy gülecek oldu ama sonra durakladı. Yüzbaşı ciddileştiği zaman çıkık elmacık kemikleri yüzüne çok güçlü bir hava veriyordu. Genç kadın gözlerini ondan kaçırarak dansa devam etti. Bu adamın nasıl biri olduğunu anlayamamıştı. O da zarif subaylar gibi kibar, neşeli ve hoştu. Konuşması zaman zaman küstahlık sınırına yaklaşır gibiydi. Ancak adam anlayamadığı bir biçimde onu etkiliyordu. Birden, «Evli misiniz, yüzbaşı?» diye sordu.

Adam kayıtsız bir tavırla gülümsedi. «Neden sordunuz?»

«Eşiniz kim bilir ne kadar canlı ve olağanüstü bir hayat sürüyordur.»

Bu sözler Yüzbaşı'nın pek hoşuna gitti. «Harika bu... Gelecek sefere Emily bende bir kusur bulmaya kalkınca, kendisine bu sözleri söylemeliyim... Bunun için uzun süre beklememe de gerek yok.»

Müzik durdu ve birbirilerinden ayrılıp alkışladılar. Fakat Yüzbaşı'nın onu bırakmak ister gibi bir hareket yapmamasına şaşıtı Tommy. Tekrar dansa başladılar. O sırada General Pershing'in, İrene Keller'le dans ettiğini gören Tommy gözlerini kırıştırdı. General gülümsüyor, İrene Keller de ona hayran hayran bakarak bir şeyler anlatıyordu. Herhalde kocası Bart Keller'i

övyordu kaltak. Her yerde böyle kocalarını yükseltmek için uğraşan tipler vardı. Hem Tommy, onun General'den istediği şeyi koparacağından ve kocasını iyi bir yere naklettireceğinden de emindi.

Yüzbaşı'ya bakarak, «General'in bu ıssız yere gelip bizim gibi zavallıları görmesi büyük lütuf,» diye mırıldandı.

Massengale'in yüzü hemen değişti. Bir anda ciddi, ağırbaşlı, temkinli subay oldu yine. «Başkan, zaman zaman alışa gelmiş usulleri çığner. Onun için her garnizon önemlidir. Hepimiz tah-tın sağında oturamayız tabii. Bazılarımızın kaktüsler ve dikenler arasında sürünmesi gerekir. Fakat bu da önemlidir.»

Tommy onun üzgün üzgün gülümsemesine baktı. «Bununla birlikte görev yapmak için daha zevk verici yerler olduğunu da kabul edersiniz, yüzbaşı.»

«Çok doğru. Fakat Başkan iyi bir subayın atandığı yere giderek bütün gücüyle çalışması gerektiğine inanır. Bunu bütün buradakiler gibi biz de biliyoruz, değil mi?»

Tommy, aksi bir cevap verecekken kendisini tuttu. Bu adam çok güçlüydü. Onun bir gün Genel Kurmay Başkanı olabileceğini düşündü. Sonra gözü adamın göğsündeki kurdelelere ilişti. Onun hiç savaş madalyası almamış olduğunu anladı. Taktığı Fransız, Belçika ve İtalyan kurdelelerini becerikli bir kurmay, güçlü biri sayesinde rahatlıkla elde edebilirdi.

«Evet, ben de atandığım yerde çalışmayı isterim.» Tommy'nin nişanlara baktığını fark etmişti. «Bence Londra Elçiliğimizdeki Askeri Ateşelik kadar zevkli bir iş olamaz. Bununla birlikte o zevkli yerdeki adamın da Washington'da olmak istediğine dair bir söylenti var. Yaşam ne garip değil mi? Ben yedi yaşındayken...»

Birden susup ustalıkla geri çekilince Tommy şaşırdı, sonra başını kaldırıncı General Pershing'i gördü. General'in yüzü dans ve içerisinin sıcaklığından kızarmıştı. «Bütün genç ve güzelleri kendine ayıramazsın, Massengale.»

Tommy ona bakakaldı. Bu resmi davette, onur konuğu olan

Genel Kurmay Başkanı kendisiyle dans edecekti demek. Kenar-
da duranların, onu hayret, neşe ve öfkeyle süzdüklerini de fark
etti. Bu kadar ünlü, önemli birinin bir üsteğmenin karısıyla dans
etmesi kurallara uymazdı. Fakat Pershing'in buna aldırdığı yok-
tu.

General dans ederlerken, «Protokoldan vazgeçmeye karar
verdim,» diye gülümsedi. «Sadece gençlerin eğlenmesi için bir
neden yok. Hem müzik kulağı olmayan, ritmden anlamayan ka-
dırlara dayanamam. Bunu asla hoş göremem.»

«Yanınızda çok seçme subaylarınız var, generalim.» Tom-
my aklına ilk gelen şeyi söylemişti. Herkes onları seyrediyordu.
Hele Albay Pownell, dansı bırakıp ağzını açmış, hayretle bak-
maktaydı.

«Ne? Massengale'i mı söylüyorsunuz? Evet, o birinci sınıftır.
Ondan çok memnunum. Güçlü, zeki, dengeli. Şu Peru'daki be-
lalı işte bana onun gibi biri gerekliydi zaten.» Eski bir olayı anım-
sayarak kaşlarını çatan adam birden gülümsedi. «Bana baban-
dan söz et, yavrum.» Bir süre konuştular. Tommy için için gü-
lüyordu. General kendisini bırakana kadar kimse onlara yak-
laşamazdı.

«Ya senin vahşi at nasıl? Ne yapıyor?»

«Oh, çok iyi generalim. Ne kadar hevesli bilseniz...» Sesin-
deki heyecanı duyarak kendine kızdı. Yüksek rütbeli subaylara
dil döken kadınlardan nefret ederdi. «Askerlik onun bütün ha-
yatı. Bunun aksini de kimse söyleyemez.»

«Olağanüstü bir genç. Bir savaşçı! Amerikan Ordusu'nun
:uhuru temsil ediyor o! Hem askerleri de iyi tanıyor. Onları zor-
lamadan yönetebiliyor!»

«Evet, çok doğru... Ama bu yüzden beni ihmal ediyor.»
Adama bir ipucu vermek için muzip muzip güldü.

«Olmaz! Yarın sabah sekizde onu hesap vermek için kar-
şıma çağıracağım. Onu neyle suçluyorsun?»

«Görevi olmadığı geceler ve cumartesileri durmadan çalış-
ıyor. İnanılacak gibi değil. Savaş tarihi, balistik. Ayrıca kendi

kendine Fransızca ve İspanyolca da öğrendi.»

«Sahi mi?» General memnun memnun gülümsedi. «Ben de Lincoln'da öğrencilere talim yaptırırken hukuku bitirmek için geceleri çalışırdım. Fransızcasının benimkinden iyi olduğunu umarım. Çünkü Fransızlarla konuşurken türlü hatalar yapıp rezil olduydum.»

Tommy güldü. Artık kadınların General Pershing'i neden hoş bulduklarını anlıyordu. Fakat çalınan parça sonsuza dek devam etmeyecekti. «Fransızcası iyi. Kendine de güveniyor. Ancak ben endişeliyim, generalim. Onun ilerlemesine engel olduğumu sanıyorum.»

«Neden yavrum?»

«Korkarım babamın yüzünden. Bazı kimseler Sam'ın sırf ilerlemek için benimle evlendiğini söylüyorlar. Bu çok saçma tabii. Ancak bunun ona zararı dokunuyor.»

General'in gözleri parladı. «Bilirim. Aynı şeyi ben Helen'le evlendiğim zaman da söyledilerdi. Önemli olan tek şey ülkenin tehlikeye girdiği an gösterilen cesarettir.»

«Biliyorum, generalim. Fakat öteki subaylar bu yüzden önyargıya kapılıyorlar. Oysa Sam, çok yetenekli.» Tehlikeyi göze alarak konuştu. «Akademi'ye gidemediği için pek çok şeyden yoksun kaldığını sanıyor. Akademi sınavlarını kazanmış ve ertesi yıl West Point'e alınacakmış. Ama 1916'da gönüllü yazılıp sizinle Meksika'ya gitmiş. Şimdi çok eksik olduğunu düşünüyor. Oysa Benning'e gidip bölük komutanları kurslarına devam edebilseydi...»

General'in gözleri hafifçe kısılr gibi oldu ve Tommy çok ileri gitmiş olduğunu düşündü. Ama adam başını salladı. «Evet, o Benning'e gitmeli. Oraya gitmesi gerekli. Bunu düşüneceğim.»

Dans sona erdi. Tommy daha sonra Coleman adlı bir yüz başıyla vals yaptı. Çok heyecanlı ve sinirliydi. Kendi kendine, «General Pershing'le dans ettim,» dedi. «Bundan bir şey çıkmasa bile bu dansı torunlarıma anlatırım.»

Saatler sonra eve dönmüş soyunurlarken, «Massengale denilen adam çok ilginç,» diye mırıldandı. «Öyle değil mi?»

«Evet, çok etkileyici bir tiptir.»

«Onunla dans ettim. Kimin nesi olduğunu biliyor musun?»

«Pek emin değilim. Amherst ya da Williams... o zenginlere özgü okullardan birine gitmiş. Daha sonra da West Point'e tabii. Marv Hansen, onun New York'lu zengin bir ailenin oğlu olduğunu söyledi.»

«Onunla nasıl karşılaştın?»

Sam gözlerini ovuşturdu. «Cepheden haber getiriyordu.»

«Hepsi bu kadar mı?»

«Hayır.» Sam birden güldü. «Çocuklardan bazıları ona pek aldırmadılar. Ya da Massengale öyle sandı. Bu yüzden askerlerime sert çıkmaya kalktı. O zaman kendisine haddini bildirmem gerekti. Askerler günlerce ateş altında kaldıktan sonra kendileriyle öyle konuşamayacağını anlattım. Neyse talihim varmış, o sırada ikimiz de yüzbaşydık.»

Tommy bir an kocasının üsteğmenliğe indirilmesini düşünerek kederlendi. «Aslında senin Perhing'in yaveri olman gerekirdi.»

«Ben mi?» Sam acı acı güldü. «Şekerim ben güya bölük komutanıyım. Öyle gereken anda türlü süslü sözler edecek, zarif, sık bir erkek değilim.»

«Ama öğrenebilirsin.»

«Belki. Fakat bu konuda kuşkum var. Bana kalırsa bu insanda doğuştan olan bir şey. Yani tıpkı kıvrıkcık saç gibi.»

Tommy irkildi. Massengale de doğuştan olan şeyleri övmüştü. Peki onun doğuştan sahip olduğu yetenek neydi? «Yani sen Massengale'in bunları sonradan öğrenmediğini mi düşünüyorsun?»

«Bir kısmını öğrenmiştir. Ama o cazibe, gereken anda gereken siyasi cevabı vermesini sağlayan sezme gücü...» Bir an durdu. «O adamın ne bir dostu, ne de bir düşmanı olacaktır.»

«Ama çok arkadaşı var...»

«Ben o tür ahbabları söylemiyorum. Başı derde girdiği an yardımına koşacak bir dost.»

Tommy, «Bu saçma,» diye cevap verdi. Massengale'in kendisini çok etkilediğini düşünüyordu. «Bunu nereden bilebilirsin?»

«Benimkisi yalnızca bir tahmin.» Yine güldü. «Fransa'da biz savaşırken Chaumont grubundakilerin çoğu da böyleydi. Onlar rahat koltuklarında oturup türlü emirler verirler ve bunlar uygulanırken de ortada olmazlardı.»

«Ama General Pershing'in 'askerlerin askeri' olduğunu söyleyen sensin.»

«Öyle.»

«Chaumont da her şeyi yöneten o değil miydi?»

«Yavrum, her güçlü adamın etrafını alan kimseler vardır. Onlardan bazıları işine düşkün, görevine bağlı kimselerdir. Bazılarıysa hırslı ve çok zeki tiplerdir. Pershing'i suçlu bulamazsın. O eline geçen her şeyi kullanarak savaşı yönetmek zorundaydı.»

Tommy nedenini bilmemekle birlikte asileştiğini hissediyordu. «Fakat o çok yükselecektir. Massengale'i söylüyorum. Görürsün bak ne kadar ilerleyecek!»

Sam dikkatle onu süzdü. «Çok haklısın. Öyle olacak.»

«Onda gereken tüm nitelikler var.»

«Sadece bir teki eksik.» Sam parmağıyla kalbinin üstüne vurdu. «Duygusuz. İnsanlara yeteri kadar aldırıyor. Kalbinde bir eksiklik var. Tuhaf bir eksiklik.»

«Bunu nereden biliyorsun?»

Damon kalkıp pencereye yaklaştı. «İnsanların önemli olduğunu düşünemiyor. Yani insanlar onun için senfoniler, zafer anıtları gibi şeylerden daha değerli değil.»

«Aman Sam, cnu yalnızca bir kez gördüğünü söyledin...»

«Bir erkeğe genellikle bu kadar bir süre yeter...»

«Ani karar.» Tommy saç fırçasını yatağın yanındaki küçük dolabın üstüne bıraktı. «Gözünden bir şey kaçmayan erkek...

Ama bu sefer yanılıyorsun. Onun ince bir nükte yeteneği var.. İçten gelen sıcaklığını hissettim. Sen yanılıyorsun.»

Sam cevap vermeyince kadın sanki sert bir söz işitmişcesine rahatsız oldu. Cibinliği kaldırarak yatağa girdi. «Bana kalırsa ikinizin kaderi birbirine bağlı. Yıllar sonra bir gün korkunç bir kriz sizi karşı karşıya getirecek.»

Sam güldü. «O zaman benim gibilerden çok yüksekte olacaktır Massengale.»

«Böyle söyleme...»

«Ama bunu çok görmem ona. İsteddiği buysa...»

«Yine de korkunç bir işte karşılaşacaksınız.»

«Tanrı korusun. Böyle bir şey olmamasını dilerim. O gerçekten güçlü bir düşman olabilir.» Karısına baktı. «Hem bunları nereden çıkarıyorsun. General'le dans etmenin başına vurmadığını umarım. Sahi onunla ne konuştunuz?»

«Oh, babamdan söz ettik. Onun dans etmesini övdüm. Ayrıca senin inatcılığını, ilk görüşte karar vermeni, madalyaları takmamak için budalaca direnmeni, dik kafalılığını...»

Sam birden cibinliği kaldırarak cnu öptü. Tommy şaşkınlıkla soluk aldı. Arzuyla karışık bir neşe duyuyordu. Evlendiklerinden beri kocasına önemli bir konuda ilk kez yalan söylemişti. 'Ama bunda haklıyım,' diye düşündü. 'Sam, pek çok şeye layık... Yaptıklarımın bir sonuç alamazsam da umurumda değil.' Kocasını büyük bir ihtirasla kendine çekti.

Ben Krisler, «O adam dahi,» diyerek kısa kesilmiş, siyah saçlarını karıştırdı. Gözleri pırıl pırıl parlıyordu. «O anda dehasını ortaya koydu. Öyle değil mi?»

Marge sordu. «Dahi olan da kim?»

«Sen anlat Sam.»

Damon, Ben'in olayı anlatmaya pek hevesli olduğunu sezererek gülümsedi. «Yok sen devam et.»

«Pekâlâ.» Ben kadehindeki içkiyi bitirdi. «Bu işe Swanson neden oldu. Swanny’i biliyorsunuz. Aligator Bend ya da öyle bir yerde yarım sömestr kurs öğretmenliği yapmış. Bunu bir türlü unutamıyor. Bir kez ağzını açtı mı, blr sözcük gibi kelimeleri sıralıyor...»

Tommy onun sözünü kesti. «Fakat harika dans ediyor. İkiniz de böyle bir iddia da bulunamazsınız işte.»

Ben gözlerini kırıştıtırarak ona baktı. Birden keyfi kaçmıştı. «O kadar da kötü dans ettiğimizi söyleyemezsin...»

İki kadın birbirilerine bakarak güldüler. Tommy, «Yok,» dedi. «İkiniz de eşsiz dansörlersiniz. Haydi şimdi neşen kaçmasın da devam et.»

«Neyse, Swanson ayağa kalkarak on beş dakika kadar incir cekirdeği dolduramaz laflar etti. Ondan sonra da kaşlarını çatarak, ‘Albayım izin verirse,’ dedi. ‘Bence bu konu ayrılan zaman içinde anlatılamayacak kadar geniş.’ Ya da öyle ahmakça bir şey söyledi. O zaman Albay Marshall’ın gözlerinde tuhaf bir pırıltı belirdi. Sen o bakışı biliyorsun, Sam. Marshall, ‘Gerçekten böyle mi düşünüyorsun, Swanson?’ diye sordu. Swanny hemen, ‘Evet albayım, kesinlikle böyle düşünüyorum,’ diye karşılık verdi.»

Ben bir kahkaha attı. «Bizim Albay Marshall, ‘Yüzbaşı,’ dedi. ‘Bırak yirmi dakikayı, beş dakika içinde uygun şekilde açıklanmayacak hiç bir askeri konu yoktur. Bütün sorun konuyu özetlemektir. Bunun için de neyin önemli, neyin gereksiz olduğunu bilmek gerekir.’ O zaman Swanson afalladı ve geride oturan iki kaz kafalı da doğruldu. Gözünden hiç bir şey kaçmayan Albay Marshall’ın gözleri yine parladı. ‘Aramızda bazı inanmayanlar olduğunu görüyorum,’ diye devam etti. ‘Pekâlâ şimdi ne kadar geniş olursa olsun bir konunun beş dakikada anlatılabileceğini kanıtlayacağım. Bana bir konu ver, Yüzbaşı.’ Swanny ona bakakaldı. ‘Her hangi bir konu olabilir mi, albayım?’ Marshall başını sallayınca da ilave etti. ‘İç Savaş.’ Bütün sınıf katılarak güldü. Bizim İhtiyar da gülümsedi. ‘Pekâlâ,’ diyerek Sam’a

işaret etti. 'Damon, lütfen sen saat tut.' O zaman Sam sanki Montfaucon'dan aşağıya atlamaya hazırlanmış gibi saatine bakarak, 'Tamam!' diye bağırdı.»

Ben eliyle bacağına vurarak bir kahkaha attı yine. «İnanır mısınız, Albay Marshall, Amerikan İç Savaşı'nın önemli noktalarını belirterek çabucak özetleyiverdi. Sonra Sam'a dönerek, 'Kaç dakika oldu?' diye sordu. Sam da, 'Dört dakika, elli iki saniye, albayım,' diye bildirdi.»

Marge Krisler, «Harika,» diye içini çekerek başını salladı. Marge tombul, hoş bir sarışındı. Krisler'le aynı Wisconsin kasabasındandı. Ben, West Point'den 1919 baharında mezun olunca evlenmişlerdi. İyi kalpli, yumuşak başlı Marge fazla bilgili değildi ve kafalı insanlara hayrandı. «Bir insanın her şeyi böyle anımsayabilmesi ne kadar eşsiz bir şey...»

Ben atıldı. «Bazıları onun kendini beğenmiş olduğunu söylüyorlar. Hiç de öyle değil. Ama kendini beğenmişlik böyleyse, bir gün onun gibi olabilmeyi isterim. Hem Marshall, kimsenin hakkında ne düşündüğüne de aldırıyor.»

Karısı, «Bu konuda senden fazla düşündüğü belli, Ben,» diye mırıldandı. «Yoksa bir albay olamazdı.»

Damon içkisini yudumladı. «Büyük bir adam. Orduyu yeniden düzenleyecek.»

Tommy, «Daha önce onu bir çöle gömmezlerse tabii,» diye söylendi.

Marge ona baktı. «Neden gömsünler?»

«Siyaset... siyaset sevgili Marge. Küçük bir askerin nasıl Genel Kurmay başkanı olabildiğini hiç düşündün mü? Bu, Pyton March'la General Pershing arasındaki eski savaş. Ancak bu kez savaş ikinci kuşağa geçti.» Tommy sigarasını kocaman, yeşil, çirkin bir tablaya bastırarak söndürdü. «MacArthur onu yenecektir. MacArthur, Albay Marshall'dan nefret ediyor.»

«Bütün bunları nereden biliyorsun, Tommy?»

«Bunu bana büyük bir kuş söyledi. Şu anda Washington'da güç için çekişiyorlar. MacArthur tek yıldızlı general olduğu için

daha önemli durumda tabii. Bunca yıldır sen neredeydin kuzum?»

Marge içini çekti. «Kanal Bölgesinde.» Bu söze hepsi güldüler.

Dördü, Krisler'in Damon'lara bitişik evinde oturuyordu. Daha önce ordu evindeki cumartesi eğlencesine katılmışlardı. Tatlısız punçu içip subaylar ve eşleriyle ahbablık zorunda kalmışlardı. Neyse yüksek rütbeliler erken gitmişti de geriye kalanlar istedikleri gibi dans edip eğlenmişlerdi. Sonra Ben'in evine gelmişlerdi. Tommy elektrik ocağını getirerek yumurta pişirmiş ve ekmek kızartmıştı. Ben de üstünde etiketi olmayan bir şişe çıkarak bunun çok iyi bir cin olduğunu söylemişti. Şimdi içkilerini yudumlayarak konuşuyorlardı. Sam için haftanın en güzel saatleriydi bunlar. Cumartesi geceleri Tommy'le Ben'in neşeli konuşmalarını dinleyip hiç bir şey düşünmemek ne kadar hoştu.

Tommy, «Babam Marshall'ı, ikisi de teğmenken Palamangoo'da tanımış,» diye açıkladı. «Onunla ilgili hoş bir hikaye anlattıydı. Marshall bir keşif kolunu ormandan geçiriyormuş. O sırada nehri aşmaları gerekmiş. Birden yakınlarında sular şakırdamış. Erlerden biri, 'Timsahlar geliyor!' diye haykırmış. Askerler paniğe kapılarak ileri atılmışlar ve bu arada Marshall'ı da çamurların içine devirmişler. Marshall ayağa kalkıp kıyıya çıkmış. Askerlere, 'Hazır ol!' diye bağırarak ve, 'Birerle kol,' diyerek onları tekrar suya sokmuş, karşı kıyıya kadar götürüp geri döndürmüş. Ondan sonra da erlerin silahlarını kontrol edip yürümüş. Erlere bu konuda bir tek söz de söylememiş.»

Ben güldü. «Onu gözlerimin önünde canlandırabiliyorum. Kim bilir ne sakindi. Çok ilginç bir durum. Marshall'ın yerinde olsaydın ne yapardın?»

«O sudan en yakındaki erden daha önce fırlardım. Hiç bir timsah parmağımın ucuna bile dokunamaz!»

«Timsahların hep cinsel organlara saldırdıklarını söylerler.»

Marke, «Ben!» diye bağırarak.

«Ama gerçek. Başı yemeden önce biraz çerez. Krokodil adı

Sanskritçe bir söz olan **Krākāloocloo**'dan geliyor. 'Tek ısırsıyla hadım etmek, demek.»

Marge, «Bu kadarı yeter,» diye onu tehdit etti. Sonra Tommy'e baktı. «Doğrusu utanç verici bir durum. Bu adam sadece kendi gizli taraflarını düşünüyor.»

Tommy başını salladı. «Doğru. Eğer bunu düşünmezse, o zaman da seninkileri düşünüyor.»

Hepsi gülerlerken Ben sordu. «Bundan daha önemli bir şey olabilir mi? Daha zevk veren bir şeyi düşünmeniz için beş saniyeniz var.»

Marge ela gözlerini kıstı. «Albay Marshall'ı genç bir teğmenken çamurlara bulanmış olarak düşünebilmek zor.»

Damon atıldı. «Gördün mü? Bizim için daha umut var demektir kızım. Bir gün Ben'le birlikte albay olarak Piyade Okulu'nun başına geçeceğiz ve türlü vecizeler söyleyeceğiz.»

Ben birden suratını astı. «Bizde o talih nerede? Bizi Mindaro'da bir ormanda yağmur altında oturmaya yollarlar.»

Marge itiraz etti. «Yok, Tropiklere daha fazla dayanamam. Bir süre ormanlardan uzak kalamaz mıyız?» Tommy'e baktı. «Gaillard'da halimizi görecektin. Her taraf sarmaşık ve dikenlerle kaplıydı. Kertenkeleler duvarlarda koşuyorlardı.»

Tommy başını salladı. «Orasını bilirim.»

Ben'in yüzü bir gülüşle aydınlandı. «Üzülmeyin. Size gelecek için ne düşündüğümü anlatayım. Oğlum Joey büyüyüp West Point'i bitirecek. O zaman ikimiz aynı bölükte teğmen olacağız! Bu içinizi sızlatmıyor mu?»

Sam, «O konuda endişelenme, dostum,» dedi. «Ben 1919'daki rütbemi tekrar elde edecek kadar yaşayacağımı sanmıyorum.»

Tommy kaşlarını çattı. «İkiniz de böyle laflara bayılıyorsunuz. İkiniz de mazoşist ve duygusalsınız. Bu yaşamın her da-

«kikasını seviyorsunuz. Yoksa bu budalaca oyuna daha fazla katlanmazdınız.»

Ben kafasını kaşıdı. «Belki de Tommy haklı. Neden bu duruma dayanıyoruz dersin?»

Damon kadehini bırakarak Ben'e dostça gülümsedi. Benning'de Piyade Okulu'na geldikleri gün, karşılaştıkları ilk öğrenci subay Ben kırmızı renkli toprakların üstüne oturmuş, sarı bir bebek arabasını onarmaya çalışıyordu. İki adam birbirilerini görünce pek sevinmişlerdi. Aynı öğrenci grubuna düştüklerini öğrenince de bu Damon'a kaderin işi gibi gelmişti.

Tommy onun bu fikriyle alay etmişti. «Yani Cannes'da seni kandırdığım gün onunla içki içtiğin için mi böyle düşünüyorsun? Saçmalama. Ordu Times Alanı'ndan farksızdır. Bir gün herkes herkese rastlar.»

Bununla birlikte Tommy'nin de memnun olduğunu anlamıştı Sam. Kadın Ben'i sevgiyle anımsıyordu ve Marge'dan da hoşlanmıştı. Erkekler zaman zaman satranç oynuyor, birlikte spor yapıyorlardı. Kadınlar da Damon'ların arabasına binip çocukları da yanlarına alarak alışverişe iniyorlardı. Damon'ların bir, Krisler ailesinin dört çocuğu vardı.

Ben şişeyi Damon'a uzattı. «Bir kadeh daha iç.»

«Yok, teşekkür ederim. Yarın sabah erken kalkmam gerek.»

«Neden? Tanrı bile dünyayı yarattıktan sonra yedinci gün dinlenmiş.»

Tommy yüzünü buruşturdu. «Almanca öğreniyor. Tanrım ne zor bir dil.»

Ben hayretle Sam'a baktı. «Yani öteki dillerden sonra sıra Almanca'ya mı geldi?»

«Sam, bir gün Berlin'e ateşe olarak yollanacağını düşünerek hazırlıklı olmak istiyor.»

Krisler güldü. «Ben buradaki kursu bitirince kimsenin duymamış olduğu bir yere gideceğim. Tahiti'nin ıssız bir yerinde esmer tenli kızlarla yaşayacağım. Bu pis ordunun en yaşlı, en hain, en adi teğmeni olarak kalacağım.»

Sam sevgiyle onu süzdü. Ben andan ana değişen, çabuk neşelenip, çabuk öfkelenen bir tipti ve haksızlığa da hiç dayanamıyordu. Son derece adil ve dürüsttü. Tam bir askerdi ve komuta ettiği erler ona çok bağlıydılar.

Tommy'nin sesini duyarak düşüncelerden sıyrıldı Damon. Karısı, «Artık gidip yatmalı,» diyordu.

**
*

Tommy, «Seninle biraz konuşmak istiyorum, Sam,» dedi.

Gece saat üçe geliyordu ve yorgundu adam. Ama yine de geçip bir iskemleye oturdu. «Peki. Anlat.»

«Sam, bu böyle sürüp gidemez. Herkes terfi ediyor. Seni düşünen yok. Senin Mont Noir'de, Ben'in Malsainterre'de ağır yaralandığını anımsayan yok artık. Baştakiler hiç düşünmeden seni binbaşılıktan üsteğmenliğe indirdiler. Oysa Cortney Massengale yüzbaşı olarak kaldı. Şimdi de binbaşı olmuş ve onu Savaş Anıtları Komisyonu'na atamışlar.»

Sam hayretle irkildiğini hissetti. «Bunu nereden duydun?»

«Nanette North söyledi. Massengale Paris'de lüks bir dairede oturup arabayla cepheleri dolaşırken, sen o alanlarda süründün ve oralarda arkadaşlarını bıraktın. Üstelik Massengale'in hiç savaşmadığı da biliniyor. Şimdi o mevkide olmak kimin hakkıydı? Massengale'in mi, senin mi?»

Sam bunun ağır bir darbe olduğunu anladı. Bu kadar sarılacağı hiç aklına gelmemişti. Hiç sipere girmemiş, tepesinde patlayan bombalar yüzünden korkuya kapılmamış, Maksim'lerin korkunç takırtısını duymamış bir adam... Kendini zorlayıp derin bir soluk alarak bu düşüncüyü kafasından kovdu. «Şekerim her meslekte kayırmalar olur. İnsanlar her yerde insandır. Ordunun böyle kayırmaların dışında kalacağını mı sanıyordun? Babanın nüfuzu olmasaydı beni binbaşı yaparlarmıydı sanıyorsun?»

Tommy ona öfkeyle baktı. «Yanıliyorsun! Sen binbaşılığa kendi yeteneklerin, kendi cesaretin sayesinde erişmiştin!»

«Tümüyle öyle sayılmaz. Pek çok kimse benim kadar, hatta daha başarılıydı. Fakat onlara bir piyade bölüğünün komutanlığı verilmedi.» Karısına gülümsedi. «Ben bunu hakkettiğimi sanıyorum. Fakat başkaları böyle düşünmez. Caldwell'in, Harp Akademisi'nden çıkmamış bir gönüllüyü alarak yükselttiğini, ona her türlü madalyayı verdiğini ve binbaşı yaptığını söylerler. Hem o işini bilen Damon'un, bununla kalmayıp daha yükselmek için Caldwell'in kızını kandırdığını da iddia ederler.»

Tommy ona bakakaldı. «Hiç olmazsa kimse seni bunlarla suçlayamaz.»

«Yck, yok insanlar her şeyi söylerler. Dünya kurulduğundan beri bu böyledir, yavrum.» Bir an durdu. «Sen bütün bunları ben-den daha önce biliyordun, şekerim.»

«Hayır, bilmiyordum. Biz nereye gidiyoruz? Sen buradaki kursu bitireceksin. Herhalde sınıf birincisi olacaksın. Bunu da siciline kaydecekler. Ondan sonra da seni Teksas, Nikaragua gibi bir yere yollayacaklar. Yine bir yere gömülüp kalacağız. Yine cumartesiileri ordu evindeki danslara gideceğiz. Sen erlere talim yaptırarak ve bu arada yeni bir dil daha öğrenmeye çalışacaksın. Talihin yardım ederse, on ya da yirmi yıl sonra da binbaşı olacaksın. Ömrümüz geçiyor Sam. Buna karşılık elimizde ne var?»

Sam onun ağlamamasına ve tam aksine kuru, sakın bir sesle konuşmasına şaşmıştı. Tommy'nin sert yüzü gözyaşlarından çok daha endişe vericiydi. «Ne söylemem gerektiğini bilmiyorum,» diye mırıldandı. «Sadece yerimin burası olduğunu hissediyorum.»

«Sam, ordudan ayrılсан...»

«Hayır.»

Tommy, «Yoksa ordudan ayrılınca başarılı olamayacağından mı korkuyorsun?» diye sordu .

«Hayır, ordudan ayrılıp bir işe girersem başarılı olurum. Neden olmayacak mışım?» Durup karısının yüzüne baktı. «Bunu yapamayacağımı mı sanıyorsun?»

«Bilemiyorum. Burada her şey öyle karışık ki...»

Sam karısını kendisine çekerek öptü. «Seni seviyorum,» diye fısıldadı. «Seni ve çocuğumuzu seviyorum. Biliyorum bol param, güzel atlarım, Genel Kurmay Başkanlığı'nda tanıdıklarım yok. Ancak ben bu ülkeyi de seviyorum. Bize ve dünyaya neler olacağı beni düşündürüyor.» O anda Tommy'le böyle önemli şeyleri pek konuşmadıklarını düşünüyordu. Karısı, onun mesleği konusunda neler hissettiğini anlamalı, bilmeliydi. Çok önemliydi bu. «Ben bir askerim. Bana bu görev verildi. Ben de bu görevi en iyi şekilde yapmaya çalışmak zorundayım. Bunu anlıyor musun?»

Tommy bir an büyük bir dikkatle ona baktı, sonra üzüntüyle gülümsedi. Sam o ana dek hiç bir kadının bu kadar hüznle gülümsediğini görmemişti. «Tamam Sam.»

«Anlıyor musun? Gerçekten anlıyor musun?»

«Evet.»

Sam birden büyük bir mutluluk duydu. On kısa yıl önce, böyle eşsiz bir kadınla evlenecek kadar talihli olduğunu söyle-seler asla inanmazdı. «Dinle şekerim. İki aylık izinim birikti. Kurs biter bitmez izin isteyebilirim. Seninle istediğin yere gidebiliriz. Sahile iner ya da dağlara çıkarız. Ne dersin buna?»

Tommy hıçkırır gibi bir sesle güldü. «Peki Sam. Biliyor musun sen çok iyi bir adamsın. Ama ne yazık ki çok aptalsın.»

Sam başını onun göğsüne dayayarak mırıldandı. «Belki...»

1929'un yazında izin alarak eski arabalarına binip kuzeye indiler. Önce Sam Damon'un annesini ziyaret ettiler. Yaşlı kadın oğlunu görünce pek sevindi tabii. Kardeşi Peg ve Bill, Dayı da öyle. Ama Sam, onların Tommy'den rahatsız olduklarını hissetti.

Aile onunla nasıl konuşacağını bilemiyordu. Tommy onlardan çok görgülü ve bilgiliydi. Ayrıca aklına eseni söyleyen ve yapan bir tipti. Damon sonra büyük bir hayretle, 'Onlar bana da nasıl davranacaklarını bilemiyorlar,' diye düşündü. Bu doğrudu. General Pershing'in göğsüne Şeref Madalyası'nı takarken çekilmiş olan resmi, gazeteden keserek çerçeveye oturma odasının duvarına asmıştı annesi. Aile için o bir kahramandı. Bu yüzden de şimdi karşılaştıkları, eski bir gömlekle pantolon giymiş, sessiz ve düşünceli adamdan çekiniyorlardı. Sam kendi kendine, «Zaman insanları değiştiriyor,» dedi. «Beni yabancı buluyorlar. Ayrıca burada bana ihtiyaçları da yok artık.»

İki gün sonra oradan Tommy'nin eniştesinin Erie gölü kıyısındaki evine gitmek için ayrılırken, Sam Damon için rahatladığını hissetti. Tommy'nin eniştesi altı hafta boş bahçıvan kulübesinde kalabileceklerini yazmıştı.

Downing'lerin evi inanılmayacak kadar güzeldi. Önü çimenlik olan üç katlı büyük ev, yoldan çok geride kalıyordu. Mermer sütunlar pek görkemliydi; verandanın iki yanını hanımeli ve boru çiçekleri sarmıştı. Çakıllı bahçe yolunda yepyeni bir yeşil Packard araba duruyordu.

Donny, «Anne biz burada mı oturacağız?» diye sordu.

«Hayır, şekerim, sana söyledim ya... Biz bahçıvan kulübesinde kalacağız.»

«Burası çok büyük! General Murrow'un evinden bile büyük!» Donny arabada ikisinin arasında oturuyordu. «Onlar zengin olmalı! Marilyn Teyze'yle Edgar Enişte çok mu zengin anne?»

«Evet, halleri vakitleri yerindedir. Bak, gölü görüyor musun? Ne güzel değil mi?»

Marilyn Downing onları karşılamaya çıktı. Uzun boylu, kır saçlı becerikli bir kadındı. «Doğrusu bu sıcakta Nebraska'dan buraya kadar arabayla geldiğiniz için çok cesursunuz!»

İçerisi serindi ve gölden yansıyan ışığa engel olmak için ağır perdeleri kapatmışlardı. Yerde bir İran halısı yayılıyordu. Koltuk takımları stildi ve köşedeki kuyruklu piyanonun üstüne bir şal atılmıştı. Vitrinlerin içinde türlü değerli biblolar duruyordu. Burası gerçekten de zevkle ve büyük para harcanarak döşenmişti.

Tommy, «Marilyn, burası ne güzel!» diyebildi. «Tam düşlediğim gibi bir yer...»

Karısına bakan Sam, 'Poindexte gibi bir erkekle evlenseydi böyle lüks şeylere sahip olabilirdi,' diye düşündü. 'Saf kan atlarla dolu ahırlar, bir yat ve Rönesans stili eşyalarla dolu bir ev Böylece benim gibi beş parasız on iki yıllık bir piyade subayına bağlanıp kalmaz, lüks bir hayat sürerdi.»

Marilyn gülümsedi. «Ed biraz gecikecek. Bir saat sonra gelir. Akşam yemeğine konuklarımız var. Herhalde banyo yapıp dinlenmek istersiniz.»

Bahçıvan kulübesi denilen yer İsviçre'deki şaleleri andırıyordu. İçinde şöminesi bile vardı. On yıldır yaşadıkları yerlerle kıyaslanınca burası bir saraydan farksızdı. Küçük verandayı çiçekler sarmıştı. Sonra duvarları mavi fayans kaplı banyo inatılmayacak kadar güzeldi. Sırayla banyoya girerek zevkle yıkanıyorlardı.

Damon akşam yemeğinde pek rahat edemedi. Cenevre'deki Konferans konusunda herkesin fikrini öğrenmek istiyordu. Ama bu adamlar yalnızca hisse senetleri, kredi ve paradan söz etmekteydiler.

Edgar Downing, «Gelip buraya yerleşmelisin, Sam,» dedi. Kızılımsı saçlı, tombul bir adamdı. «Burada çok eğlenirdin. Neden altı ay kadar izin alıp burada çalışmayı bir denemiyorsun?»

«Bunu yapmam imkânsız, Mr. Downing. Altı ay izin vermezler. Bu durumda istifa etmek gerekir.»

Headley, «Bu bir felaket mi olur?» diye sorunca masadaki diğer gülüştüler.

Kristal kadehlerden Burgondy şarabı içiyorlardı. Masadaki

gümüş şamdanlardaki mumlar yakılmıştı. Marilyn konuklarına baktı. «Sam ülkenin en büyük madalyasını almış. Şeref Madalyası'nı.»

Headley güldü. «Bunu nasıl aldın? Belgelerin yedi ve sekizinci kopyelerini dosyalamak için yeni bir usul mü buldun?»

Damon sırttan yuvarlak yüzlü adama baktı. Hafif sesle konuştu. «Böyle üstün bir iş yapacak kadar kafalı değilim.»

Headley birden fazla ileri gittiğini anlayarak kendini topladı. «Sahi mi? Madalyayı nasıl aldın?»

Tatilde olduğu için neşelenen ve içkiden yanakları kızaran Tommy atıldı. «Aman Sam, biraz kendini göster. Kocam pek sıkı ağızlıdır.» Benning'den ayrılmadan önce Columbus'dan aldığı mavi elbiseyle pek genç ve güzel gözüküyordu. «Kocam, Almanların tutsak ettiği adamları kurtarmış ve sonra iki makineli bulunan bir mevzii de tek başına ele geçirmiş.»

Salondakiler bunu pek önemsemediler. Damon kendi kendine gülümsedi. «Bu çok gerilerde kaldı.» Tommy'nin öfkeyle ona baktığını gördüyse de aldırmadı. Headley bu tür şeyleri ciddiye almayan, kendisini şakacı sanan bir adamdı.

Marilyn atıldı. «George yani ablamın kocası... Tomy'nin babası bize Sam'in eşsiz bir subay olduğunu anlattı.»

Tommy neşeli neşeli, «Başka ne diyebilirdi?» diye atıldı, ama sonra hemen kendisini topladı. «Benim bir hata yaptığımı itiraf edemezdi ya.»

Edgar büyük bir ilgiyle Damon'a baktı. «Demek böyle! Ama sen hâlâ üsteğmensin, değil mi? Bu haksızlık. Ordunun kırtasiyeciliği bir yana bırakarak kişilere gereken değeri vermesi şart. Örneğin bizim Hank Farwell'e bak. Kendisi on dört yıl önce Macomber'de bir katipti. Şimdi genel müdür yardımcısı ve on iki binden fazla kazanıyor. Yeteneklerini boşuna harcamaya nasıl dayandığını anlayamıyorum... Gelip fabrikayı görmeni isterim Sam. Bakalım beğenecek misin.»

«Fabrikayı görmeyi isterim, Mr. Downing.»

Downing elini salladı. «Bana Ed de. Burada rütbe yok.»

O sırada kadınlar masadan kalkıp salondan çıktılar. Erkekler de fabrikayla ilgili bir konuşmaya daldılar. Damon onların üniforma giyip omuzlarına yıldız takmamakla birlikte, yine de türlü rütbelere sahip olduğunu düşündü. Konuşmalardan anlamıştı bunu. Sessiz sedasız dinliyordu.

Nickerson, «Yine de bütün sorun malı nakletmekte,» dedi. Headley dudak büktü. «Oh, boş yere Karl'ı sinirlendirmek istemem Bill.»

«Hem bunu yapmakla eline ne geçecek? Orası bir labirentten farksız. Geçen cumartesi çocuklarımdan biri orada kayboldu. Gerçekten kayboldu. Onu bulmaları için itfaiyeyi çağırmam gerekti.»

Downing birden Sam'a döndü. «Sen ne dersin? Depolama ve nakliyatla zorluk çekiyoruz. Bizim yerimizde olsan ne yapardın?»

Damon kadehini bıraktı. «Ben iş yöntemleri konusunda bir şey bilmiyorum. Ancak Fransa'dayken bir kez buna benzer bir durumla karşılaştım. Önemli olan cephanenin bir an önce gönderilmesi söz konusuydu. Bunun üzerine en acele yollanacak sandıklara sarı, ikinci derece önemli olanlara kırmızı ve üçüncü derece önemlilere de mavi etiketler yapıştırttım. Böylece bu sorunu hallettik.»

Headley atıldı. «Sen orada çalışan işçileri bilmiyorsun. Hele Karl Preis'in yeni bir yöntemi benimsemesine imkân yoktur. Bu yöntem scrunumuzu halletse bile Karl razı olmaz.»

Ed Downing, «Fakat bir denemek yararlı olabilir,» dedi. «Hem belki böylece durmadan Karl Preis'i düşünüp endişelenmekten de kurtulabiliriz.» Dönüp Damon'a baktı. «Sam bizimle çalışmaya ne dersin? Yarın sabah işe başlayabilirsin. Bu bütün gün sahilde oturmakdan daha eğlenceli olur.»

Damon sigarasını yaktı. Edgar kendisine dostlukla gülümseyordu. Ama gözlerinde Damon'un pek çok hırslı yüksek rütbeli subayda gördüğü ifade vardı. Adam onun fabrikada çalışmasını istiyordu. Aslında yaptığı bir teklif değildi. Emir vermek-

teydi. Birden Tommy'nin. «Yoksa ordudan ayrılınca başarılı olamayacağından mı korkuyorsun?» dediğini anımsadı. «Eğer size yardımım dokunabileceğini düşünüyorsanız seve seve çalışırım.»

«İyi.» Downing masaya vurdu. «Hemen karar verebilen adamları severim.» Nickerson'u kötü kötü süzdü. «Günümüzde pek çok kararsız, işe yaramaz insan var çevrede.»

Daha sonra bahçıvan evinde Tommy kendini iki kişilik büyük yatağa atarak, «Oh artık garnizonda değil buradayız!» diye içini çekti. «Ne emir ve bir sorumluluk var. Oh ne fevkalade!» Dönüp Sam'ın boynuna sarıldı. «Beni çılgınca öp! Yarın göl kıyısına inip piknik yapacağız.»

Damon soluğunu tuttu. «Ne yazık ki ben gelemeyeceğim, şekerim. Sen Donny'le git. Erken kalkmam gerekiyor. Fabrikada çalışacağım.»

Tommy kollarını çekip yatakta doğrularak oturdu. «Şaka ediyorsun, Sam!»

«Hayır, depolama ve nakliyat işlerindeki sorunlarını halletmemi istiyorlar.» Kısaca durumu anlattı.

Tommy, «Ama tam tatil yapacağın sırada bu saçma!» diye bağırdı. «... Hem sana kaç para verecek?»

«Bilmiyorum.»

«Bilmiyor musun?» Tommy'nin gözlerinde tuhaf bir ifade belirmişti. «Neden işi kabul ettin?»

«Bir çok nedeni var. Bu para işimize yarar. Hem onların konuğu olduğumuzu unutm. Bunu eniştten istedi. Göl kenarındaki bu lüks yaşamdan dolayı Downing'lere bazı şeyler borçluyuz. Tatilde de devam ederiz. Sen Donny'le göle gider ve tenis oynarsın. Ben de geceleri gelirim. Hafta sonlarını da birlikte geçiririz.»

Tommy gözlerini kaçırdı. Sam onun aklından geçenleri biliyordu. Kadın, «Eğer Sam başarılı olursa ve aylık dolgunsa, belki ordudan ayrılmaya razı olur,» diye düşünmekteydi. «O zaman

bu güzel yerde otururuz. Kısa süre sonra bizim de böyle bir evimiz, yeni bir arabamız olur.»

Sam dudağını ısırdı. Karısına haksızlık edip etmediğini bilemiyordu. Gerçekten bilemiyordu. Ancak bu işi yapmak zorundaydı.

**
*

Adamlar ambardan kayıtsızlıkla çıkararak Damon'u süzdüler. Ona kafa tutar gibiydiler. Sandıkların arasında elektrik ızgarasının üstünde bir kahve ibriği duruyordu. Birkaç dergi yere atılmıştı. Saat sabahın sekiz buçuğuydu.

Dışarıya son çıkan küçük gözlü, yuvarlak yüzlü, şişman adam neşeli bir tavırla güldü. «Merhaba Art. Bu güzel sabahta buraya gelmenin nedenini sorabilir miyim?»

Headley de gülümsedi. «Merhaba Karl. Sam Damon'la tanışmanı istiyorum. Sam... Karl Preis.» İki erkek el sıkışınca Headley devam etti. «Karl, burasını çok uzun yıllardan beri yönetmektedir.»

Preis cevap verdi. «Sen daha ortada yokken ben buradaydım.» Adamlarından bazıları bu sözlerle gülüştüler.

Headley durakladı. «Öyle... Öyle...» Bir an önce kendisine verilen güç görevi halledip gitmek istiyordu. «Şey... Çocuklar Sam Damon bir subaydı. Mr. Downing, onu depolama ve nakil işlerinin yoluna konulmasıyla görevlendirdi. Kendisi bu işle ilgilenirken ona yardımcı olmanızı istiyoruz. Birlikte çok başarılı olacağınızdan eminiz.» Sam'a baktı. «Dört buçukta büromda buluşuruz.» Adam çabucak oradan uzaklaştı.

Kısa bir sessizlikten sonra Karl Preis yaklaştı. «Peki ne yapmayı düşünüyorsunuz Mr. Damon?»

Sam elindeki konşimentoları uzattı. «Önce bunları kontrol edeceğim.»

«Pekâlâ. Gelin. Ama bu çok uzun ve zor bir iştir.» Birlikte ilk depoya girdiler. İçerisi tavana kadar büyük karton kutularla

doluydu. Damon bunların rasgele içeriye doldurulduğunu birkaç dakika içinde anladı. Orada kimse neyin nerede olduğunu bilmiyordu.

Damon, «Bütün depo boşalacak,» dedi. «İçerideki malın bu konşimentolarda kayıtlı olup olmadığını anlamak istiyorum.»

Şişman adam şaşırды. «Neee? Bütün bunları dışarıya mı çıkaracağız?»

Damon ona gülümseyerek cekedini çıkardı. «Tek çare bu sanırım. Öyle değil mi?»

«Bana bak...» Şişko birden sertleşmişti. «Bütün bunları nereye koyacaksınız?»

«Dışarıya. Bu gün hava güzel.»

«Peki. Acısını sen çekersin.» Birkaç adama seslendi. «Mr. Damon, bu gün depoları boşaltmayı düşünüyor. Haydi bir kaçınız ona yardım edin.»

Karton kutuları dışarıya taşıyıp yığmaya başladılar. Damon ter içinde kalmıştı. Preis bürosunun kapısında ellerini ceplerine sokmuş, onu seyrediyordu. Sam sonunda aradığını bularak durdu. Konşimentodaki malların numaraları kutulardakilere uymuyordu. Preis'e, «Bunlar 903'lükler,» diye seslendi.

«Evet, öyle.»

«Ama konşimentoya göre onların 7 numaralı ambarda olmaları gerekiyor.»

Preis omuz silkti. «Öyle ama ziyanı yok. Ben her şeyin nerede olduğunu ezbere bilirim.»

Damon durumu tümüyle anladı. İlk depo böyle olduğuna göre ötekiler de karmakarışık demek. Sesini yükseltti. «Bunları 7 numaraya taşıyacağız.»

«Ne? Bunun ne anlamı var. Zaten 7 numara dolu.»

«Öyleyse 7 numarayı boşaltırız.»

Preis hafif sesle bir küfür salladıktan sonra, «Bana bak, Damon,» diye homurdandı. «Sen ne yaptığını bilmiyorsun. Bu kutular bir yere gitmeyecek.» O sırada işçiler konuşmayı duya-

rak yaklaşmış, merakla dinlemeye başlamışlardı. «Burasını ben yönetiyorum. Her şey olduğu gibi kalacak.»

Damon sakindi. «Preis, hemen dediğimi yap.»

Şişko pis pis güldü. «Yapmazsam Ed Downing'e koşup beni kovdurtacak mısın?»

«Hayır, böyle bir niyetim yok.»

«Olamaz da zaten. Babam bu fabrikanın yarısının sahibiydi...»

«Baban beni etkilemiyor!»

«Şimdi de fabrikada büyük hissem var. Downing'e koş. Bak sana ne diyecektir.»

İşçiler güleştiler ve biri, «Ona haddini bildirdin Karl!» diye bağırdı.

Damon ne yapması gerektiğini anlamıştı. Yumuşak bir sesle, «Pries,» dedi. «Kimseye gitmeyeceğim. Sana o depoyu boşaltman için son defa söylüyorum. Hem hiç konuşma artık. Aksi halde seni döverek aklının başına gelmesini sağlarım.»

Şişkonun gözleri yuvalarından uğradı. «Bende bel fıtığı var...» Sesi tizleşmişti.

«Ya öyle mi?»

«Bana inanmıyor musun? Öyleyse bak...» Adam sırtından gömleğini çekerek bel korsesini gösterdi.

Damon güldü. «Bunu fark etmemiştim. Böyle göbeklenmene biranın neden olduğunu sanmıştım.»

İşçilerden biri güldü. Yüzü moraran Preis bağırmaya başladı. «Bana el sürersen adamlarım hemen hesabını görürler!»

Sam durumu seyrederek eğlenen işçilere baktı. Onlardaki hafif değişikliği sezmişti. «Bütün adamlarınla dövüşmek niyetinde değilim. Bu, seninle benim aramda.»

«Burası ordu değil Damon. Karşında da emir vereceğin erler yok. Neden sen atlarına, silahlarına, subaylar kulübüne dönüp işimizi de bize bırakmıyorsun. Zaten sen bu işi bilmiyorsun. İş bilen biri olsaydın orduda kalmazdın. Öyle değil mi? Söylese-ne neden orduda kaldın?»

Damon gülümseyerek, «Yemekleri beğendiğim için,» diye karşılık verdi.

Mavi gömlekli bir işçi bir kahkaha attı ve bunu başkalarının gülmesi izledi. Preis de durumun değiştiğini sezmiş olacak ki, bağırdı. «Peki, hemen Ed Downing'e gideceğiz, Damon. Bu işi halledeceğiz...»

Saldırı anı gelmişti. Damon, Preis'in karşısına dikildi. «Bana bak Pries! Yıllardır depoları altüst etmişsin. Herkes de bunu biliyor. Burasını temizlemek zorundayız. Çünkü fabrikanın geleceği buna bağlı.» Adamın gözlerindeki endişeyi gördü. Preis kaçmak istiyordu ama gururu ona engel oluyordu. Şaşırmış, kızmış ve korkmuştu. Çünkü daha sonra ne olacağını bilmiyordu Oysa Damon bunun farkındaydı. Birden sesini yükseltti. «Fakat fabrikanın batmasına izin vermeyeceğiz. Burada bana yardım edeceksin. Böylece her şey düzene girecek ve fabrika da daha büyüyecek ve önem kazanacak. Bunun için de çalışmamız gerekiyor. Bu depoları düzene koyacağız. Ondan sonra da yeni düzene göre çalışacağız.» Adamlara göz attı. Çoğu gülümsüyordu Onlara döndü birden. «Haydi başlayalım!»

Böylece ilk adım atılmış oldu. Damon sabah yediden önce depolara gelip akşam altıya kadar çalışıyordu. Üç hafta içinde o güne dek fabrikada görülmemiş bir şey başardı. Tam bir envanter çıkardı. Ondan sonra da depolar, yollanacak malların türüne göre yeniden yerleştirildi. Bir daha Preis'le de başı derde girmedi. Onun bir gün Nickerson'a depolama ve gönderme bölümünün büyük başarıyla çalıştığını söyleyerek övündüğünü duyunca, her şeyin halledildiğini anladı Damon. Downing duruma inanamamıştı. Sam'ın haftalığını iki yüz dolara ve sonra iki yüz elliye çıkardı.

Yaz günleri geçiyordu. Hafta sonları Sam, Tommy ve Donny'le gölün kıyısına iniyor ya da yelkenliyle geziyorlardı. Tommy'

nin yüzü mutluluktan pırıl pırıl parlıyordu. Bu eşsiz bir yazdı Damon depolarda fazla çalışıp yorulmakla birlikte ses çıkarmıyordu. Tommy ilk geceden sonra bir şey söylememişti. Fakat Sam zaman zaman onun kendisini düşünceli düşünceli süzdüğünü fark ediyordu.

Damon'un izninin bitmesine iki hafta kala, Downing onu bürosuna çağırıp sekreterine de kendilerini kimsenin rahatsız etmemesini söyledi. «Burada senin için parlak bir gelecek var, Sam. Seninle açık konuşacağım. Bu işi başaracağını sanmıyordum. Sen de biliyorsun... Orduda işe yaramaz türlü adam var. Fakat sen farklısın. Sen çok yeteneklisin. Bizimle kal. İki yıl sonra on altı bin beş yüz dolar alacağına söz veriyorum. Biliyorum savaşta büyük kahramanlık gösterdin. Fakat artık savaş olmayacak... Olsa bile biz katılmayacağız. Bu büyük fırsatı...»

O gece oğlu bahçede oynar ve Tommy mutfakta iş yaparken, Sam verandada oturarak düşündü. Başarılı bir iş adamı olabileceğini biliyordu artık. Tommy ordudan uzaklaşınca çok mutlu olurdu kuşkusuz. Hem o güne dek yoksun kaldıkları şeyleri alabilecek bol para da kazanırdı. Hatta zamanla kendi işini bile kurardı ve ona emir verecek kimse de kalmazdı. Ancak o kaderini yıllar önce çizmişti. Bir askerdi o. Bir gün savaş patlayacaktı. Bunu biliyordu. O zaman masasındaki kâğıtlarla oynayıp, başka iş adamlarını yenmeye çalışarak vaktini geçirmeye, geceleri pahalı Iskoç viskisi içerek radyoda komedyenlerin savaşla ilgili nüktelerini dinlemeye dayanabilecek miydi?

Birden kalkarak mutfığa gitti. Tommy kuruladığı tabakları rafa diziyordu. Bir yandan da bir şarkı mırıldanıyordu. Sam bu şarkıyı hemen tanıdı:

'Vücu ülkesinde maymun kızlar sallanır...'

Cannes'daki gece kulübünde Tommy'e evlenme teklif ettiği gece çalan parçaydı bu. Gülümseyerek karısına baktı. Vücu ilk karşılaştıkları günkü gibi ince, biçimliydi.

«Şekerim,» diye başladı. Sonra durakladı. «Şekerim. Bu işi kabul edemeyeceğim. Olamaz bu...»

Tommy döndü. «Orduda kalmayı isteyeceğini biliyordum.»

«Çok üzgünüm. Başka çare göremiyorum.»

«Zıyanı yok, Sam. İsteddiğini yapmalısın.» Tommy iyice dinlenmişti. Çok güzel ve sakindi ama yine gözlerinin ardında o gölge belirmişti.

Yaklaşp karısını öptü. «Çok güzelsin. Belki ben aptalın bi-riyim ama güzellikten anlıyorum.»

Tommy hafifçe gülümsedi. «Neyse... Zıyanı yok. Burada gerçek bir tatil yaptık. Tıpkı Cannes'daki gibi.»

«Evet, ben de bunu düşünüyordum.» Cebinden çıkardığı küçük bir paketi uzattı.

Tommy hayretle bakarak, «Bunun anlamı nedir?» diye sordu.

«Bir nedeni yok. Sadece senin için aldım.»

Tommy küçük bir kız gibi hevesle kâğıdı yırtıp kutuyu açtı. Siyah kadifenin üstünde hafif mavimsi duran inci küpelere baktı. Fısıldar gibi, «Oh ne güzel,» diyebildi. «Bunlar... Oh Sam...» Gözleri yaşlarla doldu.

Sam mırıldandı. «Parasına aldırma.»

«Parayı düşünmedim...»

«Yıllardan beri sana bunları almayı istemiştin. Şimdi alabili-dim.»

Tommy boynuna sarıldı. Sam o anda karısının yüzündeki tu-haf ifadeyi o güne dek görmemiş olduğunu düşündü. Tommy ona sevgi, endişe, minnetle karışık sonsuz bir düş kırıklığıyla bakı-yordu. Yanaklarından yaşlar süzülürken fısıldadı. «Oh Sam, sen çok iyi ve çok inatçı bir adamsın. Bir kadın seninle nasıl başa çıkabilir?»

Sam bu sessiz yerde onu sonsuzluğa dek kollarında tutabil-meyi istedi. Tommy'e duyduğu sevgiden başı döner gibiydi. «Sa-dece yanımda kal,» diyebildi. «Sadece yanımda kal.»

Askeri polis, «İyi geceler yüzbaşım,» dedi. Adam yana çekilince, büyük kapı açıldı ve Damon dikenli tellerle çevrili yere girdi. Burası çok sessizdi. Hapishanede insanlar olduğunu belirlen bir tek şey bile göremedi Damon. Nöbetçi kulübesine gelince çavuş ayağa kalktı. «Buyrun yüzbaşım?»

«E Bölüğünden Brand adında bir eri hapsetmişsiniz sanırım.»

«Evet, öyle yüzbaşım.»

Arkadaki odadan tiz bir ses yükseldi. «Kim geldi, Hurley?»

Çavuş ara kapıya giderek cevap verdi. «Yüzbaşı Damon, komutanım.»

«Ona söyle buraya gelsin.»

Damon odaya girerek, «Merhaba, Jarryel,» dedi.

Üsteğmen Jarreyl elindeki eski dergiyi bir yana atarak döndü ama ayağa kalkıp selam vermeye ya da el sıkışmaya gerek görmedi. «Eee, Damon... Buradaki çocuklarına moral vermeye mi geldin?»

«Burada hiç erim olmadığını biliyorsun, Jarreyl.»

«Çok yazık. Onlardan birinin buraya düşmesini dört gözle bekliyorum. Bunu biliyor musun?»

«Evet, biliyorum.»

Üsteğmen Jarreyl sırtıttı. Uzun kollu, kalın boyunlu, geniş göğüslü, gorili andıran bir adamdı. Bir Teksas kolejinde ağır sıklet boks şampiyonu olmuş. Orduya yazılmadan önce de bir iki yıl profesyonelliği denemişti. Hapishane komutanlığından başka Garfield'deki boks takımını da çalıştırıyordu. «Buraya ahbablığa mı geldin?»

Damon iskemlelerden birine oturdu. «Onun gibi bir şey. Er Brand'la konuşmak istiyorum.»

Jarrey'l'in kaşları havaya kalktı. «O kızılderiliyle mi? Ondan ne istiyorsun?»

«Bu beni ilgilendirir.»

«Beni de ilgilendirir. Boşuna vakit kaybediyorsun. O orospu çocuğu kızılderili bir kaçık. Dün gece iki askeri polisimle dövüşmeye kalktı. Onu sakinleştirmek için bir seans yapmam gerekti. Sert, küçük maymun. Fakat artık eskisi kadar sertliği kalmadı. Bütün bu sert tipler, azgınlar, kaçıklar bana gelirler, Damon.» İki altın dişi hafifçe parladı. «Onları yola getirir iyi çocuklar olmalarını sağlarım. Böylece gerçekleri görürler. Anlıyorsun ya?»

«Onlara adam olmasını öğrettiğine göre neden tekrar tekrar suç işliyorlar?»

«Belki bazılarına gerçeği öğretmek daha zor oluyor.»

Damon kendisini kuşkuyla süzen küçük gözlere, kemikli kaba yüze baktı. Bu adam neden böyle küstah ve acımasızdı?

Jarreyl kayıtsız bir tavır takınmaya çalıştı. «Eğer Brand'a söyleyeceğin bir şey varsa, ona haber yollatırım.»

«Hayır, onunla kendim konuşacağım.»

Hapishane komutanı doğruldu. «Biliyor musun, Damon? Sen kendini pek önemli biri sanıyorsun galiba?»

«Evet, öyle.» Damon hapishaneye geldiğinden beri ilk defa gülümsedi. «Yeteri kadar önemliyim.» Jarreyl'in içip vahşileştiği gecelerde mahkûmlarla biraz eğlenmeye kalktığını ve o zaman neler olduğunu duymuştu. 'Sakinleştirme seans'larını da biliyordu. Jarreyl yanına kendisine benzeyen acımasız, hayvan gibi kimseleri toplamıştı. Garnizonda durumu bilmeyen yoktu. Ancak boksörler ada şampiyonluğunu kazandıkları için Albay Fahquahrson'un himayesindeydi Jarreyl. Albay onun hata yapabileceğini bile kabul etmiyordu. Damon Jarreyl'i dövüşürken de görmüştü. Belden aşağı vuran, kazanmak için her türlü hileyi yapan, son derece kalles bir adamdı. Yerli askerler Jarreyl'den nefret ediyorlardı ve bunun da nedeni vardı.

Damon bir gün onun Filipinlilerden söz ederken, «Onlar

Japon sayılırlar,» dediğini duymuştu. «Yapanlar da zencilerin ikinci derece kuzeni olurlar. Belki de birinci derece kuzen.»

Damon o zaman herkesin içinde, «Ya bir Texaslı ne olur Jarreyl,» demişti. «Meksikalının yakın akrabası mı?»

Böylece aralarındaki düşmanlık başlamıştı. Damon on ay önce bir bölüğü teslim almıştı. Bölük komutanının hastalık yüzünden tedavi için ülkeye yollandığını söylemişlerdi. Sam kısa süre onun alkoliklik yüzünden geri gönderildiğini de anlamıştı. Bölük pek laçkaydı. Kendi haline bırakılan erler tembelleşmişlerdi.

Damon kısa süre içinde bütün bunları değiştirmişti. İşe yaramayan subayları atarak yerine yenilerini almış, sürekli talim, teftiş ve çalışmalar sayesinde her şeyi değiştirmişti. Bu arada adamlar onun dert dinlediğini ve suçsuz oldukları zaman kendilerini koruyacağını da anlamışlardı. Dört ayın sonunda Bölüktekiler kendilerine 'Damon'un Canavarları' adını takmışlardı. Artık Alay'ın en fevkalade Bölüğü olarak tanınıyorlardı. Fakat tatsızlık daha sonra çıkmıştı...

Yüzbaşı Damon Bölüğe ödül olarak orduevinde bir parti vereceğini söyledi. Kıtadan yedi kişilik bir bando sağlandı. Salon odada bol bulunan orkidelerle süslendi. Partiye katılanlar önce biraz çekingen davrandılar. Askerler bir köşeye, Filipinli kızlar başka köşeye toplanmışlardı. Tommy durumu sezerek Başçavuş Wilberson'la dans etti. Ondan sonra da kızları tanıyan erlerden bazıları, onları arkadaşlarına da tanıştırdı. Kısa süre sonra pist çiftlerle doldu. Torgan adlı bir onbaşı bir ara bir masaya çıkarak, «Yüzbaşı Damon'a teşekkür edelim,» diye bağırınca, salon 'Sağ ol!' sesleriyle cınladı. Bu da Sam'ı garip bir biçimde duygulandırdı.

Ancak Sam, Tommy ve öteki subaylar oradan ayrıldıktan sonra tatsızlık çıktı. E Bölüğünden bazı erler salona daldılar. İçilen meyvalı punca cin kattılar. Eğer onlardan biri kızlarla ilgili

pis bir laf etmeseydi yline olay çıkmayacaktı. Wilberson'la başka bir subay onları ayırmaya koşana dek Jarreyl'in askeri polisleri, F Bölüğünden dokuz eri sarhoşluk ve olay çıkarmak suçuyla içeriye atıldılar.

Damon öfkelenerek Jarreyl'e gidince üsteğmen, «Senin cavarlarından bazılarının başı dertte,» diye alay etti. «Onları bulduğumda kıyameti koparıyorlardı.»

«Sen dokuz adamımı tutuklamışsın. Oysa onlardan sadece ikisi, Ahearn ve Klepich içmişler.»

«Bunu nasıl kanıtlayacaksın?»

«Hem bu olaya neden olan E Bölüğünden erler nerede? Neden onları tutuklamadın?»

Jarreyl'in küçük gözleri çizgi halini aldı. «Damon, korkarım neden söz ettiğini anlayamıyorum.»

Damon, «Ama ben anladım,» diye mırıldandı. «Şimdi anladım.»

«Anlayacağını biliyordum zaten.»

Damon öfkeyle oradan ayrılarak Albay Fahrquahrson'a gitti.

Albay onu sıkıntıyla karışık bir sabırla dinledi. Ufak tefek bir adam olan Albay, Fransa'da iyi bir kıta komutanı olarak ün yapmıştı.

Albay, «Yani adamlarının sarhoş olup olay çıkarmadıklarını mı iddia ediyorsun, yüzbaşı?» diye sordu.

«Dokuzu değil, komutanım. Sadece ikisi sarhoş olmuş. Bunu öğrendim.»

«Yüzbaşı, böyle içki içilen bir partide... Adamların konusunda yanlış olmuş olamaz mısın?»

«Hayır, komutanım! Bölüğümünden altmış üç kişiyi sorguya çektim. Bana yalan söylemezler.»

«Evet... Şey...» Albay duvarda asılı resme bakarak gülümsedi. Bu yüksek rütbeli subayların teftişi sırasında çekilmiş bir fotoğraftı. «Komutandakilere bu kadar bağlanmanı, onları korumanı anlıyorum tabii...»

«Komutanım, izin verirseniz bunun Bölüğe bağlılık değil, sadece basit bir adalet sorunu olduğunu söyleyeyim. Yalnızca iki adamım belirtilen şeylerle suçlanabilirler. Bu arada partiye gelmemesi gereken ve asıl olayı çıkaran E Bölüğü askerlerinden hiç biri tutuklanmadı.»

Albay dik dik ona baktı. «Bundan nasıl bir sonuç çıkarıyorsun bakalım?»

«Adamlarıma kasıtlı şekilde iftira edildiği sonucunu çıkardım.»

«Kimin tarafından?»

«Üsteğmen Jarreyl tarafından.»

«Fakat o neden böyle bir şey yapsın?»

Damon derin bir soluk aldı. «Aramızdaki özel düşmanlık yüzünden, komutanım. Üsteğmen Jarreyl'le ben pek çok konularda aynı fikirde değiliz.»

«Demek bu yüzden o da hırsını senin adamlarından alıyor.»

«Evet, albayım.»

Albayın kaşları çatıldı. «Başka bir subayı böyle ağır bir şeyle suçluyorsun demek... Bunu kanıtlayabilir misin?»

«Evet, komutanım.»

Albay uzun bir sessizlikten sonra mırıldandı. «Çok tatsız bir iş.» Yerinden kalkarak gidip piposuyla tütün kesesini aldı. «Otur, Damon.» Piposuna tütün doldurmaya başladı. «İlk defa görevle adalara geliyorsun değil mi?»

«Evet komutanım.»

«Bu göreve atanana kadar sadece Amerika'da kaldın, değil mi?»

«Evet, albayım. Fransa'dan beri...»

«Pekâlâ. Şimdi o partiye gelelim. Bunun kendi fikrin olduğunu söylüyorsun.»

Damon, «Evet, komutanım,» diye cevap verdi. «Askerlerimden bazıları bana gelerek partiye bir kaç Filipinli kız çağırıp çağıramayacaklarını sordular. Bunu kabul ettim. Dolayısıyla da bütün sorumluluğu üstüme alıyorum...»

«Anlıyorum.» Fahrquahrson yine duvardaki resme baktı, sonra gözlerini kıstı. «İnsan yeni bir göreve atıldığı zaman, önce orasının nasıl bir yer olduğu konusunda fikir edinmeye çalışmalıdır. Oraya senden önce gelmiş olan subayların koydukları kuralları öğrenmen ve bunlara uyman gerekir. Ne dediğimi anlıyor musun?»

«Evet, komutanım, anladığımı sanıyorum. Ben Filipinlilerle ordu arasında dostluk ilişkilerini sağlamam gerektiğini sanıyordum.»

Albay parmağıyla piposundaki tütünü bastırdı. «Bu bir görüş sayılabilir, Damon. Burada karşılaştığımız sorunlara başka bir yerde rastlayamazsın.» Bir kibrit yakarak tütünü tutuşturdu. «Ben Tientsin’de görev yaptım. Buraya da tam üç kez atandım. Bunlardan biri savaştan önceydi. Sonra Shafter’de de bulundum. Onun için Pasifiği pek çok kimseden daha iyi bildiğimi söyleyebilirim. Filipinliler ve Çinliler arasında dostlarım vardır. Pek çok dostum vardır... Karşılaştığımız zaman birbirimizin hatırını sorarız. Her yıl birbirimize kart ve armağanlar göndeririz.»

Albay susup kulağını kaşıdı. «Ancak bu ikisi hiç bir zaman bir araya gelmez, Damon. Yani Doğu Doğu, Batı da Batı’dır. Bu ikisinin birleşmesi de imkânsızdır. Ünlü ozan da böyle söylemiş zaten.» Albay soğuk soğuk güldü. «Filipinliler iyi insanlardır. Canlı, iyi kalpli kimselerdir. Hemen gülmeye ya da şarkı söylemeye hazırdırlar. Fakat onlar Asyalıdırlar Damon. Bunu unutmamalısın. Onlar kast sistemi ve gurur konusunda kesin düşünceleri bulunan basit, cahil çiftçiler, dükkâncılar, balıkçılar, böyle kimselerdir. Hem her onundan biri bizim diz üstü düşmemizi beklemektedir. Bunu anlıyor musun? Burada gururumuzu kaybetmemizi, küçük düşmemizi istemektedirler.»

Albay öne doğru eğilerek açık kahverengi gözlerini Sam’a dikti. «Yağ ve su, oğlum. Yağ ve su. Zeytinyağla su asla karışmaz. İşte bu yüzden onları subaylar kulübünde göremezsın. Bizler de sarayda verilen resmi ziyafetler dışında onların partilerine katılmayız. Böyle ayrı kalmamız daha iyidir. Senin yapmak iste-

diğın şeyi anlıyor ve hak veriyorum. Fakat gelecekte bu tür toplumsal ilişkilerden kaçınmalısın. Ne demek istediğimi anlıyor musun?»

«Evet, komutanım.»

«İyi. Öyleyse hepsi bu kadar demektir...»

«Albayım, adamlarım...»

Albay yüzünü öfkeyle buruşturdu. «Pekâlâ... pekâlâ. Onlarla... Yani bu olayla ilgili kimselerle konuşacağım. Bu tür bir olayı mümkün olduğu kadar kısa süre içinde halledip unutmak gerekir...»

Dışarıdan sert bir emir aksetti. Jarreyl hâlâ tavana bakıyor ve tekdüze bir sesle ısıklık çalıyordu. Damon ayağa kalktı. «Vakit kaybediyoruz, üsteğmen. Brand'ı görmek ve kendisiyle özel olarak konuşmak istiyorum.»

«Ben bazı noktaları göz önünde tutarak bunun doğru olmayacağına karar verdim.»

Sam yaklaşıp avuçlarını masaya dayadı. Sakin bir sesle tekrarladı. «Üsteğmen, Brand'ı görecekim. Hem onu şimdi görmeyi istiyorum. Şimdi onu çağırtacak mısın, yoksa rütbemi kullanarak bu konuda başına iş açmamı mı istersin?»

Jarreyl kısa bir süre ona baktı. Onu ölçer gibiydi. «Sen her engeli aşabiliyorsun, değil mi? Her şeyi...»

«Hayır, sadece belirli olanları.»

Hapishane komutanı birden gevşeyerek sinsi sinsi güldü. «Bu işte başını belaya sokacak olan sensin. Sana ihtar etmediğimi söyleme sonra.» Seslendi. «Hurley... O kaçık kızılderiiliyi hücrelerinden çıkarıp getir.»

«Emredersiniz, komutanım.»

Jarreyl tiz, hırıltılı sesiyle bağırdı. «Güle güle ve talihin açık olsun, ahbap.»

Damon dışarıya çıkarak sıra sıra çadırlara ve akasya ağaçlarına baktı. Sonra bir zincirin hafif şakırtısını duyarak döndü.

Ayak bileklerine vurulan zincirler yüzünden zorlukla yürüyebilen Brand, gözlerinde çılgınca bir ifadeyle Damon'a doğru geliyordu. Yüzü kesik ve çürük içindeydi. Kanlar saçlarını yapıştırmış tünüğünü boyamıştı. Kızılderili önünden geçince Damon dönerek onu izledi. Son çadırın önünde durdular. Brand, hareketsiz bekliyordu. Yüzbaşı boş çadıra girip oradaki tek iskemleye oturdu. Brand'a da bunun karşısındaki tahta sandığın üstüne oturmasını işaret etti. Askeri polise de, «Dışarıda bekle,» diye emir verdi. Sonra kızılderiliye sigara paketini uzattı. Ama Brand, 'Hayır' der gibi başını sallayınca Damon omuz silkip paketi cebine soktu.

«Adım Damon.»

Brand cevap vermedi. Saçları simsiyah ve düzdü. Fakat yüzü düzlüklerde yaşayan kızılderililerinki gibi yassı değildi. Dudakları patlamış, burnu şişmiş ve bir gözü yarı kapanmış olmakla birlikte yine de yakışıklı sayılırdı. Teni tatlı bir bronz gözleri kahverengiydi. Damon beyzbol takım karşılaşmalarında ona karşı oynamıştı. Ayrıca genci Alay spor yarışmalarında da seyretmişti. Onun zarif, çevik hareketlerinden eser kalmamıştı şimdi. Bir elinin üstü parçalanmıştı. İki büküm oturmasından da kahrın ya da kasığına vurdukları belliydi.

Damon, «Jose'nin kuzeni Luis buraya uğrayıp seni görmemi istedi,» diyerek bekledi. «Luis Funzal. Senin arkadaşı olduğunu söyledi.» Fakat kızılderili hâlâ somurtarak bakıyordu. «Buraya resmi bir sıfatla gelmedim. Luis sana kötü davranıldığını söyledi.»

Gözleri öfkeyle parlayan Brand aşağı gören bir tavırla fısıldadı. «Öyle mi?»

Damon onu süzdü. «Evet. Luis'in bana anlattığına göre...»

«Sen de büyük subay rolü yapmak istedin. Buraya gelip bana lütuf yaptığın için kendini pek beğeniyorsun, değil mi?»

«Bana bak, Brand...»

«Cehennem olup git! Sana ihtiyacım yok! Kimseyi istemiyorum. Kimseden bir iyilik beklemiyorum. Anladın mı?»

Damon bir sigara yakarak öfkeyle parlayan koyu renk göz-
lere baktı. Onun durumunu anlamak kolay değildi. Gencin yü-
zünden korkunç kini okunuyordu. Fakat aynı zamanda gururlu
ve dayanıklıydı. Yani er geç başı derde girecek, kolay eğitileme-
yen bir tipti. Birden gözlerinin önünde Dev, Raebyrne ve Clay
belirdi. Onlar da gururlu, öfkeli tiplerdi... Bu işi halletmek için
özel bir yola başvurması gerekecekti. Ya da hiç bir şeyin etkisi
olmayacaktı.

Damon hafif sesle, «Senin daha gururlu olduğunu sanı-
yordum,» diye mırıldandı.

Brand ona kötü kötü baktı. «Gururumdan başka bir şeyim
yok! Şu kayaları yakıp eritecek kadar güçlü bir gururum var!»

Damon dudak büktü. «Yok, sen kendine iki metre derinli-
ğinde bir mezar kazıyorsun ve bunun da farkındasın. Bundan
sonra hücreden çıkamayacaksın... Ondan sonra da...» Birden
durdu. «Beni şaşırttığını söylemeliyim, Brand. Oysa şaşırmayı
sevmem. Kendimi oldukça zeki bir asker saymak isterim. Fakat
senin gibi canlı bir askerin birden savaşmaktan vazgeçmesinin
nedenini anlayamazsam, yirmi yıllık görevim boyunca pek bir
şey öğrenemediğim ortaya çıkar.» Gençin gözleri hafifçe kı-
sılınca onu etkilediğini sezdi. «Seni kimsenin ağız kokusunu çek-
meyecek, cesur ve sert bir er sanıyordum, Brand... Neden bu
kadar yanıldım dersin?»

Çadırda derin bir sessizlik oldu. Kızılderili elini burnuna
götürerek mırıldandı. «Özel nedenlerim var.»

«Bunu kabul ediyorum. Fakat hiç neden yokken seni mah-
vetmelerine nasıl izin veriyorsun? Hiç olmazsa neden olanca
gücünle kendini savunmuyorsun? Neden savaşmıyorsun?»

«Savaşıyorum...»

«Ama olmayacak kimselerle ve yanlış nedenler yüzünden
savaşyorsun. McClain'e ne dersin?»

Brand pranga vurulmuş bacaklarını rahatlatmak için eğile-
rek Damon'a güvenmeyen gözlerle baktı. «Senin amacın ne yüz-
başı?»

Damon gülümsedi. «Sana söyledim. Bir adam konusunda yanılmak istemem. Yanılmışsam bunun nedenini bilmeyi arzu ederim. Gururum yüzünden bunu yapmak zorundayım. Şimdi senin amacın ne Brand?»

Genç gözlerini ondan kaçırarak oturduğu yerde kıpırdandı. Damon sakın sakın sigarasını içiyordu. Sıcaklık hafiflemeye başlamıştı. Hafif rüzgâr akasyaların tepelerini okşuyordu. Brand da hâlâ somurtuyordu ama bu kez nedeni düşmanlık değil şaşkınlıktı. Damon bir süre daha beklemeye karar verdi. 'Belki de ben yanılıyorum,' diye düşünüyordu. 'Belki durumu sezemedim.' Sonra buraya gelmesine neden olan olayı anımsadı. Üç gün önce olmuştu bu...

Damon terden ıslanmış olan üniformasını çıkarıp bir yenisini giyerken, dışarıda birkaç kişinin tartıştıklarını duydu. Bir yıl önce olsaydı hemen dışarıya koşup durumu anlamaya kalkardı. Ama artık Filipinlilerin heyecanına ve rol yapmalarına alışmıştı. Giyinmeye devam etti. Gömleğini iliklerken uşağı Joe'nin odaya girdiğini gördü.

«Capitan, deve venir para hablar a Luis. Ahora mismo.»

Damon gülümsedi. Sevgi dolu Filipinlilerin bu tatlı küstahlığına hâlâ şaşıyordu. Çalışkan ve sadık Filipinliler, onları yanınıza aldığınız andan itibaren sizi kendi malları gibi görmeye başlıyorlardı.

«Luis kim?» diye sordu. «Hem kendisiyle neden konuşmam gerekiyor?»

«Luis, Camiling'deki kuzenim.» Joe Filipin polis üniforması giymiş, tıknaz bir genç adamı yatak odasına soktu.

Luis saygıyla selam verince Jose sert sert emretti. «Yüzbaşı'ya hikâyeni anlat.»

O sırada öğle yemeği yemekte olan Donny de sözlerin çoğunu duydu tabii.

Az sonra Donny, «Çavuş McClain'in bileği kırılmış,» diye bağırdı. «Brand'ın onu tepelediği anlaşılıyor.»

Tommy mırıldandı. «Tepelemek mi? Bu ne biçim söz böyle?»

Annesi gibi parlak yeşil gözlü olan Donny iyice boy atmıştı. Yine annesi gibi çok hareketliydi. «Bu argo anne. Arkadaşların sık sık kullandıkları bir söz. Onlar neden dövüşmüşler ane?»

Annesi dudak büktü. «Tanrı bilir. Bunu açıklamak istemeyecektir. Kavgaya para, içki ya da beyaz budala bir kız neden olmuştur.»

Damon mırıldandı. «Lütfen Tommy.»

Kadın, «Ama doğru değil mi?» diye ısrar etti. «Bu işlerde kadın parmağı vardır.» Gü'lümsemekle birlikte sesi biraz tiz çıkıyordu. Eskisine kıyasla biraz zayıflamış ve yeşil gözlerinin altında gölgeler belirmişti. Damon onun Adalardan nefret ettiğini biliyordu. Beyliss'de geçirdikleri zor yıllardan sonra Luzon'a gidecekleri günü iple çekmişti Tommy. Ama bu ıslak sıcak, durup dinmeyen yağmurlar kadının sinirlerini bozmuştu.

Tommy devam etti. «Bu adamların hepsi de ahlaksız. Ya gidip Çin mahallesindeki dükkânlardan şemsiye alıyorlar ya da barda kavga çıkarıyorlar. Hayvandan farksızlar. Hepsi para alacakları günü bekliyor, ondan sonra da gidip bol bol kafayı çekmeyi ve kızları düşünüyorlar.»

Damon karısına bakarak, «Başka ne yapmalarını umuyorsun?» diye sordu. «Baleye mi başlasınlar, aya bakıp şiirler mi yazsınlar? Burada doğru dürüst bir kadınla tanışma olanağı var mı? Çoğu subayların evlerinde emir eri görevi yapıyor. Ama bir subayın kızıyla gezmeye hakları yok.»

Tommy alaylı alaylı güldü. «Çok doğru.»

Donny düşünceliydi. «Brand'ın bir kurşun boruyla Başçavuş'a vurduğunu herkes görmüş. Oysa çok iyi bir insandır o. Beni bir kez Cavite'e götürdüydü. Sessiz ve nazikti.»

Annesi ekmeğe uzandı. «Zaten böyle nazik, sessiz olanlar türlü belaya girerler.»

Donny, «O kurşun boru parçasını almamalıydı değil mi, baba?» diye sordu.

«Öyle, oğlum. Ama herhalde kendini savunmaya çalışıyordu. Bana öyle geldi. Kim olsa bir bıçaktan korkar.»

«Herkes mi baba?» Donny çok ciddileşmişti. «Sen korkmazsın. Öyle değil mi?»

«Ben de korkarım.» Oğlunun endişeli haline bakarak güldü. «Korkmanın utanacak bir yanı yoktur. Her erkek bir gün belirli bir neden yüzünden korkabilir.»

«Hiç bir şeyden korkmayan kimse yok mudur?»

Sam gözlerini tabağına dikmiş yemeğini yiyen Tommy'e baktı. «Yoktur, oğlum.»

Tommy birden büyük bir şiddetle konuştu. «Her askerin korkusuz olduğu bir efsanedir.»

Donny hâlâ babasını süzüyordu. «Çavuş onu bıçaklamaya kalktığına göre, Brand'ın kendini savunması için o kurşun boruyu kapması doğal sayılmaz mı?»

«Ben de bu kanıdayım. Ama bu arada duruma neden olan koşulları öğrenmek gerek.»

«İşte ben bunu anlayamıyorum. Ben olsam, onlara suçsuz olduğumu söylerdim. Brand neden bunu yapmıyor?»

Damon, «Beni düşündüren de bu ya oğlum,» diye karşılık verdi. «Ben de bunu anlayamadım.»

«Sam.» Tommy kaşlarını çatmış ona bakıyordu. «Yine bir işe karışmak niyetinde misin?»

«Bunu neden söylüyorsun, şekerim?»

«Çünkü yüzünde yine o hülyalı, budalaca ifade belirdi. Beni dinle. O adam senin Bölüğünden bile değil. Zorla başına dert alıyorsun. Neden?»

«Herhalde bu tür şeylerin tiryakisi oldum.» Donny'e göz kırptı. Oğlu ciddi ciddi onu süzüyordu hâlâ. «Bazı subaylar kumara, bazıları kadınlara düşkündür. Bazılarıysa...»

«Sam! Çocuğun önünde böyle sözler söylemen gerekli mi?»

Donny, «Ben çocuk değilim,» diye cevap verdi. «On dört buçuk yaşındayım.»

«Neyse... Herkesin bir iptilas var. Ben de erlerim ve onların başlarına gelenlerle ilgileniyorum,»

Tommy alaylı alaylı, «Bu işin tek hatalı yanı,» dedi. «Erlerin terfi konusunda etkileri olmaması.»

Donny lafa karıştı. «Ya Brand suçlu değilse...»

Tommy, «Sen kulaklarını tıka,» diye emir verdi. «Baban bu Adaların sihirine kurban oldu. Bu yüzden aklını ve mantığını yitirdi. Hoş, eskiden akli olup olmadığını da bilmiyoruz ya.»

Sam ona bakarak hafif bir hayretle güldü. Tommy yanılmıyordu. Bu renkli Adalar onu gerçekten büyülemişti. Filipinliler daima şarkı söylüyor, gülüyor, neşeli neşeli konuşuyorlardı. Başlarına hasır şapkalar giyip, kasıklarına birer bez saran adamlar, yalın ayak dolaşıyorlardı. Son derece keskin ot bıçaklarını da yanlarından ayırmıyorlardı. Böylece her tehlikeye karşı hazırlıklı olduklarını belirtir gibiydiler. Damon bu adamların aslında kişilik sahibi olduklarını da seziyordu. Filipinliler henüz istedikleri gibi olamamışlardı. Fakat hiç olmazsa nasıl olmak istediklerini biliyorlardı...

Birden Jarreyl'in yankılanan tiz kahkahasıyla kendine geldi Damon. Sakin sakin Brand'a baktı. Bir adam mahvolabilirdi. Karşısındaki genç adam. Ordunun adalet anlayışı çok hatalıydı. Bu yüzden iyi bir adam daha gürültüye gidecekti. Bu çocukla ilgili yalnızca bir şey anımsıyordu. O gün beyzbol oynarlarken, son derece sert hareket etmekle tanınan Jack Folland, topu hızla Brand'ın üstüne atmış ve onun yere kapaklanmasına neden olmuştu. Ama Brand hemen ayağa kalkıp üstünü süpürmüş ve hemen harekete geçerek kendi takımına iki sayı kazandırmıştı. Evet Brand, aslında savaşmasını bilen biriydi.

Damon, «Herkesin aleyhinde olduğunu düşünüyorsun de-

ğil mi, Brand,» dedi. «Fakat yanılıyorsun. Sana gazez olanlar var. Ama herkes değil. Bazı nedenler yüzünden daima akıntıya kürek çekmekten zevk alan birkaç budala bulunur. İster inan ister inanma, ben de onlardan biriyim. Yine ister inan ister inanma, ben adalete güvenirim.»

Brand öfkeyle söylendi. «Adalet. Sana adaletle ilgili çok şeyler anlatabilirim. Seni çok sarsacak türlü şey söyleyebilirim.»

«Haklısın. Fakat bu sözler adalet olmadığını kanıtlamaz. Ya da insanın adalete erişemeyeceğini göstermez.»

Brand dudak büktü. «Sözler.»

«Doğru. Yalnızca sözler. Sen daha iyi bir silaha sahip misin? Bu hapishanedeki gorillere kafa tutuyorsun. Bu yüzden seni öldürebilirler. Hem de bunu kendi usullerine göre ağır ağır yaparlar, dostum. Çünkü onlara daha fazla zevk verecek başka bir şey yok.»

Bir an durdu. «Savaşçı olduğunu söylüyorsun. Pekâlâ. Bu konuda onlarla savaşalım. Neden daima onların istediği olacakmış? Gelecek sefere sana yapabildikleri yüzünden, McClain başka birine daha da sert davranacaktır. Kendisine şimdi engel olmaya kalkmadığın için bunu yapacaktır. Neden uğraşmayalım, Brand? Bu durumda sana yardım edemem. Bana gerçeği anlatmazsan sana hiç kimse yardım edemez.»

Kızılderili ona bakıp bir şey söyleyecek oldu, sonra kendisini engelleyerek elini yarılmış yanağına bastırdı. Damon sigara paketini çıkararak uzattı. Bir an yenileceğini sanmıştı. Gençin sözlerindeki gurur daha belirli bir hal aldı. Sonra gururla mantığı savaşmaya başladı. Damon ifadesiz bir yüzle ona bakıyor ve ses çıkarmıyordu.

Brand, «Peki,» diyerek sigarayı aldı. Patlamış dudaklarının arasına dikkatle yerleştirdi. «Sana her şeyi söyleyeceğim. Ama bu aramızda kalacak.»

Damon başını salladı. «Aramızda kalacak.»

Brand anlatmaya başladı. 'İnsanın yaşamı değişikliklerle dolu. Kim ne derse desin insanın yaşamı iyi rastlantılara bağlı-

dır. Büyükanneimin de dediği gibi, bütün sorun insanın belirtileri sezip yorumlaması ve ona göre hareket etmesidir. Bunu son olaylar da ortaya koydu zaten. Beni Estelle Melburhazy'e şöför olarak verdikleri sabah, durumu sezmem gerekirdi.'

Genç, «İlk sabah arabayla Rizal Bulvarındaki büyük evin önüne gittim,» diye devam etti. 'Estelle Melburhazy kapıdan çıkarak sanki beni on yıldır tanırmış gibi gülümsedi. Sarı benekli gözleri, esmer teni beni adeta büyülemişti. Onun otuz bir, otuz iki yaşında olduğunu düşündüm.

Arabanın kapısını kapayınca bana, 'Adın nedir?' diye sordu.

'Er Brand, efendim.'

'Ne tuhaf bir ad. Meksikalı mısınız?'

'Hayır, kızıl deriliyim,' diye cevap verdim.

'Gerçekten de tam bir kızıl derili misin?' Ona gururla Reis Joseph'in soyundan olduğumu açıkladım.

'Oh, biliyorum,' diye mırıldandı. 'Şu Üzüntüler Yolu Olayı.'

Bu sözüne cevap vermedim ve kalabalık caddelerden geçtik. Bana nerede durup kendisini bekleyeceğimi söyledi. Sonra beni şaşırtan bir kayıtsızlıkla alış verişe başladı. Pazarlık denilen şeyi bilmiyordu. Beğendiği şeyi parmağıyla gösteriyordu Estelle Melburhazy. Çin'den gelme ipek eşarplar, bir top Madras kumaşı, bir yeşim pendentif, iki bakır tencere, bambu kafesle küçük bir sarı kuş satın aldı. Ona bir kez, 'Bu satıcılar pazarlık etmenizi beklerler,' diyecek oldum.

'Biliyorum,' diye mırıldandı. 'Ama pazarlık etmek istemiyorum.'

'Öyleyse siz sadece istediğinizi yapıyorsunuz.'

Bir kahkaha attı. 'Tabii!' Bir konuyu değiştireceği zaman başını kaldırıp saçlarını geriye atma huyu vardı. 'Yaşam böyle değil mi?'

Bunu bilemediğimi söyledim. Ömrümde onun gibi birini daha görmemiştim. İki saat içinde inanılmayacak kadar fazla para harcadı. Sonra bana hangi yemekleri sevdiğimi, evimin nasıl ol-

duğunu sordu. Hareket ederken sarı saçları boynuna değiyordu. Onda zengin ve tecrübeli kimselere özgü güven vardı. Kocasını hem ordudaydı, hem de anlayamadığım bir şekilde ithalat ihracat işine girmişti. Kocasının o ara Mindanao'da olduğunu söyledi. Ondan sonra da annesinin boşanıp başka biriyle evlendiğini anlattı. Kendisi de bir yıl ya da daha kısa süre sonra Paris'e gidecekti.

Brand durup soluk alarak devam etti. «Ertesi gün öğleden sonra kendisini Tagatay'a götürmemi söyledi. Suyun kenarında kadınlar çamaşır yıkıyor ve birbirilerine sesleniyorlardı. Çocuklar da ağaçların altında oynuyordu. Estelle, 'Bu ne biçim yaşam,' diye mırıldandı.

Ona dönerek baktım. 'Onlar rahat bir yaşam sürüyorlar. Filipinliler çok gururlu insanlardır,' dedim.

Kaşlarını kaldırarak beni süzdü. 'Bana haddimi bildiriyorsun galiba. Filipinli tanıdığın var mı?'

Ona epey tanıdığım olduğunu söyledim. Luis'in evinde geçirdiğim zevkli saatlerden söz ettim. İçini çekti. 'Keşke benim de Filipinli ahbablarım olsaydı,' diye mırıldandı. 'Yani evdeki uşak ve hizmetçiler dışında tanıdıkları...' İsterse Filipinlilerle ahbablık edebileceğini anlattım. Bir kaç saat içinde Quaipo çarşısının yarısını satın alabilen biri, arzu ettikten sonra Filipinlilerle de dost olabilirdi.

Bana çok saf olduğumu ve bu halimi çok ilginç bulduğunu söyledi. Bir süre sonra yüksek tepenin doruğuna eriştik. Kadını bana arabayı ağaçların arasına çekmemi emretti. Taal Gölü aşağıda kalıyordu. Oradaki altın ve kırmızı yelkenli tekneler tepeden birer oyuncak gibi gözükmekteydi.

Suyun kenarındaki zümrüt gibi topraklara baktım. 'İnsanın tüm ömrünü burada geçirdiği düşünülürse,' diye mırıldandım. 'Daima burada çalıştığı...'

'Ancak Filipinlilere göre bir şey bu' diye karşılık verdi. Öf-

keyle dönünce bana takıldığını anladım. Bir süre bana baktıktan sonra dudakları alaylı bir gülüşle aralandı. Sonra onu kollarımda buldum. Beni büyük bir umutsuzlukla karışık coşkuyla öpüyordu. Vücuau da sanki nöbet tutmuş gibi titriyordu.

O ana dek başıma böyle bir şey gelmemişti. Evet, Bölük'ten bazı arkadaşlarla bir, iki defa Pinpin Sokağındaki o evlere gitmiştim. Ama bu işi sarhoşken yapmış ve daha sonra da kendimden tiksinişmiştim. O küçük odalar, çatlak lavabolar, kirli havlular, kayıtsız kadınlar aslında iğrençti. Beni daha da tiksindiren daha sonra arkadaşların bira içerken yaptıklarını anlatmalarıydı. Estelle'in karşısında büyülenmişim. Bu güzel, zengin, şımarık kadın beni beğenmişti, beni istiyordu. Daha sonra kollarımda tembel tembel yatarak bana Monte Carlo'da nasıl kumar oynadığını, Giza'daki Büyük Sfenks'e gitmek için deveye binmesini ve Rio'nun limanına bakan büyük binaları anlattı.»

Brand, «'Ondan sonra her hoş anımı Estelle'in yanında geçirmeye başladım,' diye devam etti. 'Birlikte Desmarinas Caddesinde yürüyor, Ponbal'de sahilde denize giriyor, sonra arabayla Rizal'deki eve dönüyorduk. Onu ön kapıda bırakıyordum. Arabayı garaja sokuyor ve usulca arka kapıdan içeriye dalıyordum. Estelle'i yatakta yarı soyunmuş, kollarını açmış, beni beklerken buluyordum. Telaşla, 'Çabuk ol, Joe,' diyordu. 'Oh seni istiyorum.'

Kafam karmakarışık. Bu açık sarı saçlı, beyaz tenli, elleri ve ayakları küçücük olan, çok süslü sütyen ve kilotlar giyen kadın beni istiyordu. E Bölüğü'nden er Joseph Brand'ı arzulu-yordu. Onun böyle üstüme düşmesi beni gururlandırıyor. Hem yatakta onun bütün isteklerini de yerine getirebiliyordum. Bu yüzden, 'Oh çok tatlısın,' diyordu. Başımı döndürüyordu bu başarı da. Biraz geri çekilip sert bir sesle, 'Beni seviyor musun?' diyordum.

Hemen, 'Oh, tabii seviyorum,' diye karşılık veriyordu. 'Evet, evet... Yalnız durma öyle!'

Estelle bana armağanlar da aldı. Fosforlu bir saat, domuz derisi bir cüzdan, sapı kıvrık olan bir Balisong bıçağı. Bütün bunları nezaketle kabul ettim. Çünkü bunları bana armağan etmek ona zevk veriyordu. Oysa bu armağanların bence bir anlamı yoktu. Teftişlerde, manevralarda ve çalışmalar sırasında bu sevgiyi herkesden gizledim. En yakın arkadaşlarıma bile bu aşkı anlatmadım. Kılık kıyafetime de daha özen gösteriyordum. Bölükteki arkadaşlarımdan iyice uzaklaşmışım.

Ama her şey üç hafta içinde bitti. Estelle, Santa Monica'da oturan annesinin ağır hasta olduğunu ve uçakla Amerika'ya gideceğini söyledi. Ona, 'Seni ne zaman görebileceğim, Estelle?' diye sordum.

Boş gözlerle yüzüme bakarak tembel tembel gülümsedi. 'Bilemiyorum, Joe. Bakalım, bir şey düşünüyoruz.' Sonra çabucak eşyalarını topladı. Hizmetkârlarına gereken emirleri verdi. Ben ondan uzak durdum. Cavite'e giderken de uzaktan bakmakla yetindim. Fakat o gece yatağımda dönüp durdum. Gözüme uyku girmiyor, Estelle'in uçakla Pasifiği aşarak Amerika'ya gittiğini düşünüyordum. Ertesi sabah bu ayrılmanın tepkisi gözükte. Son derece sinirli ve şaşkındım. Artık tek başıma ne yapacağımı bilemiyordum.

Bir gün sonra da Başçavuş McClain benimle uğraşmaya başladı. Onu tanıyor musunuz bilmem. Başçavuş açık yeşil gözlü, geniş yüzlü, iri yarı bir erkektir. Yaptığım işleri beğenmeye ve devamlı hata bulmaya koyuldu. Bir sefer temizlediğim kamyonun pis olduğunu söyleyerek bana daha fazla görev verdi. Bunun haksızlık olduğunu söyleyecek oldum. O zaman, 'Nen var, Brand?' diye sordu. 'Kendinde bir bitkinlik, yorgunluk mu hissediyorsun? Bu ara iyi bir şeyin özlemini çekiyor olmayasın?' Yakınımızda duran adamlar bu sözlerle güldüler. O zaman durumu öğrenmiş olduklarını anladım. Birden korkunç bir öfkeye kapıldıysam da, gizlemeyi başardım bunu. O pis domuzlar için hiç

bir şey kutsal değildi. Özellikle kadın konusunda daha da ba-
yağlaşıyorlardı.

Yoklama yapan İves, on beş dakika geç döndüğümü rapor
edince benimle uğraştıklarını iyice anladım. Bunun üzerine işi-
me daha da dikkat etmeye başladım. Her şeyin kusursuz olması
için uğraşıyordum. Fakat beni ezmeye devam ettiler. Hatta bazı
arkadaşlarımın bile değişmişti.»

Kızılderili durarak, «Bana haddimi bilmediğimi belirtiyorlar-
dı,» dedi. Onun için de cezalandırmak niyetindeydiler. Ayrıca
her gün McClain, karşıma dikiliyor ve olanca sesiyle bağıarak
konuşmaya başlıyordu. 'Kendini pek üstün görüyorsun galiba,
kızılderili. O beyaz kariyla düşüp kalktığın için kendini bir şey
sanmaya başladın galiba?'

Sonunda bu devamlı alaylara dayanamadım ve o eşsiz sa-
atleri anarak, 'Ne var McClain?' diye sordum. 'Yoksa kıskanıyor
musun?'

Çavuş güldü. 'Kıskanmak mı? Ah zavallı budala. İşte bu-
na bayıldım. Daha sen Amerika'dan buraya gönderilmeden ön-
ce ben o kariyi bıraktım. Alayın yarısı yıllardan beri o kariyla
yatmıştır. Onu burada tanımayan, bilmeyen yoktur.' Öbürleri yer-
lerinde dönmüş, bana bakıyor ve sırtıyorlardı. Öfke ve utançtan
bayılacak gibi olmuştum. McClain katıla katıla gülüyordu.

Dayanamayarak, 'Bu pis bir yalan!' diye bağırdım.

'Çavuş,' homurdandı. 'Ne yapmamı istiyorsun? Sana kadı-
nın odasını mı tarif edeyim? Bir plan mı çizeyim?' Orada herkes
bana gülüyordu artık. Büyükanneimin haklı olduğunu anladım.
Beyaz adamlar inançları olmayan, ne yapacakları bilinmeyen,
çok acımasız kimselerdi. Onların nefret ve açgözlülüklerinin sı-
nırı yoktu. Ama yine de Estelle'in bu şişman yüzlü alçağı yata-
ğına aldığına inanamıyordum.

Çavuş, başını sallayarak, 'Hâlâ bana inanmıyor,' diye alay
etti. 'O kadın pantolon giyen herkese musallat olur. Hemen ya-
tağına çeker. İşte en sonunda da sıra sana geldi. Bu yüzden
kendini önemli biri mi sanıyorsun? Brand, sen en sonuncususun.

:Sana kadının nelerden hoşlandığını anlatmamı ister misin. Onun nasıl...'

İşte o anda kendimi kaybettim. McClain'in yüzü tuhaf şekilde bana yaklaşmıştı. Yüzündeki gülüş silinmiş, yerini şaşkınlık almıştı. Birinin korkuyla bir şeyler fısıldadığını duydum. Ama ne dediğini anlamadım. Sadece yüzleri görüyor ve öfkeyle yumruklarımı savuruyordum. Biri yanağıma bir şey indirdi. Acı duymadım ama sendeledim. Sonra yine saldırdım. İşte o vakit McClain yere devrildi. Sirtını bir kamyonun çamurluğuna çarptı.

Fakat sonra çamurluğa tutunarak kalktı. Onun elindeki sivri uçlu uzun bıçağı görünce durakladım.

McClain, 'Tamam,' diye hırladı. Ağzından ve gözünün kenarından kan akıyordu. 'Seni delik deşik edeceğim...'

O zaman bile korku duymadım. Yalnızca nefret benliğimi kaplamıştı. Yumruklarımın bana yetmeyeceğini, daha iyi bir silah bulmam gerektiğini anladım. Biri beni kol ve omzumdan tutarak çekti. Ama dönüp onun elinden kurtuldum. İki kamyonun arasından koşup onarım tezgâhının üstünde gördüğüm bir boru parçasını kaptım. O sırada McClain saldırdı. Yana kaçarak boruyu indirdim. Bıçak yere, betonun üstüne düştü. McClain bağırarak kolunu tuttu. O sırada İves'in, 'Kavgayı kesin! diye bağırıldığını duydum. Ama alıdırmadım. Hepsi düşmandı. Onun için sonuna dek savaşacaktım. Elimden boruyu atarak Çavuş'un yüzüne tekrar tekrar vurdum. Yüzünden kanlar aktığını fark ediyordum. Sonra iki elimle gırtlığına sarıldım ve sıkmaya başladım. Birileri bağırıyordu. Ancak o yakıcı öfke yüzünden bir şey anlamıyordum. O canavarı öldürecektim.

Sonra başımın arkasına bir şey indi. Şiddetli bir acı duydum ve etraf simsiyah kesildi.»

Brand sigarasını söndürüp elleriyle dizlerini tuttu. Bacakları ağır zincirler yüzünden sızlıyordu. Başı zonklıyor, yaraları acı-

yordu. Yüzbaşı sessiz sedasız bakmaktaydı ona. Yüzünde hüznü bir gülümseme vardı. Nefret ya da aşağı görmeyle hiç ilgisi olmayan bu acı gülüş Brand'ı kederlendirdi. O anda gözlerinin önünde Kızılderililerle ilişkiler bürosunun şefi olan Mr. Canby belirdi. O da tıpkı bu Yüzbaşı'ya benziyordu. Canby ona liseyi bitirmesini ya da hiç olmazsa Gant'daki mokasen fabrikasına girmesini öğütlemiş, orada iyi para kazanacağını belirtmişti. Brand ancak ortaokula gidebilmişti. Aslında teknisyen olmak istiyordu. Fakat bulunduğu yerde teknisyenlere gerek yoktu. Sonra biri ona Adalardan söz etmişti.

Birden kendine geldi. Damon, «Demek bunun üzerine savaşmaktan vazgeçtin,» diyordu.

Brand öfkeyle başını salladı. «Onlar vaz geçti. Ben onların karşısında biraz eğilmektense ölmeyi yeğ tutarım.»

«Aynı şey.»

«Ne?»

Yüzbaşı, «Aynı şey,» diye tekrarladı. «Böyle isyan etmek yere yatıp üstünde tepinmelerine izin vermekle aynıdır. Hatta daha da kötü. Onlara seni paralamalarını söylüyorsun. Bunu istiyorsun.»

Brand durakladı. «Ben durumu böyle görmüyorum.»

«Başka nasıl görebilirsin? Burada oturmuş, kendini savunmayı reddediyorsun. Jarreyl ve onun adamlarıyla boğuşmaya kalkıyorsun, McClain ise, hastalık izni alarak Manilla'ya gitti. O hâlâ seninle alay ediyor. Bunun bir anlamı yok.»

Brand'ın çene kasları gerildi. «Nedenlerim var.» Damon dürüst bir adama benziyordu ve ona yeterince şey anlatmıştı. Fakat bir erkek ne olursa olsun bazı şeyleri kendisine saklamalıydı.

Damon cebinden çıkısını çıkararak, dalgın dalgın oynamaya başladı. «Biliyor musun,» diye mırıldandı. «O kadını korumana gerek yok. Mrs. Melburhazy. O kendisini kolaylıkla savunacak güçtedir. Çok tecrübelidir.» Brand hayretini gizleyemedi ama yüzbaşı ona bakmıyordu. Gözlerini çıkısına dikmişti. «Sen hâ-

lâ McClain'in istediği gibi davranıyorsun. Ağzını açıp bir şey söylemiyor, kendini mahvediyorsun... Böylece Çavuş'un tekrar kadınla birleşmesini de sağlayacaksın.»

Brand öfkelenerek itiraz edecek oldu. Fakat Damon elini kaldırıp ona engel oldu. Hâlâ bakışları üzgündü. «Pekâlâ, belki kadın bir nemfomanyak. Ya da hasta... Yahut bu tür şeylerden zevk alan zengin bir kadın. Zaten bu benim üstüme vazife değil. Yalnız sana bir şey söyleyeyim. Eğer o kadın güç duruma düşseydi, senin onurunu korumayı aklından bile geçirmezdi... Bana kalırsa mahkemede bu konu açılırsa itiraza kalkmamalı-sın.» Acı acı güldü. «Hiç üzülme... Zenginler böyle bir durumda hiç zarar görmezler. Sonunda azap çekenler seninle benim gibilerdir.»

Brand onu dinlerken sandığın üstünde kımıldanıp duruyordu. Damon denilen adamın akıllı olduğu belliydi. Her şeyi bir anda görüp anlamıştı. Kendisi bile durumun böyle olduğunu bu kadar kesinlikle sezememişti. Sonra o boynuz kaplı çakı da Mr. Canby'ninkine benziyordu. Bu iyiye işaretti herhalde.

Damon çakıyı kapatıp dikkatle onun yüzüne baktı. «Kavgayı kaç kişi gördü?»

«Bilemiyorum... Yedi ya da sekiz kişi.»

«Öyleyse Çavuş'un sana bıçak çektiğini de gördüler.»

«Evet ama bu bir şeyi kanıtlamaz. Hepsi de McClain'den korkuyor.»

«Bunu anlarız bakalım. Belki onların benden daha fazla korkmalarını sağlayabilirim. Seni bıçakla kovaladı değil mi?»

«Evet. Yana kaçmasaydım beni bıçaklayacaktı.»

Damon bir an durdu ve, «Bu iş sana kaldı,» diye mırıldandı. «Her şey senin elinde. Biraz talihin yardım ederse bu savaşı kazanırız. Ben kazanacağımızı düşünüyorum. Fakat kendin savaşmalısın. Hem de burada dövüşecek yerde, doğru dürüst, yani gereken şekilde savaşmalısın.» Elini kalçasına dayayarak öne doğru eğildi. «Sen iyi bir askerdin, Brand. Şimdiye kadar

sicilin de temizdi. Eğer istersen yine iyi bir asker olabilirsin. Şimdi söyle... Bunu istiyor musun?»

Brand karar verdikten sonra caymanın zor olduğunu düşünüyordu. Fakat karşısındaki adamın çizgilenmiş yüzüne, dürüst gözlerine bakınca Yüzbaşı'nın haklı, kendinin hatalı olduğunu anladı. Bu şekilde kendisini mahvedecek ve bir şey hallolmayacaktı. Estelle konusunda da yanılmış olduğunu biliyordu artık. Bu yüzden gururu fena zedelenmişti. Fakat karşısında beyaz bir adam... hem de bir subay vardı. O kendisini işe yaramaz kızılderili bir serseri olarak görmüyordu. Bu adam onu açık bir kitap gibi okumuş ve sonra karşısında oturup bunları kendisine anlatmaktan korkmamıştı.

Brand, «Peki, yüzbaşım,» dedi. «Denemeye değer.»

7

Tommy Damon bağırdı. «Ah, güneşin batışı yine Sikstin Şapeli'ndeki tablolara benzeyecek!» Küçük bir kız tavrıyla balkona doğru bakıyordu. Gökyüzünden kırmızı, altın ışıltılı bir sel akıyordu sanki. «İnanılmayacak bir şey bu. Öyle değil mi?»

Emily o yumuşak ve soğuk sesiyle, «Evet, öyle,» dedi. «Bazen bunun hemen hemen her şeye degeceğini düşünüyorum...»

Massengale ona bir göz attı. Ama kadının yüzünde sakın bir ifade vardı. Adam karısına hafifçe sitem etti. «Sevgilim bu akşam çok haşinsin. Tam bir Boston'lusun yani.»

Tommy, «Hiç olmazsa bu güzel görüntüyü sağlasın bize,» dedi. «Bütün gün beynimizi kavuruyor.»

«Ödül ve ceza, öyle mi?»

«Ah, hayır! Ben sadece ödüllere inanırım, Court.»

Dördü de güldüler. Massengale öne doğru eğilerek Tommy'nin eline vurdu. Adamın kendisini 'Court,' diye çağırması-

na izin verdiği birkaç kişiden biriydi Tommy. Damon böyle bir şey yapmaya kalkışsaydı ona tepeden tırnağa giydirdi. Ama Damon onu daima, «Yüzbaşı,» diye çağırmıştı. Şimdi de «Binbaşı,» diye çağırıyordu.

Massengale takdirle, «Böyle düşünmeli,» diye gülümsedi. «Ama iklimin insan denilen hayvanı etkilediği de kuşkusuz. Plastik sanatların tropik ve yarı tropik ülkelerden çıktığının farkında değil misiniz? İçeride dönük, mistik sanatların kaynağıysa kuzey. Sözel gelişimi birinci sınıf bir İskandinav ressamı hayâl edebiliyor musunuz? Ya da Akdeniz'den çıkma bir Sibelius?»

Emily usulca, «Scarlati Napoli'liymiş sanırım,» dedi.

«Tek bir istisna bu. Aslında biz sanatların en mistiği olan müziği kuzeye bağlarız. Wagner, Bach, Mozart. Tanımlayıcı, renkli sanatınsa güneye özgü olduğunu düşünürüz. Leonardo, Titian, El Greco ve öbürleri.»

Damon ona sordu. «Ya edebiyat?»

Massengale, «Bunu henüz düşünmedim,» diye cevap verdi. Tekrar güldüler. «Ama bazen hayatın, bize verilen izinler ve savaş üniformaları gibi, bir dizi ödül ve cezadan oluşmuş olduğunu düşünüyorum. Galiba Emily'nin o vahşi New England Kalvinizmi bana da geçmeye başladı. İşte o yüzden her akşam güneş batarken Aztek tanrıları Huracan ve Quetzalcoatl'a dua ediyorum. Buradaki bu küçük kartal yuvasını da böyle elde ettim.»

Tommy ona takıldı. «Beni kandıramazsın, Court. Bu küçük kartal yuvasını eline nasıl geçirdiğini biliyorum ben. Louis Martegeray'a pek şirin bir şekilde baskı yaptın.»

Massengale sanki sarsılmış gibi gözlerini kırıştırdı. «Hayatım! Uzaklardaki bu cepheye aşağılık bir muvazzaf askerim ben. Başımı eğer ve hizmet ederim.»

«Evet ama bunu hepimizden çok daha zarif bir şekilde yapıyorsun...»

Massengale bakışlarını yüksek tavanlı, aydınlık odada dolaştırarak gülümsedi. Kafesli pencereler yarı saydam sedeften

yapılmıştı. Zemin maundandı ve kırmızımsı cam gibi parlıyordu. Bir duvarın önündeki İspanyol konsolu iki yüzyıllıktı. Salonda gül ağacından yapılmış alçak tabureler, canavarlar ve değişik balıklarla süslü porselen lambalar, ifil tahtasından masalar vardı. Evet, kusursuz bir zevkle döşenmişti burası. Bütün bunları Manila tepelerindeki büyük eve dikkatle, ağır ağır toplanmıştı. Çok usta ve terbiyeli hizmetkârları vardı. Karargâhtakiler, Massengale'lerin ziyafetlerinden sık sık söz ediyor, haset duyuyorlardı. Adamın uyandırmak istediği izlenim de buydu. Ciddi, hattâ kasvetlice bir zerafet. Massengale bunu neşesiyle aydınlatıyordu. Ama adam en çok bu akşamki gibi toplantıları seviyordu. Öteki baskılardan, çabalardan uzak dört kişilik sade bir yemek. Kafaları acınacak kadar ağır çalışan, dar görüşlü amirlerini etkilemek zorunda da değildi şu anda. Sözgelisi Farquahrsen gibilerini. O boş kafalı budala, Hindistandaki garnizonda yaşayan bir İngiliz subayı olduğunu hayal ediyor ama o arada California'ya özgü beden hareketlerinden de vazgeçmiyordu. Dünyanın şu son yirmi yılda tanınmayacak kadar değiştiğinin farkında bile değildi. Böyle çöp sepetine atılmaları gereken insanlarla çalışmak...

Tommy, «Emily,» diyordu. «Bu salça nefis...»

Kadın usulca gülümsedi. «Beni övme. Bu Courtney'nin işi. Soslari ve salataları o kontrol eder. Bu durum Asunta'yı çıldırıyor ama o yine de dayanıyor.»

Massengale mırıldandı. «Böyle yapmak zorunda.»

Tommy şaka etti. «Hah! Kadife eldivenin içindeki çelik pençe. Ama onlar bağımsızlıklarına kavuştukları ve biz de vatana dönmek zorunda kaldığımız zaman ne olacak?»

Adam gözlerini kısarak başını salladı. «İmkânsız bu.»

«Ama Başkan Quezon bunun için Amerika'ya uçmadı mı?»

«Yine de olacak gibi değil bu. Parlementonun nasıl çalıştığını hiç seyrettin mi? Bir horoz dövüşü bundan daha vekarlıdır.»

Damon sordu. «Sence bu adaları ne yapmamız gerekiyor, binbaşım?»

«Hemen Amerika'yla birleştirmeliyiz.»

Yüzbaşı kaşlarını kaldırdı. Tommy bağırdı. «Ama biz bunu yapamayız. Öyle değil mi?»

«Neden? O acayip anayasalarına göre ,yine de onların savunulmalarından biz sorumluyuz. Niçin buraya da Kuzey Bölgeleri gibi ileride eyalet olacak bir kesim gözüyle bakmayalım? Herkes artık bizim topraklarımızı genişletemeyeceğimi düşünüyor. Sanki Pasifik Okyanusu kutsal bir engelmış gibi. Neden? Herhalde Hawai'den vazgeçecek değiliz. O halde niçin Filipinler konusunda böyle sessiz davranıyoruz?»

Massengale konuşmasını sürdürerek bu konuyu inceledi. Bir yandan da öbürlerinin yüzlerine bakıyordu.

Karısının çehresi uysaldı ama düşünceleri fazla anlaşılmıyordu. Damon saygılı ve dikkatli, Tommy açık açık hayran ve heyecanlıydı. Genç kadının gözleri mumların ışığında parlıyordu. Dudakları onu daha güzel ve sarsıcı bir hale sokan o şirin şekilde aralanmıştı.

Massengale, «Bu yayılma bir bakıma çok gerekli,» diyordu. «Ayrıca soluk almak kadar da normal bir şey.»

Emily usulca mırıldandı. «O zavallı kızılderili için pek de öyle sayılmaz.»

Tommy bağırdı. «Tanrım! Kızılderililerin sözünü etmeyin! Kızılderililer konusunda bir tek kelime daha söylenirse avaz avaz bağıracağım!»

Emily, «Ah, evet,» dedi. «Savaş Divanı. Sen çok soyluca davrandın, Sam.»

Damon alaylı ve kederli bir gülümseyişle cevap verdi. «Teşekkür ederim.»

Tommy açıkladı. «Bu yüzden hepimizi de çıldırttı. Sabahlara dek oturarak savunmayı hazırladı. Bir *caraboa*'yı boğacak kadar cilt cilt eser okudu. Saçma! Onu gören de Emile Zola'yı savunduğunu sanırdı... Sözleri sona erdiği zaman mahkeme salonundakilerin yarısının gözlerinin yaşarmış olduğunu söylediler. Ama ben buna inanmıyorum. Ya sen, Court?»

Onun dudaklarını seyreden Massengale güldü. «Bugün zavallı kızılderiliye. Eğitilmemiş kafasıyla, Tanrı'yı bulutlarda görüyor. Onun sesini rüzgârda duyuyor...» Son günlerde Brand davası karargâhta çok ilgi uyandırmıştı. Yemekhanelerde neşe, öfke ve şiddetli tartışmalara yol açmıştı. Herkesin kendine göre bir fikri vardı: Bir eri disiplin altında tutamadığı için suç McClain'deydi. Kabahatlı, o bölümü öyle budalaca yöneten Jarreyl'di. Damon iyi kalpliydi ama ne yazık ki fazla heyecanlıydı. Üzerine vazife olmyan şeyler burnunu sokmamalıydı o.

Massengale bütün o tartışmaları alayla dinlemişti. Tabii Melburhazy adlı kız meselesi dinamitten farksızdı. Onun işe karıştığı resmen kesinlik kazandığı takdirde sonuç kötü olabilirdi. Albay Fahrquahrson, Damon'a fena halde kızmıştı. General Whitley'in olayın bütün Adalarda fazla ilgi uyandırmasına sinirlenmiş olduğu söyleniyordu. Ama Yüzbaşı kız meselesini ustalıklarla konu harici bırakmış, olay sabahı McClain'in içki içtiğini ve Brand'ı bıçakla kovaladığını kanıtlamıştı. Mahkeme pek kısa bir süre düşünmüştü. Brand beraat etmiş ve dosya da kapatılmıştı.

Massengale şimdi bütün bu karışıklığa neden olan genç adamı süzüyordu. Masanın öbür ucunda oturan Damon dikkatle yemeğini yiyor ve karısını dinliyordu. Massengale'i hayâl kırıklığına uğratmıştı Damon. O davayı üzerine almakla budalalık etmişti Yüzbaşı. Çünkü bu, yalnızca güçlü kimseleri ona düşman etmiş, bir yarar da sağlamamıştı. Şimdi Fahrquahrson ve subayların yarısı Damon'un bir Bolşevik olduğunu düşünüyordu. Samuel'in kusuru da buydu. Bütün becerikliliğine rağmen hâlâ bir delikanlı gibiydi o. Damon'da bir delikanlının heyecanı vardı.

Massengale gözlerinde alaycı bir pırıltıyla, «O soylu kızılderili nasıl?» diye sordu. «Uygun şekilde minnet duyuyor mu?»

Yüzbaşı'nın yüzü iyice ciddileşti. «Evet. Minnet duyuyor.»

Tommy bağırdı. «Ah, Court! Böyle bir soruyu nasıl sorabiliyorsun? Adam çılgına döndü, Sam'e tapıyor adeta. Onu dünya-

nın öbür ucuna kadar izleyeceğini söylüyor. Sam'in emireri olmak istiyor.»

Massengale açıkladı. «Bundan daha kötüsü de olabilirdi.»

«Ama Sam buna razı değil. Brand'ın daha yükselebileceğini söylüyor. Emireri olduğu takdirde bunun, ilerlemesini engelleyeceğini düşünüyor.» Emily başını salladı. Saçları usulca boyuna süründü. «Sam'e çok bağlı Brand! Hepsi de öyleler. Yanılmıyorsam bu, 'Aşağıdan yukarıya sadakat,' diye tanımlanıyor.»

Damon, «Evet, öyle,» dedi. «Tommy'nin sözünü kesmesine izin verme, binbaşım. Sen yine varsayımını anlat.»

«Ah, evet... Bağışla, Court.» Tommy'nin şirin ve üzgün bir hali vardı. «Ben buraya, bu saraya geldiğim zaman adeta sarhoş oluyorum. Ama gerçekten burayı almamız gerektiğine inanıyor musun? Filipinleri almamız gerektiğine yani?»

Massengale ciddi ciddi başını salladı. «Evet. Ve bu bakımdan doğru yoldayız...» Adam konuşmasını sürdürürken yine Damon'ları inceliyordu.

Tommy çenesini ellerine dayayarak öne doğru eğilmişti. Büyülenmiş gibiydi. Ama Massengale'in istediği Damon'du, bu kadın değil. Birçok subay çabucak onun etkisinde kalmıştı. Rye-tower ya da Burchardt gibi. Onun ateşli destekçileri kesilmişlerdi. Birer «Massengale'in Adamı» durumuna girmişlerdi. Bu gruptakiler Massengale'in sonunda en güçlü yere çıkacağından emindiler. Bazılarıysa şaşırarak ya da korkarak Binbaşı'dan uzaklaşmışlar, ona sokulmamaya çalışmışlardı. Zavallı Storey gibi. Ama Samuel bu ikisini de yapmamıştı. Dikkat ve saygıyla davranmıştı. Fakat Massengale'in onun etkilediğini kesinlikle anlamasını sağlayacak son ve ani uysallığı göstermemişti.

Adam birdenbire sustu. «Bu kadarı yeter...»

Tommy itiraz etti. «Ah, susma. Seni dinlerken kendimi Bismarck sanıyorum. Ya da Clemenceau. Dünyanın haritasını yeniden çiziyorum...»

Massengale güldü. Yarı kapalı gözlerinin arasından kadına

bakıyordu. Tommy de hissetmişti aynı şeyi. Bu değıştirme, kontrol altına alma ve sahip olma açlığını.

«Sahi baban nasıl?»

«Ah, iyi. Çok mutlu. Öğretmenlik hoşuna gidiyor. Bu yeni kuşağın herkesin sandığından daha zeki olduğunu söylüyor.»

Massengale, «Baban olağanüstü bir adamdır,» dedi. «O büyük zekâ... Uygun tavırlar... Siyasete atılmayı hiç istemedi mi?»

Tommy hayretle gözlerini kırıştırdı. «Hayır... Sanmıyorum.»

«Yazık... Onu İçişleri Bakanı olarak göremiyor musun? Babanda hem o güç var, hem de incelik.»

«Ah, evet. Bu tam ona göre bir şey.» Kadının gözleri parlıyordu. «Her şeyi yoğurur, biçimlendirir...»

«Tabii.»

«Ama hiç bir zaman dikkati üzerine çekmekten hoşlanmaz. Bu bakımdan hemen hemen Sam kadar kötü o da. Babam bir subayın siyasete hiç bir zaman karışmaması gerektiğine inandı daima.»

«Evet, eski töre bu. Ama artık bunlar da değışiyor. Belki senin de Quetzalcoatl'la Huracan'a dua etmen iyi olur.»

Tommy güldü. İri gözleri pırıl pırıldı. Massengale bir an durgun ve derin bir göle benzeyen bu gözlere dalıyormuş gibi bir hisse kapıldı... Mum ışığında yüksek arkalıklı İspanyol iskemlesinde oturan kadın pek güzeldi. Canlı ve incedi. Yüzünün heyecan uyandıran ince hatlarını babasından almıştı. Yarı büyülenmiş gibi ona bakan Massengale genç kadını bir an müstehcen bir tavırla sere serpe bir kanapeye serilmiş halde gördü. Güzeli yüzü içkiden kızarıp şişmişti. Saçları karmakarışık. Elbisesi yırtılmıştı. Ortaya çıkmış olan kalçalarına kir, kan ve pislik bulaşmıştı. Adamın kalbi yerinden oynadı sanki. Sonra bu hayâl kayboldu ve o eski korku belirdi. Massengale önüne baktı.

Tommy, «Asıl Sam'ın siyasal hayata atılması gerekir,» di-yordu. «Savaş Divanı'nda kazandığı başarıdan sonra şart bu.

Ama o böyle bir şeyi hiç bir zaman yapmaz. İnsanlar neden bu kadar ters oluyorlar?»

«O öldürücü kusur yüzünden.» Massengale kadının sigarasını yaktı. Tommy'nin kirpiklerinin usulca yanaklarına doğru inişini seyrediyordu. «Kusursuz olmamızı istemezsin değil mi?»

Kadın, «Ah,» dedi. «Herkes öyle değil ki. Senin bir tek kusurun bile yok...»

O tanıdık endişe Massengale'in kalbine süzüldü yeniden. Adam yağ bıçağını ritmik bir şekilde parmaklarının arasında döndürmeye başladı. Neşeyle, «Belki beni yeteri kadar tanıımıyorsun...» diye mırıldandı.

Ondan sonra da sofradan kalktılar. İki kadın oturma odasına gittiler. Massengale'le Damon da çalışma odasına.

Binbaşı, «Bir oyuna var mısınız?» diye sordu. «Ne dersin?» «Eğer sen istiyorsan, binbaşım, tabii.»

Ramon satranç takımını, bir şişe Grand Marnier konyak ve kadehleri getirdi. Karanlık basarken oynamaya başladılar. Manila'nın gürültüsü uzaktan uzağa işitiliyordu.

Bir süre sessizce oynadılar. Massengale ne yaparsa yap-sın, Damon onun saldırılarını ustalıkla karşılıyordu. Sanki Yüz-başı onun yapacaklarını önceden seziyordu. Massengale sinirlendi. Yarı öfkелendi. Pek acayip bir durumdu bu.

Oturma odasında Tommy bir ara kısaca güldü. Massengale omzunu silkerek saatine baktı. Gülünç bir durumdu bu. Geç olmuştu. Ayrıca gece için başka plânları vardı.

Birdenbire, «Samuel,» dedi. «Bu kadar oyun yeter. Berabere kaldığımızı düşünelim. Olur mu?»

«Tabii.» Damon gülümsedi. «Berabere kalmış olmaya dünden razıyım.»

«İyi.» Massengale kadehlerine tekrar bir parmak konyak doldurdu. Bir süre Nanking'in Japonya'dan istediklerinden söz ettiler. «Sen bu konuda ne düşünüyorsun, Samuel?»

«Bence Chiang Kai-shek hata ediyor. İç işlerini çözümlmek için yabancılardan yardım istemek tehlikeli bir siyasettir. Japon-

lar yalnız bununla kalmayacaklardır.»

Binbaşı birdenbire, «Samuel,» dedi. «Zamanını ziyan ettiğini söylersem ne tepki gösterirsin?»

«Hangi bakımdan ziyan ediyorum?»

«Her bakımdan.» Massengale Yüzbaşı'ya doğru döndü. «Dinle. Gleason yakında nakledilecek. Bazı nedenlerden dolayı. Belki bunları biliyorsun, belki de bilmiyorsun. MacArthur'un maiyetine girmeye ne dersin?»

Yüzbaşı gülümsedi. «Şu ara beni kimsenin maiyeti arasında görmek istediğini sanmıyorum.»

«Yo... General'e senden söz ettim. Eğer bu iş seni ilgilenendiriyorsa, bunu sağlayabilirim. Ama tabii artık Brand olayına benzer şeyler olmaması gerektiğini sana söylememe gerek yok.»

Damon başını sallayarak dudaklarını büzdü. «Şey... Teşekkür ederim, binbaşım.. Ama benim yerim kıtada.»

«Saçmalama. İster kıta olsun ister karargâh, yerin en yararlı olacağın mevkidir. Yeteneklerinin tanınacağı bir mevki. Komutanlık konusunda fazla titizsin, Samuel. Bu soyluca bir şey ama bir yararı da yok. Çoğu insanın istekleri basit, ufukları da sınırlıdır. Bunlar McClain gibi alkolik olurlar sonunda. Ya Brand gibi kadınlara takılırlar. Ya da çevrelerini kırıp geçirmek isterler. Veya baskı altında tutulması imkânsız, vuzuhsuz hayallerle yeteneklerini ziyan ederler. Sonuçta bir lideri... ya da istersen bir kahramanı, diyelim,... alelâde insanlardan ayıran nedir? O da en aşağılık bir insan gibi yemek yemek ister. Yorulur. Barsaklarını boşaltmak gereğini duyar. Onu ötekilerden üstün kılan zekâsı, gördüğü eğitim ve görüş açısının esnekliğidir. Ama bunlardan daha da önemlisi onun yılmaz iradesidir. Iradeyle olaylara, insanlara hâkim olmak konusundaki değişmez isteğidir bu. Çoğu insanda bu güç yoktur.»

Nebraska'lı usulca, «Çok iyi bir komutan askerlerine, 'Hepiniz birer lidersiz,' demişti,» cevap verdi. Sanki bir yalvarıştı bu.

«Ah, evet. Umutsuz bir durumda askerlere söz geçirmek için uygulanan hayran olunacak bir yöntem bu. Düşman bir ülkede tuzağa düşmek, geri hizmetinde savaşmak, isyan korkusu filân... Ama aslında onun bu sözlerinde bir an için bile ciddi olduğunu sanıyor musun?» Damon evet anlamında başını salladı. «Ama Samuel, makul ol. Vasat bir asker en basit komuta sorunlarını bile kavrayamaz.»

«Tabii kavrayamaz. Çünkü ona böyle bir fırsat verilmemiştir.»

Massengale başparmağının tırnağını dişlerine vurdu. «Ah, Tanrım! Seni o vahşi atların kışneyerek dolaştığı ülkenin etkisinden ne zaman kurtaracağız?»

Damon gülümsüyordu ama Binbaşı onun kızmış olduğunu da farkındaydı. Bu da belli belirsiz bir şekilde Massengale'in hoşuna gidiyordu. Çünkü bu, onun Nebraska'nın sınırlarını aştığını gösteriyordu. Ama bir şey daha vardı. Dokunamadığı, yorğuramadığı bir şey. İşte bu Binbaşı'yı sinirlendiriyordu. Kısa bir sessizlikten sonra, «Sen kurallara uymayan bir insansın, Samuel,» dedi. «Çevrendekilerden çok farklısın. Kendi sınıfının çıkarlarına bağlanmayı başaramamışsın.»

«Kendi sınıfımın mı?»

«Evet. Sen artık gerçek bir subaysın. Otuz yaşında, adamlarına analık eden, kimini seven, kimini tekmeleyen bir assubay değilsin. Bir zamanlar kısa bir süre için öyleydin. Biraz eksantrik bir insan olmanın bir zararı yok. Belki büyük bütün liderlerin de öyle olmaları gerekir. Ama öyle olmakla da ün yapmalısın. Bu sadece romantik ve zararlı bir şeydir. Söz gelişi o Brand meselesi... Başını derde sokmaktan başka ne işe yaradı? Enerjini boşuna harcadın. Brand bir tek insan. Üstelik bir er.»

«Doğru, binbaşı.» Ve Damon'un yüzünde çok ciddi ve sert bir ifade belirdi. Massengale kısa bir an korkunun verdiği o yoğun heyecanı duydu. Damon ekledi. «O sadece bir tek kişi.»

«Oysa senin görevin kalabalık bir insan grubuyla ilgili. İşte bir komutan olarak başarın, bu soruna nasıl çözüm getirdiğine bağlı.» Damon sesini çıkarmadı ama Massengale onun bir şey söylemek istediğini biliyordu. Sözlerini sürdürdü. «Kendine dürüstçe bir bak. Süsü püsü, romantik hisleri bir yana bırak. Kaçmağa sapma. Sen hırslısın, enerjiksın. Bilgiye karşı bir açlığın var. Bu da güçlü olmak demektir. Hareketli iradeni, atıl kurallara uygulamak istiyorsun. Ama çağına hiç ayak uyduramıyorsun. Onunla birlikte ilerleyemiyorsun.»

«Öyle mi?»

«Evet, açıkça öyle.» Massengale öne doğru eğildi biraz. «Biz şimdi bir merkezleşmeye, bir otoriter kontrol devresine giriyoruz. Tarihin o uzun sallantısının bir parçası bu. Otoriteden anarşiye, sonra tekrar otoriteye.» Arkasına yaslanarak belirli bir karşılık bekledi. Bağırma, tartışma hattâ homurdanma.

Ama Damon cevap vermedi. Bambu koltukta hareketsiz oturuyordu. Onda iyi atletlerin dinlenme anlarında görülen o garip ve zarif hal vardı. Uykusu gelmiş, sersemlemiş gibiydi. Ama Massengale yanlarındaki paravanın arkasından bir el bombası atıldığı takdirde Yüzbaşı'nın yıldırım gibi ayağa fırlayıp bir şeyler yapacağını biliyordu. Hem de doğru olanı yapardı. Bu düşünce bir an adeta umutsuzluğa benzeyen bir korkuya kapılmasına neden oldu. Ama sonra geçti bu... Damon'la ne mükemmel bir ekip oluşturacaklardı. Damon bütün enerjisini saha komutanlığına verirken, kendisi de usta bir stratejici, plâncı ve diplomat olarak Bakanlığın iç entrikaları arasında yükselecekti. Ama Massengale'in lider olacağı nasıl hareket edileceği konusunda karar vereceği de, daha başlangıçta kabul edilecekti. Samuel de kendi niyetlerini ve ona bağlı olduğunu kuşku götürmeyecek bir şekilde kanıtlamalıydı. Zaten sorun da buydu...

Ani bir heyecanla, «Samuel,» dedi. «Savaşa gireceğiz. Hem de pek yakında. Bunun farkında mısın?»

«Evet, farkındayım.»

«Büyük, yoğun, mahvedici bir savaş. Çölde, ormanda, buzların üzerinde çarpışacağız. Bu sefer, öbürleriyle birlikte müt-hiş kayıplar da vereceğiz.»

«Korkarım haklısın. Bütün bunlar o kadar gereksiz ki...»

«Hiç bir savaş gereksiz değildir. Savaşlar, insanlar bunu istedikleri için çıkar. Bunlar insan karakterinin çok derin bir güdüsünü duyurur. Savaşmak da, yemek yemek ya da çiftleşmek gibi kaçınılmaz bir şeydir.»

Damon ağır ağır, «Çok önemli bir biyolojik ihtiyaç,» dedi.

Massengale ona bir göz attı ama Yüzbaşı gülmüyordu. «Evet. Bir Alman bunu böyle tanımlardı kuşkusuz... Evet, savaş çıkacak. Bunu sen de biliyorsun, ben de. Önemli olan savaş çıktığı zaman en yararlı yerde olmak. En büyük baskıyı yapabilecek bir yerde.»

Damon kaşlarını çattı. Massengale onun bu sözleri beğenmediğini sezdi. Onun gibi bir adama bu sözleri söylemesi yanlış. Bunun bir yararı olmazdı. Geçici olarak iltifata başvurdu.

«Fox'la çok başarılı oldun. Adamlarla ilişkiler konusunda gerçekten mucizeler yaratıyorsun. Ama senin yeteneklerin bütün bunlardan çok daha üstün. Bir bölükle hiç bir zaman yetinemezsin. Hattâ bir kıtayla bile. Sen böyle işler yaptırılmayacak kadar değerlisin zaten. Kendini oraya, erlerin arasına neden gömüyorsun?»

Damon, «Ben emredilen yerde hizmet ederim,» dedi. «Gönderildiğim yere de giderim.»

«Haydi, canım, bu cevap değil!» Massengale biraz öfkelenmişti. Bunu sesiyle de belli ediyordu. «Vatanına daha önemli, daha fazla yetkileri olan bir mevkide çok daha etkili bir şekilde hizmet edebileceksen, bu sorumluluktan kaçınamazsın. Aksi takdirde, tıpkı ayyaşlığa sürüklenen bir subay gibi sorumluluktan kaçmış sayılırsın.» Elini kaldırdı. «Söyle bana: Bir tümene komuta edebilmek için canını bile verirdin değil mi?»

Damon kısa bir sessizlikten sonra, «Evet,» diye cevap verdi. «Bir tümene komuta etmek isterim.»

«İyi ya. Güç sahibi olmaktan başka nedir bu? Bölüğün yetmiş katına çıkarılmış olmaz mı? İyi düşün ve bana bir cevap ver.»

Damon kamburunu çıkararak öne doğru eğilmiş, kollarını dizlerine dayamıştı. «Doğru. Bu güç demekse herhalde bunun zevkini çıkarırdım.» Başını kaldırarak Massengale'in gözlerinin içine baktı. «Teklifine de çok teşekkür ederim. Bunun gerçekten fevkalâde bir fırsat olduğunu biliyorum. Ama şunu da söylemeliyim, bizim çocuklarla kalmam gerekiyor.»

Bir sessizlik oldu. Massengale yeşim taşından yapılmış uzun bir ağızlığa bir sigara takarak yaktı. Öfkesinden karın kaslarının gerilmiş olduğunu farketmiş ve şaşırılmıştı. Haşin bir amansızlıkla, 'Samuel konusunda yanılmışım,' diye düşündü. 'Hırslı değil o. Gerçek bir değeri de yok. Ordudaki daima delikanlı olarak kalmış kimselerden. Duygular ve hayaller yüzünden sersemlemiş... Bu Nebraska'lı benim istediğim gibi bir yardımcı olamaz. Şu genç Fowler'ı bir yoklayayım. Bakalım o ne söyleyecek?'

8

Dağlar sanki iri bir çakmak taşından koparılmış gibi duruyorlardı. Kış akşamında sivri kayalar kapkaraydı. Sibiryâ'dan bir rüzgâr esiyordu. Bu rüzgârın ilerleyişini durduracak hiç bir engel de yoktu.

Damon duvardaki açıklıktan biraz uzaklaşarak yere oturdu. Ayakları soğuktan uyuşmuştu. Durmadan tırmandıkları için sırt ve üst bacak kasları titriyordu. Çıplak, dar odada bir grup adam bir köşeye çökmüşlerdi. Onlar Damon'un gördüğü en zalim ül-

kede bu berbat, küçük odaya erişebilmek için acı soğukta zorlu kırk milden fazla aşmışlardı. Yirmi dört saatten daha uzun bir süreden beri de sıcak yemek yememişlerdi. Odadakilerin içinde en kalın elbiseli olan kendisiydi. Ve soğuk onun da iliklerine kadar işlemişti.

Lin Tso-han yumuşak bir ısrarla konuşuyordu. İnce, yorgun suratlı ve kalın, kara kaşlı bir adamdı. Arkasında bütün işaretleri sökülmüş mavi, alelâde bir er üniforması vardı. F'eng Po-c-hou ise onu sakın sakın dinliyordu. Lao Kou yani «İhtiyar köpek,» diye çağırdıkları, yaşlı, cin suratlı adam boğuk sesle bir şeyler mırıldanıyordu. Burnu ve yanağı üzerinde uzanan yara soğuktan morarmıştı.

Damon onları dikkatle dinliyordu. Bu yüzden başı ağrımaya başlamıştı. F'eng'in müfrezesi doğudan Wu T'ai'ye saldırıya geçiyormuş gibi yapacak, sonra da ateşi keserek Japonları köyden Yen Teh vadisine doğru çekecekti. Kararlaştırılan dakikada Lin adamların çoğunu alarak köye saldıracak ve zayıflayan garnizonu ortadan kaldıracaktı. Ama işin kötüsü, güneyden bir Japon birliği Wu T'ai'ye doğru geliyordu.

Damon potinlerini çıkararak ayaklarını ovdu. Sağ ayağıyla sol ayağının çoraplarını değiştirdi. Plânlar ve harekât. Savaş. Bu dünyada hiç bir şey bedava değildi. Kara Kaplan Dağlarındaki bu odada çömelmiş olan şu Çinli gerillalar kadar iyi bilen de yoktu bunu.

Damon başını çevirdi ve elmacık kemikleri çıkık bir adamla göz göze geldi. Siyah çekik gözleri vardı. Bir Çinli için oldukça iri yarı sayılan bu adama 'Eskimo' diyorlardı. Eskimo gülerek başını salladı. Damon da gülümsedi. Eskimo elinde Birinci Dünya savaşından kalma bir Fransız tüfeği tutuyordu. Bu silâh nasıl olmuştu da en sonunda Shansi'de bir gerillanın eline geçmişti?

Damon Çince ağır ağır, «Kaç kurşunun var?» diye sordu.

«On iki.» Eskimo gururla pantolonunun cebine vurdu. Kurşunlar şıkırdadı.

Damon'un yanında oturan P'ei Hsien toprağa kurşunla yazı

yazmaya çalışıyordu. Düzgün yuvarlak suratlı, zayıf bir delikanlıydı. Yazı yazmasını yeni öğreniyordu. Eskimo ise ne okuma biliyordu ne de yazma.

F'eng ayağa kalkmıştı. «Tsui ho sheng li,» dedi. Bu sözlerin ne demek olduğunu anladı Damon. «Son zafer için.» İki Çinli de ciddi ciddi el sıkıştılar. F'eng dışarıya, rüzgâra çıktı. Bir dakika sonra da müfrezenin uzaklaştığını duydular.

Damon'a bir göz attı Lin. Kaşları kalkıp indi. Sonra da Lao Kou ve daha genç olan iki Çinliyle konuşmaya başladı.

Acaip bir şeydi askerî bir gözlemci olmak. Hattâ hoş gitmeyecek bir görevdi bu. Damon Japonlara karşı girilen ilk harekâta katılacaktı; burada sıkılıyor, kendisini fazla buluyordu. Bu tür işler ona göre değildi. Bunu Massengale fevkalâde bir şekilde başarırdı. Oturur, olayların gelişmelerini seyrederdi. Ama Albay Metcalfe Damon'u seçmişti işte. Damon da kendisine tanınan kısa sürede elinden geldiği kadar hazırlanmıştı. Çin'e gidecekti. Dünyanın öbür ucuna. Onun için de hazırlıklı olması gerekirdi.

Ama genç adam Tommy'i hesaba katmamıştı...

«Ama Sam...» Tommy ona hayretle bakıyor, dudakları kıpırdıyordu. Sonra çabucak başını salladı. «Şaka ediyorsun... Herhalde şaka ediyorsun.»

Damon, «Hayır,» dedi. «Gerçek bu.»

«Çin! Altı ay sonra yerini değiştirecekler. Bu pis, iğrenç hamamdan kurtulacağız! Vatanımıza dönebileceğiz!»

«Şey... Sen istiyorsan gidebilirsin.»

Kadın bağırdı. «O deyişi kullanma! Bayağı, iğrenç bir söz bu.» Tommy alışverişten dönmüştü. Yeşilimsi mavi blûzu yer yer sırtına ve göğüslerine yapışmıştı. «Sen mi istedin bu görevi?»

«Hayır. O beni istedi. Matcalfe yani.»

«O budala!» Tommy haşin haşin güldü. «Ah, hayır, hayır, o da senin gibi yanlış anlaşılmış bir kahraman!»

«Tommy, dinle...»

«Donny ne olacak?»

«Donny mi?»

«Evet, Donny. Bu konuyu seninle yeteri kadar tartıştık. Baguio'daki okul gülünç bir yer. Donny orada üniversiteye gitmeye hazırlanamaz. Onun Amerika'da bir iki yıl iyi bir okulda hazırlık kursları görmesi gerekiyor. Bunu sen de benim kadar iyi biliyorsun.»

«Onu da Amerika'ya götürebilirsin...»

«Ya ben ne olacağım? Evet, ben! Ben bu sıcak kayanın üzerinde kavrulurken, sen rahatça pagodaları dolaşmanın zevkli bir şey olduğunu düşünebilirsin. Hayır!» Tommy'nin sesi yükseldi. «Yeter! Yeter artık! Sen tatil yaparken...»

«Bu tatil değil!»

«Ben burada, bu pis, iğrenç ülkede sürüneceğim, öyle mi?» Sesi öfke ve üzüntü doluydu. «Bu inatçı, bencil deliliğe yeteri kadar katlandım! Artık dayanacak değilim. Yeter!»

Damon kadını omuzlarından yakalamış ağır ağır sarsıyordu. «Bu bir eğlence değil. Hattâ... beni şimdiye dek kimsenin gitmediği bir yere yolluyorlar... Bu benim hayatım boyunca yapabileceğim en önemli şey olabilir. Onun için gitmeye razı oldum... Artık kendini topla, Tommy.»

Kadın korkudan irileşmiş gözlerle ona baktı. «Nereye gidiyorsun?»

«Kuzeye. Shansi'ye.»

«Ama... onlar... haydutlar ve katillerden oluşmuş bir grup... Seni öldürecekler.. Sırf elbiselerini ve kâğıtlarını alabilmek için...»

«Belki... Ama sanmıyorum.»

Tommy ona bir süre daha baktı. Sonra öfkeyle karışık bir çaresizlikle kolunu kaldırıp indirdi. «Ah, Sam! Artık dayanamayacağım! Dayanamayacağım!» Dönerek yatak odasına kaçtı.

Daha sonra barıştılar. Bir dereceye kadar. Metcalfe'lar ve öbürleri Damon'u geçirmeye geldikleri zaman Tommy de neşeli ve metindi. Tam bir asker karısı gibi davranıyordu yani. Ama Damon uçağa gitmeden önce karısını öptüğü zaman, Tom-

my'nin yüzünde o ana dek gördüğü gülümseyişlerin en kederlisi vardı. Damon bencildi. Karısına ve çocuğuna ihanet ediyordu. Öyle mi? Damon bu fikirde değildi ama gizli bir acıyla artık karısıyla arasının hiç bir zaman eskisi gibi olamayacağını anlıyordu...

*
**

Odaya derin bir sessizlik çökmüştü şimdi. Lin Tso-Han, Damon'a bakarak çabucak gülümsedi. Kusursuz Fransızcasıyla, «Bakalım, göreceğiz,» dedi. «Savaş plânıma ne diyorsunuz, Ts'an Tsan?»

Damon köşeye giderek Çinlinin yanına oturdu. Evet, yanlış anlamamıştı. Çinliler birkaç gün önce getirilen ecza malzemesini ele geçirmek istiyorlardı. «Peki neden yardımcı güçleri pusuya düşürmüyorsunuz?»

Lin gülümsedi. «Onlar fazla güçlü. Zaten bu sefer bizim için daha önemli olan o ilâçlar. Onlara ne kadar ihtiyacımız olduğunu bilemezsiniz.»

Damon bir şey söylemedi ama son altı hafta kampları, derme çatma hastaneleri dolaşırken o da bu durumu anlamıştı. «Ya F'eng Po-çhou Japonları dışarıya çekmeyi başaramazsa, albay?»

«O zaman bu baskından tümüyle vazgeçeriz. Biz üstün olduğumuzu iyice anladığımız zaman saldırırız. Hiç bir zaman kaybedeceğiniz bir çarpışmaya girmemelisiniz, Ts'an Tsan. Gerilla savaşı bu.»

«Ama ya savaşı birdenbire kaybetmeye başlarsanız, albay?»

«O zaman dağılırız?»

«Dağılır mısınız?»

Lin kemikli ellerini açtı. «Kayboluveririz. Sonra da T'eng-shi'de tekrar toplanırız.»

Damon, 'Savaşmak için amma da delice bir yöntem,' diye düşündü. 'Çok çılgınca bir usul.'

Bir asker içeri girerek Lin'e çabucak bir şeyler söyledi. Adam başını salladı. Sonra da Damon'a dönerek, «Artık bekleyeceğiz,» dedi. Gülümseyerek içini çekti. «İşin en zor yanı da bu. Beklemek... Şurada bir ateş yakılısaydı ne iyi olurdu, değil mi?»

Damon, «Evet,» dedi. Bir yandan da, 'O zaman kendimi cennette sanırdım,' diye düşünüyordu. Lin Tso-Han'ın kendisini sakın bakışlarıyla tarttığını fark etti. Sinirlendiğini gizlemeye çalışarak çabucak sordu. «Fransızca'yı bu kadar mükemmel nerede öğrendiniz, albay?»

Çinli arkasına yaslanarak bir an gözlerini kapattı. «Ben soylu bir ailedenim. İnsanları yönetmek için yetiştirildim. Sürüyle mürebbiyem, öğretmenim oldu. Babam zengin ve haşin bir adamdı. Ben ondan daha da haşindim. Sorbonne'da okudum. Dört dil bilirim... Yirmi altı yaşında general oldum... Neyse... Siz de öteki Amerikan subaylarından çok farklısınız. Shanghai'da ya da Peking'de gördüklerime benzemiyorsunuz. Zaten buraya gelmenizin nedeni de bu. Ama siz de yine profesyonel bir askersiniz...» Doğruldu. «İçimizde ölümü isteyen bir şey var. Sizin de, benim de...»

Çevrede bir gümbürtü yankılandı. Odadakiler kımıldandılar. Birkaçı başlarını kaldırdı.

Damon, «Yetmiş beşlik,» dedi.

«Evet. Krupp topları. Onlar böyle keşif yaparlar.» Lin öfkeyle güldü. «Ateşle keşif. Ziyankârlık bu yalnızca, ama onlara güven veriyor. Bırakalım devam etsinler.»

Vadiden yine bir 75'liğin ritmik ve sıkıntılı sesi geldi.

*
**

Mavimsi siyah dağ başlarının üstünde yükseliyordu. Akşamın son ışıkları sivri kayaların ve uçurumların çizgilerini yumuşatmıştı. Rüzgâr pek sertti. Alçak bir kayanın arkasında yüzü

koyun yatan Damon ellerini oğuşturarak gözlerini kırıştırmaktaydı. Soğuktan gözleri yaşarıp duruyordu. Bu yüzden ıssız köy gözlerinin önünde sanki suyun altındaymış gibi dalgalanıp sarılıyordu. Genç adam, 'Şu anda sıcak bir fincan kahve için yüz dolar veririm,' diye düşündü. 'Peşin yüz dolar.' Şiddetle su dökmek ihtiyacı duyuyordu. Oysa bu işi yarım saattan daha kısa bir zaman önce yapmıştı. Sanki felçliymiş gibi çenesi titriyordu. İki saatten beri aşağıya, köye doğru iniyorlardı. Şimdi köyden yüz metre kadar uzakta, bir yarım daire çizecek şekilde yayılmışlardı. Damon'dan on adım ötedeki bir asker sırtına enli bir kılıç asmıştı. Sönük ışıktaki gümüş gibi duruyordu bu kılıç.

Wu T'ai köyü, mavi çini damlı büyük bir binanın etrafına sokulmuş sekiz dokuz eski kulübeden oluşmuştu. Japonların garnizonunun geri kalan kısmı buradaydı. Damon saatine baktı. Uç dakikadan az bir zaman kalmıştı artık. Tabii her şey plâna göre gittiği takdirde... Bu korkuluğa benzeyen grupla, eski çağlardan kalma silâhlarla, bu rüzgârda her şey nasıl yolunda gidebilirdi! Ustelik iki gündür sıcak yemek de yememişlerdi. Tanrım... Belki rüzgâr olmasaydı başarıya erişebilirlerdi.

Bir asker en yakındaki kulübenin köşesinden çıktı. Yassı, mantara benzer bir miğfer giymiş, hardal rengi paltosunu sıkıca düğmelemişti. Bir nöbetçinin ağır ve dikkatli adımlarıyla yürüyordu. Kısa boylu ve tıknazdı. Tüfeğini omuzuna asmıştı. Uzun süngüsü takılıydı tüfeğine. Damon boynunun kasıldığını, başının omuzlarının arasına gömüldüğünü hissetti. Ama nöbetçi gözlerini kayıtsızca yamaçta dolaştırdı. Esneyerek ellerini birbirilerine vurdu. Evin duvarına yaslanarak dikkatle burnunu karıştırmaya başladı. Düşman. Evinden çok uzakta olan, mutsuz, şu anda üşüyen bir delikanlı. Kısa bir süre sonra ölecek olan bir genç.

Damon Lin Tso-han'a bir göz attı. Çinli yirmi adım ötede iri bir kayanın arkasına çömelmişti. Ama gerilla liderinin yüzündeki ifadeyi anlamak mümkün değildi.

Damon'un yanında Eskimo birdenbire kasıldı. Onun bakışlarını izleyen Amerikalı güney yolundan iki kişinin geldiğini gör-

dü. Sırtlarındaki kuru dalların ağırlığı altında iki büklüm olmuş yaşlı kadınlardı bunlar. Onları süzen Japon nöbetçi doğrularak seslendi. Kadınlara acele etmelerini söylemiş gibi elini salladı. Yaşlı kadınlar topallayarak yaklaştılar. Bunlardan biri tiz ve çatlak bir sesle cevap verdi. Asker yine bağırdı, sonra haşin bir kahkaha attı. Soğuk havada sarsıcı bir sestti bu. Kadınlar ona iyice yaklaşmışlardı artık. Nöbetçi o anda bir şeyi farketti ya da kuşkulandı. Çünkü sol eliyle tüfeğı omzundan kaydırdı. Ama çok geç kalmıştı. Bir bıçak pırlıladı. Kısa, tiz bir feryat duyuldu. Asker kaskatı kesildi. Sonra da gevşedi. Uç kişı bir an sanki çabucak, şiddetle kucaklaşıyorlarmış gibi bir araya geldiler. Sonra Japon yolun yanına yığıldı. Gerillalardan biri tüfeğini almıştı. Ötekiyse fişekliğini kendi beline takıyordu. İki evin arasından çabucak karakolun sağına doğru koştular.

O anda Lin elini kaldırdı ve on iki kişı ayağı fırlayarak sessizce yamaçtan aşağıya koştular. Karşiki yamaçtan da başka bir grup hızla indi. Damı mavi çinili binanın iki yanına yayıldılar. Biri bağırdı. Tüfeklerle iki el ateş edildi. Bunu bir Nambu'nun kuru sesi izledi. Bir Browning'in gürültüsünden daha tiz ve hızlıydı bu. Damon tekrar Lin'e baktı. Aşağıya inmek için adeta önüne geçilemeyecek bir istek duyuyordu. Nambu sustu. Sonra yeniden başladı. Birdenbire ateş ani bir kükreme halini aldı. Lin kolunu kaldırdı. Gruptan geri kalanlar yamaçtan inerek, binanın sağ yanına yayıldılar. Damon'a, Lin de öbür iki gerilla gibi kulübelerin arasındaki geçide dalarak gözden kaybolmuş gibi geldi. Damon ona muhafız olarak verilen Eskimo'yla P'ei Hsien'e baktı. İkisinin de onunla ilgilendiğı yoktu. Gözlerini uzun, mavi çinili binaya dikmişlerdi. Sönükleşen ışıktta yapı daha büyük duruyordu şimdi. İnsanlar gölgeler gibi belirip kayboluyorlardı. Binanın Damon'un bulunduğu taraftaki penceresinden zaman zaman ateşler görölüyordu. Nambu tokata benzer şakırtılar çıkarıyordu.

Biri duvarın dibinden, Nambu'nun saçtığı kesik ateşlerin aşağısından sürünerek ilerliyordu. Sonra birdenbire bir kol ha-

vaya kalktı. El bombası içeride patlarken turuncu bir alev fışkırdı. Ve Nambu sustu. Başka bir el bombasının boğuk patlaması duyuldu. Bunu bir bomba daha izledi. Duvarın dibindeki Çinli peşinde iki kişiyle odaya atladı. Yavaş yavaş tüfek ateşleri da kesildi.

Japon garnizonunu ele geçirmişlerdi.

Damon'un yanında P'ei ayağa fırladı. Tiz ve berrak bir sesle, «Ting Kao,» dedi. «Ts'an Tsan...» Birdenbire döndü ve yüzü koyun yere yuvarlandı. Damon tüfek sesini duydu. Taş parçaları yüzüne çarptı. Amerikalı başını çevirince kalbi durdu adeta. Alaca karanlıkta uzun tüfekleri ışıldayan, miğferli altı yedi Japon dağın yamacından onlara doğru koşuyorlardı. Nereden çıkmışlardı bunlar? Bir tüfek sesi daha duyuldu. Damon, Eskimo'nun omuzuna vurarak, «Ch'iang tai!» diye bağırdı. Sonra İngilizce ekledi. «Orada! Oradalar!...»

P'ei'nin yardımına koşmak üzere olan Eskimo döndü. Eski tüfeği sakın sakın kaldırarak, dikkatle ateş etti. Japonlardan biri sendeleyerek yuvarlandı. Ötekiler çarpık bacaklarıyla koştu. Alaca karanlıktan tıknaz devler gibi fırladılar. Damon P'ei'nin tüfeğine doğru uzanmak istedi. Fakat bir kurşun kulağının dibinden vızıldayarak geçince hemen başını eğdi. Yüzü tümüyle ifadesiz olan Eskimo yeniden ateş etti. Damon da tekrar başını kaldırdı. Japonlar siper almışlardı. «Budalalar... Saldırsalardı hepimizi yokederlerdi.» Bir kurşun daha yakındaki kayalara çarptı. Japonlar bir dakika sonra yine saldırdı. Hafifçe titreyerek etrafına bakındı. «Bunu yapmam gerekli miydi? Böyle bir şey yapmam? Onların kahrolasica çılgınca taktiklerini böyle budalaca bir şeye karışmadan öğrenemez miydim?»

Eskimo tekrar ateş etti ve kurşun çıkarmak için elini cebine soktu.

Japonlar bir emir üzerine yerlerinden fırlayarak onlara doğru koşmaya başladılar. Tüfekleri tırpan sapları gibi sallanıyordu. Damon tabancasını kaldırarak tetiği çekti. Aynı anda boğuk, şiddetli bir gümbürtü duydu. Bir makinelinin gürültüsüydü bu.

Japonlardan biri gülünç bir dans yaparmış gibi dönerek sekti, sonra yere yığıldı. Sonra bir başkası daha. Öbürleri dönerek kaçarlarken makineli tüfek onları izleyerek teker teker yere devirdi.

Arkaya bakan Damon, Lin Tso-han'la birkaç Çinlinin yere çömelmiş olduklarını gördü. Kesik kesik ateş ediyorlardı. Amerikalı ayağa fırlayarak öne doğru koştu. En yakındaki Japon yirmi adım kadar ötedeydi. Damon eğilerek askerin kemerini çözdü. Üzerinde kahverengi deriden yapılmış, kutuya benzeyen fişek keseleri vardı. Damon kemeri kendisinininkinin üzerine taktı. Sonra da Arisaki tüfeği aldı.

«Yaralanmadınız değil mi?»

Damon başını salladı. «Nereden çıktı bunlar?»

Lin omuzunu silkti. «Herhalde asıl güç F'eng'in peşine takılırken bu tarafa da devriye yolladılar. Beklenmedik bir şey. Savaş beklenmedik olaylarla doludur.»

Damon mırıldandı. «Evet.» Şimdi titriyordu. Soluğu da ke-silmişti. Uzun namlulu tüfeği omuzuna astı.

Lin kaşlarını çatmış onu seyrediyordu. «'Ts'an Tsan...»

Damon meydan okur gibi, «Bunu istiyorsunuz değil mi?» dedi. «Bir silâh daha. Peşinde olduğunuz bu değil mi? Ama tüfeği ben alıyorum.»

Lin güldü. «Siz askeri gözlemcisiniz. Bu silâh durumunuza uygun değil.»

«Çok doğru.»

Çabucak P'ei'nin yanına gittiler. Delikanlı ölmüştü. Kurşun kulağının yukarisından girmiş, kafasını delip geçmişti. Damon çocuğun yuvarlak, düzgün yüzüne baktı. Gözleri kapalı olan P'ei'nin dudakları bükülmüştü. Sanki usulca gülüyordu. Bu acı soğuktan, yiyecek kıtlığından, hiç bir zaman ilân edilmemiş olan bu sonu gelmez savaştan kurtulduğu için gülüyordu.

Damon usulca, «Ne kadar da genç...» diye mırıldandı. Bu düşünce onu dondurdu adeta. Savaşta öldürüldüğünü gördüğü

hiç bir asker hakkında o zamana kadar böyle bir şey düşünmemişti...

Damon daha sonra binanın bir odasında oturmuş, lambanın ışığında defterine telâşla not alıyordu. Yorgunluğunu da, uykusuzluğunu da düşünecek halde değildi. Lin içeri girerek kaşlarını kaldırdı.

Usulca, «Hâlâ uyumadınız mı, Ts'an Tsan?» diye sordu.

«Olanları mümkün olduğu kadar ayrıntılı yazmaya çalışıyordum.» Damon bir an durdu. «Japonlar daha aşağıdaki kasabayı aldıkları zaman ne oldu?»

Lin'in gözleri kısıldı. «Kasabalılar için çok kötü şeyler oldu...»

«Anlıyorum...»

«Fakat bu gerilla savaşı, Ts'an Tsan.»

Damon itiraz etti. «Ama bu insanlar... Kadınlar ve çocuklar... Onlar suçsuz birer seyirci. Onları da bu savaşa sokuyorsunuz...»

«Hayır! Bunu halkın savaşı haline sokanlar Japonlar aslında. İşin gülünç yanı da bu. Japonlar Çin'i dize getirmeyi istediler. Ama bunun tersi oldu. Çin ayağa kalktı.» Lambanın dumanı tütüyordu. Lin o yöne bakarak kaşlarını çattı. «Dünya bizi ne kadar başka görüyor... Onlara göre hisleri anlaşılmayan, sakın, kişiliği olmayan, gülmesini de, ağlamasını da bilmeyen milyonlarca insan... Aslında Çinliler dünyanın en kişilik sahibi insanlarıdır. Bir Çinli kendisini eşsiz, dokunulamayacak ve kutsal bir kimse sayar. Hattâ belki Amerikalılardan daha çok inanır buna, Ts'an Tsan. İşte Japonlar da bizim bu niteliğimizden nefret ediyorlar. Sizin bireyciliğinizden de nefret ettikleri gibi. Tabii sonunda dönüp size de saldıracaklar. Zamanı gelince. Ve tümüyle bambaşka nedenlerle.»

«O güne kadar dayanabilecek misiniz?»

«Sonsuza dek dayanacağız. Japonlar bize hiç bir zaman boyun eğdiremeyecekler. Buraya gönderdikleri her askeri, tüfeği, tankı ve kamyonu ellerinden alacağız. Sonunda başa çıkmayacaklarını anlayarak geri dönecekler... Tabii siz onlara zaferi sağlamazsanız, Ts'an Tsan.» Damon'un şaşkın şaşkın kendisine baktığını farkeden Lin gülümsedi. «Evet. Amerika Birleşik Devletleri Japonların dışarıdan satın aldıkları savaş silâhlarının yarısından fazlasını sağlıyor.»

Damon İngilizce bağırdı. «Bu doğru değil! Nereden duydu-nuz bunu?»

«Sizin gazetelerinizde okudum, Ts'san Tsan.»

Genç adam müthiş bir öfke duydu. Buna utanç ve şaşkınlık da karışmıştı. «Çok üzgünüm, Albay Lin...»

«Neyse... Bir süre uyumamız iyi olur. Çok geçmeden sabah olacak.»

Damon duyduğu üzüntüyü gizlemek için, «Savaştan sonra ne yapacaksınız, Lin?» diye sordu. «Yü-tze vadisine bakar bir odada oturarak anılarınızı mı yazacaksınız?»

«Ah, ben bu savaştan sağ çıkmayacağım, Ts'an Tsan...» Ufak tefek Çinli kederli kederli, usulca gülümsedi.

*
**

9

Manila'da, Dewey Bulvarı'ndaki klüpte orkestra «Anılar için teşekkürler...» şarkısını çalıyordu. Salonlar iyice süslenmişti. Bir maskeli balo veriliyordu.

Emily Massengale verandanın yakınındaki iskemlelerden birinde oturmuş, dansedenleri seyrediyordu.

Yanına yerleşmiş olan Susan Gantrell bir ara, «Şu adama bak!» diye bağırdı. O da karara uyarak maske takmıştı ama

Georgia vurgusunu hiç bir maske gizleyemezdi. «Cengiz Han o... Balo çok eğlenceli değil mi?»

Emily dalgın dalgın, «Evet,» dedi. Gözlerini çabucak etrafta dolaştırdığı takdirde maske onu rahatsız ediyordu. Bu yüzden ileriye doğru bakıyor ve ancak görüş alanına giren çiftleri inceliyordu.

«Ah, bak, bak, şuna bak!»

«Ne?»

«Şu uzun boylu adama. Şu şahane bir üniforma giymiş olana!»

Emily'nin gözlerinin önünde Napoleon'un mareşallerinden birinin göz kamaştırıcı üniformasını giymiş olan bir erkek belirdi. Sırma apoletli, kırmızı süslü deniz yeşili ceket, dar beyaz pantolon, omza atılmış erminle süslü Hüsar ceketi.

«Bu kılığı nereden buldu?»

Emily, 'İşte bunu açıklayamam,' diye düşündü. Courtney'di bu Mareşal. Çin İmparatoriçesi kılığındaki şişman, kısa boylu bir kadınla dans ediyordu. Kadın Millicent Lange olacaktı... Courtney gülümsüyordu. Dudakları bıyığının altında hafifçe bükülmüştü. Massengale o kılığı Washington'da bir balo için yaptırmıştı. Pershing'in yaveri olduğu sıralarda. Nereye giderlerse gitsinler o kıyafeti yanına almakta da ısrar ediyordu. Emily sıkıntıyla, 'Hayallerimiz bize ihanet eder,' diye düşünerek içkisini yudumladı. 'Dünyaya yüzümüzde bir maskeyle gözükürüz ama hayallerimiz yine de bizi ele verir.' Emily, Fransa İhtilâli'ndeki Jacoben kadınları gibi bir kep, kısa etek ve çizmeler giymişti. Aslında bu kılığı seçmesinin nedenini de bilmiyordu. Ama şahane üniformasıyla kayar gibi danseden Courtney'e bakarken durumunu anladı. «Özgürlük, eşitlik, kardeşlik,» diye mırıldanarak usulca gülümsedi.

Susan o sırada kıkır kıkır gülerek darsa kalktı.

Yalnız kalan Emily maskesiyle kendisini garip bir şekilde güvende hissediyordu. 'İnsanın her zaman maske takması ne güzel olurdu... Gece ve gündüz...' Pembe cinini bitirerek kade-

hini yanındaki küçük kırmızı Çin masasına bıraktı. Dördüncü içkisiydi bu onun. Evet, dördüncü. Emily içini çekti. Adaya geldiğinden beri fena halde şişmeye başlayan ayakları onu rahatsız ediyordu. Ama midesindeki o kuru yanma biraz hafiflemişti. Küllerin altında kalan korlara benziyordu bu. Gastrik ülseri vardı. Ama bunu kimseye söylemeyecekti. Courtney'e bile. Özellikle Courtney'e. Çünkü...

Kocası şimdi İmparatoriçe Josephine kılığındaki bir kadınla dansa başlamıştı. 'Ah... Hayallerimiz bize ihanet eder...' Kadın başını arkaya atmış gülüyordu. Beyaz boynu biçimliydi. Kimdi o? Çiftlerin durmadan eğilip dönmeleri Emily'i etkiliyordu. Baş dönmeye başladığı için gözünü kapattı. 'Ne garip... Courtney'le on sekiz yıldan beri evliyiz ama onu düşündüğüm zaman gözlerimin önünde yüzü değil de profili belirliyor. Uzun, çok düzgün burnu, adeta onu aşağı görüyormuş gibi hafif hüznü bir neşeyle bükülen ince dudakları... Bir şey ararmış gibi kısılan gözleri... Martta tam on sekiz yıl doldu...'

Savaştan sonraki ikinci yaz Bar Harbour'da bir piknikte tanışmışlardı Courtney'le. Genç adam o sırada Holway'lerde kalıyordu. Emily, Courtney'i ilk gördüğü anı daima hatırlayacaktı. Kalbi bir an durmuştu sanki. Genç adam onu hem çekmiş, hem korkutmuştu. Courtney arkasında kazak ve flanel pantolonla çamların önünde duruyordu. İnce uzun bir genç. Courtney daima herkesten uzun duruyordu. Sık sık bunun duruşa bağlı olduğunu da söylerdi.

Emily Pawlfrey ilk tanıştıkları an Courtney'e karşı şiddetli bir nefret duymuştu. Genç adamın sakin ve güvenli hali, nükte gücü, kafasını rahatlıkla herhangi bir konuya verebilmesi Boston'lu ciddi kızı rahatsız etmişti. Emily insanın her ödülü hak etmesi gerektiğine inanıyordu. Ama daha sonra Courtney'den hoşlandığını anladı. O ciddi ve dürüst Eliot Holway'den, George Wainwright'tan ya da Emily'nin ağabeyi Forbes'ten o kadar farklıydı ki...

Piknikte beraberce kumsalda yürürlerken Courtney, Emi-

ly'e, «Ne düşünüyorsunuz?» diye sormuştu.

«Bir kıza böyle bir soru sorulmaması gerekir.»

«Ah, yapmayın, canım. Madem erkeklerle eşit haklar istiyorsunuz, o halde size bir erkekmişsiniz gibi davranılmasını da beklemelisiniz.»

Emily güldü. «Çok doğru. Babam da öyle söylüyor. 'Sorumluluksuz yetki olmaz,' diyor.»

«Evet, onun konuşmasını dinledim.»

İkisi de güldüler. Birbirilerini dikkatle süzüyorlardı.

Sonra Emily, «Evlenmemiş olmanız garip,» dedi.

«Garip mi?»

«Evet... Sizin gibi... tecrübeli bir erkek...»

«Benim gibi kemikleri çatırdayan yaşlı bir adam, demek istiyorsunuz...»

«Ah, hayır! Ama çok şey görmüş, türlü işler yapmışsınız.»

Courtney uzanarak Emily'nin elini tuttu. Kızı kendisine çekti. Emily'nin kalbi göğsünden fırlıyordu sanki. Genç adamın gözleri ışıltı ışıltıydı. «Açıkçası beğeneceğim bir kıyla karşılaşmadım. Bu ana dek yani...»

Courtney bir ay sonra Boston'da Pawlfrey'leri ziyarete gelmişti. Emily büyülenmişti sanki. Genç adamdan başka bir şeyi düşünemiyordu. Yakışıklı, zeki ve geleceğinin çok parlak olduğu söylenen bir subaydı. Emily o ana kadar Courtney gibi otomatik bir erkekle de karşılaşmamıştı. Öyle bir erkeğin var olabileceğini bile düşünmemişti.

Emily ailesine Courtney'le evlenmek istediğini söylediği zaman annesiyle babası biraz duraksadılar.

«Onun hakkında fazla bir şey bilmiyoruz, hayatım.»

«Anneciğim, çok iyi bir aileden o. Camberlin'ler Courtney'in ailesini tanıyorlar...»

«Benim kasedettiğim bu değildi.» Annesinin sakın yüzünde endişeli bir ifade belirmişti. «Sen henüz çok gençsin, Emmy.»

«Yirmi yaşındayım.»

Babası, «Fazla etkilenmediğinden emin misin?» diye sordu. Gülümsüyordu ama kalın camlı gözlüğünün arkasında gözleri dikkat doluydu. «Bildiğin gibi savaş çoktan sona erdi.»

«Ah, bunu tabii biliyorum!»

«Uzun süre ıssız yerlerde kalacaksınız. Ordu karargâhları dünyanın en eğlenceli yerleri değildir.»

«Evet ama...» Kız durakladı ama kısa bir süre için. Çünkü bu evliliği çok istiyordu. «Ama param olacak değil mi? Kendi param.»

Annesiyle babası bakiştılar. Sonra Mr. Pawlfrey başını salladı. «Evet, tabii. Bunu sana söylemiştim. Ama bildiğin gibi para da her şey demek değildir.»

Emily gururla, «Sonuna kadar oradan oraya dolaşacak değiliz,» dedi. «Courtney'in durumu bambaşka olacak. O alelâde bir asker değil. Henüz yirmi dördünde olmasına rağmen bir yüzbaşı o.» Annesiyle babasının isteksizlikleri kızı sarsmıştı. Hayatında bir daha eline böyle bir fırsat geçmeyecekti. «General Pershing onu kendisine yaver olarak seçti. Courtney askeri ateşe olacak. Sınıfındakilerin hepsinden önce de generalliğe yükselecek.»

«Belki...» Babası sevgiyle gülümsedi. «Yalnız iyice emin olman gerekiyor, işte o kadar.»

Annesi ısrar etti. «Onu tanıyalı pek az oldu, Emmy. İstedikinin bu olduğundan emin misin?»

Emily, «Ah, evet,» dedi. «Eminim! Çok eminim!»

*
**

Emily Fransız Mareşalın karşısında durduğunu farketti. Favorileri uzun ve gürdü. Yakasındaki sırmalar parlıyordu. «Bu şeref bana verir misiniz?»

«Ah, tabii, soylu beyefendi.» Kızılımsı bir aynaya benzeyen parkelerin üzerinde ilerlerlerken Emily «Ama neden ben?» diye ekledi.

«Neden olmasın?»

«Ama o zaman herkes senin kim olduğunu...»

«İşte benim stratejim bu. Onları şaşırtmaya çalışıyorum. Bu gece bildiğim kadarıyla hiç bir erkek kendi karısıyla dans etmedi.»

«Bunu nasıl bilebilirsin?»

«Sandığından daha kolay. Bunu küçük bir oyun haline soktum. İki üç kişi dışında buradaki erkeklerin hepsini de tanıdım.»

«Ya kadınları?»

«Ah, bu daha kolay.»

Emily adımlarını şaşıracak bir an sendeledi. Courtney'in kadının sırtına dayalı eli birdenbire kaskatı kesildi. Adam Emily'nin nefret ettiği o dikkatli tavırlarıyla, «Nasılsın?» dedi.

«İyiyim... Biraz yorgunum.»

«Şu Dowe denilen yeni doktoru bir görsen. Johns Hopkins'de yapmış ihtisasını.»

«Belki ona giderim.»

«Gitmeni istiyorum. Pilchard'la dans ettin mi? Ya Fahrquahrson'la?»

Emily, «Tanrı aşkına, Courtney!» diye bağırdı. «Ben onları tanıyamadım ki...»

«Ben sana adamları işaret edeyim.» Courtney'in sesi alaylıydı.

Dans ederlerken adam konuşmaya devam etti. Perşembe günü verecekleri ziyafet önemliydi. Albay Swayzee'ye şöyle söyle demeliydi.

Ama Emily onu pek dinlemiyordu artık. Orkestra 'Dünlerimiz' adlı parçaya başlamıştı. Kadını çok etkileyen, hattâ gözlerinin dolmasına neden olan bir şarkıydı bu... Dünlerimiz... Bir çok güzel yerlere gitmişlerdi Courtney'le... Ama bütün o güzelliklerin arasında ne fazla umut duymuştu Emily, ne de mutluluk.

Başlangıçta genç gelin her şeyden hoşlanmıştı. Yeni evleri, toplantılar, yeni ahbablar...

Courtney birkaç gece Emily'le sevişmedi. Bu genç kadını belli belirsiz endişelendirdi. Sonra kocası bir gece ona yaklaştı. Genç adamın hislerinin şiddeti, boğuk boğuk bağırması, onun yabancı etinin Emily'nin vücudunu yakması, boğazını gitgide daha fazla sıkarak bir çift güçlü el... Emily'e neredeyse kalbi patlayacakmış gibi geldi. Ne olmuştu? Courtney çıldırmış mıydı? Genç adam, ellerini karısının boynundan çekti. Şimdi ağlıyordu. Kuru, boğuk bir sesle inlemekteydi. Emily, 'Erkekler her zaman böyle mi davranıyorlar?' diye düşündü. 'Hayır... Olamaz... O halde ne var?'

Genç kadın korkuyla, «Ne var?» diye fısıldadı. «Ne oldu, sevgilim?» Courtney bir süre cevap vermedi. Yorgun ve korkmuş bir çocuk gibi hıçkırıyordu. Emily dalgın dalgın onun saçlarını okşadı.

Courtney uzun bir sessizlikten sonra, «Hep böyle...» diye mırıldandı. «Nedenini bilmiyorum...»

«Ama nedir bu, hayatım? Sancın mı var?» Şimdi Emily de feci şekilde titremeye başlamıştı. Courtney'in, her şeyde olduğu gibi bu konuda da kendisine yol göstereceğini sanmıştı. Şimdi bu gitgide uzayan sessizlik onu o yarıda kalan sevişmeden daha da korkutmuştu.

«Hayır...» Courtney öfkeyle hafifçe güldü. Bir hıçkırığa benziyordu gülüşü. «Sancım yok.»

«O halde ne var? Acaba benim...» Emily durakladı. «Benim yapabileceğim bir şey var mı?»

Courtney deli gibi başını salladı. «Hayır. Hiç bir şey yok...»

Erken boşalma... Emily sonradan, çok sonradan bir tıp kitabına bakmıştı. Çirkin, nefret uyandıran iki kelime. Emily elinden geleni yaptı. Kocasına mümkün olduğu kadar yardıma çalıştı. Türlü oyunlara katılmaya razı oldu. İçeride dokunan, sarsıcı, tuhaf oyunlara. Kendisini buna zorladı. Çünkü Courtney'i bütün kalbiyle seviyordu. Kocasının onu değişik, iç gıcıklayıcı kılık-kıyafetlere sokmasına boyun eğdi. Zaman zaman başarıya erişiyorlardı. Emily'nin bir fahişe kılığına girdiği gece olduğu gibi. Ama bun-

lar da çok enderdi. Hep sürüp gidiyordu bu çabalar. Çaylardan, yemeklerden, resepsiyonlardan sonra. Bu aşağılayıcı, sinir bozucu denemeler sonucu Emily'nin başı dönüyor, ağzı kuruyor, tüm vücudu gücünü kesen bir hayâl kırıklığıyla titriyordu. Sonunda Emily bir gece isyan etti. Kendisini iyice tiksindiren umutsuzca bir çareye baş vurmaya razı olmuştu. Ama yine de başarıya erişememişlerdi. Artık dayanamayacak haldeydi Emily. Utançla donmuş gibi yatıyor, kocasının sert, haşın hıçkırıklarını dinliyordu.

Sonunda, «Tanrım!» diye bağırdı. «Beni düşün! Beni! Beni düşünemez misin...?»

Courtney başını kaldırarak Emily'e soğuk ve amansız bir sitemle baktı. Sonra da kalkarak odadan çıktı. Emily ağlayarak kocasının çalışma odasına koştu. Ama genç adam kapıyı kilitlemişti. Emily'i içeriye almadı...

Ondan sonra aralarına bir soğukluk girdi. Courtney geç vakitlere kadar kitap okuyor ya da çalışıyordu. Fazla uykuya ihtiyacı yoktu. Pershing'in maiyetindeki en bilgili genç subay sayılıyordu Courtney. İzlemeye değer bir adam. Karı koca sık sık eğlenceler düzenliyorlardı. Bunun için para vardı. Emily'nin parası. Courtney yemeklerin hazırlanmasıyla gitgide daha fazla ilgileniyordu. Ordu çevrelerinde salataları ve soslariyle ün yapmaktaydı.

Emily, 'Bir çocuğumuz olursa,' diye düşünüyordu. 'O zaman bu aramızdaki uçurumun kapanmasını sağlar. Hiç olmazsa bir kısmını.' Courtney önce buna razı olmadı. Sonra yavaş yavaş yumuşadı. Evliliklerinin üçüncü yılının başında Jinny doğdu. Tiksindirici oyunların, Emily'nin adeta paylaştığı birleşmelerin sonucuydu bu çocuk. Ama pek güzel olan bebek Courtney'in hoşuna gitmiş gibiydi. Kızın koyu kehribar rengi parlak gözleri vardı. Ve çok da inatçıydı. Nereden almıştı bu huyu?

Jinny üç yaşındayken bir gün Emily ona, «Hayır,» dedi. «Böyle sözler söylemen doğru değil.»

Kızın biçimli dudakları gerildi. «Söyleyeceğim.»

«Hayır, söylemeyeceksin. Bir daha o kelimeyi ağzına almayacaksın. Yoksa seni cezalandırırım.»

Jinny, annesine baktı. Gözleri neşeli, Emily'e meydan okuyan bir pırıltı yüzünden daha koyu renk duruyordu. «Ama ben bu kelimeyi aklımdan geçireceğim.»

Onu dikkatle süzen Emily buz gibi bir korkuyla sarsıldı. Korkuyordu. Kendi çocuğundan korkuyordu... Bu bir ceza mıydı? Babaların suçlarının cezası?

Emily yavaş yavaş gerçeği de anladı. Bunun kuşku götürcek yanı da yoktu. Courtney onu sevmiyordu. Onunla parası, mevkii ve hayran olduğu Boston töreleri yüzünden evlenmişti. Emily'i sevmiyordu. Kimseyi sevmiyordu Courtney. Genç adam çocuğuyla oynarken onu seyreden Emily kocasında sevmeyeceğinin olmadığını anlıyordu. Zaten onun aradığının da sevgiyle ilgisi yoktu. Emily bütün bunları gördü ve umutsuzluk kurşun gibi içine çöktü. Genç kadın şimdi denize atılmak için vücuduna ağırlık bağlanmış bir ölüye benziyordu.

Ama Courtney'i bırakamazdı. Gururu izin vermezdi buna. Bu hayatı seçmişti. Acı sona kadar da buna dayanacaktı. Emily bir defa isyan etti. Savaş Anıtları Komisyonu'yla Paris'e gittikleri zaman. Bir ziyafetten önce. Bu öyle önemli bir yemek de değildi. Emily neden kaçtığını da bilmiyordu. Sadece hava çok güzeldi. Kestane ağaçları çiçek açmışlardı. Kahve masalarında birbirilerine doğru eğilmiş olan çiftler ender bir şeyi vaat ediyor gibiydiler...

Geri döndüğü zaman Courtney müthiş bir öfkeyle onu bekliyordu. «Ne oldu? Sana ne oldu?»

Genç kadın, «Hiç,» diye cevap verdi. «Bana hiç bir şey olmadı.»

«Yani sen... Hiç bir neden yok muydu?»

«Hayır. Hiç yoktu.»

Courtney kadını omuzlarından yakaladı. «Bir daha yapma bunu. Duyuyor musun? Hiç bir zaman yapma!»

Emily aptal aptal kocasına baktı. «Bu öyle ciddi bir şey sayılmaz ki. Öyle değil mi?»

«Dinle...» Courtney bir eliyle Emily'yı duvara dayadı. Yüzü bembeyaz ve sertti. Genç kadın korkmaya başladı. «Sana bir şey anlatacağım, Emily. Sırf senin iyiliğin için. Anlıyor musun? Senin iyiliğin için.» Soluk soluğaydı. «On iki yaşındayken bir sincabım vardı. Onu tuzak kurarak yakaladım. Sincabı bodrumda besliyordum. Tek gerçek arkadaşım oydu. Ona yaklaşıp, omzuma tünemesini öğretmiştim. Şuraya... Elimden ceviz verdi... Kendisini okşamama bile izin verirdi. Dünyada hiç bir şeyi o hayvan kadar sevmiyordum... Sonra bir gün sincap beni ısırdı. Anlıyor musun? O sincap... tek gerçek arkadaşım beni ısırdı! Elimi ısırdı... Ağladım, ağladım. O sadece bana bakarak kuyruğunu salladı...» Courtney gözlerini kıstı. Emily artık onun göz bebeklerini bile kolaylıkla göremiyordu. Adam kadının paltosunu boyun kısmından yakalayarak, onu ağır ağır sarstı. «Şimdi sana ne yaptığımı anlatacağım... Anlatacağım... Sincabın başını bir mengehaye sıkıştırarak ön dişlerini etlerine kadar eyeledim. Ve her gün okuldan sonra bodruma indim. Ve cevizlerin ortasında oturan sincabın açlıktan ölmesini seyrettim... Şimdi anladın mı? Anladın mı?»

Emily anlayıp anlamadığını bilmiyordu. Ne hissettiğini de... Gözlerini yumdu. Sonra tekrar açtı.

Courtney dişlerinin arasından, ağır ağır, «Şimdi bana söz vermeni istiyorum...» diyordu. «Şimdi, burada. Hemen şimdi, burada... Bir daha böyle bir şey yapmayacağına bana şerefine söz vereceksin.»

Emily ellerini indirdi. Şeref sözü... Kadın gözlerini kocasının gözlerinden ayıramıyordu. Aşağıdan, caddeden gelen taksilerin korna sesleri neşeliydi...

Ondan sonra bir daha çocukları olmadı. Geceleri o boşuşmalar ve utanç dolu sessizlikler de sona ermişti artık. Courtney herkesin de tahmin ettiği gibi başarıyla yükseliyordu. Adalara da büyük bir şevkle geldi. Umdukları olacaktı artık.

Ama burada her şey tersine dönüverdi. General MacArthur, Amerika'ya nakledilmesi üzerine öfkeyle istifa etmişti. Courtney'in nüfuzlu Schuyler amcası, Genel Kurmay Başkanlığı'na Marshall'ın getirileceğini yazıyordu. İnancılacak şey miydi bu? Courtney'in baş hamisi MacArthur ordudan ayrılmıştı ve Avrupa savaşa girmeye hazırlanıyordu. Herkes saçma komutanlıklara atanmak için sıraya girmişti. Ve kendisi dünyanın bir ucundaki bu ormanda kalakalmıştı. Japonlar saldırdıkları takdirde de mahvolacaktı. Courtney plânlar yaparak sağa sola mektuplar yazdı, telgraflar çekti.

Bir akşam kocasının sonu gelmez plânlarından bıkan Emily, «Ah, neden vazgeçmiyorsun, Courtney?» dedi.

Adam sert bir tavırla ona baktı. «Neden vazgeçeceğim?»

«Bütün bu... komplolardan. Neyi değiştirir bu? Seni isterlerse hemen çağırırlar.»

«Saçmalama.»

«Ya sonunda savaş çıkacak ve sen iki yıldız takacaksın, ya da üç veya otuz üç yıldız, ya da savaş çıkmayacak ve bir kenara atılacaksın.»

«Pek aptalca bir söz bu. Neden yeteneklerimi gizleyeyim? Niçin efsanelere yakışacak ilâhi bir çağrıyı bekleyeyim? Bu gülünç ve romantik bir düşünce.»

«Belki.»

«Gıcırdayan tekerleği yağlarlar! Termodinamik biliminin üçüncü yasasıdır bu.» Courtney acı acı güldü. «Bu ayrıca eski bir New England atasözü değil mi?»

Emily, «Ama bunun General Sam Drum'a bir yararı olmadı,» dedi.

«O da istediğine erişecek. Göreceksin. Buna erişmeli. Ama tabii o yanlış yoldan gidiyor. Fazla itip kakıyor herkesi. Burada bir öfke iklimi yaratıyor. Ama ben öyle hatalar yapacak değilim.»

«Sadece büyük hatalar yapacaksın, Courtney.»

Courtney'in yüzü uzayarak bembeyaz kesildi. Çehresindeki ifade sertleşti. «Ne demek istiyorsun?»

«Bu senin için önemli mi?»

Courtney bağırarcasına, «Bilmek istiyorum,» dedi. «Söyle.»

Emily elindeki işlemeyi bıraktı. «Sözgelişi... Sam Damon'la ilişkini kesmen.»

«Damon mu? O son on beş yılda meslek hayatını yirmi defa mahvetti. Şimdi de Çin'de dağlarda dolaşarak, kovboyculuk oynuyor. Damon aptalın biri.»

«Öyleyse geçen yıl onunla neden o kadar ilgilendin?»

«Çünkü onun kurtarılmaya değecek bir yanı olduğunu düşünüyordum. Ama yok. Romantik bir budala o. Üstelik tecrübelerinden yararlanmayan tehlikeli bir budala. Nüfuzlu hiç kimse onun yanına yaklaşmıyor. Kayınpederi bile.»

«Nereden biliyorsun?»

«Belli değil mi bu? Caldwell, Damon'un işe yarayacak bir insan olduğunu düşünseydi, onu yanına aldırırdı. Herkes gibi o da Damon'un çoktan tükenmiş olduğunu biliyor.»

Emily birdenbire anlayamadığı bir nedenle kızdı. «Yanılıyorsun! Bir gün gelecek seni kurtarması için Damon'un önünde diz çökerek ona yalvaracaksın.»

Courtney kaşlarını kaldırarak güldü. «Ah... pek feci bir gün olacak bu.»

Emily, «Evet,» dedi. «Öyle. Ama bu olacak.»

«Damon beni kurtarmaya yetiyecek mi?»

Emily durakladı. «Bunu bilmiyorum...»

Courtney'in yüzündeki gülümseyiş silindi. «Yararsız bir konuşma bu. Zaten Damon'un geri dönebileceğini de sanmıyorum. Etrafta bir dedikodu dolaşıyor. Damon'un bir Japon levazım birliğinin tuzağa düşürülmesini seyrederken yaralandığı söyleniyor. Öyle cehennemin dibinde bir yerde yaralanırsan, 'Elveda,' demekten başka çaren de yoktur.»

«Tommy bunu biliyor mu?»

«Hayır, sanmıyorum. Folsom bana gizlice söyledi. Bunu ona açıklamanın ne yararı olur? Kadın büsbütün telâşlanır.»

Emily başını kaldırarak kocasına, onun hafifçe kemerli burnu ve çıkık elmacık kemikleriyle bir şahininkine benzeyen, biçimli yüzüne baktı. Courtney'in saçları şakaklarından ağırma-ya başlamıştı. Kalbi sızladı Emily'nin. Kocasını hâlâ seviyordu. Onu seviyor, ondan korkuyor, adama saygı duyuyor ve acıyordu. On sekiz yılın umutları ve umutsuzlukları üzerinde tehlikeli bir şekilde dengede duran o karmakarışık duyguları gözlerinin yaşanmasına neden oldu. Dudakları titremeye başladı. Courtney'e koşmak, onu göğsüne bastırarak, hiç bir şeyin önemli olmadığını söylemek istedi. 'İki yalnız insanın zayıf sevgisinden başka hiç bir şeyin önemi yok,' diyecekti. Ama Courtney dönmüş-
müştü bile. Koridordan hızla çalışma odasına gidiyordu. Geriye dönmeye imkân yoktu. Emily gözlerini kırıştırtarak işleminin üzerine eğildi....

*
**

Müzik birdenbire durdu.

Courtney aksi aksi, «Bir an kafanı konuya versen,» diyor-du. «Yoksa bunu yapamayacak duruma mı geldin?»

Emily, «Buraya geleliden beri sadece üç içki içtim,» diye cevap verdi.

«Sen benim ne demek istediğimi biliyorsun.»

Orkestra tekrar başladı.

Emily'nin başı dönüyordu. Sinirleri gerilmişti. «Oturmam gerekiyor. Biraz yoruludum. Sen dans et.»

«Pekâlâ. Artık dikkatli davranacaksın değil mi?»

Emily başını salladı. Sonra dönerek uzaklaştı. Uzun aynalardan birinin önünden geçerken kırmızı saten maskesiyle pek güzel olduğunu farkettiler. Ne nefret edilecek şeydi bu! İyice titremeye başlamıştı şimdi. Midesi yanıyor, bulanıyordu. Kadınların tuvaletine doğru hızla gitti.

*
**

Bob Mayberry masanın önünde yalpalıyordu. «Beni iyi dinleyin. Eğer Guam iyice tahkim edilmezse, bilmem ne yaparım?»

Biri, «Sen onu Donanma'ya söyle,» diye cevap verdi.

Tommy Damon yandaki salonda Cleghorne'lar, Binbaşı Thompson ve Courtney Massengale'le oturuyor, kayıtsızca bu tartışmayı dinliyordu. Geç olmuştu. Gece yarısı hayret dolu tartışmalar arasında maskeler çıkarılmış, ödüller dağıtılmıştı.

Tommy içkisini başına dikti.

Mae Lee, «Açıkçası bu strateji tartışmalarından gına geldi,» diyordu.

Jack Cleghorne, «Delikanlı onlar...» diye cevap verdi. Ama Tommy'e bakıyordu. Sonra ona usulca, şikâyet eder gibi, «Söylediklerimin hiç birini dinlemiyorsun,» dedi. «Ama önemi yok. Burada oturup durgun göllere benzeyen gözlerine bakmam yetiyor.»

Tommy mırıldandı. «Başımı döndürmek için iltifat ediyorsun. Ağzından dökülen her inciyi duydum.»

«Ne dedim öyleyse?»

«Dedin ki...» Tommy kıkır kıkır güldü. «Hayatım, haydi bir kahramanlık et ve bana içki getir.»

Jack kalkarak bara doğru gitti. Tommy'nin solunda oturan Courtney Massengale sıkıntılı bir tavırla uzaklarda çakan mavi şimşeklerin ışığında gözüken palmiye ve mango ağaçlarına bakıyordu.

Tommy, 'Hepsi de kurban edilecekler,' diye düşündü. 'Burada oturup içki içen, acaip kılıklarıyla gülen bütün bu adamlar. Savaş çıkacak. Ve onları nazik tavırlı, hain, sarı adamlar yakalayacaklar.' Tommy titreyerek Baguio'da okulda olan oğlu Donny'i düşündü. Sonra da çocuğun hayalini kafasından kovdu. 'Tanrım neden burada kaldım? İsteseydim şu anda San Francisco'da olabilirdim. Ya da Washington'da. Veya babamla Oglethorpe'da. Nem vardı benim? Yoksa intihar etmek mi istiyordum?'

Jack içkisini getirdi. Tommy bunun yarısını bir solukta içti. 'Ah, boş ver... Bu kadar yıl berbat yerlerde yaşadık. Azıcık bir para aldık. Sam, bir türlü terfi edemedi. Uğraşıp didindim. Sonunda ne oldu? O budala kalkıp Çin'e gitti! Bir kez öldüğünü, iki kez kaçırıldığını haber verdiler! Budala! Budala!' Tommy kocasına karşı yakıcı bir öfke duydu. Gece havası kurşun gibi ağır, duman kadar sakindi. Tommy bir an başını kollarına dayayarak ağlamak istedi.

Orkestra yeni bir parçaya başlarken Jack Cleghorne komik bir hikâye anlattı. Tommy başını sallayarak gülmeye başladı. Fazla içmişti ama aldırıldığı da yoktu. Jack onu dansa kaldırdı. Tommy ağır ağır, şehvetle, vücuduyla tempo tutarak dansa başladı. Kayıyor, dalgalanıyordu. Gözlerini kapamış, bu anın zevkini çıkarıyordu.

Sonra Court'la dansetti. Onun arkasından da Prentiss adlı bir pilotla.

Orkestradakiler yerlerinden kalkmışlardı. Chink Hammers-trom piyanoya geçti. Walter, Mayberry'nin karısı Jean, Mae Lee, Tommy ve Ben Krisler şarkı söylemeye başladılar.

'Gecenin bu kadar uzun ve yalnız olduğunu bilmezdim...'

Parça sona erince birbirilerini alkışladılar.

Ben üzüntüyle, «Ah,» dedi. «Bu Sam'in şarkısı. Allah kah-
retsin! O da bu gece burada olmalıydı.»

Mae Lee bağırdı. «Olmalıydı ya! Tommy, o ne giyerdi der-
sin?»

«Tanrı bilir.»

Ben, «Sam burada olsaydı, çiftçi kılığına girerdi,» diye açıkladı. Kolunu Tommy'nin omuzuna atmıştı. Yüzünde heyecanlı, ateşli bir ifadeyle kadına, «böyle geceleri severim,» dedi.

Tommy gülererek başını salladı. 'Ağabeyim olsaydı,' diye düşünüyordu. 'Onun Ben gibi olmasını isterdim. O zaman babamın da oğlu olurdu. Bana da Tommy adını koymazdı. Ve... başka neler değişirdi acaba?'

Ben hüzünlü hüzünlü mırıldandı. «Sam burada olsaydı. O zaman her şey kusursuz sayılırdı.»

Tommy, «Ama burada yok,» diye homurdandı. «Böylesi de daha iyi!»

«Ne?» Hepsi de hayretle ona bakıyorlardı şimdi. «Ah, öyle söyleme...»

«Söylerim! Eğer istersem...» Tommy birdenbire Sam'e karşı müthiş bir öfke duydu. Yalnızdı. Kalbi acı hislerle doluydu. Ve hiddetinden köpürüyordu.

«Öyle söyleme Tommy.»

Kadın deli gibi güldü. «Bu açık bir emir mi? Yoksa gizli bir emir mi?»

«Ne? Hayır, buraya bak. Sam, Amerikan Ordusu'nun üniformasını giyen insanların en iyisidir.»

Tommy bağırdı. «Allah aşkına sus, Ben!»

«Ama, tatlım...» Ben Tommy'e baktı. Üzüntüyle gözlerini kırıştırıyordu.

Onun çirkin, kemikli yüzünü, üzüntü ve şaşkınlıkla bulanık çukura batmış gözlerini öfkeyle süzen Tommy, «O ölecek,» dedi. «Hem de şiddetli bir ölümle.» Bundan emindi kadın. Vücudu parçalanmış silâhlar, çadırlar ve kâğıtlar arasında ezilecek, barsakları dışarı çıkacaktı... Bu hayâl Tommy'nin midesini bulandırdı ve kadının öfkesini büsbütün artırdı. Ben'in elinden kurtulurken geriledi. Islık çalar gibi, «Aşağıdan yukarıya sadakat,» dedi. «Bundan öğreniyorum! Duyuyor musun? Yukarıdan aşağıya ihaneti tercih edeceğim!» Hiddetle uzaklaştı.

Hepsi de yalvarırcasına, «Gitme...» diye seslendiler. «Tommy, darılma.»

Ama o aldırmayarak salon salon dolaştı. Bir grupla zar attı. Bir içki daha içerek okumadığı bir roman yüzünden Marge Krisler'le tartıştı. Sonunda kendini Courtney Massengale'le alçak sesle, ateşli bir konuşma yaparken buldu.

Adam, «Kendi kendini kandırmak...» diyordu. «İşte bizim çağın 'tema'sı.»

Tommy, «Evet,» diye cevap verdi. «Birer karikatürüz biz. Çok gülüncüz. Ama yine de geçit resminde olduğumuzu düşünerek rol yapıyoruz.»

Courtney ona hayretle baktı. «Demek sen de bunun farkındasın... Gerçekten farkındasın. İşte senin eşsiz tarafın da bu. Yüzeyin altına dalmayı, dipteki karanlıkları araştırmayı istiyorsun...»

Tommy, «Evet,» dedi. «Geçit resmindeymişim gibi yaşamaktan bıktım.»

Adam başını salladı. «Sen birçok kadını mutlu eden ufak tefek süslerle yetinemezsin. Şahane şeyler istiyorsun sen. Gücünü anlamak için yüksek boyutlarla karşılaşmayı arzu ediyorsun. Öyle değil mi?»

Tommy sessizce başını salladı. Evet, bütün kalbiyle dünyanın en büyük sahnesinde yürümeyi istiyordu. Bir kere bile yeterdi bu. Adamın yine eskisi gibi onu çektiğini hissetti.

Sonra karanlık ve boş bir odada Jack Cleghorne'la dans etmeye başladı. Chink piyano çalıyordu yine.

'Yağmurda saatlerce rıhtımda dolaşıyorum.

Sonra kendimi Fransa'ya giden uçakta buluyorum...'

Jack o tatlı, kalın sesiyle, «İnsanı büyülüyorsun,» dedi.

Tommy, «Büyülerim ya,» diye cevap verdi. «Ben şahane bir kadını öyle değil mi?»

«Gel seninle kaçalım.»

«Olur. Nereye gideceğiz.»

Jack bir figür yaparak kadını iyice geriye doğru eğdi. Maun kaplama duvarlar fırıl fırıl dönüyordu.

«Cebu'ya. Palamangoa'ya...»

«A, ben oraları gördüm. Yıllar önce... Yüzyıllar önce.»

«Oloilo'ya gidelim öyleyse. Ben Princessa otelinde oda ayırtırım.»

Tommy, «İyi,» diye güldü. «Yalnız bana zaman ver de bavulumu yerleştireyim.»

«Gelir misin, Tommy? Gerçekten gelir misin? Vapurla ora-

ya gidebilirsin... Ben seni orada karşılarım. Daha gelecek hafta da izinliyim.»

Tommy başını kaldırdı ve o zaman adamın ciddi olduğunu anladı. Çok ciddiydi Jack. Kadın dans etmeyi unutarak durakladı. «Jack... Jack...»

Adam, «Tanrım...» diye mırıldandı. «Dinle...»

«Jack, böyle şey olmaz.»

«Sen şahanesin, Tommy. Şahane.»

«Hiç de değilim. Ben iç sıkıcı ve aptal bir kadınıyım. Bunu biliyorum.»

Adam, «Dormer'den beri,» diye fısıldadı. Güçlü elini kadının sırtına iyice bastırıyordu. «Dormer'den beri ikimizle ilgili hayaller kuruyorum. Sadece ikimiz... Sen ve ben... Baş başa bir yerde...»

Tommy yalvardı. «Jack...» Hafifçe titremeye başlamıştı.. «Bir kere Mae Lee var.»

«Mae Lee'nin canı cehennem!»

«Bu sözlerinde ciddi olamazsın. Bunu lâf olsun diye söylediğini sen de pekâlâ biliyorsun. Bu olayı unutalım daha iyi Jack. Olur mu?»

Genç adam, «Lanet olsun,» diye homurdanarak ellerini indirdi. «Lanet olsun! Ne biçim hayat bu? Niçin biz de öbür insanlar gibi yaşayamıyoruz?»

«Ama yaşıyoruz, Jack... İnsanlar gibi yaşıyoruz. Dünyada türlü türlü insan var... Jack, bu olanı unutalım mı? Lütfen?»

Adam, «Tabii, tabii,» dedi. «Biliyorum... Bir takım cici insanları hayâl kırıklığına uğratmamamız gerekir.»

Tommy şaşkın şaşkın, «Şey» diye mırıldandı. «Şey...»

«Ah, tabii! Tabii... Lanet olsun!»

Jack Cleghorne uzun salonda hızla ilerleyerek çıktı gitti.

Dışarıda yaklaşan fırtınanın homurtuları ve kükremeleri duyuluyordu. Oda birdenbire gündüzmüş gibi aydınlandı. Sonra tekrar loşlaştı.

Tommy, «Yıldırım bayrak direğinin yakınına düşmedi sanırım,» diye mırıldanarak titrek bir sesle güldü. «Herkesin böyle davranmasının nedeni savaş... Savaş çıkması ihtimali... Öyle değil mi? Yoksa ben mi öyle sanıyorum... Bu küçücük dünyada ipi kopmuş bir balon gibi uçuyorum... Herkesi sarsacak bir etki yapıyorum...»

Ateşe koşan çok üşümüş biri gibi kapıya gitti. Sonra da orada durakladı.

Çünkü Klaus'un, «Eline ne geçeceğini sanıyor?» dediğini duymuştu.

Ben müthiş bir öfkeyle Klaus'a döndü. «Ah, biliyorum... Merkeze giderek kendisine torpil yaptırsaydı, kuşkusuz bu onun için çok daha iyi olurdu.»

Tommy, 'Sam'dan söz ediyorlar bunlar,' diye düşündü. Ani bir mutsuzluk ve öfke duydu.

Courtney sert sert, «Allah aşkına, Krisler,» dedi. «Şu konuyu iyice düşünsene. Bu ne sağlayacak? Ne gibi bir yarar?»

Ben Krisler, «Ne sağlayacağını bilmiyorum,» diye cevap verdi. «Ama önemli olan şu: Sam'de oraya giderek her şeyi gözle görmeyi isteyecek yürek vardı.»

«Bu değişik değer ölçülerine bağlı bir şey.»

Krisler alayla tekrarladı. «Değişik değer ölçüleri...»

«Evet. Tabii. Bunu bir budala bile başkasından yardım görmeden kendi başına düşünebilir.»

«Ama bu budala...»

«Sorun güçle ilgili. Gücün değişik biçimleriyle. Olayların gidişini bu kesinleştirir. Dünyanın ıssız bir köşesinde gizli gizli oynanacak saklambaç oyunları değil. Savaş çıktığı zaman ilgi çekici küçük şirin oyunlar değil, büyük ve görkemli dram dik-kati çekecek.»

Ben Krisler öbürlerinin oturduğu masaya yaklaşarak, yumruklarını dayadı. Öfkeyle, «Savaş çıktığı zaman,» dedi. «Sam'le ben o küçük, şirin karınlarımızın üzerinde bataklıklarda sürüne-

ceğiz. Ve siz ilk bulduğunuz uçağa binerek Amerika'ya döneceksiniz.»

Korkunç, şaşkınlık dolu bir sessizlik oldu.

Biri inledi. Marge'ın, «Ah, Ben,» diye bağırdığını duydu Tommy.

Sonra Alex Thompson'un kükremesi her şeyi bastırdı. «Teğmen, çok çirkin bir söz bu. Amirine karşı gelmiş oluyorsun. Sözlerini geri al...»

Ben, «Öyle mi?» dedi. «O halde...»

Thompson talimdeymiş gibi bağırdı. «Hemen! Sözlerini geri alacak ve Binbaşı Massengale'den özür dileyeceksin. Duyuyor musun?»

Krisler, arkasındaki o gülünç kılıkla 'hazır ol' vaziyetinde durdu. «Bu bir emir mi, efendim?»

«Evet, teğmen.»

«Pekâlâ, efendim.» Ben'in gözleri öfkesinden ateş saçıyor-du. «Öyleyse...» Ondan sonraki sözleri müthiş bir gökgürültüsüne karıştı. Sanki bütün Ada birdenbire patlayarak havaya uçmuştu.

Aynı anda Courtney ayağa fırladı. Thompson'a, «Önemli değil, Alexander,» dedi. «Şimdiye dek cesaretimden hiç kimse şüphe etmedi. Şu anda da bu konuda bir kuşku olduğunu sanmıyorum.»

Bütün vücudu endişe ve korkuyla gerilmiş olan Tommy gözlerine inanamadı. Massengale gülümsüyordu. Ama tebessümü ne kinciydi, ne de alaycı. Aksine dostça ve anlayış doluydu. «Heyecan ve gerilim dolu günler bunlar. Onun için herkesin sinirleri bozuk.» Etraflarını çevirmiş olan davetlilerin sessiz yüzlerine baktı. «Korkarım, kurmaylarla öbürleri arasında büyük bir fark gözetiyoruz. Bu modası geçmiş bir düşünce. Ve çok da yararsız bir şey. En ünlü liderlerimiz iki alanda da çalışmışlardır. Bir tek vücut olduğumuzu hiç bir zaman unutmamalıyız.» Gü-

lümseyişi daha neşeli bir hal aldı. «Bu gece bir hayli eğlenmiştik. Bu olanları unutmamız daha doğru olur.» Ben'in omuzuna vurduktan sonra yandaki salona gitti.

Tommy ise kendisini verandaya attı. Rüzgâr bambu panjurlara çarparak ısıklı çalışıyordu. Genç kadın rüzgâra doğru eğilerek derin derin soluk aldı. Birdenbire arkasında bir kapı açılarak şiddetle duvara çarptı. Tommy, «Kim var orada?» dedi. Cevap veren olmadı. Kadın omuzlarının ürperdiğini hissetti.

Baş derisinde kıvıll kıvıll bir şeyler yürüyordu sanki. Sonra bir kahkaha attı.

Aynı anda bir el onu yakaladı. Sonra ikinci bir el. İri bir vücut ona sokuldu. Tommy'nin burnuna ter, benzin ve içkiden oluşmuş bir koku geldi. Elleri yağlı kasların üzerinden kaydı. Jarreyl'di karşısındaki. Adam yüzünü onun boynuna gömerek, elbisesini çekiştirdi. Yırttı.

«Haydi, bebeğim. Seninle biraz oynasalım. Hemen burada, şimdi.»

Tommy, «Ah,» diye inledi. «Bırak beni!»

«Tabii bebeğim...»

Kadın tiksintiyle sarsılarak çırpındı. Adamın kolları demir gibiydi. Bir elini Tommy'nin bacaklarının arasına sokmuştu.

Kadın soluk soluğa, «Hayvan,» dedi. «Sarhoş, pis hayvan! Seni öldüreceğim...»

«Tabii öldüreceksin...»

Tommy adamın güldüğünü anladı. Parmaklarını Jarreyl'in gözlerine soktu. Adam homurdanarak, kadının göğsünü canını acıtacak gibi sıktı. Tommy acıyla kıvranarak dizini Jerryl'in kasisğine indirdi. Bir iskemle gürültüyle devrildi.

Tommy, «Hayvan!» diye bağırdı ama sesi bir fısıltıdan farksızdı.

Sonra adam birdenbire hızla ondan uzaklaştırıldı. O kaba elleri Tommy'nin canını yakmıyordu artık. Kadın gözlerini sıkıca yummuş olduğunu fark etti. Gözlerini açtı. Kulübün sönük ışıkları göz kırpyorlardı. Yanmış portakal rengiydi bunlar. Jarreyl

sendeleyerek geriledi ve masalarla sandalyelerin arasına yuvarlandı. Courtney Massangle ise Tommy'nin önünde duruyordu.

«Bu kadarı yeter!»

Jarreyl ellerini tahtalara vurarak kalktı. Kamburunu çıkararak hızla onlara doğru geldi.

Tommy rüzgârın uğultusu arasında madeni bir şıkırtı duydu. Jarreyl gözlerini kırıştıtarak durakladı. Courtney'in elinde uzun ve ince bir bıçak vardı.

«Bı kadarı yeter,» diye tekrarlardı. «Haydi git artık.»

Tommy bir an Jarreyl'in boğuşmaya kalkışacağını sandı. Sonra adam doğrularak elinin tersiyle yüzünü sildi. Tommy'nin tırmaladığı yerlerden kan akıyordu. Kadın, 'Onun bir gözünü de oyabilmiş olsaydım,' diye düşündü. 'Bir tek gözünü.'

Jarreyl boğuk boğuk, «Belki o bıçağı kaldırmak istersin, Massengale,» dedi.

Courtney güldü. «Erkekçe bir dövüş için mi?» Sesi alaylıydı. «Budala olma!»

Jarreyl loşlukta çabucak çevresine bakındı. «Pekâlâ... Tehlikeli bir silahla saldırma sayılır bu. Savaş divanı...»

«Tamam.» Courtney usulca güldü. «İçki içip rezalet çıkarmayı, rütbece üstün bir subayın karısına saldırmayı da unutmama. Bunlar kaçınıcı maddeye giriyor dersin?»

Jarreyl ona öfkeyle baktı.

Courtney birdenbire soğuk bir öfkeyle, «Defol, iğrenç köpek!» dedi.

«Adam uzun bir an kararsızca durdu. Sonra bıçağı işaret ederek, «Bunu unutmayacağım,» diye homurdandı.

«Ben de öyle. Haydi, git artık.»

Jarreyl çıplak ayaklarıyla uzaklaştı.

Courtney, «Thomas?» dedi. «Bir şeyin yok ya?»

Tommy bir masaya dayanmış kalmıştı. Tuvaleti hemen hemen dizine kadar yırtılmıştı. Boynu ve kolu sızlıyordu. «Teşek-

kür ederim, Court... Ah, çok teşekkür ederim. Usulca bana sokuldu ve...»

«Bir hayvan o. Onu bir kafese kapatmalı ve yerlileri korutması için Zamboanga'ya yollamalı. Gerçekten iyi misin?»

«Evet. Hayır. Bilmiyorum. Elim ayağım boşandı.»

Courtney kolunu kadının beline dolayarak onun doğrulmasına yardım etti. «Haydi, buradan gidelim. Etolün var mı?»

«Neyim? Hayır. Hayır, yok.»

«Pekâlâ.» Adam, boynundaki klipsi açarak Hüsar ceketini Tommy'e uzattı. «Al. Bunu başına koy.»

«Başıma mı?»

«Evet. Şiddetli bir yağmur yağıyor.»

Tommy hızla verandanın merdivenlerinden indi. Kafası altüsttü. Sersemlemişti. Ona başı kopmuş gibi geliyordu. Buz gibi havanın, kollarını ve yüzünü adeta iğneleyen yağmurun farkındaydı. Sonra kendisini Courtney'in arabasında buldu. Hızla ilerliyorlardı. Tommy adamın kesik kesik soluğunu farkettiler. Yüzünde hem sert, hem de heyecanlı bir ifade vardı. Courtney, Tommy'e yan gözle baktı. «Sol kaşının üstünde kan var.»

Tommy uyuşmuş gibi, diliyle mendilini ıslatarak kaşını sil-di. Çizik hafifçe sızladı. «Court?»

«Efendim?»

«Karin nerede?»

«Eve gitti.» Massengale'in sesi birdenbire titremeye başlamıştı. «Onun yüzyıllar önce eve gittiğini pekâlâ biliyorsun.»

«Evet.»

Adam bu kez, dönerek kadına baktı. Şimşeklerin ışığında yüzü bembeyazdı. Suratında hem ciddi, hem de vahşice bir ifade vardı. «Emily aslında gerçek bir eş değil. Benim için değil. Bunu sen de biliyorsun.»

Tommy ona hayretle baktı. 'Bi-bilmiyordum...' diye kekeledi.

«Ne?»

«Yani... bundan şüpheleniyordum...»

«Tabii şüpheleniyordun! Neden şüphelenmeyecektin?» Massengale adeta haykırırcasına konuşmuştu.

Kadın ihtar etti. «Dinle... Arabayı fazla hızlı sürüyorsun.»

Adam ona öfkeyle baktı. «Buna aldırıyor musun? Gerçekten aldırıyor musun?»

Tommy, «Hayır,» diye cevap verdi. «Hiç aldırımıyorum. İstedğin kadar hızlı sür.» Massengale'in baskı altında tuttuğu acı öfkesi onu heyecanlandırıyordu. Jarreyl'le boğuşması sırasında bütün hisleri uyanmıştı. Bu savaşın çıplak seks gücü onu sarsmıştı. Şimdi de Court'la aralarında garip, gergin bir düello başlamıştı. Kadın, 'Pekâlâ,' diye düşündü. 'Artık hazırım. Her şeye hazırım.' Şiddetle yağan yağmur, onları arabaya hapsetmişti. Tropiklere özgü karanlıkta kayıyorlardı.

Courtney arabayı Tommy'nin evinin arkasındaki küçük korulukta durdurduğu zaman kadın, 'Belki şimdi beni dövecek,' dedi kendi kendine. 'Belki de...'

Courtney, «Zavallı küçük cesur kızım,» dedi. «Zavallı Andromeda. Bütün o kederli, umutsuz, romantik hayallere zincirle bağlanmış.» Yüzü kadınıninkine çok yakındı. Bu çehrede Tommy'i sarsan bir ateş vardı. «Sen her şeyi biçimlendirmeyi istiyorsun... Dünyanın ayaklarının dibinde yatmasını arzu ediyorsun.»

Tommy heyecanlı bir sesle, «Evet,» dedi. «Bunu istiyorum!»

«Biliyordum!» Massengale'in sesi sevinç ve ateş doluydu. «Ah, biz ikimiz, bir arada... seninle neler başarabilirdik! Bunun farkında mısın? Hattâ yıldızları bir sepete toplardık!»

«Doğru.» Tommy adama sokuldu. Courtney'in ona sahip olmasını istiyordu. Ona hâkim olmasını, kendisini emrine almasını, baskı altında tutmasını istiyordu. Bunu bütün gücüyle istediğinin farkındaydı. Uçurumdan denize yuvarlanan bir adam buna nasıl engel olamazsa, Tommy de bu isteğine engel olamazdı.

Massengale, «Yalnız o değil,» diyordu. «Sende bir ateş var... Bir incelik, bir denge... Seninle bir anlaşma yapalım. Sen ve ben... Bir anlaşma...»

Tommy fısıldadı. «Beni sev. Yalvarırım. Beni şimdi sev.»
«Ne?»

«Şimdi. Hiç bir şeye aldırımıyorum. Hemen şimdi.» Tommy adama uzanarak, vücudunu ona doğru bükte.

Massengale, «Hayır,» dedi. «Dur.» Endişesinden gözleri irileşmiş, akları ortaya çıkmıştı. Onda beklenmedik, korkunç bir seçim yapmak zorunda kalan bir insan hali vardı.

Tommy ona sessiz bir üzüntüyle baktı.

Massengale ondan biraz uzaklaşmıştı. Vücudu kaskatıydı. «Anlamıyorsun... Önemli olan bu değil. Bu bir çare sayılmaz.» Dudağının kenarı bir kez, hafifçe seyirdi. «Hiç anlamıyorsun...»

Ona bakan, gözlerini inceleyen Tommy anlamaya başlıyordu. Bedeni öfke, utanç ve tiksintiyle sarsıldı. «Alçak!» diye bağırdı.

«Hayır. Dur...» Massengale kadının öfkesini engellemek istiyormuş gibi elini direksiyondan kaldırdı. «Söylediklerimi yanlış anladın sen...»

«Ben hiç bir şeyi yanlış anlamadım! Hiç bir şeyi!...» Tommy'nin elinde bir silâh olsaydı o anda adamı öldürmeye çalışabilirdi. «Her şeyi çok iyi anlıyorum!» Hâlâ titriyordu. İstememesine rağmen gözleri doldu. «Ah, çok iyi anlıyorum. Anlamadığımı sanma!» Her şeyi açıkça görüyordu. Hiç kimsenin Courtney Massengale hakkında bilmediği o şeyi. Evet biliyordu. Biliyordu ama bunun bedeli de vardı...

Kapıyı açtı. Sağ koluyla omzu yağmurdan hemen sırsıklam oldu.

Massengale ona doğru elini uzattı. «Thomas, dinle, sen...»
«Hayır!»

«Tommy...»

«Hayır! Hayır, dedim! Hiç bir zaman!» Tommy Hüsar ceke-tini alarak, adamın yüzüne fırlattı. «Seni iğrenç... Ah, Tanrım, Tanrım! Seni korkak!» Adam şimdi onu omuzlarından yakalamıştı. Ama kadın dönerek onun elinden kurtuldu. Yağmura doğru fırlarken topuğu takıldı. Tommy topuğunun kırıldığını his-

setti. Umutsuzluk ve telâştan akli karışan Tommy döndü. Yağmur onu kamçılıyor, gözlerine doluyordu.

Massengale ona bakıyordu. Hareketsizdi. Yüz hatları gerilmiş, çehresinde sert bir ifade belirmişti. Gözleri iyice kısıp birer yarık halini almıştı. Ağzının bir kenarı aşağıya doğru bükülmüş-tü. Tommy hafif ışıktaki görüyordu bunu. Birine bunu yapmak! Tanıdığın, sevdiğin, her gün gördüğün birine yapmak...

Tommy hızla döndü. Yırtık tuvaletini toplayarak, topuksuz ayakkabısının üzerinde topallaya topallaya koştu. Ağlıyordu.

10

Damon kroke sopasını salladı. Mavi çizgili tahta topa yumuşak bir takırtıyla vurdu. Top taze yeşil çim alanda ilerledi. Ve sarı topa çarptı.

MacConnadin, «Hay Allah,» dedi. «Siz askerler çok şanslısınız.»

Damon güldü. «Bunun şansa ilgisi yok.»

«Doğru. Senin gizli gizli antrenman yaptığından eminim.»

General Caldwell, «Tabii, Bert,» dedi. İki eliyle piposunun çanak kısmını kavramıştı. Yüzünde ciddi ve dikkatli bir ifade vardı. «Bunu bilmiyor muydun? Biz talim alanlarını artık kroke sahaları haline soktuk!»

Laszlo Perenyi bağırdı. «Ah, ne hoş bir fikir bu.» Biçimli, çapkın ifadeli yüzü neşeliydi. «Bu haritalara iğneler saplamak-tan daha akıllıca bir şey.»

MacConnadin, «Buraya bakın,» dedi. «Kroke oynuyor muyuz, oynamıyor muyuz?»

Laszlo, «Evet, evet,» diye haykırarak tiril tiril ütülü pantalo-nuyla yere diz çöktü. İngilizceyi pek şirin bir şekilde, Macar vurgusuyla konuşuyordu. Topunu inceleyerek ekledi. «Emrin-

deyim, Bert. Kibirli askerleri biraz sarısmalısınız değil mi?»

MacConnadin neşeyle, «Evet,» diye homurdandı. İri yarı, kırmızı yüzlü, saçları dökülmeye başlamış bir adamdı. Gülerken geniş, kaslı çenesi öne doğru çıkıyordu. «Vergi ödeyenlerin paralarının hepsinin Allahın belâsı bir yere gittiğini biliyordum zaten!»

Helene MacConnadin havuzun yanındaki terastan seslendi. «Bert!» Teras kroke alanına bakıyordu.

Adam, «Ne var?» diye sordu.

«Dördüncü bu.»

«Dördüncü ne?»

«Dördüncü defa 'Allahın belâsı,' dedin.»

«Uzülme, bebeğim, daha akşama kadar çok zamanımız var.»

Helene, «Sizin erkekler Bert'in üzerinde kötü bir etki yapıyorlar,» dedi Tommy'e. «Ordudan kimselerle beraberken küfretmesi gerektiğine inanıyor.»

Tommy, «Ah, o her zaman küfredecek bir tip,» diye cevap verdi. «Öyle değil mi, Bert?»

MacConnadin kadına bakarak memnun memnun güldü. «İyi söyledin.»

MacConnadin'inlerin Woodside'in gerisindeki yüksek tepeye yapılmış olan evlerindeydiler. San Francisco'da Batı Savunması Komutan Yardımcısı olan George Caldwell sık sık geliyordu buraya. Sam'in bir aylık izninin ikinci yarısını General'le geçiren Damon'lar da villâya davet edilmişlerdi. Başka bir konuk da portre ressamı Laszlo Perenyi'ydi.

Damon, Çin'de iki yıl geçirdikten sonra geri döndüğü zaman çok şeyin değişmiş olduğunu görmüştü. Metcalfe bir uçak kazasında ölmüştü. Onun yerine geçmiş olan şık ve aksi bir adam Damon'u pek dinlemedi bile. Raporunu da bir çekmeye atıverdi. Damon'a hiç yıkanmayan gerillaların acaipliklerinin onları ilgilendirmediğini, dikkatlerin Çin Cumhuriyeti'yle, Changsa'da ilerleyen Japonların üzerinde olduğunu açıkladı.

Her şey altüst olmuştu. Courtney Massengale Amerika'ya donmuştu. Onu Harp Akademisi'ne tayin etmişlerdi. Ve Avrupa yeniden savaşa girmişti. Oğulları Donny ise artık Princeton Üniversitesi'ndeydi.

Damon terfi de etmişti. Şimdi ondan «Ordunun en genç binbaşısı,» diye söz ediyorlardı.

Macar ressam sopayı indirdi ve top ileriye yuvarlandı.

MacConnadin, «Tanrı aşkına, Perenyi!» diye bağırdı. «Beş yaşındaki bir çocuk senden daha iyi oynar.»

Laszlo komik bir tavırla, «Ama ben beş yaşında değilim,» diye cevap verdi. «Ben yorgun, ıstırapla kıvranan, azap çeken bir dahiyim. Sadece ruhum beş yaşında.»

«Bu bize iki vuruşa mal olacak.»

«Korkma, ordu bize yetişemez, Bert. Hiç endişelenme! Onlar dünyanın bu yarısını savunma plânlarına dalmışlar... Alman kurmaylarının bu sabah kroke oynamadığından emin olabilirsin.»

MacConnadin başını salladı. «Almanlar Noel'de de Kremlin'de Joe Stalin Amca'nın özel votkalarını içecekler.»

General topuna vurdu. «Hiç sanmıyorum.»

«Ah, yapma, George. Almanlar kentin dış mahallelerine girerler bile.»

Caldwell gülümsedi. Onlar kenti sarabilirler. Hattâ içeri de girebilirler. Ama Kremlin'e? Hayır.»

«Bence kimse Almanları yenemeyecek, George.» MacConnadin elinin tersiyle ağzını sildi. «Zaten bütün Avrupa'yı ele geçirecek onlar.»

İnce yüzlü General ak saçlı başını salladı. «Onlar sonuncu, en tehlikeli adımı atmaktan kaçınacaklar. Tahminleri yanlış çıkacak. Ve yine yenilecekler.»

«Kim yenecek onları?»

Caldwell milyonere sakın sakın baktı. «Biz ve İngilizler.»

MacConnadin bağırdı. «Aman, yapma canım! Bana sorarsan Alamanlar bizim için bir tehlike oluşturmuyorlar. Hattâ Hitler'le

iş bile yapabiliriz. İsveçlilere bakın. O silâh anlaşmaları sayesinde bol bol para kazanıyorlar... Ama siz Goering'in yakında Washington'u bombalamasından korkuyormuş gibi davranıyorsunuz.»

Damon ilk kez o zaman bu tartışmaya katıldı. «Bizim derdimiz şu taraftan gelecek.» Denize doğru işaret ediyordu.

«Ne?» MacConnadin ona hayretle baktı. «Japonya'dan mı? Onlar Çin'le boğuşup duruyorlar. Ayrıca onların Amerika'yla başa çıkacak malzemeleri yok.»

Damon hemen, «Ah, var,» dedi. «Ve Japonlara bunları sağlayanlardan biri de sensin.»

Birdenbire kısa bir sessizlik oldu. MacConnadin ellerini beline dayayarak şaşkın şaşkın Damon'a baktı.

Tommy terastaki koltukta oturmuş, tembel tembel gevezelik eden Helene'e gülümserken, bir yandan da erkeklerin tartışmasını dinliyordu. Öfkesi gitgide artıyordu kadının. «Sam Çin'den döndüğünden beri böyle. Sessiz ve sakin. Sonra birdenbire bir şey söyleyerek herkesi hiddetinden delirtiyor.»

Ansızın MacConnadin'lerin kızlarının en küçüğü olan Janice terasa fırlayarak, «Olanlar oldu!» diye bağırdı. «Bombardmana başlamışlar!»

Tommy ani bir korkuyla döndü.

Helene, «Yavrum,» dedi. «Sinirleri bozuk askerlere böyle şakalar yapmamalısın. Onların ne kadar safdil olduklarını...»

Kız çabucak başını salladı. «Anne, şaka değil bu! Çok ciddiylim!»

Tommy sandalyesinde dikleşti.

General çim alandan koşarak geçti, terasın merdivenlerinden çıktı. Sam da peşindeydi. Düzgün yüzlü birer yabancıya benziyorlardı onlar. Daha genç, sert iki erkeğe. Bakışları Tommy'nin üzerinde dolaşarak, kaydı geçti.

Kadın farkına varmadan ayağa fırladı. Helene hem neşe, hem de öfkeyle başını kaldırmış ona bakıyordu. «Ne oldu herkese? Çıldırıdılar mı?»

Tommy bir an korkuyla, sessizce Helene'i süzdü. Sonra da gölgeli terası koşarcasına aştı. Uzun, serin salonda radyoda dans müziği çalıyordu. Herkes radyonun önüne toplanmıştı.

Janice meydan okur gibi, «Doğru söylüyorum,» diyordu. «Spiker bombardımandan söz etti. Pearl Harbor'a saldırmışlar.»

MacConnadin düğmeyi çevirdi. Yaşlı fakat otoriter bir ses duyuldu. Ama bu seste bir gerginlik, yeni bir güvensizlik vardı. Ses salonu o korkunç haberle doldurdu. Sonra tekrar romantik bir müzik başladı.

Bert Mac Connadin, «Nesi var onların?» diye homurdandı. «Uyuyor muydu bu adamlar?»

Tommy dehşetle, 'Donny...' diye düşündü. 'Donny, oğlum..'

General sert sert, «Donanmaya çatmanın yararı yok,» dedi. Öfkelendiği ama kendine hâkim olmaya çalıştığı belliydi. «Hepimiz de suçluyuz.»

««Birinin suçlu olduğu kesin!»

İçeri koşmuş olan Helene, «Bert!» diye bağırdı.

Ama öfkeyle başını sallayan MacConnadin karısına aldırmadı. «Eğer fabrikada böyle bir şey olsaydı, herkesin canına okurdum!» Sam'a işaret etti. «Tanrım! Sen böyle olacağını da söyledin! Hepiniz de Japonların saldıracağını biliyordunuz! Allah kahretsin! Niçin bir şey yapmadınız!»

Sam'ın sesi odada yankılandı. «Yatırımlarının karşılığını almanı istiyorduk, MacConnadin!» Öfkeyle titriyordu. Yüzü korkunçtu. Tommy kocasını hiç böyle görmemişti. Korkudan sanki dili tutuldu kadının. Sam ekledi. «Bu gün. Şimdi. Karşılığın bir kısmını aldın.»

MacConnadin bütün öfkesine rağmen şaşaladı. Sam'ın yüzündeki o tehlikeli ifade onu gerilettilti. «Ne demek istiyorsun?»

«Söyledim ya!»

George Caldwell tatlı bir sesle, «Pekâlâ, Sam,» dedi. O sessizlikte damadına gülümsedi. Amansız, kederli, yorgun, bıkkın bir gülümseyişti bu. «Gidelim.»

«Peki, efendim.»

Helene bağırdı. «Ah, gidemezsiniz...»

General ona doğru döndü. «Korkarım gitmemiz gerekiyor. Hemen. Kusurumuza bakmayacağınızı umarım...»

Herkes aynı anda konuşmaya başladı. Tommy gözlerini ha-lıya dikmişti. Oğlu Donny'i düşünüyordu. Belki şu anda o da aynı haber bültenlerini dinliyordu. Tommy titredi. Biraz önce duyduğu o sıcak mide bulantısı geçmişti. Ama şimdi bunun ye-rini sonsuz bir korku almıştı. Durum çok mu kötüydü? Hawai'ye saldırdıklarına göre...

Babasıyla kocası birbirileriyle alçak sesle ciddi ciddi konu-shuyorlardı. Radyoysa aynı haberi tekrarlayıp duruyordu.

Sonra Sam dönerek karısının kolunu tuttu. «Tommy. Hay-di. Gidelim.»

Tommy başını salladı. «Pekâlâ.»

Telâşla vedalaştılar. MacConnadin Damon'a, «Güle güle,» derken ellerini ceplerinden çıkarmadı. Ama sonra General'in elini sıktı.

Tommy, Helene'e yaklaştı. «Çok üzgünüm. Bizi bağışlaya-cağınızı umarım...»

«Tabii. Yakında görüşürüz...»

Tommy rüyada gibi, arabada öne, babasıyla kocasının ara-sına oturdu. Düşünceleri öfke, endişe ve çıplak bir korkuyla do-lu bir denizde yüzüyordu sanki. Alnı alev alev yanıyordu. Men-dilini çıkararak şakaklarını ve ensesini sildi. İki subay ileriye doğru bakıyor, sanki Tommy aralarında değilmiş gibi konu-shuyorlardı.

«İşgale kalkışacaklar mı, efendim?»

General, «Şimdilik... sanmıyorum,» dedi. «Ama Nippon'un oğullarının ne yapacakları belli olmaz...»

Tommy birdenbire bağırdı. «İşgal etmek mi? Japonlar? Bu ülekiyi mi işgal edecekler?»

Babası sakın sakın, «Evet,» diye cevap verdi. «Bu müm-

kün. Ne o? Bunu yasaklayan bir yasa olduğunu mu sanıyordun yoksa?»

Araba hızla sola saptı. Tommy ileriye yana, direksiyona doğru fırladı. «Sam, Tanrı aşkına! Nen var senin?»

Damon ona baktı. «Sence fazla hızlı mı sürüyorum?»

«Çılgın bir sarhoş gibi sürüyorsun!»

«Yürümeyi mi tercih ederdin?»

«Yavaşlamaz ve yaşına uygun bir şekilde davranmazsan...»

Babası, «Tommy...» dedi. «Acele etmemiz gerekiyor. Biraz mantıklı ol.»

Kadın, «Mantıklı mı?» diye haykırdı. Her şey birdenbire, beklenmedik bir anda, hızla, çılgıncasına olmuştu. Her şey değişmişti ve Tommy hazırlıklı değildi buna. Fena halde öfkelenmişti. Ona her şeye kroke oyunu sırasındaki tartışma yol açmış gibi geliyordu. «Hiç olmazsa nazik davranabilirdin, Sam. Ev sahibine çattın. Helene'in neler hissettiğini sanıyorsun?»

Damon, «Helene'e çok acıyorum,» diye mırıldandı.

«Adama çattın! Aklına ilk gelen şeyi söyledin!»

Sam cevap vermeyerek gaza bastı. Gitgide hızlanıyorlardı.

Tommy öfkeyle, «Allah belânı versin!» dedi. Kendisini tutacak halde değildi. «Ucuz eğlenceler bunlar! Şimdi tekrar kahr-aman rolüne çıkacaksın. Ve istediğin takdirde herkesi kırmaya hakkın olduğunu düşünüyorsun. MacConnadin sadece fikrini açıklıyordu. Ama sen? Artık o güzel küçük savaşına kavuşacaksın...»

Damon frene bastı. Araba tekerlek iniltileri arasında kayarak durdu. Bu ani duruş Tommy'nin yine öne doğru fırlamasına neden oldu. «Sam, eğer sen...»

Adam direksiyondan dönerek iki eliyle kadının omuzlarını kavradı. «Jack ve Mae Lee Cleghorne, Luzon'dalar. Dehner'ler de öyle. Ben'le Margie, Schofield'deler. Belki şu anda son nefeslerini veriyorlar onlar. Anlıyor musun? Kafana dank ediyor mu bu?» Kadın ipnotize olmuş gibi kocasına bakıyordu. Damon'un gözlerinde yine o ifade vardı. Radyonun önünde Bert Mac-

Connadin'e bakarken beliren ifade. Adamın yüzü dövülmekte olan bir demir parçasına benziyordu.

Damon hâlâ Tommy'i sıkıca tutuyordu. «Evet, çoğunluk ne düşünüyor biliyorum. Bir ordu subayı serüven arayan bir adamdır. Terfi etmek, madalyalar almak ve ilk fırsatta anaların çocuklarını bir koyun sürüsü gibi boğazlatmak için savaşlar çıkarmaya çalışır. Herkes onun Prusya ordu sisteminin bir ürünü olduğunun farkındadır. Eğitim görmemiş, hiç bir şey bilmeyen, güzel şeyleri takdir edemeyen, doğuştan katil bir adamdır. Yüzme havuzlu güzel teraslarda keyif çatmak, hisse senetleri, dış borsalar ve yatırımlardan kazanç sağlamak gibi güzel şeyleri bilmeyen biri.»

General mırıldandı. «Sam... Sam...»

«Ve şimdi her şey başladı. Korkan çocuklar, gözü yaşlı analar, acı, azap, ıstırap. Cansız gövdeler... her şey... Ve MacConnadin yıllardan beri Japonlara demir satıyordu. Dört yıldan beri Çin'dekiler ölüyor. Şimdi de sıra bizde. Çünkü o adam yığınla para kazanmayı, tepedeki pis şatosunda önemli bir adam tavırları takınmak istiyordu...» Damon'un gözleri birdenbire doldu. «Sen bunları anlayamıyor musun? Anlayamıyor musun?»

General yumuşak bir sesle, «Sam, üzülme,» dedi. «Haydi. Gidelim...»

Damon karısını bırakarak gaza bastı. Radyoda heyecanlı sesler konuşmaya devam ediyordu. Guam saldırıya uğramıştı. Wake adası da. Sarsılan Tommy sessizleşmişti. 'Bu gerçekten olacak mı?' diye düşünüyordu. 'Japon güçleri bu yollardan geçecekler mi? Bu küçük villalara ateş edecekler mi? Böyle imkânsız bir şey gerçekten olabilir mi?'

Sonra kekeledi. «Ama MacConnadin'in de iki oğlu var... Büyüğünü askere alacaklar...» İçin için, 'Donny, ya Donny...' diye ekledi. Kalbi sıkıştıyordu. «Adam için önemli değil mi bu?» dedi.

Damon sesini çıkarmadı.

Babası kısa bir sessizlikten sonra, «Evet, önemli,» diye

cevap verdi. «Onemli... Ama yine de yeteri kadar önemli olmadığı anlaşılıyor.»

Tommy birdenbire, 'Haksızlık bu,' diye düşündü. 'Bunca yıl çok şeyden yoksunduk. Idareye çalıştık. Vatanımızdan uzaktaydık. Hak ettiğimiz şeylerin hiç biri yoktu. Şimdi, Sam'in albaylığı gelmek üzereydi... Artık oldukça iyi bir hayat sürebilecektik... Ve o korkunç, iğrenç savaş çıktı... Şimdi Sam'in gidip yıllardan beri savaşa hazırlanan ulusları, durdurmaya çalışması gerekiyor...' Elini kocasının omzuna koydu. «Sevgilim... Bağışla...» Damon'un başkalarının yanında kendisine sevgi sözleri söylenilmesinden hiç hoşlanmadığını biliyordu. Hattâ babasının yanında bile. Ama Tommy'nin elinde değildi bu. Akli karışmış, korkuya kapılmıştı. Kocasını öperek gitmeden önce ondan özür dilemek istiyordu. Sam'in onu bağışladığını bilmeliydi. «Sevgilim, öyle konuşmak istemedim. Budalaca sözlerdi benimkiler...»

«Aldırma...» Karısının elini tuttu. Talim alanına erişmişlerdi. Damon arabayı dikkatle kalabalığın arasından sürüyordu. Subaylar ve erler talim alanını koşarak aşıyorlardı. Kimi pantolonlu, kimi şortluydu. Birinin elinde hâlâ golf sopaları vardı.

Damon, «Ben de sana çatmamalıydım,» diye mırıldandı.

«Hayır hayır, suç bende, sevgilim.»

General tatlı tatlı, «İkiniz de suçlusunuz,» dedi. «Ben de Bert MacConnadin'i tanıdığım için suçluyum... Şimdi, yeni yerlere gideceğiz.»

Gözleri dolan Tommy başını eğerek ellerine baktı. Artık ailesi yoktu. Her biri rüzgârla bir tarafa dağılacaktı. Birlikte geçirecekleri zaman pek kısıydı. Sonra ailesinden olan bu erkekler, dünyanın bir ucuna fırlatılacaklardı. Bu kez Tommy onların peşinden gidemeyecekti. Tommy, ağlamamaya çalışarak gözlerini kırptırdı. Yutkunduydu. 'Donny'i görmeliyim,' diye düşündü. Bu kargaşalıkta ağladığı takdirde kocasıyla babasının ona kızacaklarını biliyordu. 'Yakında doğuya gidip Donny'i görmeliyim...'

Damon, «Bu gece hava saldırısı olursa...» diyordu. «Bir hayli uçakla...»

General başını salladı. «Bu gece gelmeyecekler. İki üç gün sonra belki... Ama bu gece saldırmazlar...»

Araba durdu. Tommy başını kaldırarak baktı. Bir subay kargâhın önündeki merdivenlerden hızla çıkıyordu. Kadın kendi kendine, «Ağlamayacağım,» dedi. «Ağlamayacağım...»

Babası, «Allahısmarladık, Tommy...» diyerek onu yanağın-dan öptü. «Şansın açık olsun, Sam.» Kadının önünden uzanarak damadıyla el sıkıştı. Sonra da kapıyı açtı. «Benimle bağlantını kesme.»

«Evet.» Sam, Tommy'nin önünden eğildi. «General?»

«Evet?»

«Hayatımda hiç bir zaman bana bir lütufta bulunulmasını ya da görevimi değiştirmelerini istemedim... Ama size komutanlık verildiği zaman yine sizin yanınızda hizmet etmeyi arzu ediyorum. Tabii siz de beni isterseniz.»

General ona sevgiyle gülümsedi. «Teşekkür ederim, Sam.» Sonra başını salladı. «Bana komutanlık verilmeyecek. Gençlerin savaşı bu. Beni istemeyecekler. Belki böylesi daha iyi.» İnce parmağıyla çabucak işaret etti. «Komutanlığı sana verecekler, bana değil.»

«Buna inanamam, generatim...»

«Bakalım, görürüz.» Caldwell'in dudakları alaycı ve kederli, bir gülümseyişle büküldü hafifçe. «Şimdiki halde elimizden geleni yapmalıyız.» Merdivenden dimdik, çabucak çıktı.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1

Büyük uçak yan yattı. Damon karşıdaki pencerelerden firuze rengi solomon denizinin yanından son derecede pahalı bir halı gibi uzanan sık yeşilliği gördü.

Onun yanında, el bombası dolu sandıklardan birinin üstünde oturan Ben Krisler, «Sakin görünüyor,» dedi. Kaşlarını kaldırmış aşağıya bakıyordu. «Hoş ve güzel... Karaippler'deki eğlence yerlerine benziyor.»

Damon başını salladı.

Radyo operatörü onlara seslendi. «İnerken kayışları tutun. Biraz zorlu bir iniş olabilir.»

Ben ağ kayışlara sıkıca sarıldı. «Eh, Sam, yine başlıyoruz.»

Damon, «İkinci sefer daha kolay olduğunu söylerler...» diye cevap verdi.

«Öyle olması da gerekir. Bir hayli antrenmanlıyız.»

Damon sinirli sinirli Krisler'e gülümsedi. Geçen on ay çok acı hayâl kırıklıkları arasında geçmişti. Jack Cleghorne ölmüştü. Mandrake Styles kayıptı. Japonlar Manila, Celebes, Rabaul, Yeni İrlanda, Solomon Adaları ve Singapur'u ele geçirmişlerdi. MacArthur, Cumhurbaşkanı'nın talimatına uyarak Avusturalya'ya

uçmuştu. Nereye bakarsanız bakın bir kargaşalıkla karşılaşılıyor-
dunuz.

Albay Damon'u şimdi eski alayının komutanlığına getirmiş-
lerdi. O da Ben'i yanına almıştı. Artık acı bekleme sona ermiş
sayılırdı. Şu anda Papua kıyısında Kokogela havaalanına inme-
ye hazırlanıyorlardı.

Ben, «Burası terkedilmiş benziyor,» diye mırıldandı. «Her-
kes evine mi gitti?»

Hertz, «Buna hiç şaşmam, albayım,» diye mırıldandı.

Uçağın tekerlekleri yeşil yağmur ormanlarının arasındaki
bombardımandan delik deşik olan toprağa değdi. İyice sarsıldı-
lar. Damon şimdi iki taraftaki uçak kalıntılarını görebiliyordu.

Biri, «Tanrım,» dedi. «Kent çöplüğüne benziyor bu.»

Gerçekten de öyleydi. Çevre, kanatları kopmuş, pervaneleri
çarpılmış, teneke gibi ezilmiş, yanıp kararmış uçak enkazıyla
doluydu. Damon bunları sıkıntıyla inceledi. Havaalanı onarılıyor-
du. Japonların burayı istedikleri zaman bombaladıkları belliydi.

Şimdi hantalca sallanarak yerde ilerliyorlardı. Üzerinde
«BENİ İZLEYİN» yazılı bir jip önlerine geçmiş hızla gidiyordu.
Etrafta yine parçalanmış uçaklar vardı.

Uçağın kapısı açıldı ve ağır, pis kokulu bir hava yüzlerine
çarptı. Çürümüş bitki ve hastalık kokuyordu. O ıslak sıcak da
insanı bayıltacak gibiydi. Damon yüzünün ve boynunun ter için-
de kaldığını hissetti.

Sarışın bir genç, «Kanalizasyon berbat,» dedi.

Damon, erlerin meraklı bakışları altında '03 tüfeğini omu-
zuna astı. O sıcak, pis kokulu havaya çıktı. Ben'le göz göze
geldiler. Yüzleri ifadesizdi ama ikisi de aynı anda göz kırpıldılar.

«Eşyalarınız şunlar mı, albayım?» Kızıl saçlı, kocaman ağız-
lı, sıska bir onbaşı Damon'a bakıyordu. «Şu iki asker çantası.
Hepsi o kadar mı?»

«Evet, o kadar.»

«Anlıyorum.» Onbaşı çantaları eski bir silâh kamyonetinin
arka tarafına attı. Sonra da Ben'in iki bavulunu. «Hafif yükle

yolculuk yaparsan, işler bozulduğu anda çabucak uzaklaşabilirsin. Biliyor musunuz, bazıları buraya altı hamalın taşıyamayacağı kadar eşyayla geliyorlar. Biri bütün kitaplığıyla buzdolabını taşımişti.» Gülererek direksiyona geçti. «Bilmiyorum, o buzdolabını hangi prize takacağını sanıyordu ama burada fazla dayanamadı. Kendisine pek acıyordu. Tüyleri tutuşmuş bir flamingo gibi uçtu gitti.» Uçağın önünde duran gruba döndü. «Çift Yedi'ye gidecek var mı?»

«Evet, ben varım.» Operatör Stackpole'du bu. Sarı yüzlü, sinirli tavırlı bir adam.

Eşyaları kamyonete yüklendi. Ben'le Stackpole arkaya atarlarlarken Damon da Onbaşı'nın yanına oturdu. Adam onun tüfeğine merakla bakıyordu. «Ava mı çıkacaksınız, albayım?»

Damon ifadesiz bir yüzle ona döndü. «Hayır. Bunu verip karşılığında birkaç hatıra eşya alacağım.»

Çavuş bir kahkaha atarak elini dizine vurdu.

Stackpole Onbaşı'nın ensesini işaret etti. Oradaki iri bir çibandan sarı bir sıvı akıyordu. «Orman ülseri bu.»

Onbaşı operatöre bir göz attı. «Benimle dalga geçmiyorsunuz ya, doktor?»

«Neden tedavi ettirmedin?»

Onbaşı gaza bastı. «İşte bu güzel bir soru... Çok güzel...»

Parçalanmış iki uçağın daha yanından geçtiler.

Damon, «Bu yakınlarda baskın oldu mu?» diye sordu.

Onbaşı gözlerini kısmış yola bakıyordu. «Her gün öğleden sonra baskına uğruyoruz, albayım.»

Saçdaki ufak bir açıklığa sandıklar ve balyalar gelişi güzel yığılmıştı. Yarılarına kadar su içindeydi bunlar. Damon, Ben'e bir göz attı. Ben dudaklarını büzmüş çürümekte olan malzemeyi inceliyordu.

Yol ormana daldı, sonra üç metre yüksekliğindeki kunai otlarıyla kaplı bir açıklığa çıktı. Bazı yerler su altındaydı. Kamyon iki kez kaydı. Sonra bir virajı döndüler ve karşıda hindistancevizi ağaçlarından oluşmuş bir koru belirdi. Ağaçların altına pi-

ramit biçimi çadırlar kurulmuştu. Bellerine kadar soyunmuş olan iki er çadırların arkasında sıkıntılı sıkıntılı hendek kazıyorlardı. Pis çamur küreklerine yapışıp kalıyordu.

Onbaşı açıkladı. «Yolun sonu, baylar.» İki elinin küçük parmaklarını ağzına sokarak tiz bir ısıklık çaldı. İki er küreklerini atarak ağır ağır onlara doğru geldiler. Onbaşı, «Tugay karargâhı şu uçtaki çadır, albayım,» dedi. Sonra elini açıklıktaki yeşil tepeli uzun hastane çadırına doğru uzattı. Stackpole'a bir göz atarak, «İşte orası da acı yuvası, doktor,» diye güldü.

Damon'la Ben çamurların arasında ilerleyerek dipteki çadıra gittiler. Orada nöbet bekleyen er, iki subayın yaklaştığını görünce cansızca vaziyet alarak selâm verdi. Birdenbire General Westerfeldt dışarı fırladı.

«Sam! Seni gördüğüme ne kadar sevindiğimi bilemezsin, oğlum.»

«Yanınızda tekrar hizmet etmek çok güzel bir şey, generalim.» Damon selâm verdi ama Westy buna aldırmayarak, onun elini iki avcunun arasına aldı. General iki yıl önceki Monterey çıkarmasından beri bir hayli yaşlanmıştı. Yüzünde derin çizgiler belirmiş, yanakları morumsu katlar halinde sarkmıştı. O neşeli, güven dolu hali kalmamıştı. Damon, 'Hasta bu adam,' diye düşündü. 'Hayır... Bundan daha başka bir şey var.' Şaşkınlığını gizlemek için Ben'e döndü. «Albay Krisler, efendim.»

«Yanımızda olduğun için memnunuz, Krisler.» General, Ben'in selâmına karşılık vererek onun elini sıktı. «Seni tanımıyorum ama Sam seni çok istiyordu. Bu da bana yeter de artar bile.» Alayla güldü. «Kimsenin buraya gelmeye can attığı da yok. Girin, oturun.»

Onları çadıra sokarak, sahra masasının önündeki portatif iskemleye çöktü. Çadırın iki yanı açılmıştı ama hava yine de boğucuydu. Hafif bir rüzgâr bile esmiyordu. «Oturun, oturun.» General önündeki kâğıtları iterek gözlerini oğuşturdu. Koltuk altları ve yakası ıslanmıştı. «Bu sıcak insanı çıldırtabilir.» Bir ka-

lemi alarak iki eliyle sıkıca tuttu. «Çok çetin günler geçirdik, Sam.»

«Evet, efendim. Biliyorum.»

Westerfeldt ona bir göz attı. «Brisbane'de ne diyorlar?»

Damon, «Ben fazla bir şey duymadım, generalim,» diye yalan söyledi. «Orada bir gece kaldık zaten. Sadece harekât ya-
vaşladığı için hayâl kırıklığına uğramışlardı.»

Tugay komutanı homurdandı. «Öyle mi? Köpekler! Lennon'-
daki lüks dairelerinde oturuyor, soğuk içki içerek emirler veri-
yorlar... Onlar için bağırıp çağırmak kolay. Bu pis bataklıkta,
Japonların karşısında oturanlar onlar değil... Hemen her gün
öğleden sonra baskına uğruyoruz. Malzemenin ne zaman gele-
ceğini düşünüyoruz... Yeterli topumuz bile yok. Japonların ise
her şeyi var. Onları denizden destekliyorlar...»

Damon anlayışlı ve dikkatli bir tavır takınmaya çalışarak
General'i dinledi. Durumun sandığından çok daha kötü olduğu
anlaşılıyordu. Sonra, «Eski Alay ne âlemde, generalim?» diye
sordu.

«Zor günler geçirdiler onlar, Sam. İyi çocuklar hepsi de.
Bunu sana söylememe bile gerek yok. Ama çok zorluk çektiler.
Kokogela'dan buraya yapılan o uzun yürüyüş. Onlar böyle bir
şey için de eğitim görmemişler. Tanrım! Böyle bir şey olacağı
aklıma bile gelmezdi...»

«Alaya kim komuta ediyordu?»

«Mac. MacFarlane. Onu hatırlayacaksın.»

«Ne oldu?»

«Hastalandı. Çalı tifüsü. Buradaki hastalıkları bir bilsen,
Sam! Böcekleri görsen. Her yerde var onlar. Kunai otlarının a-
rasında, suda, her yerde. Sivrisinekler, keneler. Dikkatli olma-
lısın...» Westerfeldt öne doğru eğildi. «General MacArthur bana
Moresby'de ne söyledi, biliyor musun? 'Moapora'yı alamazsan,
hiç geri dönme!' dedi. Evet.» Gözleri dolmuştu. «Ben şimdiye
dek görevimi yerine getirmezlik ettim mi hiç?»

«Tabii ki etmediniz, generalim.» Durgun, boğucu havada

terleyen Damon endişelenmeye başlıyordu. «Bize durum hakkında bilgi verebilir misiniz?» dedi.

«Ne? Evet, evet.» General ayağa kalkarak bir tahtaya takılmış olan haritanın önüne gitti. «Bu koruya ancak on dokuz günde gelebildik. Artık ilerlememiz de olanaksız. Japonlar bütün yüksek yerleri tuttular. Çocuklarım bütün gün ve bütün gece bataklıklarda, kasıklarına kadar gelen suların içinde ilerlemeye çalışıyorlar. Japonlar bütün yollara hâkimler.» Albaya baktı. «Sam, sana güveniyorum. Beni hayâl kırıklığına uğratma.»

«Uğratmayacağım, generalim.»

«Sam, hasta onlar. Ayakta sallanıyorlar. Çocuklar yani. Yarısı ateş içinde yatıyor. Aralarına karış ve onlara şevk ver.»

«Peki, efendim.»

«Bunu ancak sen başarabilirsin.» Westerfeldt çadırın kapısına giderek seslendi. «Miller, Albay Damon'la Albay Krisler'i Dört - yetmiş yediye götür...» Damon'a döndü. «Sam...»

«Evet, generalim?»

«Kendini tehlikeye atma... Dikkatli ol.» Yüzünde üzgün ve yalvarış dolu bir ifade belirmişti. General'in. Korkuya kapılmış yaşlı bir adam hali vardı onda.

«Merak etmeyin, generalim.»

İki arkadaş dışarı çıkınca birbirilerine baktılar.

Ben, «İtfaiyeyi neden çağırdıklarını şimdi anlıyorum,» diye mırıldandı.

Damon güldü. «Seni ve beni mi kasedediyorsun?»

«Ah, evet. Bizden başka hiç bir şeyleri yok. Pasifikteki müttefik ilerlemesine öncü olacağımızı düşündükçe heyecandan titremiyor musun?»

*
**

«14 Ekim 1942

Alay karargâhındaki sahne pek şirindi. Herkes rahatına bakıyor, kahve içiyordu. Caynor adlı bir albay bir kral haşmetiyle

oturuyordu. Mac hastalandıktan sonra General maiyetinden olan bu adamı yollamıştı Alaya. Süslü bir adam Caynor. Saçlarını kafasına iyice yapıştırmış. Küçük gözleri kurnazlıkla parlıyor. Tırnakları tertemiz.

‘Savaş hattı ne tarafta?’ dedim.

‘Cephe mi? Şu tarafta,’ diye küçük parmağıyla işaret etti.

‘Size bir jip hazırlatayım.’

Ona baktım. ‘Yürüyemez miyiz?’

Bakışlarını benden kaçırdı. ‘Şey... bir hayli uzak orası.’

Aslında dört buçuk mil ötedeymiş ateş hattı. ‘Sizi engellen bir şey mi var?’ diye sordu.

‘Genel alanın çevresinde tahkim edilmiş yerler var.’

‘Onları gördünüz mü?’ dedim.

Şaşırdı. ‘Ben mi? Ne münasebet. Ama aldığımız raporlar...’

Tevekkeli Caynor’un üniforması tiril tirildi! Oraya gitmek zahmetine bile katlanmamıştı.

‘O raporların doğru olup olmadığını anlamak için devriye çıkarılmasını istiyorum.’

‘Devriye mi?’ Caynor parlak tırnaklarını masaya vurdu.

«Evet, devriye. Ne o? Siz devriye çıkamayacak kadar kibar mısınız?’ Öfkeden çıldırıyordum.

‘Benim görevim bu değil...’ diye başladı.

‘Görevinizden alınıyorsunuz,’ dedim. ‘Eşyalarınızı alıp gidin.’

Bayağı sevindi.

Ağır ağır ateş hattına doğru gittim. Eski tanıdık yüzlerle karşılaştım. Küçük Faltner, Ross, Beasley, Bowcher, Stankulu, Rodriguez Braun, Mills, Jackson... Bazıları terfi etmişlerdi. Kimi beni görünce çok sevindi, kimiye bundan hiç hoşlanmadı.

Terkedilmiş bir Japon sığınağı buldum. Ross’la Beasley’e burayı kazıp içine yerleşmelerini emrettim. Ross çok kızdı ama itaat etti. Artık beyefendilik taslamak yok.

Ama çocuklar berbat haldeler. Acınacak durumdalar. Yirmi iki gündür ateş hattındalar. Aayakkabılar paralanıyor, sakalla-

rı uzamış, savaş üniformaları üstlerinden düşüyor. Anlatılmayacak kadar pis ve yorgunlar. Ülser, malarya, dizanteri, daha Tanrı bilir kaç türlü hastalıkları var... Westy doğruyu söylüyormuş. Yarı aç gibiler ayrıca...

Burası dünyanın en kötü yeri... Durmadan da yağmur yağıyor. Saatlerce, dizlerime kadar suyun içinde dolaştım. Sivrisinekler inanılacak gibi değil...»

*
**

Sığınakta o dayanılamayacak koku vardı. Japonlar her yere sindiriyorlardı bu pis kokuyu. Boyat balık, yanmış kestane, eter ve bakımsız helâ kokularının bir karışımıydı bu. Ne yaparlarsa yapsınlar bu kokuyu hiç bir zaman çıkaramayacaklardı. Yüzbaşı Feltner soluk almamaya çalışarak başını yere dayadı. Albay Damon telefonun kolunu çevirerek arka arkaya birkaç kişiyle konuştu. Watts ağzını açmış, Yüzbaşı'ya bakıyordu. Feltner kaşlarını çatarak gözlerini ondan kaçırdı. Feci bir şeydi bu bekleyiş...

«Evet, evet, çayın yanından...» Damon yine telefonla konuşuyordu. «Mümkün olduğu kadar aşağıya inmeye çalışın. İyi, iyi. Şansın açıkolsun, Benjy.» Sesi gayet sakindi. Bir ara Feltner'le göz göze geldiler. Damon usulca ona göz kırptı. Çenesinden akan terler gömleğine damlıyordu. Albay üçü çeyrek gece devriye görevinden dönmüştü. İliklerine kadar ıslanmıştı, titriyordu. Ben Krisler'le uzun uzun konuşmuşlardı. Beş buçukta tekrar adamların yanına gelmiş, «Bana on kişi gerekiyor,» demişti. «Bir şey olursa beni kaldırın.» Caynor'un portatif karyolasına uzanarak uykuya dalmıştı. Tam on dakika sonra da kalkmıştı.

Ve işte şimdi burada bekliyorlardı...

Feltner içini çekti. Dikkatle Alay komutanını izliyordu. 'Ben hiç bir zaman onun gibi olamam... Hiç bir zaman... O sanki talimdeymişiz gibi davranıyor...'

«Ne düşünüyorsun, Ray?» Damon gözlerini Feltner'e dikmişti. Bakışları garipti. Yarı neşeli, yarı üzgün.

«Hiç, efendim. Yalnızca bekliyorum...»

«Evet insan sık sık beklemek zorunda kalıyor, değil mi? Neyse... Birkaç saniye sonra dertlerin bitecek.»

Aynı anda havaalanı tarafında ateş başladı.

Albay, «Sana söylemedim mi?» dedi. Haydi bakalım.» Fişekliğini takarak '03 tüfeğini aldı. Sığınaktan çıktı.

Feltner onun peşinden dışarıya, aydınlığa çıktı. Damon rahatça bir ağaca yaslanmış, yeşil bereli komandoların otların ve bodur ağaçların arasından ilerlemelerini seyrediyordu. Albay, Feltner'e bir şey söyledi ama genç adam silâhların gürültüsünden onun ne dediğini duyamadı.

Komanda grubundakiler birdenbire kendilerini yere attılar. Artık bir tek miğfer bile gözüküyordu. Feltner, 'Demek her zamanki gibi olacak,' diye düşündü. Son altı haftanın ağırlığı omuzlarına çöküverdi. 'Japonların her şeyi var... Sonsuz mühimmat... Bomba işlemeyen, sığınaklar... Ustelik yüksek yerleri de tutmuşlar... İnsan onları göremiyor bile...'

Damon, «Gidelim,» dedi.

Feltner şaşkın şaşkın ona baktı. «Albayım?»

«Burada bekleyeceğimizi sanmıyorsun ya?» Albay'ın yüzü sertleşmişti. Şimdi daha genç ve daha haşın bir adama benziyordu. «Haydi, gidip aldığımız aylığı hak edelim.» Hızla yürümeye başladı. Tüfeğini elinde gevşekçe tutuyordu. Başını eğmişti.

Feltner hafif makineli tüfeğini omuzundan indirerek Watts'la Everill'e seslendi. Sonra da telâşla Damon'un peşinden koştu. Albay, Nambu'nun yani Japon makinelisinin gürültülerinin geldiği tarafa doğru gidiyordu.

Bir asker onlara doğru koştu. Miğferi düşmüş, gözleri yuvalarından uğramıştı.

Feltner, 'Tanrım!' diye düşündü. 'Şimdi sırası mıydı? 'Bizimki' ona giydirecek. Sonra da bana ve her gördüğüne. Neyse, hiç olmazsa bu Phillips denilen çocuk tüfeğini atmamış bari.'

Ama Albay gülerek neşeyle sordu. «Ne var, oğlum?»

Phillips soluk soluğa durdu. «Japonlar! Binlerce...»

Damon, «Emin misin?» diye sordu.

«... her taraftan saldırıyorlar! Yardım sağlamalıyız! Onları durduramayız...»

«Ah, buna inanamam.» Damon pek sakindi.

Phillips aptal aptal ona baktı. Sonra da şaşkın şaşkın gülümsedi. «Albayım, milyonlarca Japon var.»

«İyi ya, gidip bakalım.» Damon'un sesi otoriterdi şimdi. «Haydi.» Yürümeye başladı.

Phillips bir şey söyleyecekti ama Yüzbaşı Feltner'i görünce sustu.

Feltner sert sert, «Phillips,» dedi. «Kendine gel.»

«Peki, efendim.» Phillips döndü ve Feltner'in yanına geçti. Hatta adımlarını da Yüzbaşı'nınkilere uydurdu. Nambu'lar kesik kesik ateş ediyor, yaprak parçaları başlarına doğru düşüyordu. Bütün bunlar bir düşe benziyordu. Bir karabasana!

Artık saldırı müfrezelerinin arasına girmişlerdi. Feltner çocukların bodur ağaçların altına, devrilmiş kütüklerin arkasına ve su dolu çukurlara sinmiş olduklarını farketti.

Albay sakın sakın, «Haydi, çocuklar,» dedi. Şuradaki küçük tepeciği aşmamız gerekiyor. Bu gün herkes bize güveniyor. Hepimize! **Haydi!**»

Askerler miğferlerinin altından hayret, öfke ve kuşkuyla baktılar ona.

Birdenbire yakında bir yerden makineliyle ateş açıldı. Feltner kendini yere attı. Fakat Damon hâlâ ayakta idi. Bir aşağı bir yukarı dolaşüyor, sakın sakın konuşmasını sürdürüyordu. Hemen bir metre kadar ilerideki palmiye'nin gövdesine bir kurşun saplandı. Albay gülerek başını yana eğdi.

«Şuna bakın. Acınacak hal. Çin'de de doğru dürüst nişan alamıyorlardı, Luzon'da da. Burada, Yeni Gine'de de bir şey vuramıyorlar.» Ellerini beline koyarak yakınındaki iki adama

doğru baktı. «Haydi, çocuklar. Ne diyorsunuz? Sadece şu tepeleri aşacağız. Kim benimle gelecek?»

Sanki Albay'ın vurulmaktan kurtulması onları rahatlatmış gibi Prince adlı bir çavuşla iki er ayağa fırladılar. Prince öbürlerine bakarak elini salladı. On üç, on dört kişi koşarak geldiler.

Albay bağırdı. «Tamam! Haydi! Onların hesabını görelim!»

Erkeklerden biri acı acı haykırarak yere yığıldı ama ötekiler ona aldırmadılar. Hepsi de koşuyor, zaman zaman kendilerini yere atıyor, sonra yine ayağa fırlıyorlardı. Makineli tüfeklere doğru gitmekteydiler.

Damon ise sola dönmüş, muz ağaçlarının arasından yürümeye başlamıştı. «Şimdi Kraus'un grubunu bulmam gerekiyor. Yoldan ne kadar uzağız, Ray? Acaba...»

Bir patlama duyuldu ve Albay'ın emireri Archimbeau adeta homurdanmış gibi bir ses çıkararak, ağır ağır yere çöktü. Biri, «Yatın! Yatın!» diye haykırdı. Ateş şiddetlendi. Feltner iri yapraklı bir bodur ağacın altında karın üstü yatıyordu. Geride bir yerde Archimbeau bir şeyler söylüyor ya da inliyordu. Feltner'in kalbi deli gibi çarpıyordu. Yüzbaşı başını kaldırarak dikkatle baktı. Yukarıdaki yeşilliklerin arasında bir şey mi titreşmişti? Dizlerinin üstüne kalktı. Makineliliyi kaldırarak ateşe başladı. Silâhın gürültüsü onu sersemletti adeta. Ama aynı anda korkusunu da geçirdi. Feltner heyecanlı ve öfkeliydi şimdi... Sonra derin bir sessizlik oldu. Yüzbaşı etrafına bakmak, Damon'u bulmak istiyor ama cesaret edemiyordu.

... Kulağına hafif bir pıtırdı geldi. Sanki biri havada ona doğru geliyordu. Havada! Sonra Feltner bu sesin ne olduğunu anladı. Bir şey damlıyordu. Önündeki dal sallandı; iri yapraklarında kanlar pırıldıyordu.

Feltner başını eğdi. Aynı anda Damon'un yanında durduğunu fark etti. Albay, «Aferin, Ray,» dedi.

Feltner makineliyi indirdi. Bir Japonu öldürmüştü. Ama hiç bir şey hissetmiyordu. Ne pişmanlık, ne sevinç, ne dehşet. Sa-

dece yorgun bir öfke duyuyordu. Sanki sabrı taşmış gibi. Ağır ağır ayağa kalktı.

Albay, Archimbeau'nun yanına çömelmişti. «Göğsünden vurulmuş. Sedye sağlamak gerekiyor.»

Yüzbaşı uyuşmuş gibi, «Evet,» dedi. Archimbeau'nun uykusu gelmiş bir bebek gibi gözlerini açıp açıp kapamasını seyrediyordu. Ne korkuyormuş, ne de canı yanıyormuş gibi bir hali vardı. Dudaklarını kımıldatınca Feltner onun üzerine doğru eğildi.

«Onu temizlediniz mi, yüzbaşım?»

Yüzbaşı, «Evet, Archie,» dedi. «Iyice temizledim. Sen rahatına bak şimdi. Seni buradan çıkaracağız.»

Archimbeau'yu sedyecilere teslim ettikten sonra Birinci Kıta'ya gittiler. Orada da durum iyi değildi. Albay'la Yüzbaşı kapkara bataklıktan geçerken birkaç ceset sulara yüzüyordu. Feltner'in öfkesinden gözleri yaşardı. «Köpekler! Cellat köpekler!» Japonlara karşı, aştıkları bataklık kadar kara bir kin duyuyordu. Daima da duyacaktı...

2

«17 Ekim 1942

Geçirdiğimiz en kötü gün bu. İki tank mahvoldu. Öteki üçü de yol adı verilen o bataklığa sapıanıp kaldı.

General hasta bana kalırsa. Ama bunu itirafa yanaşmıyor. On beş kilo vermiş. Belki de daha fazla. Yarın yine Japonlara saldırıya geçmeye hazırlanıyor. Ama bunun bir yararı olmayacak. Watubu nehrinin karşısına geçebilseydik! Sadece 14 - 15 metre genişliğinde nehir. Denize doğru akıyor. Karşı tarafa geçebilseydik, denize iner, sonra Japonları arkadan sarardık...

Smith'le Watts vuruldular bugün. Küçük Feltner yine kahr-
ramanlık gösterdi.»

*
**

Çamurda kayarak, sendeleyerek hastane çadırına doğru geldiler. Bir adam yüzünün yanına kandan kıpkırmızı kesilmiş bir bezi bastırmıştı. Kanlar parmaklarının arasından bileğindeki saatin üzerine akıyordu. Geçerken, sağlam gözüyle Damon'a deli gibi baktı.

Başka bir sedyede yatan delikanlının bacağı dizinde kan ve mavimsi kemik parçalarıyla sona eriyordu.

Kol ve omuzundaki gazlı bezler kıpkırmızı kesilmiş üçüncü bir yaralıysa sedyecilere bağıyordu. «Tanrım... Tanrım... Beni bir dakika yere indiremez misiniz?... Bırakın dinleneyim.»

Damon, 'Burada ne işim var benim?' diye düşündü. Kanlı sıranın sonu gelmiyordu. Albay içindeki gizli korkunun büyüdüğünü hissetti. Adamları gitgide azalıyordu...

Ormandan hızla çıkan bir jip sallanıp kayarak durdu. General Westerfeld aşağıya atladı. Damon hemen onun yanına gitti. «General, size açıklamak istediğim bir plânım var.»

«Ha? Evet...»

Yağmur tekrar başlamıştı ama pek şiddetli değildi.

Albay ekledi. «Watuba nehrinin aşılmasıyla ilgili planım.»

Westerfeld ona bakarak, yüzünü sildi. «Karşıya geçmek im-kânsız!»

«Biz dört tekne bulduk. Dört yerli teknesi... Nehir derin olduğu için Japonların karşı kıyıdaki savunma sistemleri daha zayıf. Onlara oradan saldıracağımız da akıllarına gelmiyor...» Damon derin bir soluk aldı. «Bu işi bu gece yapabiliriz.»

West ona korkuyla baktı. «Gece mi geçeceksiniz? Sam,

dünyanın en zor işidir bu...»

«Biliyorum ama...»

«Çocuklar bitkin haldeler. Onlardan böyle bir şeye kalkışmalarını isteyemezsin...»

Damon az kalsın, «Makineli tüfek yuvalarına arka arkaya önden saldırmaktansa, nehri aşmayı tercih ederler...» diyecekti. Kendini zor tuttu. Heyecanla, «Onlar bu işi yaparlar,» diye bağırdı. «General, elimize bir daha böyle bir fırsat geçmez.»

Westerfeld hastaneye taşıyan yaralılara bakıyordu. Bütün kanı çekilmişti yüzünden. Suratı balmumu gibiydi. «Pekâlâ, pekâlâ Sam... Bırak düşüneyim... Biraz düşüneyim...»

Arka arkaya atılan çığlıklar General'in sesini boğdu. İkisi de döndüler. Sedyeyle yoldan getirilen bir asker kafasını tutmuş avaz avaz bağıırıyordu.

Westerfeld haykırdı. «Hey! Oradakiler! Onu sakinleştirecek bir şey veremez misiniz?»

Sedyeciler ona baktılar. Arabalarından biri, «Ona iki iğne yaptım!» diye seslendi.

Damon başını önüne eğdi...

Yoğun karanlıkta karşı kıyı çok uzak gözüküyordu. Karın üstü yatan Damon başını sağa çevirerek askerlerin miğferlerine baktı. Başı dönüyor, alev alev yanıyordu. Yanında Yüzbaşı Bowcher saatine bakmak istiyormuş gibi elini yüzüne doğru kaldırdı. Damon bulanık gözlerle onu süzdü. Birkaç dakika sonra içlerinden bazıları ölecekti. Belki de hepsi. Üç saat sonra her şey sona ermiş olacaktı. Kendisi de ya ölecek ya da yaralanacaktı. Başarıya erişecek ya da mahvolacaktı. Emirlerle karşı geldiği için savaş divanına verilecek ve rezil olarak evine gönderilecekti. Bunu yapmaya ne hakkı vardı? General teklifini kabul etmemiş, kıyının karşısına geçmelerine izin vermemişti. Ondan sonra da ateşi iyice çıkan Westerfeld kendinden geçmişti. Ma-

laryası ve dang humması olan adamı yatırmışlardı. Ve Damon, General'in yardımcısı Dickerson'a yalan söylemiş, gece harekâtı için Westerfald'dan izin aldıklarını açıklamıştı.

Damon'un verdiği karar yüzünden insanlar ölecekti... On dakika sonra... Albay, «Bunu düşünmeyeceğim...» dedi kendi kendine. «Başka şeyler düşünmeliyim... Başarılı olacağız. Olmamız gerekiyor...»

Damon saatine bir göz attı. Saniyeler hızla geçiyordu. Al-bay'a sanki kafası havalanıyormuş gibi geliyordu. Böyle karanlıkta, burada yatarken baş dönmesi artmıştı. Malaryaya tutulmuştu galiba. Evet. Elleri titriyordu, vücudu ter içindeydi. Ama kendini bırakmaması gerekiyordu. Geriden onlara yardım için karşı kıyıya ateş edilmeye başlanmıştı. Damon ayağa kalkarak yerli kayığının yanını tuttu. Kayığı hızla nehre doğru indirdiler. Su önce Damon'un beline kadar çıktı. Sonra da omuzlarına. Askerler telaşla tekneye biniyorlardı. Birbirilerine çarpıyor, küfrediyorlardı. Damon birinin, «Haydi,» dediğini duydu. Tekne Albay'dan uzaklaştı. Erler eğilmişler hızla kürek çekiyorlardı.

Damon bağırdı. «Halat! Kimde halat?»

Yanında duran bir gölge, «Bende,» diye cevap verdi.

Başı dönen Damon bayılacak gibi oldu. Tek dizinin üzerine çöktü.

Bir ses, «İyisiniz ya?» dedi.

Bu, Damon'un beyninin derinliklerinde azap verecek bir şekilde yankılandı. «İyisiniz ya?... İyisiniz ya?» Kötüydü bu durum. Kendini toplaması gerekiyordu.

Toplar hâlâ karşı kıyıyı dövüyorlardı. Öksürüğe benzer bir ses çıkıyordu bunlardan. Yukarıda bir fişek patladı. Göz kamaştırıcı ışık Damon'un inlemesine neden oldu. Aynı anda dört tekneyi de gördü. Nehrin ortasındaydılar. Kürekleri köpük çıkarıyordu.

Sonra fişek söndü ve karşı kıyidan cılgınca bir tüfek ateşi başladı. El feneriyle işaret verildi. İki... İki... Olanca güçleriyle

halata asıldılar. Teknelerden biri sessizce geriye, onlara doğru kaymaya başladı. Sonra çamurlara oturdu. Sıra Damon'daydı şimdi. Albay kayığa atladı. Ötekiler onu izlediler.

Biri, «Tamam!» diye bağırdı.

Tekne hareket etti. Gürültü kulakları sağır edecek gibiydi. Yakınlarında bir su sütunu havaya doğru yükseldi. Karşı kıyı yaklaşıyordu artık. Damon o zaman uzun bir süreden beri soluğunu tutmuş olduğunu fark etti. İner gibi nefes verdi. Neyse, kıyıya erişmişlerdi. Albay tekneden fırladı ve yüzü koyun çamurların üzerine kapaklandı. Titreyerek ayağa kalktı. yeniden. Boşalan tekne tekrar karanlıklarda kayboldu. Öbür kayıklar da kıyıya yanaşıyorlardı. Şimdi bombalar suya ve karşı tarafa düşüyordu. Damon sola dönerek beline kadar gelen otların arasından ilerlemeye çalıştı. Birdenbire bir çukura yuvarlandı. Diziyle kasiğine bir ağırlı saplandı. Bir cesedin üzerinde yatıyordu. Pis, yapışkan bir ölünün. Damon zorlukla çukurdan dışarı tırmandı. Burada durmaları gerekiyordu. Japonlar neredeyse nehirden aşağıya ineceklerdi. Onları durdurmaları şarttı. Yoksa her şey mahvolurdu. Adamları onun etrafında sağa sola koşuşuyorlardı. Azimli hayaletler gibi... Damon öyle müthiş bir gurur duydu ki, kalbi patlıyordu neredeyse. Başarıya erişeceklerdi. Bunu anlıyordu. Biri kuru ve ciddi bir sesle bağırarak emirler veriyordu. Kimdi bu?

Damon bir ağacın gövdesine dayanıp kaldı. Öğürüyor, kusuyor, kusuyordu. Hayatında kendisini hiç bu denli kötü hissetmemişti. Malsainterre'de bile. Hatta Wu T'ai'de. Ah, devam etmesi gerekiyordu. Sessizce, «Tanrım, yalvarırım bayılmayayım,» diye mırıldandı. Dişleri birbirine vuruyordu. «Sadece bu... İstedğim bu.»

İnleyerek kendisine birer sopaya dönmüş gibi gelen bacaklarının üzerinde doğruldu. Yürürken tekrar öğürmeye başlayarak iki elini başına bastırdı. Sıra Ben'deydi... Ben'in Hart adasının aşağısından, kırdan geçmesi gerekiyordu.

«Albayım, albayım!»

Karşısında çenesi etli, gözleri birbirinden uzakca, ter ve çamurdan kapkara kesilmiş ablak bir yüz vardı. Tanıdık bir çehre. Ya da Damon öyle sanıyordu. Gözleri parlıyordu adamın. Tanırım, hiç sabah olmayacak mıydı?

«Albayım, yaralı mısınız?»

«Alev alev yanıyor, Wally. Albay...»

Bu sesi de tanıyordu. Bu yüzü de. Hiç bir adı unutmazdı Damon. Ama başı daha da feci bir şekilde dönüyordu. Ayakta durabildiği takdirde...

Ateş başladı. Bir Nambu'nun cayırtısı duyuluyordu. Damon kendini yüzü koyun yerde buldu. Biri kolunu onun omzuna atmıştı. Bir el bombası patlarken etrafa turuncu alevler saçıldı. Damon üşüyordu şimdi. Kemikleri buz gibiydi. Ama gözlerindeki bulanıklık yavaş yavaş geçmeye başlamıştı. Yanındaki otlar aralandı Ve Feltner ona endişeyle baktı.

«Albayım...»

Damon, «Siperler,» dedi, «Kazıyorlar mı...»

«Siz iyi misiniz, albayım?»

Damon bağırdı. «Tabii iyiyim!» Dişleri öylesine birbirine vuruyordu ki. Ama akli başına gelmişti. «Kazıyorlar mı?»

«Evet. Her şey yolunda.»

«İyi. Haydi.» Albay ayağa kalktı.

Şimdi nehrin aşağısındaki gürültü artmıştı. Damon, 'Aferin, Ben,' diye düşündü. 'Parçala onları!' Sonra bu sözleri yüksek sesle söylemiş olduğunu fark etti.

Feltner ona gülümsüyordu. Tuhaf, Yüzbaşı'nın rahatladığını belirten hafif bir gülümseyişti bu. «Başarılı olacağız, albayım! Bu işi başaracağız.»

«Tabii.»

Damon telaşla ilerleyerek adamlarına baktı. Karanlıkta eğilip doğruluyor, küreklerini kaldırıp indiriyorlardı. İleride bir ma-

kineli tüfek yerleştiriliyordu. Yaptıklarında ne hata, ne de beceriksizlik vardı.

Damon ani bir sevgi ve gururla, 'Öğrendiler,' diye düşündü. 'Mesleklerini öğrendiler. Asker onlar.'

Etraflarında karanlık değişiyor, ormandan gümüşümsü bir ışık süzülüyordu. Ay doğuyordu. Ama artık onlardan yanaydı bu da. Damon dizinin üstüne çökerek kolunu yandaki ağaca dayadı. Yüzbaşı Tom Keyes elini sallayarak işaret verdi. Makineliler ateşe başladılar. Artık ay koruyu aydınlattığı için Albay şuraya buraya koşan gölgeleri görüyordu. Bazen biri canı yanmış bir hayvan gibi tiz, çılgınca bir çılgılık atıyordu.

Bütün hat boyunca ateş ediliyordu şimdi. Damon tüfeğini kaldırarak ayın gümüşe boyadığı, dans eden, koşuşan şekillere nişan aldı. Tüfeğin dipçığı eskisi gibi geri tepti. Sert fakat insana rahatlık veren bir şeydi bu. Japonlar ilerliyor, sendeliyor, silahlarını sallıyorlardı. Ağızlarını açmışlardı. Ama Damon hiç bir şey duymuyordu. Her çarpışmada olduğu gibi etrafını o sakin ve sessiz perde sarmıştı yine. İki Japonu biçti. İki ağacın arasında duran bir subaya döndü. Adam bacaklarını açmıştı. İki elinde de bir tabanca vardı. Japon sanki kamçı yemiş gibi başını eğdi, sonra da çalıkların arasına yuvarlandı.

Çoc geçmeden Japonlar gözden kayboldular. Hiç gözüküyorlardı artık. Makineli tüfekler de susmuştu. Damon sürüne sürüne siperdeki Keyes'in yanına gitti. «Durum nasıl?»

«Çok iyi sanırım. Phelan'ın müfrezesi çok çetin anlar geçirdi. Eğer Japonlar tekrar saldırırlarsa...»

«Saldıracaklar. Ama artık onlar bize geliyorlar. Biz onların üstüne gitmiyoruz. Böylesi daha iyi değil mi?»

«Hem de nasıl! Bir de tankları olmasaydı.»

«Merak etme. Tankları olsaydı onları şimdiye kadar kullanırlardı.»

Ay daha yükselmişti şimdi. Yolu ve koruyu aydınlatıyordu. Bir müfreze nehrin üzerine dubalarla köprü kurdu. Mühimmat getirildi. Sedyeciler o ağır yükleriyle geri döndüler.

Japonlar yeniden saldırdı. Bir bölük kadardı gelenler ve düzensizce ilerliyorlardı. Amerikalılar çoğunu devirmeyi başardı. Geri kalanlar da ağaçların arasında kayboldular.

Ayin yaptığı gölge ışık oyunları arasında uzun boylu, ince bir adam belirdi. Soluk soluğaydı. Albay Damon nerede?»

«Buradayım, oğlum!»

Jackson'du gelen. Beyaz miğferinin altında gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Kesik kesik soluk alarak siperin yanında diz çöktü. «Oradayız. Kıyıda... İskeleye eriştik.» Hıçkırır gibi güldü. «Albay, onlar kaçmaya çalışıyorlar.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Mavnalara atlayıp kaçmaya çalıştılar. Subayları. İskelenin kenarında hepsini de kıstırdık... Ben bir general vurdum!»

Hepsi Jackson'un çevresini sarmışlardı şimdi.

Damon, «General mı?» diye sordu. «Bundan emin misin?»

«Tabii eminim! Onun kadar iri göbekli bir adamın general olması gerekir. Tandım... Onun kebab şişini de aldım.» Elini uzattı. Damon kılıcın kıvrık kabzasında bir yılanın gözleri gibi parlayan mücevherleri gördü. Jackson ilave etti. «Bowcher bütün belgeleri, kâğıtları aldı.» Samurai kılıcını Damon'un eline sıkıştırdı. «Sizin bu, albayım. Bir savaş hatırası. Hem de en tepedekinden aldım.» Yine sinirli sinirli güldü. «Ah, Tanrım. İyi bir temizlik yaptık.»

Damon, «Güzel,» dedi. «Başka ne haber var?»

«Ha? Ah, evet. Albay Krisler, Misyon tepesinde batıya doğru döndüğümüzü haber vermemi istedi. Bize fazla karşı koymuyorlar.»

«Harika! Ona söyle, saldırsın!»

«Emredersiniz, albayım.» Jackson ayağa kalkarak büyük bir mutlulukla etrafındakilere baktı. «Ah, o köpekleri mahvettik! Bu kadar aydan sonra... Bu kadar aydan sonra onları kıstırdık.»

Damon çamurların arasına oturdu. Samurai kılıcını dizlerinin üzerine koymuştu. Jackson'un yoldan inişini seyrederken gözleri doldu. Sulu gözlü bir ihtiyar... Bütün kuralları çiğnemişti.

Ama bazen insanın kitaba uymadan hareket etmesi de gerekiyordu... Tanrım, ne denli bitkindi... Bu ıslak, pis çamurların üzerinden kalkmaktan bile korkuyorum. Ama kafası çalışıyordu artık. Şimdi sıra işlediği suçu iyice pekiştirmektedir.

Telefonu mahfazasından çıkararak kolunu çevirdi. Bir iki dakika sonra Dickinson'la konuşuyordu. Adamın sesi sinirli ve aksiydi. «Ne var?»

«Westy nasıl?»

«Çok kötü, Sam. Bu malarya ciddi bir illet.»

Damon yorgun yorgun gülümsedi. «Evet, biliyorum. Dick, karaya eriştik. Durumumuz güvende. Dostlarımız iyice sarsıldılar.»

«Sahi mi?» Dickinson'un sesi hayretinden titriyordu. «Yani düşman-»

«Evet, Dick. Ben, kaçmaya çalışan subaylarını yakaladı. Şimdi bize yardım gücü yollamalısın.»

«Ama Sam...» Dickinson durakladı. «Çocuklar ayakta sallanıyorlar.»

«Bize de öyle. Ama başardık. Tam zamanı, Dick. Bir daha elimize böyle fırsat geçmez. Her şeyi yolla. Son iki tankı da.»

«Peki, Sam. Peki.» Dickinson'un sesi kesinleşmişti. «Elimden gelen her şeyi yapacağım. Söz veriyorum.»

«Teşekkürler.» Damon karanlıkta usulca gülümsedi. Öğürmek üzereydi. Başı öyle ağrıyordu ki, etrafı göremiyordu artık. «Melekler de bundan daha fazlasını yapamazlardı...»

Akşam güneşi dağların arkasına kaymıştı. Kuru gölge içindeydi. Denizden esen rüzgâr palmyeleri sarsıyordu. Mezarın üç tarafına askerler dizilmişlerdi. Dimdik duruyorlardı. Ben Krisler onları süzdü. Sonra Misyon'a doğru baktı. Eski beyaz duvarları yıkılmış, yangından kararmış olan Misyon, Ben için bütün savaşın simgesiydi. Umudunun, kayıplarının ve gerçeklikle ilgisi olmamasının...

Rahip Untermeyer benzin bidonlarından yapılan yüksek yere çıkmış dua ediyordu. Akşama özgü sessizlikte bu sözler, gömleğinin sol cebinde Seçkin Hizmet Madalyası pırlıdıyan, kaba etleri orman ülseri yüzünden kavrulan Ben Krisler'e dokundu. Askerlerin yanaklarından gözyaşları süzülüyordu.

Boru sesi duyuldu. Sonra direktteki bayrak yarıya indirildi.

Rahibin yerini Sam aldı. «Rahat...» Westy'nin hastalanıp geri gönderilmesinden sonra, Tümen komutanlığına getirilmişti Damon, «İlk kez bir tümen halinde toplanıyoruz,» diye başladı. «Siz artık Elli Beşinci Tümen'siniz. Omuz işaretiniz olarak da 'Semender'i seçtim. Hizmet etmemiz emredilen bu yerde, daima bu küçük dostumuzla başbaşa olduğumuz için değil seçimim. Eski günlerde ateşin semenderi yakmadığına inanırlarmış. Bu işareti bu yüzden seçtim. Siz de ateşten geçtiniz ve zafere eriştiniz. Hepinizle birlikte hizmet etmek benim için onurdur.»

Bir an derin bir sessizlik oldu. Sonra bunu çılgınca sesler ve alkışlar izledi.

Ben Krisler birdenbire ağlamaya başladı. Bundan hiç utanmıyor ve deli gibi hıçkırıyordu.

*
*
*

3

Statler'in barı kadeh şıkırtıları, mırıltılar ve tatlı kadın kahkahalarıyla yankılanıyordu.

Masaların arasından memnun bir tavırla geçen Courtney Massengale, birdenbire durakladı. Bir köşede General Caldwell küçük bir grupta oturuyordu. Yanındakilerin arasında kızı Tommy de vardı.

Caldwell onu gördü. «Massengale!...» El sıkıştılar. «Nasıl-sınız?»

«Biraz şaşkınım, General Caldwell, biraz şaşkın.»

Caldwell gülerek eliyle masadakileri işaret etti. «Herhalde herkesi tanıyorsunuz. Margie Krisler, Tommy, torunum Donny... Ah, onunla tanışmıyordunuz, değil mi? Bu Donny'nin nişanlısı Marion Shifkin... Çocuklar, karşınızdaki de General Massengale.»

Donny ayağa kalktı. Üniformalıydı o da, Orduya gönüllü yazılmış olduğu anlaşılıyordu. Kolunda çavuş işareti vardı. Delikanlı Massengale'in anımsadığından daha uzun boyluydu. Sakin ve ciddi tavırlıydı. Annesinin ışıltılı gözlerini almıştı. Nişanlısı ufak tefek, silik bir kızdı. Güzel sayılmazdı.

Caldwell, «Bu ahlaksızlık yuvasında ne işiniz var?» diye takıldı.

«Geçerken uğradım, general.»

Marge, «Emily'le Jinny nasıl?» diye sordu.

«İyiler. Emily, Boston'da. Orada bir iki hafta kalacak. Jinny ise yüksek öğrenim yuvalarını temelinden yıkmaya çalışıyor.»

Caldwell, «Bizimle oturmaz mısınız?» dedi.

Tommy, Massengale'e bakıyordu. Kızarmış olan yüzünde heyecanlı bir ifade vardı. Dudaklarını korkuyla yalvarırcasına aralamıştı. Bakışlarıyla, «Lütfen, git,» der gibiydi. «Lütfen.» Massengale kadını hiç bu kadar çekici bulmamıştı.

Massengale, Caldwell'e bakarak gülümsedi. «Memnunlukla...» Tebessümü pek tatlı ve canayakındı. «Bir aile toplantısını engellemeyeyim de.»

«Ne münasebet!» Marge Krisler o tatlı kahkahalarından birini attı. Manila'dan beri bir hayli kilo almıştı. Ama kadında yine bazı erkeklerin çekici bulunduğu o sıcaklık vardı. Zavallı Krisler'in dayanmak zorunda olduğu dertlerden biri de buydu. Marge, «Biraz neşelenmeye çalışıyorduk,» diye ilave etti. «Bizi siz eğlendirin bari.»

Tommy, «Evet, Court,» dedi. «Bizi biraz neşelendirmeye çalış. Casablanca nasıldı?»

«Ah, değişik, renkli. Masallardaki gibi.»

Kadınlar nazikçe güldüler. Ama Damon'un oğlu gülümsemedi bile. Dikkatle Massengale'i süzüyordu. Ona hayranlık duymadığı da belliydi.

Biraz sinirlenen adam, «Şimdi neredesin, Donald?» diye sordu.

«Maxwell'de, efendim.»

«Görevin?»

«B. 17 uçaklarında. Makineli tüfek.»

«Anlıyorum. Yakında Sekizinciye katılacaksın herhalde.»

Delikanlının yüzü ifadesizleşti. Ama gözlerinde düşmanca bir ifade vardı. «Bilmiyorum, efendim.»

Massengale rahatça güldü. «Aferin.» Caldwell'e döndü. «İyi bir asker olacak.»

General hafif bir sıkıntıyla, «Bundan eminim,» diye cevap verdi.

Massengale, Tommy'e bir göz attı. Kadın bir oğluna baktı bir ona. Sonra da başını eğerek kucağındaki eldivenleri düzeltmeye başladı. Massengale, 'Korkuyor,' diye düşündü. 'Korkudan neredeyse çıldıracak. Aklına estiği gibi davranan, kayıtsız Tommy dehşetle titriyor, Donny'nin Princeton'u bırakarak Hava Kuvvetlerine girmesi onu çok sarsmış...' Birdenbire Tommy'e sordu. «Samuel nasıl?» Aslında Damon'un ne durumda olduğunu biliyordu.

Kadının bakışları sakinleşiverdi. «Ah, iyi...»

Marge atıldı. «Onlar şimdi Avustralya'dalar. Sam ve Ben. Ya da öyle sanıyoruz. Dinleniyorlar. İkisi de malaraya tutulmuş.»

«Buna şaşmam. Moapora'da harikalar yarattılar.»

Marge mutlulukla sözlerini sürdürdü. «Sam ilk yıldızını aldı. Ne şahane değil mi?»

Massengale, «Ah, tabii...» dedi. «Buna çoktan layık.» Bir yandan da, 'Demek Gece Kâtibi bana yetiştirdi yine,' diye düşünüyordu. 'Savaşın sağladığı yararlar. Ama Damon yeni general oldu. Bense yakında ikinci yıldızıma kavuşacağım.'

Tommy mırıldandı. «İkinci Dünya Savaşı olmasaydı ne yapardık, bilmem?... Bazen bizimkilerin aynı mangada erlik edeceklerini düşündüğüm bile oldu.»

Massengale kahkahalara katıldı. Luzon'daki maskeli baloyu anımsamıştı. Ben Krisler'in garip kılığı. Sonra Jarreyl... Yıkıcı kiniyle Jarreyl... Arabanın yanında duran ve saçları yağmurda uçuşan Tommy. Ona haykıran, bağırان Tommy... Massengale bu anıyı kafasından kovdu. Sanki o olay hiç olmamıştı.

Caldwell'e döndü. «Duyduğuma göre başarıya eriştikleri için şanslı sayılırlar. Durumları çok tehlikedeymiş bir ara.»

General başını salladı. «Gerçekten çok feciymiş. Eğer Sam olmasaydı...»

Tommy, «Onların uzun bir süre Avustralya'da dinlenmelerine izin vereceklerini umarım,» dedi. Şimdi Massengale'e ihtiyatla bakıyordu. Gözlerinin derinliklerinde yine o yalvarış vardı.

«Vereceklerinden eminim.» Courtney Massengale'in yüzü ciddiydi. Ciddi ve anlayış dolu. Ama içinde o karanlık kahkahalar cınlıyordu. Oturduğu yerden her şeyi öğreniyordu. Haziranda Damon ve Krisler'in tümeni Wokai'ye yapılacak saldırıya katılacaktı. Yeni Gine'nin kuzeybatısında bir yarımadaydı bu. Girilmesi imkânsız yağmur ormanları, kayalar ve mağaralarla dolu korkunç bir yer. Masada kimsenin bundan haberi yoktu. Damon'la Krisler'in bile...

Emirleri Massengale bildirecekti. Heyecan ve sevinçten dudakları kuruyarak. Ama gücün kaynağı kendisi olmayacaktı. Onu sinirlendiren de buydu. Fikir verebilir, tavsiyede bulunabilirdi. Emirleri geliştirebilirdi. Ama kaynak kendisi değildi. Bu modern destanı yaratıp biçimlendiremiyordu.

«Ya siz Massengale? Siz de savaşta bir birliğe komuta etmeyi istemiyor musunuz?» Caldwell'in bakışları şaşılacak kadar keskindi. Sanki onun düşüncelerini okumuş gibi. Ama bu olmazdı...

Massengale, «Evet, general,» diye cevap verdi. «Gerçekten öyle. Ama Başkan daha beklemem gerektiğini söylüyor.» Aslında bu doğru değildi. Ona böyle bir teklifte bulunulmuş ama o bunu reddetmişti. Beklemeyi uygun buluyordu şimdilik. Sonuçta bu uzun bir savaş olacaktı...

Massengale, Donny'nin nişanlısı Marion'a döndü. «Herhalde düğün yakında...»

«A, hayır.»

«Düğün yok mu?»

«Don hemen evlenmemizi istemiyor, Bunun doğru olamayacağını düşünüyor.»

«Neden? Kafese girmekten mi korkuyor?»

Kız usulca gülümsedi. «Hayır. Bu durumda bir süre beklememiz gerektiğini düşünüyor.»

«Siz de o fikirde misiniz?»

«Hayır. Ben hemen evlenmeyi tercih edeceğim. Ama Don'un isteğini yerine getirmeye hazırım.»

Sakin ve ciddi bir kızdı. Massengale'in kızı Jinny gibi hareketli, uçucu bir ateşe benzemiyordu. Adam endişeyle kızını düşündü. Çok güzel ve başına buyruktu Jinny. Massengale onu etkileyemiyordu. Jinny babasına meydan okuyor, onunla alay ediyor ve adamı şaşırtıyordu. Her gün türlü iş karıştırıyordu ele avuca sığmaz kız. Ve Massengale ona söz geçiremiyor. Ta çocukluğundan beri böyleydi bu. Massengale onu küçükken azarlamış, tokatlamış, hatta bir keresinde kendisini kaybederek kızını kemerle dövmüştü. Ama Jinny'e yine de boyun eğdirememişti. Ceza Jinny'i hiç bir zaman uslandırmamıştı. Massengale de kızı etkileyemiyordu. Güzel, şirin, kötü ve sinsiydi Jinny. Babasıyla savaşıyor, ona işkence ediyordu. Massengale kızının aklından geçenleri hiç bir zaman anlayamıyordu.

Donny'nin nişanlısına birdenbire, «Babanız ne iş yapıyor?» diye sordu.

«Muhabir. Savaş muhabiri. Kendisi şimdi Tunus'da...»

Donny saatine baktı. «Artık gitmemiz gerekiyor, hayatım.»

Tommy hemen atıldı. «Nereye gidiyorsunuz?»

«İki arkadaşla bir yerde buluşacağız.»

«Onlar buraya gelemeler miydi?»

Delikanlı annesine sevgiyle gülümsedi. «Böyle lüks bir yerde kendilerini yabancı hissederdiler.» Eğilerek Tommy'i öptü. Kadın oğlunun elini avuçlarının arasına aldı. «Yarın sabah birlikte kahvaltı etsek? Tabii erken kalkmaya razıysan.»

Delikanlı usulca güldü. «Olur.» Pek genç ve kayıtsız bir hali vardı. «Artık saatlerimi değiştirdim. Erken kalkıyorum.»

Uzun boylu, genç Damon, yanında nişanlısı, güvenle ve biraz da meydan okurcasına subayların arasından geçerken, Tommy bakışlarıyla oğlunu izledi. Sanki oğlu yanan bir binaya girmek üzereydi. Genç çift gözden kaybolunca, Tommy de masaya döndü. Gözleri dolmuştu.

«Eh...» Ellerini masanın kenarına dayayarak parmaklarını birbirlerine kenetledi. Yüzü hafifçe kızarmıştı. Arkasında bakırımsı saçlarını ve yeşil gözlerini daha belirli hale sokan Paris mavisi bir tayyör vardı. Gururlu, güzel ve savunmasızdı. Massengale o zaman neden masaya oturduğunu ve niçin o önemsiz laflara katlandığını anladı. Kadın ona baktı. «Court, Donny'nin İngiltere'ye gönderilmesine engel ol. Sekizinci orduya katılmasına.»

Adam kaşlarını kaldırdı. «Yavrum, biz yollandığımız yere gideriz...»

Tommy, «Bazılarınız gidersiniz,» diye mırıldandı. «Bazılarınız da gitmezsiniz... Çoğunuz Washington'da rahat işlere girersiniz...» Dudakları titriyordu. «Yalvarırım, Court, yalvarırım. Eski dostluğumuzun hatırı için. Herhangi bir neden için... Ya da nedensiz... Lütfen... Bazı ipleri çekiştirir, sağa sola telefon eder ve emirleri değiştirir misin? Veya ne gerekse onu yapar mısın? Tanrım... Bir şey yapmaz mısın?»

Massengale, 'Şimdi ağlayacak,' diye düşündü. 'Küçük çılgın, haşın Tommy kendisini bırakıverecek. Ve Statler'in barında bir olay çıkaracak.'

Ama Tommy kendisini bırakmadı. Titreyen dudaklarını kontrol altına aldı. Sakin bir sesle, «Donny'den başka kimse yok, Court,» dedi. «Gerçekten. Sana yemin ediyorum, oğlumdan başka hiç kimse benim için önemli değil...» Neyseki Caldwell o sırada Marge'la konuşmaya dalmıştı. Tommy ekledi. «Elimde değil bu benim. Korkak, entrikalara meraklı kadınlardan nefret ederdim. Irene Keller, Kay Harting ve Rutherford denilen o dişi köpek gibilerinden... Onları hatırlıyor musun? Vamplar, flörtçüler, entrikacılar ve yalvaranlar... Ama şimdi durumu biliyorum, ben de onlar gibiyim. Donny'nin Amerika'da kalması için elimden gelen her şeyi yaparım. Yeryüzündeki her suçu işleyebilirim...» Hafifçe gülererek alçak sesle sordu. «Bana inanmıyor musun? Bir dene. Benden her şeyi isteyebilirsin. Bunu hiç çekinmeden yaparım. Anlıyor musun?» Bir an durakladı. «Biliyorum... Rezilin biriyim ben.»

Adam, «Bunu raporuma yazmayacağım,» dedi.

Tommy fısıldadı. «Yalvarırım, Court. Danny'i burada tut...»

Sesindeki yalvarış ve ıstırap, gözlerini koyulaştıran çıplak acı bir an Massengale'in kafasından bazı hayallerin belirmesine yol açtı. O ve Tommy denizde... Bir yerde bir koya bakan otel odasında... Washington davetlerinde... İkisi de şık... Sonra bu mübalağalı, ışıltılı hayaller kayboldu. Bu işin sonu yoktu. Yollarında türlü engel vardı. Bunların başında da...

Massengale, «Ama Samuel var...» diye cevap verdi. Ne demek istediğini kendisi de bilmiyordu pek.

Kadın telaşla elini salladı. «O dünyayı Sarı tehlikeden kurtarmaya çalışıyor. Bir şövalye. Artık general de oldu. Ufak bir general ama bunu da elde etti. Sam general olacağını biliyordu hep. Ve artık oldu. Tanrım...» Elini çenesine dayadı. Yüzündeki öfke ve alay kaybolmuştu. Şimdi ezik ve üzgün bir hali vardı. «Ben Sam'in istediğini yaptım... Ve o beni istedi. Bunu şimdi anlıyorum. Daima böyle bu. Sam herkese istediğini yaptırıyor.»

Massengale, 'Herkese değil,' diye düşündü. 'Ah, herkese değil.' Sesini çıkarmadı.

Tommy, «Sam, Maoparo'da da böyle yaptı,» dedi. «Bundan eminim. Hepsine istediğini yaptırdı. Onların kendi isteklerine aldırmadı. Belki de o küçük kötü Japonlara kendilerini denize atmalarını söyledi... Bıktım! Her şeyden bıktım...» Başını kaldırdı. Gözleri vahşi bir ateşle parlıyordu. «Yemin ediyorum... Eğer oğluma bir şey olursa...» Sözlerini tamamlamayarak öfkeyle başını çevirdi.

Massengale uzun, yeşim ağızlığına bir sigara taktı. Tommy'e de bir sigara ikram etti. Kadını sarsan o dehşetin zerresini bile duymuyordu. Tommy'nin sigarasını yakarken onun yarı kapanan gözlerine bakarak için için , 'Oğlum...' dedi. 'O benim oğlum olabilirdi... Bizim oğlumuz... O zaman burada olmazdık... Oğlumuz Harp Akademisi'nde olurdu... Tommy, Kurmay Başkanını iyice etkilerdi... Hatta Jinny'le bile başa çıkabilirdi. Birçok bakımlardan birbirilerine benziyorlar onlar...' Yine için için güldü Massengale. 'Beni öylesine etkiliyor ki... Beni bile romantikleştiriyor...'

«Buraya bak, Tommy,» diye başladı. «Elimden geleni yapacağım.» Ama kadının yüzünde öyle üzgün ve acı bir ifade vardı ki, birden bire sustu.

Tommy kuru ve tekdüze bir sesle, «Bu savaş hiç bir zaman sona ermeyecek,» dedi. «Aslında hâlâ 1918'deyiz. Aynı savaşta-yız. Hiç sona ermedi bu... Biz erdiğini sandık. Ve bu savaş daha yüzyıl sürecek... Sık sık, 'Hayatımı yeniden yaşama fırsatı verilsen bana,' diyen budalaları bilirsin... Şimdi ben de onlardanım. Bana böyle bir şans tanınsaydı, bu hataların hiç birini yapmazdım. Zengin bir sporcu ya da büyük bir yayınevi sahibi veya bir petrol kralıyla evlenirdim. Para, aile ve ayrıcalıklarımıza öylesine daldardım ki, hiç bir şey bana erişemezdi...»

Massengale az kalsın, 'Öyle olmazdı, kızım,' diye cevap verecekti. 'Dünya yine de sana erişirdi. Zaten büyük hayaller kurmak istiyorsan, bunların bedellerini de ödemen gerekir. Sen de bunu yapamazsın. Onun yerine, «Evet, güzel olurdu bu,» dedi.

«Sen ne istiyorsun, Court?» Bu soru adamı şaşırttı. Tommy şimdi ona dikkatle bakıyordu. Biraz öncekinden daha da güzeldi. «Orada sakın ve nazik bir tavırla oturuyorsun. Hayat senin için bu denli basit ve anlamlı mı? Yaşamı avucunda gerçekten bu kadar güvenle tutuyor musun? Geceleri, kalbin dehşetle çarparak, avuçların terli uyanmıyor musun?» Gözlerini adeta korkuyla adamın gözlerine dikmişti. «Hayır, senin böyle olduğunu sanmıyorum... Ama ben uyanıyorum. Tanrı biliyor. Öyle uyanıyorum... Court, bazen her şeyden vazgeçmeyi istediğin olmuyor mu? Bütün bu çalışıp çabalamanın, komplot kurmanın ne yararı var? Sonunda hepimiz de toprak olup gitmeyecek miyiz?»

Çok, çok garipti bu. Massengale kadının ışıltılı, zümrüt gözlerine bakarken bir an dalkavukluklar, entrikalar ve komplolarla dolu bu hayattan kurtulmayı istedi. Sonra bu geçti ve adam Tommy'e gülümsedi. «O zaman bu dünyanın işlerini kim yapacak, kızım?»

Kadın gözlerini önüne dikti. Adam onun artık başka bir şey söylemeyeceğini anladı. Ayağa kalkarak, «Artık gitmem gerekiyor,» dedi. «Beni de grubunuza aldığınız için çok teşekkür ederim, generalim... Thomas seninle konuşmak bana çok zevk verdi. Her zaman olduğu gibi.»

Kadının bakışları soğuk ve yorgundu. «Güle güle, Court.»

Massengale masadan uzaklaşırken, General, «Tommy,» dedi. «Yarın sabah oğlunla başbaşa olacaksın işte. Neden şimdi kalkıp bir sinemaya gitmiyorsun?...

Ben Krisler, «En çok limonlu pastayı severim,» diye açıkladı. «Hayır, Washington pastasını. İçi krema doludur. Üstünden

çikolatalar akar. Ah, insanın ağız sulanıyor, değil mi Sam?»

Hallie Burns itiraz etti. «Siz Yankiler de... Midenizden başka bir şey düşünmüyorsunuz.»

«Hiç de değil.» Ben mutlu bir tavırla yan yan kıza baktı. «Şu anda bunu düşünüyorum. Pasta aklımdan çıkmıyor. Ama başka zamanlar filmleri düşünürüm. Sonra»

Hallie, «Boş ver,» dedi. «Tahmin ediyorum.» Güzel tenli, küstah bakışlı, menekşe gözlü, ince, hoş bir kızdı. «Yemek olmazsa kadınlar...»

Ben başını salladı. «Ben sert ve haşin bir adamım...»

«Sen boynuzlu bir iblissin.»

Joyce Tanahilf Hallie'ye baktı. «Evinden uzakta da ondan. Aslında Amerikan erkekleri dünyanın en uysal yaratıklarıdır.»

«Bak şimdi!»

«Gerçekten! Karılarının söylediklerini yaparlar. Karıları bunlarına bir halka takarak onları öyle dolaştırır.»

Ben, «Hemşire Tanahill,» dedi. «Fazla ileri gidiyorsunuz.»

Kız şarkı söyler gibi küstahca, «Evet, efendim,» diyerek selâm verdi.

Ben, «O söylediklerin gibi değilim ben,» diye açıkladı. «Evin kralıyım. Ben ne dersem o olur. Öyle değil mi, Sam?»

«Tabii.»

«Duyuyor musun? Sam hayatında yalan söylemez. O beni hem en iyi anlarımda gördü, hem de en kötü anlarımda.»

Hallie, «Eh, ben seni en kötü anlarında gördüm,» diyerek büyükçe fakat zarif ellerini kumlara soktu.

Damon gülümsedi. Gözlerini kapamıştı. Kayıtsız ve neşeli sesleri dinliyordu. Biraz ileride küçük dalgalar hafifçe ve masumca onlara doğru yuvarlanıyordu. Şııp... Şaaap...

Kumsalın gerisinde Tümen'in daha enerjik olan üyeleri top oynuyorlardı. İki çiftse kayaların yakınında suda dolaşıyor, midye kabuğu arıyorlardı. Avustralya... Yeşil ve güzel bir ülkeydi burası. Burada, güneşte sıcak toprağa uzanarak bir kertenkele gibi tembel tembel yatmak ve böylece güç kazanmak ne hoştu.

Hallie Burns, «Topuklarındakiler nedir?» diye sordu Ben'e. «O kıpkırmızı delikler?»

«Bunlar mı?» Ben eğilerek topuklarına baktı. «Onlar pire ısı-
rıkları hanımefendi.» Ötekiler güldüler. Ben memnun bir tavırla
etrafına bakındı. «Ah, kızlar, o bataklıkların arasında hayat çok
zor! Ne eğlence, ne bir kenarda uyuklama... Ah, biliyor musu-
nuz, subaylar kulübünün zemini cilalı bile değil.»

«Aman, sen de...»

«Doğru söylüyorum! Orada ancak vahşi hayvanlar sağ kalı-
yor. İnsan bayağı hayvanlaşıyor orada..» Ben ansızın eğilerek
Hallie'yi kalçasından ısırdı.

Kız; «Ben, dur,» diye bağırdı. Adamı tokatlayarak biraz uzak-
laştı. «Sen çıldırmışsın!»

«İyi bildin, kızım.»

Hallie itiraz ediyordu. «Etrafta insanlar var.»

«Sadece Sam var. Ve Bizim Sam kimseye bir şey söylemez.
Zaten Dang humması yüzünden aklı başında değil. Öyle değil
mi, baba?»

«Evet.»

Ben dönerek karın üstü yattı. Omuzları pembeleşmeye baş-
lamıştı. «Bu gece sinemaya var mısınız?»

Hallie, «Varız,» diye bağırarak menekşe gözlerini iri iri aç-
tı. «Biliyor musun, senin albay olduğuna bir türlü inanamıyo-
rum.»

«Nedenmiş o?»

Kız gözlerini kısarak adamı inceledi. «Sizin bütün albaylar
ukala oluyorlar.»

Ben, «Ah,» dedi. «Sen beni dinlenme saatlerimde görüyor-
sun. Rahat ve kayıtsızken. Ama iş başında korkunç bir yaratık
kesiliyorum. Tümen'de benden 'Cellat Krisler' diye söz ediyorlar.
Dün ayakkabılarındaki bağ delikleri lekeli iki adamı kırbaçlattım.
Sonra da onlardan turşu yaptırttım.»

Hallie bağırdı. «Kırbaçlatıp turşu yaptırtmış! Bu daha çok

bir Amerikan yemeğine benziyor... Ama ne dersen de, senin al-bay olduğuna inanamıyorum.»

Ben homurdandı. «Benim sahtekâr olduğumu sanıyorsan, Sam'e bir bak. Onun general olduğuna kim inanır?»

Joyce Tanahill, «Ah,» dedi. «Ama Sam başka.»

Ben dudak büktü. «Tanrım... Yorgun bir Gary Cooper'a ben-zediği için mi? Kısa saçlı, bir Cooper kopyesi...»

«Hayır, o yüzden değil...» Joyce Tanahill dirseğine dayana-rak Damon'a baktı. Gözleri kahverengi, kısa saçları altın gibiy-di. Uzun boylu, sessizce bir kızdı. Bakışlarındaki uysal ve ciddi ifadeyi farkedenden Damon kalbinin altına bir şeyin baskı yaptığını hissetti.

Joyce mırıldandı. «İnsanın dertlerini açabileceği bir kimseye benziyor o.»

Ben bağırdı. «Hemşire Tanahill siz yine fazla ileriye gidiyor-sunuz!»

«Evet, efendim.»

Damon kıza sordu. «Ben onları geçirebilir miyim? Bütün o dertleri?»

Joyce uzun uzun ona baktı sonra da başını salladı. 'Hayır,' mı demek istiyordu, yoksa hayretini açıklamaya mı çalışıyordu, Damon bunu anlayamadı. Kız başını çevirdi. Damon, Joyce'un biçimli, geniş alnına, çıkık elmacık kemiklerine, iri kahverengi gözlerine baktı. Bu gözlerin dünyayı zalim ya da karışık bulma-dığı belliydi. Damon, 'Bu bakışlar, Kokogela'dan uçakla buraya gönderilen yaralıları kim bilir nasıl teselli etti,' diye düşündü. 'Joyce'a kolaylıkla âşık olabilirim... Bütün o yıllardan, çarpış-malardan sonra benim için pek kolay olur bu. Ama Ben gibi de-ğilim ben... Ben'in Hallie'yle yaptığı gibi usulca bir yere kaça-rak, kızla yatamam... Tommy'i ve oğlumu düşünmeliyim... Sa-dakat ve bağlılık... Bütün hayatım daima bunlara bağlıydı...' O hesaba katmadığı, ateşli dokunma arzusu, tehlikelerle karşıla-

şan varlığının hâlâ önemli olduğunu kanıtlama isteği adamı sarstı. Ama Damon bunu yendi...

«6 Şubat 1943

Salı günü Wokai yarımadasına gideceğimizi öğrendik. Herkes hayret içinde.

Gece rüyamda Joyce'u gördüm. Masmavi denizde dolaşıyordu.

Tommy'den haftalardan beri mektup almadım. O daima Donny'i benim etkilediğime inanacak. Geçen sonbaharda oğluma arka arkaya mektup yazarak onu caydırmaya çalıştığımı hiç bir zaman kabul etmeyecek. Üstelik bir mektubu da o Moaparo derdiyle uğraşırken yazdım. Donny'e hiç olmazsa üniversiteden mezun oluncaya dek beklemesini rica ettim. Nişanlısıyla tanışmış olmayı isterdim. Onun iyi bir kız olduğu anlaşılıyor. Donny de annesi gibi... Şiddetle abartmaya kaçıyor, aklına estiği gibi davranıyor. Şu son yıl ne çok şey değişti!»

«16 Mart 1943

Ancak bu kadar hazırlanabiliriz. Yeteri kadar **Zaman** yok.

Tommy için endişedeyim. Aramızdaki bütün bağlar kopmuş gibî. Ona erişemiyorum. Mektubu garip ve sarsıcıydı. Ailede havadislerden sonra çılgınca açıklamalara geçiyordu. Sanki kafadan sakatlanmış gibi. Tommy'nin askerliğe karşı duyduğu bütün o nefret, Donny yüzünden dışarı taşıyor şimdi. Karımın suçu

yükleyecek birine ihtiyaç duyduğu belli. Ve ben varım. Bu haksızca bir şey değil mi? Herhalde...»

«23 Mart 1943

Denizdeyiz. Kuzeye, sanki Yeni Hanover'e gidiyormuş gibi yapacak, sonra batıya dönerek Yeni Gine kıyılarına sokulacağız. Tabii Japonların bu oyuna geleceklerini de sanmıyorum. Denizde olmak durumu kesinleştiriyor. Ben'le küpeştede durarak geminin geride bıraktığı köpükleri seyrettik. Savaşa üç gece kaldı. Endişeliyiz. Etrafımızdaki çocuklardan çoğunun öleceğini biliyoruz. Soğuk, boğucu, kesin bir şey bu. Ben'le acaip bir konuşma yaptık.

«Sam...»

«Efendim?»

«Sam, korkuyorum...»

«Seni ele vermem.»

«Sam, o kıyı konusunda tuhaf bir hisse kapıldım. Bilmem ki... Çocuklarım... bana çektiler onlar. Başlarının çaresine bakarlarsa. Ama Marge... o... biliyorsun, o kendisine bakmasını beceremez. Bir şey olursa... Marge'la ilgilenir misin? Ona göz kulak olur musun?»

«Tabii. Sana söz veriyorum.»

«Senden bunu istemeye hakkım olmadığını biliyorum.»

«Senin hakkın yoksa, başka kimin olabilir?»

«Evet... Şey... Teşekkür ederim, Sam.» Sonra uzaklaştı.

Tanrım, Tanrım, bana yardım et. Akıllı ve cesur olmamı, yerinde karar vermemi sağla. Yakında tekrar karşılaşacağım sahneler karşısında kalbimi katılaştır. Tehlike ne denli korkunç olursa olsun, bana sadece açık açık, cesaretle, metanetle düşünme gücünü ver...

Onları hayal kırıklığına uğratmamalıyım...»

5

Yol palmyelerin altından dolaşarak ilerliyordu. Geride dallarla kaplı bir tümsek vardı. Ötelerdeyse havaalanının olması gerekiyordu. Ama nerede? Gülünç denilecek kadar beceriksiz ve perişan gözüken iki kişi ayaklarını sürüyerek koştular ve tümseğin sağından geçerek gözden kayboldular. Çukurun kenarına çarpan kurşunlar toprakların saçılmasına neden oldular.

Joe Brand, 'Şu anda onların yanında olmadığımı seviniorum,' diye düşündü.

Çukurun öbür tarafında Albay Krisler kolunu sallayarak bağıırıyordu. «Devam! O köpeklerin canına okuyun!» Yüzü ter ve yağdan kirlenmişti. Savaşta daima boynuna taktığı sarı eşarp sırsıklamdı. Çukurun kenarında biri belirdi. Ayağı takıldığı için aşağıya yuvarlandı. Etrafa mercan tozları saçıldı.

Adam soluk soluğa, «Albay,» dedi. «Dayanamayacağız... Yardıma ihtiyacımız var...»

«Yardım isteyen kim?»

«Yüzbaşı March.»

«Dikkat!»

Hafif, ipeğin yırtılmasını ya da iç çekişini andıran bir ses duyuldu. Sonra bütün dünya deniz gibi dalgalandı adeta. Etraflarını kara bir duman sardı. Sağda ateşten bir sütun yükseldi. Brand iki eliyle ensesini kavramış olduğunu farketti. Bacağının hemen yanında yatan ölü Japon askeri kaybolmuş, toprakların altında kalmıştı. Sadece bir kolu gözüküyordu şimdi. Haberci çukurun dibinde yüzü koyun yatıyordu. Gömleği uçmuştu. Sırtındaki uzun ve derin bir yaradan ince çizgiler halinde kanlar akıyordu. Yuvarın gerisinde Damon yere çömelmiş ve yanağını

radyoya dayamıştı. Brand, General'in dudaklarının oynadığını görüyordu. Onun miğferli başının tepesinde, çok yukarılarda dimdik kayalar yükseliyordu. Bu gölgeli gri duvarda gümüş pırlıtlar belirip kayboluyor, patlayan mermilerden çıkan duman görülüyordu.

Brand öfkeyle, 'Bizi keklik gibi avlayacaklar,' diye düşündü. 'O pis sarı köpekler hepimizi de öldürecekler.' Ensesinden çektiği elleri hafifçe titriyordu. Basınçlı hava dalgaları yüzünden başı ağrımaya başlamıştı.

Damon'un yaveri Chase, Brand'a gülüyordu. Adam ifadesiz bir yüzle ona göz kırptı. Savaşa çıkan, düşünceleri okunamayan kızılderili. Ah, evet. Kızılderililerin ateş yutan cengâverlerden olduklarını da nereden çıkarmışlardı?

Bir doktor şimdi çukurun dibindeki habercinin üzerine eğilmişti. İki mermi daha, hızla yukarıdan aşağıya inerek, solda patladılar. Brand'ın yattığı toprak sanki itiraz ediyormuş gibi sarsıldı. Bir makineli tüfek grubu ağır ağır koşarak geçti. Bir elini kanlı bir paçavraya sarmış olan Rodriguez tripoyu taşıyordu. Damon kulaklıkları radyocu De Luca'ya geri verdi. Ben Krisler'le haritanın üzerine eğilerek konuşmaya başladılar.

General'in, «E, o şimdi nerede?» dediğini duydu Brand.

O korkunç iç çekişini andıran ses duyuldu yeniden. Patlama bütün gökyüzünü yardı sanki. Brand'ın üzerine kaynar sular fışkırdı. Adam inleyerek soluk almaya çalıştığını fark etti. Kendisini yaşlı ve bitkin hissediyordu. Bütün vücudu öfkeyle sarsılıyordu. «Kimse bu cehennemden sağ çıkamaz! Kimse! Budala denizciler! Şu kayaya ateş edin!» Damon hâlâ Krisler'le konuşuyordu. Brand, «Tanrım, orada nasıl öyle sakın sakın oturabiliyorlar» dedi... «Cephede olmak daha iyi. İnsan orada ne yapacağını bilir... Hayat şansa bağlı... Şansa, kadere...»

Bir adam soldan, Birinci kıta tarafından koşarak geldi. Yüzbaşı Lund'du bu. Tozlara bulanmış, deli gözlü bir korkuluğğ benziyordu. Kayarak çukura indi. «Albayım! Herkes öldü... Hep-sini de kaybettik...»

Krisler neşeyle güldü. «Ama ben hâlâ varım, İsveçli.» Chase iki büküm olarak koştu, Damon'un kolunu yakaladı. «Generalim...»

Aynı anda hepsi de o silah gürültüleri arasında tanıdık sesi duydular.

Biri bağırdı. «Tanklar! Tankları var onların!»

Sağlarındaki makineli tüfek ateşe başladı. Brand, Damon'a baktı. General yine radyonun başındaydı. Çabuk çabuk konuşuyordu. Açığındaki Sirius gemisiyle bağlantı kurmuştu yeniden. «Dick? Ben Sam. General Pulleyne'le konuşmak istiyorum... Ne? Karaya mı çıktı? Bunun ne yararı olur? Ona nasıl erişebilirim? Pekâlâ. Dick, dinle... Tanklarla saldırıya geçtiler. Beş ya da altı. Belki de daha fazla. Henüz bilmiyorum. Bailey'in Tank bölüğü karaya çıkarıldı mı? Ne? O halde neredeler onlar? Pekâlâ, pekâlâ... Ya topçu?... Hayır, denizden ateş edildiği yok. Amiralle konuş. Pulleyne sizinle temasa geçerse ona başımızın belâda olduğunu söyle. Zırhlı araçları bu tarafa yollayın. Tamam.» Kulaklığı De Luce'ya vererek seslendi. «Hank! Joe?»

Joe Brand sürünerek çukurun dibini aştı.

Krisler, Damon'a bakıyordu. «İş başa mı düştü?»

«Öyle gözüküyor.»

Tanklar yaklaşmışlardı. Brand dördünü görebiliyordu.

Krisler bağırdı. «İşi zor tarafından alacağız! Bendeki silâhlar bu köpekleri durduramaz!»

Damon onun kolunu tuttu. «Dayan, Benjy. Gidecek başka yer yok!»

«Ha şunu bileydin!»

«Ben sana bir şeyler bulacağım! Kesinlikle!» General, Brand'la Chase'e elini salladı.

Koşarak çukurdan fırladılar. Sık otların arasından hızla geçtiler. Tepeyi aşınca denize doğru inen ağaçlar da seyrekleşti. Koydaki sığ suya mermiler düşüyordu. General'in peşinden hızla giden Brand artık tankları göremediği için sevincinden neredeyse ağlayacaktı.

Kumsal karmakarışık haldeydi. Brand burada tank göremedi. Askerler telaşla mühimmat sandıklarını ve yiyecek kutularını elden ele geçiriyorlardı.

Damon sakın sakın, «MacRae'yi bulacağız,» dedi. «Gözle-rinizi dört açın!»

Yüzbaşı Chase, «Emredersiniz, Generalim,» diye cevap verdi. Brand da sessizce başını salladı.

Ama bütün bu sandıkların, yaralıların ve cesetlerin arasında aradıklarını nasıl bulacaklardı? İki uçak sarp kayaya doğru pi-keye geçtiler. Motörleri uluyordu adeta. O sarsıcı iç çekişi du-yulurken Brand kendisini bir çukura attı. Sarsıntıdan başı, göz-leri ve dişleri ağrıyordu. Başını kaldırdığı zaman Damon'un hız-la suyun kenarından ilerlediğini gördü. Yüzbaşı Chase de ona yetişmeye çalışıyordu. Kendi kendisine kızan Brand ayağa fırla-yarak sert kumların üzerinde koştu. General, yatak ve yiyecek kutularıyla dolu bir jipin yanında duran endişeli yüzlü, çilli, genç bir yüzbaşıyla konuşuyordu şimdi.

«Bunu ben alacağım.»

Delikanlı korktu. «Hayır, olmaz... alamazsınız...»

«Alırım. Zaten siz yanlış kıyıdasınız. Yeşil Kumsalda olma-nız gerekirdi. Burası Kızıl Kumsal diye adlandırılan kıyı.» Gene-ral, Chase'le Brand'a işaret etti. «Binin çocuklar.»

«Bu aracı kimseye veremem!»

Motor çalışırken Damon bağırıyordu. «Sana bir makbuz veririm, oğlum. Yarın hatırlat...»

Parçalanmış malzemenin arasından ağır ağır kayaya doğ-ru gittiler. Uçak saldırısına rağmen buradan hâlâ üzerlerine bomba yağıdırıyorlardı. Brand birdenbire tanıdık birini farket-ti. Çabucak Damon'un omzuna vurarak, «Şurada,» diye haykırdı. «MacRae...»

General jipi durdurdu. Sarsılan araçtan hızla atladı. Kıyı komutanı Binbaşı MacRae bir taşla dayanmış oturuyordu. Belin-den yukarısı çıplaktı, terler akıyordu gövdesinden. Göğsünde iki, kolunda da bir kanlı kompres vardı.

Damon seslendi. «Mac! General Pulleyne'i gördün mü?»

«Hayır. Karaya mı çıktı o? Ben.»

«Ya tanklar?»

«Yok, general.»

«Toplar?»

«Hiç bir şey gelmedi henüz... Hayır, hayır... Eski iskelenin yanında birkaç otuz yedi vardı. O Zero uçakları saldırmadan önce. Baskın her şeyi altüst etti...»

«Pekâlâ...»

Jiple sarsıla sarsıla hızla ilerlediler. Arkalarından ısığa benzeyen bir ses geldi. Gürültü dayanılamayacak kadar arttı. Brand dönüp baktı. Japon uçağı alçaktan uçuyor ve kumsalda kurşunlarla bir yol açıyordu sanki. Brand, «Köpek...» diye homurdandı. Dışleri birbirine çarpmaya başlamıştı. Yatakların arasına büzüldü. «Dilerim Tanrı'dan alev alev yanar...»

Jip birdenbire durdu. Damon, «Haydi, haydi!» diye bağıyordu. Atlı olarak koşmaya başladı. Chase'le Brand da onu izlediler. Kızılderili denizin kıyısında bir lastik tekerlek ve parlak, ince bir namlu gördü. Otuz yedi'lik yan yatmıştı.

«Haydi, çocuklar. Bana yardım edin.»

Suyun içinde çömelerek kaslarını gerdiler. Zorla topu doğrulttular. Damon ateş lövyesini inceledi. «Evet, işe yarayacak.»

Brand, «Evet ama Şef-» diye başladı.

«Merak etme, onu götüreceğiz.» Damon uzanarak pimi çıkardı. «Haydi bakalım. Onu buruna yerleştirelim.»

«Jipin burnuna mı?»

«Evet, öyle. Haydi...»

Bir hayli uğraştıktan sonra bunu da başardılar. Brand, «Tanrım,» diye düşünüyordu. 'Artık her şeyi gördüm... Jipi kullanırken önünü nasıl görecekti bu adam?' Chase'in yüzündeki ifade de de görülecek gibiydi!

Damon bomba gürültüleri ve silah sesleri arasında bağırdı. «Haydi, haydi! Mermi bulalım!»

Tekrar suya girerek yarı batmış haldeki çıkarma teknesine yaklaştılar. Teknenin yanında bir ceset yüzüyordu. Brand üzerinde siyah bir çizgi olan bir sandığa uzandı. Sandıklar kıyıya taşındıktan sonra Chase telaşla Jipin arkasındaki yataklardan bazılarını yere atmaya başladı.

Damon, «Bırak,» dedi. «Zamanımız yok! Haydi, binin, binin!» Direksiyona geçmişti bile. Brand kendisini ön tarafa atarak, topun namlusuna sıkıca tutundu. Kumsalda ilerlemeye başladılar. Damon ileriye görebilmek için yandan dışarı sarkmıştı.

Birdenbire, «Hank!» diye kükredi. «Sandığı aç!»

Chase savaş bıçağını çıkararak, sandıklardan birinin köşesine soktu.

Damon, Brand'a, «Atla!» diye emretti. «Yol aç!»

Kızılderili kendini yere attı. Tüfeğini sallayarak, «Yol açın!» diye bağırmaya başladı. «Yol açın!» Telaşla koşuşan, uğraşan adamlara öfkeyle bakıyordu. Bazıları hiddetle onlara doğru döndüler, bazıları da korkuyla. Pos bıyıklı bir Başçavuş ise jipi işaret ederek gürültülü bir kahkaha attı.

«Şu tank savara bakın!»

Brand da güldü. Topun kenarını sıkıca tutuyor, tüfeğini sallayarak gürliyordu. «Yol açın!»

«Aferin...» General gülümsüyordu şimdi. İyice yan yatmış, direksiyonu tek eliyle kullanıyor, kısılmış gözleriyle ileriye bakıyordu. «Hank,» diye seslendi. «Sandıkları açtın mı?»

«Evet.»

«Hiç bu topla ateş ettin mi?»

«Tanrım... Şimdiye dek böyle bir top görmedim bile!»

Brand haykırdı. «Ben gördüm! Harper'da.»

Damon başını salladı. «İyi. Sen birinci doldurucusun. Sen de ikinci, Hank.»

«Peki!»

Jip sağa dönerek parçalanmış palmye dallarının üzerinden geçti. Yola çıktılar. Mühimmat kamyonları, sedyeciler, yürüyen yaralılar... Hepsi de bağırarak, küfrettiler. Ateş sesi artık de-

vamlı bir kükreme halini almıştı. Yine sağa saparak, küçük tümseği aşılar. Yakınlarında makineli tüfekle durmadan ateş ediliyordu. Biri altı metre kadar ilerideki çukurdan onlara deli gibi el sallıyordu. Jip sarsılarak durdu. Brand bir an ileride bir şey göremedi. Sonra ağaçların altındaki çizgi çizgi gölgelerin arasından bir tank çıktı. Brand'ın neşesi birdenbire sönüverdi. Tank koskocamandı ve önlerinde duruyordu. Pek korkunçtu. Öldürücü taretli dalların altında parlıyor, küreğe benzeyen burnunda kurşunlar ışıldıyordu. Makineli tüfeği sola doğru daldı. Ama makinelinin sesi o gürültüde duyulmuyordu. Orada durmuş, topa tutunan Brand kendisini çırcıplak ve yapayalnız hissetti. Tank... Şimdi soldan iki tane daha çıkmıştı. Öndeki tank dönerek, eğrilemesine ilerledi.

Damon şarkı söyler gibi, «Yerlerinize,» dedi. Yere atlayarak cömelmişti. Eli namluyu doğrultmaya yarayan mekanizmadaydı. «Yerlerinize! Tamam ön! Sıfır! Ateşe başla!»

Brand, 'Sıfır,' diye düşündü. 'Tanrım... Her halde...' Ama harekete geçince kendisini daha iyi hissetti. Sağ eliyle kolu çekerek, sol elini uzattı. Chase merminin dibini onun avcuna vurdu. Kızıl derili bunu çabucak kuyruğa soktu. Elini çekerek kolu tekrar döndürdü. «Yukarı!» Bir mermi daha almak için sol elini uzattı...

Topun gürültüsü kulakları sağır edecek gibiydi. Brand oturulacak yere sıkışmış kalmıştı. «Tanrım... Geri tepme. Tabii, sabit değil bu.» Kolu kırılmış gibi sancıyordu. Sersemlemişti. Kendisini aciz hissediyordu.

General bağırdı. «Haydi!» Kaşının üzerinden kan akıyordu. «Şimdi!»

Brand topun ağırlığıyla savaştı.

Chase tiz ve sevinçli bir sesle bağırdı. «Tam hedef!»

Sonra kızıl derili kendisini tümüyle, topu doldurma işine verdi. Arada sırada Damon'un ifadesiz çehresini, kısılmış gözlemlerini görüyordu.

Chase haykırdı. «Şef! Dönüyor! O...»

Top gürledi. Brand mermi almak için yan döndü. Aynı anda müthiş bir gürültü koptu. Chase'in göğsünde iki delik belirdi. Boynunda da bir delik. Kan fışkırmaya başladı. Chase bir an öyle durdu. Brand'a korkuyla, sanki onu suçluyormuş gibi bakıyordu. Sonra yatakların ve mermilerin üzerine yığıldı. Soluk almak için açtığı ağzı kırmızı köpüklerle doluydu.

Brand inledi. «Şef! Şef! Vuruldu! Chase!»

Damon, «Topu doldur,» diye cevap verdi. «Haydi!»

Brand, General'e bir göz attı. Hayranlık ve umutsuzlukla, 'Tanrım,' diye düşündü. 'Onun hakkında söyledikleri doğru. Hiç bir şeyden korkmuyor bu deli.' Bir mermi kaptı. Ucu kandan kayganlaşmıştı. Mermiyi telaşla kuyruğa soktu. Çatlak bir sesle, «Yukarı!» diye bağırdı. Bir başka mermiye daha uzandı. Sonra bir başkasına. Onu ipnotize eden bu işe kaptırmıştı kendisini. Öfkeyle, 'O köpekleri gebertelim!' diye düşündü. Sonra bunu yüksek sesle söylemiş olduğunu farkederek biraz şaşırdı. Kordit dumanları genzini yakıyordu. Burnuna keskin bir benzin kokusu geldi. «Benzin deposu... Depoyu parçaladılar. Tanrım, şimdi patlarsa...»

O kadar çok tehlikeyle karşılaşmıştı ki, artık hiç bir şey hissetmiyordu. Mermileri kapıyor, kolu çekiyordu.

Top yeniden gürledi. Damon küfürü bastı. Şiddetli bir patlama sesi duyuldu. Sonra alevler etraflarını sarıverdi. Benzin tutuşmuştu. Brand fırladı. Ayağı bir şeye takılarak yere yuvarlandı. Tekrar ayağa kalktığı zaman General'in alevlerin arasında geriye doğru uzandığını gördü. «Tanrım... Chase...» Brand alevlerin arasına dalarak, ellerini iri yarı adamın kollarının altına soktu. Olanca gücüyle çekiştirdi. Gömleği alev almıştı. Damon bağırarak bir şey söyledi ama kızılderili onun ne dediğini anlamadı. Brand son defa olanca gücüyle çekti. Chase'in vücudu kurtularak onun üzerine devrildi. Kızılderili şiddetle gerileyerek yuvarlandı. Kolu sızlıyordu. Kemerini açtı, gömleğini korkuyla çıkararak fırlattı. Biri ona vuruyordu. Damon'du bu. Bacaklarını

çabuk çabuk tokatlıyordu. Sonra bağırarak Brand'ı elinden çekip ayağa kaldırdı. İkisi birden bir çukura yuvarlandılar. Orada ellerini karnına bastırmış bir adam sessizce onlara baktı. Brand gözlerini yumdu, tekrar açtı. Sağ kolu kavrulmuştu, bir sıvı akıyordu bundan. Ensesi de yanıyordu. Ama yine de iyi sayılırdı. Başını kaldırdı. Damon gözlerini kısmış onu süzüyordu. 'Bizimki'nin yüzü bir ateşcininki gibi kara ve yağlıydı. Alnından akan kan, yağı kırmızıya boyamıştı.

«İyisin ya, Joe?»

Brand ciddi ciddi başını salladı. «Evet.»

«O mermilerden uzaklaşmak istedim. Neredeyse patlarlar.»

Brand uyuşmuş gibi jipe baktı. Alev alev yanıyordu. Başını çevirdiği zaman Damon'un çukurun kenarında çömelmiş olduğunu gördü. Elinde bir M 1 tutuyordu. Brand usulca öne doğru süründü, sonra başını kaldırdı.

Yakınlarında bir tank vardı. Tekerleklerinin bir kısmı uçmuştu. Sağlamlarının üzerinde bir ileri, bir geri gidiyordu. Motorleri homurdanarak çalışıyordu. Solda bir başka tanksa alev alev yanmaktaydı. Öteki iki tank hareketsiz duruyor, beşinciye usul usul ormana doğru gidiyordu. Brand, 'Tanrım...' diye düşündü. 'Bu işi biz yaptık. Ben... Bizimki ve Chase...' Aptal aptal bakınırken tekerlekleri kopmuş tankın kapağı açıldı ve bir adam yukarı tırmandı. Alnına kahverengi bir bant takmış, ince bir adam. Brand, 'Neden atlamıyor?' diye düşündü. 'Niçin buradan kaçmıyor?' Aynı anda Japon iki büklüm olarak aşağıya sarktı. Kanları demirin üzerinden ipek gibi düzgünce akıyordu. Biri yandan kırık tekerlerin üzerine fırladı. Boynuna parlak sarı eşarp takmış biri. Krisler kapaktan içeriye el bombasını atarak, geri sıçradı. Boğuk bir patlama duyuldu ve tank ortadan kayboldu.

Brand kolunu tutarak etrafına bakındı. Kayadan hâlâ ateş ediliyordu. Bir doktor Chase'in üzerine eğilmişti. Damon bir makineli tüfek çavuşuyla konuşuyordu. Jip hâlâ neşeli neşeli yanıyordu. En uçtaki tank da öyle. Sanki Brand uykudan yeni uya-

niyordu. Hayır, hayır, büyülenmişti de, aklı şimdi başına geliyordu. Baş ağrıyor, kulakları çınılıyordu. Kolu çok sancıldığı için artık kıvrılamıyordu bile. Çok susamıştı. Çok. Matarasına uzandı ama sonra kemerini çıkarmış olduğu aklına geldi. Fakat ayağa kalkarak oraya kadar gidemeyecekti.

«Al bakalım...» Damon ona bir matarayı uzatıyordu. Brand minnetini belirtmek için başını sallayarak bunu aldı. Soğuk su ağır ağır midesine doğru aktı. Gemilerden gelen sudandı bu. Uzun bir süre böyle su bulamayacaklardı. Matarayı General'e verdi.

Damon, «Çetin anlar geçirdik,» dedi.

«Hem de nasıl!» Brand hayatında hiç bu kadar bitkin düşmemişti. «Tanrım... Şef, bir daha böyle bir gün geçirmek istemem.»

Bizimki, «Ben de öyle, Joe,» diye cevap verdi. Brand o zaman hayretle General'in ellerinin titrediğini fark etti.

Yüzbaşı Bowcher bir kez işaret etti. Uçurumun yukarısında çömelmiş olan askerlerden biri, birkaç adım ilerledi. Sarp kaya hafif bir kıvrım yapıyordu. Bu yüzden bir açık hava tiyatrosuna benziyordu burası. Sahneyse küçük sırtların yukarısındaydı sanki. Taş grimsi beyazdı. Güneşte göz kamaştırıyordu. Hava tozdan boğucu bir hal almıştı. Hepsisi de buraya 'Tuz Madenleri' adını vermişlerdi. Hemen her kayanın ya da taş yığınının arkasına bir asker gizlenmişti. Yukarıya üzeri delik delik olan sarp kayaya bakıyorlardı.

Lubbock adlı iri yarı bir adam, «Hayvanlar,» dedi. «Hayvanlardan farksız onlar. Delik oyup içine saklanıyorlar.»

Bryce, «Fazla sert değil bu kaya,» diye açıkladı. «Kireç taşı. İnsan bunu tırnağıyla kazıyabilir.»

«Sahi mi, Bryce?»

Pritchard gözlerini kısarak delik delik olan beyaz kayaya

baktı. Kimse yerinden kımıldamamıştı. Sadece istihkamlılar ağır ağır ilerleyen bir kamyonun bidonları indirerek taşların üzerinde dikkatle yuvarlıyorlardı.

«Sünger gibi bu.» Ter damlaları Bryce'in çenesinde toplanmıştı. «Burada türlü geçit ve mağaralar olmalı.»

Lubbock'un öbür tarafında yere diz çökmüş olan Corrazzo, «Benimle dalga geçmiyorsun ya, Bryce?» dedi.

«Ne münasebet! Hâlâ mağarada oturanlar var. Atalarımız da mağarada yaşarlarmış.»

Çavuş Jackson, «Gözlerinizi o Allahın belası mağara ağızlarından ayırmayın,» diye emretti.

Corrazzo, Bryce'a neşe ve hoş görüyle bakıyordu. «Benim atalarım mağarada oturmazlardı.»

«Mutlaka otururlardı... Ya da göllerin kıyılarında... Ama öyle olduğunu pek sanmıyorum.»

Associated Press muhabirlerinden Randall gülümsedi. «Sen bir entellektüelsin, değil mi, oğlum?» Şişmanca yakışıklı bir yüzü, çerçevesiz gözlükleri vardı. Pritchard'ın yanından eğilmiş, Bryce'a bakıyordu.

Delikanlı ona soğuk soğuk bir göz attı. Sonra da dik kayaya baktı. «Evet, ben özel okullarda okudum. Bu sizi şaşırtıyor mu?»

Lubbock gömleğinin koluyla yanaklarını sildi. «Yaşa Bryce!»

Jackson sert sert, «Bu saçma sapan konuşmayı bırakın ve gözlerinizi mağaralardan ayırmayın,» diye emretti.

Hepsi de sustu.

Pritchard dönerek Damon'a baktı. Geride, kayanın içindeki acıip bir girintide ayakta duran General kamyonun yanında çalışanları seyrediyor ve Teğmen Hanida'yla konuşuyordu. Hanida Japon asıllıydı ama yassı, kemikli yüzü daha çok Meksikalı'nın kine benziyordu.

Pritchard, gözleri kayada, 'Bu sabah burada on altı kişi öldü,' diye düşündü. 'Benden önceki yaver de vuruldu. Aslında kolay endişelenen bir insan değildi. İlk iki gün kıyıda da başarılı

olmuştu. Ama bu çorak ve sessiz yer sinirine dokunuyordu. Kimbilir kaç düşman göz o mağaralardan onlara bakıyordu şimdi?

İstihkam grubunun komutanı olan Yüzbaşı Fulkes, Damon'un yanına gitti. Bembeyaz saçlı, kısa boylu, tıknaz bir adamdı. «Hazırız.»

«Pekâlâ.» General, Hanida'ya döndü. «Bir daha deneyelim, Dan.»

Teğmen Hanida megafonu kaldırarak, elindeki bir kâğıttan okumaya başladı. O kadar yabancı bir dildendi ki bu, Pritchard uzaydan gelen bir yaratığın konuştuğunu sandı.

Arkansas aksanıyla konuşan bir çocuk, «Ne diyor?» diye sordu.

Corrazzo, «At yarışını kazananları açıklıyor,» diye cevap verdi. «Onun ne dediğini ne bileyim ben? Bryce'a sor. Bilgi kütüğü o.»

Hanida'nın sesi kayaların arasında yankılanıyordu.

Pritchard gözlerini General'e dikmişti. Sırtından ve göğsünden terler akıyordu. 'General ne düşünüyor?... Ne yapacak?'

Damon'un yüz hatları gerilmişti. Gözleriyle dudakları sıcak ve yorgunluktan şişmişti. Tank çarpışması sırasında aldığı yara mikrop kapmıştı. Doktor Stofer bunu temizlemişti ama şimdi yaranın üstündeki gazlı bez kirlenip çarpılmıştı. General yaver olarak kendisini seçtiği zaman Pritchard hem şaşırmış, hem de çok sevinmişti. Ama şimdi?..

Teğmen Hanida sustu. Megafonu ağır ağır jipe bırakarak, elindeki kâğıdı katlamaya başladı.

Bryce o berrak ve kültürlü sesiyle, «Neden teslim olmuyorlar?» dedi.

Gözleri hâlâ kayaya dikili olan Çavuş Jackson sordu. «Sen teslim olur muydun?»

«Ama artık onlar da durumun...»

O derin sessizlikte silahların gürültüsü korkunç bir etki yaptı. Şırıraak! Sanki dev bir kamçı indirilmişti. Aynı anda istihkamcılardan biri yere yığıldı. Hemen arkasından Jackson'un

makineleri takırdadı. Deliklerden birinin etrafından taşlar uçtu. Bunu bir tüfek korusu izledi. Pritchard önündeki taşı olanca gücüyle kavramış olduğunu fark etti. Ellerini gevşeterek döndü ve Brand'ın tunç rengi, ciddi yüzüne baktı. General'in emir eriydi o. Pritchard gülerek başını salladı. Kızılderili gülümsemedi ama usulca gözünü kırptı. Pritchard, Brand'dan biraz çekiniyordu. Kızılderili o ilk gün Generalle birlikte tanklara karşı savaşmıştı. Bu yüzden kolu fena halde yanmıştı. Tüfeğinin namlusundan mavi bir duman çıkıyordu şimdi. Pritchard, 'Keşke o gün ben de orada olsaydım,' diye düşündü. 'Ama herhalde öldürdüm... Hank Chase öldü...'

Yüzbaşı Bowcher bağırды. «Ateş kes! Nişan alabileceğiniz bir şey yok.»

Bir sessizlik oldu.

Çavuş Jackson, «'Bizimki,' vakit kaybediyor,» dedi. «Ne bekliyor? Yıldızlı bir davetiye mi?»

Şimdi kamyonun arkasında koşuşmalar oluyordu. İki sağlık memuru koşmuş, yaralı adamın yanında diz çökmüşlerdi.

Muhabir Randall, Bowcher'a, «Yüzbaşım,» dedi. «Neden onlara el bombası atmıyorsunuz?»

Bowcher gri gözleriyle gazeteciye baktı. «Bir kere mağaralar erişemeyeceğimiz kadar yüksekte. İkincisi tüneller yukarıya doğru çıkıyorlar. İçeri bir el bombası attığınız zaman bu yuvarlanarak tekrar dışarı çıkıyor ve cinsel organınızı havaya uçuruyor.»

Damon kuru bir sesle Fulkes'e seslendi. «Haydi!»

«Tamam.» Yüzbaşı Fulkes ayağa kalkarak emir vermeye başladı. İstihkamsız varilleri eğerek kapaklarını açtılar. Erimiş gümüş gibi parlayan benzin, çatlaklardan içeriye aktı. Adamlar sessiz bir telaşla çalışıyorlardı. Onlarda kötü bir şakaya hazırlanan bir grup çocuk hali vardı. Boşalan bidonları kamyonu atıyorlardı. Ortalık benzin kokuyordu buram buram.

Fulkes bağırды. «Tamam! Çekilin!»

Askerler telaşla kamyonu atladılar. Araç hızla aşağıya doğ-

ru indi. Sessizlik derinleştii. Fulkes kemerinden bir el bombası aldı. İğneyi çekerek çabucak etrafına bakındı. «Mağarada ateş!» diye bağırarak kolunu kaldırdı ve el bombasını fırlattı. Bir patlama duyuldu ve Tuz Madeni'nin orta kısmı içeri doğru çöktü. Portakal rengi alevler fışkırdı. Derinliklerde benzin tutuşurken bir uğultu duyuldu. Bekleyen adamlar öne doğru eğildiler. Alevler yüzlerini aydınlatıyordu. Gözleri irileşmişti. Sonra aşağılardan bir ses yükseldi. Sanki kızlar şarkı söylüyor, hayvanlar inliyor, köpekler sonsuz bir keder ve acıyla bağııyorlardı. Pritchard kararan kayaya bakıyordu. Yukarıya doğru kara dumanlar yükselmekteydi. Çığlıklar... O adamlar içeride bağııyorlardı. Yüzlerce insan. Pritchard dayanamayarak ötekilere bir göz attı. Genç Bryce sapsarı kesilmiş, dudakları titriyordu. Jackson'un gözleri kısılmıştı ama ellerinin üstü bembeyazdı. Çığlıklar devam ediyor, gitgide tizleşiyordu. Artık bu değil insan, hayvan sesine bile benzemiyordu. Acaip bir akustik çığlıkların iyice yükselmesine neden oluyordu. Bowcher başını eğdi. Randall yutkunup duruyordu. Kayaya bakan Damon'un yüzü ifadesiz ve sertti. Sadece Brand, Pritchard'ın yüzüne baktı. Ateşli, hırslı bakışlarıyla, «Evet,» der gibiydi. «Gerekliyse, evet... Ben durumu biliyorum. Senin bir şeyden haberin yok.»

Pritchard gözlerini yumdu. 'Onları yakıyoruz. Burada diz çökmüş, yüzlerce, binlerce insanı yakıyoruz. Onların kaç kişi olduğunu sadece Tanrı bilir...'

Çığlıklar hafifliyor, yerlerini iniltilere bırakıyorlardı. Pritchard, «Ben burada olmak istemiyorum,» dedi kendi kendine. «Burada kalmam için bir neden yok.» Ayağa kalkmaya davrandı. Boğuk bir patlama duyuldu ve toprak fırtınaya tutulmuş bir dal gibi sarsıldı. İkinci bir patlama duyuldu. Sonra bir sürü. Fulkes, General'e seslendi. Damon başını salladı. Cephanelik patlamıştı. Alevler cephaneliğe ve büyük mağaralara erişmişlerdi. Jeneratörler parçalanmıştı. Artık içerisi karanlık ve havasızdı. Ama şimdi bu durumdan korkacak bir canlı da yoktu.

Patlamalar durdu. Sessizlik ani bir yağmura benziyordu. Ağır ağır ayağa kalkarak birbirilerine baktılar. Sanki korkunç ve garip bir felaketten kurtulmuş gibi birbirilerini süzüyorlardı. Her şey sona ermişti. Onlar bekler ve dinlerlerken ayaklarının altında bin adam ölmüştü.

Damon yaveriyle Brand'ı çağırıyordu. Pritchard koştu. General'in peşinden hava alanına inen yolda yürümeye başladı. Söylemek istediği çok önemli ve acil bir şey vardı ama bunun ne olduğunu da anımsayamıyordu. Yaver daha bir şey söyleyemedi, General ona döndü.

«Harry, hava alanında Albay Wilcher'i bul. Tuz Madeni'nin zararsız duruma getirildiğini bildir. Sonra da karargâha haber ver.»

Pritchard, «Emredersiniz, generalim,» dedi.

«General...» Savaş muhabiri Randall'dı seslenen. Adamın, gözlüğünün camlarının arkasında gözleri kısılmıştı. «General Damon.»

Komutan durdu. «Ne var?»

«O...» Randall'ın soluğu kesilmişti. «O... korkunç şey... gerekli miydi?»

«Ben öyle düşündüm.»

Randall avaz avaz, «Evet,» dedi. «Ama açıkcası ben bunu hiç de öğretici bulmadım.»

Damon ona baktı. «Randall, o mağaralardan tümendekilere günlerden beri ateş ediliyordu. Son yirmi dört saatte burada iki yüzden fazla insan öldü ya da yaralandı. Japon Generali Toyota'ya ne yapacağımı açıkladım. Ona teslim olmasını bildirdim. Broşürler, radyo ve megafon yoluyla! Onlara erişemiyorduk. Japonlar teslim olmuyorlardı. Dışarı çıkıp bizimle savaşıyorlardı. Buradaki yuva tahrip edilmedikçe de havaalanını kullanmamız olanaksızdı. Bilemeyeceğiniz bazı nedenlerden bana alanın ya-

rın sabah saat altıda güvenle kullanılır hale getirilmesi emredilmişti.»

Randall şaşkın şaşkın ellerini salladı. «Ama bu... kasaplıktı. Kayıtsızca adam öldürmek.»

«Öyle mi? Karaya ilk çıktığımız gün biz aşağıda yatar ve onlar da çocukları biçerlerken yaptıkları neydi?»

Randall öfkeyle haykırdı. «Başka bir yol olmalı! Bundan daha iyi bir yol!»

General gazeteciye sıkıntıyla, onu aşağı görüyormuş gibi baktı. «Bu yolu bulduğunuz zaman gelip bana söyleyin. Bunu uygulamak beni çok mutlu edecek. O zamana dek siz beni kayıtsızca kasaplıklarımın başbaşa bırakın. Ben de sizi sizinkilerle...» Döndü. Yüzü öfkeden kararmıştı.

Pritchard ona yetişmek için koşmak zorunda kaldı.

6

Damon kalemini bırakarak gözlerini oğuşturdu. Yağmur çadırın tepesine çarparak, trampeti andıran bir ses çıkarıyor, öteki bütün gürültüleri boğuyordu. Lolobiti'de yağmur mevsimi... Tüklenmez gibi gözüken Yeni Gine kıyılarından iki yüz kilometre ötedeydi bu ada. Halmahera ve Filipinler'e giden yolda atılan ilk adım.

Biri dışarıdan usulca, «General,» dedi.

«Giriniz.»

Ben etrafa sular saçarak içeri daldı.

«Benjy!» Damon pek sevinmişti. Bu gece hasta bir timsahı bile memnunlukla karşılayacağını düşünürken, sevgili Ben çıkmıştı. «Sobanın önüne otur. Ne var ne yok?»

«Ah, iyilik!» Albay arkasındaki muşamba ponçoyu çıkarıp, toprak zemine attı. «Bu saatte ne yapıyorsun?»

«Kendi kendimle konuşuyordum.»

«Deli herif!» Ben bir iskemleye çöktü.

Damon, Alay Komutanı'nı dikkatle süzüyordu. 'Bir derdi var onun,' diye geçti aklından. 'Yoksa gecenin bu saatinde gelmezdi.' Birdenbire belirsiz bir sıkıntı hissetti.

Ben, başındaki miğferi çıkardı. Onu da yere, iskemlesinin yanına koydu. Başında nedeni anlaşılmayan bir takım kabarcıklar belirmişti. Doktor da bu tropik illete sivilce tedavisi yapmaya karar vererek, Ben'in saçlarını kazıtmış ve kafasına mavi bir ilaç sürmüştü. Şimdi garip, öfkeli bir hali vardı Ben'in. Ayrıca yaşlanmış gibi de duruyordu. Damon, 'Öfkeli,' diye düşündü. 'Bir şey Ben'i çok sarsmış. O böyle giriş yapmazdı...'

General, «Ne oldu, Ben?» dedi. «Tekrar gözden geçirmek istediğin bir şey mi var yoksa?»

Albay ona bir göz attı. Sonra da bakışlarını kaçırdı. «Hayır, hayır. Biz hazırız. Mümkün olduğu kadar.» Yorgun yorgun başını kaldırdı yeniden. «Hepsi de seni sıkıştırıyor, değil mi, Sam? Herhalde. Korkusuz MacArthur, yarın gece Manila körfezine erişmemizi istiyor.»

Damon ellerini dizlerine dayayarak öne doğru eğildi. «Ben, benimle açıkca konuşabilirsin. Bu saldırı emri... Hoşuna gitmiyor mu? Başarılı olamayacak mıyız?»

«Olabiliriz!»

«Çocuklar ne düşünüyor?»

«Yorgun ve sırlıslıkam. Ama hazırlar. Demin onlarla konuştum. Başarıya ulaşacaklarına inanıyorlar, Sam.»

Damon ani bir endişeye kapılmıştı. Birdenbire, «Dikkatli olacaksın, değil mi, Ben?» dedi. «Yani savaşı tek başına kazanmaya kalkışma.» Sonra, 'Ben de Westy'e benzemeye başladım,' diye düşündü. 'Endişeleniyorum. Önsezilerim beni sarsıyor.'

Yağmur daha da şiddetlenmişti. Ben, kemeriyle oynuyor, pirinç tokaya yapışmış olan çamurları temizlemeye çalışıyordu.

Damon arkadaşına baktı. Ben'i bu halde hiç görmemişti. Usulca, «Ben,» dedi. «Ben...»

«Evet?»

«Ne derdin var senin?»

Albay ansızın ona baktı. Sonra da gözlerini yere dikti. «Sam... Biraz metin olmalısın... Kötü bir haber aldım... Oradan oraya nakledilerek geldi bu.» Yüzünde yalvarış dolu bir ifade vardı. «Sam... Çok kötü bir haber bu.»

Damon fısıldadı. «Donny?»

Ben, başını salladı. «Evet... Almanya üzerinde... Büyük hava saldırısı sırasında...»

«Bu... teyid edildi mi?»

«Evet. Uçak alev almış. Bir kanadı kopmuş. İçeride paraşüt yokmuş...»

Damon başını salladı. «Anlıyorum...»

«Tanrım, Sam... Keşke ben ölseydim.»

Damon mırıldandı, «Üzülme...» Sonra da, 'Tanrım,' diye düşündü. 'Tommy...' Arkadaşına baktı. «Tommy durumu biliyor mu?»

Ben, «Hayır,» dedi. «Senden başka kimse bilmiyor. Şişko Herbert, Sekizinci ordudan yolladı haberi... Çok üzgünüm, Sam... Tanrım... Çok üzgünüm...»

«Teşekkür ederim...» Damon kendini ayakta buldu. Ne zaman kalktığını bilmiyordu.

Ben aciz bir tavırla ona bakıyordu. «Sam, sana bu haberi vermemek için her şeyimi feda ederdim.» Eğilerek, pançosunu giydi, miğferini başına geçirdi. «Sam...»

Damon uyuşmuştu. Sanki ne kanı vardı, ne duygusu, ne de soluk alıyordu. Yüzü acaip bir şekilde çarpılmış olan Ben'e baktı. «Tanrım... Ah, Tanrım...»

«Sam, yanında kalmamı ister misin?»

Damon başını salladı. «Hayır. Biraz sonra kendime gelirim. Sabah yedide görüşürüz.»

«Peki...» Ben bir an ona baktı. Sonra da atılarak arkadaşını kucakladı. Dönerek çadırdan çıktı.

Damon iskemleye çöktü. 'Oğlum öldü...' Bu düşüncenin gerçekte bir ilgisi yoktu. Olayı bir türlü kavrayamıyordu. 'Artık oğlum yok...' Bu kadar yıl sonra bu düşünceye çok güç alışacaktı.

Ama savaş buydu. Ölmek... İnsanların ölmesi. Bunu ondan daha iyi bilen var mıydı?

Portatif karyolaya giderek, altındaki kutudan bir dosya aldı. İstedikini buluncaya kadar Donny'in mektuplarını karıştırdı. Oğlunun ilk hava baskınına çıkmadan önce yazdığı mektubu.

«Senin korkmak konusunda söylediklerini hatırlıyorum. Ben iyi bir asker olabileceğimi sanmıyorum. Hiç olmazsa senin gibi bir asker... Ama elimden geleni yapacağım. Belki bu da yeterli olur. Yeterli olması gerekiyor çünkü bu savaşı kazanmamız şart. Evet, şart ve biz de kazanacağız. Ama benim savaşa katılmamın nedenleri seninkine benzemiyor. Ben despotluğa son vermek için savaşıacağım...»

Damon mektubu bıraktı. Oğlu ölmüştü. Artık elinde onun mektuplarından başka hiç bir şeyi yoktu. Çenesini oğuşturarak içini çekti. Bir hıçkırıktan farksızdı bu. Tek oğlu şimdi Almanya'nın içerlerinde çamların arasında, bir şalgam tarlasında yatan ateşten kararmış, çarpılmış çelik ve alüminyum kafese takılı kalmış bir kömür parçasıydı.

«Tommy'e yazamam,» diye mırıldandı. «Yazamam... Bende o cesaret yok.» Çenesini sıkıca tuttu. «Tommy artık beni affetmeyecek... Hiç bağışlamayacak... Neden affetsin? Hayatım boyunca orduyu savundum. Ve bak sonunda ne oldu? Şimdi yorgun, endişeli, tek oğlunu kaybetmiş bir generalim...»

Oğlu ölmüştü... Ama bu gece burada bekleyen delikanlılar da onun oğullarıydılar. Hepsi de... Ölüm kişisel bir şey değildi. Öyle olduğunu düşünmek hoşumuza gidiyordu ama durum başkaydı. Birinin ölümü hepimizi de etkiliyor, bizi savunmasız ve zayıf bırakıyordu.

Biraz önce ölen bir delikanlının annesine bir mektup yazmıştı. Ama ne anlamı vardı bunun? Ne önemi? Çocuğun annesi takdirnamelere, madalyalara ya da başsağlığı dileyen mektuplara aldıracak mıydı? Oğlu ölmüştü onun.

Ama bazen elimizde yalnızca bu kalıyordu. Birtakım sözler. Onların da işe yaraması, kalbin çılgınlığını duyurması gerekiyordu.

Damon bir kâğıt çekerek, karısının adını yazdı. Koluyla ağzını sildi. Yağmur hâlâ çadırı döküyor, yağlı ince dereler halinde Damon'un ayaklarının altından akıyordu.

7

«Burada kalamayacağım! Artık burada kalamayacağım!» Tommy ayağa kalktı. «Babamı görmeliyim.» Elini alnına koydu. «Ama o burada değil... Artık değil... Babam... nerede şimdi? Buradan ayrılırken bunu bana söylemeye yanaşmadı. Ben de sormadım... Hepimizin de bu oyunun kurallarına uyması gerekiyordu. Ama şimdi durum başka. Babamın nerede olduğunu öğrenmem gerekiyor.»

Telefona koştu. Önce yanlış bir numara çevirdi. Sonra doğrusunu. «Albay Hammerstrom'la konuşmak istiyorum.» Sesi garip bir biçimde boğuklaşmıştı. Sanki soğuk almış ya da uykudan yeni kalkmış gibi.

«Çok üzgünüm, Albay şimdi meşgul. Acaba siz...»

«Hayır, sonra arayamam. Onunla hemen konuşmalıyım. Ona Mrs. Samuel Damon'un telefonda olduğunu söyleyin. Çok önemli bir mesele var.»

«Peki, efendim.»

Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Tommy, Chick Hammerstrom'un sesini duydu. Kararsız, ihtiyatlı, biraz üzgün. «Allo, Tommy? Nasılsın?»

Demek o da biliyordu? O da. Hepsi de öğrenmişti. Tommy öfkesinden neredeyse boğuluyordu. Az kalsın alıcıyı elinden düşürecek. «Chick, bildiğin gibi ben iyi bir kıyım. Şimdiye dek senden bir şey istemedim, öyle değil mi?»

«Tabii...»

«Ama şimdi bir şeyi bilmem gerekiyor. Babam nerede?»

«General mi? İngiltere’de. Ben senin...»

«Hayır, onun gerçekten nerede olduğunu öğrenmek istiyorum.»

«İngiltere’de, hayatım. Sana açıklayamayacağım bir görevi var. Mümkün olsaydı sana söyledim. Bunu sen de biliyorsun.»

Adam biliyordu ve söylemiyordu. Ve bu Albay, Manila’da piyanoya oturarak, ‘Anılar için teşekkürler...’ şarkısını çalan adamdı.

Tommy, «O halde neden on yedi gündür ondan mektup gelmiyor?» diye sordu.

«Ah, bilmiyorum, şekerim. Posta karmakarışık tabii. Buraya bak, eğer...»

Tommy öfkeyle bağırdı. «Babam Sicilya’daysa Almanlar herhalde bunu biliyorlar! Onun nerede olduğunu, ne yaptığını senden daha iyi bildiklerinden eminim! Benim dünyadan haberim olmadığını mı sanıyorsun? Geçen savaşta Fransa’daydım ben. Almanlar tuvalete gittiğini bile hemen öğrenirlerdi.»

«Tommy, hayatım, emin ol General tehlikede değil.»

«Tanrım!» Kadın elini telefonun durduğu masaya vurdu. «Sus artık! Bana onun nerede olduğunu söyle! Söyle!... Dinle, Chick.» Sesi sertleşmişti. Onu şimdi ayakta tutan o korkunç öfkesiydi. «Ben biliyorum. Anlıyor musun? Bana yeni haber verdiler. O...» Ama bu adı açık açık söyleyemeyecekti. «Onu...»

«Hayatım, çok üzıldüm. Hepimiz de üzüldük. Sana haber gelip gelmediğini bilmiyorduk...»

«Ah, tabii. Böyle bir tehlikeyi de göze alamazdınız değil mi?» Ah bu budala, aşağılık erkeklerin birbirilerini tutmaları... Tommy’nin gözleri dolmuş, sesi yine boğuklaşmıştı. Hafifçe öksür-

dü. «Şimdi bunu telafi edebilirsin. Şimdi. Bana babamın nerede olduğunu söyleyerek.»

«Tommy, dinle! Bunun senin için feci bir şey olduğunu biliyorum. Ama kurmamalısın. Sue'ya haber vereyim...»

«Kes sesini!» Tommy alıcıyı hızla yerine koydu. Ama kayarak masadan düştü alıcı. Kordonun ucunda sallanmaya başladı. Chick'in sesini duyabiliyordu kadın. «Tommy? Orada mısın, hayatım? Tommy?» Kadın aciz bir tavırla ağlamaya başlamıştı, başını bir sağa bir sola sallıyordu. Mektup ilk okuduğu yerde, yatağın üzerinde duruyordu. O iğrenç, korkunç mektup. Kâğıdı kaparak paramparça etti. Sonra birdenbire pişman oldu. Mektubu yırttığı için korkuya kapılmıştı. Ona sanki bir yerini keskin bir bıçakla kesmiş gibi geliyordu. Hıçkıra hıçkıra ağlayarak diz çöktü. Kâğıt parçalarını toplamaya başladı.

Sonra mendilini bularak gözlerini kuruladı. Daha önce cin doldurmuş olduğu bardağı başına dikti.

«Court... Court bunu bilir. Soğuk, haşın ve bencil. Court bu romantik 'soylu fedakârlık,' oyununun ne olduğunu farkında. Ve bununla alay ediyor. Bana babamın nerede olduğunu söyler. Hiç olmazsa kafamın o tarafının rahat etmesini sağlar. Hiç olmazsa bunu sağlar.»

Hiç düşünmeden Massengale'i aradı. Generalin yaveri olan nazik ve güven dolu genç ona Massengale'in çıktığını fakat daha sonra evinde olacağını açıkladı.

Tommy, «Burada daha fazla kalamayacağım...» diye düşündü.

Uyuşuk bir inatla yüzünü yıkayarak saçlarını taradı. Çantasını bularak mektubun yırtık parçalarını içine tıktı. «Fazla içtim... İyi ya... Fazla içtim, ne olacak?... Court evine dönünceye kadar bir barda oturmam gerekiyor...»

Tommy zili uzun uzun çaldı. Ama kapıyı açan olmadı. Neden açacaklardı? Kadın zile uzandı yeniden. Sanki bütün ruhu zile basan parmağında toplanmıştı. 'Court burada olmalı, Olması gerekir. Eğer hemen Court'u göremez ya da konuşacak birini bulamazsam ne yaparım bilmem?'

Vücudu hem yanıyor, hem ürperiyordu. Kolları, bacakları titriyordu. İçkiye ihtiyacı vardı... Bu da saçmaydı. Barda o kadar çok içmişti ki. Bunu kendisi de biliyordu.

Ayak sesleri duyarak döndü. Emily Massengale kucağında sebze dolu kese kâğıtlarıyla yaklaştı. Tommy'e bakıyordu ama şaşırılmış gibi bir hali de yoktu. Tommy korkuyla irkildi. Emily'le karşılaşabileceği aklına gelmemiştir.

«Tommy! Seni gördüğüme çok sevindim.»

«Merhaba, Em. Ben senin Boston'da olduğunu sanıyordum.»

«Gerçekten de bir ara oradaydım. Çok bekledin mi?»

«Bilmem. Hayır. Fazla beklemedim.»

Emily elini çantasına sokmuş anahtarını arıyordu. «Mary çıktı... Sonbahardan beri üçüncü hizmetçi bu. Bu yüzden işleri bir süre kendim yapayım, diye düşündüm.» Kapıyı diziyle itti. «Gel. Birkaç saatimi kütüphanede geçirdim.»

«Kütüphanede mi?»

«Evet.» Emily, Tommy'e bir göz attı. Yüzünde yine o Boston'lulara özgü soğuk ifade vardı. «Bir kaç iyi kitap var hâlâ. Hoş, onları da kimsenin okuduğu yok ya.» Kapıyı omzuyla tutarak döndü. «Girsene.»

«Ah, hayır, Em... Ben buradan geçiyordum yalnızca...»

«Haydi, gir. Yapacak önemli bir işin yok. Varmış gibi davranma...»

«Peki...» Demek Emily durumu daha bilmiyordu? Tommy uzun, serin holde ilerledi. Gözlerini Emily'nin sırtına dikmişti. Kadından bütün kalbiyle nefret ediyordu.

Massengale'lerin evi sakın ve görkemliydi. Burayı Court Harp Akademisi'ndeyken almışlardı. İçerisi Paris, Manila ve Ti-

entsin'den getirdikleri güzel eşyalarla zevkli bir biçimde döşenmişti.

Tommy, «Dinle,» dedi. «Çok üzgünüm, Em. Aslında gelmemeliydim...»

«Neden? Döndüğümden beri hemen hemen hiç kimseyi görmedim. Çay yapayım... Yoksa içki mi istersin?»

«Hayır...» Tommy sendeleyerek kapıya doğru döndü. «Kalamayacağım...»

Emily ona dikkatle bakıyordu. «Sen hastasın, Tommy...»

«Evet. Hayır. Hasta değilim.» Burada kalamayacaktı. Hiç bir yerde kalamazdı. Bu zarif odanın ortasında durmuş kendisine endişeyle bakan uçuk yüzlü, orta yaşlı kadının bir anlamı yoktu. Bunlar da, dışarıdaki dünya gibi... bütün o arabalar ve barlar gibi... o gölgeli alanlar gibi budalaca, acıklı bir düştü. Bir tek şey gerçektir. Korkunç bir gerçektir. Bir tek olay...

«Tommy... Tommy, ne oldu? Bir şey mi duydun?»

Demek Emily gerçekten bilmiyordu? Hayır. Bilseydi, birdenbire bu kadar korkmazdı. Kadının küçük, hafifçe çarpık burnuna, kırışık yüzüne ve doğru dürüst kıvrılmamış saçlarına bakan Tommy az kalsın anlayışla gülümseyecekti. Sonra başını salladı. Tekrar salladı. Belki o gün yirminci defa başını sallıyordu. Yaşlar yanaklarından akıyor, onu zayıf ve savunmasız bir hale sokuyordu. Gözyaşlarının ihanetine uğramıştı. Ama bunun da bir yararı yoktu. Hiç bir şeyin yararı yoktu.

«Ah, Em,» dedi. Sonra kendini kadının kollarına atarak boğuk bir sesle hıçkırarak ağlamaya başladı. Çaresiz ve bitkindi. «Ah, Emmy, onu kaybettim... Onu kaybettim... Ah gitti o...»

Emily'nin yüzü korkuyla bayağı çirkinleşti. «Sam?» diye fısıldadı.

Tommy başını arkaya atarak çılgınca bir öfkeyle Emily'e baktı. Kadının elini iterek, «Hayır!» diye bağırdı. «Donny'mi!... Donny'mi! Oldü o! Dünyanın en feci şeyi bu...» Susmaya çalışıyor ama başaramıyordu. «Başıma dünyanın en büyük felâketi geldi. Korktuğum tek şey. Geceleri uykumu kaçıran, beni her

şeyden çok dehşetle titreten o felâket. Ah, neler hissettiğimi bir bilsen! Bilebilsen...»

Emily şefkatle, «Çok üzüldüm...» dedi. «Gerçekten... Çok çok üzüldüm, hayatım... Haydi, gel otur.»

«Hayır.» Ama Tommy kendini gizli gizli haset ettiği tek ağacından yapılmış koltukta buldu. Elinde bir bardak vardı. İçindeki uçuk pembe sıvı dalgalanıyordu. Emily onun daima pembe cin içtiğini biliyordu. Tommy, «Ben artık sarhoşum,» diye mırıldandı. «Oyle sanırım...» Şaşkın bir telâşla ayağa kalkmaya davrandı. Burada kalamazdı. Hiç bir yerde kalamazdı. Ah, Tanrım! Emily onu kollarından yakalamış usulca bir şeyler söylüyordu. Ama yine de orada kalamazdı Tommy. «Gitmem gerekiyor, Em. Evet, gitmeliyim.»

«Nereye gideceksin?»

«Bilmiyorum, bilmiyorum... Tanrım, ne bileyim ben? Kurtar, yardım et... Yaşamaya çalış...»

«Tommy, kendini toplamalısın...»

Kadın başını arkaya atarak vahşice güldü. «Ah, evet!» diye haykırdı. Sesi çatallaşarak titremeye başladı. «Ah, Tanrım! İşte bu çok güzel! Harika!»

«Tommy...»

«Onların bu oyunu oynarlarken yüzlerinde beliren ifadeye dikkat ettin mi hiç? Şöyle gerçekten dikkat ettin mi? Etmedin tabii! Onlar buna bayılıyorlar! Bana bayılmadıklarını da söyleme. Ben biliyorum!»

«Tommy!»

«Anlayamıyor musun? Düşünemiyorum! Karşımda hep o belirliyor! Başka hiç bir şey düşünemiyorum! Hiç bir şey! On beş saniye bile...» Yine kendisini kaybetmişti. Bunun bir yararı yoktu. Hıçkırarak başını kaldırdı. «Emily, yemin ediyorum, savaşta oğlunu kaybetmedikçe ıstırapın ne olduğunu bilemezsin. Anlayamazsın...» Birdenbire, «Ben gidiyorum,» diye bağırarak gözlerini sildi.

«Hayır, Tommy. Dinle...»

«Kalamam... Burada kalamam...»

«Tommy, Allah aşkına otur.»

Kadın itaatle kanapeye çöktü. Ama bir dakika için. «Ben ne yapacağım?» diye fısıldadı. «Emmy, ne yapacağım ben? Ö-nümde uzanan bütün o günler, aylar... Buna dayanamayacağım, Emmy! Dayanamayacağım!»

«Dayanabilirsin! Şimdi seninle satranç oynayacağız!»

Tommy gözyaşları arasında öfkeyle Emily'e baktı. Kadın Court'un kakmalı satranç tahtasını kahve masasının üstüne koyuyordu. «Ciddi misin?...»

«Tabii ciddiylim.» Emily taşları karelerin üzerine yerleştirmeye başladı. «Oynayabilirsin değil mi?»

«Ne? Hayır!»

«Pekâlâ oynarsın. Haydi, gel. Siyahlar senin.» Emily bir piyonu ileri sürdü. «Sıra sende, Tommy.»

«Ah, Tanrım...» Tommy gülüyor muydu, yoksa ağlıyor muydu, bilmiyordu artık. «Satranç! Sen delisin... Gerçekten delisin. Herkesin sık sık söyledikleri gibi...»

«Hayır, değilim. Hiç olmazsa onların sık sık söyledikleri şekilde deli değilim. Haydi, taşını sür.»

Tommy şaşkın şaşkın Emily'nin uysal gri gözlerine baktı. Ama bu gözler şimdi güç doluymuş gibiydi. Ne olmuştu? Tommy satranç tahtasına doğru eğildi. Ama durmadan ağladığı için taşlar dalgalanıyor, oynuyordu sanki. «Oynayamayacağım...» diye mırıldandı.

«Oynayabilirsin.»

«Em, yapamayacağım. Anlamıyorsun... Ben o... o olaydan başka hiç bir şeyi düşünemiyorum!»

«Düşünebilirsin. Kafanı buna zorla. Şahın piyonu. İşte. Kendini zorla.»

«Senin oğlun yoktu... Oğlun...»

«Hayır, oğlum yoktu. Başka bir şeyim vardı.»

Tommy kendini kaybetmiş gibi, «Ah, ol!» diye haykırdı. Sözleri pek anlaşılmıyordu. «Sanki seks bu olayın yanında önemliy-

miş gibi... Sanki onun gücünün olmaması...» Dehşete kapılarak sustu. Bu gizli itiraf biraz ayılmasına neden olmuştu.

Emily'nin ifadesi değişmemişti. Sadece gözleri hafifçe kırmış gibiydi. Belki de ıstırapla...

İki kadın uzun bir süre birbirilerine sessizce baktılar.

Sonunda Tommy, «Ah, Em,» diye fısıldadı. «Beni affet. Böyle söylememeliydim. Fazla içtim... Her şey fazla, fazla... Bağışla beni, Em. Yalvarırım... Yemin ederim aramızda bir şey yoktu... Yani... bir şey olmadı...»

Emily ona bakarak kederle gülümsedi. «Bundan eminim.»

«Budalalık ettim. Dilimi tutmalıydım. Ama anlaşılan çenemi tutamıyorum. Ama bu önemli değil. Bir şey olmadı.»

«Buna inanıyorum. Sorunun benim için bildik bir şey olduğunu söyleyebiliriz.» Emily iki parmağıyla Veziri ileri geri itiyordu. Gözlerini de buna dikmişti. Usulca, «Sam biliyor mu?» diye sordu.

«Biliyor mu? O korkunç mektubu o yazdı! Felâketi ondan öğrendim!»

Emily başını salladı. «Demek Sekizinci ordudan biri durumu ona hemen haber verdi.» Başını eğdi. «Sam için kim bilir ne kadar zor oldu bu?»

«Zor mu oldu? Mektubu buz gibiydi. Bundan emin olabilirsiniz.»

«Sam'in ne yapmasını bekliyordun? Senin gibi kendini bırakıvermesini mi?»

Tommy öfkeyle Massengale'in karısına baktı. «Neden kendini bıraksın? O hiç bir şey hissetmiyor ki.»

«Ah, öyle mi?»

«Tabii! Bu onun için hiç önemli değil! Bırak Donny gönüllü»

‘yazılsın! Bırak İngiltere’ye gitsin! Hayır! Sam’i hiç bir zaman affetmeyeceğim, Em»

Emily usulca, «Sam seni çok seviyor,» dedi.

«İki elini de benim uğrumda yaksa yine de bana vız gelir! Onu hiç bir zaman affetmeyeceğim! Bağışlayamam!»

Emily Massengale ellerini kucağında kavuşturdu. «Sana bir şey söylemek istiyorum. Sen ahmağın birisin, Tommy Damon.»

«Bana şimdi, şu anda böyle mi söylüyorsun?»

«Evet, şimdi. Açık açık konuşmak için elimize bir fırsat geçtiği anlaşıyor. Eğer Sam gibi bir erkekle bir yıl geçirebilseydim... Sadece bir yıl... Sonsuza dek Tanrı’ya şükrederdim. Sen aptalsın. Ve kendi kendinin de en büyük düşmanısın, Tommy. Ama daima böyleydin zaten. Haydi şimdi bolca içki iç ve taşını sür.»

Emily’nin yorgun yüzüne ve uysal, içerlek gözlerine bakan Tommy hayretle sarsıldı. Birdenbire Emily’nin kendisinden daha güçlü olduğunu anladı. Daha metin ve azimliydi o. Ama bu nasıl olmuştu? Emily yıllardan beri savunmasız ve yumuşak başlıydı. Hemen herkesten kaçıyordu... Tommy mırıldandı. «Emmy, iyice sarhoşum ben.»

«Zararı yok. Kafanı oyuna ver! Seni yenmeye çalışacağım. Kazanırsam bana on dolar vereceksin. Ama sen kazanırsan ben sana otuz dolar ödeyeceğim. Haydi bakalım.»

«Pekâlâ.»

Tommy pek satranç oynamazdı. Uzun yıllar önce babası ona bu oyunu öğretmişti. Evliliklerinin ilk yıllarında da Sam’la satranç oynadıkları olmuştu. Ama Tommy için bir zaman satrancı sevmemişti. Şimdi Emily’nin saldırganlığı onu şaşırtıyordu. Sekizinci hareketin sonunda başının dertte olduğunu farkettiler. Yaptığı hataya sinirlenerek savaşılmaya başladı. Dikkatini oyuna verebilmek için kendini zorladı. İleriye görmeye, ihtimalleri hesaplamaya çalışıyordu. Emily onu pek zorlukla yenebildi.

«Gördün mü, Tommy? Bir saat geçti. Bir saat çeyrek dakika.» Emily, ciddi ve düşünceli bir tavırla Tommy’i süzüyordu.

«Ne yapabileceğini anlıyor musun? Tam bir saat. İşte insan günlerini böyle geçirebilir. Her günün her saatini. Anlıyor musun?»

Tommy önüne baktı. Kaybının verdiği acıyı yine hissetmeye başlamıştı. Ama bir süre bu ıstıraptan kurtulmuştu. Yarı kurtulmuştu... İçki bardağı küçük lake masada duruyordu. Ona da dokunmamıştı. Tommy kadehi alarak bir iki yudum içti. Sonra bardağı masaya bıraktı. «Sen günleri böyle mi geçirebildin?» diye fısıldadı.

Emily Massengale gülümsedi. Keder ve alayla. «Günlerimi nasıl geçirdiğimi biliyorsun. Hepiniz de biliyorsunuz. Bir süre kimsenin durumu bilmediğini düşünerek kendi kendimi aldattım. Sonra bunu sadece bir iki yakın arkadaşın farketmesine karar verdim. Ondan sonra da, 'İsteyen bilsin, isteyen bilmesin,' dedim. Bana vız geliyordu artık. Ama o günler sona erdi. O zayıflığı yendim.» Ciddi bir tavırla ekledi. «Bcston'da akrabalarımın yanında değildim. Herkese öyle söylüyoruz. Connecticut'ta bir yerdeydim. Pahalı bir yerde. Orada benimki gibi sorumluları çözüyorlar.»

«Yani yendin mi onu? O alışkanlığı?»

Emily ciddi ciddi başını salladı. «Evet.»

«Ama nederi? Değişen ne var ki?»

«Hiç bir şey değişmedi. Benden başka yani. Bir de dünyadan. Allah kahretsin! Bu bakımdan kendimi övmeme gerek yok. Sadece bir gün uyandım. Sevgimin karşılık göremeyeceğini anladım. Courtney'de sevme gücü yok. Hele benim hayâl ettiğim gibi sevme yeteneği hiç yok. Jinny ise şiddetin sevgi olduğunu sanıyor. Tabii bunda benim suçumun olduğunu biliyorum. Başarılı olmam gereken yerde başarısızlığa uğradım. Ama gerçek böyle. Kendi kendimi düzeltmek yine bana düşüyordu. Artık iyiyim. Bir şeyler yapabilirim. Savaşa yardım edebilirim. Bunu yapacağım da.»

Kısa bir sessizlik oldu.

Tommy alçak sesle, «Em,» dedi. «Hiç... her şeyi sona erdirmegi düşündüğün oldu mu?»

«Ah, evet. Hem de kaç defa.» Emily hafifçe gülümsedi. «Ama o bana göre bir şey değil. Ben Boston'lu bir Yankiyim. Biz dişimizi sıkarak dayanmayı tercih ederiz.» Kadın bir süre sakin sakin Tommy'i süzdü. «Dinle. Savaş sona ermeden beş milyon anne cöglunu kaybedecek, on milyon kişiye evini barkını. Sen herkesten çok mu farklısın? Özel bir insan mısın? Dünya alev alev yanıyor, Tommy. Sen şimdi Sam'i düşün. Elinde olanlarla ilgilen. Sam'le ve babanla...»

Tommy bağırdı. «Bunu söylemesi kolay! Tanrım! Ben babamın nerede olduğunu bile bilmiyorum! Bunu bana söylemiyorlar!»

«Bu neyi fark ettirir? Baban gönderildiği yerde. O başka türlü olmasını da istemezdi. Sam'in nerede olduğunu biliyorsun! Tommy, dünya senin kişisel dertlerinle ilgilenmiyor. Bu sabah Rusya'da bin kişi öldü. Beş yüz kişi Çin'de ve yüz kişi de Yeni Gine'de. Dünya bu gün ayrıntıların üzerinde durmuyor. İşte ben bunu çok uzun yıllar sonra anlayabildim. Ama artık durumu biliyorum. Sana düşen, günlerini geçirebilmek. Teker teker. Ve kendine bir amaç bulmak.»

Tommy kadehi aldı. Öyle sıkı tutuyordu ki, bardağın kırılacağı ve elini keseceğini umuyordu. «Sözler...»

«Tabii. Bunları uygulamak çok zor. Bunu bilmediğimi de sanma. Ama ne olursa olsun, bunu yapmak zorundasın.»

Tommy ellerini şakaklarına bastırdı. Bitip tükenmişti. Kafasını kaybetmişti sanki. Bu sakin kadına karşı kaba ve sert bir sevgi duyduğunu hissediyordu. Beyaz zehirden kurtulmayı başaran ve bu derecede dengeli bir insan halini alan Emily'e karşı. Şaşılacak bir şeydi bu...

«Em,» dedi. «Bir hafta bile nasıl dayanacağımı bilmiyorum... Bir hafta bile.»

«Sana gösterdim. Bir yol gösterdim.» Emily Massengale ayağa kalktı. Satranç tahtasını alarak kaldırdı. «Şimdi bahçeye

çıkıp biraz uğraşalım. Bahçıvanlık... Haydi. Giyebileceğin bir ön-lük ve eski ayakkabılar bulabilirim sana. Kalk bakalım, Tommy...»

*
**

8

Ben Krisler'in göğsünü süngerle çabucak, ustalıkla silmekte olan Joyce Tanahill, «Hallie haklıymış,» dedi. «Sen boynuzlu bir iblissin.»

«Ah, iftira bu!» Ben'in sağ kolu yukarıya kadar sarılıydı. Sol ayak bileğiyle alçıdaydı. «Ben temiz ve sağlıklı içgüdüleri olan saf bir Amerikalıyım.»

«Tanrım...» Joyce, Ben'e doğru eğildi. Odanın öbür tarafında yatan Albay Rutherford'la La Mott'un duymamaları için sesini alçaltarak, «Sen Hemşire Coulter'ı çimdikledin mi gerçekten?» diye sordu. «Kadın çok öfkeliydi de.»

«Yok canım... Bayıldı buna.»

«Sakın bir daha yapma bunu. Seni rapor edecekti neredeyse.» Joyce hoş görüyle adama gülümsedi. Ben kilo vermişti. Yüzü eskisinden daha kemikli, iri gaga burnu da daha büyük duruyordu şimdi. Saçları iyice kırlaşmıştı. Cildi verilen atebrinler yüzünden sapsarıydı.

Ben usulca, «Şimdi benim yerimde Sam'in olmasını isterdin, değil mi?» diye fısıldadı.

Kız hiç düşünmeden hemen, «Ne münasebet!» dedi. Sonra sarsıldığını belli etmemek için çabucak gülümsedi. «O başımızı senden çok derde sokardı.»

«Ama Coulter'i çimdiklemezdi.»

«Orası öyle. Ama başka dertler açardı başımıza.»

«Senin hoşuna gidecek bazı dertler...» Ben gözlerini Joy-

ce'a dikmişti. Kız adamın ne düşündüğünü biliyordu. Garip bir biçimde de hoşlanıyordu bundan. Ben basit ve neşeli bir adamdım ama çok daha zekiydi. Adam, «Beni aldatamazsın,» diye mırıldandı. «Bir aptal başka bir aptalı hemen fark eder.»

«Öyle sanırım...» Ben'e bakmak Joyce'u sevindiriyordu. Adamı uçakla Lolobiti'den yolladıkları zaman çok sarsılmıştı kız. Ben'in yarası korkunçtu. Bir mermi parçası kolunu bileğinden omuzuna dek yarmıştı. Ama aslında tehlikeli değildi bu. Doktorları asıl Ben'in bileğinden çıkardıkları bir bilya iriliğindeki parça uğraştırmıştı. Zaten eklemler çok tehlikeli oluyordu. Ama ilk üç günden sonra Ben eski neşesine kavuşmuştu. İki haftadan beri de koğuştakileri güldürüp duruyordu.

Joyce, Ben'e takıldı. «Neden Albay La Mott gibi biraz uyumuyorsun?»

«Uyumak mı? Senin gibi güzel bir bebek her emrimi yerine getirirken uyur muyum hiç? Bernie isterse horlayabilir. Zaten belinden aşağısı ölü onun.»

«Sen korkunç bir yaratıksın, Ben.»

Joyce, günlük raporunu yazarken yine Sam'i düşünmeye başladı. Tümen Lolobiti harekâtından sonra yeniden oraya döndükten bu yana General kızın aklından çıkmıyordu. Ben ona Sam'in tek oğlunun Almanya'ya yapılan hava akını sırasında öldüğünü söylemişti. General'in güzel ve ince bir karısı, Nebraska'da para yolladığı bir ailesi vardı. Karısı General Caldwell'in kızıydı. Ben ona karşı derin bir saygı duyuyordu. General Caldwell'e cephede komutanlık vermemişlerdi. Hem yaş kuralı, hem de kıskançlık yüzünden...

Joyce her zaman olduğu gibi yine o güzel ve budalaca hayale daldı. Sam'le San Francisco'dalardı. Savaş sona ermiş, Sam'in karısıysa acı vermeyen ama tedavisi imkânsız bir hastalık yüzünden çabucak ölmüştü. General'le Joyce bir raslantı sonucu bir ahbablarının evinde tekrar karşılaşmışlardı. Şimdi denize bakan bir lokantada karşılıklı oturuyorlardı. Sam elini çenesine dayamış konuşuyordu...

Joyce raporu alarak okumaya başladı. Kaşları çatılmıştı. Böylece hayâl kurması gülünçtü. Gülünç ve yararsız. İnsan hayat yolunu kendisi çizirdi. İsteklerinin de kurbanı olurdu. Yaşam hayallerin önünde gerileyivermezdi. Sam'le tanışmışlar ve birlikte dostça saatler geçirmişlerdi. Bu bakımdan şanslı sayılırdı Joyce. Ve her şeyi bu noktada bırakmalıydı.

Arkadaşı Marty Hutchens, Joyce'un hayallerle gerçekler arasında kararsızca sallanmasına kızıyordu. Long Island'dan uysal bir esmer ve olağanüstü bir ameliyathane hemşiresiydi. Koğuşlardaki hastaların hepsi de seviyorlardı Hutch'ı. Kız her şeyin basitleştirilmesine ve çabucak çözümlenmesine inanıyordu.

Bir gece yanyana konulmuş olan karyolalarında yatar ve sigara içerlerken, Joyce'a, «İnsan bir kez yaşar,» demişti. «Sana şimdiden söyleyeyim, eline ikinci bir şans geçecek değil. Adamı zorla.»

Joyce usulca gülmüştü. «Çift yıldızlı bir general o, Hutch.»

«Yani bazı istekleri yok mu onun? Çocuk olma.»

«Ayrıca evli de.»

«Ah, evet. Duyduğuma göre evliliği de pek mutlu değilmiş. Harry Rutherford, kadının Sam'e mektup bile yazmadığını söyledi! Tanrım, şu Amerikalı cici kadınlar! Onlardan birini beş dakika için elime vermelerini isterdim. O büyük burunlarını, güzel suratlarını öyle bir yumruklardım ki, o değersiz küçücük hayatlarının sonuna dek geri geri yürürlerdi. Rutherford'un anlattığına göre, oğulları öldüğü zaman kadın...»

«Yeter, Hutch.» Joyce'un sesi sertleşmişti. «Sus artık. Duyduğun her şeyi tekrarlamamalısın.»

Hutch yatakta doğrularak ayaklarını yana sarkıtmıştı. Gür siyah saçları gözlerine düşüyordu. «Hey... Sen adama fena âşıkısın.»

Kısa bir sessizlik.

Sonra Joyce, «Evet,» demişti. «Ona fena âşığım...»

«Kötü bu... Buraya bak. O burada, sen de buradasın. Ada-

mi zorla. Ne istiyorsun? Sana bir iffet madalyası vermelerini mi? Son günlerde o madalyalardan kalmadı...»

Joyce laboratuvarı temizledi. Bacakları yanmış bir çavuşun yaralarına pansuman yapılmasına yardım etti. Sonra koşullar için çarşaf almaya karar verdi. Bahçedeki bir kulübedeydi bunlar. Joyce sert tropik güneşine çıktığı zaman gözlerini kırıştırdı. Sonra da durakladı. Sam oradaydı. Dalgın dalgın altınimsı, büyük bir parayla oynuyor, ileriye doğru bakıyordu. Birdenbire Joyce'u gördü. Dudakları hafifçe aralandı. Güzel siyah gözleri parladı.

«Merhaba,» dedi.

«Merhaba.»

Sam rahat bir tavırla kıza yaklaştı. Zayıflamış, yorgunluktan yüz hatları gerilmişti. Öyle bitkin bir hali vardı ki. Sanki hayatının sonuna dek bir daha uyuyamayacaktı. Ama kıza sakin bir hayretle bakıyordu. Kızın kalbindeki o sıkışıklık geçiverdi.

«Her halde Ben'i görmeye geldin. On altıda...» İşaret etti.

«Biliyorum. Biraz önce onunla konuştum.»

«Hepimizi hoş bir şekilde çıldırtıyor.»

«Bundan kuşkum yok.» Sam bir an durdu. «Ben aslında seni görmeye geldim.»

Joyce'a sanki sert tropik güneşi sönükleşmiş gibi geliyordu. Şimdi acayip bir alaca karanlıkta karşılıklı duruyorlardı sanki. «Herkes Wokai'deki kıyıyı senin kurtardığını söylüyor.»

«Bana çok kimse yardım etti.»

Joyce, Sam'ın oğlundan söz etmesi gerekip gerekmediğini düşünüyordu. Bu konuyu açmak zorundaydı. Ama soluklarını kesen bu karşılaşma anında oğlundan öyle çabucak, kayıtsızca söz ettiği takdirde Sam'ın kırılmasından korkuyordu. Dayanamadı. «Çok feci günler geçirdin herhalde.»

«Eh... Biraz.»

«Ve yine geri döndün... Bir zafer daha.»

«Bir zafer daha.» Bir an Sam'ın yüzünde öyle acı, kederli ve yenik bir ifade belirdi ki, Joyce ona sarılamak, başını göğsüne dayamak istedi. Sam'i sandığından daha da çok seviyordu. Bu yüzden başı dönmeye başladı adeta. Yanlarından geçenler mutlaka her şeyi anlıyorlardı. Eğilmiş başından, vücudunun ve ayaklarının duruşundan sırrını seziyorlardı herhalde. Evet, herkes durumu biliyordu ama Joyce buna aldıracak da değildi.

«Çok şükür,» diye mırıldandı. «Sana bir şey olmamış.»

Sam, Joyce'un gözlerinin içine bakıyor, sonra da bakışlarını kaçırıyordu. «Ben, bu gün izinli olduğumu söyledi.»

«Evet. Yalnızca...» Çamaşırların durduğu kulübeyi işaret etti. «... oyalanıyordum.»

Sam birdenbire, «Gel jiple gezelim,» dedi. «Adada dolaşalım. Jipim var.»

«Senin mi?»

«Benim ya.» Sam bu kez güldü. «Haydi...»

Joyce kısaca, «Evet,» dedi. «Gelirim.»

*
**

Kayaların arasındaki küçük koyun suları durmadan renk değiştiriyordu. Altın tozu gibi sarı. Zümrütten daha yeşil. Firuze. Sam'le Joyce sakın, ılık suda yüzdüler. Sonra da kumsalı çevreleyen palmyelerin altında yattılar.

Sam saatlerden beri oldukça sessizdi. Ama kumların üzerinde yarı doğrularak birdenbire konuşmaya başladı. Joyce'a Marne yakınındaki bir Fransız köyünden, Manila'dan, Wu Tai'den söz etti.

Joyce usulca, «O kadar çok şey görmüşsün ki,» dedi. «Dünyayı dolaşmışsın.»

Sam kısa bir sessizlikten sonra cevap verdi. «Dünyayı görmek için kötü bir yol bu... Allah kahretsin. Ben sadece askerlik ettim. Bir savaşıyım ben.»

Joyce ona bir göz attı. Sam manzarayı seyrediyordu. Güneş batıya doğru kaymıştı. Deniz ışıldıyordu. Bir yerli kadın kıyıda eğilmiş, kucağındaki küçük, çıplak bir çocuğu suya sokuyordu. Çocuk küçücük ellerini sallayarak sevinçle bağıırıyordu.

Sam, «Önemli olan o,» diye fısıldadı. «Oradaki...»

Joyce tekrar Sam'e döndü. Adamın gözleri dolmuştu. O sert, ifadesiz çehresi adeta sakindi ama yaşlar durmadan akıyordu. Başını çevirmiyor ya da gözlerini kapamaya kalkışmıyordu. Joyce uzanarak elini onun koluna koydu.

«Çok üzgünüm, Sam...» diye fısıldadı. «Çok çok üzgünüm... Ben bana anlattı.»

Sam neşeyle çığlıklar atan bebekten gözlerini alamıyordu. Bir şey söylemek istedi, durakladı. Dudakları titriyordu. Bir süre sonra, «Wokai'de bir çocuğun, 'Hiç hissi yok onun,' dediğini duydum. 'Taş kalpli, demir vücutlu bir köpek.' Benden söz ediyordu. Benim ne hissim vardı, ne de bir korkum ona göre. Ben yalnızca herkesi ileri süren, sadece birlikleri, tehlikeleri düşünen bir adamdım.» Bir eliyle öbürünü sıkıca yakaladı. «Ama aslında öyle değilim! Tanrım, hiç de öyle değilim!» Bir an durdu. «Evet, azimli ve metinim. Sertim. Ama buradayız, savaşa girdik. Artık savaşı çabucak bitirmekten başka çaremiz yok. En hızlı, en vahşice yollardan. Köpek köpeği yer! Düşünmem gereken on beş bin çocuk var. Tabii sertim!» Bu şekil'de konuşmaya başlayalı beri ilk kez Joyce'a baktı. «Ne yapacağım? Ağıtlar okuyarak elbiselerimi mi yırtacağım? Kendi mi taş bir kuleye hapsederek, 'İnsanlar kalpsiz hayvan,' diye mi bağıracağım? Savaşla bütün ilişki mi keseceğim? Durmadan cınları düşünürsem çocukların ilkyardımda kollarında serumlarla yattıklarını, o korkunç gözleriyle bana baktıklarını düşünürsem... bu hayalleri kafamdan kovmaya çalışmazsam...» Dudaklarını yaladı.

Kadınla bebeğin kahkahaları kehlibar rengi suların üzerine yayılıyordu.

«Bir er orada, çamurda yatarken tir tir titrer ve, 'Tanrım, ne felâket bu,' diye düşünür. 'Şu iki yıldızlı köpeğe bak. Tan-

rım! Neden bu kadar aptal o?’ İşte böyle... Suç sendedir. Sende. Ne olursa olsun, seni sorumlu tutar. Seni ve sadece seni. Başka hiç kimseyi değil. Sonra... ölenlerin evlerine o mektupları yazmak zorunda kalırsın...» Sustu. Yüzü acıyla gerilmişti.

Joyce şimdiye dek bir insanın gözlerinde böylesine çıplak bir ıstırap görmemişti. «Sam...» dedi. Ama adamı susturmak için değil. «Sam...»

Adam gözlerini kapayarak öne doğru eğildi. Omuzları sarılıyordu. «Ah, o köpekler... Bu savaşa neden olan ve petrol yataklarından, kauçuktan, uzun vadeli kazançlarından başka hiç bir şeye aldırmayan köpekler...»

Joyce adama sarıldı. «Sam... Sam...»

Sam o zaman kızı kendine çekti. Çaresizce, körce. Hareketinin sertliği yüzünden Joyce hafifçe inledi. Sam’in onun yanına dayadığı çenesi sert ve ıslaktı. Joyce, parmaklarını adamın kürek kemiğine bastırdı. Sam’in o korkunç, fırtınalı azabı yüzünden sarsılmıştı. Ama kendi aşkının o yalın gücünü de hissediyordu. Sam’i seviyordu. Dünyaya da aldıracak değildi. Ne oradaki yerli kadına, ne 212 numaralı üs Hastanesine, ne Pasifik cephesine, ne Sam’in karısına ne de geleceğe! Kız ateşli, çılgınca bir mutlulukla adama sıkı sıkı sarıldı.

Ay ışığı portatif karyolanın kenarını aydınlatıyordu. Çadırdaki yere serilmiş olan hasır gümüşten örülmüştü sanki. Damon başını çevirerek Joyce’a baktı. Kız başını onun omuzuna dayamıştı. Fildişi gibi parlayan vücudu, uzun bacakları yumuşak ve şehvetliydi. Göğüsleri serin ve düzgün. Damon usulca içini çekti. Haftalardan beri kalbini parçalayan, onu somurtkan ve titiz yapan o öfkeli ıstırap son saatlerde azalmıştı. Sam’e yıkanıp arınmış ve bağışlanmış gibi geliyordu. Damon hareket ettiği için Joyce da hafifçe kımıldadı. Adamın vücudu rüzgârlı bir tarladaki ekinler gibi hafifçe sarsıldı.

«Ne güzel bir kız...» diye mırıldandı. Kendi kendisine biraz şaşıyordu. Burada ay ışığında, çadırında bir kızla yatıyordu. Etraftaki kurtlar çapkınlık ederken o daima karısına sadık kalmıştı. Hislerini baskı altında tutmuştu. Gösterişten uzak özveri ilkelerine bağlı kalmıştı hep. Subaylara ve komutanlara karşı sorumlu olduğunu düşünmüştü. Ve şimdi... Ama kendini ne suçlu hissediyor, ne de endişeleniyordu. Bu da Damon'u şaşırtıyordu. Bunu istemişti. Umduğu olmuştu ve memnundu. Sevişmeleri Damon'u hayrete düşürmüştü. Sanki Joyce'la birbirilerini yıllardan beri tanıyorlardı. Rahat bir başlangıç ve onları zevkten zevke uçuran bir sevişme. Sonra gitgide artan, adeta yaraları iyileştirip kapatan ısrarlı bir mutluluk.

Joyce gözlerini açmış cna bakıyordu. Bakışları ne denli ciddiydi. Joyce'da çekingen fakat azimli bir dinginlik vardı. Damon hafif bir hayretle bunun kendininkinden çok da güçlü olduğunu anladı.

«Ne düşünüyorsun?» diye sordu.

«Şu anda ne denli mutlu olduğumu.»

Damon başını salladı. 'Gelecek Joyce'u tutsak etmiyor,' diye düşündü. 'Onu ıstırapla kıvrandırmıyor. Zorunluklar ve sonuçlar da öyle.' Kızın bu yanına saygı duyuyordu. Joyce'un kendisini çeken o tatlı cömertliğinin kaynağı buydu işte. Damon, Tommy'i düşündü. Ama öfke duymuyordu. 'Karım, o korkunç acısı arasında oğlumun ölümünden beni sorumlu tutmayı tercih etti. Beni suçladı... Bu suçlama başlangıçta beni çok sarstı. Mahvetti beni... Ama daha sonra bu yüzden bütün günahlarım bağışlanmış gibi bir duyguya kapıldım. Tommy madem öyle düşünmek istiyor... Bu onun bileceği bir şey. Ama ben bu suçu kabullenmeyeceğim. Tanrı biliyor, çok suçum var. Fakat Danny'nin ölümünden de ben sorumlu değilim. Donny'e engel olmaya çalıştım. Amc oğlum de eninde sonunda savaşa katılacaktı. On iki milyon yaşıtının yaptığı gibi. Bu suçlama haksız. Ama Tommy böyle bir insan işte. Tommy hep haksız davrandı. Çevresini saran his dalgalarının bir hedefe yönelmesi gerekiyordu.

Belirli, adı olan bir azap kaynağı bulması zorunluydu. Ve ben vardım. Çizmeli, haşın bir adam...' Damon usulca yanağının içini kemirdi. 'Durumu şimdi anlıyorum... Ben Tommy'nin o coşkun, kinci yıkma isteğinin günün birinde bana yönelmesinden korkmuşum hep. İşte bu da oldu. Ama bu korktuğum gibi beni mahvetmedi.'

Parmaklarını alnına, burnuna ve yanaklarına süren Joyce'a baktı. 'Bu ayrı tür bir duygu ilişkisi,' dedi kendi kendine. 'Arada fark var. Cıvayla altın arasındaki fark.' Tommy'nin yanında olduğu zaman kalbi sıcak ve vahşice hislerle dururdu sanki. O zaman kendisini gömülü bir hazineyi bulan bir korsana benzetirdi. Ama Joyce'a karşı duydukları daha ağır ve derindi. Ağaçların arasından akan bir ırmağa benziyordu bu...

Yolun karşısındaki çadırlarda birayla sarhoş olan çocuklar şarkı söylüyorlardı. Sesleri kısık ve boğuktu.

«Semender, Semender!

Bize cesur olmamızı söylediler!»

Harekâttan sonra iki levazımcı yazmıştı bu marşı. Ve çocuklar da hemen benimsemişlerdi.

Şarkının saygısızca sözleri yüzünden Dickinson çok kızmıştı.

Joyce yanında kımıldandı. «Neşeli bir şarkı bu.»

«Bu savaşta neşeli bir şey. Öyle değil mi?» Öfkeyle güldü Damon. «Ben başta olduğum sürece bunu söyleyebilirler. Çünkü bunu Tümen'in resmi marşı olarak ilân ettim.»

Joyce başını kaldırdı. «Sam! Sahi mi?»

«Sahi ya. Dick'in yüreğine indi. Kurmaylar itiraza kalkıştılar. Bunun Tümen'in moralini bozacağını iddia ettiler.»

«Evet, Albay Rutherford...» Joyce duraksadı.

«Devam et. Ruthie benim bir radikal ve zalim bir esir tüccarı olduğumu söyledi değil mi? Kafamın bir çavuşunkinden farksız olduğunu da ekledi tabii.»

«Ah, sen her şeyi biliyorsun. Neyse... Çoğu senin çocuklara hem çok yumuşak, hem de çok sert davrandığını söylüyor-

lar. Bira dağıtımı gibi konularda fazla hoşgörüyü davranıyor-muşsun. Sonra da çocukları onlar yere yığılıncaya kadar sürü-yormuşsun.» Joyce elini onun göğsüne koydu. «Tek tek savaş talimi yaptırıyormuşsun onlara.»

«Başka ne yapabilirim? Ohio'da güzel, ağaçlıklı yoldaki ev-de oturan bir çocuğu alıp ona, 'Haydi bakalım, şu adamın gırtlak-ğını kesiver!' diyemezsin. Senin çıldırdığını sanır. Ayrıca böyle bir şeyi de yapamaz. Ama siperde ya da devriye gezerken bunu yapmak zorunda kalabilir. Vahşi bir hayvan gibi düşmanı hain-cesine, çabucak ve sessizce öldürmek zorundadır... Bunu ya-pabilmesi için onun eğitilmesi de gerekir. Joyce, ne söylerse söylesinler, insan öldürme arzusu ağır basan bir yaratık değil-dir.»

Kız ürperdi. «Ne korkunç... İnsan burada yatıp savaşı dü-şünüyor da... Barbarca bir şey bu.»

«Evet, gerçekten öyle. Ama ben bir tümenin başındayım. Düşmanı öldürmek zorundayız. Zeki, becerikli ve çok cesur bir düşmanı. Ya da o bizi ortadan kaldıracak. Düşmana yumuşak davranırsam, şimdi şarkı söyleyen bu çocukların hepsi de ölür. Ve sonunda da savaş kaybedilir... Evet, onlara sert davranıyo-rum. Kurmaylarıma da öyle. Belki fazla haşınım. Ama başka ça-re de yok.»

Joyce kısa bir sessizlikten sonra, «Öyle,» dedi. «Başka bir çare olduğunu sanmıyorum.»

Joyce yatakta doğrulup oturdu. Ellerini dizlerinin üzerinde birbirine kenetledi. Damon ona baktı. Ay ışığı küçük burnunu, azimli çenesini, geniş ve biçimli alnını aydınlatıyordu. Joyce'u istiyordu yine. Bu ilk gençlik çağlarına özgü ani ateş Damon'u biraz eğlendirdi. Uzanarak usulca kızın omuzunu okşadı.

Joyce utangaç ve mutlu bir tavırla ona dönerek gülümsedi.

Damon, «Sana âşığım,» dedi.

Joyce adamın elini tutarak göğsüne bastırdı. «Ah, sevgi-lim...»

Damon tekrarladı. «Korkarım sana âşığım.»

«Korkmana sevindim...»

Karşıdaki çadırlardan sesler geliyordu yine. Çocuklar tartışmaya başlamışlardı.

Damon birdenbire, «Bunu tasvip etmiyorum,» dedi. Joyce başlarını çattı. Adam kızın kendisini yanlış anladığını fark ederek ekledi. «Yani, rütbe sayesinde mümkün oldu bu.» İşaret etti. «Onların burada kızlarla tanışmaları, sevgililerini çadırlarına almaları olanaksız. Öyleyse neden ben farklı davranıyordum?»

Joyce hoşgörüsüyle güldü. «Ah, Sam... Bir yargıçtan farkın yok... Böyle davranmalısın çünkü ilk kez şansın sana gülüyor. Çünkü birbirimizi istiyoruz. Ve birbirimize ihtiyacımız var. Bu yüzden senin için yeterli değil mi? Herkes her an, her zaman, her konuda eşit olamaz. Bazen insan hayatındaki bir fırsatı yakalar. Âşk için. Ya da yaşamak için. Sam, kendini böyle sınırlı bağlayarak, yaşayamazsın... Aylarca ve aylarca... Buna kalkışırsan mahvolursun.»

Damon başını salladı. «Biliyorum... Doğru bu... Ben sadece... sadece bu işin nereye varacağını bilmediğimi söylemek istedim aslında. Aramızdaki bu ilişkinin.»

Joyce tembel bir hareketle saçlarını geriye attı. «Bunu oluruza bırakalım. Sen nasıl istersen öyle olur. Ben buna razıyım.»

«Sahi mi?»

«Hayıtım, aramızdaki ilişkiye beklenmedik, şahane bir armağan gözüyle bakıyorum ben. Seninle karşılaştığım için çok şanslıyım.»

Joyce ona âşıktı. Tüm benliğiyle ve geri dönemeyecek şekilde. Damon müthiş bir mutluluk duydu. Sonra da korkunç bir endişe. 'Tommy'e de böyle âşık olmuştum,' diye düşündü. 'Böyle şeyler bana pahalıya mal oluyor... Ama bu durumu değiştirmeyi de istemiyorum.'

Joyce'u kendine çekti.

Kapı hızla açıldı. Binbaşı Prengle içeri girerek, saygıyla küstahlığın birbirine karıştığı tiz bir sesle. «Baylar,» dedi. «General Massengale!»

Ben Krisler de öbürleriyle birlikte ayağa kalktı. Tuğgeneral Courtney Massengale peşinde maiyetiyle içeri girdi. Masanın başına doğru giderek, «Rahat, baylar,» diye emretti. «Lütfen oturun.»

Krisler iskemlesine çökerken bileğine bir an bir sızı saplandı. Ayağını masanın altına doğru uzatarak tabladan sigarasını aldı. Burada, Walewa Tepelerinden serin ve temiz mevsim rüzgârı esiyor, panjurların arkasında usulca ısıklık çalıyordu. Toplantı odasının duvarları güzel bir kumru grisine boyanmıştı. En uçtaki duvara koyu kırmızı kalın bir perde asılmıştı. Ben alayla, 'Evimizden uzaklardaki yuvamız,' diye düşündü.

Burası aslında eski Hollandalı valinin eviydi. Birkaç ay önce General Takara'yla maiyeti kullanmışlardı burayı. Bina şimdi de Amerikalıların elindeydi. Uzun ve yüksek pencerelerden Bismarck denizi gözüktüyordu. Ufukta, sislerin arasında Benepai'yle Tokun yükseliyordu. Filipinlere çıkan iki basamak.

Çavuş Hartje, «General'in emirleri,» dedi. «Sigara içilme-yecek.»

Krisler istemeye istemeye sigarasını tablaya bastırdı. Massengale durmuş Amiral Farnham'la konuşuyordu. Ben adamın elmacık kemikleri çıkık beyaz yüzüne, biraz uzunca olan gümüş gibi saçlarına baktı. Onda yaşına rağmen çok olgun ve haşın, genç bir atlet hali vardı. Ya da mucizeyle genç kalan yaşlı bir adam hali. Ben kaba bir tavırla Massengale'ı süzdü. Kolalı yakasında üç yıldız vardı. Haki gömleğiye solmuştu. Ben, 'Bunu nasıl başardı acaba?' diye düşündü. 'Gömleği geceleri tuzlu suya mı bastırdı? Allah bilir a, MacArthur'ü etkilemek için saçlarını beyaza boyamıştır.»

Bucky Warren her zamanki gibi geç kalmıştı. Yine öfkeli ve aksiydi. Başındaki pilot şapkasına bakan onun bununla uyduğunu sanırdı. «Merhaba, Ben. Seni ekşi suratlı köpek. Ne âlem-desin?»

Krisler güldü. «İyi sayılırım.» Bu konuşma sırasında ne kadar sinirli olduğunu fark etmişti. Solunda oturan Damon'a bir göz attı. Sam da ona bakıyordu. Ben arkadaşının ne demek istediğini anladı.

«Neden Kaprisli Court haritalar getirmedi? Madem önemli bir an bu?»

Ben, 'Massengale böyledir işte,' diye düşündü. 'Herkesi sinirlendirir. Sonra da sanki bir şey yokmuş gibi durup biriyle kayıtsızca konuşur. Sadist köpek!' Ben parmağını yakasındaki tek yıldızla götürdü. Ufak bir generaldi artık o da. Damon'un sayesinde. Ve şimdi bu odada, müthiş kararlar verilen bu yer-deydi... 'Alay'ımla olsaydım daha sevinirdim... Marge'a müjdeyi yazmak çok hoşuma gitti. Benim için verdikleri içkili parti de öyle... Ama şimdi başımızda Kaprisli Massengale var. Sevgili Komutanımız. Tanrım, ne şanssızlık!'

«Evet, baylar...» Massengale masanın başına geçmişti tekrar. General'in kurmay grubunun başkanı ve en büyük hayranı Ryetower ise onun sağındaki boş iskemleye oturmuştu. Massengale ayakta duruyor, onları süzüyordu. Bakışları keskindi. Gözlerinde acayip bir ifade vardı. Neydi bu? Hafif bir alay? Kin? Meydan okuma? Sonra güldü. «Sizi buraya boşuna çağırmadığımın herhalde farkındasınız.» Döndü. «Pekâ!â.» Prengle'la Çavuş Hartje arkasındaki duvara giderek o koyu kırmızı ağır perdeleri açtılar.

Bunun altında üzerine asetat geçirilmiş bir harita vardı.

Ben Krisler buna bakarak, 'Anlamıştım zaten,' diye düşündü. «Ne bayağı, ne ucuz bir oyun bu?» Damon'a bir göz attı ama Nebraskalının yüzü ifadesizdi.

Massengale, «Baylar,» dedi sert sert «Gördüğünüz gibi Palamangoa'nın haritasını çizdik. Bu Visayan grubunun en büyük

ve en önemli adası. Luzon ve Borneo operasyonları da burada birbirine bağlanacak.» General saldırı plânını açıkladıktan sonra ekledi. «Albay Fowler, düşman güçlerinin nerede yoğun olduğunu anlatacak.» Rahatça yerine oturdu. «Şimdi neyle karşı karşıya olduğumuzu öğrenmemiz iyi olur sanırım.»

Ince, gözlüklü bir adam olan Fowler önündeki kâğıtlardan hızla okumaya başladı. Sesi kuru ve tekdüze idi.

Bill Krisler usulca Damon'a baktı yeniden. Arkadaşının yüzünde kederli bir ifade vardı. Ama aylarca süren talim programından sonra biraz dinlenmiş görünüyordu. Ben Krisler, 'Onun oğlu,' diye düşündü. 'Tek oğlu. Tommy'le araları da iyice açıldı. Allah kadınların hepsini de kahretsin! Hiç bir şeyi anlayamıyor onlar. Marge bana, «Sevgilim, bütün gün beni düşündüğünü bilmek bana azim veriyor,» diye yazmış. Tanrım! Çarpışmalar sırasında bütün bir gün onu düşünmediğim oldu. Böylesi de daha iyiydi. Evini düşünmeye dalarsan, aklın da karışır. Ondan sonra da...' Ben içini çekerek başını kaşıdı. 'Ama bizimkine karşı da haksızlık etmeyeyim. Büyük oğlumuz için endişe içinde. Joey de savaşta artık. Okuldan mezun olur olmaz cepheye gitti. Tıpkı benim gibi...'

Şimdi Bryson kalkmış mühimmat ve yiyecekten söz ediyordu.

Ben öfkeyle kendi kendine, 'Ne sanıyor bu adam?' dedi. «Herkesin kumsalda rahatça oturacağını ve yükleri indirirken kendisini alkışlayacaklarını mı? Tanrım! Bu kurmayları buraya neden yolluyorlar? Budalalık bu. Budalalık ve bir hakaret. Onlar buraya, bu küçük saraya yerleşiyorlar. Sağa sola emirler yağdırıyorlar. Aylıkları fazla, kiloları da öyle. O 'Büyük An'a katılmak için heyecanla bekliyorlar. Biz burada kâğıtlarla boğuşurken saatler de geçiyor.

'Ah... Tommy'e öyle mektup yazmakla hiç iyi etmedim. Benim üzerime vazife değildi. Ama ben Tommy'i yıllardan beri tanıyorum. Önce ona başsağlığı diliyordum. Sonra yazdıkça yazdım.' Sonunda bu bir tür yalvarış halini aldı... Ne budalalık. Di-

lını tutsaydım daha iyi olurdu. Belki de durumu daha berbat hale soktum. Kadınlar tuhaf, yaratıklar. Ama Sam bundan bana söz etmedi. Belki de Tommy ona mektup yazdığımı Sam'a açıklamadı. Zaten kadın benim mektubuma da cevap vermedi... Neyse... Sam iyiki Joyce'la karşılaştı. Yoksa sinirleri iyice bozulacaktı...'

Bu kez Denizcilerle Havacılar tartışmaya başlamıştı.

Ben Krisler dikkatle haritaya baktı. Saldırı plânı hiç hoşuna gitmemişti. Fazla karışık ve tehlikeliydi. Ama Massengale'in yanındaki Kurmayların hiç birini dinlemek niyetinde olmadığı belliydi. Her şeye kendisi karar verecekti.

Ben, 'Bu plânı yarı beline kadar suya girmeyen, ormanın karanlıklarına doğru dehşetle bakmayan, terden sırsıklam ksililmeyen bir adam yapmış,' diye düşündü. 'Aslında komutanlığı Sam'e vermeliydiler. Ama MacArthur onun çok genç olduğunu düşündü. Allah kahretsin... Yetmiş yedisinden küçüksen ve de kemiklerin kireçlenmeye başlamışsa genç sayılırsın. Massengale gibi üç yıldızlı salon askerleri savaş birliklerine komuta etmeyi istiyorlarsa o zaman boğuşmaya katılınsınlar!'

'Ah, evet katılırlar... Bir aya kalmaz nefis bir kaşar peyniri halini alır.'

Rüzgâr Ben Krisler'in yüzünü okşuyordu. Adam birdenbire yüksek arkalı dar iskemlesinde oturan Massengale'in kendisini süzdüğünü fark etti. Dudakları bir gülümseyişle bükülmüştü ama sarı gözleri ifadesizdi. Otların arasına sinmiş olan bir kedinin gözleriydiler bunlar. Ben, 'Ne oluyor?' dedi kendi kendine. 'Belki de elimdeki sigaraya kızdı. Ben bunu yakmadım ama... Belki de Komutanımız bunu itaatsizlik sayıyorlar. Evet, belki öyle.' Krisler istememesine rağmen Massengale'in bakışlarına karşılık verdi. Bu bir anlık çıplak bakış düellosu, tehlikeli bir şekilde fazla ayrıntılı olan saldırı plânı yüzünden Ben'in duyduğu öfkeyi arttırdı. Bu durumu bir düello haline sokmakla aptallık ettiğini biliyordu. Aptallıktan da kötüydü bu. Tehlikeli bir şeydi. Ama gözlerini de Massengale'den ayıramıyordu.

Tam o sırada biri elindeki kâğıdı düşürdü. Ben de bundan yararlanarak o tarafa doğru baktı. Kalbinin deli gibi çarptığını fark ederek şaşırdı. Koltukları terlemişti. Sigara ikiye bölünmüş, tütünler etrafa saçılmıştı. Ben kendi kendine sordu. 'Nem var benim? Korkuyorum galiba? Ama bunun nedeni Massengale'-in üç yıldızı olması değil. Buna aldırmiyorum. Onun yıldızları bana vız gelir. Hayır, tümüyle değişik bir şey yüzünden sarsıldım. Şimdiye dek böyle korku duyduğumu hatırlamıyorum. Evet, bu soğukkanlı köpek, hepimizi öldürecek. Hiç kimseyi sağ bırakmayacak. İşine geliyorsa bunu pekâlâ yapar.'

Bilek kemiği derinden derine zonkluyordu. Biraz utanmıştı. 'Suratsız bir okul öğrencisi gibi adama dik dik baktım...'

Altı hafta önce, Massengale oraya ilk geldiği zaman Sam ona böyle olabileceğini söylemiş ve kendisine ihtarda da bulunmuştu. 'Ben, Manila'da olanlar yüzünden ona öfkелendiğini biliyorum. Ben de Massengale geldiği için sevincimden çıldırmıyorum. Ama oyunun amacı yine aynı. Massengale de bizim komutanımız. Bunu unutmayacağını umarım.'

Ben hemen, «Emredersiniz, efendim,» diye cevap vermişti. Öyle anlarda Sam'le şakaya gelmezdi. Ama Damon'un kusuru çok dürüst olmasıydı. Evet, gerektiği zaman çok sert olmasını biliyordu ama bazen burnunun dibindeki şeyleri de fark edemiyordu.

Krisler, Massengale konusundaki ilk endişelerinin yersiz olduğunu da anlamıştı. Ne ilk karşılaştıkları an, ne de daha sonra Manila'dan söz etmişti adam. Sadece yerini aldığı komutan Thiemann'a, «Benjamin'le Luzon'da birlikte hizmet gördüm,» demişti. «O daha mutlu günlerde...» Hattâ Ben o zaman Massengale'in Manila'daki ileri geri konuşmalarını unuttuğunu da sanmıştı. Ama şimdi adamın birbirine yakın kehlibar gözlerine bakıyordu da...

Krisler odaya derin bir sessizlik çökmüş olduğunu fark etti. Sonra Damon ilk kez konuşmaya başladı.

«General?»

«Ne var Samuel?»

«General Bennermann'ın tümenleri Mavi Kıyı'ya çıkacak güçleri mi destekleyecek?»

Massengale dudaklarını büzdü. «Ben onların Facpi Burnu açıklarında, gemilerde beklemelerini tercih ediyorum. Böylece duruma göre sağa ya da sola gidebilirler.»

«Fakat güçler daha çok Mavi Kıyı'da karaya çıkacaklar. Düşmanın en yoğun olduğu yer de hava alanının güneyi. Onun için Mavi Kıyı'dakilerin desteklenmeleri gerekir.»

İki adam uzun bir an birbirilerine baktılar. Toplantı odası iyice sessizleşti.

Sonra Massengale güldü. «Endişelenme, Samuel. Ne gelişmeler olacağını önceden tahmin edeceğiz. Ünlü Elli Beşinci Tümen'in desteğe ihtiyacı olduğunu bilmiyordum.»

«Düşman en çok bize saldıracak, general.»

«İşte ben de o yüzden senin Tümen'ini seçtim. Sizinkilerin cüret ve cesaretine sonsuz güvenim var.»

Nebraskalının yüzünde bir an garip bir ifade belirip kayboldu. Sonra Damon kuru ve soğuk bir sesle, «Adamlarıma bunu söyleyeceğim, efendim,» dedi.

Daha sonra jiple Tümen'in yemekhanesine giderlerken, iki arkadaş bir an göz göze geldiler.

«Ne dersin, Benjy?»

«O plân hiç hoşuma gitmedi, Sam. Ayrıntıları birbirini tutmuyor. Neden iki oyun birden istiyor bu adam? Bir çıkarma yetmiyor mu? Sonra yardım güçlerinin denizde beklemesi...»

Damon şaşılacak bir öfkeyle, «Evet,» dedi. «Evet. İşte sorun da bu.»

Krisler şaşırıldı. Kendisinin farketmediği bir şey daha mı vardı? Damon'un tepkisi onu sarsmıştı. Bu yüzden neşeli bir tavır takındı. «Neyse... Bize düşen görev emirleri yerine getirerek ateşe atılmak.»

«Köpoğlu köpek!»

Ben şaşkın şaşkın döndü. Damon ona öfkeyle bakıyordu. «Massengale'in ne istediğini biliyorsun, değil mi?» Gözlerinde Ben'in o zamana kadar hiç görmediği hiddetli bir azap vardı. «Biliyorsun değil mi?»

Ben kısa bir duraklamadan sonra, «Ah, hayır,» diye cevap verdi. «Ben sadece Massengale'in Anibal, Sezar ve Napolyon rollerine çıkmak istediğinin farkındayım.» İyice şaşalamıştı. «Ne istiyor o, Şef?»

«Kendin bul...» Damon somurtkan bir sessizliğe büründü...

«29 Ekim 1944

Dün Saray'a gittim. Komutanımızla açık açık konuşmak için. Massengale'in her zamanki ukalalığıyla 'Palladium' adını taktığı plân bence fazla karışık ve süslü. Onun için de tehlikeli. Sadece Mavi Kıyı'ya çıkılması yeter.

Massengale pek nazik ve rahattı. Kendisine fazla güvendiği de belliydi. Beni dikkatle dinledikten sonra, «Endişeli bir halin var, Samuel,» dedi. «Senden böyle bir şey beklemezdim.» Manila'da yaptığı gibi beni bakışlarıyla tarttı. «Adamlarına güvenin yok mu?»

Damarıma basmaya çalışıyordu ama aldırmadım. «Büyük güvenim var, efendim. Ama hiç bir birlikten gücünün üstünde bir şey istenmemelidir.»

«Başarıya erişmek için esneklik şart, Samuel. Düşman Daloma'da dayanmaya karar verirse... ya da Beyaz gücün sol

kanadına saldırırsa, o zaman ben duruma göre sağa veya sola dönmek niyetindeyim.»

O zaman her şeyi anladım. Birdenbire. «Beyaz gücün sol kanadı.» Massengale'in hafifçe duraklaması. Kentin adını söylememesi. Evet, ben saldırıya karşı koymaya çalışırken, Massengale, Porky'nin Birliğini Daloma'dan yukarıya doğru çıkaracak ve Reina Blanca'yı ele geçirecek. Ve tabii bir kahraman sayılacak o zaman! Ama çocuklarım ölüp gidecek, o da başka! Müt-hiş öfkelen dim. «O halde, general,» dedim. «Yedek güç olarak Kırk Dokuzuncu Tümen'in taktik kontrolünün bana verilmesini istiyorum.»

«Buraya bak, Samuel...»

«Eğer bu bana verilmezse,» diye sözlerimi sürdürdüm. Gayet sakindim. «O zaman sorumluluğu alamam. İstihbaratın verdiği raporları biliyorsunuz.»

Korkunç bir sessizlik oldu.

Massengale'in gözleri iri iri açılmıştı. Bir an onun bana eşyalarını toplayarak gemiye binmemi emredeceğini de sandım. Yüzü uzadı. Bütün kanı suratından çekilmişti. Hattâ dudaklarından bile. Sonra birdenbire gülerek ayağa kalktı. «Samuel, Samuel, ne söylüyorsun? Bizi gören de kavga ettiğimizi sanacak. Palladium harekâtı ikimize de yeteri kadar defne yaprağı sağlayacak.»

«Defneler beni ilgilendirmiyor, general,» dedim.

«Ne? Senin gibi eski bir savaş atı böyle mi söylüyor?.. Haydi, haydi. Sana söz veriyorum. Japonlar seni çok sıkıştırırlarsa istediğin an sana Kırk Dokuzuncu Tümen'i yollayacağım. Oldu mu?»

Bu cömertlik karşısında öfkeyle kaskatı durduğum için kendimi gülünç buldum bir an. «Tabii, general...»

Massengale birdenbire, «Ne kadar zamandan beri buradasın, Samuel?» diye sordu. «1942'nin Eylül ayından beri değil mi?»

«Evet, general.»

«İki yıldan daha uzun bir süre. Çok uzun bir zaman bu...» Denize doğru baktı. «Dinlenmeye ihtiyacın var mı?» Sesi endişeliydi ama gözlerinde garip bir ifade belirmişti. Belki deminki tartışma yüzünden çok öfkelenmişti. Ya da beni deniyordu.

«Hayır, general. Kendimi çok iyi hissediyorum.»

«Brisbane’de bir hafta kalmanın yararı olur mu?»

«Hayır, efendim.» Ah, tabii. Orada bir hafta eğlenceye dâ-lacak ve kendime geldiğim zaman tümen komutanlığından alın-mış olduğumu öğrenecektim.

«Vakit olsaydı seni memleketeye yollardım.» Massengale ye-şim ağızlığının ucunu dişleyip duruyordu.

Kendi kendime, ‘Savaştan yorulduğumu düşünüyör,’ dedim. ‘Cesaretimin kırıldığını sanıyor.’ Ani bir korkuya kapıldım. ‘Beni gerçekten tümenin başından uzaklaştırmayı mı istiyor?’ diye dü-şündüm. Beni savaş alanında istemediği kuşkusuz. Beni de, Ben’i de.

«Evet, Amerika’ya gidebilseydin birkaç gün için. Bu birçok bakımdan iyi olurdu.»

Hayır, henüz beni tümenin başından uzaklaştırmak niyetin-de değii. Bu ara bana ihtiyacı var. Beni attığı takdirde bütün Tümen ayaklanır. Ben içinse dövüşmeye kalkışırılar. Ama ne de-mek istedi bu adam? ‘Bir çok bakımdan iyi olurdu...’ Acaba Joyce konusunu mu öğrendi? Ama bu bana vız gelir!

«Kayınpederinden haber aldın mı, Samuel?»

«Birkaç haftadan beri almadım, general. Fransa’da karaya çıktığından beri.»

«Anlıyorum...» Massengale bir kedininkine benzeyen gözle-riyle bana acırmış gibi baktı.

O bir şey biliyor. Ya General Caldwell’le ilgili bu, ya da Tom-my’le. Evet, Massengale Tommy hakkında bir şey biliyor mutla-ka. Biliyor ve bana söylemiyor. Tanrım, bazen insanlardan nef-ret etmek o kadar kolay ki...

«Neyse kayınpederimden mektup geldi bu gün. Ama Tom-
my'dan hâlâ ses seda yok.

Bu hareket beni düşündürüyor. Çok karamsarım. Ve bun-
ların da kurtulamıyorum.

Massengale benden nefret ediyor. Müthiş nefret ediyor. Bu-
nu gayet iyi biliyorum. Ve Massengale'den tiksiniyorum...

10

Çavuş Brand komuta çadırının giriş yerinde Damon'a doğru
döndü. «General Massengale ve General Rytower.» Yüzü ifa-
dolsuzdu ama siyah gözleri parlıyordu.

Feltner içinden, «Başımız derde girecek,» dedi. «Tanrılar
yine ortaya çıktılar.»

«Teşekkür ederim, Joe.» Damon'un yüz hatları gerilmişti.
Feltner ayağa kalkarak raporları aldı. Fakat General kayıtsızca,
«Hayır,» dedi. «Sen de kal, Ray. Belki o raporlardaki bazı nok-
taların üzerinde durmamız gerekiyor.»

Feltner, «Emredersiniz, efendim,» diye cevap verdi. Ama
o anda çok uzaklarda olmak istiyordu.

Massengale peşinde Kurmay Grubu'nun Başkanı Rytower'la
içeri girdi. General tiril tiril ütülü bir üniforma giymişti. Feltner,
Pritchard ve Brand vaziyet aldılar.

Damon ayağa kalkarak ilerledi. «Günaydın, general.»

Massengale, «Rahat beyler,» dedi. «Böyle şeylerin zamanı
değil.»

Feltner, 'Ah, evet,' diye düşündü. 'Ama Majestelerin karşı-
sında selâma durmasaydık, söylemediklerini bırakmazlardı.'

Massengale'in elinde büyük ve süslü bir Japon yelpazesi
vardı. Dalamo'dan almıştı herhalde. Ya da yelpazeyi biri ona
armağan etmişti.

Massengale sert sert, «Hızını kaybettin Samuel,» dedi.
«Evet, biraz ağırlaşık.»

«Oysa ilk iki gün olağanüstü bir başarıya erişmiştin...»

Damon, «Japonlar taktik değiştirdiler, efendim,» diye cevap verdi. «Kıyıda geriye çekilmeye, orada daha büyük bir güçle karşı koymaya ve sahili topraklarla dövmeye karar verdiler.»

Massengale öfkeyle homurdandı. «Japonların kıyıyı savunmadıklarını biliyorum. Yani sence buna hava ve denizden yapılan bombardıman neden olmadı mı?»

«Olmadı, efendim. Japonlar burada kalmak isteselerdi, kırırlardı.»

«Ben seninle aynı fikirde değilim.»

Damon cevap vermedi.

Massengale, «Samuel,» dedi. «Bu sabah telefonla yaptığımız konuşmadan hiç memnun kalmadım.»

«Biliyorum, general. Çok üzgünüm.»

«Açıkçası, önemsiz bir dönüş hareketine karşı böyle bir tepki göstermen beni hayal kırıklığına uğrattı.»

Damon'un dudakları gerildi. «Tümen'e böyle bir manevra yaptırırsam, günün önemli bir kısmında sağ kanadımız açıkta kalacak. Japonların yarın büyük bir saldırıya geçmek üzere olduklarından da eminim. Bu manevrayı yaparsak, belâyı davet etmiş oluruz. Japon Generali Murasse becerikli ve saldırgan bir komutan. Güçlerini topladı bile. Umatoc'un aşağısına ve yukarısına. Ve Fogada'ya.»

Massengale ona çabucak baktı. «Murasse mi? Ne olmuş Murasse'ye?»

«O çok tecrübeli ve yetenekli bir subay, efendim. 1938'deki Yangtze vadisi kampanyası sırasında ün yaptı.»

«Bunu nereden biliyorsun? Çin'e gittiğin sırada mı öğrendin?»

«Hayır, general. İstihbarat subayım Albay Feltner onun hakkında güzel bir dosya hazırladı.» Damon eliyle Feltner'i işaret etti.

Komutan çabucak ona doğru döndü. Ve Feltner o zaman Massengale'in öfkeden çıldırmak üzere olduğunu da anladı. Alnındaki damar kabarmış, masmavi duruyordu. Dudakları bile bembeyaz kesilmişti. Feltner bacaklarının titrediğini hissetti. Yüzü ve boynu ter içindeydi. 'Acaba Bizimki bunun farkında mı?' diye düşündü. 'Herhalde... Onun için böyle sakın sakın konuşuyor.'

Massengale derin bir soluk aldı. «O hava alanının yarın elimizde olmasını istiyorum. Oradan Luzon'a baskınlar yapacağız.»

«Biliyorum, efendim. Ama orayı almak için kumsalı ve harekâtı tehlikeye atamam.»

Massengale, Japon yelpazesini kolunun altına sıkıştırarak parmaklarını birbirilerine kenetledi. «Pekâlâ. En kötü ihtimalin üzerinde duralım. Diyelim ki, Murasse Tümen'e yandan saldırı. Hem de tam zamanında. Buna karşı koyamaz mısınız?»

«Tabii koyabilirim, general. Kırk Dokuzuncu Tümen'den iki alayı yanıma alarak...»

«Bu küçücük manevra için mi? Yapma, Samuel... Durumun o kadar kötü mü? Yedek güçlerin nerede?»

Damon başını bir kez salladı. «Facpi yakınlarında. Yedek olarak ayırdığım kıtalar dokuz gün durmadan savaştıkları için bitkin haldeler.» Bir an durdu. «İstediğiniz dönüş hareketini yaptığım sırada yandan saldıracak düşmana karşı koyabileceğimi sanmıyorum.»

Feltner, 'Tanrım,' diye düşündü. 'Ben çıkıp gitsem... Bana nasıl olsa ihtiyaçları yok...'

«General Damon, bana görevimi öğretmeye mi kalkışıyor-sunuz?» Massengale'in sesi hiddetliydi.

«Ben sadece size öneride bulunuyorum, efendim. Benim görevlerimden biri de bu.»

«Öyle mi? Eğer vicdanın bu manevrayı yapmanı önlüyorsa, o zaman seni tümen komutanlığından alır ve yerine buna razı olacak birini geçiririm. Bunun farkında olduğunu umarım.»

«General, beni istediğiniz an komutanlıktan uzaklaştırabilirsiniz.» Damon'un sesi kuru ve sertti. «Bu sizin yetkiniz dahilinde.»

Massengale'in yüzündeki kaslar garip bir biçimde titreştiler. Adam ağır ağır, dikkatle Damon'a yaklaştı. Tavırlarında gizli bir tehdit vardı. Yelpazeyi koltuğunun altından çekerek bununla öbür elinin eklemlerine vurdu. Damon'la göz göze geldiler.

Massengale usulca sordu. «Ne var, Samuel? Korkuyormusun?»

Çadırda derin bir sessizlik oldu.

Feltner gözünün ucuyla Brand'ın bir hareket yaptığını fark etti. Kızılderili sonra durakladı. Hiç kimse kımıldamıyordu. Feltner'in kulakları uğuldamaya başlamıştı. Damon'un yüzü yavaş yavaş karardı. Şimdi çehresi bronzdan dökülmüşe benziyordu.

Usulca, «General,» dedi. «Bu çok çirkin bir söz. Ayrıca doğru da değil. Ustelik ağır bir hakaret.» Massengale'in yüzünden ayırmadığı gözlerinde soğuk bir ifade vardı. Adamı aşağı görmüş gibi süzüyordu. «Emirlerinizi yerine getiremeyeceğimi düşünüyorsanız, Tümen'i istediğiniz birine verebilirsiniz.» Öfkeli bir alayla bir an Ryetower'a baktı. Sonra Massengale'e döndü yeniden. «Bu harekâtı emrederseniz, bunu elimden geldiği kadar yerine getirmeye çalışırım. Ama size şunu söyleyeceğim: Güneybatı Pasifik savaş kesiminde tasvib etmediği emirleri benim kadar dikkatle yerine getiren başka birini de bulamazsınız. Bunu siz de biliyorsunuz.»

Yine göz göze bir süre öyle durdular.

Sonra Massengale elini sallayarak döndü. «Bu doğru sanırım.» Sesi ifadesizleşmişti.

Feltner bunu o eski hiddetten daha korkunç buldu.

Massengale birdenbire döndü. Tekrar Damon'a baktığı zaman Feltner büyük bir hayretle adamın güldüğünü farkettti.

Massengale, «Evet, haklısın sanırım,» diye mırıldandı. «Ama emrettiğim gibi o dönüş yapılacak.»

«Peki, General. Madem öyle istiyorsunuz. Fakat saldırıya uğradığım ve başım derde girdiği takdirde Kırk Dokuzuncu Tümen'i yardıma çağıracağım. Bunu kabul etmiştiniz.»

«Ah, şimdiden endişelenmeyelim, Samuel...»

«Bunu anlamanızı istiyordum, efendim.»

Massengale Damon'u uzun uzun süzdü. Geyşa yelpazesini alt dudağına vurup duruyordu. «Pekâlâ. Ama yardıma ihtiyacın olmayacak.» Birdenbire döndü. «Gel, Ryetower.»

İki adam çadırdan çıkar çıkmaz Feltner, «Allahın belâsı köpek,» diye homurdandı. «İğrenç pis köpek.»

Brand da aynı anda, «Aşağılık herif,» dedi.

«Yeter.» Damon sert sert onlara baktı. Sonra gözlerinde öfke bir neşe pırıltısı belirdi. «Onun hakkında istediğinizi düşünebilirsiniz. Ama bunları yüksek sesle söylemeyin. Buna izin veremem.»

Feltner, «Bu daha işime gelir,» diye cevap verdi.

Brand hiç kımıldamadan duruyordu. Damon'un yaveri Pritchard'ın yüzünde korku dolu bir ifade vardı. Çadırdakileri teker teker süzüyordu.

Damon ona, «Ne var, Harry?» diye sordu. «Ateş hattına sürülmek üzere olduğumu mu sandın?»

Yaver hemen, «Hayır,» dedi. «Ama kararımı vermiştim. Sizi komutanlıktan aldığı takdirde kendisine hakkında ne düşündüğümü açıklayacaktım!»

Ötekiler güldüler. Damon da gülümsedi. «Açıklamaman iyi olmuş...» Japonlar yine topçu ateşine başlamışlardı. 'Bizimki' çadırdan dışarıya baktı. Geniş omuzları düşmüş gibiydi. «Tanrım. Onun gibi bir adam...» Duraklayarak eliyle yanağını oğuşturdu. «Neyse... Hepiniz de Komutanı duydunuz. General Krisler ne der? 'Biz emirlere uyar ve kendimizi ateşe atarız.'»

Brand homurdandı. «Evet... Ama bizden başka ateşe atmak istedikleri yok galiba.»

Korunun ilerisine iki bomba düşerek müthiş bir gürültüyle patladı...

*
**

Sıcak boğucuydu. Dalamo'daki bütün binalar, çıkarmadan önceki bombardımanda yıkılmıştı. Karargâh kıyının yakınındaki eski bir büronun yıkıntıları arasına kurulmuştu. Ama burası hiç de yeterli değildi. Adanın doğusundaki bu tepelerin altına düşen yerde mevsim rüzgârları esmiyordu. İnsan sıcaktan soluk alamıyordu. Massengale, 'Mümkün olur olmaz yerimi değiştireceğim,' diye düşündü. 'Bu fırından çıkacağım.. Tanrım... Çok sıcak... Sanki derimden etrafa sıcak dalgaları yayılıyor... Kötü kokulu ve çabucak tutuşacak bir gaz gibi...'

Sıcakta sesler de tizleşiyordu sanki. Radyodan gelen sinir bozucu mırıltılar. Yandaki haber merkezinde çatırdayan teleksler... Bunlar Massengale'e anormal derecede yüksek ve iç sıkıcı geliyordu. 'Hata ettim belki... Karargâhımı, Babuyan tarafında, Damon'un yanında kurmam daha iyi olurdu. Gece Kâtibi'nin yanında... Gece Kâtibi'yle de sadece telsizle konuşabildik. İki saatten beri ondan bir haber gelmedi.»

Bir gün önce Damon'un çadırında nasıl kavga ettiklerini anımsayan Massengale ani bir öfkeyle sarsıldı. 'Çirkin bir şeydi bu... Çirkin ve etkisiz. Tabii ben emir verebilirdim. Ama bu, küçük bir zafer sayılırdı benim için. Asıl zafer onu ikna etmem olurdu. O şüpheci ya da düşman adamı mantığımla yerimem .. Ama bu bakımdan başarılı olamadım...'

Massengale, Ryetower'le Fowler'in geride kendisine saygıyla baktıklarının farkındaydı. Bu da Massengale'i memnun ediyordu. Adam uzun yeşim ağızlığına bir sigara takarak yaktı. Sonra birdenbire «Lyal,» dedi.

«Buyurun, efendim?» Ryetower, bebeksi tombul yüzü ve iri mavi gözleriyle ona bakıyordu.

«Lyal, Reina Blanca'ya giden yol nasıl?»

Kurmay Grubu'nun Başkanı dudaklarını büzdü. «Fevkalâde, generalim. Japonlar o yolu güzelce onarmışlar.»

«Yirmi kilometre kadar değil mi?»

«Evet, efendim.»

«Acaba... Acaba zırhlı bir kıta Apolete'yi yarıp geçerek kenti ele geçirebilir mi?»

«Reina Blanca'yı mı? Evet, efendim, herhalde...» Ryetower'in çocuksu mavi gözleri endişe doluydu şimdi. Massengale onun ne düşündüğünü biliyordu. Zırhlı birlik kente yerleşirken, havaalanının etrafındaki ve kentin güneyindeki Japonlar tekrar saldırıya geçip, hepsini silip süpürebilirlerdi.

Ama Massengale bir şey söylemedi. Hafifçe gülümseyerek başını çevirdi. «Çabucak, şiddetli bir darbe indirmek gerekiyor,» diyordu kendi kendine. «Sonra alınan kente bir fatih olarak girerim. Daha doğrusu Japonlardan kurtarılan kente. Halk sevinçle haykırır ve arabama doğru çiçekler atar...»

Telsiz subayı Mincher içeri girdi. «General Damon'dan haber geldi, efendim.» Şifresi çözülmüş olan mesajı Massengale'e uzattı.

Adam bunu alarak çabucak okudu. «14.38'de dönüş hareketine başladık. 2378. Bir kıtanın saldırısını püskürttük. Damon.»

Massengale bir kahkaha atmak istedi. Mesajı Ryetower'a uzatarak, «Söylemedim mi?» dedi. «2-3-7-8 manevranın üçte ikisinin tamamlanmış olduğu anlamına gelmiyor mu?»

«Evet, efendim.»

Massengale mutlulukla sordu. «Ben size söylemedim mi?»

«Evet, efendim.» Ryetower'la Fowler ona sevinçle bakıyorlardı.

«Damon boş yere endişelendi. Her şey gayet iyi olacak. Japonların bir şey yapacakları yok.» Ayağa fırladı. «Lyal, hemen Bernerman'ı bul. Kırk Dokuzuncu Tümen harekete geçsin. Reina Blanca'nın yakılıp yıkılmadan ele geçirilmesini istiyorum.»

Ryetower'ın ağzı bir karışık açık kaldı. Massengale'e koruyla bakıyordu. «Yani... hemen şimdi mi?»

Massengale homurdandı. «Bunun ne zaman yapılmasını istediğimi sanıyorsun? Paskalyada mı?»

«Evet, efendim. Peki.»

Massengale kapıya doğru giderken, iki adam ona dehşetle baktılar. General kapıda durarak onlara bir göz attı. Usulca gülerek «Atlarınıza atlayın, beyler,» diye alay etti. «Savaşta bir tek uygun an vardır. Ve bir dahi de bundan yararlanır. Napolyon'un ünlü sözlerindendir bu.» Yine gülerek basamaklardan indi ve kendisini bekleyen arabaya gitti.

11

Her şey usulca başladı. Yumuşak bir bahar yağmuru gibi. Uzaklardan gelen hafif patlamalar. Sonra bunlar yaklaştı ve hızlandı. Birbirlerine karışarak çatırdılı bir kükrème halini aldı. Damon başını kaldırdı. Feltner, Brand ve ötekilerin dikkatle etrafı dinlediklerini fark etti. Dickinson çadıra girmiş, telsizle konuşuyordu.

Damon, Pritchard'ın çadırdan telaşla çıktığını gördü. Yaverinin yüzünde endişeli bir ifade vardı. «Generalim...»

«Ne var?»

«General Krisler, efendim. Dört Yetmiş Yedi'yle beraber. Kalabalık Japon birliklerinin saldırısına uğramışlar.»

Damon başını sallayarak çadıra girdi. Stinson ona alıcıyı uzatarak, «General Krisler,» dedi.

«Sam, durum çok kötü.» Silâh gürültüleri arasında Ben'in sesi kuru ve ifadesizdi. «Dikkatle plânlanmış bir saldırı bu. Önce top ateşiyle başladı. Fletcher'in Bölüğünü aşır geçtiler.»

«Japonların gücü ne kadar?»

«Hiç olmazsa bir alay. Hattâ belki daha fazla.»

«Alay mı? Ben emin misin bundan?»

«Tanrım! Tabii eminim... Durum kötü. Dinle, ben köyün

«Fırtınadaki tepeye doğru çekiliyorum. Orada durmaya çalışıyorum. Tepenin hemen ötesinde beni elinden geldiğince des-
tekler.»

«Duruma hâkim misin, Benjy?»

«Bilmiyorum. Çevre Japon dolu. Hâlâ da geliyorlar. Bizi çok
sıkıştırıyorlar, Sam. Sen...» Bir gürültü sonra da çatırdılar du-
yıldı.

«Ben?»

«Çabuk ol, Sam. Japonlar tepelerin eteğindeki muz korusu-
na yığılıyorlar.»

«Pekâlâ. Dayan. Sıkı dayan. Itfaiyecileri oraya gönderece-
ğim.» Damon telefonu kapayarak saatine baktı. «Tam zamanın-
da saldırdılar,» diye düşünüyordu. «Dönüş hareketini tamamlama-
mak üzereydik. Tabii.» Dickerson'a, «Dick,» dedi. «Fuglister'e
hemen adamlarıyla oraya gitmesini söyle.»

«Peki, general.»

Damon Çavuş De Luca'ya baktı. «Vinnie, hemen şu haberi
şifreyle Komutan'a bildir. 'Japonlar saldırıya geçtiler. En aşağı
bir alay var. Bennerman'ın güçlerini yollayın. Çok acele.'»

«Peki, efendim.»

Ondan sonraki yirmi dakika Damon gereken her şeyi yaptı.
Dickerson ve Spaulding'le, Bennerman'ın güçleri kıyıya çıkar
çıkamaz yapılacak şeyleri konuştu.

De Luca, «Generalim,» dedi. «Karargâhtan haber.»

Damon telsizciden kâğıdı aldı. «Bu isteği yerine getireme-
yeceğim. Bennermann'ın tümeni Dalomo'ya çıkıyor. Massenga-
le.»

De Luca'nın terli yanağına bir sinek konmuş kanatlarını
temizliyordu. Telsizcinin gözleri iyice irileşmişti.

Damon, «Onlar benim yedeklerimdi!» diye homurdandı.
«Benim!»

Dickerson'un bir profesörünkini andıran kemikli yüzünde
endişeli bir ifade vardı.

Damon, 'Bennerman bana yardım edecekti,' diye düşündü

öfkeyle. 'Şu anda Massengale'le doğrudan doğruya telefonla konuşmam gerekirdi. Telsizle olacak iş mi bu?' De Luca'ya baktı. «Vinnie!»

«Efendim, generalim?»

Damon acı acı, «Bir haber daha,» dedi. «Acele. 'Bennerman'ın kabul ettiğiniz gibi derhal yardıma gönderilmesini istiyorum. Mavi Kıyı tehlikede.'» Damon'un midesi bulanıyordu. Artık o on beş bin kişilik yedek gücün arkasında olmadığını biliyordu. Onlar kendilerine ihtiyaç duyulmayan bir yerde karaya çıkıyorlardı. Kendisininse yedek olarak sadece iki kıtası vardı. Yorgunluktan yere yığılmak üzere olan iki kıta. Ve onlarla yirmi bin Japona karşı koymaya çalışacaktı. Damon öfkeyle, 'Allahın belâsı!' diye düşündü. 'Akılsız, güç delisi, kalles köpek!' Umut-suzca kendini toplamaya, korkusunu yenmeye, sakın bir tavır takınmaya çalıştı. Düşünmesi gerekiyordu.

Ben telefon ettiği zaman Damon alıcıya dehşetle uzandı adeta.

«Sam? Ben Benjy. Fena kıştırıldık.» Krisler'in sesi heyecanlı ve tizdi. «Çocuklar harika. Sana yaptıklarını anlatamam. Jackson...»

«Ben...»

«Ama kötü durumdayız, Sam. Çok kötü durumda. Bizi tepeden püskürttüler. Şimdi vadinin batı tarafındayız. Elinden geleni...» Bir çatırdı ve korkunç bir patlama duyuldu.

Damon haykırdı. «Ben!»

«Evet, evet. Buradayım. Sam, dinle onları durduramayacağız. Japonlar dalga dalga geliyorlar. Bir tümen bu. En aşağı bir tümen.»

Damon, «Ben!» diye bağırdı. «Dinle. Geri çekil! Hemen! Vakit varken geri çekil...»

«İmkânsız, babacığım. Etrafımızı sardılar. Kendimizi savunmaya çalışıyoruz. Hazırlıklı ol. Japonlar çok kararlı.»

Ses birdenbire kesildi. Artık o çatırdılar, gürültüler de duyul-

mıyordu. Ya tel kesilmiş ya da kopmuştu. Damon alıcıyı usulca yerine bıraktı. Çadıra derin bir sessizlik çöktü.

Brand sordu. «Hatlar mı kesildi?»

Damon başını salladı. «Evet, Joey.» Sonra De Luca'ya döndü «Vinnie! General Krisler'in dalga uzunluğuna gir ve bekle.» «Peki, efendim.»

Damon çadırda bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. 'Murasse ne yapacak?' diye düşünüyordu. 'Şimdi nereye saldıracak?'

Çadırdakilerin hepsi de ona bakıyorlardı. Korkuyla, sabırsızca, öfkeyle, şaşkın şaşkın. Bekliyorlardı. Onları bu yeni tehlikeden, ölüm ve sakatlıktan kurtaracak bir söz söylemesini bekliyorlardı. Damon'un çabucak ve uygun şekilde hareket edeceğini umuyorlardı.

Murasse ne tarafa saldıracaktı? Damon birdenbire, «Kıyıya doğru tabii,» dedi kendi kendine. «Palmiyelerin altında yığın yığın duran mühimmat, yiyecek ve ilâç sandıklarını alabilmek için. Günlerden beri oraya erişemiyordu. Malzemeyi ele geçirebilmek için her fedakârlığı yapacak...»

Damon masaya giderek kayışını, miğferini ve dürbününü aldı. Ötekiler onu dikkatle izliyorlardı. 'Bizimki', Spaulding'e, «Bob,» dedi. «Onları topla.»

«Efendim.»

«Herkesi topla. Ulaştırmacıları, kâtipleri, aşçıları, fırıncıları. Herkese ihtiyacımız olacak. Herkese. Sana gereken yetkiyi veriyorum.» Haritaya doğru gitti. «Şurada, Umatoc'da Otlı Çukur'un yukarısında siperleneceğiz.»

«Evet, efendim.»

«Oraya giderek hazırlanacağım, Dick. Senin bu kesimi savunmanı istiyorum. Ilig'de tepede siper kazdır. Yolu kapat.»

«Emredersiniz, generalim.»

Damon, «Onlar bu yoldan geçmeye çalışacaklar,» dedi. «Japonları durdurmamız gerekiyor. Onlara aşacakları her metreyi:

pahalıya ödeteceğiz.» Öfkeyle gülümsedi. «Size bir tek şey söyleyeceğim. Şansları yardım eder ve Japonlar kıyıya erişirlerse, o zaman de sayıları pek azalmış olacak. Bir futbol takımı kuracak kadar bile Japon kalmayacak.»

Pembemsi turuncu bir ışık ağaçların altına doğru süzülüyordu. Cogon otlarının uçları hafifçe sallanıyordu. Adamlar eğilip doğruluyor, bereketli, ıslak toprağı kazıyorlardı. Damon siperlerin önünde dolaşarak, 'Yakında hava kararacak,' diye düşünüyordu. «Pek yakında...»

Bir çocuk dikkatle onu izliyordu. Yaklaşan alacakaranlıkta gözleri kocaman kocaman duruyordu. Damon'a Donny'i hatırlattı genç.

«Ne âlemdesin, oğlum?»

«İyiyim, sanırım, efendim.» Çocuk duraklayarak yanlarındaki siperlere endişeyle baktı. «Şimdiye kadar... çarpışmalara hiç katılmamıştım.»

«Zamanı gelince herkes katılır...»

«Herhalde.»

«Adın nedir senin.»

«Norris, efendim. Er. 1371408.»

«Tamam. Çok başarılı olacağından eminim, Norris.» Damon çukurun yanında diz çöktü. «Çok başarılı olacaksın. Emir verince tetiği çek dur. Kapakları açtın mı?»

«Kapakları mı?»

«Belindeki fişekliklerin kapaklarını. Böylece şarjörleri daha çabuk alırsın. Bak böyle.»

«Ah, evet. Anlıyorum.» Çocuk utana sıkıla gülümsedi. «Bu hiç aklıma gelmemişti.»

Damon çocuğun omuzuna vurarak doğruldu. Dolaşmaya devam etti. 'Brugny'deki geceye benziyor bu... Her şey yeniden başladı sanki.' Evet, yine siperleri dolaşıyor, şaka ediyor, cesa-

ınl veriyor, hazırlıkları gözden geçiriyordu. Yirmi beş yıl sonra, dlinyanın öbür yanında aynı şeyleri yapıyordu yine.

Şişman neşeli bir kâtip seslendi. «Generalim Japonlar ne zaman gelecekler?»

Damon saatine bakar gibi yaptı. «Yedi kırk sekiz treninden inoceklerdi. Tabii tren gecikmezse.»

«O köpekleri raydan çıkaracağız.»

«Hem de nasıl!»

Birdenbire karanlık basıverdi.

Biri, «Artık siz de sipere girin, generalim,» dedi. «Ya da kendinize bir neon ışığı bulun. Yoksa biri sizi Japon sanarak poponuzdan vuracak.»

Damon ciddi ciddi cevap verdi. «Beni popomdan vuranların rütbelerini indiririm.»

Çocuklar kahkahalarla gülmeye başladılar.

Sonra biri, «Ya beni ne yapacaksınız?» diye bağırdı. «Ben zaten erim...»

Sessizlik insanın bir kenara itmeye çalıştığı bir ağırlığa benziyordu. Pritchard uzaklardan gelen silâh seslerinin arasında o ritmik hışırtıyı duyuyordu. Birileri ormanda sürüne sürüne ilerliyorlardı. Damon'a bir göz attı. Ama geniş komuta siperinde Binbaşı Scholes'un yanında duran 'Bizimki' gayet sakindi. Pritchard yüzüne konan sivrisinekleri öfkeyle kovaladı. Kalbinin deli gibi çarptığının farkındaydı. Japonlar karanlıkların arasında geliyorlardı... Yaver, uzun zamandan beri Damon'un yanındaydı. Bu yüzden Bizimki'nin o kayıtsızca tavırlarına rağmen bir hayli endişeli olduğunu biliyordu.

Güneş batmadan önce oraya üç kişi gelmişti. Bowcher'ın kıtasından bir onbaşıyla iki er. Adamlar yorgun ve bitkin bir

halde yere çökmüşlerdi. İkisi yaralıydı, doktorlar onlarla ilgilenirken, General'in sorularını kısaca cevaplandırmışlardı. Japonların karşısında dayanamamış, arka arkaya gerilemişlerdi. Sonra birbirilerinden kopmuş gruplar halinde kalakalmışlardı. Ötekilerle temasta değillerdi ve mühimmat da bitmişti. Daha sonra üçü usulca öbürlerini aramaya çıkmışlardı. Ama ölülerden başka hiç kimseyle karşılaşmamışlardı.

Damon sormuştu. «Krisler'i gördünüz mü? Ya da Binbaşı Ross'u?»

Onbaşı yorgun yorgun kafasını sallamıştı. «Biri General Krisler'in öldüğünü söyledi. Mermi yüzünden.»

Bizimki'nin yüzündeki ifade değişmemişti. «Emin misin?»

«Hayır, generalim, emin değilim. Şu anda burada olduğumdan bile emin değilim.»

Pritchard birdenbire irkildi. Önlerindeki karanlık ormandan biri, ılık çalar gibi, «Hey, çocuklar...» demişti. Sesi tiz ve heyecanlıydı. «Hey, çocuklar orada mısınız?»

Biri seslendi. «Lorelei!»

«Buraya bakın, benim Allahın belâsı parolayı bildiğim filan yok...»

Önlerdeki siperlerin birinden Başçavuş Lattimer, «Kimsin sen?» diye sordu.

«Biz Bowcher'ın kıtasındanız. Beş kişiyiz. İzin verin de yaklaşalım.»

Lattimer komuta siperine doğru seslendi. «On bire ne dersiniz?»

Pritchard hemen fişeğe uzandı.

Ormandaki adam, «Tanrım!» dedi. «Fişek atmayın. Etrafımız Japon dolu. Dinleyin... Yanımızda bir yaralı var. Ateş etmeyin de gelelim...»

Lattimer usulca, «Sen kimsin?» dedi.

«Rodriguez... Lou Rodriguez...» Sonra adam öfkeyle ekledi. «Kim olduğum o kadar önemli mi? Allah aşkına bırakın da yaklaşalım. Bitkin haldeyiz...»

Lattimer cevap verdi. «Pekâlâ... Yaklaşın.»

Telâşlı, dikkatli bir hışırtı duyuldu.

«Ateş!»

Pritchard hayretle döndü. Damon elini ön siperdeki makineli tüfek çavuşunun omuzuna koymuştu. «Ateş et!»

Adam miğferli kafasını çevirdi. «Ne? Ama onlar...»

Damon, Çavuş'un ensesine vurdu. «Dediğimi yap!»

Makineli sarsıldı ve namlusundan uzun mavi bir alev fışkırdı.

Pritchard dehşetle, 'Bizimki çıldırdı,' diye düşündü.

Biri haykırıyordu. «Ateş etmeyin! Budala köpekler!»

Bir fişek etrafı aydınlattı. Dikenli telin önünde iki kişi yatıyordu. Bir üçüncüsü başını tutmuştu. Ve Japonca bağırıyordu. Lüfekar takırdamaya başladı. Geridekilerden iki kişi daha devrildi. Ötekiler dönerek ormanın karanlıklarına daldılar.

«Ateş keş!»

General sert sert, «Bir hileydi bu,» dedi. «Tabii Japonlar Rodriguez'nin adını hiç sevmediğini ve kendisinden hep 'Tico' diye söz ettiğini bilemezlerdi.»

Pritchard titrek bir sesle, «Anlıyorum,» diye cevap verdi. «Bu ani olay ve beklenmedik bir şekilde gelişmesi, karanlıkla sessizliğin yeniden basması onu iyice sarsmıştı. «Ama Rodriguez'in ve Binbaşı Bowcher'in adını kullandıklarına göre...»

«Evet. Düşündüğün gibi.» Damon'un sesi ifadesizdi.

Yaralı Japonlardan biri hafifçe inliyordu. Pritchard hâlâ elinde fişek öyle duruyordu. «Ah, köpekler...» diye mırıldandı. «Aşağılık köpekler...» Genç adam yine ormanda sürünen insanların hışırtılarını duydu.

«Merhaba, Yanki!» Ses sanki gülmek üzereymiş gibi titriyordu. «Ah, sonun geldi. Bunu biliyor muydun, aslan asker? Yakında öleceksin. Bu eğlenceli bir şey olmayacak. Öyle değil mi, Yanki? Orada oturmuş ölümü bekliyorsun.»

Soldan biri boğuk sesle, «Defol, sarı köpek!» diye bağırdı. Ormandaki güldü. «Teşekkür ederim, aslan asker.»

«Bir şey değil.»

Damon kayıtsızca, «Pekâlâ,» dedi. «Bu kadarı yeter.»

Binbaşı Scholes, «Ateş edelim mi?» diye sordu.

Bizimki başını salladı. «Hayır. Hepsi de karşımızda değil-ler.» Sanki çadır ya da battaniye getirtmekten söz ediyordu. «Bi-ze zamansız ateş ettirmek için bu hileye başvurdular. Makine-lilerimizin nerede olduğunu anlamak istiyorlar. Ama az kaldı artık.»

Ormanın derinliklerinden çığlığa benzer bir ses yükseldi. Pritchard zıplarken General'in bile irkildiğini fark etti. Bir sirenin sesiydi bu. Pritchard'ın aklına doğduğu kentteki itfaiye arabaları geldi. Damon onun kolunu tuttu. «Artık yaklaşıyorlar. Duyuyor musun?»

«Bu Allahın cezası siren yüzünden hiç bir şey duyamıyorum...» Ama yine de o gürültü arasında hisırtıları işitiyordu.

Siren sesi kesildi.

General hemen, «Toplar,» dedi. Binbaşı Scholes emri teklarlardı. Arkalarından boğuk bir gümbürtü geldi. Sonra ormanda mermiler patlamaya başladı. Şimdi çığlıklar ve boğuk feryatlar duyuluyordu.

Pritchard, «İyi,» diye homurdandı. «Alın bakalım. Alın!» Yaşayan her Japona karşı müthiş bir öfke duyuyordu. Biri koluna vurunca başını kaldırdı.

Damon, «Fişekler,» diye emretti. «Devamlı olarak.»

Yaver itaatle dönerek fişeği boruya soktu. General elleri-ni boru gibi yaparak ağzına götürmüş, bağıırıyordu. «Ateş! Ateş...»

Sesini tüfeklerin gürültüsü boğdu. Geceyi fişekler ve tüfek-lerin namlularından fışkıran beyaz ateş aydınlatıyordu. Japonlar karşılarındaydılar işte. Sessizce, azimle geliyorlardı. Yüzleri düzgün ve parlak, gözleri inanılmayacak kadar çekikti. Her taraf doluydu onlarla. Pritchard bir an felce uğradı sanki. Kendini aciz hissediyordu. «Çok fazlalar... Çok fazla... Tanrım fi-şeği unuttum.» Telâşla uzandı.

«O kadar acele etme, Harry.» Damon ona iyice yaklaşmıştı.
«Artık düzgün aralıklarla at.»

«Peki.» Pritchard dönerek tüfeğini kaldırdı. Yanındaki makineli takırdayıp duruyor, el bombaları patlıyordu.

Japonlar ilk siperlere erişmişler, içlerine doğru ateş ediyorlardı. Ama Pritchard artık korkmuyordu. Sadece öfke duyuyordu. Öfke ve kin.

Pritchard birdenbire kendini yerde buldu. Yan yatmıştı. «Nasıl oldu bu?» Genç adam kolunu kaldırmaya, yerden fırlamaya çalıştı ama bunu başaramadı. Canı hiç acımıyordu. Bu da iyiydi tabii. Sonra sıcak, acayip, mide bulandırıcı bir hisle sarıldı. Gözlerinin önünde ışıktan daireler belirdi. Pritchard ağır ağır sol elini uzattı. Yan tarafında derin ve ıslak bir delik vardı. Çok derin bir yara. «Vurulmuşum...»

Müthiş bir hayret duydu. Sonra bunun yerini korku aldı. «Şef!» diye bağırdı. Ama o gürültüde sesi bir fısıltıdan farksızdı. 'Ayağa kalkmalıyım,' diye düşündü. 'Damon'un yanında durmalıyım. Bir yaverin görevi...'

Kalkabilmek için hayatının en müthiş çabasını gösterdi. Gözlerinin önündeki ışıklar birdenbire parladılar. Sonra uzaklaştılar. Onları karanlık ve derin bir sessizlik izledi.

*
**

12

Damon, «Bulabildiğimiz herkesi siperlere sokmak zorundayız,» diyordu. «Siperler aşıldı mı, kıyıda gider.»

Bütün gece çok sıkıntı çekmişlerdi. Uzun süre dayanmışlardı ama gece ikiye doğru Japonlar sağ kanattaki bölüğü yarıp geçmişlerdi. Damon hemen oraya yeni güçler yollamış ve bombardımana başlamıştı. Böylece Japonları geri püskürtebilmişlerdi. Ama saat dörtte tekrar saldırıya geçmişlerdi onlar. Sol ka-

nadı aşmışlardı. Şafak sökerken Damon güçlerini, Dick'in Ilig'-deki yedek siperlerine giden yola indirmişti.

Durum kötü, kayıp fazlaydı. Yaralıların sayısı da öyle. Cep-hane azalıyordu.

Şimdi Japonlar ormanların derinliklerinde bağılıyor, onlarla alay ediyorlardı.

Makineli tüfeğin başında oturan Brand, öfkeyle, 'Yine saldırmaya hazırlanıyorlar,' diye düşündü.

Uzun dikdörtgen şeklindeki komuta siperinde Bizimki, Brand'ın yakınında yere çömelmişti. Dickinson'la Karargâh komutanı Binbaşı Falk'a, «Bu hattı korumalıyız,» diyordu. «Burada. Gerilemek yok. Bunu adamlarınıza iyice anlatın.»

Falk, «Gün ışığında saldırılar mı?» dedi.

«Evet. Murasse saldırmak zorunda. İlerlemesi gerekiyor. Bu işe girişti bir kez.»

Brand, General'i süzüp duruyordu. Bizimki bitkin haldeydi. Omuzları düşmüş, yanakları çökmüştü. Yorgunluktan gözlerinin altında kül rengi şişler belirmişti. Brand onun hasta olduğunu biliyordu. Gidip Corrazzo'dan General için tekrar ağır kesici ilâç almıştı. Ama Bizimki'nin diyaresi hâlâ geçmemişti. Brand, 'Tanrım!' diye düşündü. 'Ne azimli adam!' Brand bile bir ara kısa bir süre için uykuya dalmıştı. Saat üçte gözlerini açtığı zaman Bizimki hâlâ ormana bakıyor, telefonla konuşuyor ve haberciler gönderiyordu. Ama şimdi çok bitkindi. Buna rağmen yine de çalışıp çabalıyordu.

Brand kendi kendine, 'Kız onu gerçekten çok seviyor,' diye düşündü. 'Bundan eminim Hemşire Teğmen Joyce Tanahill... O gece General'in çamaşırlarını almaya gittiğim zaman onların çadırda konuştuklarını duyduğumda çok şaşırdım... Ben onun fazla duygulu olmadığını sanıyordum ama artık işin doğrusunu biliyorum. Bizimki sadece duygularını belli etmiyor. Bir kere-sinde General'in ölen oğlunun mektuplarını tekrar tekrar okuduğunu gördüm... Yüzündeki ifadeyi hiç bir zaman unutamaya-

«ağım... Ah... Joyce Tanahill'i Amerika'ya yolladılar. Bu da tabii o aşağılık Massengale'in işi yine...»

De Luca, Damon'a yaklaştı. «Haber geldi, generalim.»

Damon kâğıdı alarak yüksek sesle okudu. «O hattı mutlaka tutmalısınız. Daha fazla gerilemenizi yasaklıyorum. Dayanabileceğinizden eminim. 629'uncu Alay Mavi Kıyı'ya gitmek üzere, hemen karaya çıkacak. Massengale.» Damon'un kaşları çatıldı. «Bu haberi böyle olduğu gibi mi yolladı. Şifresiz mi?»

«Evet, efendim.»

«Ah ne güzel! Japonlar da bunu dinlemiş ve ne beklemeleri gerektiğini de anlamışlardır.» Damon mesajı Dickinson'a vererek öfkeyle ormana doğru baktı. «Daha fazla gerilememizi yasaklıyormuş! Ne yapacağımı sanıyor? Suyun içinde siper kazaacağımı mı?» Dudakları neşesiz bir gülümseyişle büküldü. «Tanrım... Bize güvendiğini bilmek ne güzel bir şey değil mi? Burada tutunamazsak, ondan sonra Banapei'ye doğru yüzmeye başlarız.»

Dickinson, «Massengale'e ne oldu?» dedi. «Ürktü mü?»

«Belki. Kendisini temize çıkarmaya çalışıyor. Yenildiğimiz takdirde yardım yolladığını söyleyecek.»

«Yardımcı güçler buraya zamanında yetişemezler sanırım. Öyle değil mi?»

«Denizden yüz kilometre ötedeler. Vaktinde gelmeleri imkânsız. Ama çocuklara yardımın yolda olduğunu açıklayalım.»

«Ama neden general? Madem...»

Damon bağırdı. «Çünkü adamların bir umuda sıkıca sarılmaları gerekiyor.» Yüzü öfkesinden gerilmişti. «Özellikle böyle lânet olasıca anlarda.» Dickinson'un ciddi yüzünde hayret dolu bir ifade belirdi. Bizimki birdenbire yorgun yorgun güldü. «Afedersin, Dick. Çok uzun bir gece geçirdim.» Kurmay Grubu Başkanı'nın omuzuna vurdu. «Aldırma... Bu işin de üstesinden geleceğiz.»

Brand, 'Bu aksiliğinin nedeni Krisler,' diye düşündü. 'Bizimki çok sarsıldı. Ah, Biberli Ben! Bizimki, Ben'in ölmüş olmasın-

dan korkuyor. Yukarıda ötekileriyle birlikte vurulmuş olmasından. Tanrım... Krisler ölmüşse, Bizimki bir daha kendine gelemez.' General'in kül rengi yüzüne bakan kızılderili, Damon'a karşı derin bir sevgi duydu. Sonra ormana doğru dönerek, «Eğer Bizimki'ni yaralarsanız, onun saçının bir teline bile dokunursanız, hepinizi de teker teker öldürürüm...» diye homurdandı.

Orman birdenbire sessizleşmişti. Joe Brand kulak kesildi. Bütün vücudu gerilmişti. Sonra ileriden gelen top seslerini duydu. «Tamam! Başlıyor!» Yere büzüldü. Yukarıdan toprak yağdı.

Brand tekrar doğruldu. Japonlar gurplar halinde geliyorlardı. Bağırarak, haykırarak. Gece sessizce yaklaşmışlardı. Ama şimdi tiz çığlıklar atıyorlardı. Ölen arkadaşlarının üzerinden atıyor, tüfeklerini, el bombalarını ve kılıçlarını sallıyorlardı. Brand'in etrafında ateş sesi yoğun bir gürültü halini aldı. Brand kolu iki defa indirerek ateşe başladı. Makinelinin sesi kulaklarını sağır etti adeta. Kızılderili kurşunlarının Japonların göğüslerine, karınlarına girmesini seyrediyordu. Adamlar sendeleyerek yere yığılıyor ya da vahşi bir azimle el bombalarını savurarak koşmaya devam ediyorlardı. Sonra da birdenbire devriliyorlardı. Ama sayıları çoktu... Çok fazla...

Birdenbire gökgürültüsünü andıran sesler duyuldu. Sanki Brand'in alnına yıldırımlar çarptı. Bir an gözleri karardı. Basıncılı dalgalar vücuduna şiddetle çarptılar. Sanki biri kalın bir odunla onu dövüyordu.

Ağaçların tepeleri birdenbire dağıldı. Bir bacak Brand'in kolunun üzerine düştü. Biri acı acı, uzun uzun bağırdı. Bir er sipere, kızılderilinin yanına yuvarlandı. Brand önce gördüğü bu kıpkırmızı iri meyvanın ne olduğunu anlayamadı. Sonra bunun askerin suratı olduğunu farkettiler. Bu ezik meyvanın ortasından çığlıklar yükseliyordu. Ama gitgide hafifliyor ve boğuklaşıyordu. Brand birdenbire çıldırdı sanki. Yalvarırcasına Bizimki'ne baktı. General iki büklüm olmuş, elini kulağına götürmüştü. Kızılderili şaşkın şaşkın onun telefonda konuştuğunu anladı.

«Tanrım...» diye soludu. «Güzel Tanrım...»

O basınç birdenbire kalktı. Japonlar hala ölülerinin üzerinden aşarak, sendeleyerek, sürünerek yaklaşıyorlardı. Brand ateş kesmemiş olduğunu hayretle fark etti. Sonra makineli tüfâğın kükremesi birdenbire durdu. Kurşun bîtmîşti. Brand yana bir göz attı. Bizimki, öbür makinelinin başına geçmişti. Falk yere yığılmıştı. De Luca da öyle. Kızilderili kayışına el attı. Ama zaman yoktu artık. Japonlar iyice yaklaşmışlardı. Brand karşısında bir subayın belirdiğini gördü. Kısa boylu şişman bir adamdı Japon. Kılıcını omuzuna dayamıştı. Bu gölgede buzdan yapılmış gibi mavimsi ışıklar çıkarıyordu. Brand tüfeğini kaptı. O müthiş öfkeyi duyuyordu. Beyaz ateş gibi kendisini yakan, o kör ve mantıksızca öfkeyi. Kızilderili siperden fırladı. Süngüyü kaldırarak Japon'un karnına sapladı. Subayın yüzünde önce hayret belirdi. Sonra da adeta utanca benzer bir ifade. Brand o zaman onun yaşlı bir adam olduğunu fark etti. Hastaydı ve çok korkmuştu. Dudağının yukarısındaki ülserden sarı bir sıvı akıyordu. Sonra Japon Brand'ın üzerine devrildi. Brand soluk almaya çalışarak ölüyü yana itti. Döndü ve Damon'un siperin kenarına dayanmış olduğunu gördü. Bizimki garip hareketlerle makineliyi doldurmaya çalışıyordu. Ceketinin önündeki kırmızı leke gitgide büyüyordu. Yaralanmıştı! Bizimki yaralanmıştı!

Brand, «Şef!» diye haykırdı. Başını çevirdiği zaman dört Japon korkunç bir amaçla onlara doğru geliyordu. Öbür siperlere aldındıkları da yoktu. Ellerini kaldırmışlardı.

Brand, 'Durumu anladılar,' diye düşündü. 'Köpekler! Ah bu köpekler! İstedikleri biziz.' Yine öfkeyle sarsılarak süngüsünü kaldırdı. Ama çok geç kalmış olduğunu biliyordu.

Aynı anda arkasından bir Thomson'un kulakları sağır edici gürültüsü geldi. Öndeki Japon topaç gibi döndü, elindeki bomba yere yuvarladı. Brand omuzunun üzerinden baktı. Albay Feltners siperin gerisinde, dışarıda duruyordu. Miğfersizdi. Gözleri kısılmıştı. Deli gibi ateş ediyordu.

Brand, «Dikkat,» diye haykırarak kendini balıklama sipere attı. El bombası sert ve boğuk bir ses çıkararak patladı. Par-

çaları etrafta vınlayarak uçuştı. Feltner sanki toprak onu yutmuş gibi ortadan kaybolmuştu. Brand doğrularak yanındaki ölü arkadaşının tüfeğini kaptı. İnce bir subaya ateş etti. Japon tabancasıyla Dickinson'la öbürlerinin bulunduğu haber merkezine dikkatle nişan almıştı. Subay elini boynuna götürerek yıkıldı. Ama onun hemen arkasında başka bir Japon belirdi. Başını eğmiş koşuyordu. İleriye doğru uzattığı elinde Sake şişesine benzeyen bir şey vardı. Adamın üzerine kurşunlar yağmaya başladı. Japon sendeledi ama yine de koşmaya devam etti. Şişe tutan eli birdenbire patladı sanki. Alevler başını ve kollarını sarıverdi. Japon bir şey unutmuş gibi durakladı. Sonra sola, nehre doğru koşmaya başladı. Tiz bir sesle bağıırıyordu. Kayarcasına yere yığıldı. Saçlarından ve ensesinden alevler fışkırıyordu.

Sağdan yine bir patlama sesi geldi. Japonların arkası kesilmişti. Sadece ölümler ve ölmekte olanlar kalmıştı. Ortalığa birdenbire basan sessizliği çığlıklar ve iniltiler yarıyordu.

Brand, 'Tanrım,' diye düşündü. 'Japonları durdurduk!'

Çabucak Bizimki'ne doğru baktı. General yere çökmüştü. Yüzü balmumu gibiydi şimdi. Ceketinin yanı ve kolu kana bulanmıştı.

Brand boğuk boğuk seslendi. «Doktor! Doktor!»

Tekrar Bizimki'ne bir göz attı. Ve o zaman koskacaman, üzeri dalgalı bir bujiye benzeyen parlak, siyah silindirin siperin dibinde yuvarlandığını gördü. Zaman yoktu. Brand gitgide artan bir dehşetle gözlerini silindire dikmiş, öylece duruyordu. Bağırmasının bir yararı olmayacaktı. Kendisi siperden dışarıya atlayabilirdi ama makineli kucağına devrilmiş olan Damon'un zamanında fırlaması imkânsızdı. O binlerce yıl kadar uzun olan anda Brand kolunu tutan Bizimki'ne bir göz attı. Silindir duraklamıştı. Kivılcımlar çıkarıyordu.

Zaman yoktu...

Brand kendisini bombanın üzerine attı.

Soğuk... Çok soğuktu... Yüksek bir tepedeydi Brand. Dünya gövdesinin altında ağır ağır dönüyordu. Ama onun gövdesi

yoktu ki. Soğukta erimişti. Gözleriye görmüyordu. Çok garipti bu. Çünkü bu yüksek tepede her şey o kadar berraktı ki. «Ah, Tanrım... Sonunda evime kavuştum... Dağlar karla kaplı... O güzel şafağa özgü soğuğu hissediyorum... Yakılan ateşlerin dumanlarının baş döndürücü kokusunu duyuyorum...»

Ama Bizimki... Bizimki ona bakıyor ve, «Joey, Joey,» di-yordu. Brand onun sesini duyamıyordu ama Damon'un dudak-larını oynattığını görüyordu. Bizimki'nin çehresi kıışmıştı. Sanki ağlayacakmış gibi...

Her şey tamamdı artık... Yuvasına kavuşmuştu Brand...

*
**

Sanki şiddetli bir patlamadan sonra dünyanın sonu gelmiş-ti. Kunai otları ezilmiş, muz, hindistan cevizi ve ifil ağaçları tü-fek ateşinden kararıp parçalanmışlardı. Etraflarında yığınla ce-set vardı. Silâh kamyonetiyle yoldan çıkarlarken bu ölüm koku-sunu duymuşlardı.

Şimdi Albay Beaupre dudaklarını eliyle oğuşturarak, Da-mon'a bakıyordu. Generalin kolu sargılarla vücuduna sıkıca bağlanmış, lâstik ağla askıya alınmıştı. Damon adeta yerleşmiş bir öfkeyle bu korkunç cesetler ülkesine önden gidiyordu. Doktorları ve ölüm kayıt memurlarını geride bırakmıştı.

Japonlar kuzeye doğru kaçtıktan sonra Ben'in eski alayın-dan erler bitkin halde birer ikişer Damon'un yanına erişmişlerdi. Ondan sonra da General buraya çıkmak için sabırsızlanmaya başlamıştı.

Yakınlarında sağlık gurubundan bir er kasmaya başladı. Beaupre, yutkunuyor, nefes almamaya çalışıyordu. Bu korkunç koku...

Midesi iyice bulanmaya başlayan Beaupre öğürdü. Şimdi körcesine Amerikan ve Japon cesetlerinin üzerinden atlayarak hızla ilerliyordu. İkinci tepeciğe yaklaştı. Burada bir kulübenin kalıntıları vardı. Beaupre, 'Herhalde Komuta yeri burasıydı,' diye

düşündü nedense. İçeride cesetler birbirlerine karışmışlardı. Toprak zemin kan içindeydi. Yerde kırık bir telsiz, bir harita ve kâğıtlar yatıyordu. Birkaç Japon... Sonra süngüyle delik deşik edilmiş üç Amerikalı. Bunlardan birinin kafası hemen hemen kesilmişti. Kısa siyah saçlı, gaga burunlu bir adamdı bu. Yanaklarında ve kafasında mor boyalar vardı.

Ben...

Beaupre eğilerek elini uzattı. Evet, Ben'di bu. Japonlar sarı eşarbını almış, yakasındaki teneke yıldızı kopartmışlardı. Gözleri hafifçe aralıktı Ben'in. Açık ağzına sinekler üşüşmüştü.

Beaupre, sanki utanılacak bir şey keşfetmiş gibi korkuyla çevresine bakındı. Sonra parmaklarıyla Ben'in göz kapaklarına bastırdı. Ama arkadaşının gözlerini kapayamadı. Doğrularak, kulübenin kapısına gitti. Usulca, «General!» diye seslendi.

Damon sessizce, adeta çıldırmış gibi ona baktı.

Beaupre, «General,» diye tekrarladı. «Lütfen... Bu tarafa.»

Damon ağır ağır, ayaklarını sürüye sürüye yaklaştı. Kendisini zorladığı için yüz hatları çarpılmıştı. O yanına gelince Beaupre, «Şef,» dedi. «Ben içeride.»

Damon bir an korkuyla ona çabucak bir göz attı. Sanki to-pallayarak uzaklaşmak istiyormuş gibi bir hali vardı. Sonra içeri girerek Ben'in önünde diz çöktü. O hemen hemen kesilmiş kafaya, zalimce parçalanmış vücuda dokundu. «Ah...» Sesi hafifti, titriyordu. «Ah...» Sağlam koluyla sinekleri kovmaya çalıştı. «Ah, Tanrım...» Gözleri doldu. «Ah, Tanrım...» Beaupre'ye tekrar çabucak, ıstırapla baktı. Sonra birdenbire ölüyü kucaklayarak kaldırmaya çalıştı.

Beaupre, «Sam...» dedi.

General soluk soluğa çöktü. Omuzundaki gazlı beze taze kan yayılıverdi. Yüzü sapsarı kesilmişti.

Beaupre korkuyla bağırdı. «Sam! Allah kahretsin! Yapma!»

Damon fısıldadı. «Beaupre... Biz...»

«Dur, yapma. Seni aşağıya göndereceğim hemen!»

Damon tekrar cesede doğru uzandı. Ama Beaupre eğilerek

onu sağlam omuzundan yakaladı. «Sam, yapma! Yeteri kadar çektin! Bırak onu şimdi.»

General ona baktı. Gözlerinde çaresiz, yenik, korkunç bir ifade vardı. Sonra sessizce kafasını salladı. Başı göğsüne düşerek omuzları sarsılmaya başladı.

Beaupre o acı sessizlikte kayışını iki eliyle sıkıca kavrayarak durdu. Midesi bulanıyordu. O anda usulca ağlayan Sam'i seyretmekten başka yapabileceği bir şey yoktu.

13

Zili çalarlarken Emily Tommy'e hatırlattı. «Söz verdiğini unutma.»

«Evet, evet.» Tommy alayla güldü. «Ama onun bu toplantıyı neden düzenlediğini bilmediğimi de sanma.»

Kapı hızla açılarak Irene Keller eşikte belirdi. Kadın siyah-ı turunculu bir ev kıyafeti giymiş, kulağına iri altın küpeler takmıştı. «Ah, canlarım!» Önce Emily'i kucakladı. Kadın, Irene'in parfüm kokusundan boğuluyordu neredeyse, «Neden geciktiniz? Ama sen hiç bir yere saatinde gitmezsin, değil mi, Emmy'ciğim?»

Emily sakın sakın gülümsedi. «Evet. Vaktiyle öyleydim. Ama artık düzeldim.»

«Bunu duydum... Haydi girin. Noel şenliğine siz de katılın. Kızların çoğu geldi. Erkeklerimiz cepheleyen toplanıp dertleşmemizin iyi olacağını düşündüm.»

Onları büyük, pembe bir oturma odasına soktu. Şöminede neşeli bir ateş yanıyordu. Emily'nin yıllardan beri tanıdığı kadınlar küçük gruplar halinde ayrılmış konuşuyorlardı.

Saçlarını platin rengi boyamış, porselen diş taktırmış olan Irene başını gururla arkaya atarak bağırdı. «Kızlar, Emily Mas-

sengale ve Tommy Damon.»

Emily gözlerine inanamadı adeta. Oda Avrupa'nın dört bir tarafından getirilmiş, şahane antika eşyalarla döşenmişti. Emily, Tommy'e bakmamaya çalıştı. «Ah... Ne hoş burası...»

«Ah, sen daha önce buraya hiç gelmemiştin değil mi, hayatım? Bart'ın maiyetinde çok bilgili bir adamcağız var. Yale'de sanat tarihi profesörüyümüş...»

Tommy'nin gözleri acaip bir şekilde parlamaya başlamıştı. «Ne de çok eşya var? Dünyanın ruhu burada toplanmış.»

Emily ihtar eder gibi Tommy'e baktı. Ama kadının yüzünde sadece memnun bir ifade vardı. Emily rahatladı. Gülümseyerek odadakilere selâm verdi. Hepsi de iyi insanlardı onların. Yıllarca didinip durmuşlardı. Şimdi de kocaları ve oğulları savaştaydı. Artık dul olan Mae Lee Cleghorne, kocasının sağ olup olmadığını hâlâ bilmeyen Jean Mayberry de oradaydı.

Emily, 'Neyse ki Marge Krisler burada değil,' diye düşündü. 'Onu görmeye dayanamazdım. Özellikle Irene'in kocası Bart'ın dördüncü yıldızını kutlamak ve yağmadan ele geçirdiği şeyleri bize göstermek için düzenlediği bu şahane toplantıda. Üstelik Ben öldüğü ve Sam yaralandığı sırada Courtney de onların komutanıydı...'

Odanın kapısından bazı sesler geldi. Emily döndü. Marge Krisler orada biraz da çekingen bir tavırla durmuş, Mae Lee'yle konuşuyordu.

Emily, «Ah, Tanrım...» dedi kendi kendine.

Irene, «Ah, Marge, hayatım!» diye bağırdı. «Ben senin Wisconsin'e, annenin yanına gittiğini sanıyordum.»

Marge başını salladı. «Yola çıktım ama sonra geri döndüm...» Yüzü şişmiş, pençe pençe kızarmıştı. O heyecan dolu iri gözlerinde şimdi yenilgi ve korku vardı. «Gidemedim... Burada olmak istedim...» Gözleri yaşararak ellerini açtı. «Artık sizden başka kimsem yok...»

Öbürleri çabucak onun çevresini sardılar. Biri Marge'a içki getirdi. Asker karısıydı o da. En son o, büyük bir kayba uğra-

mıştı. Şimdi herkes Marge'ı oyalamak için ona bir şeyler anlatıyordu.

İrene ise konuklardan birini yakalamış ve yine övünmeye başlamıştı. «Ve Bart kadına, 'Belki Kont de Cremoire burada ata binerdi,' demişti. 'Ama artık binmiyor. Şimdi burada ben varım.' Kadın hemen susmuş. Atlar şahaneymiş. Bart her fırsatta atla dolaştığını yazıyor.»

«Ah, sus!»

İrene hayretle Marge'a döndü. Kadının yanaklarından göz yaşları akıyordu. «Buradakilerin bütün bunlara önem verdiğini mi sanıyorsun? Övünmeyi bırak.»

İrene'in gözleri öfkeyle irileşti. Sonra Marge'ı aşağı görmüş gibi güldü kadın. «Hayatım, belki artık evine gitmen iyi olur. O içki sana dokundu sanırım.»

Tommy Damon hiddetle bağırdı. «Belki dokunmuştur! Ona dokunmayacak da kime dokunacak? İnsan bu eşyaları görünce sarhoş oluncaya kadar içmeyi istiyor zaten...»

İrene irkildi. «Ne demek istiyorsun?»

«Anlamadın mı? Bu iğrenç korsan mağarasını kastediyorum! Avrupa'dan çalınmış hazinelerin arasında oturmak hoşuna gidiyor mu, hayatım?»

«Dinle, Tommy...»

«Bir de eski günlerden söz ederek bizi buraya topladın! Kimi kandırdığını sanıyorsun?»

Emily onun koluna dokundu. «Yeter, Tommy...»

«Yeter ya!... Beni eleştirmek size mi düştü?» İrene yıllarca ayaklarını kaydırduğu, önemsemediği kadınların öfkeli yüzlerine baktı. Sonra gözlerini Tommy'e dikti. En çok ondan nefret etmişti. Çünkü Tommy ondan daha güzel ve hoştu. Karşısında hiç bir zaman boyun eğmemişti. Ve Sam hiç bir zaman seksi İrene'e yan gözle bile bakmamıştı. «Kendinizi ne sanıyorsunuz siz?»

Tommy, «Dürüst bir insan...» diye başladı.

İrene bağırdı. «Dürüstlükten söz eden sen misin?»

«... herkes türlü fedakârlık yaparken...»

Irene tiz bir kahkaha attı. «Fedakârlık, ha? Bana bu kentte bir tek şeyden yoksun olan birini gösterebilir misin?»

«Herhalde bu sen değilsin... Zavallı Ben bu odayı görseydi mutlaka pek sevinirdi. Hayatını, Washington'daki bir kadın yağma edilmiş eşyalarla doldurulması için verdiğini...»

Emily sert sert, «Tommy,» dedi. Marge kendini büsbütün bırakmış hüngür hüngür ağlıyordu.

Irene bağırdı. «Ben!» İri mavi gözleri kinle parlıyordu. «Evet... Ben! Onun hakkında bir şey öğrenmek ister miydiniz, kızlar?»

Tommy soğuk ve haşın bir sesle, «Bana Ben hakkında ilgimi çekecek bir şey söyleyemezsin,» dedi. «Buradakilerin ilgisini çekecek bir açıklama yapabileceğini de sanmıyorum.»

Irene tiz bir sesle haykırdı. «Öyle mi? Ya? Size Ben'in pisi pisine öldüğünü söylersem, ne dersiniz, kızlar? Ya da Sam'in boşu boşuna yaralandığını! Ah, evet Emmy, Marge'ı teselliye çalış. Çünkü Ben'in ölümüne, Sam'in yaralanmasına kocan neden oldu! Evet, Court! Eh, şimdi buna ne diyeceksin?»

Emily'nin bütün vücudu sarsıldı. Kadın, 'Doğru bu.' diye düşündü. 'Varlığımın her zerresiyle inanıyorum buna. Bu suçlama doğru.' Bir şeyler söylemek istedi ama sesi çıkmıyordu.

Tommy inledi. «Yalan söylüyorsun!»

«Öyle mi? O halde hemen gidip Don Grayson'a sor. Mary Parrier ona Leyte'den mektup yazmış. Japonların saldırısına uğradıkları sırada Court'dan yardımcı güçleri yollamasını istemişler. Ama Court günlerce yedekleri yollamamış. Bizimkilerin mezbahadaki koyunlar gibi boğazlanmalarına göz yummuş. Bir de fedakârlıktan söz ediyorsun!»

Tommy atıldı ve Irene'in yüzüne şiddetli bir tokat indirdi. Kadın ondan çok iri yarıydı ama bu vuruşun gücü karşısında geriledi. Hızla bir masaya çarparak elini yüzüne götürdü.

Marge ellerini yüzüne kapamış deli gibi hıçkırıyordu. Emi-

ly kolunu onun omuzuna attı. «Sen bu sözlere aldıрма hayatım...» Yalnız Marge'ı teselliye çalışmıyor, kendi korkularını da yenmeye çabalıyordu.

Irene, «Bu toplantı da böyle sona erer,» dedi. «Zaten benimki de pek parlak bir fikir değildi.» Dönerək çabucak odalarından birine girdi.

Dışarıda hava soğuk ve ıslaktı. Kar yağıyordu. Emily'le Tommy, ağlayarak başını sallayan Marge'ın iki yanında yürüyorlardı.

«Ben'i bir kere daha görmüş olsaydım... Bir kerecik... Onu 1942'nin yazından beri görmedim...»

Emily, «Biliyorum, hayatım,» dedi. Bir taraftan da, 'Courtney böyle bir şey yapmış olamaz,' diye düşünüyordu. 'Aslında korkunç, zalimce şeyler yapabilecek tiynettedir. Ama o bile böyle bir felâkete göz yumamaz...'

«Savaştan savaşa gitti, Ben... Arka arkaya... Bu savaşlar hiç sona ermedi. Haksızlık bu...»

Emily kendi kendine, «Hayat çok zalim,» dedi.

Marge birdenbire bağırdı. «Bu doğru olamaz! Irene o sözleri nasıl söyleyebildi? Nasıl söyleyebildi?»

Tommy, haşın bir sesle, «Adi köpeğin biri o,» diye homurdandı.

Marge yalvardı. «Ama sözleri doğru değildi sanırım. Öyle değil mi, Tommy? Doğru olamaz...»

Tommy bağırdı. «Tabii olamaz! Irene boş kafalı ve kinci. Aklına ilk gelen şeyi söyleyiverdi.» Marge'ın başının üzerinden Emily'e bir göz attı.

Emily ne olursa olsun bu kuşkunun aralarına bir gölge gibi düşeceğini anladı. Artık hiç bir şey eskisi gibi olmayacaktı. Kadın cesaretle gülümsemeye çalıştı. Ama Tommy'nin bakışları ifadesiz, hattâ soğuktu. Emily gerçek bir korkuyla tekrar, 'Court böyle bir şey yapmış olamaz,' diye düşündü. 'Olamaz...

Bu yeryüzünde hiç kimse böyle bir şey yapamaz... Ama eğer...'

Soğuk, ıslak gecede yollarına devam ettiler. Marge aralarında sessizce, mutsuzca hıçkırıyordu.

*
**

14

Basın toplantısı eski Palamangao Sultanı'nın büyük sarayının kabul salonunda yapıldı.

General Massengale, yeni kolalanmış haki üniformasıyla, ayakta durmuş son muhabirlerin de yerlerine oturmalarını bekliyordu. Halkla ilişkiler subayı Albay Sickles General Bannerman'la öteki kurmayların yanında oturuyordu. Neşeli bir hava vardı salonda.

Platformun aşağısında muhabirler ve fotoğrafçılarla duran David Shifkin, 'Sanki liselilerin mezuniyet günü bu,' diye düşündü. Donny'nin nişanlısı Marion'un babasıydı o. Sam Damon'un oğlu Donny'nin.

Randall ona yaklaşarak, «Merhaba, Shif,» dedi. Muhabirlerin çoğu gibi o da temiz, haki bir elbise giymişti. Shifkin'in kirli, ter lekeleri içindeki kılığına bakarak tek kaşını kaldırdı ve güldü. «Pek berbat haldesin.»

Shifkin, «Bütün eşyalarımı kaybettim,» diye cevap verdi. Yüzü ifadesizdi.

Çavuş Hartje seslendi. «Sigara içmeyin, lütfen. General'in emirleri.»

Massengale konuşmaya başlamıştı.

Shifkin gözlerini oğuşturdu. 'Evet, sıra şimdi ödüllere geldi,' diye düşünüyordu.

«..Ve General Bannerman yıldırım hızıyla Reina Blanca'ya girerek General Murasse'yi gafil avladı...»

Shifkin çevresine baktı çabucak. Muhabirlerden çoğu harıl harıl not alıyordu.

Massengale, «Kampanya kararlaştırılan tarihten on altı gün önce sona erdi,» diye açıkladı. «Son sayımlara göre düşman 43 461 ölü verdi. Öyle değil mi, Sherwin?»

Albat Fowler irkildi. «Evet, efendim.»

Massengale, «Söyleyeceklerim bu kadar,» dedi. «Şimdi size General Ryetower'ın bu toplantıdan önce bana verdiği bir tel-grafı okuyacağım. 'Palamangao kampanyasının başarıyla sona ermesi dolayısıyla sizi, subaylarınızı ve erlerinizi kutlarım. Bu bütün komutanlar için bir ilham kaynağı olacak.' İmza: Douglas MacArthur.»

Bazı gazeteciler alkışladılar. Massengale başını sallayarak ekledi. «Çocuklar adına teşekkür ederim. Şimdi... soru sormak isteyen var mı?»

Randall seslendi. «Kente törenle girmeyi nasıl buldunuz, general?»

Massengale gülümsedi. Fakat pencereden gözüken bahçe-ye ve uzaklardaki denize bakarken gözlerinde ciddi bir ifade vardı. «O an beni çok heyecanlandırdı. Bazılarının da bildiği gibi bütün halk dışarı fırlamıştı. O acı günlerden sonra mutlulukları insanın içine dokunacak gibiydi. Üzerimize çiçekler attılar. Açıkçası o ağır bombalardan çok farklıydı bu çiçekler.»

Gülüşmelere bu sefer subaylar da katıldı.

Shifkin ise Damon'u düşünüyordu. (General'le o çıkarma harekâtı için gemiye binmeden kısa bir süre önce, birkaç dakika konuşmuştu.

«General, Ben David Shifkin'im. Elli Beşinci Tümen'e bağlı olan savaş muhabirlerinden biri...»

«Nasılsınız?» Basın Subayının onları birkaç hafta önce tanıştırmış olmasına karşın, resmî bir tavırla el sıkışmışlardı. Damon gülümsemişti ama Shifkin onun kendisini dikkatle incelediğinin farkındaydı.

Gazateci bir an durmuş sonra da eklemişti. «Ben Marion'un babasıym...»

General'in gözleri hafifçe irileşmişti. «Ah, evet... Sizin o olup olmadığınızı düşünüyordum ben de. Donny bir mektubunda sizin muhabir olduğunuzdan söz etmişti.»

«General... oğlunuzun ölümünün beni ne kadar üzdüğünü söylemek istiyordum. Sizin için korkunç bir kayıp bu...»

«Teşekkür ederim.» Damon'un sesi nazikti ama yüzü ifade-sizleşmişti. «Evet. Gerçekten öyle... Marion da çok sarsıldı sanırım. Ona mektup yazdım.»

Shifkin'in kalbi sızlamıştı. Damon'la karakterleri birbirine zıttı. Ama bir kayıp onları birbirilerle bağlamıştı. Damon'un oğlu ölmüştü. Shifkin'in kızı Marion ise ıstırapla kıvranıyordu...)

Shifkin başını kaldırarak Massengale'e baktı. Komutan bir gazetecinin övgü dolu sözlerini dinliyordu.

Birdenbire, «General,» dedi. Sesinin yüksekliği kendisini de şaşırttı. «General Damon nasıl? Bu konuda bize bilgi verebilir misiniz?»

«Çok iyi, Mr. Shifkin. Başyaverim biraz önce onu ziyarete gitti.» Massengale öbür gazetecilere baktı. «Gece Kâtibi için endişelenmediğinizi umarım. Bildiğiniz gibi o şahane bir savaş atıdır.» Savaşlara girip çıkmış eski ve sert bir asker tavrıyla güldü. «O da şimdi bizimle olabilirdi. Ama bir süre dinlenmeyi tercih etti.»

Hafif kahkahalar Shifkin'in birdenbire öfkelenmesine neden oldu. «Anladığıma göre General Damon, General Krisler'in öldürülmesinden sonra kıyıyı korumak için vaziyet almış.»

Massengale'in kaşları çatılıverdi. «Durum o kadar ciddi değildi sanırım. Belki siz Gece Kâtibinin Moapora ve Wokai'de neler yaptığını pek iyi bilmiyorsunuz. O daima ihtiyatsızca ön hatlara giderdi. Beni çok endişelendirirdi bu. Ama General Damon gibi başına buyruk, saldırgan bir komutanı fazla baskı altında tutamazsınız. Onun varlığının çocuklara en çetin anlarda şevk verdiğinden eminim.»

Shifkin yumruklarını sıktı. «General Bannerman'ın tümeni Elli Beş'i destekleseydi, herhalde Semender'ler o kadar kayıp vermezlerdi. Öyle değil mi?»

Odada bazı mırıltılar duyuldu. Shifkin öbür gazetecilerin kendisine merakla baktıklarının farkındaydı. Massengale o sarı gözleriyle gazeteciye süzüyordu.

«Kırk Dokuzuncu Tümen'den bir grup Elli Beş'i desteklemeleri için kıyıya gönderildiler, Mr. Shifkin.»

«Ama Dalomo'dan. Ve tabii çok geç kaldılar.»

Massengale'in yüzü sertleşti. «Korkarım size yanlış bilgi vermişler.»

«Japonlar geri çekilmeye başladıkları sırada ben bilgi yolundaydım, general.»

Massengale kaşlarını kaldırdı. «Ne söylememi istiyorsunuz? Her kampanyada bazı tehlikeler göze alınır. Harekâtın başarılı olması için yedek güçlerin hızla ilerleyecek durumda bulunmaları gerekiyordu. Bu yüzden Reina Blanca'ya girme fırsatı çıkınca...»

«Fakat Kırk Dokuzuncu Tümen Mavi Kıyı'da asıl General Damon'un yedek gücü değil miydi?»

Kısa bir sessizlik oldu. Shifkin yutkundu. Massengale'in öfkeli olduğu belliydi. Alnındaki bir damar iyice kabarmıştı.

«Size yanlış bilgi verilmiş, Mr. Shifkin.» Massengale bir an durdu. «Çok çetin bir savaş oldu bu. Ve insan böyle savaşlarda çok kayıp verir. Bu konuda söyleyeceğim bu kadar.» Öteki dinleyicilere baktı ve ince, beyaz yüzünde tekrar memnun bir ifade belirdi. «Amerikan ordusu büyük bir zafer kazandı. Minnet duyalım ve bundan sonraki sınavlara hazırlanalım. İyi günler, baylar.»

Bazı kimseler bu sözleri alkışladılar. Massengale gülerek selâm verdi. Sonra da yan kapıya gitti. Oradan Saray'daki özel dairesine çıkacaktı.

Biri Shifkin'in kolunu tuttu. Adam döndü. Fotomuhabiri Meade'di bu. «Nen var senin, Dave?»

Shifkin bir an onu süzdü. «Hiç bir şeyim yok. Sadece gevezelik ediyordum.» Sonra soğuk bir öfkeyle bağırdı. «Buraya bak, Charles. Sen de durumu...»

Meade somurttu. «Pekâlâ, pekâlâ. Ne yapacaksın? Yeldeğirmenleriyle mi savaşacaksın?»

Randall da söze karıştı. «Boş ver, Dave. Massengale bu bölgenin en önemli adamı artık. MacArthur kimseye durup dururken kutlama telgrafları çekmez. Ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi?»

«Evet, anlıyorum.»

«Neden tutup Damon'dan söz ettin?»

«Çünkü haksızlığa uğradı da ondan!»

«Aman, Dave, bana Damon'dan söz etme! Onun Wokai'de neler yaptığını gördüm. Sen de orada olsaydın miden bulanırdı. Kan dökmeye meraklı, taş kalpli bir köpek o.»

«Hiç de değil.»

«Pekâlâ öyle! Öbürleri gibi o da deli. Haydi, gel gidelim.»

Shifkin, «Siz Meade'le gidin,» dedi. «Ben bir saat sonra size katılırım. Hastanede bir işim var.»

Meade ihtar etti. «Başını belâyaya sokma! Pasifikteyiz ve burada Massengale'in dediği olur.»

«Anlamaya başlıyorum...»

Randall alayla güldü. «Yarın Massengale'e giderek özür dile. Savaşın sinirlerini bozduğunu söyle. Ya da Dang humması yüzünden deliye döndüğünü ve ne dediğini bilmediğini...»

«Şahane bir fikir bu.» Shifkin kendisine şaşkın şaşkın bakan iki gazeteciyi süzdü. «Belki ben de gerçekten Dang'a tutuldum.»

*
**

Dr. Terwilliger iltihap sızan, kabuk tutmuş yaraya baktı. «Sen sağlam bir adamsın, Damon. Ama Tanrının cezası bir ahmaksın aynı zamanda.» Küçük bir neştere benzeyen bir mili aldı. «Üç yara. Bu Japon, ya olağanüstü bir nişancıydı, ya da se-

ni cehenneme yollamaya karar verdiği zaman sana çok yakındı.»

Burnundan soluyan Damon bir şey söylemedi.

Terwilliger konuşmasını sürdürdü. «Ama bu bir el bombasının parçası. Chicago'daki gök delenlerden birinin demir putrelinden bir parça. Putrel yıllar yılı Indiana'da bir yerde pas tutmuş... Ama küçük sarı tehlikeler bununla ne yapacaklarını biliyorlarmış.» Mili hemşireye verdi.

Doktor başka bir mil seçerken Damon gözlerini açarak derin bir soluk aldı.

Terwilliger, «Tabii,» dedi. «İyileşmen zaman alacak. Kürek kemiğini etkilemiş. Trapezium parça parça. Bütün bunların hepsini birbirine beş dakika içerisinde yapıştırmamı bekleyemezsin. Sen on dokuz yaşında bir delikanlı da değilsin.»

Damon, «Herhalde,» diye cevap verdi. Elinde mille tekrar göğsüne uzanan doktora bakıyordu.

«Tabii ya! Neden böyle çılgınca davranıyorsun? Bu tehlikeli oyuna daha ne kadar devam edeceksin? Çok şanslısın. Yoksa sende uğur getiren bir tavşan ayağı mı var?»

Damon boğuk bir sesle, «Eski bir Fransız frangı var,» diye açıkladı.

«Flanders'den herhalde! Ah, ne hoş! Kendine başka bir uğur parası bul. Ya da Budist dua tekerlerinden bir tane al. Eğer el bombasının parçası bir santim aşağıya girseydi, şimdi seni böcekler yiyor olacaktı. Böcekler, kahraman çocuk!» Terwilliger albaydı artık. Saçları dökülmüş, yüzü tombullaşmıştı. Bu yüzden şeytaninkini andıran kalkık kaşları daha etkili duruyordu. El bombasının parçalarından birinin girdiği yere bakarak mili usulca soktu. Artık konuşmuyordu.

Doktorun işi bitince Damon başını yastıklara bıraktı.

Derin derin nefes alıyordu. Yüzü ter içinde kalmıştı. Terwilliger'in ona doğru uzattığı kıvrık maden parçasına bir göz attı.

Doktor içini çekti. «Senin evine dönmen gerekiyor, ihtiyar. Artık dayanamazsın. Bunun farkında değil misin? Bir daha se-

fere yaralandığın takdirde seni kesinlikle iyileştirmem. Bedenini yamayacak başka birini bul.»

Terwilliger çıkıp gittikten sonra Damon özel odada kendini çok yalnız hissetti. Ateşi vardı. Can acısı gitgide artıyordu. Sabırla yatarak kâh tavanı seyretti, kâh uykuya daldı. Son otuz gün ve geceyi düşünmemeye çalışıyordu. Ama zaman zaman ölen arkadaşlarının hayalleri gözlerinin önünde belirliyordu. Birçok iyi insan ölüp gitmişti. Bir sürü! Bowcher, Jackson, Rodriguez, Stankulu... Joe Brand, Harry Pritchard! Ray Feltner el bombası yüzünden ağır yaralıydı. Yaşasa bile artık erkek sayılmayacaktı. Tom Spaulding bir bacağını kaybetmişti. Vinnie de Luca iki bacağından yaralanmıştı. Jack McGovern'in ise yüzü ve boynu yanmıştı. Ve Ben...

Bir takım mırıltılar duyuldu. Sonra çevik ayak sesleri. Damon gözlerini açtı. Massengale portatif karyolanın ayak ucunda durmuş dikkatle ona bakıyordu. Yanında hiç kimse yoktu.

Damon, 'Uyuya mı kaldım?' diye düşünerek kaşlarını çattı. Gözlerini kırptırdı.

«E, Samuel? Nasılsın?»

Damon bir an durakladı. «Şikâyetçi değilim... Hoş, şikâyet edebilirim ama Terwilliger'in beni dinleyeceğini sanmıyorum.»

«Evet. Terwilliger ne korkunç bir adam değil mi? Onunla senin hakkında konuştum. Artık şansının sona erdiğini düşünüyor. Bu onda sabit bir fikir halini almış hattâ. Ona, 'Audentes fortuna juvat,' dedim. Çabucak, 'Ben Johnson şansın sadece budalalara güldüğünü yazıyor, General,' diye cevap verdi. Sonra da o şeytanca gülüşüyle yüzüme baktı. Açıkçası burada hepimizin de kültürü iyice arttı. Yakında Lâtince şiirler yazmaya başlayacağız.» Portatif iskemleyi çevirerek, çevik bir hareketle, ata biner gibi oturdu. «Seni daha önce yoklayacaktım ama bir sürü iş vardı. E, sana nasıl davranıyorlar?»

Damon sağlam eliyle işaret etti. «Gördüğünüz gibi...» Yağatın yanındaki komodine uzanarak oradaki paketten bir sigara aldı. Ben'in gümüş kaplama çakmağıyla yaktı. Çakmağın üzerin-

de alevler arasından dîlini çıkaran bir semender vardı. Komutan bir an çakmağa baktı, sonra da gözlerini kaçırdı. Damon, 'Yalnız geldi,' diye düşündü. 'Manila'dan beri onu ilk defa yalnız görüyorum.'

Sonra kuru bir sesle sordu. «Harekât nasıl gidiyor?»

«Her şey çok kolaylaştı artık, Samuel. Biraz temizlik yapıyoruz. Japonların geri kalan kısmı da ormanda açlıktan ölecek. MacArthur çok memnun.»

«Öyle mi?»

«Onun kutlama mesajını görmedin mi? Bunu bütün birliklere okutturdum. İlân tahtalarına da astırdım.»

«Evet. Gördüm.»

Massengale karyolanın ayak ucuna doğru eğildi. Tekrar doğrulduğu zaman Damon adamın dizlerinin üstünde bir Samurrai kılıcının durduğunu gördü. Kabzasında laller ve zümrütler ışıldıyordu. Massengale, «Ne vahşi bir silâh değil mi?» dedi. «General Murasse'nin bu. Kılıcı senin almanı istiyorum. Bunun senin olduğu belli bir şey.»

Damon, «Hayır,» dedi. «O sizin, General...» Nebraskalı birdenbire Watuba'daki saldırıyı, Jackson'un elinde kılıçla karanlıkta gelişini hatırladı. «Ah, o köpekleri kıstırdık... Bu kadar ay sonra...» demişti o. Damon birdenbire sordu. «Murasse nerede?»

Massengale usulca güldü. «Bir hendekte güvenle yatıyor. Kafasında yirmi yara var belki... Senin llig'deki yedek hattından ancak elli metre kadar ötede. Kılıcın kınını hiç bir zaman bulamadılar.»

Damon, 'Demek Murasse de öldü,' diye düşündü. 'O sonsuz sabah son ve umutsuz bir saldırıya geçmişti... Ve şimdi kara topraklarda çürüyor... Ben, Bowcher, Joey ve bütün öbür çocuklar gibi...' Massengale'in parmaklarını kılıcın keskin tarafına usulca sürmesini seyrederken korkunç bir öfke kafasında adeta zonklamaya başladı. Bu yüzden elleri de titriyordu.

«Samuel, şahane bir başarı kazandın. Şahane!»

«Başarıyı Tümen kazandı, general.»

«Ah, ama...»

«Evet, Tümen kazandı.» Damon'un sesi öfkeden titriyordu. Bu yüzden Nebraskalı kendi kendisine de kızdı. «Araziyi tanıyorlardı onlar. Çocukların kafasına daima bunu sokmaya çalıştım: 'Araziyi tanıyın!' Şimdi gerçekten bu bölgeyi biliyorlar. Ama çocukların yarısı bu iğrenç yerden sağ kurtulamayacak...» Birdenbire öne doğru eğildi. Can acısıyla hafifçe homurdandı. Öfke ve umutsuzlukla, «Bunu neden yaptınız?» diye fısıldadı. «Niçin? Gazetelere geçmek için mi? Kente bir Romalı komutan gibi uydurma bir zaferle girmek istemeniz yüzünden mi?»

Massengale'in yüzü bembeyaz kesildi. İnce dudakları her zamankinden daha da kansızdı şimdi. «Samuel, harekâtla ilgili basit bir anlaşmazlık...»

Damon usulca, «Hayır,» diyerek başını salladı. «Hayır. Yakanızı böyle kurtaramazsınız, general. Kendinizi temize çıkaramazsınız. Telsiz mesajlarınız dosyada. Ayrıca size yolladığımız haberlerin kopyalarını da sakladık. Ve birkaç tanık da sağ kaldı. Ne fena değil mi? Benim de ölmem daha iyi olurdu. Tümenin çoğu öldü. Ben de onların aralarında olmalıydım? Öyle değil mi, general? O zaman her şey sizin istediğiniz gibi olurdu. Ne bir problem, ne bir soru...»

«Sert sözler bunlar, Samuel.»

«Öyle mi? Özür dilerim. Bunlar, şu anda aklıma gelen en yumuşak sözler. Düşünebildiğim en yumuşak, en tatlı sözler. Bana inanın.»

Massengale tırnaklarına bir göz attı. «Bu kahramanca kampanyayı acı sözlerle sona erdirmeyeceğimizi umarım...»

Damon bağırdı. «O kelimeyi kullanmayın!»

«Hangi kelimeyi.»

«Kahramanca sözünü. O kelimeyi burada kullanmayın. Midemi bulandırıyor. Kusabilirim. Sizin bu kelimeyi kullanmaya hakkınız yok. Buna benzer başka birkaç sözü de.»

«Samuel, bu sözlerinde ciddi olmadığını biliyorum.»

«Öyle mi? Ciddi olup olmadığını daha sonra anlayacaksınız.»

Kısa bir sessizlik oldu.

Komutanın gözleri irileşmiş, alnındaki mor bir damar atmaya başlamıştı. «Samuel, otuz yıllık meslek hayatını mahvedecek değilsin herhalde?»

Damon gülmeye çalıştı ama bunu başaramadı. Yaraları alev alev yanıyordu sanki. «Massengale, bundan sonra bir askerin bile pençenize düşmemesi için şu elimi...» Sağlam olan kolunu kaldırdı. «... kaynar yağa sokarım... Ama meslek hayatımı mahvetmeyeceğim. Hayır!»

«Bundan emin misin, Samuel? İstedığinin bu olduğuna kesinlikle karar verdin mi?» Massengale'in kehribar rengi gözleri irileşmişti. Bebekleri belirsiz bir hal almıştı. Adamın gözleri daha uçuk renk duruyordu şimdi. «Sen kurallar gerektirince plânlarını değiştirmedin mi? Hattâ Moapora'da emirlere bile karşı geldin...»

«Ama arada bir fark var. Ben bunu çocukların hayatını kurtarmak için yaptım. O arada kendi hayatımı da tehlikeye attım...»

«Ah, ama hepsi bu kadarla kalmadı sanırım. Öyle değil mi?» Massengale'in ince dudaklarında hoşgörü dolu bir gülümseme uçtu. «Başına buyruk hareket etmek sana anlatılması imkânsız bir zevk veriyordu. Seyircilerini şaşırtıyordun. Gelecek denilen düz kayadan şahane bir zafer anıtı yontuyordun.»

Damon'un kalbine gaz kadar yoğun bir öfke doldu. Nebraskalı eliyle örtüyü sıkıca kavradı. «Siz bir canavarsınız.» Gözleri hiddetinden yaşarmıştı. «İğrenç, soğukkanlı, pis bir canavar! Altın merdivende bir basamak daha yükselebilmek için annenizi bile pişirtip yersiniz.»

«Sen kendinde değilsin, Samuel.»

«Doğru. Değilim. Tabii ki değilim. Eğer adamakıllı bir erkek

olsaydım, şimdi bu yataktan kalkar, dişlerinizi dökerdim. Yalan söylemeye çok alışık olan o pis ağzınızdaki dişleri!»

Massengale ayağa kalkarak, yatağın ayak ucunda bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. Kılıcı gövdesinin yanına sıkıca dayamıştı. «Durumu benim için güçleştiriyorsun, Samuel. Çok güçleştiriyorsun.»

«Buna sevindim.»

«O çetin günler sona erdi. Bir temizleme hareketinin doğuracağı sıkıntılardan kaçınmak istiyorum. Ben şikâyetlerin başkalarına açıklanmasından hoşlanmam. Özellikle bunlar aileyle ilgiliyse.»

«Hangi aile?»

Massengale büyük bir hayretle döndü. «Subayların oluşturduğu aile. Sen benim neden söz ettiğimi sanıyorsun? Sen de bu subay ailesinin bir üyesisin, Samuel. Onurlu bir üyesi. Bu konuda iyi bir asker gibi davranacağını umuyordum.» Tekrar dolaşmaya başladı. «Uzun bir süreden beri buradasın. Yirmi sekiz aydan beri sanırım. Yani aileden ve yuvandan çok ayrı kaldın. Böyle zamanlarda bir askerin yoldan çıkmamasını sağlayan bağlar gevsemeye başlar. Daima baskı altında bulunan bir insana yalnızlığın nasıl bir etki yaptığını bilirim. Çoğumuz da biliriz bunu. Anlayışla karşılanacak bir durumdur. Ama Washington'dakiler bunu anlamazlar. Ve tabii sevgili, aptal, namus kumkuması Amerikan halkı da öyle...»

Damon soludu. «Seni aşağılık köpek! Bu olayı da açıklayacaksın demek?» Massengale'in yüzü gayet ifadesizdi. Nebraskalı, «Evet,» dedi. «Bunu yapacaksın. Kızı Amerika'ya geri yolaman yetmedi. Joyce'un hayatını da benimkiyle birlikte mahvedeceksin. Courtney Massengale'in şahane mesleğini tehdit edecek her şeyi çiğneyip geçmeye hazırsın.» Yumruklarını sıkı. Sesinin titremesine engel olmaya çalışıyordu. «Pekâlâ, patlamaya hazır ol, beyim. O ilişkiyi ister açıkla, ister açıklama. Gerileyecek, plânladıklarımın vazgeçecek değilim.»

«Anlıyorum.» Komutan dudaklarını büzerek dolaşmasını

sürdü. «Yazık... Durumu kavramanı sağlayabilseydim... Ortada daha büyük gerçekler var.»

«Daha büyük gerçekler...»

«Evet. Daha yapmamız gereken çok şey olduğunu unutmalısın. Bu öyle uzun, upuzun bir yol ki. Uzun ve çetin.»

«Aman, anlat.» Damon artık Massengale'le sizli bizli konuşmaktan vazgeçmişti.

«İyi düşün, Samuel. Tümen'in sana ihtiyacı var.»

Damon usulca bağırdı. «Hangi Tümen'in?» Neredeyse hüngür hüngür ağlayacaktı. Kendisini bırakıverme korkusu Damon'u sarstı. Ne gurur kırıcı bir şey olurdu bu. 'Sağlığım yerinde olsaydı' diye düşündü. Sonra da, «Hangi tümen bu?» dedi. «Onların hepsi de Fanegayen, Umatoc ve Ilig'de kaldı. Yolda... İki metre gübrenin altında! Onları oraya sen soktun!... Sana bir tavsiyede bulunacağım, Massengale. Kısa bir tavsiyede. Karanlık bastıktan sonra yalnız başına ortalarda dolaşma.» Öfke-den bitkinleşmişti. «Onlar durumu biliyorlar, beyim. Ah, evet. Sakın başka türlü düşünmek hatasına düşme. Onlar her şeyi biliyorlar.»

Massengale şirin şirin gülümsedi. «Aslına bakarsan benim hakkımda düşündükleri bana vız geliyor. Benden korksunlar bu yeter. Savaşın dişli çarklarını döndüren güç de bu korkudur.»

Damon umutsuzluğun iliklerine kadar işlediğini hissetti. «Zavallı köpek... Senin dünyadan haberin yok. Hiç bir şey bilmiyorsun sen! Hiç bir şey!» Sözlerine devam edecekti, sonra birdenbire sustu. Artık söylenecek başka bir şey yoktu. Massengale'in günahı, dünyada iyilik, soyluluk ve aşkın varolduğuna inanmasıydı. Bundan daha büyük bir günah da olamazdı!

Massengale sakın sakın, «Tabii buna üzülürüm,» diyordu. «Çünkü ben Elli Beşinci Tümen'dekilere karşı hayranlıktan başka bir şey duymuyorum. Aslında bu gün sana uğramamın en önemli nedenlerinden biri de buydu. Tümen'i, Başkanlık Madalyası'na aday göstermeyi düşünüyorum. Bu şartlar altında madalyayı bize vereceklerinden de eminim.»

Damon üzüntüyle gülerek başını eğdi. 'Tabii,' diye düşünüyordu. 'Massengale bana verilecek bir nişanla beni kandıramayacağını biliyordu. Onun için Tümen'i öne sürdü. Tabii şarta bağlı bu. Böyle böyle yapmazsan, şöyle şöyle olmaz...'

Damon sağlam eline baktı. 'Eh, neden çocuklara şeref maddesi verilmesin? Onlar kadar kim hak etti bunu?... Yani geri kalan çocuklar buna lâıyk... Yine de Elli Beşinci Tümen'i onlar oluşturuyorlar... Korkusuz Semenderler. Eksiklikler amansızca tamamlanacak... Eğitim başlayacak... Sonra yeniden harekâta geçilecek. Beni komutanlıktan atarlarsa o çocukları kim korur? Massengale yine acımasızca davranacak. Onları en tehlikeli yerlere sürecek. Çocuklar için kim savaşacak? Dick sadece boyun eğecek... Beaupre ise öfkelenecek ve üç yıldızlı bir amiralle otuz muhabirin önünde Massengale'i yumruklayacak...'

'Evet... Ordunun iyiliği için... Hardee'de de Townsend'in karşısında da aynı şeyi yaptım. Geriledim... Ordunun iyiliği için... Yoksa ben pısrık bir insan halini mi almaya başladım... Küstah entrikacılar için mükemmel bir silâh olan o mızmız adamlara mı benzedim? Daima nefret ettiğim ve aşağı gördüğüm o adamlara? Ben Krisler... Ben, Massengale'e ağızına geleni söylerdi... Hattâ onu, tek koluyla, pestili çıkıncaya dek dövmüştü bile... Ya kayınpederim?... George Caldwell ne yapardı?' Bunu bilmiyordu Damon. Hasta ve bitkindi. İstirapların altında ezilmişti. Artık yorgunluktan öte bir haldeydi. Onun için de bu sorunun cevabını verecek durumda değildi.

Damon başını kaldırdı. Massengale hâlâ ifadesiz bir suratla onu süzüyordu. Elmacık kemikleri çıkık yüzü düzgün, sarı gözleri de amansızdı. Bekliyordu. Nebraskalı üzüntüyle, 'Bir yaralıyla sağlam bir insan arasında uçurumlar var...' dedi kendi kendine. 'Tanrım... Hayatım boyunca bu adamla uygunsuz şartlar altında mı karşılaşacağım hep? Güçlerimiz hiç bir zaman eşit olmayacak mı?' Massengale'in arkasında tiril tiril bir üniforma vardı. Yakasındaki üç yıldız ışıldıyordu. Bez kasketinin vizyerini MacArthur gibi buruşturmuştu. Kendinden çok emindi.

Hızla Kurmay Başkanlığı'na doğru yükseldiğine inanıyordu. Mac-Arthur onu 'Seçkin Hizmet' madalyasına aday gösterdiği için gelecek hafta resmi Life dergisinin kapağına basılacaktı. Sonra da Colliers onun hayat hikâyesini yazacaktı. David Shifkin iki gün önce müthiş bir öfkeyle gelerek Damon'a bunları açıklamıştı. Başka şeyleri de...

Ayrıca Massengale onunla savaşıyordu da. Damon bunu biliyordu. Kendini korumak için elinden gelen her şeyi yapacaktı. Damon görevinden alınmasını ve Massengale'in Savaş Divanı'na verilmesini istediği takdirde adam kötü yollara başvuracaktı. Güvendiği komutanına verdiği sözü tutmayan, sonra da gazetecilere yalan söyleyen bir insandan her şey beklenirdi. Washington'da onu destekleyen güçlü politikacılar da vardı...

Gözlerini Massengale'e diken Damon belli belirsizce başını salladı. «Semenderler için bir şeref nişanı alacağınızı umarım, general. Onlar buna lâıyklar. Hattâ daha fazlasına.»

Komutan hafifçe gülümsedi. «Gerçekten öyle, Samuel. Gerçekten öyle. Washington'dakilerin Karargâhın güçlü önerisini kabul edeceklerinden eminim.»

Damon başını salladı. «Şimdi izninizle biraz uyumak istiyorum, efendim.»

«Tabii, Samuel... Artık o olayı unutacağız, değil mi?»

Nebraskalı Massengale'e sert sert baktı. «Bunu ben de isterim, general. Tümene madalya verilirse herhalde unutabilirim de...»

Massengale bir şey söyleyecekti, kendisini tuttu. «Pekâlâ. Bu olaya kapanmış gözüyle bakıyoruz...» Kapıda duraklayarak Murasse'nin kılıcını uzattı. Kabzasındaki mücevherleri ıslık ıslıldı. «Bunu istemediğinden emin misin?»

«Çok eminim, general. Söylediğiniz gibi barbarca bir silâh bu. Kılıcın sizde kalmasını istiyorum.»

«Nasıl istersen.» Massengale döndü. «İyi akşamlar...»

«İyi akşamlar, efendim...»

Damon gözlerini kapadı ama uyuyamadı. Massengale gittik-

ten çok uzun bir süre sonra bile hâlâ pencereden dalları titreşen akasya ağaçlarına bakıyordu.

*
**

15

Bill Bowdoin, «Ah, şans...» dedi. «Bunun bir şans meselesi olduğunu düşünüyorsan...»

«Tabii öyle düşünüyorum!» Tommy Damon güldü. «Başka ne olabilir ki?»

Dışarıda şiddetli bir rüzgâr esiyor, sert dalgalar kıyıya çarpıyordu. Martılar dönerek uçuşuyor, sonra tiz sesler çıkarak köpüklü yeşilimsi denize doğru dalıyorlardı. İçerisiyse sıcaktı. Sıcak ve tenha. Salonun dibindeki şöminede kütükler çıtırdayarak yanıyordu. Tommy Damon'la Bill Bowdoin geniş pencerelerden birinin önünde oturuyorlardı.

Kadın takıldı adama. «Sen sadece şüpheli ve zenginsin.»

«Tabii... Daha da zengin olacağım.»

«Ama ben şüpheli değilim... Her şeye inanıyorum ben...» Tommy neşeyle güldü.

Bill, «Sen aslında nesin biliyor musun?» dedi. «Sen duygulu bir korsansın.»

«Korsanlar duygulu değillerdir.»

«Onlar da herkes kadar duygulu sayılırlar.» Adam grimsi mavi, zeki bakışlı gözleriyle Tommy'i süzdü. «Amerikan kadınları bütün o zırhlarına, iddialarına rağmen çok uysaldırlar. Yumuşakbaşlı ve uysal. İşte onun için sen eşsiz bir kadınsın. Bunu biliyor muydun? Sen tehlikeleri göze alıyorsun.»

Tommy gözlerini dalgalara dikti. «Şansıma düşen şeylerle yetinmeye çalıştım.»

«Sen bundan daha iyisini de yaptın. Ortaçağdan kalma bir atmosferde yetiştirildiyse suç sen de mi?»

«Herkes bazı kurallara göre yaşamak zorundadır...»

«Tabii. Ama bu da o kurallara bağlıdır... Aklına estiği gibi konuşmana rağmen sen bir namus kumkumasısın, Tommy. On erkekle ilişki kurmalıydın. Yüz kişiyle. Hepsine de bir şeyler verebilirdin.»

Tommy mırıldandı. «Saçma...»

Ama burada oturarak denizi seyretmek, Bill Bowdoin'ın sakin ve güven dolu sesini dinlemek ne hoştu. New York'luydu Bowdoin. Zengin bir ailenin oğluydu. Olağanüstü bir eğitim görmüştü. Otorite ve güç sahibi bir insandı. Yazları deniz kıyısında geçiriyor, kışları St. Moritz'de kayak yapıyordu. Şahane bir arabası vardı. Şoförü her gün akşam üzeri dört buçukta onu bürosundan alıyordu. Milyoner Bill Bowdoin, Tommy'i o apayrı askerler âleminden alıp çıkarmıştı. Kadın üç ay önce bir toplantıda tanışmıştı adamla. Ve o ana kadar da askerler âleminden dışarıya adımını bile atmamıştı. O âlemin kuralları kesindi. Dünyalar yıkılır, insanın kalbi parça parça olabilirdi. Ama yine de düzgünce giyinir, kendisine itina eder, hislerine hakim olur ve günlük olaylarla da ilgileniyormuş gibi bir tavır takınırdı. Tommy, babasının Huertgen Ormanında yaralandığını öğrendiği zaman da kendisini pek bırakmamıştı. Felâket çığının bir parçasıydı bu da. General Caldwell'i birkaç hafta sonra Amerika'ya geri göndermişlerdi. Adam topallıyordu. İyice yaşlanmıştı ve bitkin bir hali vardı. Hemen yatağına girerek saatlerce uyumuştı.

Bu olay Tommy'e bir süre için Irene Keller'in Noel'de yaptığı o korkunç açıklamayı unutturmuştu. Marge, Wisconsin'e gitmişti. Tommy'le Emily de artık ondan söz etmiyorlardı. Ama bu düşünce Tommy'e hâlâ azap çektiriyordu. 'Bu doğruysa?... Court çerçekten böyle bir şey yaptıysa?...'

Sam ona sadece bir iki, kısa mektup yazmıştı. Semender-

ler çok çetin onlar yaşamışlardı. Onların Başkanlık Şeref Nişanı verilmişti. O da hastanedeydi.

Tommy bir akşam, yatakta oturan babasına yemek verirken ona Irene'in partisinden söz etti. Bu konuda bir şey duyup duymadığını sordu.

Caldwell öfkeyle başını salladı. «Savaşta karışıklık olabilir...»

«Ama bu bir karışıklık değil, baba... iğrenç bir olay bu.»

«Bunun yüzde biri kadar bir şey olmuşsa yine de şaşarım. Bart Keller'in karısı dürüstlikle ün yapmış değildir. Onun başka kusurlarını da sayabilirim. Özellikle evlilik açısından.»

«Ama Irene, bu olayı Don Grayson'un...»

«Kim neyi nereden duymuşsa duymuş, bu beni ilgilendirmiyor. Orduda da her yerde olduğu gibi mesele çıkarmaktan hoşlanan dedikoducular bulunabilir.»

«Sen birine telefon edip işin iç yüzünü öğrenemez misin?»

«Bunun ne yararı olur? Başkan halkın böyle şeyler yüzünden sıkılmalarını istemiyor. Savaşı sürdürmeye çalışıyor o.»

«Ama baba, gerçekten böyle bir şey olduysa...»

«Bunun bir yararı olmaz, Tommy.» Caldwell yorgun mavi gözleriyle kızına hem öfkeyle, hem de yalvarırmış gibi baktı. «Sönmüş külleri karıştırman neye yarar? Dinle, ben zavallı yaşlı bir adamım. Kalbim ıstırap dolu. Üstelik hastayım. Yaşlılar böyle işlere karışmamalıdır. Onlarda gerekli hırs yoktur...» Başka bir şey söylemeye yanaşmadı. Tommy yemek tepsisini aldıktan sonra yastıklara dayanarak General Marbot'nun anılarını İngilizce'ye çevirme işine devam etti.

Tommy o zaman işin iç yüzünü anladı. Ya da anladığını sandı. İtirazlarını bir yana bırakarak babasına bakmaya, onun için yemek yapmaya devam etti. Ayrıca hastanedeki gönüllü hemşirelik görevini de sürdürdü. Birinin, —ordunun, vatanının ya da dünyanın— ondan beklediği şeyleri yapmaya çalışıyordu.

Bill Bowdoin bütün bunları değiştirdi. Tecrübeli ve şüpheci adam, Tommy'nin saflığıyla alay ediyordu. Dünyayı tanıyor-

du o. Ve anlaşılan bu dünya Tommy'nin sandığı gibi bir yer değildi.

Ama kadın buna da aldırımıyordu artık. Bill Bowdoin'ın ortaya çıkmasıyla, hayatının dokusu bile değişmişti. Adam iki kez evlenmiş ve boşanmıştı. Dergilerde resimleri çıkan o pahalı, kendilerine güvenen kadınlarla. Ve şimdi Tommy'i istiyordu. Onu istiyordu. Adamın nazik ilgisi ve o müthiş güveni korkutucu bir şeydi.

«Sen gerçekten savaş bonusu satmak için kent kent dolaştın mı?» Bowdoin yine ona takılmaya başlamıştı.

Tommy gülümsedi. «Hayır. Sadece bir toplantıda konuştum. Bir tek defa. Bir felâket oldu bu. Beni buna Emily Massengale zorladı. Böylece kurmaktan, üzüntüyle bir köşede oturmaktan kurtulacaktım. Ben de çıldırmıştım galiba! Yoksa böyle bir şeye kalkışmazdım.»

«Hâlâ o eski, sıkı kuralların etkisindesin.»

«Şey... Evet, belki...» Tommy, adama baktı. 'O güçlü,' diye düşünüyordu. 'Ve istediğini yapıyor daima. Ama Sam gibi değil. O başka yollardan gidiyor.' Sonra. «Konuşmamı dikkatle yazdım,» diye ekledi. «Pek berbat bir şey çıktı ortaya. Ben edebiyatçı olamam. Güzel mavi gabardin tayyörümü giydim o gün. Em ve önemli kimselerle sahneye çıktım. Yanımızda madalya almış iki çocuk da vardı. Bunlardan biri... Neyse... Bu önemli değil.»

«Bunlardan biri biraz Donny'e benziyordu.»

Tommy, Bill'e bir göz attı. Hem hayranlık, hem de öfke duyuyordu.

Adam, «Buraya bak,» dedi. «Gerçekleri olduğu gibi kabul etmesini öğrenmeye başlamalısın. Bu olayı mistik, renkli bir film haline sokmanın bir yararı olmaz.» Ama sesi müşfikti. Belki de Tommy'nin kendisiyle böyle konuşulmaya ihtiyacı vardı.

Kadın, «Pekâlâ,» diye cevap verdi. «Evet. Biraz Donny'e benziyordu çocuk... Ben şaşkın şaşkın dinleyicilere baktım. 'Burada ne işim var?' diye düşündüm. Önemli kimselerden biri beni

tanıttı. Dinleyiciler nazik nazik beni alkışladılar. Konuşmak istedim ama sesim çıkmadı. Gözlerimi kalabalığa dikmiş bakıyordum. Konuşmamı hazırlamıştım ama kâğıttaki o tatsız tuzsuz, iç sıkıcı sözleri okuyacak halde değildim. O anda sadece Donny'i düşünüyordum. Donny'i ve bu gülünç, umutlu insanların çocuklarını... Başımıza gelecekleri... Savaşın ne uzun, ne ağır ve korkunç bir şey olduğunu... Sonra birdenbire hüngür hüngür ağlamaya başladım.»

«Ve o zaman bir alkıştır koptu!»

«Evet. İşin en kötü yanı da buydu. En feci yanı. Hepsi de ayağa fırlayarak avaz avaz bağırdılar. Bana öpücükler yolladılar. Deste deste savaş bonusu satın aldılar. Sahnede o Tanrı'nın cezası fotoğrafçılarla başka bir sürü insan etrafımı sarmışlardı. Sanki ben ölüm döşeğindeymişim gibi bir tavırla. Ya da çıldırmışım veya babasız bir çocuk dünyaya getirecekmişim gibi... Pek feciydi.»

«Ama istenilen sonucu vermiş bu. Sonra ne oldu?»

«Hiç Emily beni taksiyle eve götürdü. Bana bir bardak içki içirdikten sonra yatırdı.»

Bill, Tommy'nin elini tuttu. «Harikasin. Bunu biliyor muydun? Gerçekten harikasin... Neden benimle evlenmiyorsun?»

Tommy hayretle Bill'e baktı. «Evlenmek mi?»

«Tabii... Bildiğin gibi insanlar evleniyorlar...»

Tommy güldü. Şaşkınlığı hâlâ geçmemişti. «Altı ayda ben-den bıcarsın. İlk ve ikinci karından da bıktığın gibi.»

«Ah, hayır, bıkmam! Ben artık sürekli bir evlilik istiyorum. Bir tek ritim... Güçlü, disiplinli biriyle evlenmeliyim. Yani senin gibi biriyle.»

«Tanrım...» Bill'in onun hakkında böyle düşünmesi Tommy'i büsbütün şaşırttı.

Bill tekrarladı. «Benimle evlen... Çok ciddiym, Tommy. Seni engelleyen ne var? Damon'la aranız açık artık. Evliliğinizin sonu yok.»

Tommy sadakatle, «Sam iyi bir kocaydı,» dedi. Sonra sanki her şey sona ermiş gibi konuştuğunu farkederek kalbi sızladı.

«Öyle olduğundan eminim. Ama Damon kocalıktan vazgeçmiş artık. Bunu bana kendin söyledin.» Bill'in bakışları keskin ve güvenliydi. «Damon'un senin gibi bir kadınla başa çıkması imkânsızdı. Hep böyleydi bu. Ama ikiniz de bunu fark etmediniz.»

Tommy başını salladı. Denizden gümüş bulutlar karaya doğru geliyordu. «Sam'den boşanamam, Bill. Bu doğru olmaz... Sam ta oralarda.»

«Bu neyi değiştirir? Damon da evliliğinizin çoktan sona ermiş olduğunu biliyor. O profesyonel bir asker. Savaşı kazanması, bir krallığı alması gereken bir asker. Onun istifa edip eve döneceğini ve kederli kederli bir kenarda oturacağını sanıyorsunuz? Ya da tabancanın namlusunu ağzına sokarak...»

«Bill, Tanrı aşkına!»

«Damon'dan boşandığın takdirde onun üzüntüden eriyip biteceğini ve kalbi kırıldığı için öleceğini mi düşünüyorsun? Damon'un boş saatlerini nasıl geçirdiğini biliyorsun!»

Tommy hayretle adama baktı. «Ne? Ne demek istiyorsun?»

«Orada fingirdediği hemşireyi kastediyordum...» Bill Bowdoin'in gözleri irileşti. «Yani senin bundan haberin yok muydu? Tanrım... Ben kadınların dünyanın dört bucağında olan her şeyi öğrendiğinizi sanıyordum...»

Tommy endişeyle, 'Biliyoruz ya,' diye düşündü. 'Ama böyle şeyleri en son karı ya da koca duyar... Demek mesele buydu? Tanrım! Damon'dan da böyle bir şey beklenirdi zaten. Yirmi yıl bana sadık kaldı. Tam yirmi yıl. Sağa sola bakmadı. Bir kütükten farksızdı. Kadınlarla hiç ilgilenmedi. Sonra da tuttu hastaların sürgülerini boşaltan, kıkır kıkır gülmeye meraklı, pasaklı bir kadınla ilişki kurdu. Üstelik bir ayda herkesin duyabileceği gibi beceriksizce bir şekilde. Ahmak ne olacak!' Tommy, hem öfke duyuyordu, hem de kin. Intikam almak istiyordu. Sonra kendi durumunu düşünerek işi alaya vurdu.

«Eh, bu Sam'ın bileceği bir şey. Savaş kesimindekilerin kendisiyle alay etmesini istiyorsa, bildiği gibi davransın.»

«Ah, çok üzüldüm, Tom-Tom...» Bill'in yüzünde utanç dolu bir ifade vardı. Tommy şimdiye dek onu bu halde hiç görmemişti. Bowdoin mırıldandı. «Senin bildiğini sanıyordum... Emin ol... Milli Savunma Bakanlığı'ndan bir ahabım söyledi bunu bana. O da...»

Tommy öfkeyle, «Bırak bunu şimdi,» dedi. «Bunu öğrenmek istemiyorum. Zaten üzerine vazife de değil.» Ama tabii aslında bu onun üstüne vazifeydi. Onu ilgilendirmeyecek de kimi ilgilendirecekti. Ama şaşkınlığı hâlâ geçmemişti... Sam... Kaya gibi sağlam, sadık Sam... O bile böyle budalaca, beceriksizce bir aşk macerasına atıldığına göre...

Courtney Massengale bir keresinde ona, «Bütün erkeklerin zayıf bir tarafı vardır, Thomas,» demişti. «Önemli olan bunu bulmak ve o nokta üstünde durmaktır...»

Gözlerini tırnaklarına dikmiş olan Bill'in kaşları çatılmıştı. «Allah kahretsin... Benimki de ne şans!.. Şimdi seni ikna etmek için bunu açıkladığımı sanacaksın.»

Tommy, «Saçmalama,» dedi. «Ben seni bundan daha iyi tanıyorum.»

«İyi... O halde benimle evlen.»

«Bill, bu durumu değiştirmez ki! Sam hâlâ orada... Savaşta.»

«Tabii savaşta. Ama bunu kendi seçti. Damon'un yaşamı bu. Seninki fazla romantikçe bir görüş.»

«Ben romantik bir kadıyım.»

«Hayır, değilsin. Duygulusun ama gülünç ve romantik bir yanın da yok.»

Tommy gözlerini yine yeşil dalgalara dikerek bu konuyu düşündü. Evet, gerçekten Bill'in söylediği gibi duygulu bir kadındı. Ve işte beş bin tozlu gecede hayal ettiği, özlemini çektiği yaşamı ona teklif ediyorlardı. Tozlu gecelerde, sıcak gündüzlerde, borunun gümüş sesinin etrafta yankılandığı, atış poligonun-

dan silâh seslerinin geldiği akşamlarda... Rahat bir hayat ve güzel bir mevki... Ama şimdi Tommy bir isteksizlik duyuyordu. 'Nem var benim?' diye düşündü. 'İnsan bir kez yaşar... Hayat denilen o uzun yola bir kez çıkar. Neden bu fırsatı yakalamıyorum?... Neden bu anın beni çekeceği yere doğru gitmiyorum... Bill haklı... Sam'le aramızda her şey bitti. Kocam beni hovmıyor artık! Ben de onu. Hattâ anlaşıldığına göre Sam yeni birini bulmuş bile. Son iki yılın soğukluk ve sitemlerinin oluşturduğu bataklığı da aşamayız. Donny öldü... Babam kendi işlerine daldı... O eski, yıpranmış yaşamla aramda ne bağ var artık? Şimdi bana yakışıklı, çekici, güçlü, zengin bir adam evlenme teklif ediyor. Yepyeni bir hayata başlayabilirim... Belki Bill'e âşık değilim. Ama onu yine de seviyorum... Ona saygı duyuyorum. Bill ilgimi çekiyor. Öyleyse onunla neden evlenmiyorum? Neden birdenbire üzüldüm? Sanki bir şey kaybetmişim gibi bir duyguya kapıldım?'

'Bill'le evlenmem için iyice yıpranmış bir iki halatı kesivermem yetecek. Cesaretimi toplamalı ve hayatımdaki bu değişikliği kabul etmeliyim. Bill'le neden evlenmeyeyim?'

'Evet... Evleneceğim... Onunla evleneceğim...'

Tommy, 'Peki,' demek için ağzını açtı. Sonra birdenbire durakladı. 'Bunu ona daha sonra söylerim.' Bir sigara aldı. Bill uzanarak bunu yaktı.

Yağmur başlamıştı. Rüzgâr iri damlaları camlara vuruyordu.

Bill birdenbire, «E?» dedi. «Bana cevap vermeyecek misin? Benimle evlen, Tommy. Ama çok rica ederim çocukça bir romantiklikle düşünme... Hele Damon'un durumu üzerinde hiç durma... O savaşta. Çünkü daha başlangıçta bunu seçmiş.»

Tommy birdenbire, 'Bill'le evlenemem,' diye düşündü. 'Belki de bunun nedeni kalbi kırık, romantik bir budala olmam...' Kadın birdenbire Sam için endişelendi. Bunun nedenini de anlayamıyordu. 'Sam şu anda ne yapıyor? Ne düşünüyor? Bu savaş

konusundaki fikri nedir? Bu yenginden, bu yıkıntılardan nasıl bir dünyanın ortaya çıkacağına inanıyor?..'

Kadın dönerek adama baktı. «Bill... Olamayacak.»

Bowdoin kadehine uzandı. Öylece kalakaldı. «Ne demek istiyorsun?»

Tommy şaşkın şaşkın, «Yani...» diye mırıldandı. «Olacak gibi değil, Bill... Hatalı bu... Doğru olamaz. Bunu yapamayacağım, Bill.»

Bowdoin grimsi mavi gözleriyle Tommy'nin zümrüt gözlerinin içine baktı bir an. Bakışlarıyla kadını tartıyor gibiydi. Alt dudağını çıkarmış, gözlerini kısmıştı. Tommy bir an garip bir korku duydu.

Sonra Bill, «Belki de sen haklısın,» dedi. Sesi ifadesizdi. «Belki de Damon'a dönmen daha iyi olur. Düşün, o zaman 'gadre uğramış, ezilip hırpalanmış zavallı' rolünü ne kadar ustalıkla oynarsın? Böylece bol bol malzeme bulmuş olursun. Yapabileceğin şeyleri hayâl edebiliyor ır usun? Ağır ağır, azap dolu bir tavırla oturma odasına girersin... Kanapeye çökerek Damon'u oğlunu öldürmekle suçlarsın! Onu acıyla kıvrım kıvrım kıvrandırırırsın! Yarasına güzelce tuz basarsın ki canı daha da yansın!»

Tommy ona bakakaldı. Hayretinden dili tutulmuş gibiydi. Bill hafifçe gülümsedi. Ama boynunun iki tarafı kızarmıştı. Tommy'nin sandığından çok daha öfkeliydi. Kadın ilk kez onu bu halde görüyordu.

Tommy, 'Beni gerçekten böyle mi görüyorsun?' diye düşündü. 'Ya ben? Benim gerçekten istediğim bu mu?'

Bill dişlerinin arasından ısıklık çalar gibi, «Bü hoşuna gider değil mi?» diye mırıldandı. «Bütün gün üzgün üzgün oturursun... Öbür kadınlarla toplanırsın... Bilmeceler çözersin... Korkunç bir yükü asilce taşıyan küçük cesur bir asker karısı rolünü oynarsın... Düşün bir kere... Bütün gün Damon'un vicdanıymış gibi davranırsın... Akşama kadar... Hattâ gece yarısına... Bu sana ne büyük bir zevk verir. Mazooşistin rüyası!»

Tommy kekeledi. «B-Bill-- haksızlık ediyorsun...»

«Öyle mi? İyi düşün. Sen dünyada her şeyden çok bunu istemiyor musun? İstirap çeken küçük bir anne!» Bill elini salladı. «Sana bir şey teklif ettim... Bunu bir daha tekrarlayacağımı da sanmıyorum. Sana yeni bir hayat vermek istedim... Yep-yeni bir yaşam... Bu gerçekten büyük bir fırsattı. Vekarlı, gayesi olan, saygı uyandıran bir hayat. Sana madalya verilmeyecekti. Takdirname de. Ama saygı görecektin. Son zamanlarda saygı gören insan çok az... Sonra bana yardım da ederdin. Seninle birlikte bir şey yaratabilirdik... Bunu da biliyordun sanırım.»

«Bill, sen eğer...»

«Ama, hayır. Sen yine eski işkenceyi istiyorsun. Aynı şeyi arıyorsun. Seni mengeneyle sokacaklar... Ve binlerce insan da seni seyredecek. Ah, işte zavallı zavallı ana! Zavallı zavallı mutsuz eş! E, savaşta olan bir asker kocadan başka nasıl yararlanacaksın? Ah, Tanrım! Ya Damon iyileşir ve Honshu çıkarmasına katılırsa? Ve o sırada ölürse?»

«Pekâlâ, Bill!» Tommy de öfkelenmişti şimdi. Ama bu hidetini şaşkınlığı ve gitgide artan korkusu bastırıyordu. 'Bu söz-lere gülmem gerekir,' diye düşünüyordu. 'Bunu başarabilme-liyim... Bu lâflar beni çok eğlendirmeli... Tanrım, nem var be-nim?'

Birdenbire gözlerinin önünde Sam'in Hardee kalesindeki hali belirdi. O uzun yıllar önce... Portatif karyolasının kenarına ilişmişti. Gözleri ıstırap ve yalvarış doluydu. «Ben o adamım, hayatım... Anlamıyor musun?»

Bill amansızca, «Biz şimdi kişilikten söz ediyoruz,» dedi. Parmaklarının arasında yanmamış bir sigara tutuyor, bununla kadına işaret ediyordu. «Senin kişiliğinden. Şimdi bir seçme yapman gerekiyor. Çok belirli bir şey bu. Ya hayatını olumlu ve normal bir hale sokarsın, ya da içine kapanır, profesyonel bir yas tutucu gibi siyahlar giyinerek dolaşırsın... Daima bir erke-ğe işkence eder, onu haksız yere cezalandırırsın. O erkekten

öç almaya çalışırsın. Belki her şeyden çok bu hoşuna gider. Çünkü sen hem sadistsin, hem de mazoşist.» Sigarayla Tommy'nin boynunu gösterdi. «Şimdi hangi yolu seçeceksin?»

Tommy başını salladı. Kalbi hâlâ korku doluydu. «Bu iş hiç de o kadar kolay değil...»

«Öyle... Ama hayatta hiç bir şey kolay değildir... Fakat senin bu konuyu düşünmen gerekir artık. Karakterini iyice anlamalısın, şekerim. Seni yaşatan gücün ne olduğunu da...»

Tommy sinirli sinirli önüne baktı. 'Beni ne yaşıyor?' diye tekrarlıyordu kendi kendine. Kafasının içi atılmış eşyalar, eski elbiseler ve araçlarla dolu bir tavan arasıymış gibi geliyordu ama. 'Ne istiyorum ben? Sam'i daima cezalandırmayı mı? Onu terk etmeyi düşünebilir miyim?'

Babası o kadınlara 'Karabatak' adını takmıştı vaktiyle. Belki katı bir gururla başlarını dimdik tuttukları için. Ya da daima kapkara bir hava getirdikleri için. Resepsiyonlarda sıranın en ucunda, soğuk tavırlarla dururlardı. Bu yüzden kimse onlara yaklaşmazdı. Ya da çay tepsisinin başına geçer, buz gibi ama nazik tavırlarla fincanları doldururlardı. Öne doğru eğilerek birbirileriyle usul usul, fısıltıyla konuşurlardı...

Tommy acı acı, «Ben de ileride bir 'Karabatak' mı olacağım?» diye düşündü. 'Ah, çok gülünç bu... Bunu aklımdan bile geçirmemeliyim... Ben çılgın Tommy Damon'um. Beyliss'de herkese Lindy Hop dansını öğreten Tommy. Yıldız aktristlerin pek başarılı bir şekilde taklidini yaptığını Myer'den Manila'ya kadar herkesin bildiği Tommy...'

Tommy derin derin soluk aldı. Kendini yenilmiş gibi hissediyordu. Endişeli ve öfkeliydi. Biraz önce Bill ona evlenme teklif ettiği zaman yıllar boyunca bir hapis hayatı sürdüğünü düşünmüştü... Bağlarını koparıp kaçmayı istemişti. Ama şimdi...

Tommy kendi kendine, 'Hapis hayatı?' dedi 'Ama Sam benim... bütün geçmişim demek... Geçmişim... Ve bu yüzden kocamın geleceğim üzerinde de belirli ve kesin bir hakkı var. Donny o geçmişin özünü oluşturuyor... Sam'le benim ortak bir şe-

yimiz var: Donny... Yalnızca Sam'le benim o... Bizim... İkimizin. Bu hem bir anı, hem bir vaat. Sam'i terkedersem, Donny'i yeniden öldürmüş olurum. Ustelik oğlumu Alman uçaklarından daha zalimce bir şekilde ortadan kaldırmış sayılırım.'

Bill ona bakıyordu. «Gidelim mi?»

«Evet, gidelim...»

Kapıya doğru ilerlerlerken, yağmurun yumuşak, saydam damlları camlara çarpıyordu...

*
**

Vicky Varden, «Bunu mahsus yaptılar,» diye açıkladı. «Sırf beni başlarından atmak için.» Düzgün ve güzel yüzünün hatları gerildi, kaşları çatıldı. «Bunu istedikleri şekilde anlatabilirler. Ama sonuç bu. Bunu kimse değiştiremez.»

Basın Müşaviri, Al Hambro, «Tatlım,» dedi. «Buna başka gözle bakmaya çalışmalısın.»

Genç kadın, «Bu olaya başka hangi gözle bakılır?» diye bağırdı.

Al Hambro ellerini açtı. «Buraya gelmen senin için çok yararlı olacak, Vi-Vi. Sana anlattım... Gazeteler, hakkında çok güzel şeyler yazdılar. Senin için şahane bir reklâm bu.»

Vicky Varden söylendi. «Cennette defterime bu yüzden iyi puanlar yazdıklarını umarım. Çünkü bu işin dünyada bir yararı olmadığı kuşkusuz. Allah kahretmesin!» Gözleri öfkesinden ateş saçıyordu. «Hayatımda bir kez elime geçecek o fırsatı kaçırdım. Buraya gelmek yüzünden. Şimdi burada sızlayan kaba etlerimin üzerinde oturuyorum. Hollywood ise on beş bin kilometre uzakta. Hepsi sayın Stüdyo Müdürümüzün kabahati. Pis ağızlı köpoğlu köpek!»

Lew Pfyzer usulca kadına sitem etti. «Yapma, Vi-Vi, yapma. Böyle konuşulur mu?» O da komedyenlerin çoğu gibi özel hayatında sessiz ve çekingen bir adamdı. O anda inatçı ve biraz da akılsız bir ere lâf anlatmaya çalışan becerikli bir çavuş

benziyordu. Oysa sahneye çıkar çıkmaz hemen değişirdi. Lew, «General Massengale bize çok iyi davrandı,» diye ekledi. «Fevkalâde bir ev sahibi. Hollywood'la ilgili ileri geri lâfların General'i ilgilendireceğini de pek sanmıyorum. Sen sanıyor musun, Vi-Vi?»

«Ah, afedersiniz, general.» Vicky Varden Komutan'a doğru döndü. Yüzündeki o hoşnutsuz ve somurtkan ifade kaybolmuştu. Şimdi heyecanla şirin şirin gülümsüyordu. Uç yıldan beri perdelerden, afişlerden ve erlerin başuçlarından gülümsediği gibi. «Çok üzgünüm... Gerçekten, generalim. Şu ara Hollywood'u düşünmemem gerekir. Bizi çok güzel ağırladınız. General Eisenhower'ın Paris dışındaki resepsiyonundan beri böyle hoş bir toplantıya katılmadım. Lew, Eisenhower'ın bulunduğu yerin adı neydi?»

«Marness la Coquette.»

«Ah, evet, evet. Nasıl oldu da unuttum bunu?»

«Bilmem ki tatlım.»

Unlü yıldız zevkle omuzlarını oynattı. «Ben saraylara bayılırım. Böyle yerler bende daima olmayacak, çılgınca şeyler yapmak isteği uyandırır. Sözgelişi... Sultanlarla sevişmek. İnsanları zindana atarak onlara işkence etmek. Sağa sola emirler vermek.»

Pfeyzer ona, «Bütün bunları yapabilmek için saraya hiç gerek yok, tatlım,» dedi.

«Lew! Sen aşağılık bir sadistsin!» Vicky Varden güzel elâ gözlerini tavandaki ince altın süslere dikti. «Böyle bir saray insana neler olmak istediğini fısıldar. Öyle değil mi?»

Uzun masanın başında oturan Courtney Massengale ciddi ciddi başını salladı. 'Evet, burası insanı böyle etkiliyor,' diye düşündü. 'Ama daha güçlü şeyler de yapıyor.'

Özel balkonu olan bu yemek salonu asıl Subaylar kulübünden ayırırdı. Ama aralarında ince bir koridor vardı. Bu yüzden asıl salondan yükselen müzik ve kahkaha sesleri, bu toplantıya daha neşeli bir hava veriyordu. Sanatçılar grubuyla, Komutan'ın

maliyetinden yüksek rütbeli subaylar katılıyorlardı. Massengale'in ziyafetine. İçeriye garsonlardan başka kimsenin girmesi de yasaktı. Ama tabii önemli bir şey olduğu takdirde Komutan'a haber verilecekti.

Reina Blanca'ya gelen konuklar bunu hemen seziyorlardı. Gazeteciler, Kongre üyeleri, sanatçılar... Onun için hepsi de daha saygılı ve ciddi bir tavır takınıyordu. Bu salonun önemini kavradıkları için... Ama Vicky Varden dışında. Kadını hiç bir şeyin sustaramayacağı belliydi.

Genç kadın Massengale'e bakarak şirin şirin alt dudağını sarkıttı. «Bu kadar aksileştiğim için kusuruma bakmayın, generalim. Anlayacağınız hayatımın en çetin anlarını yaşıyorum... Gerçekten. Ve sizin yardımınıza da ihtiyacım var.»

Massengale güldü. Hem o pek sevimli tavırlarıyla. «Benim gibi önemli olmayan bir insanın yapabileceği bir şey varsa, Miss Varden, isteklerinizi memnunlukla yerine getiririm.»

Unlü yıldızın yüzünde küçük bir kızını andıran sevinçli bir ifade belirdi. Gözleri ışıltılı oldu. Gözbebeklerinde küçük birer yıldız vardı sanki. «Generalim, lütfen beni, 'Vicky' diye çağırın.»

Massengale, «Ne yazık ki, bunu yapamam,» diye cevap verdi. «Ben hiç kimseyi adının kısaltılmış şekliyle çağırmam... Hiç bir zaman yapmadım bunu.»

«Ama neden? Ben size...»

«Çünkü bence böyle bir şey gereksiz ve bayağıdır.»

Garip bir sessizlik oldu.

Hem komedyen Pfyzer, hem de Basın Müşaviri Hambro General'e boş gözlerle bakıyorlardı.

Yarattığı etkiden memnun kalan Massengale yeniden güldü. «Ama sizi Victoria diye çağırarak isterim. Tabii izin verirseniz.»

Genç kadın sandalyesinde doğruldu. Biraz şaşalamış gibiydi. «Ah, işte bu çok hoşuma gitti!» diye bağırdı. Sonra birdenbire kırmızıya boyalı tırnağıyla masanın öbür tarafında oturan Pfyzer'a işaret etti. «Lew, duydun mu? İşte kibarlık ve ne-

zakat buna denir. Ama sen bunları hiç bir zaman öğrenemeyeceksin... Tanrım, neden erkekler artık eskisi gibi kibar değiller?»

Komedyen, «Seni cepheden cepheye götürürken nezaketi de unuttuk, hayatım,» diye cevap verdi.

Vicky Varden Pfeyzer'ı duymazlıktan geldi. Bütün dikkatini tekrar Massengale'e vermişti. «Derdim büyük... Meslek hayatımın en şahane rolünü kaçırmak üzereyim. Emin olun! Şu ara rol dağıtımı başladı bile. 'Tess of D'Urbervilles'i filme çekecekler.» Dişlerini olgun bir meyvaya benzeyen alt dudağına usulca bastırdı. «Bu Thomas Hardy'nin ünlü romanlarından biri...»

Massengale başını salladı. «Ah, evet. Tess'i sonunda asacaklar mı? Romanda olduğu gibi.»

«Bilmiyorum... Senaryoyu okumadım. Hayatımda bir daha elime böyle bir fırsat geçmesi imkânsız. Ve stüdyo beni bu pis turneye çıkmaya zorladı. Pasifik Okyanusu'ndaki o lânet olasıca palmiye ağaçlarını teker teker gördüm. Ah! Şimdi de Chet'i bulacak ve güya onunla barışmış gibi yapacak mışım! Allah belâlarını versin! Aptalca bir fikir bu.»

Hambro mırıldandı. «Yapma, Vi-Vi.»

«Aptalca fikir ya! Olacak gibi mi bu? Bu sıcakta...» Massengale'e baktı. «Tabii insan ağustosta her yerin sıcak olacağını düşünür... Los Angeles dışında.» Bir an durdu. Sonra da birdenbire sordu. «Sizi Court diye çağırabilir miyim? Çok anlamlı bir isim bu... Güçlü ve vahşi... Amansız...»

Özel salonu komutanlık bürolarına bağlayan koridorun kapısı açıldı ve Istihbarattan Yüzbaşı Graulet içeri girdi. Fowler'a doğru eğilerek telâşla çabuk çabuk konuşmaya başladı. Fowler yerinde döndü. Şimdi bir bilgininkini andıran ciddi yüzünde sıkıntılı bir ifade vardı. Massengale bir an onları süzdü. Sonra da neşeli bir öykü anlatan komedyen Bucky Warren'a baktı. Rye-tower'la Burchardt kahkahadan kırılıyorlardı. Massengale gözle-rini masaya dikerek şarabını yudumladı. İçin için gülüyordu yine. Bu sanatçıların turneleri onu hep eğlendirdi. Sıra sıra yıldızlar, komedyenler, dansözler, onların yardımcıları ve mena-

örleri... Yapmacık, neşeli dostlukları, rolleri, sürekli istekleri ve o acınacak bayağılıkları... Ama Vicky Varden ilgisini çekiyordu Massengale'in. Bir akşam önce seyircilerin gerisindeki önü kafesli locasından genç kadını seyretmişti. Vicky vücudunu iyice saran mavi tuvaletiyle sahnede dimdik duruyordu. Mikrofonu tutmuş ve şirin bir tavırla başını yana eğmişti. Ondaki o elektrikli ışıltı Massengale'e Tommy'i hatırlatmıştı. O parlak gözler, mahrem anlar vaat eden hafifçe boğuk, tatlı ses. Özel anlar, ihtiras dolu bir teslimiyet vaat eden...

«Sevgilim, pek yakında

O ilâhi, mutlu güne erişeceğiz...»

Ve aşağıda o iç kapayıcı, yarı aç, doğru dürüst yıkanmamış binlerce adam, kadının her hareketini o kör, aşağılık açlıkla izlemişlerdi. Amerika'dan gelen her kadını görüşlerinde böyle oluyordu. Zavallı, çaresiz budalalar... Onlarla durmadan alay eden bir efsaneye zincirlenip kalmışlardı.

«Siz çok yalnızsınız, değil mi, Court?»

Bu insanların küstahlıkları gerçekten şaşılacak gibiydi. Massengale düşüncelerinin yüzünden okunmadığını biliyordu. Genç kadına doğru döndü. Otekilerin biraz şaşaladıklarının farkındaydı. Gizli bir zevkle, 'Hepsi de Vicky'den korkuyor...' diye düşündü. 'Bana karşı duydukları korkuysa daha fazla. İki korku arasında sıkışıp kalmışlar.' «Komutanlar yalnızdır,» dedi.

Genç kadın gülerek başını salladı. «Ben bunu kasdetmedim... Neyse...» İçkisini bitirdi. Yemeğine henüz dokunmamıştı. Oysa öbürleri yemeklerin pek nefis olduğunu tekrarlayıp durmuşlardı. Vicky Varden, Massengale'e doğru eğildi. İri iri açtığı gözlerinde adama meydan okuyan bir ifade vardı. «En önemli olanı her şeyi en uygun zamanda yapmaktır.» Kırmızı tırnaklarını masaya vurdu. «En önemli olanı.»

General, «Biliyorum,» dedi.

«Bildığınız farkındayım. Bu yüzden size hayranım. Çünkü siz hayatınız boyunca bir tek hata bile yapmamışsınız.» Kadın kirpiklerinin altından dikkatle Massengale'i süzüyordu. «Açık-

çası sizden yardım isteyeceğim... Üzgün bir kadına yardım etmez misiniz?»

Massengale kendini pek önemsemivormuş gibi ağır ağır başını salladı. Her zamanki rolüydü bu onun. Eski kuralların hepsi de değişmişti. Yanında oturan bu kadın başına buyruktu, her isteği emir sayılıyordu. Grubun paniğe kapılması için kaşlarını çatması yeterliydi. Vicky Varden'in en ufak bir hareketini bütün Amerikan gazeteleri yazıyordu. Ama şimdi... Massengale'in bir sözü üzerine kadını kapı dışarı edebilirlerdi. Tıpkı gözden düşmüş bir saraylı gibi. Bu düşünce Massengale'e acaip bir zevk verdi. Genç kadının heyecan dolu güzel yüzüne, hafifçe aralanmış dudaklarına bakan Massengale'in aklına yine Tommy geldi. O eski, sinsice hayaller yeniden gözlerinin önünde beliriverdi...

Ama Massengale bu hayalleri kafasından kovdu. Asıl dünyası buydu onun. Etkisi ve gücü gitgide gelişecekti. Eylülde Honslu çıkarmaları için hazırlıklara girişeceklerdi... «Sonra dördüncü yıldızımı takacağım ve On İkinci Ordu'nun başına geçeceğim. Japonya ağır ağır ele geçecek. Ve bunu işgalın o zevkli günleri izleyecek. Kim bilir? Belki Japonya'yı da Amerika'ya katarız. O bölgeyi güç ve zekâyla yönetirim. Ama bir yıl kadar... Sonra Washington'a dönerim... Ve Kurmay Başkanı olurum...»

Fowler masadan kalkarak büro bölümüne gitti. Endişeli Graulet de onun peşindeydi. Massengale kayıtsızca, 'Acaba ne oldu?' diye düşündü. 'Yoksa Yamashita teslim olmak için ilk adımları mı attı? Ama sanmıyorum... Herhalde düşman Çin'den bazı birliklerini geri çekti.'

Vicky Varden, «Pek gülünç bir şey bu,» diyordu. «Stüdyonun fikri! Gidip Chet'i arayacakmışım. Yani reklâm için... Allah kahretsin! Lubagang nerede?»

Massengale dalgın dalgın düzeltti. «**Lubagon**. Luzon'un kuzey ucunda, Chico nehrinin batı kıyısında yerle bir edilmiş bir kent.»

Vicky Varden inledi. «Tanrım! Geçen sefer cephe gerisine gittiğim zaman bir köpek gibi hastalandım. Barsaklarım iyice bozuldu. Lânet olsun! Oraya tekrar gidemem. Teneke tabaktan yemek yemek, çamurlara bulanmak...»

Basın Müşaviri Al Hambro, «Vi-Vi, hayatım,» diye itiraz etti. «Savaş bölgesi orası.»

Unlü yıldız ani bir öfkeyle bağırdı. «Aman, kes sesini, Al! O böcekler olmasaydı... Ya o korkunç hastalıklar?»

Massengale sordu. «Chet kim?»

«Chet Belgrada. Kocam... Daha doğrusu eski kocam. Pearl Harbor'dan sonra vatanseverliği tuttu budalanın. Orduya katıldı. Oysa buna hiç gerek yoktu. Yıllardan beri buralarda.» Uzüntüyle içini çekti. «Ben onun vahşi ormanlarda olduğunu bilmiyordum... Onu buraya ya da Manila'ya yollamaları için önemli birine rica ettim. Ama bir yararı olmadı. O ahbaba Chet'in çok gerekli olduğunu söylemişler. Yirmi altı yıldan beri ilk kez Chet'i çok önemli buluyorlar. Al, onun rütbesi neydi?»

«Teğmen.»

«Teğmen... Court, şimdi düşündüm de... Sizi mutlaka dinlerler değil mi? Onu buraya, Reina Blanca'ya yollarlar. Ben de Chet'le burada buluşurum. Ya da Manila'da.» Vicky Varden yıldızlar gibi ışıldayan, yalvarış dolu, nemli gözleriyle Massengale'e baktı. «Bunu yapamaz mısınız, Court? Onu buraya uçakla getirtemez misiniz?»

Massengale, 'Damon'un Tümeni...' diye düşündü. 'Bütün dertlerim Gece Kâtibi'yle başlayıp, onunla sona eriyor. Hattâ böyle gülünç olaylar bile yine Damon'la ilgili. Damon burada hastanede, Tümen Luabagan'da... Belki Damon'u yanımda tutmakla hata ediyorum. Bradley, Sicilya'da Terry Allen'i küstahlık ve itaatsizlik yüzünden görevinden attı. Başına bir dert de açılmadı... Neyse Honshu çıkarması başlasın bakalım.. Damon'a so-

luk aldırmayacağım. Ama açıkçası Gece Kâtibi'ni emrimde çalıştırmak bana büyük bir zevk veriyor...'

«Ne istediğinizin farkında mısınız?» Massengale kadına hoşgörülle karışık bir sitemle baktı. Bunun insanı çok sarstığı-nı bilirdi. «Siz onun resmen karısı değilsiniz. Ordu bu bakımdan özel bir muamele yapamaz. Bundan başka...»

«General...»

Massengale döndü. Fowler yanında duruyordu. Yüzünde pek acaip bir ifade vardı. General hafif bir endişeye kapıldı. «Evet, Sherwin?»

«Bir dakika gelebilir misiniz, efendim?»

Önemli bir şey olmasaydı Fowler böyle bir anda onu ziyafet masasından kaldırmaya kalkışmazdı. Kurmayının telâşlı olduğu belliydi. Massengale sinirlendiğini belli etmemeye çalışarak ötekilere neşeyle gülümsedi. «Anlaşılan görevim beni çağırıyor. Biraz sonra dönerim.»

General loş ve serin koridordan sağa dönerek İstihbarat bölümüne girdi. «Ne var?» Sesi çok sakindi ama için için öfkeyle titriyordu.

«Graulet bu mesele yüzünden demin beni çağırdı, generalim. Durumu size hemen haber vermemiz gerektiğini düşündük. Japonya'ya bir bomba atmışız...»

Massengale önce Fowler'in birdenbire çıldırmış olduğunu düşündü. Ani ve şiddetli bir öfkeyle sarsıldı. Bütün istihbarat subayları dengesizdiler zaten. Olmayacak anlarda acayip hayallere kapılırlardı. «Haber bu mu, Sherwin?» dedi.

«Bu korkunç bir bombaymış, generalim! Graulet haberi biraz önce Manila'dan almış. Bomba yirmi ton nitro gliserinden daha da etkiliymiş...»

Önce Fowler'a sonra da Graulet'ye hayretle baktı Massengale. «Bir tek bomba?»

«Evet, general. Bunun bir atom bombası olduğunu bildiriyorlar. Evrenin temel gücünden yararlanılıyormuş. Telsiz mesajı burada.»

Massengale mesajı okudu. Parmakları uyuşmuştu. Kâğıdı geri vererek pencereye gitti. Arkasını ötekilere dönerek öyle durdu.

«Bir tek bomba...»

'Her şey sona erdi artık... Sona erdiği belli. Japonlar kaçacak teslim olacaklar... Banzai, kamikazi... hiç bir şey onların savaşı sürdürmelerini sağlayamayacak. Japonya'yı işgal edemeyeceğim. Beni bir ordunun başına geçirmeyecekler... Ordu komutanı olamayacağım.' Müthiş bir kayba uğramış gibi sarsıldı. Sonra da yakıcı bir öfke duydu. Hiddetinden boğulacaktı neredeyse...

Graulet, «Bir mesaj daha aldık,» diye açıkladı. «Daha doğrusu bir Istihbarat raporu. Ruslar Sibiryâ sınırlarına asker yığıyorlarmış.»

Sonra Fowler sevinçle, «Japonlar artık teslim olacaklar, değil mi efendim?» diye sordu.

«Kesinlikle.» Massengale'in sesi gayet sakindi. Sesi kendisini hiç bir zaman ele vermemişti zaten. «Tabii on-on beş bomba daha atmak zorunda kalabilirler.»

Graulet bağırdı. «On-on beş?»

«Tabii.» Massengale döndü. «Neden olmasın? Japonlar birkaç güne kadar teslim olmak için ilk adımı atarlar. En fazla iki hafta içerisinde...»

Fowler, «Ne inanılmayacak şey, değil mi, general?» dedi.

«Evet, öyle.»

«Bir tek bombayla koca bir kent haritadan silinmiş.»

Massengale, 'Zamansız yaptılar bunu...' diye düşündü. 'Gökgürültüsü arasında törelere uygun zafer yolları ortadan kaldırıldı. Zamansız...' Aslında adam öfke ve hayâl kırıklığı yüzünden bitkinleşmişti. 'Neden Schuyler Amca bana bundan söz etmedi? Niçin beni buna hazırlamadı? Herholde Amerika'da bunu biliyorlardı... Önemli mevkide olan kimselerin bundan haberi vardı mutlaka... Ah, keşke Manila'da olsaydım! Dünya değişti. İnsanın hayatını öğrenmek uğruna harcadığı her şey değişti,

yabancılaştı.’ Massengale şimdi krupiyenin tahta tırmağının a-mansız çekişiyle her şeyini, servetini, evini, ailesini kaybeden bir kumarbaza benziyordu. Düşünülemeyecek, dayanılamayacak bir şeydi bu. İğrenç, hain bilim adamları! Şimdi onlar bu cdada olsalardı, Massengale hepsini de büyük bir zevkle kurşunlardı.

Graulet’nin güneşten yanmış, sert hatlı yüzündeki sevinçli ifade Massengale’in tiksintiyle titremesine neden oldu. Budala! Savaş sona ereceği için seviniyordu!

Massengale duvardaki büyük Japonya haritasına baktı. ‘Artık orayı alamayacağım... İstediklerimi yapamayacağım... Bütün çabalarım boşunaymış... Boşuna...’

Massengale’in hayatının en kötü anıydı bu.

Ama tekrar subaylara döndüğü zaman yüzü sakindi. «Eh... Bu bizim harekât plânlarımızı etkileyecek...»

«Evet, generalim, gerçekten öyle.»

«Burada böyle dikilmemiz yersiz. Cherwin, Miss Varden’le tebaasından benim tarafımdan özür dile.»

Fowler General’e bakarak gözlerini kırıştırdı. «Ama... ama siz... ziyafete dönmeyecek misiniz, efendim?»

Bazen insan beyninin bir öküzüncü kadar ağır ve aptal olması korkunç, adamın tepesini attıran bir şeydi. General, yeşim ağızlığını parmaklarıyla sıkıca kavrayarak buz gibi bir sesle, «O terbiyesiz kaba saba budalalara işim olduğunu söylemen için sana izin veriyorum,» dedi. «Anlatabildim mi, Sherwin?»

«Evet, generalim.»

«Pekâlâ.» Massengale İstihbarat bölümünden hızla çıktı. Loş koridorda koşarcasına ilerledi. Köşeyi dönerken şiddetle Çavuş Hartje’ye çarptı. Bu çarpışmanın şiddeti yüzünden bir an soluğu kesildi. Hartje homurdanarak sendeledi. Gerilerken elindeki dosyalar kaydı. İçindeki kâğıtlar etrafa saçıldı.

Massengale soluk soluğa, «Allah belânı versin!» dedi. O vücudu sarsan, kinle karışık öfke yine canlanmıştı. Bu öfke adamın midesini bulandırıyorordu adeta. «Nereye gittiğine baksana!»

Hartje kekeledi. «E-emredersiniz, generalim. Ö-özür dile-
rim.» Çavuş, Massengale'in karşısında dimdik duruyordu. Alnı-
nın derileri güneşten soyulmaya başlamıştı. Sert saçlarının dip-
lerinde tane tane terler belirmişti.

Massengale'in zonklayan kafasından bir fikir bir ok hızıyla
geçti. 'Ben bu adamı öldürebilirim... Bir tek söz, bir tek hareket-
le onu mahvedebilirim... Bir böcek gibi ezebilirim... O benim...
Tümüyle benim.' Hartje'nin gözbebeklerindeki o çıplak korkuyu
ilgiyle inceledi. Harp Okulu'nun son sınıflarındayken ilk kez, tat-
tığı o vücudunu sarsan zevk, ateşli bir hastalık gibi ona hâkim
oldu yine. Sonra bu kayboldu. Yerinde pis bir boşluk bıraktı.
Bu yeterli değildi artık. Hiç değildi.

Kuru bir sesle, «Gidebilirsin, Hartje,» dedi. «Önemli kâğıt-
ları yerde bırakma...»

«Peki, efendim.»

Massengale daha sonra odasında masasının başına geçe-
rek oturdu. Hiç kımıldamıyordu. Önünde Burchardt'ın yapılacak
çıkarmayla ilgili raporu vardı. Massengale öfkeyle gözlerini
kâğıtlardan yana kaydırdı. 'Hepsi boş... O kadınımsı tavırlı bil-
ginler umduğum zaferi elimden aldılar. Onların istediklerimi el-
de etmemi engelleyecek bir şey yaratmış olmaları inanılmaya-
cak bir şey! İğrenç bu! Şimdi pis Ruslar da işe karışacaklar!
Onları durdurmanın, geriletmenin bir yolu olmalı. Amerika'daki-
ler hiç bir şeyi kontrol edemiyorlar mı? Hemen Schuyler Am-
ca'yla temasa geçmeliyim... Ama bu da neye yarar? Artık beni
bir kenara atıverecekler! Kurmay Başkanı olamayacağım. Savaş
sona erdi. Başkanlığa ancak görkemli bir zafer sonunda geçe-
bilirdim...'

'Tabii, siyaset hayatına atılabilirim. Ama o iğrenç, çıkarıcı
adamlara dayanabileceğimi de sanmıyorum. Siyaset hayatı ba-
na göre değil.'

'Evimde sakın sakın de oturabilirim. Anılarımı yazarım...
Gazetelere mektuplar gönderirim... Ama bütün bunlardan son-
ra böyle bir hayata dayanamam! Fort Myer, Paris ve Reina

Blanca'dan sonra kesinlikle dayanamam... Bir kenarda kalmak...'

Uzaklardan tiz bir kadın kahkahası geldi. Sanki toprağın derinliklerinde yankılanmıştı bu. Sonra çevreye tekrar derin bir sessizlik çöktü. 'En önemli olan, her şeyi en uygun zamanda yapmaktır.'

Massengale birdenbire ağlamak üzere olduğunu fark etti. Odada çevresine bakındı. Kâğıtlar... Kitaplar... Diziyle üniforma... Camlı dolaba konulmuş madalyalar... Honshu'nun büyük bir haritası...

Ve odanın bir köşesinde Murasse'nin kınısız kılıcı...

Yüksek rütbeli subaylar ve eşleriyle birlikte platformda oturan Tommy, Zafer Anıtı'nın önünde, konuşma kürsüsündeki kocasını seyrediyordu. Onu hiç bu denli ince görmemişti Tommy. Sam birdenbire yaşlanmıştı sanki. Kırk yedi yaşında olabilir miydi? Şimdi kürsüde durmuş, Anıt'ın açış konuşmasını yapmak için dinleyicilerin susmasını bekliyor, her zamanki sakın bakışlarıyla onları izliyordu.

Tommy elleriyle dizlerine bastırdı. 'Neden geldim buraya?' diye düşünüyordu. Burada ne işim var?' Düşüncelerine birkaç saat öncesinin anıları karışıyordu.

Sam'le üç yıldan sonra Kearney Havaalanı'nda karşılaşmaları... Damon uçağın merdivenlerinden inerken kendisini karşılamaya gelenlerin arasından Tommy'i hemen seçmişti. Yüzünde beliren o ani sevinç pırıltısı... Hemen çevresini saran gazeteci ve fotoğrafçıların arasından sıyrılarak, Tommy'e koşup kucaklamıştı onu. Tommy'e hem çok bildik hem de yabancı gelen o sarılış...

«Sam,» diyebilmişti Tommy.

«Oh, sevgilim. Geldiğin için çok teşekkür ederim.»

«Gelmek istedim.» Ama Tommy bundan kesinlikle emin

değildi. İsteğin ötesinde kendini gelmeye zorunlu hissetmişti. Sam ona yazdığı mektupta, hastaneden çıktığını, birkaç gün içinde yurda döneceğini ve Washington'daki bir anıtın açış konuşmasını yapacağını anlatıyordu. Bu toplantıda Tommy'yi yanında görmekten büyük mutluluk duyacağını yazmıştı Sam...

Şimdi Sam konuşmasını bitirmiş, Anıt'ın örtüsünü açıyordu. Dinleyicilerin alkış ve tezahüratları arasında Tommy öylece oturup kalmış, hâlâ ne yapması, ne söylemesi gerektiğini düşünüyordu.

Az sonra yanına gelen kocasına, «Harika bir konuşmaydı bu, Sam,» dedi.

«Eh, iki yıldızlı bir generalin yapabileceği kadardı...» Sam durup Tommy'e baktı. Gözleri sakın ama düşünceliydi. «Tommy, biraz yürüyebilir miyiz? Seninle konuşmak istiyorum...»

«Peki Sam.»

Kalabalık dağılmaya başlamıştı. Anıt'ın çevresindeki çimenlerde bir süre sessizce yürüdüler. Sonra Sam karşısına geçip Tommy'nin elini tuttu.

«Tommy... Benimle eve geleceğini umabilir miyim? İstiyorum bunu... Sana ihtiyacım var... Tabii sen de istersen...»

Tommy konuşmadan kocasına bakıyordu. Geçen o yakıcı acılarla dolu üç yıldan sonra... Sam yavaşça bileğini sıktı.

Tommy başını eğerek mırıldandı. «Çok şey değişti, Sam. Çok şey...»

«Benim için de Tommy. Ama bazı şeyler hepsinden önemlidir.»

Sam'i hiç böyle görmemişti Tommy. «Bazen en önemli şey, devam edebilmektir, sahip olduğun şeyleri sürdürebilmektir, diyordu kocası. «Sana ihtiyacım var Tommy... Gerçekten... Birçok hatalarım oldu kuşkusuz. Ama bilerek yanlış yapmadım. İnan bana Tommy...»

Şimdi yüzünü yaklaştırmıştı Tommy'e. Bu yüz ne kadar ... gundu. Bitkin. Bu adam ölebilirdi. Biri ona bakmalı, onu ...malıydı. Tommy'nin sorumluluğuydu bu...

«Oğlumuz Donny... Onun orduya yazılmasını istemedim Tommy. Hattâ vazgeçirmek için elimden geleni yaptım... Biliyorsun bunu. Ama Donny kararını vermişti ve bunu yapacak yaşıydı. O bir erkekti, Tommy. Anlamalısın bunu...»

«Biliyorum... Ne yaptığını bilecek yaşıydı... Bunu şimdi anlayabiliyorum.» Tommy rahatlamıştı artık. İlk kez söylediği bu sözler, içinde biriken hıncı, suçlamayı, öç alma duygusunu da alıp götürmüştü. Yitirilen bir daha gelmemek üzere gitmişti. Şimdi sadece birlikte olmalarının, bunca geçmişi, boşa harcanmış yılları paylaşımlarının önemi vardı. Bunu bir kalemde silip atabilir miydi? Onlara ihanet olurdu bu.

Bunun da ötesinde Sam karısına ihtiyacı olduğunu söylemişti. Onca yıldır ilk kez söylenmiş sözler...

Sam'in gözlerinde umutsuzluk belirdi bir an. «Artık her şey istediğin gibi olacak, Tommy. Buna söz veriyorum. Bir kez daha deneyelim... Bir kez daha, olur mu Tommy?»

Tommy acı acı gülümsedi. Sam değişebilir miydi? Zaten artık gerekli miydi? Tommy önüne bakarak hafifçe başını salladı. Sam için yeterliydi bu.

KARTALIN SONU

«Oğlum diyor ki, eğer Khotiane komünistlerin eline geçerse...»

Tommy içini çekti. «Biliyorum, Güneydoğu Asya elden gider... Sonra Hawaii... Sonra da bütün dünya... Biliyorum...»

Tommy ile komşusu Damon'ların evinin verandasında oturmuş, gevezelik ediyorlardı. Sam de az ötede birasını yudumlamaktaydı.

«Komünist tehlike yayılıyormuş ama...»

Tommy birden öfkeleni. «Eğer bu Khotiane o kadar önemliyse, neden Washington savaş ilân etmiyor? Bütün bu perde arkası oyunlar ne için?»

Kadın başını sallayarak ayağa kalktı. «Senin dünyadan haberin yok, şekerim. Şimdi artık her şey öyle açık açık yapılmıyor. Dünya değişti, Tommy. Haydi hoşça kal...»

Uzaklaşan kadının ardından uzun uzun baktı Tommy. Evet, dünya değişmişti. Onun da yaşamı bitmişti zaten. Altmış iki yaşındaydı. Babasını ve oğlunu kaybetmişti. Neyse babası rahat döşeginde, fazla çekmeden ölmüştü. Sam emekliye ayrılmış ve deniz kıyısındaki bu evi satın almışlardı. Yıllar gölge gibi geçip gidiyordu...

Tommy ev işlerini görür ya da dokuma tezgâhında yeni desenler çıkarırken, Sam de tahtadan oymalar yapıyor, bahçeyle uğraşıyordu. Damon geceleri sürekli okurdu. Uzak Doğu hâlâ

ilgisini çekiyordu. Mao Tse-tung okuyor, gelişmeleri izliyordu.

Bir akşam gazetedeki makaleyi bitirdikten sonra, «Budalar,» demişti. «Kuzey Çin’de iki yıl dolaşıp otuz beş bin kelime-lik bir rapor hazırlamıştım. Washington’dakiler bunu tuvalet kâğıdı gibi kullandılar da, şimdi Çin’de olup bitenleri öğrenmek için yırtınıyorlar.»

Bir sabah Tommy bulaşıkları yıkarken telefon çaldı. «Sam bakıver şuna lütfen.» Tommy az sonra yatak odasına girdiği zaman Sam’i yatağın kenarında ellerini çenesine dayamış otururken buldu.

«Kimdi arayan?» Tommy telefonun yanında duran not defterine baktı. Sam iki sayfa not almıştı.

«Genel Kurmay Başkanlığı’ndan aradılar. Khotiane’a gitmemi istiyorlar.»

«Khotiane! Neden Sam?»

Sam ayağa kalktı. Düşünceli görünüyordu. Gözlerinde yine o kaçamak pırıltılar vardı. «Orada önemli şeyler oluyor... Gözle görülebilenden çok fazlası hem de. Bu özel bir görev olacak. Genel Kurmay Başkanlığı bu görevde benim bulunmamı istiyor.»

«Hemen mi gideceksin?»

«Evet, ‘Başkanlık mümkün olduğu kadar çabuk,’ dedi.»

«Ama neden sen? Emekliye ayrılmadın mı? Bu vatana kırk üç yıl hizmet ettikten sonra...»

Sam kaşlarını çatı. Toprak dolmuş tırnaklarına bakıyordu. «Genel Kurmay Başkanı’nın çok önemli bir nedeni olmalı. Çok özel...»

‘Evet, çok özel bir neden,’ diye düşünüyordu Tommy. Aslında savaş hiç bitmemişti. Küçük patlamalar halinde Pakistan, Süveyş, Macaristan, Küba, Cezayir, Laos, Khotiane’da sürüp gitmekteydi.

«Court Massengale de orada, değil mi?»

Sam başını salladı. «Genel komuta onda.»

«Sonra Fowler, Graulet ve ötekiler... Bütün eski ekip orada...»

«Evet ama onlar askeri danışman olarak görev yapıyorlar. Bu farklı, politik bir görev...»

Tommy'nin sesinde umutsuzluk vardı. «Evet, politik... Askerlik ve politika... Hangisinin nerede bittiği, hangisinin nerede başladığı belli değil. Laos'a bak. Her şey politik olarak başladı, sonra askeri oldu, şimdi yine politik.»

Sam tekrar yatağın kenarına oturdu, elini şöyle bir yüzünde gezdirdi. «Birinin bu görevi üstlenmesi gerek.»

«Birinin, evet ama başka birinin!» Tommy'nin sesi öfkeliydi. «Başka birinin, Court Massengale'in kurbanlık listesinde olmayan birinin! Sonunda başını yiyecek o senin Sam...»

«Belki bu kez onu saf dışı bırakabilirim.»

«Sam gerçekleri gör lütfen...» Şimdi yalvarıyordu Tommy. «Artık otuz beşinde değilsin... Seni harcayacaklar.»

«Bunu düşündüm. Ama Kurmay Başkanı'nın böyle bir şey yapacağını sanmıyorum.»

«Kendinden çok eminsin Sam. Ne kadar sürecektir bu görev?»

«Bilmiyorum...» Sam yavaşça ayağa kalktı. Dolaba doğru yürürken, terden ıslanmış tişörtünü çıkarıyordu. Tommy'nin gözü omuzundaki ve sırtındaki mor kabarıklara takıldı. Sam'in sol kolu öbüründen inceydi. Sol yanını dikiş izleri kaplamıştı.

'Tanırım,' diye düşündü Tommy. 'Ölecek... Bu kez ölecek!' Tommy bu düşünceyle paniğe kapılmıştı. 'Bu defa giderse, geri gelmeyecek!'

«Sam!»

«Ne var Tommy?» Göz göze geidiler. Tommy'nin gözlerindeki dehşeti gören Sam irkildi.

«Gitme Sam!»

Tommy ilk kez söylüyordu bunu. Daha önce öfkesi ve gururu engel olmuştu. Ama şimdi aldırıyordu. Bu yorgun, inatçı, çılgın yaşlı adamdan ayrılmak istemiyordu. Elini Sam'in yaralanmış

olan omuzuna koydu.

«Lütfen Sam. Gitme... Lütfen...»

«Yapamam... Gitmem gerek Tommy. Anlamalısın bunu.»

Evet, her zamanki gibi. Sam dolabı açıp üniformasını çıkardı ve yavaş yavaş giyinmeye başladı.

*
**

Çin'e gelişlerinden bu yana dört hafta kadar geçmişti. Massengale sopasıyla haritayı işaret ederek, «Şimdi yapmamız gereken şey, savaşı başlatmaktır,» dedi. Sonra masanın çevresindekilere bakarak. «Genel Kurmay Başkanlığı bu harekâtı bütün gücüyle destekleyeceğine söz verdi. Zaman uygundur ve başarısızlık olasılığı da yoktur.»

Savaş Bakanlığı Müsteşarı başını eğdi. Yüzü hâlâ ifadesizdi ama Damon adamın etkilendiğini anlamıştı.

Massengale sordu. «General Bannerman, siz ne düşünüyorsunuz?»

«Görüşlerinize tümüyle katılıyorum, general. Komünist Çin tehlikesi hemen önlenmelidir.»

Bu kez Damon'a döndü Massengale. «Ya sizin fikriniz, general?»

Damon bir soluk aldı, sonra kesin bir tavırla, «Tümüyle karşıyım,» dedi.

Müsteşarın kaşları kalkmıştı. «Neye karşısınız?»

«Tüm harekâta ve onu başlatacak olan anafikre.»

«Hangi nedenlerle, general?»

«Birkaç nedenle, sayın müsteşar. Birincisi ve her şeyden önemlisi, yerli güçlere güvenemeyiz. Chiang Kaishek'in kuvvetleri her türlü savaş gücünden yoksun. Disiplinsiz ve kaypak. Buraya geldiğimden beri yerli askerlerle ve iki Çinli generalle konuştum, incelemeler yaptım. Komünist Çinlilere karşılar ama onlara karşı aktif bir saldırıya katılmayacakları kesin. Özellikle bugün burada plânlanan saldırıda ateş hattında olmak istemeyeklerdir, bu da ikinci neden.»

Massengale atıldı. «Ya başka çareleri yoksa?»

«Her zaman yeni çözüm yolları bulunabilir, general.» Damon yeniden Müsteşar'a döndü. «Uçuncüsüyse, Çinli partizanlar ve gerillalar konusunda oldukça tecrübem vardır. Onlar bizim savaş tekniklerimizle dövüşmezler. En korkunç yenilgi bile onları davalarından döndüremez. Sabırla ve inatla, kazanıncaya dek sürdürecektir bu savaşı.»

«Tanrı aşkına, sen kimden yanasın Damon?» Bunu, büyük bir Fransız sanayi şirketinin yöneticisi olan Beemis sormuştu.

«Gerçeklerden yanayım.»

«Ama senin anlattığın gerçek farklı. Yani yerli halk bize karşı mı? Bizim ülkelerini kalkındırmak, onlara daha iyi yaşam koşulları sağlamak için harcadığımız çabalara karşılar, öyle mi?» Sanayici iyice öfkelenmişti.

«Dünya, artık on beş yıl önce olduğu gibi, Amerika'ya aynı güven ve saygıyla bakmıyor, Mr. Beemis. Bizim dünya görüşümüz de artık tek ve geçerli olanı değil.»

Massengale oraya girdi. «Damon, sen Komünist Çin'in Amerika'nın düşmanı olduğunu kabul etmiyor musun?»

Damon, «Bu çılgınlığı önlemeliyim,» diye düşünüyordu. «Massengale'i durdurmalıyım. Chiang Kaishek'in bu hiç bir işe yaramaz güçleriyle saldırıya geçmesi tam bir çılgınlık olur!»

«Bilmiyorum,» dedi Damon sakın sakın. «Ama 1950'lere geri dönersek, o zaman siz ve Mr. Beemis Sovyet Rusya'nın bizim gerçek düşmanımız olduğunu ileri sürüyor, eğer Moskova'yı bombalamazsak başımıza gelecek felâketlerin kehanetinde bulunuyordunuz. Bu savaş yapılmadı ve o felâketlere de uğramadık. Şimdi aynı şey Çin için söz konusu olabilir.»

Odaya derin bir sessizlik çöktü. Herkes düşünceli görünüyordu. Sonunda Müsteşar Damon'a bakarak tane tane konuştu.

«General, sonuç olarak bu savaşın bizim için felâketle sonuçlanacağını mı söylüyorsunuz?»

«Evet, Sayın Müsteşar, hem de Amerika'nın tarihinde uğradığı en büyük felâket olacak!»

Savaş Bakanlığı Müsteşarı ipek mendilini burnuna tutarak konuştu. «Çok kötü... Gerçekten feci...» Yardımcılarından birine döndü. «Bütün bina yıkılmış mı dediniz? Kaç ölü var?»

«Enkazı kaldırma işi bitmediği için kesin bir rakam veremem, efendim. Şimdilik dokuz ölü, seksen yedi yaralı var.»

Müsteşar biraz da kızmış bir tavırla Massengale'e sordu.

«Güvenlik tedbirlerini arttırmamız gerekmez miydi, general? Son günlerde bu bomba olayları çoğalmaya başladı.»

«Bazı yerlerdeki nöbetçileri artırdık ve yeni önlemler aldık,» diye cevap verdi Massengale. «Zaten bunlar birkaç Komünist Çinli gerillanın işi. Son zamanlarda otellere ve lokantalara bomba koyuyorlar. Ah şu fanatikler...»

Massengale yardımcılarından birine içkileri tazelemesini işaret etti. Bu tatsız havayı biraz olsun yumuşatmak gerekiyordu. Sonra yavaşça sordu. «Saldırı konusundaki kararınızı sorabilir miyim, Sayın Müsteşar?»

«Ne yazık ki, buna 'hayır' demek zorundayım.» Müsteşar özür diler gibiydi. «Sayın Bakan böyle bir saldırının zamansız olduğunu ve daha büyük sorumluluklar gerektireceğini düşünüyor.»

'Budalalar,' diye düşündü Massengale. 'Böyle bir fırsat kaçırılmazdı.'

Müsteşar devam etti. «Bununla birlikte bugün saat dörtte General Damon'la buluşup yerli generallerle konuşmaya ve güçlerini denetlemeye gideceğim. Eğer durum onun anlattığından başka türlüyse...»

Massengale, «Anlıyorum,» dedi. 'Allah kahretsin seni Damon!' Ama her şey bitmemişti. Bir şey daha deneyebilirdi. «Evet, gelişmeleri beklemek en iyisi galiba.» Sesine yumuşak bir ton

verdi. «Öğlen yemeğinde konuğum olur musunuz? Harika bir aşçım var. Sizin için özel bir menü hazırladı.»

«Çok naziksiniz, generalim. Ama biliyorsunuz, Damon'la randevum var.»

«O saate kadar sürmez işimiz; ayrıca ne zaman isterseniz kalkabilirsiniz sofradan, Sayın Müsteşar.»

«Öyle mi?» Adam kararız görünüyordu. Massengale üstelendi. «Şöyle buyrun... Hem bu arada Damon'dan söz ederiz. Biliyor musunuz, onunla daha önce birçok kez birlikte hizmet yaptık. Size bunları anlatabilirim.»

«Ya... Çok ilginç...»

Sam Damon havaalanına yakın bir kafeteryada oturmuş, Müsteşar'ın gelmesini bekliyordu. Yanında Ben Krisler'in oğlu yarbay Joey vardı. Birer vermut daha söylediler.

Damon bugün öğleye doğru Müsteşar'dan haber alıncaya kadar kendini bitkin ve yenilmiş hissediyordu. Müsteşar'ın yerli güçleri yerinde görmek isteği biraz canlandırmıştı onu. Ancak Müsteşar geç kalmıştı. Damon son dakikada bir değişiklik olup olmadığını merak ediyordu. Belki de Massengale'in parmağı vardı bu işte.

Joey Krisler'in gözlerinin içine bakarak, «Baban olağanüstü bir askerdi, Joey,» dedi.

«Evet öyleydi ama kafasından çok hisleriyle hareket ederdi.»

«Bu kötü bir şey mi, Joey?»

«Belki değil ama bana göre tam bir asker, Courtney Massengale gibi olmalı. Soğukkanlı, ne istediğini bilen, duruma göre politik olabilen ve herkesi istediği gibi yönetebilen biri...»

Sam düşünceli düşünceli önüne bakıyordu. Sonra ağır ağır konuşmaya başladı. «Joey,» dedi. «Eğer bu görevimi tamamlayamazsam... Eğer bana bir şey olursa...» Duraksadı.

Joey Krisler hayretle karışık ürperdi. Bunlar tecrübeli bir generalin edeceği sözler değildi.

«Yok... Yok öyle bir şey demek istemedim. Bu işte herhangi bir şekilde saf dışı kalabilirim. Ama burada senin bildiğinden de önemli şeyler var.»

Yarbay Krisler'in ilgisi artmıştı. Damon devam etti. «Dinle Joey, pis bir iş bu.» On beş gün önce bölgede yapmış olduğu inceleme gezisi sırasında karşılaştığı yerli bir generalin sözlerini hatırladı: 'Bu savaşta halk ihtilâlcı, ihtilâciler de halkın ta kendisi!'

«Buranın halkı bin yıldır kurtuluş savaşı veriyor, Joey. Bu onların sorunu. Bizim burnumuzu sokmamamız gerek. Yoksa bu bataklık bizi yutar. Massengale'i durdurmalıyız.»

«Ama komutan o, Sam.»

«Biliyorum. Massengale Çin'i istilâ etmeyi plânlıyor.»

«Çin'i mi? Hayır inanamam buna. Massengale'in bunun tam tersini söylediğini hatırlıyorum.»

«Evet, ben de duydum. Ama o bir zamanlardı. Şimdi çok şey değişti.»

Joey şaşırmıştı. Karşısındaki adam bunamaya mı başlıyordu? «Buna inanamam...» diye tekrarlardı Yarbay. «Emin misin Sam?»

Damon derin bir soluk aldı. Ellerini masanın üzerinde kavuşturdu. «Joey, sana bir şey söylemem gerek. Bunu hiç kimseye, Tommy'e bile söylemedim bu güne dek. Ama şimdi durum farklı. Massengale babanın ölümüne neden oldu.»

Joey Krisler'in gözleri irileşmişti. Sam önüne bakarak ağır ağır, o günleri yeniden yaşıyormuşçasına Yarbay'a her şeyi anlattı. Sözlerini bitirdiği zaman aralarına derin bir sessizlik çökmüştü. Sam genç adamın hayâl kırıklığını anlıyordu.

Yavaşça uzanıp ceketinin ön cebinden o eski fırangı çıkardı. Üzerindeki şekil silinmeye başlamıştı. Başında meşe yaprağından bir çelenk olan kızın profilini zorlukla seçebiliyordu artık. Bu kız ona Michèle'i hatırlatmıştı. Aynı uzun düzgün burun,

aynı tombulca çene... 'Parayı bu yüzden mi seçtim?.. Şans... Evet, gerçekten şansım çoğu zaman bana yardım etti...' diye aklından geçirdi.

Damon'un bütün vücudu ani, korkunç bir acıyla sarsıldı. Sanki şimdi ışık ve sestten oluşmuş bir kürenin içine hapsedilmişti. 'Bomba...' diye düşündü. 'El bombası... Gerillalar...' Ama kafası çalışmıyordu. Joey Krisler'in zorlukla ayağa kalkarak silâhını doğrulttuğunu hayâl meyal gördü. Yarbay'ın ensesinden kan akıyordu. Sol kolundan da yaralanmıştı. Ona yardım etmeliydi.

«Ben neden burada oturuyorum?» Kalkmaya çabaladı. Sonra müthiş bir acıyla durakladı. Sanki içi boşalmış, yapış yapış olmuştu. Bütün organları teker teker ayrılmıştı. Dikkatle başını eğerek baktı. Gömleğinin önü uçmuştu. Pantolonu da. Kemerinin yerinde morumsu, uzun bir yara vardı.

Damon, «Ah...» dedi. Ya da dediğini sandı. «Yaralanmışım... Bu kez iyileşemeyeceğim...» Bacaklarına, vücuduna sıcak bir şeyler sızıyordu. Lin Tso-Han ne demişti vaktiyle? 'Bu savaştan sağ çıkacağımı sanmıyorum...' Damon ellerini usulca karnına bastırarak dikkatle etrafına baktı. Yanında bir ölü yatıyordu. Joey beş el daha ateş etti.

Sonra ateş kesildi. Barsakları parmaklarının arasından ıslak ıslak kayıyordu. Uyuşukça, «Bir generali vurdular...» dedi. «Uç yıldızlı... Bu onlar için önemli...»

«Sam, Sam...!»

Joey'in sesi. Boynunda kanlı bir bez vardı. O çok ışıklı küre Damon'u sıkıca sarmıştı şimdi.

«Joey...» diye mırıldandı. «Sana söylediğimi yapmalısın... Ona engel ol...»

«Endişelenme, Şef... Her şey yolunda...»

Joey'in dudaklarının kıpırdandığını görüyordu. 'Şef... Evet, Brand beni daima 'Şef' diye çağırırdı... Ama bazen 'Sam' de derdi... Ya Dev? O beni ne diye çağırırdı?... Dev... Ben de senin gibi karnımdan yaralandım, Dev...'

Şansı dönmüştü artık... İyice dönmüştü... Uğur parası üstünde olmalıydı hâlâ... Lin gibi o da bu savaştan sağ çıkmayacaktı.

Damon müthiş bir acıyla sarsılarak, «Tommy...» dedi. «Sen böyle olacağını biliyordun... Ne şirin, şom ağızlı bir kızsın...» Birdenbire gücünün kesildiğini hissetti. Evet, yarası ağrıdı.

Olanca sesiyle, «Joey!» diye bağırdı. «Joey! Joey Krisler'i görmek istiyorum...» Ama sesinin çıkmadığının farkındaydı.

«Neden bana itaat etmiyorlar? Onunla konuşmalıyım. Ayağa kalkmam gerekiyor...»

Ama basacak yer yoktu ki... Yer ayaklarının altından kayıyordu... Müthiş bir çabayla kalkmaya çalıştı. Bunun yeterli olmadığını biliyordu. İçi boşalmıştı. Derin bir boşlukta kayıyor, kayıyordu...

*
**

«Bizim yapabileceğimiz bir şey kalmamıştı, yarbayım.»

«Anlıyorum, doktor...» Yarbay Krisler yatağın ayakucunda durmuş, General'in cansız vücuduna bakıyordu. Ensesi ve kolu sarılmıştı yarbay'ın. Yüzü ifadesizdi.

«Bünyesi çok kuvvetliydi ama... Kaç yaşındaydı General?»

«Altmış beş,» dedi Krisler. Gözlerini Damon'un yüzünden alamıyordu. «O büyük, olağanüstü bir komutandı.»

«Evet, büyük kayıp...»

Yarbay birden öfkeleni. «Bunu ödeyecekler! Ödeyecekler!... Damon, Amerikan Ordusu'nun gelmiş geçmiş en büyük savaş kahramanıydı!»

Doktor arşafı Damon'un yüzüne örterken mırıldandı.

«Savaş kahramanları... Bunlar kendilerini Aşil gibi ölümsüz sanırlar... Şanslarına fazla güvenirler...»

SON

ZENGİN VE YOKSUL

I. KİTAP

ZENGİN VE YOKSUL

II. KİTAP

(pek yakında çıkıyor)

TEFECİLER

ARTHUR HAILEY

**KAPTANLAR
VE
KRALLAR**

TAYLOR CALDWELL

KARTAL KONDU

JACK HIGGINS

SİSLİ
UFUKLAR

TAYLOR CALDWELL

**ÖNCE
HAYALLER
ÖLÜR**

HAROLD ROBBINS

KOMA

ROBIN COOK

SORUŐTURMA

DOROTHY UHNAK

KÖKLER

ALEX HALEY

**GAZAP
KUŞLARI**

COLLEEN McCULLOUGH

THE MILLION-COPY BEST SELLER

ONCE AN EAGLE

AMERICA'S
WAR AND PEACE

Now a major ITV series from Universal

—**ANTON MYRER**—